

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

De ældste danske
Arkivregistraturer

udgivne efter Beslutning af

det Kongelige Danske Selskab

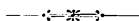
for

Fædrelandets Historie og Sprog.

Femte Binds første Halvbind.

Ved

William Christensen.

København.

Græbes Bogtrykkeri.

1910.

Efter at det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog på Møder afholdte i Årene 1849-52 havde besluttet at udgive „De ældste danske Archivregistraturer“, var der af dette Værk hidtil udkommet 4 Bind. Det 4. Bind bærer Årstallet 1885 på Titelbladet, men hele dets egentlige Tekst var udkommet 10 År tidligere, i 1875; med Selskabets daværende Sekretær Registrator Plesner's i 1882 indtrufne Død standsede nemlig Værkets Udgivelse, idet kun det under Arbejde værende 4. Bind afsluttedes med et af Selskabets nuværende Sekretær Arkivar Thiset udarbejdet Register, som udkom i 1885.

Først mange År efter blev Tanken om en Fortsættelse til Alvor, idet Selskabet på Møder afholdte den 18. April 1904 og 24. Oktober 1905 vedtog at fortsætte Værkets Udgivelse og samtidig søge det bragt til Afslutning. Hvad der er medtaget i nærværende Bind, er da de hidtil utrykte eller dog hidtil kun ufuldstændig eller i anden Henseende mindre tilfredsstillende trykte Registraturer af samme Arter som de i Værkets tidligere Bind optagne, altså Registraturer over Breve i Arkiver, der enten oprindelig var Kronens eller ved Reformationen kom i Kronens Besiddelse. Hertil er endvidere føjet Registraturer over Arkiver som Sognekirkernes¹, der, om de end ikke kom i Kronens Besiddelse ved Reformationen, dog i alt Fald ved den bragtes i et stærkt Af-

¹ Jfr. nedfr. S. 805 om Måden, hvorpaa disse sidste Registraturer er aftrykte, idet de forekommer sammen med Oplysninger om Embedernes eller Kirkernes Jordtilliggende og Indtægter, Oplysninger, der ikke er medtagne i Aftrykket her.

hængighedsforhold til Kronen. Registraturer over Købstadarkiver, private Personers eller Slægters Arkiver og Godsarkiver er derimod ikke medtagne; for de sidste Arters Vedkommende henvises til det i 1897 af Arkivar Thiset for Selskabet udgivne Værk „Danske adelige Brevkister“. Men medens man altså med Hensyn til selve Indholdet af de meddelte Registraturer i det hele har holdt sig til Planen for de foregående Bind, har man ikke taget Hensyn til Registraturernes nuværende Opbevaringssted; medens de foregående Bind kun indeholder Registraturer, der fandtes i Gehejmearkivet (jfr. Forordet til 1. Bind), er der i nærværende Bind medtaget Registraturer ikke blot fra de under Rigsarkivet forenede Landsarkiver, men tillige fra de 2 store Biblioteker i København, ja endogså fra Stockholm (Registraturen Nr. 46), og Betegnelsen på de tidligere Binds Titellblade „efter Originaler i Geheimearchivet“ er derfor udeladt i nærværende Bind.

I Betragtning af den for Værket engang fastslåede Titel „De ældste danske Archivregistraturer“ har man endvidere ment i alt Fald til en vis Grad at burde fastsætte en Tidsgænse for, hvad der skulde medtages. Der er kun aftrykt Registraturer, som er affattede før 1660, og selv disse er kun medtagne, når de anfører Breve ældre end 1536 i et Antal, som ikke er ganske forsvindende i Sammenligning med Tallet på de Breve efter 1536, som de meddeler; endvidere er forbigået en Del på Tysk affattede Fortegnelser fra Christian III.s Tid over Breve i Kronens Arkiv vedrørende Forholdet til Slesvig og Holsten og til Udlandet.

Hvad Behandlingen af selve Teksten angår, er denne aftrykt bogstavret ligesom i de foregående Bind, dog med Lempelse henimod Nutidens Sprogbrug i Anvendelsen af Bogstaverne i og j; ligeledes er i Årstal Romertal ombyttede med Arabertal. I én Henseende har man i nærværende Bind ønsket at give mere end i de tidligere, idet det ligesom i de af Arkivar Thiset udgivne Danske adelige Brevkister er søgt eftersporet, hvilke af de registrerede Breve der endnu kendes i deres fuldstændige Ordlyd. For sådanne Breve er i Noter meddelt Originalens (eller, hvis denne ikke

III

kendes, en Afskrifts) Opbevaringssted, den fuldstændige Datum samt, hvis Brevet foreligger trykt, et Sted, hvor det er aftrykt; ligeledes er i disse Tilfælde Årstallet anført i Margenen i firkantede Klammer, hvis Registraturens Udtog intet År har. Derimod er der ikke, således som i Danske adelige Brevkister, i Noterne givet noget Referat af de bevarede Breves Indhold. Og endvidere er Eftersøgningen efter bevarede Breve i Hovedsagen kun foretagen i Rigsarkivets Hovedarkiv; Landsarkiverne er ikke undersøgte med dette Formål for Øje så lidt som Statsarkivet i Slesvig. Og ganske vist er de i Registraturen Nr. 33 anførte Breve, for så vidt de endnu kendes, formentlig for den allerstørste Dels Vedkommende nævnte i Noterne til denne Registratur, skønt Brevene findes i Stockholm; men dette skyldes ikke nogen med det her foreliggende særlige Formål foretagen Undersøgelse i det svenske Rigsarkiv.

Af de foregående Binds 2 forskellige Registre har man i nærværende Bind ment helt at kunne udelade det topografisk ordnede Stedregister, da Nyttens af det ikke er blevet anset for at stå i Forhold til det Arbejde, som dets Udarbejdelse vilde medføre. Og det alfabetiske Navnregister er sat på en sådan Måde, at det optager væsentlig mindre Plads end tidligere, ligesom dets Omfang er blevet formindsket en Del ved, at man har nøjedes med til nærmere Bestemmelse af Stednavnene at angive vedkommende Herreds Navn og ikke tillige Sognets undtagen i det Tilfælde, at der i Registret forekommer 2 Steder af samme Navn inden for samme Herred.

Trykningen af nærværende Bind tog sin Begyndelse i 1906, og enkelte af de registrerede Breve kan derfor nu være trykte i Skrifter, der er udkomne efter den Tid. Dette gælder i ethvert Fald om Brevene fra Årene 1461-85 i Registraturen Nr. 33, idet de nu saa godt som alle er trykte i L. Weibulls Diplomatarium dioecesis Lundensis, der udkom 1909.

Danske Selskabs Sekretær Arkivar Thiset har læst en Korrektur på hele det foreliggende Bind; for hans derved ydede Bistand og for hans Hjælpsomhed ved Bestemmelsen

IV

af de forekommende adelige Personers Slægtnavne bringer jeg ham herved min bedste Tak. Ligeledes er jeg Arkivar Wad i Odense megen Tak skyldig, fordi han har påtaget sig den Ulejlighed at eftersøge Sognekaldsregistraturer i de i Landsarkivet i Odense opbevarede gejstlige Arkiver.

København, i Oktober 1910.

William Christensen.

Indhold.

	Side
Registratur over Breve på Vordingborg og Kallundborg. (15. Århundrede.)	1-8.
Registratur over Breve på Sønderborg. (Kong Hans's Tid)	9-17.
Registratur over Breve i det lille Bord på Kancelliet på København. (Kong Hans's Tid og senere.)	19-41.
Registratur over Breve, som Hertug Frederiks Kansler antvordede i Kongens Kancelli. (1513.)	43-47.
Registratur over Breve, som Ejler Bryske modtog fra Kongen (1519) og sendte tilbage 1521	49-61.
Registratur over Breve i gamle Kister uden for Kancelliet. (1589-96.)	63-70.
Registratur over Breve på Hald. 1612	71-96.
Registratur over Breve på Sejlstrup. 1609.	97-101.
Registratur over Breve på Stjernholm. 1624	103-122.
Registratur over Breve i Lunde Kapitels Arkiv. (1425 og senere)	123-174.
Registratur over Breve i Odense St. Knuds Klosters Arkiv. 1548 (og senere)	175-269.
Registratur over Breve i Aarhus Kapitels Arkiv. 1555(-1587 eller senere)	271-317.
Registratur over Breve i Ribe Kapitels Arkiv. 1553 (og senere)	319-461.
Registraturer over Breve i Slesvig Biskops Arkiv på Svavsted. Uden Datum og 1588(-1631)	463-498.
Registraturer over Breve i Slesvig Kapitels Arkiv. (16 Århundrede.)	499-529.
Registratur over Breve i Slesvig Kapitels Arkiv. 1588....	531-538.
Registratur over Breve i Slesvig Kapitels Arkiv. 1632 ...	539-551.
Registratur over Breve i Helne Kirkes Arkiv. 1559.....	553-558.

	Side
Registratur over Breve i Universitetets Arkiv, hovedsagelig fra Roskilde Claræ Klosters Arkiv. 1586 (og senere) . .	559-601.
Registratur over Breve i Odense St. Hans Klosters Arkiv. 1558	603-642.
Registratur over Breve i Mariager Klosters Arkiv. 1584(-1602).	643-761.
Registratur over Breve i Løgum Klosters Arkiv. 1575. . . .	763-781.
Registratur over Breve i Åhus (og Christianstads) Hospital(er)s Arkiv(er). 1600 (og senere)	783-796.

24.

Registratur over Breve

på

Vordingborg og Kallundborg.

(15. Århundrede.)

Den efterfølgende lille Registratur er optegnet på et Folioark, der findes i Rigsarkivet, Pakken „Ældste Efterretninger om Rigsarkivet til 1660“. På et udenom lagt Omslag har afdøde Registratur Plesner betegnet Arket som „Stump af (Prøvestykke?) en Rigsregistratur fra 15de Aarhundrede“; afdøde Rigsarkivar A. D. Jørgensen har hertil på Omslaget føjet den nærmere Bestemmelse: „Erik af Pommerns tid, se side 3“, ligesom Jørgensen også anden Steds¹ henfører Registraturen til Erik af Pommerns Regering.

Der er imidlertid senere gjort opmærksom på, at det Argument, Jørgensen har troet at finde for sin Tidsbestemmelse, ikke holder Stik, ligesom Optegnelserne på vort Ark ikke kan antages at være gjorte umiddelbart efter de originale Breve, da Arket omfatter Dokumenter både fra Vordingborg- og fra Kallundborg-Arkivet². En Del af Udtogene, om end kun en mindre Del, er allerede trykt³; når Arket da nu alligevel aftrykkes fuldstændig, sker det bl. a., fordi dets Indhold kan få Betydning, hvis engang det Spørgsmål optages til nærmere Undersøgelse, når de forskellige Dele af de i Ældste Archivregistraturer I trykte Registraturer over Arkiverne på Vordingborg og Kallundborg eller disse Registraturers mulige Kilder er affattede. Flere af de nedenfor aftrykte Udtog viser sig så nær beslægtede med Udtogene af de samme Breve i Ældste Archivregistraturer I, at det ene Udtog må have kendt det andet eller dettes Kilde. Og da der for Håndskriftens Skyld næppe vilde være noget til Hinder for, at det her foreliggende Ark var skrevet lidt senere end Registraturerne i Ældste Archivregistraturer I (som i deres nuværende Form for største Delen hidrører fra 1476), kunde man mene,

¹ Udsigt ov. de danske rigsarkivers hist. S. 199.

² W. Christensen, Dansk Statsforvalt. i det 15. Årh. S. 138, 140.

³ Hos Jørgensen, anf. St.

at vort Ark var affattet på Grundlag af disse Registraturer. Men at dette dog ikke er Tilfældet, fremgår af, at de første af de nedenfor aftrykte Brevudtog slet ikke forekommer i Ældste Archivregistraturer I. Derimod er det mere rimeligt, at så vel Registraturerne af 1476 som vort Ark har en fælles Kilde, som Arket dog i så Tilfælde til Dels synes at have benyttet med en vis, ikke uheldig Frihed; i alt Fald er de nedenfor aftrykte Udtog af Brevene af 1336, 1360 og 1396 en Del bedre redigerede end de tilsvarende i Ældste Archivregistraturer I.

De nedenfor ved de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Numre er tilsatte af Udgiveren.

Thette breff ær vdi eth sort skrin mercht met een krone.

A. 1. Item ith keyser *Karlls* breff, at han stadfester 1364. alle the bre[ff], som han oc hans forfædre keyserere haffue giffuet konnung *Woldemar* oc hans arffwinge, oc at han giffuer konnung aff *Danmarck* oc hans arffwinge then støwre, som *Lubeck* plictug ær at giffue keyseren, fore 16000 marck sylff i collenske wecht oc igenkaller alle andre breff, som therpaa giffne ære andre landzherrer, met flere article. Datum Pragis anno domini 1364.¹

2. Item 2 breff aff keyser *Karll*, at han gaff konnung 1350. *Woldemar* oc hans arffwinge then arlige støwre, som *Lubeck* stad hannom aff rette plictug ær at giffue, met alle rette tilhøringe fore 16000 løde marck sylff i collensk wecht. Bode giffne tiisdagen nest effter sancti Mathei dag anno domini 1350.²

3. Item ith keyser *Karls* breff beseglet met hans 1364. magestadz indsegel, at the aff *Lubeck* skulle giffue konnung aff *Danmarck* the pennunge, som kalles støwre, oc engen andre. Giffuet i Prawe anno domini 1364.³

¹ Orig. Hansestæderne A, Perg. 1364 Jan. 5, Urkunden-Buch der Stadt Lübeck III Nr. 484.

² Originaler Kejseren A, Perg. 1350 Marts 2 og Hansestæderne A, Perg. 1350 Marts 2, Vidensk. Selsk. Skr. IV, henholdsvis S. 209 og 229.

³ Originalen har sikkert været et i Urkunden-Buch der Stadt Lübeck III Nr. 498 trykt Brev af 1364 Juli 17, der dog nu ikke kendes fra et dansk Arkiv.

Tesse 2 nest forskreffne breff ære vdi eth lederkaar mercht swo [].

[1370- A. 4. Item vdi eth grønt malet skrin beslaget met jern, som swo ær mercht [], ære breff aff *hensestederne* om ewiig ffriid oc sone, the giorde met konnung *Woldemar* oc *Danmarcks* riige at holdes til ewiig tiid.¹

77.] 5. Item vdi een gammel eske swo mercht [] ære mange breffue om ewiig ffriid oc sone mellom *stederne* oc riiget til ewiig tiid.²||

1336. 6. Item greffue *Gerd* aff *Holsten* oc jwncker *Henrick* hans søn solde oc skøtte til ewinnelige eye her *Detloff van der Wensynen* oc hans arffwinge fore 3000 løde marck sylff først *Hagenskow* met thet gotz paa *Hellenes* oc i *Booty* met alle theres rentte oc nytte, som ligge i *Boge* hæret, item i *Wendz* hæret gotz i *Rodelund* oc i *Vlmesbode* met alle theres tilliggelse, item *Fyens* met all syn tilliggelse, item i *Lunde* hæret *Gerskow* met syn tilliggelse, item i *Skonby* hæret *Fadersbolegard* met syn tilliggelse. Giffuet annen dagen efter sancte Morthens dag anno domini 1336.³

1360. 7. Item at *Otte* oc *Detloff van der Wendsynen* ridere skøde her *Bendictus van Aneuelde* fore 3000 løde marck sylff i collensk wecht *Hagenskow* met alle syn rette tilliggelse oc met alle andre gotz, som breffuene paalude. Giffuet anno domini 1360 sancti Nicolai dag.⁴

[1360 og] 8. Item en 2 breff om *Hagenskow*.⁵

¹ De i denne og den følgende Notits nævnte Breve (fra Årene 1370-71 og 1376-77) findes i Originaler i Hansesæderne A, Perg. samt (et Brev af 1371 Oktbr. 27) i Preussen A, Perg.; de er trykte eller anførte i Hanserecesse I Nr. 530 og 538, II Nr. 23, 1-10, Nr. 24, 1-10, Nr. 26, 1-10 (jfr. RDRDM. II Nr. 2957-59), Nr. 137 og Nr. 138, 2-10.

² Se foregående Note.

³ 1336 Novbr. 12; jfr. *ÆA.* I. 112 og IV 36.

⁴ 1360 Decbr. 6; jfr. sstds. I. 112 og IV. 36.

⁵ Det ene af 1360; jfr. sstds. I. 112.

A. 9. Item at her *Benedictus van Aneuelde* ridder sel- 1396.
ger oc skøder drotnung *Margrethe* all then ret, ther han eller
hans børn haffue i *Grymstorp* i *Laland* met alle syne rette
tilliggelse, oc *Hagenskow* i *Fyn* met alle syn tilliggelse oc
alt thet annet gotz, som han haffuer i *Laland*, i *Fyn* oc i
Danmarcks kongedom, intthet vndertaget met alle bewisning
oc breff, han therpaa haffuer, vndentaget *Bønestorp* i *Jwt-*
land. Giffuet i *Asnes* fredag nest effter quasimodogeniti
søndag anno domini 1396.¹

10. Item 36 breff bondene i 2 knippe, som lude alle
paa for^{ne} her *Benedictus* gotz, som han haffuer || kjøpt i Dan-
marck aff atskylde gode men oc aff . . . closter, oc the 3
hodebreff ære bonden sammen vdi [eth] knippe.²

Tesse breff ære vdi ith malet beslagen skrin met mes-
sing swo mercht [].

Item alle these for^{ne} breff ære paa *Wordingborg*.

Item these effterskreffne breffue ære paa *Kalundeborg*.

B. 1. Item een papirsskrift, hwor *Købnehaffn* wort
først bygt oc kom ffran kronen oc til bispen aff *Roskild* oc
siden wort kjøpt til kronen igen fore 14000 løde marck³,
met atskillige breff om *Købnehaffn*.

2. Item ith biscop *Jensses* breff aff *Roskild*, at myn 1419.
herre haffuer løsd hannom *Nesbyhoffuet* aff oc sæt hannom
til pant igen i thet samme sted *Nygaard*. Datum Haffnis
1419 sancti Laurencii dag.⁴

3. Item skødebreff paa *Hiørnungholm* met mange andre [1391.]
breff, som lude paa *Hiørningholm*.⁵

These breff ære vdi eth skrin swo mercht [].

¹ 1396 Apr. 14; jfr sstds. I. 110. ² Jfr. sstds. I. 112.

³ Jfr. sstds. I. 35. ⁴ 1419 Aug. 10; jfr. sstds. I. 36.

⁵ Originaler Hirschholm 6, 3, 7, 5 og Smørum H. 11, 1391 hen-
holdsvis Marts 6 (trykt Suhm, Hist. af Danm. XIV. 560), Marts 7,
Dechr. 6, 7 og 15 (Udtog i RDRDM. II Nr. 3788, 3829-30 og 3835).

B. 4. Item een bog, luder paa, hwess wisse rentte kronen haffuer vdi *Otz* hæret, oc hwor møget ther skall vdgiffues aff hwer by vdi for^{ne} hæret oc mange andre hærethe¹.

5. Item en een bog ludendes om stud oc leyding i samme *Otz* hæret oc i andre hæret.¹

¹ Jfr. *ÆA.* I. 60.

25.

Registratur over Breve

på

Sønderborg.

(Kong Hans's Tid.)

Den nedenfor aftrykte Registratur findes i Rigsarkivet, Registrant 13, Slesvig 97 b og består af et Papirshæfte i Kvart, der indeholder 10 Blade, hvoraf dog kun Bl. 1 a-2 b og 4 a-6 a er beskrevne. De på dansk affattede Brevudtog er skrevne med én Hånd, og de på nedertysk affattede med en anden, der gør et lidt yngre Indtryk end den første. Begge Hænder er dog øjensynlig fra Kong Hans's Tid, at dømme efter den Måde, hvorpå Udtogene betegner denne Konge som „min Herre (Kongen)“ (A. 7, 8) eller „min nådigste Herre“ (B. 1, 4, 7-10); men ganske vist kan Registraturen tidligst være fra et af de sidste År i det 15. Århundrede, eftersom de få Breve i den, der er daterede eller kan tidfæstes, hidrører fra 1494 (i den danske Del) og 1496 (i den nedertyske).

Udtogenes Bogstaver og Numre er tilsatte af Udgiveren.

Register paa danske breff, som findes
paa Sunderborg.

A. 1. Fførst it mageskiifftebreff giordt emellom myn herre koningen oc biscopen aff *Fynnn*, ludendes, at myn herre fech till mageskiiffte aff bispen aff Fyn these effterscreffne garde oc godz, oc ere først paa *Alsze* 7 garde i *Ellismarck*, paa then første boer *Nielss smidt*, item paa then anden *Peder Willatsß*, item paa then tridie *Jess Pouelß*, item paa then fierde *Findt*, item paa then femtte *Hanss Sawesß*, item paa then settæ *Marthen Sawesß* oc paa then sywende *Hage Nielsß*; item 4 garde i *Eghede*, paa then første boer *Simon suder*, item paa then anden *Jess Matsß*, item paa then tridie *Jess degen* oc paa then fierde *Jess Gerß*; item 3 garde i *Madebøll*, paa then første boer *Bertild Stagesß*, item paa then [*anden*] *Iver Nielsß* oc paa then tridie *Niels Kalff*; item 1 gard i *Myntteberg*, som *Jes Koodt* paa boer; item 1 gard i *Maig*, som *Thomes Kallisß* pa boer; item 1 øde jord i *Sarup*, som *Lass Tordsß* i wære haffuer; item paa *Erræ* 8 garde i *Rise* sogn, paa then første boer *Biørn Hansß*, item paa then anden *Staffen Jeipß*, item paa then tridie *Hanss Torchilß*, item paa then fierde *Erich Lauresß*, item paa then femttæ *Oluff Michilß*, item paa then sættæ *Jes Jwde*, item paa then sywende *Jes Stnre* oc paa then ottende *Jes Knudß*; oc theremod fech biscopen aff Fywn 3 garde i *Skowby* herret

met mere godz liggendes i Fywn, som samme mageskiifftebreff vdwisz. ||

A. 2. Item itt breff ludendes, at *Anders Tegematt* met szin husfrves frwe *Kyrstines* frii willie oc samtycke haffuer soldt oc skøtt myn herre konning oc hanss nades arffwinge i hertoghriget these efftirscreffne garde paa *Erræ* liggendes, som ere først 5 garde i *Bregninge*, paa then første boer *Cristiern Niels*, item paa thenn anden *Niels Cristierns*, item then tridie paa boer *Hinric*, item paa then fierde *Jep Kallits*, oc paa then femttæ boer *Simon*; item 1 gard i *Leyebøllæ*, som *David* i bode; item 1 gard i *Tranderop*, som *Claues Mats* nw i boer; item 1 øde jord i *Hanskenap* marck, som kalles her *Thomes jord* oc *Hanss Hayd* nw wdi pantt haffuer.

3. Item itt breff ludendes, at firwe *Kyrstina Jensdotther*, *Werner Peders*sns efftirleffuerske, haffuer soldt och skøtt myn herre konning oc hanss nades arffwinge these effterscreffne garde oc godz liggendes i *Sunder* herret paa *Alsze*: i *Lambretskowg* i *Høyrop* sogen then første, som *Claues Pers* i boer, item then anden, som *Mattis Pouel* i boer i *Ørupskowg*, item then tridie gard i *Wolderop*, som *Simon Jens* i boer, oc *Kymeres møllestædt*, som øde ligger, som hennes husbonde haffde tilforen skott *Iven Retløff* paa myn herres wegne paa *Sunder* herretz ting, dog met swo skell, at myn herre scall selffue friet fran them, som thet emod hennes willie i wære haffuer. ||

4. Item itt breff ludendes, at *Jess Stiigs* i *Weyropgard* haffuer ipanttsatt *Anders Tegematt* fore sexhundert danske marc oc firehundrett rinske guldene these efter^{ne} garde oc godz paa *Erræ* liggendes, som er først fem garde i *Bregninghe*, then første, som *Cristiern Niels* i boer, item then anden, som *Jess Cristierns* i boer, item then tridie, som *Hinric* i boer, item fierde, som *Jep Kallits* i boer, oc then femttæ, som *Simon* i boer; item 1 gard i

Leyebølle, som *Davidt* i bode; item 1 gardt i *Tranderop*, som *Claues Matsß* i boer; item en øde jordth i *Handskenaþ* march, som kalles *her Thomes marck* oc *Hanss Hayd* nw wdi pantt haffuer, met saa skell, at hwore han thet icke ighen løse inden poske nestkommendes efftir thet breffs datum, tha skulle thet wære sold oc skøtt till *Anders Tege-* *mattes* arffwinge till ewindelige eyge.

A. 5. Item itt breff ludendes, at *Jenss Stigsß* til pantt setther *her Karll Clauesß* sogneprest i *Rise* paa *Erræ* fore 24 marc stæderpenninge 1 gard liggendes i *Brening* by paa *Erræ*, som *Godefritt Nielsß* paa boer.

6. Item it breff ludendes, at *her Karll Clauesß* sogneprest i *Rise* haffuer ipanttsatt *Tord Eskilsß* radmand i *Swinborg* fore 24 marc stæderpenninge 1 gard i *Bregninge* by liggendes paa *Erræ*, som han i pantt haffde aff *Jenss Stiigsß*. ||

7. Item en wdskoren screfftt vtgiffuit aar efftir Gudz 1494. burdt 1494 anden sanctorum *Simonis et Jude* apostolorum dag¹ oc giordt emellom myn herre konning oc *Hinric van Aleuelde*, ludendes, at *Hinric van Aleuelde* tilsagde myn herre 900 marc rentte stæderpenninge wisse rentte i *Thørning* len, som hannom tilkom, oc at myn herre scall giffue hannom fore hwert hundredt marc 4000 marc; ffindes saa, at *Hinric van Aleueldes* dell er icke saa stoer i rentte till *Thorninge*, tha scall thet affkorttes i hoffuitstolen; ffindes ther oc mere² rentte, som *Hinric van Aleuelde* tilfalder, tha scall myn herre giffue hannom fore then rentte till eyedom som fore then anden rentte.

8. Item en wdskoren skrefftt screffuit aar efftir Gudz 1494. burd 1494 anden dag sanctorum *Simonis et Jude* apostolorum¹ oc giordt emellom myn herre oc here *Hans van Aleuelde* om *Thørning* slott oc len, ludendes, at *her Hanss van*

¹ Oktbr. 29.

² Håndskriftet gentager: mere.

Aleuelde tilsagde myn herre 1400 marc stederpenninge wisse rentte i Thorning len, som hannom tilkommer, oc at myn herre scall giffue fore hwert hundredt marc 4000 marc, item at myn herre skulde giffue her Hanss van Aleuelde 10000 marc fore Thørninge slott met awelen oc møllen fore slottet oc enmerck oc fiskerii etc., som samme screfft ydermere vdwisz. ||

¹Register vpp breue, als to Szunderborch vpp der borch synn.

B. 1. Int erste eyn breff, ludet, dat *Wulff Rixtorpp* vnnd syn szuster, *Hertich Holck* vnd *Henneke van der Wisch* vorschoten vnnd vorlaten mynen gnedigsten vnd gnedigen heren heren *Johann* koninge to *Denmargken* etc. vnd *Fredriche* to *Sleszwig* hertogen etc. gebroderenn alle ore effliche rechticheit vnd toszage, de se vnnd ore eruen to ores vaders haue *Paltzgarden* mit den tobehorenden guderen in *Szuntwyth* belegen gehatt hebben, vthgenahmen orer moder lyffgedinge, dat de fursten vorrenten scholen vnnd vthlosen mogen, wanner oren gnaden dat beqweme is.

2. Eyne qwytancie *Hinrick van Aleueldes Benedicteszone* vpp *Dorninge* vnnd guderen darto belegen.²

3. Eyne sentencie vpp *Szantberggarde* in *Nubel* belegen etc.

4. Eyn breff, dat *Fedder Heinsen*, *Ebbe Jepssen* vnd *Peter Hansß* borger to *Flensborch* alle rechticheit vnd egen-dom, als se an dem haue *Lamberchgardt* in *Hodorpp* kerspel mit syner tobehoringe hebben, mynem gnedigsten heren koninge *Johann* vorlaten vnnd vorkofft [*hebben*]. ||

5. Eyn breff ludende, dat *Vedder Heinsenn* borger

¹ Bl. 3 a-b ubeskrevet. Bl. 4 a-6 a er skrevne med en anden Hånd, der ser lidt yngre ud end den foregående.

² Jfr. ÆA. IV. 388 Nr. 29 eller 389 Nr. 52.

to *Flensborch* mit willen syner eruen vorpandet, vorszettet hebbe vnd vorlaten deme erszamen *Arndt Ryssenbrugge* [!]¹ borgermester to *Flensborch* vnd synen eruen vor 60 margk lubecks syn landgudt to *Dundewyth* in *Eken* kerspelle vnd in *Alszen* belegen, dar do tor tydt *Hans Hansß* vp wanedt, vnd rentet jarlicks 6 ortich korns vnd 7^{1/2} ß lubecks denstgeldes.

B. 6. Eyn breff, dat *Keye van Aleuelde Benedic-tesszonn* mynem gnedigsten heren koninge 300 r. gulden alle jare vornogen schole tome *Kyle* van der vogedien in *Iszlandt*, de wyle he de vogedien in weren hebbe, vnd schole de suluigen vogedie 10 jare langk hebben etc.

7. Eyn breff, dat *Thonies Rantzow* knape *Gotzicks-Bonn* desse nageschreuen guder mit aller tolegginge vnd rechticheit vorkofft, vorlaten vnd vorschotet hefft mym gnedigsten heren koninge *Johann* etc. vnd synen eruen: landt-guder to *Hemmarcke*, de jarlicks geuen vnd schulden vnd darvpp wanen nomliken: *Jessze Jepsß* veer ortich gersten vnd 9 ortich hauerer, *Hinrick schroder* 4 ortich gersten vnd 9 ortich hauerer, || *Cristiern Vynck* 4 ortich gersten vnd 9 ortich hauerer, *Clawes smydt* 3 ortich gersten vnd 5 ortich hauerer, *Jesse Topp* 3 ortich gersten vnd 5 ortich hauerer, *Hinrick Nielsß* 2 ortich gersten vnd 3 ortich hauerer, alle in *Svenstorpp* kerspel belegen; item to *Stensgarde Kaye Peters* 8 ortich korns, *Bertoldt Lasses* 2 ortich hauerer, *Peter Juriensß* 4^{1/2} ortich korns, 4 schillingk denstgelt vnd 5 honer, *Thomas Jepsß* 3^{1/2} ortich korns, 4 ß denstgelt vnd 3 honer, *Laurens Bruhn* 4 ortich korns, 4 ß denstgelt vnd 3 honer, *Peter Mewesß* 3 ortich korns, 4 ß denstgelt vnd 3 honer, vnd de mole to *Sten-garde* gerekent vpp twee last korns, de helffte wedder aff-

¹ Den pågældendes virkelige Navn er Kysenbrugge, se Registret til Dipl. Flensborg.

tokortende, alle in *Tanslett* kerspel belegen, vnd de summa des gnanten korns sick vorlopt in all $4\frac{1}{2}$ last korns, vor 3000 margk pennige etc.

[1496?] B. 8. Eyn breff, dat *Peter Rantzow* vnd syne huszfruwe frow *Margareta, Henneke van der Wisch* vnd syn huszfruwe frow *Saleme* vnd frow *Anna* zeligen *Hans Poggenischen* nagelaten wedeue, heren *Hanses* ridders vnd *Hinricks van Aleueldes* gebroder sweger vnnnd szuster, hebben mym gnedigsten heren koninge *Johann* vorlaten vnd auergegeuen alle vnd || iszliche ere erfliche rechticheit vnd toszage, de se sick vormeinden to hebbende in der borch *Dorninge* vnd guderen darto belegenn etc.¹

[1496.] 9. Hertoge *Fredrichs* qwitancie mym gnedigsten heren koninge *Johann* gegeuen vpp dat gelt, alsze beeder ore f. g. vpp *Szunderborch* nah dodes affganck ore[r] zeligen frow moder gedelet hebben.²

10. Eyn breff, dat *Claves Schrandy* vnd *Sophie Schrandy* szeligen *Ericks Schrandy* nagelaten wedeue hebben mym gnedigsten heren koninge *Johann* vorkofft vnd vorschotet desse hir nageschreuen guder mit aller rechticheit vnd tobehoringe als den hoff *Langeszkerlundt* in *Szuntnydt* belegen, dar *Erick Schrandy* plach vp to wanende, darnegest szouen guder to *Awenbul*, vpp dem eynen wanet *Marquardt Grumssen* vnd schuldet jarlicks 4 ortich korns, 2 gosze, 3 honer, 9 β denstgelt, 10 foder holtes vnd $\frac{1}{2}$ ortich korn vor 1 fuderrynth, dat ander bewanet *Nis Johansß* vnd giff 3 ortich korns, 2 gosze, 3 honer, 9 β denst, 10 foder holtes, $\frac{1}{2}$ ortich korns vor 1 fuderrynt, dat drudde *Erick Petersß*, schuldet 3 ortich korns, 2 gosze, 3 honer, 9 β denstgelt, 10 foder holtes, $\frac{1}{2}$ ortich korns vor 1 fuder-

¹ Er måske det Brev, der ligger til Grund for en Angivelse hos Hvitf. VI. 120 (Folioudg. S. 1012) om Kong Hans's Køb af Tørring Slot „af alle Medarvinger“.

² 1496 Jan. 5, Afskrift i Langebeks Dipl.

rynt, dat verde *Nis Petersß*, || schuldet 4 ortich korns, 2 gosze, 3 honer, 9 ð denst, 10 foder holtes, $\frac{1}{2}$ ortich korns vor 1 foderrynth, dat vefte *Steffan Naleß*, giff 3 ortich korns, 2 gosze, 3 honer, 9 ð denst, 10 foder holtes, $\frac{1}{2}$ ortich korns vor 1 fuderrynt, dat szõste *Avete Knutes*, schuldet $1\frac{1}{2}$ ortich korns, 1 gosz, 2 honer, 5 ð denst vnd 5 foder holtes, vor 1 foderrynth 5 schypp korns, dat szo-uende gudt *Nis Bluszekopp*, schuldet 25 schypp korns, eyn gosz, 2 honer, 18 pennige vor arbeit; darto eyn gudt to *Snabeck*, darvpp *Laurentz Hansß* wanet schuldende 4 ortich korns, 2 gosze, 3 honer, 9 ð denst, 10 foeder holtes vnd $\frac{1}{2}$ ortich korns vor 1 fuderrynth; noch eyn gudt to *Sottorpp*, dar *Tammes fysscher* vpp waneth vnd schuldet 3 ortich korns, 2 gosze, 3 honer, 9 ð denst, 10 foder holtes vnd $\frac{1}{2}$ ortich korns vor 1 fuderrynth; vnd 1 gudt to *Blansse*, dar *Jeppe Kallissen* vp wanet vnd schuldet 3 ortich korns, 2 gosze, 3 honer, 9 ð denst, 10 foder holtes vnd $\frac{1}{2}$ ortich korns vor eyn foderrynth etc.

26.

**Registratur over Breve
i det lille Bord på Kancelliet
på København.**

(Kong Hans's Tid og senere.)

Den efterfølgende Registratur, som findes i Rigsarkivet, Pakken „Ældste Efterretninger om Rigsarkivet til 1660“, er et Papirshæfte i Kvart, bestående af 12 Blade og skrevet med en Hånd, der formentlig er den kongelige Kansler Ove Billes. At Registraturen er affattet i Kong Hans's Tid, fremgår af, at den betegner denne Konge kun som „min Herre“; men hist og her findes enkelte kortere Bemærkninger, der ved deres Form fremtræder som senere Tilføjelser og godt kan være skrevne efter Kong Hans's Død; i ethvert Tilfælde nævnes i en Randnote på Bl. 10 a Året 1515. Mulig er selve den egentlige Registratur — bortset fra de nævnte enkelte kortere Tilføjelser — ikke nedskreven på én Gang; Håndskriften synes i alt Fald, selv om den må anses for at tilhøre én og samme Mand, et Par Steder at få en lidt forandret Karakter, og ligeledes synes et andet Tegn at pege i samme Retning. Medens der nemlig ikke kan tales om en bevidst kronologisk Anordning af Brevene, og medens der blandt de Breve, som lader sig datere, findes et af 1508 allerede på Bl. 2 b, dukker der, så vidt man nu kan kontrollere, først på Bl. 4 b et af 1509 op, og Breve fra dette Ar forekommer i større Antal først fra Bl. 8 b; Breve fra 1511 findes ikke før Bl. 9 b, og Breve fra 1512 ikke før Bl. 10 a eller måske snarere først Bl. 11 b. Det er således muligt, at Registraturen er affattet med nogen Tids Mellemrum efterhånden, som de nyere Breve indkom til Kancelliet. At den i alt Fald ikke kan være afsluttet før i den allersidste Del af Kong Hans's Regeringstid, fremgår af, at den Bl. 11 b opfører et Brev af 1512 21. Novbr.

Bogstavet A og de øvrige mellem Registraturens enkelte Afdelinger anbragte Bogstaver B—T findes i Originalen; derimod er Nummereringen foran de enkelte Udtog tilsat af Udgifveren.

Register paa breff i cancellerieth. ||

Registrum paa alle the breff, som findes vdi thet lilde bord, som stander paa cancellerieth paa Køpnehaffn, ¹oc findes i samme bord eth register liige wed thette ludendes paa alle breff¹, ²och ære alle tesse breff førde till

Kalundborg och findes ther paa faalenn etc.² ||

Registrum paa alle the breff, som nw findes vdi thette bordh oc signeret, som hereffther schreffuet staar, ³oc ære nw alle tesse breff førde till Kalundborg³.

A. Primo vdi en eske swaa merckth findes thesse effther^{no} breff vdi: eth erchebiscop *Byrges* breff, at han kender seg at haffue *Lindholm* sloth vdi en slotzlogh paa myn herres vegne etc.

2. Item eth breff ludendes paa eth mageskiiffthe, som myn herre gjorde met *Niels Henricksß* landzdomere i *Sie-landh* paa gotz liggendes vdi *Løwe* herrit.

3. Item eth breff, at *Norges* raad haffue dømth *Keyæ* [1505.] v. *Alefeldh* at haffue forbruth forlænyng paa *Ysland*, som han haffde i forlænyng aff myn herre, swaa thet hannum thet ey lengher burde at nydhe etc.⁴

¹⁻¹ Tilføjet med andet Blæk.

²⁻² Atter tilføjet med andet Blæk.

³⁻³ Tilføjet med andet Blæk.

⁴ Orig. Island 1. Suppl. 1, 1505 Juli 17.

- [1505.] A. 4. Item dom paa the pendinge, som myn herre wort tildømpth the pendinge, som *Hane* herrit fore i panth staadh etc.¹
5. Item bispens breff aff *Riibe* paa then fiskegaard i *Skerne aa*.
- [1505.] 6. Item riigens cancelærs breff, som giffuet er offuer *Jacob Andersß*, thet kronens læn wordthe hannum frandømpthe.²
- [1506.] 7. Item eth mageskiiffthebreff aff prier i *helliandzgaard* i *Aalborg* om en gaard i *Morom* i *Giislom* herrit liggendes.³
8. Item quittans paa eth skiip, myn herre gaff ighen, som skipper *Røper* wor skipper paa. ⁴Thette breff bleff siiden antwordet the tyske scriffuer oc findes haass them⁴.||

B mercke.

- B. 1. Item eth mageskiiffthebreff aff *Oluff Daa* paa nogeth gotz vdi *Tutze* herrit liggendes, som myn herre fick ighen aff hannum.
2. Item eth mageskiiffthe mellom myn herre oc *Eyler Bryske* om twoo gaarde, myn herre fick aff hannum vdi *Vindinge* herrit i *Fyen*.⁵
- [1508.] 3. Item *Hanss Rantzows* vederkendelsebreff, at myn herre haffuer hannum clarliige bethalet all thet, hanss nade wor hannum skyldiigh, oc han *Segebergh* fore i panth haffde.⁶
- [1507?] 4. Item eth obeth besegelt breff, at prouest i *Dalby*

¹ Orig. Domme og Tingsvidner 35, 1505 Oktbr. 9, Rosenvinge, Gl. Danske Domme I Nr. 22.

² Orig. Domme og Tingsvidner 36, 1505 Oktbr. 27. Rosenvinge, anf. St. Nr. 23.

³ Orig. Mageskifter 18, 1506 Novbr. 10.

⁴⁺⁴ Vistnok senere tilføjet.

⁵ Jfr. ÆA. IV. 36 (med urigtigt År 1516).

⁶ Orig. Gott. Membr. 1508 Jan. 18.

closter oc mene conuent beplecthe them en ewiigh siwnghen messe fore myn herre at lade oppeholde.¹

B. 5. Item bispen aff *Fyenss* vederkendelsebreff, at [1505.] myn herre aldrih befooll hannum at loffue eller tilsiiige the *lubske* noget pendinge etc.²

6. Item at abbethen oc mene conuent i *Ebbelhalth* [1506.] kendes at haffue fanget 1000 mc. fore noghen gudzthieneste, the skulle vphalde.³

7. Item eth skiiffthebreff giordht mellom myn herre oc frwe *Johanne, Gregers Jepsß* efftherlewerske.

8. Item eth contractzbreff mellom myn herre oc ab- [1506?] bethen aff *Soore* om bøndersønner, som fødde ære paa kronens oc clostheres gotz.⁴

9. Item oc sammeledes eth contractzbreff aff abbedhen aff *Essierom.* ||

B.

10. Item ffrwe *Anne, Jørghen v. Alefeldz* effterlewerske, vederkendelsebreff paa 1000 rinske guldene.

11. Item twenne mageskiifftebreff aff bispen aff *Ros-* [1507.] *kilde* oc en vicario paa noghet gotz liggendes her wed *Køpnehaffn.*⁵

C.

C. 1. Item en eske met breff ludendes paa then fier- [1501] dingh vdi *Lundh* swaa merckt C.⁶ og . . .]

¹ Jfr. *ÆA.* IV. 9 (med urigtigt År 1057).

² I Margenen tilføjes: Thette breff fick bispen aff *Sieland*, ther han wor skicket till doms [?] mellom myn herre oc bispen aff *Fyen*. — Orig. Hansestæderne A, Perg. 1505 Jan. 6, Udtog og Brudstykke i Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 40.

³ Orig. *Æbelholt* Kl. 2, 1506 Apr. 4.

⁴ Orig. næppe bevaret; Kongens tilsvarende Brev findes i Afskrift i Langebeks Dipl. 1506 Decbr. 21.

⁵ Originaler Sokkelund H. 3 og 16, 1507 Marts 19 og 17.

⁶ En af Originalerne findes i Topogr. Saml. Perg., Lund 1501 Febr. 1.

D mercke.

- [1490.] D. 1. Item eth vederkendelsebreff aff *Axell Olsß*, om han noghen tiid worthe fordraghen met *stæderne* om hanss faders dødh, tha skall myn herres nade haffue halff-delen aff all thet, han i swaa mothe fangendes wordher.¹
- [1488-90.] 2. Item twenne andre breff, som ludhe paa *Axell Olsß*², oc eth lucth sendebreff, som her *Erick* tillscreffuet er.
3. Item eth mageskiiffthebreff mellom myn herre oc biscop *Nielss Ffriiss* paa noget gotz, myn herre fick i *Tørnyng* læn oc paa *Hadersløffnes* liggendes.³||

E mercke.

- E. 1. Item eth vederkendelse[*breff*] paa 400 rinske guldene, som en køpman vdi *Lindhen* i *Engeland* skall waare myn herre skyldugh.
2. Item eth breff, at en *Skotthe* kendes at haffue fanget noget wax aff myn herre, som han skulde haffue sold myn herre till gode.
3. Item en quittans aff bispen aff *Sielandh*.
4. Item eth skødebreff ludendes paa noget gotz liggendes vdi *Hadersløff* lænn vdi *Orby*.⁴
5. Item eth vederkendelsebreff aff *Henrick Rantzow* paa *Nørborgh* paa *Aalss* liggendes.
- [1490.] 6. Item om bønderne i *Norge syndenfielddz* mwe haffue stoore skiip oc om anden leylighed.⁵
- [1480.] 7. Item eth breff ludendes, at *Anolt Bagge* skall staa myn herres nade till retthe.⁶

¹ Orig. Norge 61 b, 1490 Febr. 3, Dipl. Norv. II Nr. 958.

² Originaler Norge 61 a og 61 c, 1488 Maj 7 og 1490 Aug. 10, Dipl. Norv. II Nr. 943 og 961.

³ Jfr. *ÆA.* IV. 389 (uden Datum).

⁴ Jfr. sagtens *ÆA.* IV. 388 (uden Datum).

⁵ Orig. Norge 60, 1490 Decbr. 4, Dipl. Norv. II Nr. 963.

⁶ Orig. Norge 56, 1480 Juli 22, Dipl. Norv. II Nr. 913.

Ff mercke.

F. 1. Item eth breff giord mellom myn herre oc [1496.] hertug *Frederick* om giæld oc tiltall, hanss nade haffde till riigeth.¹

2. Item vdscoren schriffther mellom myn herre oc [1490?] for^{ne} hanss nades brodher paa for^{ne} giældh.² ||

Ff.

3. Item *Mauris Nielsß* breff, at kronens ret skall [1492.] waare vforsømmet i the gotz, han haffuer fuldh till laassz.³

4. Item *Henrick Dringenbiergh* mæl[e]r⁴ alle the breff døøde och macteløse mellom hannum oc kon. *Cri-stiern*.

5. Item biscops *Globs* breff, at han kender segh at haffue i panth aff kronen *Skiuwe*.

6. Item dombreff, at forstrandh, strannyng, wrag, [1492.] toldh etc. fore *Barsebeck* hører myn herres nade till.⁵

7. Item her *Oluff Oxes* breff, at han kendes seg at waare fornogeth fore alle kronens panth, som hannum fald i arff.

8. Item her *Otthe* oc *Hanss Rantzows* quittans paa pendinge.

9. Item *Clauss Pogewisk* kendes at haffue *Hanraa* i en ffrii slotzlog aff myn herres nade.

10. Item her *Erick Otzsß* skødher myn herre oc kronen then fiskegaard oc grwndh, som staar fore *Thorup* paa then norrre siidhe etc.

11. Item dombreff, at en gaard i *Othensild* herrit i *Hornvm* by oc en anden i *Hald* bleffue dømpt till bonde-gotz ighen.

¹ Orig. Danske Kongers Hist., Fasc. 8, 1496 Jan. 8.

² Originalen er vel et andet Eksemplar af Brevet i Gemeinsh. Arch. XVII. 92 a, 1490 Septbr. 7, Stemann III Nr. 82.

³ Orig. Nørrejyland 205, 1492 Jan. 5, Danske Mag. 3. R. III. 278.

⁴ Håndskriftet: mælar.

⁵ Orig. Domme og Tingsvidner 30, 1492 Septbr. 21.

[1496 og F. 12. Item vidisse aff konnyng *Erick[s]* skødebreff
1289.] paa *Altrop* mølle till *Aarss* capitell etc.¹||

G mercke.

[1453?] G. 1. Item eth konnyng *Cristierns* breff, at han ighenkaldet, hwess breff her *Oluff Nielsß* haffde paa kronens lænn *nordenfieldz* i *Norge*.²

[1502?] 2. Item biscopens aff *Sielandz* breff ludendes paa the bøndhersønner, som barnfødde ære paa kirckens gotz oc nw sidde paa kronens etc.³

3. Item *Hanss Griisses* recognicio paa 4000 danske mc. pendinge.

4. Item eth mageskiiffthebreff mellom myn herres nade oc her *Sten Bilde* paa mange garde, myn herre fick i *Nørrejvntland*, oc 1 gard i *Tuze* herrit.

5. Item eth skødebreff aff *Vinther Nielsß* paa too gaarde liggendes paa *Aaddhen* vdi *Aass* herrit.

H mercke.

[1489.] H. 1. Item eth contractzbreff ludendes⁴ mellom myn herre oc biscop *Eyler* aff ⁵*Aar[ss]* o[m]⁵ sagher oc tiltall, myn herre haffde till hannum.⁶

2. Item biscop *Nielss Skawes* vederkendelsebreff ludendes paa *Nygaardz* panth i *Aass* herrit.

¹ Orig. Nørrejylland 1, 1496 Marts 12; Skødebrevet (af 1289 Septbr. 30) er trykt SRD. VI. 396 og 451 efter Århusbogen.

² Formentlig 1453; jfr. Daae, Kong Christiern den Førstes norske Hist. S. 96 Note 3.

³ Orig. næppe bevaret; Kongens tilsvarende Brev findes i Danske gejstl. Sager 26 a, 1502 Marts 5.

⁴ Håndskriftet: ludendendes. ⁵⁻⁵ Håndskriftet: Aarff oc.

⁶ Af dette og det nedfr. under K. 4 anførte Brev af samme Indhold kendes 3 Originaler (af 1489 Juni 3), de 2 i Domme og Tingsvidner 24 a og b (trykt og omtalt hos Hübertz, Aktstykk. vedk. Aarhus I, henholdsvis S. 68 og 70), den tredje i Nørrejylland 204.

H. 3. Item eth affkaldz oc skiiffthebreff giorth mellom [1509.] myn herre oc frwe *Anne, Hermen Flemymgz* efftherlewerske, paa hennes oc hennes syskens vegne i *Sveriige* etc.¹

4. Item *Prestøø closthers* breff oc conuentz ludendes [1504.] paa en ewiig messe oc gudzhieneste, the skulle holde fore myn herre, myn frves nade, theres børn oc foreldre etc.²||

5. Item her *Erick Aagesß* breff, at han vplodh *Ward-biergh* oc fick *Hintzegawell* ighen etc.

6. Item eth danst oc eth tyst breff ludendes baade paa thet skiip, som *Anders Morman* tog fore *Renell* nw i sommer nest forledhen, at ther wor findegotz paa etc.³ Findes haass *Blasium* then tydeske scriffuer.³

7. Item her *Sten Twresß* vederkendelsebreff ludendes paa tw twsynde mc. fore hanss fengzsell, han wor myn herre fore plectiigh.

8. Item *Jep Michilsß* i *Herløwe* skooder myn herre en hanss vedermølle standendes paa *Skowerlunde* marck etc.⁴ Thenne for^{ne} mølle gaff myn herre hanss hosfrwe ighen och antwordet henne thet breff ighen.⁴

9. Item *Oluff Pedersß* vederkendelsebreff, at han vplader myn herre the panth oc panthebreff oc all rettighed, som han oc hanss metarffwingh hadde vdi *Giers* herrit oc *Osby* settinge i *Gydinge* herrit, oc han eller hanss arffwinge inghen deell eller rettighed at haffue theri effther thenne dag etc.

I.

I. 1. Item eth breff ludendes paa *kongzgaardhen* [1492.] liggendes vdi *Køøge*, som giffuen er o[b]serua[n]tzbrødre aff *sancti Francisci orden*.⁵||

¹ 1509; jfr. ÆA. IV. 34.

² Orig. Bårse H. 2, 1504 Septbr. 14, Kirkehist. Saml. 4. R. II. 223.

³⁻³ Sagtens senere tilføjet.

⁴⁻⁴ Senere tilføjet.

⁵ Orig. Køge 14, 1492 Juni 17 (og 1484 Juli 29).

I. 2. Item eth breff giffuet aff *Wasten closther*, at¹ abbatissa oc mene conuent ther samme sted tagher myn herres nade oc myn frwes nade oc theres børn i theres ordens brødreskab och giore them delafftiig aff alle gode gernynger, som skee vdi theris closther och orden etc.

[1500.] 3. Item eth breff ludendes paa en salpande, som bruges och vpholdes skulde vdi *Koldinge* by.²

4. Item mageskiiffthebreff mellom myn herres nade oc *Anders Ebbesß* om noget gotz, myn herre skall haffue, liggendes i *Hadersløff* herrit etc.³

5. Item eth contractzbreff mellom myn herre oc *Johan Biørnsß* om nogre nogre[!] ⁴ liggendes i *Orderop* her i *Sieland* oc andet gotz liggendes vdi *Horne* i *Fyen*, som Johan haffue skall etc.

[1458
-69.] 6. Item forlænyngzbreff paa en marck, som kaldes *Buckes marck*, liggendes i *Følinge* soghen i *Tørstinge* herrit.⁵

[1494.] 7. Item eth breff ludendes paa swaar, som hertug *Frederick* fick aff mene riigens indbyggher, at Danmark er eth friith kooreriige och icke bør ath partes eller deeles etc.⁶ ||

K mercke.

[1505.] K. 1. Item eth mageskiiffthe giort mellom myn herre oc bispen aff *Vendsyssell*, ludendes paa too garde liggendes i *Lindholm* i *Swnby* soghen i *Vendsyssell*, som kronen skall haffue etc.⁷

¹ Håndskriftet gentager: at.

² Orig. Nørrejylland 215, 1500 Novbr. 24.

³ Jfr. muligvis ÆA. IV. 388 (uden Datum).

⁴ Sagens Fejlskrift for: gaarde.

⁵ Originaler Tyrsting H. 1, 1458 Oktbr. 19 og 1469 Maj 11.

⁶ Orig. Reg. 12, Danmark 14, 1494 Maj 31, ufuldstændig trykt Hvitf. VI. 113 (Folioudg. S. 1009).

⁷ Orig. Mageskifter 17, 1505 Maj 19.

K. 2. Item breff paa en swm guld, wor myn herres [1487.] nade tildomph aff landekisthen i *Skaane* etc.¹

3. Item bispens aff *Aarss* vederkendelsebreff, at han haffuer *Skanderborgh* i en frii slotzlog till myn herres handh etc.

4. Item contractzbreff mellom myn herre oc biscop [1489.] *Eyler* etc.²

5. Item contractz oc forhandlingzbreff mellom myn [1491?] herres nade och the *lubeske* om noget folck, the *lubeske* hadde hindreth oc greebeth, som waare skicket i myn herres oc riigens thieneste.³

6. Item konnyng *Kristierns* breff paa twsynde oc hundrede lub. marc, som han skyldug wor *Bendictes van Aleuelde* etc.⁴

7. Item breff om *Worbiery* sloth, som her *Erick Aagesß* oc *Benth Aagesß* haffde i slotzloghen.

8. Item *Diderick* aff *Strolswndh* quittans paa 1200 [1484.] mc.⁵

9. Item *Ebbe Andersß* quittans, som han giffuet haffuer her *Hanss Walkendorp* paa twsynde oc 300 mc. aff *Tranecker*. ||

10. Item vederkendelsebreff aff her *Tvre Twresß*, at [1458.] han kender seg at haffue fanget nogre breff aff konnyng *Cristiern* till tror hende ludendes paa noget gotz i *Sve-riige* etc.⁶

11. Item mageskiiffthebreff mellom myn herre oc *Peder* [1503.]

¹ Orig. Domme og Tingsvidner 21, 1487 Juli 28, Rosenvinge, Gl. Danske Domme I Nr. 15 S. 20.

² Jfr. ovfr. S. 26 Note 6.

³ Orig. muligvis Hansestæderne A, Perg. 1491 Novbr. 20, Hanse-recesse 3. Abtheil. III Nr. 33.

⁴ Orig. muligvis Gott. Membr. 1465 Decbr. 11, Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 155.

⁵ Orig. Gældsbr. og Kvitter., Perg. 1484 Novbr. 24.

⁶ Orig. Sverige 87, 1458 Decbr. 19, Dipl. Chr. I Nr. 82.

Brockenhvuse ludendes paa noget gotz i *Tørilde* herrit i *Silkebiegh*.¹

K. 12. Item eth breff ludendes paa nogen jord *Fradz-løff* marck i *Flackebiergh* herrit.

[1465
-79.]

13. Item tingzwinne paa *Fredstedh* marck.²

14. Item at biscop *Eyler* hadde forplectet noget breff till myn herres hand om *Helnes*.

15. Item breff paa *Hagedsted* howetgaard at løøses fore eth panth.

[1482.] 16. Item eth instrvment, at konnynghen war tildømpth eth engelske skiip.³

17. Item quittans aff her *Nielss Gwndesß* ludendes paa thet panth *Huetboo* herrit oc *Horns* herrit i *Vend-syssell*.

18. Item *Bertell Hakes* quittans giffuet myn herres nade.

L.

L. 1. Item en quittans, som her *Baltar* [!]⁴ ridder haffuer giffuet myn herres nade paa 400 rinske guldene. ||

[1486.] 2. Item erchebispens breff aff *Trvnhiem*, thet myn herre haffuer juspatronatus till *Trvms* kircke.⁵

[1465
-79.]

3. Item eth tingzwidne paa *Fredsted* marck.⁶

4. Item breff, at *Pether Bangh* annamede *Tiereby* oc *Thiereby* fangh etc.

¹ Orig. Mageskifter 15, 1503 Febr. 17.

² Originalerne til dette og det nedfr. under L. 3 anførte Tingsvidne er øjensynlig 2 af de 3 Breve i Nørrejyland 193 (1465 Jan. 12 og 1479 Marts 13, Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner Nr. 92 og 93; 1475 Juli 15, Saml. til jydsk Hist. VI. 31).

³ Orig. Domme og Tingsvidner 16, 1482 Juli 24, Rosenvinge, Gl. Danske Domme I Nr. 14.

⁴ Uden Tvivl Fejlskrift for: Baltazar.

⁵ Orig. Norge 57, 1486 Juli 18, Dipl. Norv. I Nr. 950.

⁶ Se Note 2.

L. 5. Item *Axell Olusß* breff, at han ey mod thet [1490.] skulde arghe eller arge lade.¹

6. Item frwe *Birgitte Oluffsdatter* quittans paa the [1483.] panth i *Stævens* herrit oc *Biewerskovs* herrit.²

7. Item eth breff ludendes paa noget gotz i *Sveriige*, som skall ware kommen fran kronen.

8. Item tingzvindne, at *Jacob Trolde* skøothe fran seg [1499.] oc syne metarffwinge oc indtill myn herre oc kronen noget gotz i *Allerop* oc *Hembeck* i *Tutze* herrit.³

9. Item eth tingzvindne aff *Wiiborg* landztingh lud- [1469.] endes paa the panth, gode men haffde aff kronen her i Danmark.⁴

10. Item *Lauris Knopes* quittans ludendes paa 80 rinske guldene.

11. Item eth breff paa *Rudgaard* oc *Haresløffgaardh* ludendes paa her *Knudt Henricksß* oc *Otte Knutzsß*.

12. Item en quittans aff *Baltazares Gresind* paa 200 [1478.] mc. aff mynthen i *Malmøø*.⁵ ||

13. Item besegelt vidisse ludendes om nogeth gield [. . . og oc skyld, som margrewen aff *Brandenburg* forwiiste ind 1350.] paa the *lubeske* konnyng *Waldemar*, som er 6000 lødig marck sølff etc.⁶

14. Item om *sancti Hanss alter* gaardh i *Køøge*.⁷ [1476.]

¹ Orig. Domme og Tingsvidner 26. 1490 Marts 31.

² Orig. Stævnns H. 60, 1483 Oktbr. 16, Barner, Fam. Rosenkrantz's Hist. I, Dipl. Nr. 154.

³ Orig. Tudse H. 101, 1499 Juli 27 ell. Aug. 3.

⁴ Orig. Domme og Tingsvidner 11, 1469 Febr. 25, Dipl. Chr. I Nr. 147.

⁵ Orig. Pers. Saml. Perg., Grensing 1478 Oktbr. 9.

⁶ Markgrevens Brev findes i Hansestæderne A, Perg. 1350 Febr. 16, Urkundenbuch der Stadt Lübeck II 2. Hälfte Nr. 960; Vidissen kendes derimod nu næppe.

⁷ Orig. Køge 11, 1476 Novbr. 29, Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer II Nr. 40.

L. 15. Item eth breff, at *Werner Grønynghen* skall tage paa nogre myn herres fiender.

16. Item om noget gotz fran *Sveriiges* krone i konyngh *Albers* tiid.

[1503.] 17. Item eth skiiffthebreff mellom *Winther Nielsß* oc hanss brodher *Jep Nielsß*.¹

18. Item lageheffdzbreff paa *Vrup* oc alle syne rette tilliggelse.

19. Item eth panthebreff aff *Pouell Pedersß*, at han setther i panth en syn kolgaard liggendes i *Nestued*.

[1477.] 20. Item eth vederkendelsebreff, at *Øslandzgaard* stander i pant fore 100 mc. pendinge.²

21. Item *Diderick Pinges* breff embitzman paa *Yslandh*, ath han bekender, at myn herre haffuer hannum befallet ath arge paa the *engelske* oc paa inghen andhen.

22. Item *Bent Kopperes* quittans paa 24 lødig marc.||

23. Item quittans paa skiip oc gotz, som berget war wed *Saltholmen*.³ Ffindes hooss the duske scriffuer.³

24. Item priores breff aff *Nestwed* paa 3 jordhe.

25. Item *Oluff Daaess* vederkendelsebreff, at han haffuer vpboret aff myn herres nade the 400 mc. danske i gotz, som han i panth hadde aff frwe *Helle*, her *David Hackes* effterlewerske.⁴

M.

M. 1. Vdi then eske swaa merckt ære nogre wor helligeste faders *pauens* puller vdi, ludendes paa the *svenske* oc *Linckopingz* biscopsdom, oc sameledes ocswaa nogre forbudzbreff oc forhandlingzbreff mellom myn herres nade oc vdlensk herrer oc førsther.

¹ Orig. Ods H. 3, 1503 Novbr. 4.

² Orig. Øland (Jylland) 1477 Maj 24.

³⁻³ Tilføjet med andet Blæk.

⁴ Jfr. ÆA. IV. 47 (uden Datum).

N.

N. 1. Vdi en ledereske, saa merckth er, findes liiga [1490.] et confederacio inter dominum regem Dacie ex vna et regem Anglie ex altera.¹ ²Item findes nw thette samme breff vden fore esken i thette boord met samme mercke N.²

O.

O. 1. Item vdi en liidet eske findes breff ludendes [1486.] om then engelske krawelæ, som *Ebbe Mvnck* hindreth oc togh fore *Marstrandhen*, met saadanth mercke O.³||

2. Item vdi en læresseck findes nogre buller ludendes paa forføllingh mod her *Sten Sture*, som giordes, førre myn herre tid kom till Sueriiges riige.

P.

P. 1. Vdi thenne eskii findes twende frwe *Magda-* [1504 og *lenes* breff ludendes paa noger pendinge, hwn myn herre 1500.] skyldiig war oc sammeledes her *Laxman*.⁴

2. Item i samme eskii eth skødebreff a[ff]⁵ erchebiscop [1509.] *Byrgher* till myn herre paa tree gaarde i *Skiping* herrit i *Siersløff* i *Kalundborg* len oc en gaard i *Algestrop* i samme herrit etc.⁶

3. Item eth mageskiifftebreff mellom myn herre oc her *Sten Bilde* paa noget gotz, myn herre fick i *Keldersnybølle* vdi *Ronneberg* herrit i *Skaane*.⁷

4. Item eth mageskiiffthe mellom myn herres nade oc [1509.] *Nielss Hackes* børn lagewerge paa *Ebbeløen* vdi *Laaland* liggendes etc.⁸

¹ Orig. England A, Perg. 1490 Maj 2. ²⁻³ Senere tilføjet.

³ Orig. Domme og Tingsvidner 18 b, 1486 Jan. 16, Dipl. Norv. V Nr. 930.

⁴ Henholdsvis 1504 Decbr. 4 og 1500 Novbr. 16; jfr. ÆA. I. 61

⁵ Håndskriftet: at. ⁶ Orig. Skippinge H. 11, 1509 Aug. 22.

⁷ Jfr. ÆA. IV. 30 (uden Datum). ⁸ 1509; jfr. ÆA. IV. 32.

P. 5. Item en vidisse aff *Laurens Lewens* breff paa pendinge, han skulde waare myn herre plectug.

6. Item eth *Johan Biørnsß* skøødebrefl ludendes paa nogre garde och gotz liggendes paa *Alsee* myn herre tilskøøth.

[1509.] 7. Item eth mageskiifftebreff mellom myn herres nade oc then *helliandz closter* i *Faaborgh* om gotz, myn herre fick aff them paa *Alsse*, oc gotz, the finge ighen i *Horne* soghen i *Fyen*.¹||

Q.

[1510.] Q. 1. Vdi thenne eske ære thette epher^{ne} breff: primo eth mageskiiffthe mellom myn herres nade och *Anders Skeell* paa noget gotz², myn herre fick aff hannum vdi *Swnby* i *Falster*, oc gotz, han fick ighen i *Jwtlandh* etc.³

2. Item eth konnyng *Cristierns* panthebreff, at hanss nade hadde ipanthseth her *Jep Lunde* aarligh byskatthen aff *Skelskøør*.

[1509.] 3. Item eth breff, myn herre oc hanss nades broder haffue badhe besegelh, ludendes paa sandemandz tow, som giort ære, siiden theres skiiffthe gick mellom thennum bade, oc paa then deell, hwer haffuer haffth, siiden samme skiiffthe gick them mellom, met flere article etc.⁴

4. Item eth breff ludendes paa forligelse mellom her *Erick Otzsß* oc her *Laghe Brock* etc.

5. Item eth mageskiifftebreff mellom myn herres nade oc en godh mand, som kaldes *Knud Tygesß*, paa en gord i *Harssmarcketh* i *Lunde* herrit, oc myn herre fick, oc paa eth øøde byggested, som kaldes *Brabecks waldh*, liggendes i *Bierge* herrit.⁵

¹ Orig. Als og Ærø 5, 1509 Juli 27.

² Håndskriftet indskyder: fick. ³ 1510; jfr. ÆA. IV. 35.

⁴ Orig. Slesvig 98, 1509 Apr. 22, Stemann III Nr. 100.

⁵ Jfr. ÆA. IV. 39 (uden Datum).

Q. 6. Item eth skøødebref a[ff]¹ *Villum* oc jomffrw *Karine Hartwigzdatther* ludendes paa gotz liggendes paa *Harsleffnes* i *Stæwildh*.²

7. Item borgemester oc raadz breff i *Kopnehaffn* paa eth skiip, som myn herre lodh hindre fore borgemesther aff *Marstrand*.

8. Item quittans aff then, myn herre køpthe aff *Bar-twneren*.

9. Item 1 quittans paa eth engelsk skiip, myn herre [1509.] køpthe.³

10. Item quittans aff⁴ skipper *Henrick Bønsell* i *Gribsswaldh* oc andre køpmen aff *Anklam* ludendes paa eth skiip, som *Hardenberg* hadde taget vnder *Borckholm*.⁵ Findes hooss *Blasium* met andre quittans.⁵ ||

11. Item vdi same eskee her *Henrick Buddes* quittans aff *Skotlandh* paa 80 rinske guldene, som han opbaar aff myn herre paa konnynghen aff *Skotlandz* vegne fore⁶ en part i *Hamborgmand*, som *Pether Balcke* borger i *Hamborg* førde hiid fran *Skotlandh*.

12. Item her *Johan Køøkritz* quittans paa skiip oc [1509?] gotz, myn herre ighen gaff, som *Sklapanth* førde oc skulde waareth till *Dansken*.⁷ Haffuer then tyske scriffuer.⁷

13. Item quittans aff skipper *Tonnes* paa *Maria van Siricksee*, at myn herre hannum thet well oc radelig behalet haffuer.

14. Item eth vederkendelsebref ludendes, at *Biørn Torlafß* kender seg skyldig at waare ko. *Cristiern* 400

¹ Håndskriftet: at. ² Jfr. vel ÆA. IV. 388 (uden Datum).

³ Orig. Gældsbr. og Kvitter., Perg. 1509 Juni 7.

⁴ Håndskriftet gentager: aff. ⁵⁻⁵ Tilføjet med andet Blæk.

⁶ Håndskriftet indskyder: eth.

⁷⁻⁷ Sikkert senere tilføjet. — Er sikkert et Brev af 1509 Aug. 14, der findes i Udtog i Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 463 (efter en Afskrift eller et Udkast i Danzig).

engelske nobell, som han plectiig bleff, thet stund han embitzman waar paa *Yslandh*.

R.

- [1456.] R. 1. Vdi thenne eskii findes breff ludendes paa her ¹*Axell Olsß*¹ oc oldermen vdi *Bergen* paa guld, sølff oc klenodia, som thennum wordthe antwordet till tror hende etc.²
- [1511.] 2. Item *Niels Brades* macthbreff, at myn herres nade maa inma[n]e³ aff thennum same guld, sølff oc klenodia etc.⁴
3. Item konnynghen *Kristherns* breff ludendes paa guld oc pendinge, han ⁵*Oluff Axellß*⁵ skyldig waar.

S.

- [1511.] S. 1. Vdi thenne eske findes tesse breff: fførsthe mageskiifte mellom myn herre oc *Johan Ox*e, saa *Johan Ox*e fick gotz aff myn herre vdi *Krarup* i *Laaland*, oc myn herre fick gotz aff hannum i *Falster* i *Lilde Bregnyng*e, vdi *Lundby*, vdi *Sellerop* oc en øde gaard paa *Wedeløff* hooss *Nysløth* liggendes, som samme breff ydermere vdwiise etc.⁶||
- [1511.] 2. Item vdi samme eskee mageskiifte mellom myn herre oc her *Maghens Gøye* ludendes paa noget gotz i *Jutland* oc i *Laaland*, her *Maghens* fick aff myn herres nade, som ær paa nogre gaarde i *Røgerop* i *Laaland* oc vdi *Skerbeck*⁷ i *Saxkøping* sogen, oc en gaard vdi *Jntland*, som kaldes *Ogstroppe gaa[r]d* i *Lysseberg*

¹⁻¹ Læs: *Oluff Nielsß*.

² Orig. Norge 52, 1456 Aug. 31, Dipl. Chr. I Nr. 59.

³ Håndskriftet: inname.

⁴ Orig. Norge 67 a, 1511 Jan. 10, Dipl. Norv. II Nr. 1037.

⁵⁻⁵ Er rettet fra: her *Axell Oolsß*, så at der i Betragtning af de umiddelbart forud registrerede Breve sagtens skal læses *Oluff Nielsß* i *Stedet* for *Oluff Axelsß*.

⁶ 1511; jfr. *ÆA*. IV. 35.

⁷ Se den følgende Note.

herrit i *Medelby* soghen, och fick myn herre ighen nagre garde i *Hellnis* i *Sandby* soghen øde oc bygde, item nagre gaarde i *Sandby*, item eth øøde byggested paa *Wedeløff*, item gotz i *Brandesløff*, item *Lildeskov*, som skylder 8 pd. byg oc 4 mc. pendinge etc., som for^{ne} breff ydermere indeholdher.¹

S. 3. Item eth andet her *Moghens Goyes* breff ludendes paa alle the bøndher oc bondersønner, som besidne ære paa for^{ne} gaard oc barnfodde ære paa samme gotz.

4. Item eth andet mageskiifttebreff mellom myn herre oc prieren aff *Haldstæde* paa too gorde, som myn herre fick aff hannum, liggendes vdi *Hellnis* i *Brandesløff* sogen i *Laaland*, oc thermod skall closther haffue ighen en gard i *Horslunde* i *Nørre* herrit etc.² [1510
ell.
1512.]

5. Item eth andet skødebreff ludendes paa en gaard liggendes i *Tørnyng* lænn i *Gram* herrit, som kaldes *Kerstop*, som skylder 1 tønne honnyng, 1 stadermc. oc faar, oc juncker *Willum* oc jomfrw *Karine* tilhørde.

6. Item wor helligeste fader *pawens* sendebudz magistri *Idzardi* breff oc quittans, han gaff myn herre paa the legatzpendinge, hanss nade vpbaar her i riiget.³ [1511.]

7. Item en vidisse aff hanss mactebreff, han met segh haddhe etc. ||

T.

T. 1. Item mageskiifttebreff mellom myn herre oc her *Tyge Krabbe* ludendes, at her Tyge fick en gaard i [1511.]

¹ 1511; jfr. ÆA. IV. 34. Brevet har formentlig været af 10. Aug.; af denne Datum er i alt Fald det af Kongen til Hr. Mogens udstedte Brev, der findes i Udtog i Fru Eline Gøyes Jordebog, udg. af A. Thiset S. 437, og hvoraf ses, at der for Skerbeck skal læses Rørbeck.

² 1510 eller 1512; jfr. ÆA. IV. 33, 32.

³ I Margenen tilføjes: Thette breff bleff sendt till bispen aff *Roskilde* Andree apostoli [Novbr. 30] anno 1515, ther Izardus skulde aff landeth. — Orig. Gældsbr. og Kvitte., Perg. 1511 Apr. 12.

Jvtland i *Torp* i *Haswm* soghen i *Bodinge* herrit, giffuer $\frac{1}{2}$ tønne smør, 4 orte byg, 4 orte rug, 4 orte haffre, oc theremod skall myn herre haffue 2 garde i *Mørckøffue* i *Gladsaxe* sogen i *Socketunde* [herrit¹] oc en gaard i *Faxe*, giffuer 18 grot, oc en gard i *Lidersløff* i *Steffnss* herrit, $\frac{1}{2}$ pd. byg, 3 β grot.²

T. 2. Item eth mageskiiftbreff mellom myn herre oc *Faaborig closther* ludendes paa gotz, myn herre fick i *Nyborg* læn, oc paa *Foborg mølle* och paa 10 mc. renthe, closther pleger aarligen ath giffue till *Faaborg*, oc paa *Horne* kirkke at bliffue till for^{ne} closther till ewiig tiid, oc om en ewiig gudzthieneste, samme closther skall opholde fore myn herre etc.³

[1507.] 3. Item mageskiifte mellom myn herre oc bispen aff *Fyen* om en marck oc skow, som kaldes *Frendehave* i *Falsther*, oc gotz, myn herre ighen fick aff hannum, liggendes i *Wester* oc *Øster Kippinge*, oc paa en gaard i *Marbeck*.⁴

[1504.] 4. Item en contracth mellom myn herre och abbeden aff *Skowclosther* om bønder oc bøndersønner, som fødde ære paa kronens oc closther gotz etc.⁵||

[].

[1509.] U. 1. Item vdi thenne eske swaa merckt ære tesse epther^{ne} breff, som *Oluff Holgerdsß* antwordet myn herre: fførst eth skøødebref, som *Aage Pedersß* i *Distade* haffuer giffuet myn herre paa⁶ en ødhe gaard i *Sandby* oc paa en

¹ Håndskriftet: saghen.

² Orig. Stævns H. 5, 1511 Septbr. 10.

³ Jfr. sagtens ÆA. IV. 37 (uden Datum).

⁴ 1507; jfr. ÆA. IV. 35.

⁵ Orig. Danske Kanc. Ark., Domme og Retsakter 1504 Oktbr. 9.

⁶ Håndskriftet gentager: paa.

anden gaard i *Helnes* i *Brandesløff* soghen i *Nørre* herrit i *Laalandh*.¹

U. 2. Item eth andeth breff ludendes, at frwe *Kirstine Vincences* skøder myn herre eth øøde gaard i *Helnis* i *Brande[s]lø[ff]*² soghen i *Norre* herrit i *Laalandh*.³

3. Item mageskiifftebreff mellom myn herre oc *Oluff* [1509.] *Falster* paa en gard, *Oluff* fick aff myn herre i *Kosselisse* i *Falster* i *Sønder Alsløff* soghen i *Sonder* herrit, oc en gaard, myn herre fick aff hannum, vdi *Nørre Alsløff* liggendes i *Norre* herrit.⁴

4. Item eth skødebreff, *Jep Hansß* i *Nacskow* oc [1504.] hanss høsfrwe haffue giffuet myn herre paa en gaard i *Ansløff* i⁵ samme soghen i *Norre* herrit i *Falster*.⁶

5. Item samme *Jep Hansß* skødebreff, han haffuer [1503.] giffuet myn herre paa en søstherdeell, han arffuet haffuer paa hanss hosfruis vegne i *Benissegaard* i *Hillested* sogen i *Falster*.⁷

6. Item eth forbundzbreff mellom myn herres nade oc [1511.] hertugen aff *Pommere*n, besegelh vnder begge førsters indsegle etc., oc stander swaadant mercke paa samme breff [].⁸ ||

7. Item mageskiifftebreff mellom myn herres [*nade*] [1512.] oc *Jørgen Ollsß* paa too gorde, myn herre fick aff hannum, i *Lystrop* i *Syndre* herrit vdi *Falsther* liggendes etc., met swaadant mercke [].⁹

8. Item mageskiifftebreff mellom myn herres nade oc [1512.] frwe *Kirstine Vincences* paa gotz, myn herre fick aff henne i *Laaland* vdi *Sandby*, *Brandesløff* oc i *Røødby* oc en gord i *Rinseby* etc., met saadhant mercke [].¹⁰

¹ 1509; jfr. ÆA. IV. 33.

² Håndskriftet: Brandeløss.

³ 1509; jfr. ÆA. IV. 32.

⁴ 1509; jfr. sstds. S. 35.

⁵ Håndskriftet gentager: i.

⁶ 1504; jfr. ÆA. IV. 35.

⁷ 1503; jfr. sstds. S. 33.

⁸ Orig. Pommern og Rügen 22, 1511 Juli 12.

⁹ 1512; jfr. ÆA. IV. 35

¹⁰ 1512; jfr. sstds. S. 34.

- [1512.] U. 9. Item eth mageskifftebreff mellom myn herres nade oc *Albreth van Gock* om en gaard. myn herre fick aff hannum, liggendes hooss *Østre port* i *Køpenhaffn*, oc paa jord, han fick ighen, liggendes wed stranden hooss *sancti Nicolai kirckegaard*, met swaadant mercke [].¹
- [1512.] 10. Item eth mageskiffte mellom myn herres nade oc *Mariebo closther* om en gord, myn herre fick aff clostheret vdi *Hellnes* i *Brandesløff* sogen i *Laaland*, met saadant mercke [].²
- [1512.] 11. Item eth mageskifftebreff mellom myn herre och *Johan Oxe* om gotz, myn herre fick aff hannum paa en gord i *Helnes* i *Brandesløff* sogen, en gaard i *Sawensøø*, en gord i *Nybygh* oc en gord vdi *Brvnstoffte* i *Fa[l]ster* etc., swaa merckth [].³
- [1512.] 12. Item eth mageskifftebreff mellom myn herre oc abbeden aff *Lim closter*, at samme closter fick nogre stycke jord aff myn herre i *Aabenraa* lenn, och myn herre fick en gord i *Einloff* i *Riis* herrit etc., met swaadant mercke [].⁴
13. Item littera super fraternitate regis *Anglie*.⁵
14. Item eth *Torbern Bildes* breff mellom myn herre oc hannum om alle bøndersønner, som barnfødde ære paa hans gotz etc.
15. Item en vidisse aff kon. *Wo[l]demari*⁶ breff luddendes paa *Skotborigh* herrit, som ligger till *Ribe* domkircke, paa all kon. ret etc., swaa merckth⁷. Findes vdi en lædicke. ||

¹ Orig. Kbhvns Gårde og Huse 147, 1512 Novbr. 21, Kbhvns Dipl. II Nr. 204 (med urigtig aftrykt År; Orig. har: mdxii).

² 1512; jfr. *ÆA*. IV. 32.

³ 1512; jfr. sstds. S. 33.

⁴ Orig. Slesvig 99, 1512 Aug. 18.

⁵ Orig. England A, Perg., uden Datum (gammelt Nr. 12).

⁶ Håndskriftet: Wordemari.

⁷ Mærket er glempt i Håndskriftet.

V. 1. Item vdi en lædicke i thette bord findes nogre [1509? quittans aff the *hollenske stader*.¹.

2. Item vdi samme ledicke her *Twre Jensß* oc her *Oluff Jepsß* quittans giffuet myn herre paa *Anders Persß* vegne i *Sverige* paa 350 mc. danske.²

3. Item eth tingzvynde paa en tofft, kaldes *Berteltoff[t]*.

4. Item eth contractzbreff mellom the *hollenske stader* om en feyde, the førde paa riigene vdi kon. *Cristoffers* tiidh.

¹ Formentlig 1509; jfr. Hanserecesse 3. Abtheil. VI. 263 Anm., § 14.

² Jfr. *ÆA*. IV. 401 (uden Datum).

27.

Registratur over Breve,
som Hertug Frederiks Kansler
antvordede
i Kongens Kancelli.
(1513.)

Den i det følgende meddelte Registratur findes i Rigsarkivet, Pakken „Eldste Efterretninger om Rigsarkivet til 1660“, og består af et Folioark, hvoraf kun lidt over en Side er beskrevet; dog indeholder det sidste Blads Bagside tillige et Par Notitser, der er skrevne med en Hånd, som er forskellig fra Hånden på de 2 første Sider, men er den samme, som har skrevet den her umiddelbart forud aftrykte Registratur, og altså formentlig tilhører den kongelige Kansler Ove Bille. De nedenfor ved de enkelte Udtog anbragte Numre findes ikke i Originalen.

Afleveringen af de i nærværende Registratur anførte Breve til Kongens Kancelli var fremkaldt ved Eftervirkningerne af det Forlig, som Kardinalen Raimund i 1503 havde mæglet mellem Lübeck og Kong Hans. Da Kongen nemlig ikke vilde betale den Skadeserstatning, som i dette Forlig var tilsagt Lübeck, måtte Hertug Frederik tillige med en Del af Hertugdømmernes fornemste Mænd, der var gået i Borgen for Forligets Opfyldelse, betale Pengene til Staden, som til Gengæld udleverede Hertugen de Aktstykker, hvorpå den havde støttet Kravene om Erstatning. Et Dokument af 1504 3. Maj¹ giver en specificeret Fortegnelse over de således udleverede Aktstykker, der alle (tillige med et Par andre vedrørende samme Sag) genfindes her i Registraturen. Men heller ikke til Hertug Frederik vilde Kong Hans betale Pengene; og det var først efter Hans's Død, at Christiern II måtte forlige sig med sin Farbroder om hans Krav på Erstatning, da Ridderskabet i Hertugdømmerne i modsat Fald vilde gøre Vanskeligheder ved at hylde Christiern. Disse Forhandlinger fandt Sted på et Møde i Flensborg i Oktbr. 1513²; og når det da i Registraturens Begyndelse hedder, at Hertug Frederiks Kansler antvordede de efterfølgende Breve i Kongens Kancelli Torsdagen efter Luce Evangeliste (d: Torsdagen efter 18. Oktbr.) på Flensborg, kan der formentlig ikke være Tvivl om, at Overleveringen af Brevene har fundet Sted 20. Oktbr. 1513 som en Følge af Christiern II.s Overenskomst med Farbroderen.

¹ Trykt Behrmann, Kong Christian den Andens Hist. II. 66-71; i udførligt Udtog i Hanserecess 3. Abtheil. IV Nr. 450.

² Allen, De tre nord. Rigers Hist. II. 84-90, 527.

Tesse efftir^{ne} breff antwordede hertug Fredericks
cantzeler vdi myn herris cantzelerii torstdagenn nest efftir
Luce euangeliste paa Flensborgh.

1. Fførst fem certificatz ludendes paa schipper *Schack*.¹ [1492-1503.]
2. Item 4 certificatz ludendes paa schipper *Hans Geuerdes*.² [1503-4.]
3. Item en certificatz ludendes paa schipper *Jacob Korckenn*.³ [1503.]
4. Item en certificatz ludendes paa *Hans Hadevisk*.⁴ [1503.]
5. Item en certificatz ludendes paa for^{ne} *Hadevisk*.⁵ [1503.]
6. Item eth breff ludendes paa 4000 marc ludendes [1473.]
paa *Nyenstadt, Hellgehaffnn, Grottenbrodt*.⁶
7. Item 3 breff ludendes paa nogre schiib vdt at rede [1473
i *Vestersøen* etc.⁷ og . . .]

¹ Jfr. Hanserecesse 3. Abtheil. IV Nr. 450 S. 624: 1492 Decbr. 24, 1503 Decbr. 20 (3 Breve) og Decbr. 22.

² Jfr. sstds.: 1503 Juli 7 (2 Breve; det ene i Orig. i Hansestæderne A, Perg., Hanserecesse, anf. St. Nr. 428), 1503 Decbr. 22, 1504 Marts 9 (Orig. Hansestæderne A, Perg., Udtog i Hanserecesse, anf. St. Nr. 449)

³ Jfr. Hanserecesse, anf. St. Nr. 450 S. 624: 1503 Maj 6.

⁴ Jfr. sstds.: 1503 Decbr. 19. ⁵ Jfr. sstds.: 1503 Decbr. 20.

⁶ 1473 Apr. 25, Registrum Chr. I Nr. 142.

⁷ Alle 3 Breve lød tilsammen på 673 Mark 8 Skill. lybsk (Hanserecesse, anf. St. S. 624 f.); det ene, af 1473 Apr. 7, findes i Udtog i Registrum Chr. I Nr. 140.

- [1470.] 8. Item eth breff ludendes paa 1800 marc 22 marc 7 β lub.¹
- [1468.] 9. Item eth breff ludendes paa 315 marc ludendes paa *Hermen Datzo*.²
- [1480.] 10. Item her *Hermen Castrups* breff paa 300 marc lub.³
- [1473.] 11. Item *Hans Boltzen* ludendes paa 10733 marc.⁴
- [1461.] 12. Item en breff ludendes paa verckemestere tiil *wor frve kircke oc sancti Jacobs* ludendes paa 105 lub. marc.⁵
- [1455.] 13. Item *Claus Vittes* ludendes paa 2183 marc lub., som vdi⁶ Danmarck genge oc geffwe ære.⁷
14. Item *Erick Lunthe* ludendes paa 100 rinske guldene.
- [1469.] 15. Item *Jørgen Loffue* paa *Hans Brons* vegne ludendes paa 1601 marc lub.⁸ ||
16. Item eth papirsbreff ludendes paa smør oc kokødt paa 700 marc 29 marc danske.
- [1505?] 17. Item *Annicke van Reyne* eth breff ludendes paa 2400 marc.⁹

¹ 1470 Septbr. 30, Udtog i Registrum Chr. I Nr. 115; jfr. Hanserecesse, anf. St. S. 625.

² Orig. Gældsbr. og Kvitte., Perg. 1468 Oktbr. 16, Udtog i Hanserecesse 2. Abtheil. VI. 98 Note 2.

³ Orig. Gemeensch. Arch. XXXII, Indløste Obligat. Fasc. VII, D 18, 1480 Septbr. 21, Dipl. Chr. I Nr. 238 (hvoraf ses, at der for *Hermen* skal læses *Hinrik*, jfr. Hanserecesse 3. Abtheil. IV Nr. 450 S. 625).

⁴ 1473 Apr. 14, Registrum Chr. I Nr. 411 (o: et Gælds brev til *Hans Boltzes Fader Heine Boltze*).

⁵ Jfr. Hanserecesse 3. Abtheil. IV Nr. 388 § 49, Nr. 450 S. 625: År 1461 (for *Jacobs* skal ovfr. læses *Peters*).

⁶ Håndskriftet tilføjer: i.

⁷ Jfr. Hanserecesse, anf. St. Nr. 388 § 49: 1455 Apr. 17.

⁸ Orig. Gældsbr. og Kvitte., Perg. 1469 Novbr. 9, Registrum Chr. I Nr. 105; jfr. Hanserecesse, sidst anf. St.

⁹ Måske *Lübecks Brev* af 1505 Jan. 10, der findes i Udtog i Hanserecesse 3. Abtheil. V Nr. 41 efter en Afskrift.

18. Item en sententia ludendes paa for^{ne} *Annicke*.¹|| [1504.]

²Thesse breffue lodh hertugh Frederick antwordhe myn herres nade paa Flensborgh, som hanss nadhe indløsthe i konnyng *Hanss* tiid fran the *lubeske*.

Item eth registher vdraget aff for^{ne} breff ausculteret per notarium etc.

¹ Jfr. Hanserecesse 3. Abtheil. IV Nr. 455: 1504 Aug. 23.

² Bl. 2 a ubeskrevet. Om den Hånd, der har skrevet de efterfølgende Notitser, se Indledningen.

28.

Registratur over Breve,

som

Ejler Bryske modtog fra Kongen (1519)
og sendte tilbage 1521.

Det nedenfor aftrykte Hæfte findes i Rigsarkivet, Pakken „Ældste Efterretninger om Rigsarkivet til 1660“; det indeholder 8 Blade i brækket Folio, af hvilke dog Bl. 1 b og de 3 sidste er ubeskrevne. De fleste af Hæftets Brevudtog er i Margenen mærkede med et Kryds eller et Kors, om hvis Betydning henvises til Slutningsbemærkningen på Bl. 5 b; Udtogene på Bl. 5 a har endogså ét Kryds på deres højre og ét på deres venstre Side. De Udtog, ved hvilke slet intet Kryds findes, er nævnte i Noter i det følgende.

Som det fremgår af Hæftets Titel, har de Breve, det nævner, været i Kronens Besiddelse, og dette stadfæstes da også ved en nærmere Betragtning, idet Brevene viser sig dels at have tilhørt Niels Clementssøn, så at de efter hans Død er kommet i Kongens Hænder, og dels at have hørt til Kronens Arkiv fra gammel Tid (det 14. og Begyndelsen af det 15. Århundrede). Ifølge Titlen er Brevene imidlertid i 1519 af Christiern II blevet overgivne en „mig“¹; og at dette er sket, for at den pågældende Person skulde benytte de i Brevene indeholdte Retskrav på Kronens Vegne, kan der ikke være Tvivl om², når det viser sig, at den nævnte „mig“ var Kongens dengang betroede Mand og ivrige Tjener Ejler Bryske. Foruden det her aftrykte Hæfte — der nedenfor betegnes som A — findes der nemlig i den samme Pakke i Rigsarkivet et andet Hæfte, der indeholder Udtog af ganske de samme Breve som A, men ifølge sin Titel er et Register over Breve, som Ejler Bryske sendte Kongen i 1521³; og af flere Steder i dette Hæfte fremgår det, at den Mand,

¹ Årstallet gælder dog strengt taget kun Brevene i Registraturens 1. Afsnit, hvorimod der intet bestemt siges om, når Kongen har afsendt de i Registraturens Afsnit II anførte Breve fra Kallundborg.

² Jfr. også Udtoget II. 21.

³ Nemlig efter at han havde mistet Ålborghus og delvis var faldet i Unåde; Brevene sendte Kongen derefter til Ejler Bryskes Uven, hans Eftermand på Ålborghus Hans Tolder.

som i A taler i 1. Person, er Ejler Bryske selv (se nedenfor Varianter til Udtogene I. 32, 35, II. 1, 6, 21 og til Indledningen til Af-snit II). Det sidst omtalte Hæfte — som vi nedenfor betegner som B — er ligeledes i brækket Folio og består af 8 Blade, hvoraf dog Bl. 6 b-8 a er ubeskrevne og Bl. 8 b kun har en kort Påtegning (se nedenfor Noten til Brevet II. 30); Hæftet er, hvor noget andet ikke udtrykkelig er bemærket, skrevet med den samme Hånd, der har skrevet A's Bl. 3 b og 5 a-b. Da B indeholder de samme Breve som A og på de fleste Steder stemmer ordret med dette, er det ikke blevet aftrykt fuldstændig, men man har kunnet nøjes med at anføre de Steder, hvor det afviger fra A, som Noter; rent ortografiske Afvigelser er dog ikke noterede, selv ikke i Egennavne, og heller ikke er det betegnet, at B konsekvent udelader Item i Begyndelsen af hver ny Notits. Udtogenes Numre er tilsatte af Ud-giveren og findes hverken i A eller B; Tegnene || og ¶ betegner Skel mellem Siderne henholdsvis i A og B.

¹Regisster paa the breffwæ, myn herres nade ffek
megh i Ottensse anno domini 1519.¹||

²I. 1. Item her *Niels Gvndesß* breff paa en gord
wthy *Stordrop* i *Mors*, *Jens Nielß* i boer, paa 20 rinsske
guldene.

2. Item eth breff aff her *Niels Gvndesß*, lyder³ paa
60 mark paa en gord i *Bølingh*, som heder *Wodker*.⁴

3. Item her *Niels Gvndesß* breff paa ⁵346 mark⁵
paa 3 gorde i *Stordrop*, som *Cristen Nielß*, *Terkild* och
Niels Tommeß i bor i *Synder* herritt.⁶ |

4. Item *Tommis Hanß* i *Nellærnd* och *Knvt Hanß* [1507.]
i *Fiellæboo* i *Ffyen* theres breff paa eth styke leydisk och
10 mark, ⁷the woræ *Niels Clemintß* skyllwgh.⁷

¹⁻¹ B: Register paa the breffue, som *Eyler Bryske* sende myn
herre anno domini 1521 feria sexta infra octauas corporis Christi
[*Maj 31*], oc the samme breffue sende myn herre *Hans tolner* till
Aalborghus same tiid.

² A Bl. 1 b ubeskrevet.

³ Mangler i B.

⁴ B tilføjer (med den samme Hånd, som har skrevet Notitsen
på Bl. 8 b): Tiissze two for^{ne} breff antuordet wor nadige herre *Køldt*
Yffuerß die presentacionis Marie [*Novbr. 21*] 1522.

⁵⁻⁵ B: 300 marc 46 marc.

⁶ B tilføjer (med den i Note 4 nævnte Hånd): Oc thette breff
annammet *Anders Jacopß* samme tiid oc aff wor nadigste herre die
presentationis Marie anno 1522.

⁷⁻⁷ Mangler i B. — Orig. Nørrejylland 211, 9, 1507 Febr. 6.

- [1508.] I. 5. Item *Ollwff Mortenß* breff paa *Hastrop* paa 300 mark.¹
- [1512.] 6. Item ffrwe *Kerstines* breff i *Fiellshaffwæ* paa 100 mark.²
- [1496.] 7. Item breff aff *Per Søffrenß*³ borgere i *Wiborge* paa 12 mark.⁴
- [1509.] 8. Item *Tage Eriksß* breff paa 40 mark.⁵
- [1517.] 9. Item *Hans Fynbois* breff i *Aleborge* paa 350 mark; ⁶the peninge⁶ togh *Hans toller* op paa myn herres weygne.⁷
- [1498.] 10. Item *Matis Gerdsß* breff borgere i *Wiborge* paa 40 mark.⁸
11. Item *Hennike Ottsßs* breff, ⁹*Ottæ Hanßs* søn,⁹ paa 60 mark.¹⁰
- [1495.] 12. Item *Per Søffrenß* breff i *Wiborge* paa 21 mark.¹¹ |
- [1511.] 13. Item *Jep Jwells* breff i *Jelingord* paa 60 mark.¹²
14. Item sammæ *Jep Jwells* breff paa 40 mark.¹³ ||
- [1509.] 15. Item *Jep Jwells* breff i *Hindzesells* paa 120 mark.¹⁴
- [1510.] 16. Item eth breff aff sammæ *Jep Jwell* paa 30 rinske¹⁵ guldene.¹⁶
- Item 60 mark, jomfrwe *Karine* hosstrv *Gertrvds* datter

¹ Orig. anf. St. 211, 11, 1508 Maj 3.

² Orig. anf. St. 211, 20, 1512 Septbr. 25.

³ B: Seuerenß.

⁴ Orig. anf. St. 211, 3, 1496 uvis Dag.

⁵ Orig. anf. St. 211, 12, 1509 Septbr. 1.

⁶⁻⁶ B: them.

⁷ Orig. anf. St. 211, 26, 1517 Juni 3, Saml. til jydsk Hist. 2. R. I. 248.

⁸ Orig. anf. St. 211, 4, 1498 Jan. 20.

⁹⁻⁹ Mangler i B.

¹⁰ B tilføjer (med en anden Hånd): Och thette breff gaff mæsther *Jesper* befalningh paa, att hand skulle haffue i geen.

¹¹ Orig. anf. St. 211, 2, 1495 Juli 7.

¹² Orig. anf. St. 211, 17, 1511 Septbr. 26.

¹³ Orig. anf. St. 211, 30, uden Datum.

¹⁴ Orig. anf. St. 211, 14, 1509 Febr. 28.

¹⁵ Mangler i B.

¹⁶ Orig. anf. St. 211, 16, 1510 Febr. 1.

i *Hintzell* togh i *Blessbierigh* paa *Jep Jwells* weygne anno domini 1510 die *Johannis baptiste*¹, och loffwid hwn *Niels Clemintß* *Jep Jwells* bref igeen.²

I. 17. Item ffrwe *Byrites* breff aff *Peerstrop* paa 86 [1511.] mark³.

18. Item eth breff aff samæ frwe *Byritæ* paa 100 [1509.] mark.⁴

19. Item *Ebbe Strangesßs* breff paa 71 rinske guldene, 1501. 3 sortæ⁵ leydisk, 25 mark anno domini 1501.⁶

20. Item abbet *Ssøffrins* breff i *Eme closster* paa [1508.] 60 mark.⁷ |

21. Item *Jens Persß* breff i *Horssens* paa 40 mark, [1511.] hans gord til pant, ⁸hand i boer⁸ wden *Smedigaden*.⁹

22. Item besscop *Niels Ffreessis* breff, ath hand wor [1503.] *Niels Clemintß* skyllwdg 7 lesster rogh, 2 lester malth, 13 skiffpund flæsk, 124 ørtuge rogh, byg och haffræ, 39 fierdingh¹⁰ skeppe smør, 40 kloder jern.¹¹

23. Item *Jes*¹² *Wlstrops* breff paa 30 løde mark, [1517.] hannom vorth¹³ tilword paa landstingh for lesth.¹⁴

24. Item *Atzer Brochs* breff paa 50 mark.

25. Item her *Niels Høgs* breff paa 3¹/₂ lesth 3¹/₂ [1505.] pund bygh, 9 pund smør, 10 faer, 10 lamb, 10 gess, 20 høns, 5 mark 6 β peninge.¹⁵ ||

¹ Juni 24.

² Ud for dette Punktum har A intet Kryds. — En til Notitsen sva-
rende Påtegning findes på Originalen af det S. 54 Note 16 nævnte Brev.

³ Orig. anf. St. 211, 19, 1511 Apr. 23.

⁴ Orig. anf. St. 211, 13, 1509 Maj 25 ⁵ B tilføjer: stycker.

⁶ Orig. anf. St. 211, 7, 1501 Juni 25.

⁷ Orig. anf. St. 211, 10, 1508 Jan. 25. ⁸⁻⁸ Mangler i B.

⁹ Orig. anf. St. 211, 18, 1511 Marts 29. ¹⁰ B: setting.

¹¹ Orig. Pers. Saml. Pap., Niels Clementssøn 1503 Juni 4, Vi-
densk. Selsk. Skr. VII. 457.

¹² B: Jens. ¹³ B: var.

¹⁴ Orig. Nørrejylland 211, 25, 1517 Maj 9.

¹⁵ Orig. anf. St. 211, 8, 1505 Novbr. 1.

1517. I. 26. Item *Bertell Jwells* breff (paa¹) 20 rinske² guldene, en gord til pant i *Framlo* herritt i *Skonby* sogen i *Hasth*, som *Tøger Anderß* i boer, anno 1517.³ |
- [1513.] 27. Item *Bertell Hansßs* breff boriger i *Horssens* paa 100 mark.⁴
28. Item *Splid Bangs* breff paa eth styke sorth⁵ leydisk; thet oppebar *Hans toller*.⁶
- [1516?] 29. Item *Powell Laurissß* breff paa *Læsse* paa 80 mark.⁷
- [1499.] 30. Item *Crissten Stens* breff och *Jes Jensß*⁸ i *Skowgord* paa 100 mark.⁹
- [1499.] 31. Item *Per s(m)eds*¹⁰ breff i *Lemwik* och *Las Olwß* ibidem paa eth grønt leydisk och 20 mark.¹¹
- [1516.] 32. Item eth breff, myn¹² herres nade¹² reff¹³ sønder och fek¹⁴ meg, och lyde paa 200 mark, och bad meg faa thet prier *Matis* i *Horssens*.¹⁴
33. Item en¹⁵ eth breff, som myn herræ reff sønder och¹⁶ fek meg, som¹⁶ lyder paa 40 mark aff abiden aff *Alingh clossster*.¹⁷
34. Item eth breff, hans nade reff sønder och¹⁸ fek meg, som lydte paa 50 mark aff *Jørgen Wessteni*.¹⁸ |

¹ Således B; mangler i A. ² Mangler i B.

³ Orig. anf. St. 211, 24, 1517 Aug. 3.

⁴ Orig. anf. St. 211, 21, 1513 Juni 8. ⁵ Mangler i B.

⁶ Ved dette Udtog har A intet Kryds.

⁷ Sagnet det Brev, der findes i Orig. i Nørrejylland 211, 23, 1516 Jan. 21.

⁸ B tilføjer: breff.

⁹ Orig. anf. St. 211, 6, 1499 Juli 4, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 86.

¹⁰ Således B; A: sneds. ¹¹ Orig. anf. St. 211, 5, 1499 Juli 4.

¹²⁻¹³ B: herre. ¹³ B tilføjer: self.

¹⁴⁻¹⁴ B: *Eyler*, at han skulde faa prior *Mattis* thet i *Horsens*, oc lyder paa 200 marc. — Orig. anf. St. 211, 22, 1516 Maj 20.

¹⁵ Mangler i B. ¹⁶⁻¹⁶ Mangler i B.

¹⁷ Ved dette Udtog har A intet Kryds.

¹⁸⁻¹⁸ B: lyder paa Jørgen Vesteni paa 50 marc. — Ved dette Udtog har A intet Kryds.

I. 35. Item eth breff, myn ¹herres nade ¹ sende ² megh, [1518.]
ath jeg ² skwllæ aname, hwes gotz messter *Jacob Krwmpen*
haffde faid til forwaringh aff *Niels Clemintsß* gield.³ ||

⁴36. *Jep Lasßs* breff i *Eystrup* paa 150 marc [1510.]
pendinge.⁵

37. *Mogens Thamesßs* breff paa 10 øxne.⁶ [1519.]

38. *Erich Spendz* breff paa 6 øxne ⁷for hiemloff.⁷ [1519.]

39. Item ett scriff paa nogen gield, *Niels Clementsß*
tillstaar oc lod selff scriffue vti hans siwgesengh. ||

Item tesse effterscriffne breffwæ ssende myn ⁸herres nade
megh⁸ ffraa Kallenborge met Rassmus Niels⁹.

II. 1. Item eth breff paa *Torp*, thet fek ¹⁰jeg myn
herres nade¹⁰ i *Ottense* løffwerdagen nesth efter senttæ
Jørgens¹¹ dagh¹² i *senttæ Knvts closster*, och thet fek
hand her *Magens Gøie*.¹³

2. Item eth latines breff, som¹⁴ lyder paa her *Lauris* [1355.]
Hvos.¹⁵

3. Item eth latines breff, lyder paa her *Anderss Offeß*.¹⁶ [1374.]

¹⁻¹ B: herre. ²⁻² B: *Eyler*, at han.

³ Orig. anf. St. 211, 27, 1518 Decbr. 29, Udtog i Suhms Nye Saml. I. 297.

⁴ A Bl. 3 b er skrevet med en Hånd, der er forskellig fra den foregående og er den samme, som har skrevet B.

⁵ Mangler i B. — Orig. anf. St. 211, 15, 1510 Novbr. 30.

⁶ Orig. anf. St. 211, 28, 1519 Maj 8.

⁷⁻⁷ Mangler i B. — Orig. anf. St. 211, 29, 1519 Maj 27.

⁸⁻⁸ B: herre *Eyler*.

⁹ B: *Clementsß*, oc siden sende myn herre *Hans tolner* samme breffue igen anno vt supra.

¹⁰⁻¹⁰ B: *Eyler* myn herre igen.

¹¹ B: Georgii. ¹² 1521 Apr. 27.

¹³ Ved dette Udtog har A intet Kryds. ¹⁴ Mangler i B.

¹⁵ Orig. Nørrejyland 29, 1355 Maj 17, Hvass, Meddel. om Personer og Familier af Navnet Hvas III. 102.

¹⁶ Orig. Frisenvold 6, 1374 Marts 15, Udtog i RDRDM. II Nr. 3015 (eller måske et Brev af 1374 i ÆA. I. 93 eller 100).

- [1375.] II. 4. Item eth latines breff, lyder paa *Hienrik Lono*.¹
- [1365?] 5. Item eth breff, lyder paa *Powell Glob* och hans arwffginge.² |
- [1401.] 6. Item eth dantst breff aff *Hertw Lembek*, lyder³ paa *Nebbe*⁴; thet fek⁵ jeg myn herres nade⁵ igen i *Horsens*, som hans nade stak, och fek them igeen⁶ ottinde dagen efter *Tiburcii* et *Valeriani*.⁶
- [1424.] 7. Item eth⁷ danssk breff, ssom frwe *Ingeborii* haffde⁷ paa *Smerop* gotz met meræ i *Ty* aff koning *Erik* och drotning *Philipe*.⁸
- [1406.] 8. Item eth latins breff, som lyder paa *Karleby* och *Knutztorp*.⁹
- [1406.] 9. Item eth da(n)s(ke)¹⁰ breff aff *Biørn Swendß* ridder, lyder paa *Wlgord*¹¹, ligger i *Osster* herritt i *Tistrop* sogen i *Word zysell*.¹² ||
- [1367.] 10. Item eth latins breff aff *Boo Høgh* och hans hosfrw *Sophia*, lyder paa *Ørnm* met sin tillige.¹³

¹ Orig. Nørrejylland 54, 1375 Jan. 1, Udtog i RDRDM. II Nr. 3048 (eller Brevet af samme Dag i ÆA. I. 96).

² B: arff. — Sikkert 1365; jfr. ÆA. I. 89. ³ Mangler i B.

⁴ 1401; jfr. ÆA. I. 92. ⁵⁻⁵ B: *Eyler* myn herre.

⁶⁻⁶ Mangler i B; (1521?) Apr. 21. — Ved dette Udtog har A intet Kryds.

⁷⁻⁷ B: breff aff frue Ingeborig.

⁸ Orig. Mors 5, 1424 Febr. 12, Udtog i RDRDM. III Nr. 6076.

⁹ Orig. Jylland nævnt og uvist Gods 4, 1406 Maj 12, Udtog i RDRDM. III Nr. 4763.

¹⁰ Således B; A: damtsth.

¹¹ I A har en Hånd, der vistnok er den samme, som har skrevet Bl. 3 b, herover skrevet: Vregard og nederst på Siden tilføjet: Vregard i Tistrop i Vard sysell. — B har i Stedet for Wlgord: Vregardt og udelader Bemærkningen nederst på Siden.

¹² Orig. Nørrejylland 211, 1, 1406 Aug. 30, Molbech og Petersen, Udvalg af Danske Dipl. Nr. 176.

¹³ B: tilliggelse. — Orig. Ørum 1, 1367 Juni 3, Udtog i RDRDM. II Nr. 2824.

- II. 11. Item eth latins breff aff her *Essgy Krok*, [1367.] lyder¹ paa *Motorp* met meræ gotz ²i *Wilsted*.²]
12. Item eth latins breff, lyder³ paa *Kalssgord* i *Skatz* [1373.] herritt i *Word zyssell*.⁴
13. Item⁵ *Erik Nielß* breff latine paa gotz, hand køpttæ [1355.] aff bynder i *Han* herritt.⁶
14. Item *Crissten Krags* breff paa lattine paa *Nyt-* [1366.] *bierig*⁷ i *Morss*.⁸
15. Item her *Æbbe Strangesß* breff latine paa gotz [1365.] i *Morss* i *Nybell*.⁹
16. Item eth danssk breff, lyder paa gotz i *Helom* [1406.] herritt, *Hinsted* herritt, som *Per Mortensß* skøttæ droning *Margrettæ*.¹⁰
17. Item athkomellzæbreff paa thet gotz, *Per Mortensß* [1406?] skøttæ droning *Margretæ* i *Helom* herritt och¹¹ *Hinsted* herritt.¹²
18. Item *Per Høssøns*¹³ breff¹⁴ paa 100 mark, som 1516.

¹ Mangler i B.

²⁻² Mangler i B. — Orig. Hassing H. 7, 1367 Maj 23. Suhm, Hist. af Danm. XIII. 852 (jfr. RDRDM. II Nr. 2820).

³ Mangler i B.

⁴ 1373 Juni 22; jfr. ÆA. I. 30 (og 7).

⁵ B: Her.

⁶ Orig. Han H. 14, 1355 Maj 9, Barner, Fam. Rosenkrantz's Hist. I, Dipl. Nr. 1.

⁷ B: Nytheriggard.

⁸ 1366; jfr. ÆA. I. 100, der dog (sikkert rigtigere) har Christiern Kaas i Stedet for Crissten Krag.

⁹ Orig. Mors 1, 1365 Apr. 21, Udtog i RDRDM. II Nr. 2760.

¹⁰ Orig. Nørrejyland 109, 1406 Maj 17, Molbech og Petersen, Udvalg af Danske Dipl. Nr. 164.

¹¹ B tilføjer: i.

¹² Orig. måske Nørrejyland 131, 1406 Juni 8, Molbech og Petersen, anf. St. Nr. 169.

¹³ B: Hoffsons.

¹⁴ B tilføjer: i *Randers*.

- Niels Clemintß* hafde ¹hanss gard i panth ffore, anno mile-
simo quingentesimo desimo sexto, ²och sende myn herres
nade samme breff ighen met her *Niels Gvndheß*.^{2 1} |
- [1406.] II. 19. Item eth skødebreff om *Inge Ferkess*.³
- [1518.] 20. Item eth breff, lyder paa *Bvnde Dve* paa 2 lesster
koern.⁴
21. Item *Axell Persß* breff paa 100 mark; ther fek
Axell megh⁵ *Niels Clemindsß* qwitanse paa, och jegh⁶ fek
⁷*Axell* hanss breff⁷ igeen. ||
- [1406-
1518.] ⁸22. Item the breffue, ther lyder paa *Nørholm*, ⁹oc
lagdagsbreff mett⁹ dombreff.¹⁰
23. Breff paa *Twilom* bierck.
24. Item 1 falske sølffskedt met blii vti¹¹.
25. Item it annet falsk breff, luder paa k. *Cristiern*.
- [1406.] 26. Item¹² breff paa 3 gaarde i *Anvm*.¹³
- [1337.] 27. Breff paa *Vldorp* oc godz i *Lanseby*.¹⁴ |
- [1355?] 28. *Niels Palck* oc her *Erich Nielsß* marsk breff¹⁵

¹⁻¹ B: i pant hans gaardt, oc sende myn herre thet breff igen
met her her [!] *Niels Persß*.

²⁻² Tilføjet i A med en ny, tredje Hånd.

³ Ved dette Udtog har A intet Kryds. — Orig. et af de 2
Breve af 1406 Maj 30 eller Juni 12, Molbech og Petersen, anf. St.
Nr. 167 og 170, der nu kun kendes i Vidisser af 1414 Apr. 15 (hen-
holdsvis Nørrejylland 168 og 169).

⁴ Orig. Pers. Saml. Perg., Due 1518 Juli 29.

⁵ B: Persß *Eyler*. ⁶ B: *Eyler*. ⁷⁻⁷ B: hannom breffuit.

⁸ I A begynder her atter Hånden fra Bl. 3 b.

⁹⁻⁹ B: met lagdagsbreffue oc.

¹⁰ Originaler Nørholm 2 (1406 Aug. 14, Udtog i RDRDM. III
Nr. 4809), Nørrejylland 128 (1414 Apr. 15, Udtog sstds. Nr. 5407,
hvori bl. a. 1406 Aug. 14 (Udtog sstds. Nr. 4810) og 1406 Aug. 20
(Molbech og Petersen, anf. St. Nr. 175)), Nørholm 1 (1406 Aug. 20,
Molbech og Petersen, anf. St. Nr. 173) og Nørholm 3 (1518 Decbr.
13, Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner Nr. 54).

¹¹ B tilføjer: skaffet.

¹² B: Ett.

¹³ Orig. Bølling H. 8, 1406 Aug. 14, Udtog i RDRDM. III Nr. 4808.

¹⁴ 1337; jfr. ÆA. I. 97.

¹⁵ B tilføjer: luder.

paa godz i *Kier* herritt i *Vendsysell*, kalles *Elkier* oc *Byreholt* met mere godz.¹ ||

II. 29. Item it breff paa 1 mølle i *Svndby* vti [1406.] *Tindt*.²

30. Breff paa *Odersholm* oc *Kalsgaard* i *Skadz* [1406.] herritt.³

⁴I thette for^{ne} registher, huor korssit staar, mercker, at breffuit er tiill stæde, och ther, som inthedt korss staar, mercker, at breffuidt er eller senderreffuit eller och bortte vtthenn en stedht, och thet er kon en løss skryfftt etc.⁴

¹ Sikkert 1355; jfr. Nørrejyland 38 (1355 Apr. 28, Udtog i RDRDM. II Nr. 2450), der dog er et Kongebrev og ikke et af de nævnte 2 Mænd udstedt Brev.

² Orig. Hassing H. 6, 1406 Maj 15, Udtog i RDRDM. III Nr. 4772.

³ Orig. Jylland unævnt og uvist Gods 8, 1406 Aug. 14, Udtog i RDRDM. III Nr. 4811. — Her ender Teksten B; dog har den på Bl. 8 b med en anden Hånd Betegnelsen: Register paa breff, som *Eyler Bryske* sende hiidt altera die corporis Christi [*Maj 31*] anno etc. 1521.

⁴ Er skrevet med den ovfr. S. 60 Note 2 nævnte Hånd.

29.

**Registratur over Breve
i gamle Kister uden for Kancelliet.
(1589-96.)**

Den nedenfor aftrykte Registratur findes i Rigsarkivet, Pakken „Ældste Efterretninger om Rigsarkivet til 1660“ i et Foliohæfte, der oprindeligt har bestået af 8 Blade, hvoraf dog det sidste nu er bortskåret; Hæftets 1. Blad er en Del medtaget, og overhovedet er der kun 3 af Bladene, der er beskrevne. Registraturen er udateret, men skreven med en Hånd fra c. 1600, så at den, da Overskriften nævner „kongelig Majestæts tilforordnede Regeringsråd“, må være affattet i Tiden 1588-96. Og da man efter de pågældende Brevkisters Opbevaringssted (se Overskriften) formentlig kan gå ud fra, at Registraturens 2 Affattere har været ansatte i Kancelliet, og den ene af dem, Sivert Beck, først indtrådte i dette 1589¹, begrænses Affattelsestiden altså til Årene 1589-96.

De registrerede Breve er for en Del meget summarisk anførte, og navnlig gælder dette forskellige Aktstykker fra Roskilde Agnete Klosters Arkiv, af hvilke flere i Registraturen er sammenfattede i så almindelige Udtryk, at det slet ikke er muligt at identificere Udtogene med bevarede Originaler. I andre Tilfælde, hvor dette ganske vist lod sig gøre, er Udtogene dog så kortfattede, at det er anset for en naturligere Udvej at henvise til tilsvarende Afdelinger i den udførligere Registratur over det samme Klosters Arkiv, der findes i ÆA. IV. 275-90; da Brevene dér gennemgående er daterede, kan man ved Hjælp af Oversigterne i RDRDM. ved Slutningen af de enkelte Ar let afgøre, hvorvidt et Brev fra Tiden før 1450 er bevaret eller ej.

De forskellige Bogstaver og Tal, hvormed Udtogene er betegnede, findes i den originale Registratur.

¹ Meddel. fra Rentekammerarch. 1873-76 S. 185.

Register paa huis breffue, som findis i nogen gamle kiester staaendis wden for cantzeliett, som Jens Mogenßen och Siguordtt Beck aff kong. matt.s thillforordnede regeringensraadtt er befallitt att offuersze och registre.

1.

En huid fyrkieste medtt ingen laas for, allene tillslagen med ett søm, staar fuldtt aff nogle gamle regenschabsbøger och register, sønderreffne breffue och løsze zedeller, och fast forderffuitt aff mull, mesten wdi koning *Hanszis* thid daterit.

2.

A. En stor jernbunden kieste, huorudinden findis efftersch^{ne} breffue. Først wdi en huid esche signerit A nogen adschiellige breffue s. *Agnes closters* goeds wdi *Roschilde* anrørendis, som mesten ehr forhuerffuitt och wdgangen, ther *Børge Throlle* var theroffuer thillsiunsmænd; och ere ther-eblantt nogen smaa samenbunden laaszebreffue wdgangen wdi kong *Waldemars* thid.¹

B. En knippe gamle pergamenttys paffue oc bispens [1279 breffue signerit B, formeldendis, huorledis kong *Ericks* datter og . . .] syster *Ytte* kastede ordens kleder [och] thog fraa *Agnete closter* thett goods, som hunn [therti]ll haffde giffuett, och

¹ Jfr. Breve i ÆA. IV. 282 f., Afdeling C.

paffuen sette hende . . . i band med *erchebispen* och bispen i *Skare* . . . aff *Lingkiøbing*, och dømte de hende thill . . .¹ ||

C. Endnu en huid eske medtt nogen adskillige smaa breffue, laaszebreffue och andre breffue, som en partt seglene ere fraa, en partt er aff orm forderffuitt, liudendis paa guods² wdi *Jernløsze sønder*, *Ramszøemagle*, *Ramszøegaard* och *Ramszøelille*, en gaard wdi *Bistrup* sogen, kaldis *Sierstrup*, och wdi *Stubbethorp*, s. *Agnes closter* anrørendis. Zignerit C.³

D. En langactig egeeske zignerit D, huorudi findis adskillige mange pergamends schiøde och gaffuebreffue paa guods thill s. *Agnes closter*.

E. En bises viditze, att hand tilstaaer, att hand haffuer seett paffuens *Benedichs* bule, att søster wdi alle closter sancti Augustini orden icke schulle giffue thiende eller anden kongelig thønge, men att the schulle were ens och lige wdi afflad med predickebrødre⁴; och therhøes fa[n]ttis mange paffue och bispebreffue same handell anrørendis. Signerit E.

F. En jordbog paa s. *Agnes closters* guods och rente. Signerit F.⁵

G. En liden rund eske, findis nogen pergamentzbreffue liudendis paa nogett s. *Agnes closters* guods och paa *Harriszborge mølle* ligendis wden for *Roschilde*. Zignerit G.⁶

H. Ithem en anden eske med adskillige papirsbreffue, thingsuinder och anditt, som inthett sønderlig h[aff]uer paa sig. Zignerit H.

[1296
og . . .] K. En laageløs eske, huorudi findis . . . stadfestelsze paa latine paa th . . . || kongens børn søster *Agnes* och

¹ Et af Brevene er Pavebrevet af 1279 Septbr. 22 hos Suhm, Hist. af Danm. X. 1009.

² Håndskriftet gentager: guods.

³ Jfr. Breve i ÆA. IV. 278-81, Afdeling B.

⁴ Jfr. ÆA. IV. 285, D. 13. ⁵ Jfr. ÆA. IV. 285, D. 14.

⁶ Jfr. Breve i ÆA. IV. 277, A. 2.

søster *Ytte* gaffue ind med sig wdi *s. Agnes closter*¹, och henger nogen anden stadfestelszer och pergamentzbreffue hoes, same handell anrørendis. Zignerit K.

L. Attschiellige breffue liggendis wdi en rund esche signerit L paa guods, som er schifft thill *s. Agnes closter*, en partt och skødt therthill.

M. En eske zignerit M, huorudi findis nogen kongelige stadfestelszebreffue paa *s. Agnes closters* guods och therhoes ett breff, som søster *Agnes* kong *Ericks* datter thilstaar och [1264.] bekiender, huor hun kom wdi closter, och huor hun thog ordens kledebon och lod opbygge steden²; ithem ett for- [1328?] ligelszebreff emellem kongebørnen, som giffuis wdi closteritt, och thes sydschende paa begge thieris guods wegne³; och att rigens raad dømte samme kongedøtters guods thill *s. Agnes closter* sub dato 1384 [!].⁴

N. Noch en eske, findis vdi nogen gamle pergamentz affladsbreffue och andre paffuebreffue. Noterit N.⁵

3.

Ithem enn liden røgit kieste, huorudi findis intet sønderligt och icke andett end nogenn gamle register, regenschaaffuer och munsterzedeler, gamle reffne breffue och forleheningsbreffue.

4. ||

En lang fyrkieste, findis intett andit wdi end regenschaaffsbøger och quitantzer wdi *Jørgen Pederßenn* renthemesters thidtt wdgifuenn.

¹ 1296 Marts 15, Udtog i RDRDM. I Nr. 658.

² 1264 Febr. 10, Udtog anf. St. Nr. 326.

³ Kunde måske (således som antaget i RDRDM. I Nr. 1513 m. H. t. det tilsvarende Brev i ÆA. IV. 284, D. 1 c) være en mindre nøjagtig Registrering af Brevet af 1328 Febr. 3, Dipl. Svec. IV Nr. 2652.

⁴ Formentlig Brevet af 1284 Maj 24 hos Suhm, Hist. af Danm. X. 1022.

⁵ Jfr. ÆA. IV. 288, Afdeling F, og 289, G. 11.

* En stoer runndt fyrkieste med thre rom wdi, thilszlagid med ett søm, findis wdi attschiellige mange messiuer och breffue, som var s. *Johann Friis* och nogen anden aff cantzelietherremendene thilschreffuenn, saa och nogen copier och supplicatzer, som inthett sønderliggt haffuer paa sig, och findis ochsaa thereblantt nogen andre breffue wdi thett middelste rom, som efterfølger.

Først en posze, huorwdi er noget breffue och copier, som fandtis wdi koning *Christierns* kiester och wdi hans cantzellers were.

1524. 1. Her *Søffren Norbyes* fuldmact giffuen *Otte Anderseenn* hans foedermarsch thill att handle medtt koning *Frederich* wdualdt koning thill *Danmarck* och *Danmarckis* rigis raadtt, saa att for^{ne} her *Søffren Norbye* will offuerandttuorde *Wiszborg* slottzloug thill høgbe^{te} koning *Frederich* och *Danmarkis* rigis raadtt, effterdi hand aff hans fiender the *suenske* mөгitt war berestigett [?], och handtt ingen bistandtt och wndszettning kunde foruente sig aff koning *Christiernn*, som same slottzloug hanem hagde anduorditt. Signerit 1, sub dato 1524.¹ ||

[1531?] 2. Attskiellige artickle, som koning *Frederich thend første* haffuer giffuett *Danmarckis* rigis raad wed sin fuldmectige thil kiende, och thieris wnderschreffne och beszeg-
[1528.] lede suar therpaa egienn² samptt nogen wictige raadslage, the med hindanden thill *Nyborg* och *Kallundborgh* hafft haffuer³. Lagdtt wdi en conuolutt noterit 2.

[1531.] 3. *Norgis* rigis raads breff thill *Danmarckis* rigis raadtt, huorudinden the beklager thenem for thendtt store krig, orloug och blodstörtning, som er opuact for koning

¹ 1524 Juni 12, Hvitf. VIII. 71 (Folioudg. S. 1267).

² Orig. måske Danske Kongers Hist., Fasc. 12 a, 1531 Decbr. 16, der dog kun er beseglet, ikke underskrevet (trykt efter en anden Tekst Nye Danske Mag. VI. 125(-33)).

³ Om Året jfr. Nye Danske Mag. V. 310, 306.

Christiern, och begierer, att forbe^{1a} Danmarckis rigis raadtt wille raade och thilhielppe, att thend maa bliffue stillet och koning *Christiern* motte kome fredelig wdi sitt rige egienn, the thenem wist och fuldkomelig formode thenem thill aff hans forthro och ord, som the forneme aff hannem, att hand schulle bliffue thenem en from, guodtt, mildtt, rettuiss, profittelig och gaffnlig første k. C. Signerit 3.¹

4. Nogen samenbundne sendebreffue fra biscop *Gustaff* [1530.] *Throlle* aff *Vpsalle* och andre suensche raad thilschreffuen bisp *Joachim Rønou*, *Knud Gyllenstiernn* och andre de danske raad ahnlangendis wddreffne koning *Christiern*, som keiszer *Karll* och flere the thydsche første wille indszette i rigitt egienn.²

5. Koning *Gustaffs* leidebreff giffuet her *Søffren Norbye* att komme thill hans kong. matt. thill *Stockholm* medtt 100 personer. Sub dato 1523.

Copie aff en instruction medgiffuen her *Hans Reff*, her [1532.] *Claus Bilde* och her *Thrudtt Vlfstandtt* att handele med *Norgis* rigis raadtt paa kong *Frederichs* vegne; || och nogen hemelig werff therhoes. Noterit 6.³

7. Her *Esche Bildis* och lensmandens paa *Bergenhuszis* schriffuelsze thill koning *Frederich* formellendis, att bispen i *Thrundhiem* war falden hans kong. matt. fra och hadge indthagitt *Norlandene* paa koning *Christierns* wegne.⁴

¹ 1531 Novbr. 29, Hvitf. VIII. 272 (Folioudg. S. 1353).

² Brevet til Biskop Knud Henrikssøn Gyldenstjerne samt Breve til Eskil Prior i Antvorskov, Ove Bille Biskop i Århus, Erik Eriksøn Banner og Knud Pederssøn Gyldenstjerne (alle af 1530 Decbr. 21) findes i Originaler i Danske Kongers Hist., Fasc. 11 b, 1530 Nr. 27, 26 og 28-30; tilsvarende Breve af samme Dag til andre Adressater se Hvitf. VIII. 235-43 (Folioudg. S. 1338-41).

³ 1532 Aug. 6? (jfr. Dipl. Norv. VIII Nr. 694, der dog ikke kan opfattes som selve Instruksen og i alt Fald er trykt efter en anden Tekst end den her registrerede).

⁴ Orig. Norske uekspererede Breve (indk. til Danske Kanc.) 1532 Febr. 9, Dipl. Norv. XVI Nr. 550.

Norgis rigis raads schriffuelsze thill biscop *Olluff* i *Bergen* formellendis, att koning *Christiern* war indkomen i Norge med en heell hob schibe och en ahnthall krigsfolck, och att the samptlig war falden hanem thill foede och therefore raader hanem thill i lige maade att falde hannem thill foede. Findis och therhoes koning [*Christiern*]¹ schriffuelsze thill samme biscop *Olluff* wdi for^{ne} mening.

¹ Håndskriftet: Frederichs.

30.

Registratur over Breve

på

Hald.

1612.

Når et Len overleveredes fra en Lensmand til hans Efterfølger, hændte det jævnlig, at der optoges en Fortegnelse over de ved Lenet opbevarede Breve. Af sådanne Fortegnelser findes ikke få endnu i den Afdeling af Rigsarkivets Lensregnskaber, som benævnes Kvittansiarums-Bilag; men de pågældende Registraturer indeholder oftest kun Breve, der er yngre end 1536, og medtages derfor ifølge Planen for nærværende Udgave ikke her. Og om end der i nogle af Registraturerne anføres Breve før 1536, er det tidt i et så ringe Antal i Forhold til Antallet af de Breve, der anføres efter 1536, at det næppe altid vil være forsvarligt, at medtage selv sådanne Registraturer i nærværende Udgave. Betænkelighederne i denne Henseende forøges i en væsentlig Grad derved, at de nyere Breve, som Registraturerne opfører, ofte for største Delen er Kongebreve, og dem vil man jo, efterhånden som man når ned til Breve fra Slutningen af det 16. eller fra det 17. Arhundrede, have større og større Udsigt til at finde i en bedre Skikkelse i Kancelliets Kopibøger, så at de tilmed bliver gjorte tilgængelige ved Trykken, alt som Udgivelsen af Værket „Kancelliets Brevbøger“ skrider frem.

Det er da kun nogle enkelte af Lensregnskabs-Registraturerne, som man har anset det for rimeligt at medtage her; som det vil ses af Aftrykket i det følgende, udgør de i alt kun 3, men en 4., en Registratur fra Ar 1579 over Breve på Nyborg Slot, er ganske vist kun forbigået, fordi den allerede foreligger trykt anden Steds, nemlig i Meddelelser fra Rentekammerarchivet 1871 S. 114-25. Foruden disse 4 findes der altså endnu en og anden af Lensregnskabs-Registraturerne, som indeholder et enkelt Brev før 1536; de ikke aftrykte Registraturer af denne Art opregnes alle i det følgende, idet det dog bemærkes, at det er muligt, at et og andet udateret Brevudtog i en Registratur gengiver et Brev før 1536, uden at dette nu lader sig kontrollere.

I Helsingborg Lens Kvittansiarums-Bilag (for 1602-10 (uden Nr.), for 1610-29 Nr. 57 og 59, for 1629 $\frac{1}{6}$ - $\frac{10}{6}$ Nr. 2 og 3, for 1648-49 Nr. 7 og for 1649-50 Nr. 7) findes forskellige Arkivregistraturer, hvis Tekster øjensynlig er afhængige af hinanden; imidlertid er der kun én Tekst, nemlig den i Kvittansiarums-Bilagene for 1649-50 Nr. 7, der daterer de ældre Breve, og af denne Teksts 68 Numre opføres kun 2 med et Årstal ældre end 1536, nemlig Nr. 2 og 4, der sættes henholdsvis til 1524 og 1532; oven i Købet er det første Årstal sikkert urigtigt, idet Brevet efter sit Indhold må antages at være fra Arild Ugerups Lensmandstid, α : fra Tiden 1580-87.

I Korsør Lens Kvittansiarums-Bilag findes et vidtløftigt Inventarium af 1620, der bl. a. indeholder udførlige Fortegnelser over Breve vedrørende Antvorskov, Sæbygård og Korsør Len. Brevene er imidlertid alle yngre end 1536 undtagen ét fra 1534 og ét, der måske er fra 1530, men måske først fra 1539; begge anføres de helt henne i Inventariets Slutning.

Roskildegård Lens Kvittansiarums-Bilag for 1613-14 indeholder 3 Fortegnelser over nogle Breve, der havde været registrerede i en ældre Registratur, men nu, ved et fornyet Eftersyn, manglede. Den nævnte ældre Registratur har næppe været selve den i ÆA. III. 313-74 trykte, men har i ethvert Tilfælde været meget nær beslægtet med den, eftersom de i vore Fortegnelser som manglende opførte Breve alle nævnes i ÆA. III. Til Gengæld anfører 2 (indbyrdes enslydende) af de 3 Fortegnelser, at der tillige findes en Del uregistrerede Breve, hvoriblandt særlig fremhæves „adschelige breffue Lantheryenn anrørendis“; men nogen nærmere Specifikation af disse hidtil uregistrerede Breve giver Fortegnelserne ikke.

Mariager Klosters Lens Kvittansiarums-Bilag har under 1629-31 en Fortegnelse over manglende Breve, som der vil være Anledning til at komme tilbage til nedenfor ved den særlige Registratur over Mariager Klosters Breve.

Silkeborg Lens Kvittansiarums-Bilag for 1588-1611 Nr. 27 opfører Bl. 9 a-b en Del Breve, hvoraf imidlertid kun ét (på Bl. 9 b) falder før 1536; det registreres således: „Itt pergamenz sandmends-breff emellum Høgild marck och Karup marck. Wnder datto 1486“.

I Vestervig Klosters Lens Kvittansiarums-Bilag for 1618-20 Nr. 5 og for 1620-24 Nr. 13 findes begge Steder en Bemærkning om 4 Breve, som da manglede af de i en ældre Registratur opførte; de 4 Breves Indhold anføres imidlertid ikke, men kun deres Numre. Den pågældende Registratur har efter den Måde, hvorpå den om-

tales, øjensynlig ikke været identisk med den i ÆA. III. 131-70 aftrykte, om end den sikkert har været nær beslægtet med den. Endelig indeholder det samme Lens Kvittansiarums-Bilag for 1655-61 en Registratur, hvis Breve går tilbage til 1550, men som tillige under Nr. 2 opfører ét Brev før 1536 (nemlig fra 1531), der dog øjensynlig er identisk med det i ÆA. III. 134 som Nr. A. 7 registrerede Brev.

Den første af de fra Lensregnskaberne hentede Registraturer, som her aftrykkes, er fra Halds Len. Kvittansiarums-Bilagene for dette Len indeholder flere Arkivregistraturer; den ældste, der nedenfor betegnes som A, men ikke aftrykkes, findes i Kvittansiarums-Bilagene for Christen Holck 1601-11 Nr. 18, hvor den udgør en Del af et Aktstykke af 1601 Juni 23, udstedt af Jacob Høg til Trudsholm og Frants Rantzau til Redingsdorf om Overleveringen af Hald fra Jørgen Friis til Krastrup til Christen Holck til Højgård. Denne Tekst giver jævnlig de Breve, som den meddeler, i en udførligere Form end de yngre Tekster, bl. a. ofte med fuldstændig Datum; men på den anden Side indeholder den ikke så mange Breve som de yngre Tekster, og navnlig anfører den kun meget lidt fra Tiden før 1536. Dette sidste er Årsagen til, at Teksten A ikke er lagt til Grund ved Aftrykket; derimod er der nedenfor ved alle de Breve, som genfindes i A, tilføjet en Henviisning til det pågældende Blad i A (idet A ikke anfører Brevene i den samme Orden som de yngre Tekster), og ligeledes meddeles i Noter Brevenes fuldstændige Datum, for så vidt denne kan oplyses fra A. Men i øvrigt har det ikke været Hensigten at anføre sådanne Breve efter 1536, som nævnes i A, men ikke i den nedenfor aftrykte Tekst (dette Forhold forekommer nemlig også), og heller ikke at udtømme, hvad A i de Breve efter 1536, som findes både i A og i den her aftrykte Tekst, giver mere end den sidste. For Tiden før 1536 meddeles derimod her alt, hvad A har ud over den nedenfor aftrykte Tekst; som allerede antydet, er det imidlertid overhovedet kun meget lidt, A giver fra en så tidlig Tid, nemlig foruden 4 Breve fra 1510, 1362?, 1501 og 1469 (se Noterne nedenfor til Brevene Nr. 6, 16, 12 og Cc) kun de følgende Notitser, om hvilke det jo endda ingenlunde er afgjort, at de alle angår Tiden før 1536:

A Bl. 5 a:

Finndis enn pergemenndtzsjordboegh aff Haltzs lhenn wnder szinn datum 1531.

Enn gammell andenn jordbogh paa Halldt paa stigtens goedtze, desligeste paa kiercke- och prestegaarder offuer aldt Wiborgh stigt; wdi samme jordbogh finndis innghenn datum.

A Bl. 11 b: Siuff pergamendtzsbreffue paa adschiellighe goedtze och eienndomb, som er wdtagenn aff Viborthe capitell breffuekiste.

Den Tekst, som er aftrykt nedenfor, er altså ikke A, men derimod en Tekst, som findes i Kvittansiarums-Bilagene for Keld Krabbe 1611-12 (uden noget Nummer nedenfor betegnes den som B. Det er en Overleveringsforretning dateret 1612 Juni 22 og udstedt af Jørgen Friis til Krastrup og Iver Juul til Villestrup ved Overleveringen af Halds Len fra Keld Krabbes Enke til Knud Gyldenstjerne til Tim. Teksten udgør et Foliohæfte på 16 Blade, hvoraf Bl. 1 a-16 a er beskrevne, men nedenfor er dog foruden Begyndelsen og Slutningen kun aftrykt selve Brevregistraturen, medens den øvrige Del af Teksten, der omhandler Inventariet i de forskellige Rum samt Besigtelsen over Bygningernes og Skovenes Tilstand, er forbigået. Hæftet er en Original, som er forsynet med de 2 Udsteders Segl og egenhændige Underskrifter, og som tillige indeholder de forskellige, nedenfor foran de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Tal.

En Tekst, der nedenfor betegnes som C, findes i Kvittansiarums-Bilagene for Knud Gyldenstjerne 1612-27 Nr. 21. Den er ligesom B dateret 1612 Juni 22, men mangler de 2 Kommissærers Segl. og deres Underskrifter er ikke egenhændige, hvorimod den er forsynet med den nedenfor S. 96 Note 7 aftrykte, af Knud Gyldenstjerne egenhændig underskrevne Tilføjelse. C indeholder hele Brevregistraturen, men derimod ikke Inventariet i Bygningerne, idet Teksten udelader hele det i Aftrykket nedenfor forbigåede Stykke af B Bl. 1 b-5 a og sammenknytter det øvrige på den i Noterne angivne Måde.

De nedenfor som D og E betegnede Tekster er 2 Eksemplarer af en Overleveringsforretning af 1637 Juni 20; de findes i Kvittansiarums-Bilagene henholdsvis for Knud Gyldenstjerne 1629-37 Nr. 29 og for Jørgen Seefeldt 1637-48 Nr. 34 og er udstedte af Mogens Kaas til Krabbesholm og Mogens Sehested til Holmgård i Anledning af Lenets Overlevering fra Knud Gyldenstjernes Arvinger til Jørgen Seefeldt Enevoldsson til Visborggård. Det vil heraf være klart, at Begyndelsen og Slutningen må være ganske forskellig fra Teksten B; det er derfor kun selve Arkivregistraturen (fra det med Bogstavet A betegnede Brevudtog incl.), som er kon-

fereret med den nedenfor aftrykte Tekst. Denne fortsættes i D og E med en lang Række Brevudtog fra Årene 1629-36 (og enkelte udaterede), som imidlertid er ganske forbigåede nedenfor. Både D og E er Originaler med Mogens Krabbes og Mogens Sehesteds Segl og egenhændige Underskrifter og med følgende egenhændige Tilføjeelse: „Denne inuentarium, som forschreffuit staaer, ehr mig saaledis leuerit. Jørgen Seefeldt egen handt“.

Teksten F endelig findes i de nysnævnte Kvittansiarums-Bilag for Jørgen Seefeldt 1637-48 under Nr. 35 og er en Overleveringsforretning, som er dateret 1648 Juni 21 og udstedt af Ebbe Ulfeldt til Egeskov og Jørgen Marsvin til Avnsbjerg ved Lenets Overlevering fra Jørgen Seefeldt til Frants Pogwisch til Ravnholt. Ligesom Tilfældet var med D og E, afviger selvfølgelig også F's Begyndelse og Slutning ganske fra B's, så at det kun er selve Brevregistraturen i F, som er konfereret med Teksten B; endvidere indeholder F en lang Række Breve fra Tiden 1629-48 (og sammen med dem en Del udaterede), som dog nedenfor er helt forbigåede. F er en Original med Ebbe Ulfeldts og Jørgen Marsvins Segl og egenhændige Underskrifter.

Varianter til B anføres nedenfor fra C, D, E og F, dog ikke rent ortografiske Afvigelser (heller ikke i Navne), og for så vidt D, E og F angår, kun i selve Brevregistraturen, således som allerede berørt ovenfor. Ligesom der ikke tages Hensyn til blot ortografiske Afvigelser mellem B og de andre Tekster, kan på samme Måde også godt én Variant, der anføres som stammende fra flere af disse andre Tekster, i dem være bogstaveret lidt forskellig; i så Fald er fulgt Stavemåden i den første af de ved Varianten nævnte Tekster.

Det kan endnu nævnes, at nogle få af Brevene allerede er registrerede i den i ÆA. II trykte Registratur over Viborg Stifts Breve, således som det findes angivet nedenfor ved hvert enkelt af de pågældende Brevudtog.

Wy effterskreffne Jørgenn Friisz till Krastrup, kong. maiett.s befalingsmand paa Segelstrup, och Iffuer Jull till Willestrup giøre vitterliggt, att kong. maiett.s wor allernaadigste herris breff och befalling er osz thil hennde kommen indhollandis, efftersom hanns maiett. naadigst haffuer forlentt erlig och wellbiurdig mandt Knudt Gyldenstiernn thill Thim medt hanns maietz. och kronens slott Haldt, da bede hanns maiett., befale och fuldmagt giffue osz, att naar erlig och welbiurdige frue Christendtze Jull thill Stubbergaardt, sal. Kield Krabbis effterleffuersche, for^{ne} slott fraa sig leuerer, da att offuerwerendis thil stede werre och thill for^{ne} Knud Gyldenstiernn antuorder huis inuentarium, breffue, register, jordbøger och allt anditt, som hosz for^{ne} slott findis och bør att ladis och offueranttuordis, diszligeste att besigte bygningen paa slottedt och ladegaardenn der samme stedtz, huorledis dett forfindis och er ved magt holdenn, saa och grandsche och forfare schoffuene, huorledis di ere fredde och ved magt holdenn, med miere, samme hans maietz. befalling om formelder och indholder. Saa haffuer vy effter hogsbe^{tte} hanns maietz. befalling begiffuedt osz thill for^{ne} hans maietz. slott Haldt och vdi¹ erlig och welbiurdige frue Øllegaardt Huittfeldt, for^{ne} Knudt Gyldenstiernns høstrue, och wellacht mandt Peder Munck i Stabye kiergaardt hanns fuld-

¹ Mangler i C.

mectige ¹deres neruerelsze er for^{ne} frue Christendtze Juls fuldmectige¹ schriffuere Rasmus Findßenn møtt² thil stede och fremlagdt³ for osz itt inuentarium paa, huis for^{ne} sal. Kield Krabbe effter erlig och welbiurdig mandt Christian⁴ Holck thill Søeboe offuerantuorditt er, vnder erlige och welbiurdig || mendt for^{ne} Iffuer Jull thill Villestrup och Enuold Krusze thill Wingegaardt deris vnderschriffning och forsegling⁵.

Och derpaa igenn haffuer for^{ne} frue Christendtze Jull vedt for^{ne} hindis fuldmectige schriffuere Rasmus Findßen ladett fraa sig leuere ⁶dette thill inuentarium,⁶ som for^{ne} Knudt Gyldenstierns fuldmectige schriffuer Just Jørgenßenn thill sig annammedt haffuer, ⁷som effterfølger:

..... ||
⁸

Fremdelis haffuer for^{ne} Rasmus Findtzenn fraa sig leueritt⁷ nogle gamle jordbøger och adskillige eigendomsbreffue och andre breffue, huilche effter och medt denne fortegnelsze och reuerszall, som derpaa bleff giortt, er for^{ne} Just Jørgenßenn offuerandtuorditt och vdi itt skrin nederlagdt, som effterfølger.

1526. ⁹A. Først¹⁰ itt thingsvinde aff *Fiendtz* herrditz ting anlængendis sønn thill *Vidhuo kier*. Dateritt 1526 thiszdagen nest for Pauli apostoli dag¹¹; paa pergamennt.¹²

¹⁻¹ Mangler i C. ² C: møtte. ³ C: fremblagde.

⁴ C: Christenn. ⁵ C: forsegleddt. ⁶⁻⁶ Mangler i C.

⁷⁻⁷ Mangler i C (også alt det her forbigåede på Bl. 1 b-5 a).

⁸ Det udeladte (på Bl. 1 b-5 a) er det egentlige Inventarium, der ikke omtaler Breve.

⁹ Her begynder den med den aftrykte Tekst enslydende Del af DE. I F mangler dette og det følgende Udtog.

¹⁰ Mangler i DE. ¹¹ Jan. 23?

¹² Brevet refereres temmelig udførlig i en Viborg Landstingsdom af 1579 Juni 20, hvoraf det første Blad findes i Danske Selsk. Membr.

B. *Anders bunde* i *Ørum* hanns panthebreff thill 1534. *Lasz Schiøning*¹ i *Huiding* paa halffpartt aff en gaardt i *Ørum*, som hans broder *lille Anders bunde* i boede, diszligeste och ett stöcke schouff paa *Wolsz* marck. Datteritt *Wiiborg* 1534; paa pergamentt. ||

²C. Her *Jenns Thureßenns* schiøde, sogneprest i 1587. *Haszloff*, paa *Karlszdells*³ schouff liggendis i *Liuszgaardt* sogen, dett att verre soldt thill høyborne første sallighe konning *Frederich*. Datteritt *Liuszgaardt* herridtz ting 1587 denn 31. julii; paa pergament⁴; och enn⁵ fuldtmagt derhosz.

D. Enn papirsdomb, som *Otte Brahe* thill *Knudstrup*, 1567. *Palli Jull* thill *Stranditt* med flere gode mendt dømppt haffuer aar 1567 denn løffuerdag, kyndermysszeafftenn paa faldt⁶, en herridtztingsdom att verre macteløsz domptt ahnlangendis enn gaardt i *Rindtz* herritt, kaldis *Nørgaardt*, *Jep Andersenn* och hanns brødre⁷ er thildømppt.

E. Ett kong *Frederichs* breff datteritt *Kiøpnehaffn* 1568. anno⁸ 1568 denn 5. martii, pendingschatt anlangende aff bønnder och thienistefolch.

F. *Jep Kieldtzenn* i *Guldagger* hanns beuisz paa 1571. thuende beseglede pergamentzbreffue, som liuder paa 4 fierding jordt liggendis i *Giedsted* marck i *Rindtz* herritt. Datteritt 1571.

⁹G. Enn landtztingsdomb, att enn laugheftd, som 1553. *Jenns Madtzenn* i *Suanszøe* haffde giortt paa marck och hiede, er vedt magtt domptt. Datteritt 1553.⁹

¹ DE: Schiøring.

² Her begynder den med den aftrykte Tekst enslydende Del af F.

³ D: Kareldals; E: Karelsdals; F: Karlsdals.

⁴ Formentlig et i A Bl. 9 b registreret Brev, hvor Præsten dog kaldes Hr. Jacob.

⁵ DEF: ehr. ⁶ Febr. 1.

⁷ DEF: broder. ⁸ Mangler i C.

^{9,9} Mangler i DEF (og manglede allerede 1633 ifølge Påtegning på sidste Side af C).

Pergamentzbreffue.

1532. 1. Enn pergamentztingsvidne aff *Fiendtz* herridtz ting anno 1532 vdgiffuitt, 24 mendt att haffue wundtitt, att all dett jordegodtz, fellig och enmercke, schouff och fiskewandt, som biszcop *Jørgenn Friisz* hanns forfedre haffde haffdt, haffuer ligget thill Haldt paa thredie aar, sidenn biscop *Jørgenn fløtte* aff *Wiiborgh*.¹||
1514. 2. Enn pergamentzlaugheffdt, *Niels Anderßenn* i *Halschoff* haffde² giortt och induortt *Dalszgaardtz* enmercke. Datteritt 1514.³
1462. 3. Ett pergamentzthingsvinde paa godtz vdi *Dommerbye*. Datteridt⁴ 1462.⁵
1461. 4. Sandmendtz breff paa enn engh, kaldis *Guldborgholm*, ligendis thill enn gaardt i *Dommerbye*. Datteritt 1461.⁶
1467. 5. Ett thingsvinde, att⁷ bishop *Knudt* i *Viiborg* haffuer haffdt diell i all *Dommerbye* mark. Datteritt 1467.⁸
1510. 6. 24 mendtz vinde, huor rett markeschiell er emellom *Ørdrup*⁹ mark och *Torp* mark. Datteritt 1510.¹⁰
1575. 7. *Mortenn Laurßens* forplict i *Nykiøbing*, att hand schall giffue thill jordschylt aff itt stycke jordt i *Nykiøbing* och 2 agger paa marckenn der samme stedtz 1 daller. Datteritt 1575.¹¹
1545. 8. *Skiffue* mendt deris forplict att giffue aarligenn thill chronen femb # dansche aff, huis brug di haffuer paa *Bro-rup* marck. Datteritt 1545.¹²

¹ Sagens det ene af de Breve, der er registrerede i ÆA. II. 201, A. 6.

² F: haffuer. ³ Registreret ÆA. II. 230, E. 63.

⁴ CEF tilføjer: aar.

⁵ Sagens enten Brevet i ÆA. II. 227, E. 38, eller II. 228, E. 44.

⁶ Registreret ÆA. II. 223, E. 9. ⁷ Mangler i F.

⁸ Registreret ÆA. II. 224, E. 17.

⁹ D: Ørdrup; EF: Ørdrup. ¹⁰ Jfr. A Bl. 9 b.

¹¹ Apr. 21; jfr. A Bl. 8 a. ¹² Jfr. A Bl. 9 b.

- ¹9. Enn pergamentzgrandschning paa enn gaardstedt 1530. liggendis thill *Viiborg* domkirche. Datteritt 1530.¹
10. Priors breff i *sancte Hanns closter* i *Viiborg* 1520. paa enn gaardt liggendis i *Aars* herritt i *Eistrup* bye. Datteritt aar² 1520.
- ³11. Broder priors i *sancti Hanns closter* och meenige 1527. conuendtzbrødris breff paa 50 fl , som di er frue *Karrenn Stiensdatter* plictige. Datteritt 1527.³
- ⁴12. Ett pergamentz sandmendentzbreff paa *Weedhuodt*. 1501. Datterit anno⁵ 1501.⁴ ||
13. Lanndtzingsbreff om *Halschouffs eng*. Datteritt 1458. 1458.
14. Sandtmendentzbreff emellom *Katballe* mark⁶ och 1556. *Liuszgaardt* mark i *Liuszgaardt* herridt. Datteritt 1556.⁷
15. Laugheffd paa *s. Hanns closters* godtz vdi *Nør- liøng* herritt. Datteritt anno⁸ 1486.⁹
- ¹⁰16. Ett latins pergamentzbreff wnder sin datum 1362. 1362 medt ingenn segell.¹⁰

¹⁻¹ Mangler i F. — BC tilføjer i Margenen: (B:) Fandis (C: Findes) nu iche thil stede.

² Mangler i DEF.

²⁻³ Mangler i DEF (og manglede allerede 1633 ifølge Påtegning på sidste Side af C); herved bliver hele den følgende med Arabertal nummererede Rækkes Numre et Nummer lavere i DEF end i BC. — BC tilføjer i Margenen: (B:) Fandis (C: Findes) nu iche thil stede.

⁴⁻⁴ Mangler i F. — Jfr. A Bl. 9 b. Brevet refereres temmelig udførlig i den ovfr. under Udtoget A omtalte Viborg Landstingsdom af 1579 Juni 20.

⁵ Mangler i CDE.

⁶ Mangler i F.

⁷ Jfr. A Bl. 9 b.

⁸ Mangler i CDEF.

⁹ Jfr. A Bl. 9 b, der dog har Året 1586.

¹⁰⁻¹⁰ Mangler i F. — Er formentlig et Brev, som uden Arsangivelse er registreret således i A Bl. 9 b: Eett latine breff liudendis om *Vidthoffuiddt schoff*, og som ligeledes er registreret i *ÆA. II. 207* under A. 43 med Datum 1362 Marts c. 12, ligesom det omtales her nedfr. Nr. 55 og Nr. XVIII; endvidere refereres så vel Brevet af 1362 som en Vidisse af det (formentlig Brevet Nr. 55 nedfr.) og flere andre Breve vedrørende Vedhoved i den ovfr. under Udtoget A omtalte Viborg Landstingsdom af 1579 Juni 20.

Papirsbreffue.

- [1582.] ¹17. Enn hermendtz domb, att *Ballu* ehr kong. may. friie ennemercke thill *Haldt* och *Silckeborgh*.¹
1579. 18. Enn herridtztingsdom, att denn mølle vedt *Jølbye* ehr dømppt thill chronenn. Datteritt 1579.²
1555. 19. *Marrenn Andersdatter* i *Smollerupgaardt* hindis skiøde paa threi gaarde i *Fiendtz* herritt. Datteritt aar³ 1555.⁴
1551. 20. Her *Mouridtzis* breff i *Thostrup* paa enn kirche-eng liggendis ved *Schinderszbrouff*, kaldis *Kircheholm*, som her Moridtz schall holde vin och affladt aff. Datteritt 1551.⁵
1545. 21. Ett sandmendtzbreff aff *Nørliøng* herridtz ting om marcheschiell emellom Nørliung herridt och *Rindtz* herritt och mellom *Houriisz* och *Skals* marck. Datteritt 1545.⁶
1551. 22. Herridtztingsdomb aff *Fiendtz* herrittz ting, att thiende aff *Torup* kirche ehr her *Otte Krumpenn* paa kong. may. vegne thildømppt. Datteritt 1551.⁷
1576. 23. Enn landtztingsdomb om marckeschiell emellom *Huidberg* marck och *Rønneberg* marck. Datteritt 1576.⁸ ||
- 1573? 24. Landtztingsdomb paa en fiskegaardt emellom her *Jørgenn Løche* och *Byriall* i *Ollestrup*. Datteritt 1573.⁹
1576. 25. Landtztingsdomb paa enn fischegaardt i *Herszomb*, er *Jørgenn Schram* thildømbtt. Datteritt 1576.¹⁰
1581. 26. Sandmendtzbreff emellom *Offuer Torp* och *Neder Torp* vdgiffuitt thill *Fiendtz* herridtz ting¹¹ 1581.¹²
1579. 27. Sandmendtzbreff emellom *Huilszom* och *Tollestrup*, vdgangitt thill *Rindtz* herridtz tingh. 1579.¹³

¹⁻¹ Mangler i F. — 1582 Septbr. 26; jfr. A Bl. 9 b.

² Jfr. A Bl. 9 a.

³ Mangler i DEF.

⁴ Jfr. A Bl. 9 b.

⁵ Jfr. A Bl. 9 a.

⁶ Jfr. A Bl. 9 b.

⁷ Jfr. A Bl. 9 b.

⁸ Aug. 11; jfr. A Bl. 5 b.

⁹ Jfr. A Bl. 5 b, hvor Brevet dog er dateret 1568 Viborg Snapslandsting (Jan. 17).

¹⁰ Novbr. 17; jfr. A Bl. 5 b.

¹¹ DEF tilføjer: Daterit.

¹² Maj 30; jfr. A Bl. 6 a.

¹³ Oktbr. 19; jfr. A Bl. 5 b.

28. Enn landtztingsdom paa di ennge i *Vidschum* 1576.
kier att verre Haldt slott thildømppt. Vdgangitt 1576.¹
29. Ett sandmendtzbreff paa *Huam* marck. Datterit 1574.
 1574.²
30. Thingsvinde aff *Rindz* herritz tinng *Herop* och 1574.
 nogle agre ahnlangendis. 1574.³
31. Herritztingsdomb om breffue paa forbrutt godtz. 1573.
 Datteritt 1573.⁴
32. Thingsvinde aff *Rindtz* herritz ting, att *Erich* 1574.
Anderßen i *Kleitrup* kiendis vidt dett boell i *Herop*,
Peder Hanßen i boer. Datteritt 1574.⁵
33. Sandmendtzbreff emellom *Sønder Knudstrup* och 1580.
Grodshouff march vdi *Liuszgaardt* [herritt]. Datteritt
 1580.⁶
34. Sandmendtzbreff emellom *Alhiede*, *Søuszøe* march 1580.
 och *Søegaardt* med flere, derpaa støder. Aar 1580.⁷
35. Domb aff *Rindtz* herritz ting paa *Holm* mark, er 1574.
 thildømppt kongenn⁸ och chronenn. ⁹Datteritt 1574.⁹
36. Domb aff *Rindtz* herritz ting, dog v-endlich, att [1574.]
Scharup er *Nielsz Jørgenßen* paa kong. maytz. vegne
 thildømppt.¹⁰ ||
37. Riidemendtzbreffue emellom *Nab* och *Horszedall* 1577.
 i *Meilszem* herritt och *Offuer Thestrup* och *Neder The-*
strup. Datteritt 1577.¹¹
38. Landtztingsdom emellom *Huilsom* march och *Thol-* 1586?
lestrup mark. Vdgiffuitt 1586.¹²

¹ Novbr. 17; jfr. A Bl. 6 a.² Juni 28; jfr. A Bl. 6 a.³ Juli 12; jfr. A Bl. 6 a.⁴ Marts 16; jfr. A Bl. 6 a.⁵ Juni 28; jfr. A Bl. 6 a.⁶ Novbr. 7; jfr. A Bl. 6 a.⁷ Apr. 12; jfr. A Bl. 6 b.⁸ F: ko. ma.⁹⁻⁹ Mangler i C. — Marts 1; jfr. A Bl. 6 b.¹⁰ 1574 Marts 5; jfr. A Bl. 6 b.¹¹ Aug. 2; jfr. A Bl. 6 b.¹² Er sikkert et Brev, der er registreret A Bl. 6 b med Datum
 1580 Novbr. 10.

1580. 39. Sandmendtzbreff aff *Nør*¹ herritz ting emellom och omkring *Lyebye* mark vdi *Salling*. Vdgiffuitt aar² 1580.³
- 1581? 40. Rebsbreff aff *Nør*⁴ herritz ting paa *Øster Lybye*⁵ mark i *Salling*. Vdgiffuidt 1581.⁶
1573. 41. Reebzsbreff aff *Fiendtz* herritz ting paa *Vredstedt* mark. Vdgiffuitt⁷ 1573.⁸
- 1575? 42. Riidementt att haffue funditt dett sandmendtzoug magteløsz, som sandmendt gjorde emellom *Huam* och *R(e)-strup*⁹. Vdgiffuidt aar¹⁰ 1575.¹¹
1574. 43. Domb aff *Rindtz* herridtz ting, att nogenn jordt paa *Giedsted* mark er kongenn¹² och kronenn thildømbtt.⁷ 1574.¹³
1574. 44. Herridtztingsdomb aff *Rindtz* herridtz ting ahnlangendis enn kong. maytz. breff paa nogitt arffuepartt vdi enn boendegaardt med vrang vnderuiszning¹⁴ att verre¹⁴ forhuerffuitt. Vdgiffuitt 1574.¹⁵
1574. 45. Enn landtztingshiemsettelsze y samme sag. Vdgiffuitt aar¹⁶ 1574.¹⁷
1575. 46. Endnu enn landtztingsdomb i samme sag. 1575.¹⁸
1575. 47. Ett 24 mendtz vinde aff *Rindtz* herridtz ting anlangendis herlighedt aff denn gaardt i *Laastrup*. 1575.¹⁹
1575. 48. Thingsvinde aff *Rindtz* herridtz ting, *Peder Jenßen*

¹ D: *Nørliungs*; E: *Nørliung*; F: *Nørløng*.

² Mangler i DEF. ³ Novbr. 15; jfr. A Bl. 6 b.

⁴ D: *Nørliung*; E: *Nørliungs*. ⁵ F: *Jølbye*.

⁶ Jfr. A Bl. 6 b, hvor Brevet dog er dateret 1580 Jan. 26.

⁷ F tilføjer: anno. ⁸ Decbr. 15; jfr. A Bl. 6 b.

⁹ Således CDEF; B: *Rostrup*. ¹⁰ Mangler i CDEF.

¹¹ Jfr. A Bl. 6 b, hvor Brevet dog er dateret 1576 Marts 16.

¹² F: ko. ma. ¹³ Marts 1; jfr. A Bl. 7 a.

¹⁴⁻¹⁴ Mangler i F. ¹⁵ Aug. 16; jfr. A Bl. 7 a.

¹⁶ Mangler i DEF.

¹⁷ Er formodentlig et Brev, der er registreret A Bl. 7 a med Datum 1574 Viborg Sapslandsting (Jan. 17).

¹⁸ Febr. 12; jfr. A Bl. 7 a.

¹⁹ Mangler i C. — Maj 16; jfr. A Bl. 7 b.

Høgh medt dannemendt att verre beskichett, huem hand haffde sted den gaardt aff, handt i boede¹. 1575.² ||

49. Landtztingsdomb ahnnlangendis *Thostrup* preste- 1576. gaardt. Vdgiffuitt 1576.³

50. Copie aff kong. maietz. breff, *Christenn Nielsen* 1578. glarmester i *Nyekiøbing* haffuer paa denn gaardt ⁴der samme stedtz⁴. 1578.⁵

51. Riidementzbreff emellom *Throelstrup* mark och 1580. *Thulstrup*⁶ march. Datteritt 1580.⁷

52. Sandmendtzbreff emellom *L(e)*⁸ mark och *Astrup* 1581. mark thill *Skierne*. 1581.⁹

53. *Albrett Schiels* breff paa nogitt kiercheschouff thill 1547. *Ollum kirche*¹⁰. Datteritt¹¹ 1547.¹²

54. Herridztzingsdom, att¹³ dett støcke enng paa *Skam-riisz kier* ehr dømptt vnder chronenn. 1574.¹⁴

55. Mester *Peder Thøgerssens* superintendent offuer 1579 [og *Viiborg* stigt medt fleere deris wiidisz¹⁵ effter itt¹⁶ latins 1362]. breff om itt schouff, kaldis *Wiithhoguedt*, vdi *Mønsted* sogn liggendis, her *Erlandt Kalff* riidder haffde¹⁷ giffuitt thill *vor frue kirchis* bygning i *Viiborg*. 1579.¹⁸

56. Landtztingsdomb paa thou fischegaarde i *Skalsz*, 1563. er thildømmt capittell i *Viiborg*. 1563.

¹ C: i boer. ² Maj 16; jfr. A Bl. 7 b.

³ Er måske et Brev af 1576 Apr. 7, der er registreret i A Bl. 7 b, men dér omhandler en Gård i *Laastrup*.

⁴⁻⁴ C: i Nyekiøbing.

⁵ Novbr. 15; jfr. A Bl. 7 b. Udtog i Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 513.

⁶ DEF: Tilstrup. ⁷ Novbr. 10; jfr. A Bl. 8 a.

⁸ Således DEF; BC: Loe. ⁹ Jan. 5; jfr. A Bl. 6 a.

¹⁰ C tilføjer: ehr dømmt vnder cronenn.

¹¹ Mangler i CDEF. ¹² Jfr. A Bl. 9 b. ¹³ F: aff.

¹⁴ C: 1547 (dette Årstal er sagtens indkommet ved en Forveksling med det foregående Brevs År).

¹⁵ DEF: winde. ¹⁶ Mangler i F.

¹⁷ DEF: haffuer. ¹⁸ Jfr. her ovfr. Nr. 16.

1581. 57. Rebszbreff paa *Øster Lybye* mark i *Sallingh*. Aar 1581.¹
1560. 58. Domb aff *Rindtz* herridtz ting, denn eng paa *Biergraff* er dømp² vnnder chronenn som anditt forbrutt godtz. Aar³ 1560.⁴
1505. 59. Ett thingsvinde aff *Karlbye* sogen annlangendis *Westerhaffue* och *Sisøkie* och denn marck søndenn ved *Gammell aae*, ligger thill *Thorp* och *Karlbye*⁵. 1505. ||
1579. 60. Ett 24 mendtz vinde *Wedhuodt* vdi *Fiendtz* herritt ahnlangende. Aar⁶ 1579.
61. Adschillige breffue, 38⁷, som findis vdi enn⁸ knip indbunden, ahnlangende *Wredsted* mark.
62. Enndnu breffue vdi enn knip *Rindtz* herridt anlengende.
1559. 63. Enn landtztingsdomb *Thorupgaardt* i *Morsz* anlengende. ⁸1559.⁹
1579. 64. Enn landtztingsdomb, att *Wedhuod schouff* ehr thildømp¹⁰ *Peder Munck*. ¹⁰1579.¹¹
1550. 65. Her *Otte Krumpenns* forbudtzbreff ingenn att føre bøge paa *Vedhuodt*. 1550.
1559. ¹²66. Landtztingsdom, ranszneffning aff *Nør* herritt i *Morsz* ehr feldt, for di suor *Mogenns Sørenßen* quitt for rann. 1559.
1559. 67. Landtztingsdomb offuer *Graffuers Høgs* vinder och domme i *Oddens*¹³, dennem iche att komme her *Otte Krumpenn* paa kong. maietz. vegne paa *Viue mølle* och støffning thill hinder eller schade. 1559.¹²

¹ Oktbr. 3; jfr. A Bl. 7 a. ² DEF: tildømp.

³ Mangler i DEF. ⁴ Jfr. A Bl. 10 a.

⁵ DE tilføjer: march; F har: Kaarbye march.

⁶ Mangler i CDEF. ⁷ F: 30. ⁸ C tilføjer: Aar.

⁹ DE: Aar 1579; F: 1579. ¹⁰ CDEF tilføjer: Aar.

¹¹ Brevet er måske den ovfr. under Udtoget A omtalte Viborg Landstingsdom af 1579 Juni 20, hvori lensmanden på Halds Modpart rigtignok kaldes Ludvig Munk til Kvistrup og ikke Peder Munk.

¹²⁻¹² Mangler i F. ¹³ C: Oldens.

68. Landtztingsdomb, att denn herridzttingsdom¹ paa 1558.
dett høhe, schoffhug, thiendkornn och ranszfeldt² dømpt
vedt magtt. Aar 1558.

69. Landtztingsdomb, att enn herridzttingsdomb¹ paa 1558.
denn oxer, *Vredstedt* kirchetiende och *Vistis* och her *Oluffs*
bundegodtz schylde, ehr vid magt dømptt. 1558.

³70. *Jacob Jennßenn* prior i *Dueholms closter* medt 1550.
fleere deris breff ahnrørendis *Mørch Ebbeßenn* och frue
Anne Spendtzs enn⁴ mageschifte. 1550.³ ||

71. Forplichtelszebreff om *Sørenn Mortenßen* och *Mi-* 1540.
chill Mortenßenn i *Rindtz* herritt. 1540.

72. Landtztingsdomb om huszmentd och schoffue i 1551.
Meilsom herrit. Aar⁵ 1551.

73. Klagevinde⁶ *Vedhuod* anrørende. Aar⁵ 1515.⁷ 1515.

³74. Frue *Anne Spendtzdatters* breff dett mageschift 1550.
anrørendis. Anno⁸ 1550.³

75. Landtztingsdomb formellendis⁵ om ett 24 mendtz 1559.
vinde, som icke vaar i thingbogenn, denn, som dett haffde
forsegledt, att stande thill rette. 1559.

76. Herridzttingsdomb aff *Ficndtz* herridtz ting an- 1550.
langendis om⁵ cannickernis thienner vdi *Viiborg*. Anno⁹
1550.

77. *Hanns schriffuers* klagebreff paa dennem, som 1560.
haffuer brugt enng i *Pierstrup kier*. ¹⁰1560.

78. Domb aff *Rindtz* herritz ting anlængendis boende- 1571.
eye, ³dett att verre arffuingerne thildømptt vndtagen chro-
nens rettighed. Anno⁸ ³ 1571.

¹ C: herredsdomb.

² F tilføjer: er.

³⁻³ Mangler i F.

⁴ Mangler i D.

⁵ Mangler i F.

⁶ DE: Klagewinder.

⁷ Brevet refereres en Del udførligere i den ovfr. under Udtoget
A omtalte Viborg Landstingsdom af 1579 Juni 20.

⁸ Mangler i CDE.

⁹ Mangler i DEF.

¹⁰ F tilføjer: Anno.

1555. 79. Winde aff *Wiiborg landtztzing* prestegaarden i *Laastrup* ahnrørende. 1555.
1560. 80. Herridtztingsdom aff *Sønderliung* herritt¹, *Jørgen Schramb* for høring att verre quitt² dømptt. 1560.
1574. 81. Bønderne i *Fiendtz* herritt er satt aff herremendt paa gesterii. Anno³ 1574.⁴
1579. 82. *Lodwig Munchis* breff thill *Quistrup*⁵, *Wedhuod* anlangendis, hannem eller hans arffuinger att stande kong. maietz. thill rette. 1579. ||
1558. 83. Thingsvinde aff *Sønderliung*⁶ herritz ting⁶ anlangendis ett støcke eng nedenn *Jegeriisz*, som *Christoffer Roszennkrandtz* haffuer haffdt i ⁷haandt och⁷ heffdt 26 aar. 1558.
1553. 84. Thingsvinde aff *Rindtz* herridtz ting anlangendis enn pantebreff paa ett støcke eng paa *Fieldszøe kier*. 1553.
1564. 85. Siunsvinde aff *Sønderliung* herritz ting *Werum* mark ahnlangende. 1564.
1550. 86. Forbudtzvinde aff *Fiendtz* herridtz ting *Wedhuod* anlangende, ⁷som her *Otte Krumpen* paa sine och *Vii-borg* capittels vegne haffde giortt. 1550.⁷
1589. 87. Thingsvinde aff *Fiendtz* herridtz ting anlangende ⁷*Jens ErichBenn* i⁷ *Vedhuod*, stede aff cannickerne och sidenn aff *Mogens Munch*. 1589.⁸
1505. 88. Thingsvinde aff *Sønder* herritz ting i *Morsze*, att *Vesterhaffue* och *Siøekier* haffuer liggett thill *Thorp* 50 aar. Vdgiffuitt 1505.
1572. 89. Thingsvinde aff *Liuszgaard* herritz ting, *Jenns PederBen* i *Liuszgaardt* att haffue forpligt sig iche att

¹ F: heridsting. ² F: fri. ³ Mangler i CDEF.

⁴ Oktbr. 12; jfr. A Bl. 5 b. ⁵ C tilføjer: i.

⁶⁻⁶ DE: herrit. ⁷⁻⁷ Mangler i F.

⁸ BC tilføjer i Margenen: (B:) Fandis (C: Findes) nu iche thil stede.

hugge eller befatte sig med dett støcke schouff *Thestrup balle*. 1572.

90. Thingsvinde aff *Nør* herritz ting, her *Otte Krumpenn* haffuer laditt giffue last och klage offuer her¹ *Niels Mogenßenn*, ²for hand haffde opborenn schyldt och ² landgielt aff thuende gaarde i *Lybye*. Anno³ 1558.

91. Enn forbudtzvinde aff *Lonnøe* biercketing, her *Otte Krumpenn* haffuer⁴ laditt forbiude ingenn att maa⁵ saltte sildt saa viitt, som Haldt leenn recker. 1540.

92. Laugheffdt aff *Nør* herritz ting paa *Jeg(endø)e*⁶ prestegaardt. Aar⁷ 1550. ||

93. Landtztingsdomb inddømt vdi enn hæffdt emelom *Flye* och *Suanszøe*⁸. 1553.

94. Thingsvinde aff *Rindtz* herridtz ting anlangendis itt støcke eng vdi *Giedsted kier*, kaldis *Løgholm*. 1560.

95. Landtztingsdomb anlangendis kirchekornn aff *Wredsted* kirche att verre opbørenn. 1559.

96. Landtztingsdomb ranszneffningseedt anlangende. Aar⁹ 1561.

97. Landtztingsdomb *Christen Huaszis* thiener dømt aff rann. 1556.

98. Klagevinde aff *Fiendtz* herritz ting paa *Høgildt mølle*. ¹⁰Aar 1550.¹⁰

99. Forbudtzvinde aff *Rindtz* herritz ting, di¹¹ *Skalsz* mendt iche att³ maa brugge fischerii ¹²enthenn med recker eller andre garnn¹² vdi denn friihedt, som chronen haffuer.

100. Herritztingsdomb aff *Nørliung* ¹³herritz ting¹³, *Lauridtz Schramb* och *Jørgen Schramb* er thildømt att lide

¹ C tilføjer: till. ²⁻² F: anlangende.

³ Mangler i CDEF.

⁴ DE: haffde.

⁵ Mangler i D.

⁶ Således DEF; BC: Jeg. ⁷ Mangler i F.

⁸ D tilføjer: march. ⁹ Mangler i DF.

¹⁰⁻¹⁰ DF: 1556; E: Aar 1556. ¹¹ DEF: det.

¹²⁻¹² Mangler i F. ¹³⁻¹³ F: herit.

- thiltale for den jagt, di haffuer giortt i *Pierstrup kier*.
Aar 1560.
1561. 101. Siunsvinde aff *Liuszgaardt* herridtz ting offuer
Jenns Schouff i *Vrandum*. 1561.
1548. 102. Forbudtzvinde aff *Rindtz* herridtz ting, att ingenn
maa holde giedder effter sancti Michelsz dagh. ¹1548.
103. Nii klagevinder och andre vinder, att di aff *Af-
fuindtzbergh* brugger for nær *Leffring*; er² indbundenn vdi
enn knip.
1548. 104. Thingsvinde aff *Fiendtz* herritz ting ahnlangendis
kongschatt³ i *Ødtzleff closter* sogen. 1548.
1564. 105. Forbudtzvinde aff *Fiendtz* herridtz ting, ⁴ingen
att⁴ maa jage vdi *Flye kier*. 1564. ||
1553. 106. Thingsvinde aff *Sønder* herridtz ting i *Morsz* an-
langendis kongschatt³ aff vgdagsbønder⁵ thill *Damszgaardt*.
1553.
1559. 107. Thingsvinde aff *Sønderliung* herridtz ting, ⁶att
Pouill Nielßenn i *Hammerszhøy* haffuer veritt di *Vischum*
mendt deris hiemmell thill⁶ thorffgrøfft och brug i Vischum
hiede. Datteritt aar⁷ 1559.
1530. 108. Thingsvinde aff *Fiendtz* herritz ting, att *Vedhuod*
byggestedt medt marckenn haffuer altid veritt *Viborg* dom-
kirchis rette eiendomb. Aar⁷ 1530.⁸
109. Thingsvinde aff *Hinborg* herritz ting ahnlangendis
Haagens mølle.
- [. . . og 1510.] 110. Wiidissze effter kongh *Hanszis* breff och stad-
festelsze, ⁹thou gaarde, en¹⁰ i *Sønder Knudstrup*¹⁰ och

¹ F tilføjer: Anno. ² C: och. ³ F: ko. ma. schatt.

^{4,4} F: at ingen. ⁵ F: wgdagstienner.

^{6,6} F: anlangende. ⁷ Mangler i CDEF.

⁸ Brevet refereres temmelig udførlig i den ovfr. under Udtoget
A omtalte Viborg Landstingsdom af 1579 Juni 20.

⁹ F tilføjer: anlangende. ¹⁰ Mangler i F.

¹en i¹ *Nør Knudstrup*, ¹att verre induartt thill bishopsdomb.^{1 2}

111. Siunsvinde aff *Sønderløng* herritz tingh thill itt 1558.
stycke engh neden *Jegeriisz*. 1558.

112. Landtztingsvinde, sex mendt wonditt haffuer, ³att 1546.
en ved naffn *Christenn Perßenn* i *Reyszenn* haffuer brugt³
Kielszuig ⁴och *Naffnszuig*⁴ for sin rette boendeeye, ¹och
effter hanns affgangh¹ brugt thill⁵ capittell gaarde⁶ i *Høg-*
ildt. 1546.

113. Klagebreff paa *Wedhuodt*. 1557. 1557.

114. Winde om marcheschiell aff *Nør* herritz ting emel- 1534.
lom *Rødding*, *Klarrriisz* och *Jegstrup*. 1534.

115. Klage aff *Viiborg landtzting*, ingenn att⁷ maa 1560.
brugge pulsuoder. 1560.

116. Klage aff *Viiborg landtzting* offuer *Lauritz* 1560.
Schramb och *Jørgenn Schramb* for jagt vdi *Pierstrup*
kier. Aar⁸ 1560. ||

117. Thingsvinde aff *Rindtz* herridtz ting⁹, skurszneff- 1567.
ning ¹att haffue skurett i faldt aldt¹⁰ dett bundegodtz, som
iche er ytt schylde, leding och landgildt aff i thimelig thidt.¹
1567.

118. Forbudtzvinde aff *Nør* herridtz ting i *Morsz* an- 1552.
langende schiøtterii. Anno¹¹ 1552.

Pergamendtzbreffue.

Aa. Kong *Friderichis den første* laaszbreff offuer 1532.

¹⁻¹ Mangler i F.

² Kong Hans's Brev er åbenbart den Rigens Stadfæstelse, der er registreret ÆA. II. 214, C. 24 med Datum (1410 o.) 1510 Jan. 28 (jfr. sstds. S. 211. C. 6).

³⁻³ F: anlangende.

⁴⁻⁴ Mangler i DEF.

⁵ Mangler i C.

⁶ CDEF: gaard.

⁷ Mangler i F.

⁸ DEF: Dat.

⁹ F tilføjer: anlangende.

¹⁰ C: att.

¹¹ Mangler i CDEF.

- Haldtz godtz och all hindis thilleggelse. Vdgiffuitt i Slag-
elsez aar 1532.¹
1531. ²Bb. Samme kongh *Frederichs* andenn laaszbreff paa
Haldt och Haldtz godtz. 1531.²
1469. Cc. Sandmendtzbreff anlangende *Rogel hiede* ³och
gaardstedt³. Aar⁴ 1469.⁵
1447. ⁶Dd. Skiøde paa godtz i *Liuszgaardt* herritt, *Peder
Erichßenn* och *Erich Erichßenn* haffuer skiødt her *Niels
Munck*. 1447.⁶
1447. Ee. *Peder Erichßenn* och *Erich Erichßenns* schiøde
thill *Niels Munch* paa enn gaardt i *Leffring* ⁷medt godtz
i *Liuszgaardt* herritt⁷. ⁸1447.⁹
1513. ³Ff. Laugheffdt aff *Liuszgaardt* herridtz ting paa ad-
schillige godtz der samme stedtz, som *Suendt Ibßenn* haf-
fuer giortt. 1513.¹⁰
1489. Gg. Laugheffdt paa Hald och Hald søe med miere
godtz. 1489.¹¹ ³
- 1600? Hh. Wiidiszze aff *Wiiborg landtztung* ³effter ett gam-
[og
1488?] mell pergamentzbreff³ om marcheschell emellom *Vrandum*
marck och *Thollestrup*¹² marck. 1600.¹³

¹ Registreret ÆA. II. 201 under A. 3. — DE tilføjer: En pergamenswiditze aff for^{ne} laaszbreff. Dat. 1623 den 24. maii.

²⁻² Mangler i F. — Er muligvis det 4. Dombrev, der er registreret ÆA. II. 201 under A. 5.

³⁻³ Mangler i F. ⁴ Mangler i D.

⁵ Registreret i A Bl. 11 b på følgende Måde: Sanndmenndtzsbreff emellem Rogell heede och *Søbye*, aff Fienndtzs herritts tinngh 1469; registreret ÆA. II. 225, E. 22.

⁶⁻⁶ Mangler i F. — Apr. 25; jfr. ÆA. II. 215, C. 35.

⁷⁻⁷ F: . . . Liusgaardt herids ting.

⁸ CDEF tilføjer: Aar. ⁹ Apr. 24; jfr. ÆA. II. 215, C. 36.

¹⁰ Sagens enten Brevet i ÆA. II. 213, C. 15 (Apr. 25) eller Brevet sstds. S. 217, C. 54.

¹¹ Registreret ÆA. II. 201 under A. 2. ¹² F: *Thostrup*.

¹³ Jfr. A Bl. 10 a, hvor Brevet dog er dateret 1601. — Det vidimerede Brev (dateret 1488 Juli 17 (eller 10) eller 1498) er registreret ÆA. II 213, C. 17.

Ii. Søttenn¹ breffue vdi enn knipp, *Vinckell enge* anlangende, ²alle papirsbreffue².

Kk. ³Sex och thiuffue³ breffue vdi enn knip, *Vinckell enge* ochsaa⁴ ahnlangende, ²alle papirsbreffue². ||

Ll. Enn pergamentzbreff⁵ vdi enn knip med 3 papirsbreffue derhosz⁴, ochsaa *Vinchell* enge ahnlangendes.⁶

Mm. ⁷Femb wiidiszer och⁷ breffue vdi enn knip indlagt, prestegaardtz eigendom och rettighedt i *Daubieryg schouff* anlangendis.

Kongebreffue.⁸

I. Konning *Christianns* breff och domb, enn eentofft⁹ 1542. att verre dømt thill *Haagennsz mølle*. 1542.

II. Konning *Frederichs* breff thill *Niels Schramb*, 1585. herlighedenn aff nogenn kirchegaarde i *Fiendtz* herritt er⁴ lagdt thill Haldt. 1585.¹⁰

III. Konning *Christians* breff ¹¹thill her *Otte Krum-penn*, *Vedhuodt* anlangendis¹¹. 1550.

IV. Endnu itt ¹²kong *Christians* breff¹² om samme *Wedhuodt*. 1550.

V. Koning *Frederichs* breff om boelschab, som adelen holder. 1582.¹³

VI. Koning *Frederichs* mandatt, att ²thingschriffueren schall² indschriffue vdi thingbogenn, huad ¹⁴thill thingi¹⁴ forhandlis, ²och iche paa løsze sedeller². 1578.¹⁵

¹ DEF: Sexten. ²⁻² Mangler i F.

³⁻³ DE: 25; F: 18. ⁴ Mangler i F.

⁵ F: kong *Fridrichs* breff. ⁶ F: anliggendes. ⁷⁻⁷ F: Nogle.

⁸ Denne Afdeling er i DEF nummereret med Arabertal i Stedet for Romertal.

⁹ F: enngtofft.

¹⁰ 1585 Febr. 11, Udtog i Kanc. Brevbøger 1584-1588 S. 239.

¹¹⁻¹¹ F: anlangende Wedhoffuedt. ¹²⁻¹² F: kongebreff.

¹³ Juni 19, jfr. A Bl. 9 a; Secher, Corp. constitut. Danæ II Nr. 292.

¹⁴⁻¹⁴ F: for tingedt.

¹⁵ Mangler i C. — 1578 Marts 29, Secher, anf. St. Nr. 99.

1519. VII. Koning *Christianns* breff paa fiskerii vdi *Røø*. 1519.
- 1530? VIII. Konning *Christianns* breff thill bischop och riddermendtzmendt capittell i *Wiiborg* anlangendis. 1530 [!].
1582. IX. Koning *Frederichs* mandatt thill leenszmenzt, dennem aarligen att lade forkynde kongelige maandatter. Aar¹ 1582.²
1582. X. Kong. maietz. befalling ³thill riidemenzt³ att komme offuer *Neder Thorp* och emellom⁴ *Offuer Torp* i *Fiendtz* herritt. Aar⁴ 1582. ||
1550. XI. Kong. maietz. befalling thill gode mendt ⁵att komme paa *Viiborg landtzting* anlangende *Weedhuod*⁵. 1550.
1583. XII. Konning *Frederichs* mandatt anlangendis⁴ om staldøxenn, ⁶som vddriffuis⁶. 1583.⁷
1582. XIII. Koning *Frederichs* breff, adellen iche att maa holde slegfredquinder. 1582.
1530. XIII. Koning *Frederichs* breff thill gode mendt ⁸*Vedhuod* anlangendis⁸. 1530.⁹
- 1578 [og 1578]. XV. Koning *Frederichs* breff och wiidissze aff her *Jørgenn Løckis* breff om enn mageschiffte. 1578.¹⁰
1578. XVI. Koning *Frederichs* breff om 40 ⷀ och 3 ⷀ . 1578.¹¹

¹ Mangler i DEF.

² Er formentlig et Brev af 1582 Juni 19, der er registreret A Bl. 8 b og trykt Secher, anf. St. Nr. 293.

³⁻⁵ F: ridemend till. ⁴ Mangler i F.

⁵⁻⁵ F: Wedhoed anlangende.

⁶⁻⁶ C: som vddreffuis; F: at vddriffue.

⁷ DEF: 1582. — 1583 Marts 2, jfr. A Bl. 8 b; Secher, anf. St. Nr. 326.

⁸⁻⁸ F: om Wedhoffued.

⁹ Brevet refereres temmelig udførlig i den ovfr. under Udtoget A omtalte Viborg Landstingsdom af 1579 Juni 20.

¹⁰ Juli 19; jfr. A Bl. 8 a. Mageskiftet er et Brev af 1578 Juni 3 (Mageskifter 341), der findes i Udtog i Kronens Skøder I. 173.

¹¹ Novbr. 26, jfr. A Bl. 8 b; Secher. anf. St. Nr. 139.

XVII. Koning *Christianns* befaling thill gode mendt 1545.
om herridtzskiell och marckeschiell emellom *Rindtz* herritt
och *Nørluung* herritt. Aar¹ 1545.

XVIII. Konning *Christians* breff och stadfestelsze ²of- 1475
fuer enn viidisz efter her *Erlandt Kalffs* breff² *Vedhuod* [og
anlangende. ³1475.⁴ 1362].

XIX. Konning *Christians* stadfestelsze paa ett breff 1515.
²*Lasz Mogenßen* aff *Thielle*² paa enn fischegaardt emellom
Norup och *Pierstrup*⁵. Aar¹ 1515.

XX. Koning *Frederichs* mandatt vdgangenn om huad 1579.
ordt, som⁶ falder i rettergang och⁷ icke kommer hoffuid-
sagenn vedt, ²schall iche ahnsiees². 1579.⁸

Konning *Frederichs* denn anden forordning paa thrøck 1577.
vdgangenn, huorledis holdis schall eblandt adelenn om⁹
morgengaffue. Vdgiffuidt paa Andtuorschouff 1577¹⁰, ind-
bunden i grøn pergamentt.¹¹ ||

Konning *Frederichs* andenn recess, vdgiffuitt¹² Kal- 1576.
lundborgh 1576, ochsaa indbundenn i grønt pergamentt.¹³

A. Thingsvinde aff *Fiendtz* herridtz ting, att siuff 1605.
støcker enng, store och smaa, paa *Starup* mark haffuer

¹ Mangler i CDEF.

²⁻² Mangler i F.

³ F tilføjer: Daterit.

⁴ Jfr. her ovfr. Nr. 16. — Det må være et andet Kongebrev af 1475, der refereres i den ovfr. under Udtoget A omtalte Viborg Lands-
tingsdom af 1579 Juni 20.

⁵ C: Prierstrup.

⁶ F: der.

⁷ F: som.

⁸ Jan. 8, jfr. A Bl. 8 a; Secher, anf. St. Nr. 144. — De følgende Breve findes ikke i F, der derimod fortsætter med en lang Række Breve fra Årene 1629-48 (og en Del udaterede), som her er helt forbigåede ligesom overhovedet F's Slutning, der naturligvis afviger fra BC's.

⁹ C: och. ¹⁰ C tilføjer: och.

¹¹ Oktbr. 18, jfr. A Bl. 9 a; Secher, anf. St. Nr. 79.

¹² CDE tilføjer: i.

¹³ Jfr. A Bl. 9 a. 1576 Novbr. 21, Secher, anf. St. Nr. 43.

liggett thill den gaardt i *Dommerbye, Christenn Michel-*
Benn i boer, vlast och vkierdt¹ 34 aar. 1605.²

Wdi liige maade haffuer for^{ne} Rasmus Findtzenn paa
for^{ne} frue³ Christendtz Julls wegne fraa sig leueritt thill
for^{ne} Just Jørgennßenn enn jordbogh paa for^{ne} Haldtz thil-
liggendis godtz och aarlige indkompst, medt for^{ne} frue Chri-
stendtz Juls eghenn haandt vnderschreffuenn.

..... ||

.....⁴

Adt saaledis skiedt er, som forsk^{uitt} staar, desz thill
windisbiurdt wnder woris signetter och eghne hender.
Datum⁵ Wiiborg denn 22. junii anno 1612.⁶

Jørgen Friisz
egen hand.

Iffuer Jull
egenn handt.⁷

¹ D tilføjer: i.

² Herefter fortsættes i DE med en lang Række Breve fra Årene 1629-36 (og enkelte udaterede), som her er helt forbigåede ligesom overhovedet DE's Slutning, der naturligvis afviger fra BC's.

³ Mangler i C.

⁴ Det udeladte (på Bl. 12 b-16 a) omhandler Besigtelse af Bygningerne og Skovene og omtaler ingen Breve.

⁵ C: Actum.

⁶ Herunder er i B, men ikke i C, trykt de 2 Segl, og Underskrifterne er egenhændige i B, men ikke i C; jfr. ovfr. S. 75.

⁷ C tilføjer: Att jeg slige enn registiering vnnder forsk^{ne} gode mennds haannd och seigell i mienne werre haffuer, bekiender jeg

Knudtt
Gyldenstiern
m. eg. h.

31.

Registratur over Breve

på

Sejlstrup.

1609.

Den nedenfor aftrykte Registratur findes på et Folioark, der uden at bære noget Bilagsnummer er indlagt i Sejlstrup Lens Kvittansiarums-Bilag for Jørgen Friis til Krastrup 1608-17. Af Arkets 4 Sider er de 3 første beskrevne. Hvad Udtogenes Numre angår, findes Numrene 1-5, men ikke 6, i den originale Registratur.

Jeg Jørgenn Friis till Krastrup befallingsmandt paa Seegelstrup kiendis och gjør for alle uitterligt vdi thette mitt obne breff, adt jeg haffuer annamidt aff erllige och velbiurdige mandt Enuoldt Krusze till Hiermitzløffgaardt kong. maytt. stadtholder wdi Norge hans fuldmegtige Jørgen Pederß thingbøger wdaff *Børgelom* heritz thing, som efterfølger:

Enn thingbog for aar 1563.

Enn thingbog for aar 1564.

Enn thingbog for aar 1568.

Enn thingbog for aar 1570.

Enn thingbog for aar 1571.

Enn thingbog for aar 1572.

Enn thingbog for aar 1573.

Enn thingbog for aar 1575.

Enn thingbog for aar 1576.

Enn thingbog for aar 1577.

Enn thingbog for aar 1578.

Enn thingbog for aar 1580.

Enn thingbog for aar 1581.

Enn thingbog for aar 1582.

Enn thingbog for aar 1583.

Enn thingbog for aar 1585.

Enn thingbog for aar 1586.

Enn thingbog for aar 1587.

Enn thingbog for aar 1588.

Ouffue Mørck vdi
Gunderup domer.

Niels Mauritzen i
Smedstrup domer.

Anders Ouffßen vdi
Gunderup domer.

Enn thingbog aar 1589.	}	<i>Anders Ouffßen vdi
Gunderup domer.</i>
Enn thingbog aar 1591.		
En thingbog for aar 1592.		
Enn thingbog for aar 1593.		
En thingbog for aar 1594.		
Enn tingbog for aar 1556.	}	<i>Offue Mørck domer.</i>
Enn thingbog for aar 1574.		
Enn thingbog for aar 1579.		
En thingbog for aar 1600.	}	<i>Anders Ouffß vdi
Gunderup domer.</i>
Enn thingbog for aar 1595.		
Enn thingbog for aar 1597.		
Enn thingbog for aar 1598.		
Enn thingbog for aar 1599.		
Enn thingbog for aar 1601.	}	<i>Jens Laueritzen vdi
Smedstrup domer.</i>
Enn thingbog for aar 1602.		
En thingbog for aar 1603.	}	<i>Matz Søffrenßen vdi
Rackebye dommer.</i>
En thingbog for aar 1604.		
En thingbog for aar 1605.		
En thingbog for aar 1606.		
En halff thingbog for aar 1607.		
En halff thingbog for aar 1607.		<i>Anders Ouffß wdi
Gunderup dommer.</i>

Indnu annamidt aff for^{ne} Jørgen Pederßen threy thingbøger aff *Sebye* byething wdganngidt, vdi thend ene indbunden wdi thuende bøger for aar 1604 och 605, thi andere thuende nestfølgende for aar 1606 och 607, *Samuell Hiedelop* dommer.

1466. 1. Dernest 6 pergementzbreffue, den første enn skiøde, bisp *Ib* aff *Børgelom* vdgiffuitt aar 1466 anlangendis om en bishopdombs gaard och gotz legendis i *Rackebye*, som *Knudt Oluffßen* i bode och giffuer aarlligen 1¹/₂ pundt koren. medt ett hengendis indszeggell wnder.
1429. 2. En gamell thingswinde aff *Børgelom* heritz ting vd-

gangidt 1429, med 5 hengendis indzegell, anlangendis en fædrefft och en kierckevey. ||

3. Enn gammell thingswinde aff *Børgelom* heritz ting 1481. wdgangidt aar 1481, med 6 hengendis indszegell, som er en laugheffdt paa enn bøgstedt i *Snarup*.

4. Enn thingswinde paa en sandmendtzopkreffuelsze 1474. paa en bøgstedt i *Snarup* marck, wdgangidt till *Børgelom* heritz ting ano etc. 1474, med en hengendis indzegell.

5. Enn laugheffdt paa *Nøergaardt* i *Rackebye* vnder 1533. den dattum aff *Børgelom* heritz ting 1533 med 4 hengendis indzegell.

6. En widisz aff landtzthingitt vnder landtzdommer 1577. *Palli Juell*, *Malthi Jenßen* medt flerre gode mendt vdgifuit 1577 thieris forszegling anlangende thuende thingsvinder, affgangen *Otte Baner* till *Aaszdall* till landtztingidt haffuer laditt lesze, med 6 hengendis indszegell, vnder dattum 1490 aff *Weneberig* heritz ting thett første, liudendis, 1490. att *Gridtz hiede* er rett *Rackebye* marck, och skiellen gaar adt *Greszhøye*, thend anden aff *Børgelom* heritz ting vnder 1490. same dattum, att thend thuekast grob, som leger vester wed *Koelsager*, med widere schall werre rett marckskiell emelom *Rackebye*, *Hestrup*, *Thieritt*, *Guldaager*, *Lundt* och for^{no} *Rackebye* marck.¹

Huilcke for^{no} tingbøger och breffue jeg vill haffue Enuoldt Krusze eller hans arffuinge for quittieritt. Till windisbyrdt haffuer jeg med mitt sigenette hervnder thrøgt och med egen haandt vnderschreffuit. Actum Seigelstrup thend 19. februarii ano 1609.

²Jørgen Friisz
egen hand.²

¹ Det er vel dette sidste Brev af 1490, der er registreret i ÆA. III. 38, H. 110.

²⁻² Underskriften er egenhændig.

32.

Registratur over Breve

på

Stjernholm.

1624.

Den nedenfor aftrykte Registratur over Breve på Stjernholm 1624 findes i Stjernholm Lens Kvittansiarums-Bilag for Reinhold Hedenstrup 1620-24. Den udgør et unummereret Papirshæfte i Folio uden Omslag og bestående af 16 Blade; af dens Indhold er dog nedenfor helt forbigået en særlig Fortegnelse over Breve fra en så sen Tid som 1602-24, der findes på Bl. 9 a-14 b. De foran de enkelte Udtog anbragte Numre findes i Hæftet; den Omstændighed, at der flere Gange (efter Nr. 43, 119 og 127) forekommer Huller i Nummerrækken, tyder vel nærmest på, at Registraturen er afskrevet efter en ældre, der har haft de pågældende Numre, medens de til disse svarende Breve muligvis har været forsvundne, da vor Registratur (der i det følgende betegnes som A) affattedes.

I samme Lens Kvittansiarums-Bilag for Oluf Parsberg 1624-26 findes 2 Brevregistraturer, der i det følgende benævnes B og C; de er begge (ligesom A) unummererede Papirshæfter i Folio uden Omslag. B har dog på Bl. 1 a en særlig Titel: „Registering paa, huis eyendomsbreffue, saa och kongelige forordninger, mandater och mis-siuer paa Stiernholm till inuentarium er leueritt anno 1624“; men derefter indeholder B på Bl. 2 a-13 b ganske den samme Tekst som A (kun med nogle enkelte Varianter), ja er endogså skrevet med samme Hånd som A. C har ligesom A intet særskilt Titelblad; den er, som det fremgår af Varianterne, i Modsætning til A og B optaget i Anledning af en Overleveringsforretning 1626.

Fremdeles indeholder Stjernholm Lens Kvittansiarums-Bilag for Jens Høg 1626-27 2 Brevregistraturer, der i det følgende citeres som D og E; også de er unummererede Papirshæfter i Folio uden Omslag. D, der på Bagsiden har Påtegningen: „Reuerssall paa Stiernholmbs eigenndomsbreffue och manddatter“, er et andet Eksempel af Teksten C; E er derimod foranlediget ved en Overleveringsforretning i 1627, således som det fremgår af følgende særlige Titel, som

denne Tekst bærer på Bl. 1 a: „Reuersall och anteignelse paa, huis eigendomsbreffue med andre kongelige mandater och missiuer erlig och welbiurdig mand Tønne Friis till Heisselager med Stiernholms slodt och leen bleff leffuerit och offuerannndtwordett den 15. junii anno 1627“.

Varianter til A meddeles nedenfor fra B, C, D og E, dog ikke rent ortografiske Afvigelser (heller ikke i Navne); hvor en Variant anføres som fælles for flere af de sidstnævnte 4 Tekster, kan den i disse godt være stavet lidt forskellig således, at man i så Fald har fulgt Stavemåden i den første af de ved Varianten nævnte Tekster.

Når der i Registraturen fra Hald Len gik enkelte Breve igen fra en ældre Registratur over Viborg Stifts Breve (jfr. ovenfor S. 76), er noget tilsvarende Tilfældet for Stjernholm-Registraturens Vedkommende, men i langt større Omfang. Over Halvdelen af de nedenfor aftrykte Breve forekommer nemlig allerede i den i ÆA. II trykte Registratur over Brevene på Åkær, en Registratur, hvis Breve for en meget betydelig Dels Vedkommende stammer fra Århus Biskops gamle Arkiv. Og der kan være Grund til at gøre opmærksom på, at så godt som alle de Breve fra Stjernholm, der genfindes i Åkær-Registraturen, kun forekommer i den ældste af dennes 2 Tekster, nemlig den, der i Udgaven i ÆA. II betegnes som A og skriver sig fra 1591 (medens Akær-Registraturens yngre Tekst B er fra 1611; se nærmere om de 2 Tekster ÆA. II. 116, 115). Når der da i Akær-Teksten B savnes så mange Breve, som fandtes i den ældre Akær-Tekst, kan man sikkert anse det for givet, at i det mindste den langt overvejende Del af disse Breve simpelthen er blevet flyttede fra Akær i Tiden 1591-1611, uden Tvivl til Bygholm, og senere derfra til Stjernholm, efter at denne Gård var kommen i Kronens Eje og bleven Lensmandens Sæde; Brevene er altså ikke, således som det antages i ÆA. II. 116, „rimeligviis i Mellemtiden“ „forkomne“, da de jo ikke kan betegnes således, når man vidste, hvor de fandtes. Derimod må de Stjernholm-Breve, der forekommer i Åkær-Teksten B, antages at have været på Åkær endnu i 1611, men må være førte derfra til Stjernholm senest i 1624 (den ældste bevarede Stjernholm-Registraturs Affattelsesår). Som alt antydet, udgør Brevene af denne sidste Art imidlertid kun et meget ringe Antal, nemlig kun 2 eller højest 3, se Noterne til Nr. 16, 46 og 80 nedenfor.

¹Register och forteignelsze¹ paa effterschreffne breffue, nu paa Stiernholmb findis, Stiernholmb's thilligendis eyendomb ahnrørendis, som erlig och welbiurdige mandd ²Reinnoldt Heidensdorff² thill erlig och welbiurdige mand ³Olluff Parsberig thill Jernidt³ loed leuere och offuerandtuorde denn ⁴1. maii anno 1624⁴.

1. 1 pergamentzbreff welforseiglidt om marckeschiell 1556. emellum *Biugholmb's* march och *Horsenn's* marck. Daterit anno 1556.

2. 1 laugheffdt paa pergamenndt paa 3 gaarde i *Bo-rinng*. Daterit anno 1497.

3. 1 konning *Hansszis* stadfestelse paa *Boering* skouff 1497. och marck. Daterit⁵ 1490 septimo.

4. 1 thingswinde paa pergamentd aff *Nimb* ⁶herridtz 1533. ting⁶, at sandemennd ibidem stadfeste deris eed emellum *Windtenmlunds* marck och *Biugholmb's* marck. Daterit anno 1533.

5. 1 pergamentz thingswinde aff *Nimb* herridtz ting 1467. om enn thofft och enng, som ligger østenn wed preste-

¹⁻¹ CDE: Registering.

²⁻² B: Reinhardt Heydersdorff; CD: Olluff Parsberg thill Jerned; E: Jenns Høig ⁴till Wang.

³⁻³ CD: Jenns Høg thill Wang; E: Tønne Friis till Heszelagger.

⁴⁻⁴ Mangler i CD; E: 15. junii anno 1627.

⁵ CDE tilføjer: anno. ⁶⁻⁶ BCDE: herrit.

- gaarden i *Brøstenbrouff*, som ¹konning *Erich* och dronning *Margrette*¹ gaff thill kierchenn aff cronrens jord. ²Anno 1467.
- 1444? 6. 1 pergamentz laugheffdt paa *Ølstedholmb* for³ denn aae, som løber nordenn om for^{no} holmb. Daterit *Hatting* herridtz ting ⁴1440 quarto⁴.||
1449. 7. 1 pergamentz laugheffdt, at *Biugho(l)mbs*⁵ marck er⁶ induordett. Daterit aff *Hatting* herridtz ting anno 1449.
1565. 8. 1 pergamentz thingswinde, at 12 eyer haffuer stadfest deris thouff aff *Hatting* herritt, som de haffuer giort om *Nedie*⁷ mølle och mølledamb. Daterit 1565.
1515. 9. 1 konning *Christianns*⁸ domb liudendis, at huem som giør⁹ wold i *Horseanns*, schall bøde 40 marck. Daterit anno¹⁰ 1515.
1495. 10. 1 pergamentz skiøde aff *Nimb* ¹¹herridtz ting¹¹, at *Thier Pussze* aff *Wrønding* skiøtte *Christenn Thirsenn* enn gaard i *Ouholmb*, *Jenns Thordsenn* i boede. Dat. anno¹² 1490 quinto.
1533. 11. 1 pergamentz mageschifftebreff emellum *Holger Rosenkranndtz* och *Herloff Throlde* med fire segell fore, liudendis om nogett ¹³enng och jord¹³ paa *Hatting* marck. Daterit anno 1533.
1533. ¹⁴12. 1 pergamentz laugheffdt paa denn¹⁵ gaard i *Hatting*, *Enuold Jensenn* i boer. Daterit aff *Hatting* herridtz ting¹¹ anno 1533.
1440. 13. 1 pergamentzbreff aff *Nimb* herridtz ting, at 24 mend haffuer wondet om et falscht breff giort vdi *Thier Pusszes* stuffue i *Wrønding*. Dat. 1440.¹⁴

¹⁻¹ BCDE: droning Margrette och koning Erick.

² B tilføjer: Dat.; CDE tilføjer: Daterit. ³ CDE: fra.

⁴⁻⁴ C: anno 1440 quinto; DE: 1440 quinto.

⁵ Således BCDE; A: Biughombs. ⁶ Mangler i E.

⁷ D: Nedei. ⁸ C: Christenns. ⁹ C: gjorde.

¹⁰ Mangler i CDE. ¹¹⁻¹¹ BCD: herritt.

¹² Mangler i BCDE. ¹³⁻¹³ BCDE: enngjord.

¹⁴⁻¹⁴ C ombytter Numrene 12 og 13. ¹⁵ BCDE: 1.

14. 1 pergamentzbreff¹, at *Jens Jenß* haffuer soldt 1420.
Thomis Nielsenn aff *Quorning* hans jord i *Fleming*² och
*Fleminggs*² marck, som er 2 ott. jord. Dat. 1420. ||
15. 1 pergamentz thingswinde aff *Thørsting* herridtz 1426.
ting om 1 støche enng ved *Brøstenbroe*. Daterit anno³ 1426.
16. 1 pergamentz skiødebreff, at *Olluff Gierrildtzønn* 1420.
haffuer skiødt welborenn mannd her *Hinrich Nielß* ridder
enn gaard i *Engomb* sogenn i *Asendrup*. Daterit anno³
1420.⁴
17. 1 laugheffdt, at *Mogenns Henrichsenn* haffuer 1534.
innduordt thuende gaardé i *Bierre* herritt. Daterit anno⁵
1534.
18. 1 pergamentz laugheffdt paa *Thackistofft* och 1476.
paa *Astrup* marck. Daterit aff³ *Bierre* herridtz ting anno
1476.
19. 1 pergamentz laugheffdt aff *Bierre* herridtz ting 1495.
om *Lindeballe* løcke i *Bierre* herritt. Daterit 1495.
20. 1 pergamentz skiødebreff om *Raffnnholt* i *Bierre* 1497.
herritt. Daterit 1497.
21. 1 pergamentz thingswinde liudendis, at emellum 1414.
As aae och *Bernns*⁶ *aae* haffuer werit wlast och wkierdt
i hundred aar. Dat. 1414.
22. 1 pergamentz laugheffdt paa *Raarup* prestegaard, 1502?
som kaldis^{*} *Peberholmb*. Dat. 1502.⁷
23. 1 lidenn skiøde paa pergament paa 1 støche jord 1404?
thill *Nørbye*.⁸ 1404.⁹ ||

¹ BCDE: pergamentz kiødebreff.

²⁻² Mangler i BCDE. ³ Mangler i BCDE.

⁴ Er muligvis et Brev, der er registreret ÆA. II. 141, B. 238.

⁵ Mangler i C. ⁶ C: Brenns; E: Barms.

⁷ Det er formentlig det samme Brev, der er registreret ÆA.
II. 159, A. 122, med Året 1520.

⁸ DE tilføjer: Dat.

⁹ Det er formentlig det samme Brev, der er registreret ÆA.
II. 159, A. 123, med Året 1562.

1501. 24. 1 gammell pergamenttz laugheffdt paa nogenn eyendomb wed *Astrup* marck. Daterit 1501.¹
1400. 25. 1 gammell skiøde paa en gaard i *Glud*. Anno 1400.²
1423. 26. 1 skiøde paa en gaard i *Ørum*, som *Peder Madtzønn* i *Dauggaard* schiøtte *Michell Stor(m)*³ aff *Aakierd*. ⁴1423.⁵
1528. 27. *Willadtz Seffrensens* breff i *Westerkier* paa nogen kierchejord paa *Wrigsted* marck. Anno 1528⁶, och findis schreffuit paa papir.⁷
1525. 28. 1 papirs her *Offue Bildis* bischop thill *Aarhusz* thilladelsebreff, at *Suennd Pedersenn* webner och hanns moder maa bruge denn jord, som ligger thill *Ørum* kiercke, och giffue der leye aff. Anno 1525.⁸
- 1444? 29. 1 pergamenttz skiøde⁹ paa ¹⁰noget goetz i *Glud* sogenn¹⁰. Dat. 1444.¹¹
1519. 30. 1 papirs siunsbreff paa *Glud* fellidtzjord. Dat. 1519.¹²
1349. ¹³31. 1 pergamenttz skiøde med et zegell fore aff *Lave Jensßenn* aff *Hallemb* paa aldt hanns goetz i *Glud* sogenn till bischop *Suennd* i *Aarhusz*. 1349.¹³
1515. 32. 1 pappirsbreff om et støche jord liggendis till *Hanns Hemmingsens*¹⁴ gaard i *Glud*. ¹⁵Anno 1515.¹⁶

¹ Registreret ÆA. II. 159, A. 125.

² Registreret ÆA. II. 159, A. 126.

³ Således BC; DE: Stormb; A: Stornn. ⁴ C tilføjer: Anno.

⁵ Registreret ÆA. II. 159, A. 129. ⁶ C: 1526.

⁷ Registreret ÆA. II. 159, A. 130.

⁸ Registreret ÆA. II. 159, A. 131. ⁹ E: schødebreff.

¹⁰⁻¹⁰ E: enn gaard vdi *Spettrup*.

¹¹ Registreret ÆA. II. 159, A. 132, med Året 1484.

¹² Registreret ÆA. II. 159, A. 133.

¹³⁻¹³ Mangler i CDE. — Registreret ÆA. II. 159, A. 134.

¹⁴ C: Hennings; E: Henningsens. ¹⁵ DE tilføjer: Dat.

¹⁶ Registreret ÆA. II. 159, A. 135.

33. 1 14 mendtz winde paa pergament paa enn 1447. dannequinndis jord, som heede *Benndte smidtz*, at der aldrig haffuer werit giffuenn last eller klage paa i deris minde. Daterit 1447.¹

34. 1 gammell pergamenttz laugheffdtzbreff, som *Ol-luff Michelsen* i *Bierre* haffuer giffuit paa tuennde kierche-gaarde. Anno 1419.²||

35. 1 gammell papirsbreff, at der er giffuenn last och 1510. kiere paa, at *Glud* schoff er ynckelig forhuggenn. 1510.³

36. 2 pergamentzbreffue paa enn gaard i *Ørum*. 1435.⁴ 1435?

37. 1 pergamenttz thingswinde om *Raarup* och *Asszenns* kiercker⁵ at were annexer. Anno⁶ 1496.⁷

38. 1 pergamenttz thingswinde paa enn gaard i *Ørum*. 1422. Anno⁸ 1422.⁹

39. Laugheffdt paa enn gaard i *Asszenns* paa pergamenndt, och kaldis denn *Asszenns beckeling*. Anno 1502.¹⁰

40. 1 pergamenttz laugheffdt paa *Sønderbye* marck. 1501. 1501.¹¹

41. 1 pergamenttz laugheffdt paa *Stabbels* gaardtzsted 1509? i *Suermoessze* i *Bierre* herritt. Dat. 1509.¹²

42. 1¹³ pergamentzbreff¹⁴, a[t]¹⁵ *Niels Pedersen*¹⁶ 1437. *Stienbed* ingenn rettighed kiendis¹⁷ sig at haffue i tuennde gaarde i *Glud*. Dat. 1437.¹⁸

¹ Registreret ÆA. II. 159, A. 136.

² Registreret ÆA. II. 159, A. 137.

³ Registreret ÆA. II. 159, A. 138.

⁴ Registrerede ÆA. II. 160, A. 142, med Året 1437.

⁵ CDE: sogner. ⁶ Mangler i DE; C: Daterit.

⁷ Registreret ÆA. II. 160, A. 147. ⁸ Mangler i DE.

⁹ Registreret ÆA. II. 160, A. 148.

¹⁰ Registreret ÆA. II. 160, A. 150.

¹¹ Registreret ÆA. II. 160, A. 152.

¹² Registreret ÆA. II. 160, A. 154, med Året 1426.

¹³ Mangler i C. ¹⁴ BCDE: pergamenttz laugheffdt.

¹⁵ ABCDE: aff. ¹⁶ DE: *Powilsen*.

¹⁷ CDE: kiende. ¹⁸ Registreret ÆA. II. 160, A. 155.

1432. 43. 1 konng *Ericks* domb paa pergamentd paa en gaard østenn wed¹ *Gluds* damb, bischop *Øldrick* tildømbt. Dat. 1432.²
1532. 45 [!]. 1 pergamentdz laugheffdt, *Niels Pouelsenn* haffuer induordt nogen eyendomb³ till *Jercknaffuer* marck. ⁴1532.⁵
1521. 46. 1 pergamentdz laugheffdt paa denn kierketofft, som ligger østen och Norden *Ølsted* kiercke. Anno⁶ 1521.⁷
1460. 47. 1 pergamentdz laugheffdt paa jord, skoff och marck och gaarde⁸ ved *Asendrup* liggendis till *Engom* kierche. ⁴1460.⁹ ||
1432. 48. 1 pergamentzbreff, koning *Erick* haffuer dømbt *Thorsted* kierchegaard och enn gaard i *Thorsted* till enn degnegaard. Anno 1432.¹⁰
1530. 49. 1 pergamentdz laugheffdt, som *Niels Pouelsenn* i *Spetterup* haffuer induord en gaard i *Thorsted*, *Nis*¹¹ *Mouridtzønn* i boer, med hendis eyendomb. Wdgiffuenn paa *Hatting* herridtz ting anno¹² 1530.¹³
1505. 50. 1 pergamentdz laugheffdt paa *Lauw Nielsens* gaard i *Ølsted*. Wdgiffuenn paa *Hatting* herridtz ting anno 1505.¹⁴
1531. 51. 1 papirs sandemendzbreff emellum *Ølsted wester-schouff* och Guds hussz. Dat. 1531.¹⁵
1526. 52. 1 pappirs domb, at sandnemend i *Hatting* herritt haffuer indsuoerenn enn thoftt till *Ølsted* kierche Norden och østenn kierchenn. Anno 1526.¹⁶

¹ C: wdi. ² Registreret ÆA. II. 160, A. 156.

³ BCDE: jord. ⁴ CDE tilføjer: Dat.

⁵ Registreret ÆA. II. 162, A. 292. ⁶ CDE: Dat.

⁷ Registreret ÆA. II. 140, B. 231. ⁸ CDE: goeds.

⁹ Registreret ÆA. II. 162, A. 294.

¹⁰ Registreret ÆA. II. 162, A. 295. ¹¹ CDE: Niels.

¹² Mangler i CDE. ¹³ Registreret ÆA. II. 162, A. 297.

¹⁴ Registreret ÆA. II. 162, A. 298.

¹⁵ Registreret ÆA. II. 162, A. 301.

¹⁶ Registreret ÆA. II. 162, A. 302.

53. 1 pergamenttz skiøde paa enn gaard och et boell 1477.
i *Løsning* i *Hatting* herritt. Anno 1477.¹

54. 1 pergamenttzbreff paa thoe gaarde i *Stobberup*, 1424.
huis de giffuer thill kierchenn. Anno 1424.²

55. 1 pappirs sandemendtzbreff, at sanddemend i *Hat-* 1531.
ting herrit soer noget jord till *Engumb* kierche. Dat. 1531.³

56. 1 pergamenttz skiøde paa et byggested i *Sebberup* 1420.
i *Løsning* soggenn, som er skødt bischop *Boe* aff *Aarhus*.
Anno¹ 1420.⁵

57. 1 pergamenttz laugheffdt paa *Møldige* i *Woer-* 1531.
*ding*⁶ marck. Anno 1531.⁷

58. 1 pappirs landtztingsdomb paa *Ølsted* marck och 1538.
Ølsted kierckejord. Anno 1538.⁸ ||

59. 1 pergamenttz thingswinde, at denn gaard i *Sten-* 1460?
derup, som *Saxe* i boede, haffuer werit⁹ till s. *Clemidtz*
kierche wlast och wkierdt meere ennd 40 aar. Anno 1460.¹⁰

60. 1 pergamenttz laugheffdt paa nogle gaarde i *Ølsted* 1513.
i *Hatting* herritt. Anno 1513.¹¹

61. 1 pergamenttz skiøde liudendis, at *Offue Skiell* 1437.
haffuer schiøtt bischop *Wldrick* noget goedtz i *Hatting*
herritt. Dat.¹² 1437.¹³

62. 1 pergamenttz thingswinde aff *Hatting* herridtz 1513.
ting, at *Rudgaards* bygge och *Palli Stienns* aggre¹⁴ haf-
fuer werit till kierchenn i mandeminde, item *Ølsted wester-*
schouff. Dat. 1513.¹⁵

¹ Registreret ÆA. II. 160, A. 266.

² Registreret ÆA. II. 160, A. 267.

³ Registreret ÆA. II. 160, A. 268.

⁴ Mangler i CDE.

⁵ Registreret ÆA. II. 161, A. 269.

⁶ CDE: *Vrønding*.

⁷ Registreret ÆA. II. 161, A. 270.

⁸ Registreret ÆA. II. 161, A. 271.

⁹ C: leget.

¹⁰ Registreret ÆA. II. 161, A. 272, med Aret 1480.

¹¹ Registreret ÆA. II. 161, A. 275.

¹² Mangler i DE; C: Anno.

¹³ Registreret ÆA. II. 161, A. 276.

¹⁴ C: agger.

¹⁵ Registreret ÆA. II. 161, A. 277.

1426. 63. 1 pergamenttz opladelsebref, at *Knud Stienn* i *Løsning* haffuer oplat noget goedtz i *Atterup* i *Hatting* herritt. Dat. 1426.¹
1530. 64. 1 pergamentzbref paa enn kierchenns bondegaard i *Stenderup* i *Hatting* herrit, och er ganngenn i fald till konngenn. Anno 1530.²
1485. 65. 1 pergamenttz laugheffid paa *Brodshouff* vdi *Hatting* herrit. Anno³ 1485.⁴
1513. 66. 1 pappirsbref paa *Rudgaards* byge i *Hatting* herrit. Anno 1513.⁵
1495. 67. 1 pergamenttz laugheffid paa enn skoffsloed hoes *Løsning* marcheschiell. Anno 1495.⁶
- 1502? 68. 1 pergamenttz skiødebref aff *Thamis Jensenn* i *Horsens* paa en gaard i *Ølsted*. Anno 1502.⁷
1498. 69. 1 pergamenttz skiødebref paa en gaard i *Spettrup*⁸. Anno³ 1498.⁹
1522. 70. 1 *Marine Dytmerschis* forpligt paa enn marck vdi *Horsens*, hun haffuer aff bischoff *Offue Bilde* aff *Aarhus* i forlening. ¹⁰1522.¹¹ ||
- 1484? 71. 1 konning *Hansis* confirmatzbref paa pergament paa *Seberup* marck i *Hatting* herrit, som bischop *Fyller* i *Aarhus* forhuerffuit. Anno 1484.¹²
1505. 72. 1 pergamenttz skødebref paa enn mølle liggendis emellum *Snedø* kirche¹³ och *Løsning*. Anno 1505.¹⁴

¹ Registreret ÆA. II. 161, A. 279.

² Registreret ÆA. II. 161, A. 284. ³ Mangler i CDE.

⁴ Registreret ÆA. II. 161, A. 285.

⁵ Registreret ÆA. II. 161, A. 290.

⁶ Registreret ÆA. II. 162, A. 303.

⁷ Registreret ÆA. II. 162, A. 304, med Året 1520.

⁸ DE: *Asszendrup*. ⁹ Registreret ÆA. II. 162, A. 305.

¹⁰ E tilføjer: Dat. ¹¹ Registreret ÆA. II. 162, A. 306.

¹² Registreret ÆA. II. 162, A. 307, med Året 1497.

¹³ CDE: kier. ¹⁴ Registreret ÆA. II. 162, A. 309.

73. 1 pergamenttz laugheffdsbreff till *Brockis gaard* 1476.
i *Hatting* herrit paa *Møring* marck. Anno 1476.¹
74. 1 pergamenttz skiødebref paa noget goeds i *Giedtz-* 1427?
uyger och *Attrup* i *Hedensted* sognen. Anno 14(27).²
75. 1 pergamenttz laugheffd paa *Møring* marck thill 1479.
Brockis gaard i *Hatting* herrit. 1479.³
76. 1 papirs thingswinnde aff *Hatting* herridtz ting om 1526.
denn kierchetofft nordenn till⁴ *Ølsted* kierche. Anno 1526.⁵
77. 1 pergamenttz eyersbreff, som lyder paa *Møldige* 1544.
i *Wording*⁶ marck. Dat. 1544.⁷
78. 1 pergamenttz laugheffd paa noget jord i⁸ *Enner* 1503.
marck, ligger thill kierchenn. 1503.⁹
- ¹⁰79. 1 pergamenttz thingswinde wdgiffuen aff *Nimb* 1530.
herridtz ting, at 12 eyer haffuer giort schiell i *Windtenn*
schouff. 1530.¹⁰
80. 1 papirs thingswinnde wdgiffuenn paa¹¹ *Nim* her- 1510.
ridtz ting om enn contract, som bleff giort emellum bischop
Niels Clausßen i *Aarhus* och den bunde i *Lund*. ¹²1510.¹³
81. 1 gammell pergamenttzbreff, at *Ellinn Jensdaatter* 1413.
haffuer skødt noget goeds thill *Biugholmb* for 30 m# lybsch.
Anno 1413.¹⁴ ||
82. 1 pergamenttz laugheffd paa enn gaard i *Thorp*, 1530.
Søren Adlzersem i *Windten*¹⁵ gjorde. Anno 1530.¹⁶

¹ E: 1470. — Registreret ÆA. II. 163, A. 311.

² Således BCDE; A har: 1479, formentlig ved en Forveksling med det efterfølgende Udtogs Årstal. — Registreret ÆA. II. 163, A. 312, med Året 1407.

³ Registreret ÆA. II. 163, A. 313.

⁴ Mangler i C.

⁵ Registreret ÆA. II. 163, A. 314.

⁶ CDE: *Wrønding*.

⁷ Registreret ÆA. II. 166, A. 491.

⁸ BCDE: paa.

⁹ Registreret ÆA. II. 163, A. 416.

¹⁰⁻¹⁹ Mangler i CDE. — Registreret ÆA. II. 163, A. 417.

¹¹ C: aff. ¹² DE tilføjer: Dat.

¹³ Registreret ÆA. II. 151, B. 347.

¹⁴ Registreret ÆA. II. 163, A. 415.

¹⁵ DE: Vindtenlund. ¹⁶ Registreret ÆA. II. 163, A. 420.

1530. 83. 1 pergamentz sandemendsbreff om det skiell, som bleff giort emellum bonden och Guds hus i *Windten schoff*. 1530.¹
1524. 84. 1 pergamentzbreff, at *Adtzer Pedersens* loffshøring² i *Windtenlund* haffuer hiemblet Jenns N. loffshøring wed sinn fulde magt. Anno 1524.³
- 1492? 85. 1 pergamentz laugheffdsbreff paa⁴ 2 gaarde, som ligger thill *Thamdrup* kierche. 1492.⁵
1531. 86. 1 pergamentz laugheffd paa en boell i *Kiørup* ⁶och det kirchejord, som ligger dertill⁶ Anno 1531.⁷
1503. 87. 1 pergamentz mageschifftebreff paa enn agger, kierchenn fich⁸ hoes *Kiørup*. Anno⁹ 1503.¹⁰
- 1492? 88. 1 pergamentz sognewinde paa denn jord och eyendomb, som ligger thill *Thamdrup* kierchegaard. Anno¹¹ 1492.¹²
- 1502? 89. 1 pergamentzbreff, at *Ingild Espensen* slodsfoget paa *Skannerborig* haffuer opkreffuit¹³ thill thinge befalingsmend offuer *Wrønding schouff*. Anno¹⁴ 1(50)2.¹⁵
1484. ¹⁶90. 1 papirs laugheffd paa *Seberup* marck i *Hatting* herrit. Dat.¹⁷ 1484.¹⁸
1549. 91. 1 papirs sandemendtzeed, som er wdgiffuit, at¹⁶

¹ Registreret ÆA. II. 163, A. 422. ² E: loffshører.

³ CDE: 1492. — Registreret ÆA. II. 163, A. 423, der i Stedet for Jenns N. har det mere forståelige: hans.

⁴ BCD: som; E: om.

⁵ Registreret ÆA. II. 163, A. 424, med Året 1452.

⁶⁻⁶ Mangler i CDE. ⁷ Registreret ÆA. II. 164, A. 425.

⁸ C: bekomb. ⁹ Mangler i DF.

¹⁰ Registreret ÆA. II. 164, A. 426. ¹¹ Mangler i CDE.

¹² Registreret ÆA. II. 164, A. 427, med Året 1452.

¹³ CD: opschreffuit. ¹⁴ Mangler i CE.

¹⁵ Således BCDE; A har: 1492, formentlig ved en Forveksling med det foregående Udtogs Årstal. — Registreret ÆA. II. 164, A. 428 (med Året 1502).

¹⁶⁻¹⁶ C ombytter Numrene 90 og 91. ¹⁷ Mangler i C.

¹⁸ Registreret ÆA. II. 164, A. 452.

- ¹sandemend haffuer giort marcheschiell emellum *Remmerslund* march² och *Lil Dalbye*³. Anno 1549.⁴ ¹
92. 1 papirs siunsbreff thill *Dauggaard* kierchejord. 1550.
⁵1550.⁵
93. 1 pergamentz laugheffdt paa prestegaarden i *Løsning* med meere goods i *Hatting* herrit. Anno 1507.⁶ || 1507?
94. 1 sanddemendsbreff paa papir paa *Seberup* och *Remmerslund* marck. Anno 1551.⁷ 1551.
95. 1 pergamentz thingswinde, at *Niels Pouelsenn* giorde laugheffd paa *Settinggaard*. 1532.⁸ 1532.
96. 1 papirs thingswinde, at *Seffrenn Adtzersen*⁹ i *Lund* haffuer opkreffuit sandemend paa *Stoberup* marck. Anno 1550.¹⁰ 1550.
97. 1 thilbudsbreff paa papir med *Stenderup* mend, at dersom de wille giøre stigtens goods ¹¹saa gaat¹¹ som deris, da schulle marckenn bliffue wreebt. 1546.¹² 1546.
98. 1 papirsbreff paa det marcheschiell emellum *Lille Dalbye* march och *Remmerslund* marck². Anno 1549.¹³ 1549.
99. 1 pergamentz laugheffdt, at *Anders Munck* haffuer induordt denn eyendomb, som haffuer ligget thill *Drosholm*. ¹⁴1486.¹⁵ 1486.
100. 1 kong *Hausis* stadfestelse paa pergament paa *Drosholm* fangg. Anno¹⁶ 1486.¹⁷ 1486.
101. 1 pergamentz thingswinde, at herridtzfougden i 1486.

¹⁻¹ C ombytter Numrene 90 og 91.² Mangler i CDE.³ CDE tilføjer: mark.⁴ Registreret ÆA. II. 164, A. 454.⁵ Registreret ÆA. II. 164, A. 450.⁶ Registreret ÆA. II. 164, A. 455, med Året 1407.⁷ Registreret ÆA. II. 164, A. 456.⁸ Registreret ÆA. II. 164, A. 457.⁹ CDE: Madis.¹⁰ Registreret ÆA. II. 164, A. 458.¹¹⁻¹¹ Mangler i E.¹² Registreret ÆA. II. 164, A. 459.¹³ Registreret ÆA. II. 165, A. 460.¹⁴ CDE tilføjer: Anno.¹⁵ Registreret ÆA. II. 165, A. 466.¹⁶ Mangler i C.¹⁷ Registreret ÆA. II. 165, A. 467.

- Nimb* herrit haffuer dømt kierchen *Drosholm* thill. Anno 1486.¹
- 1486? 102. 1 laugheffd paa pergamentd och² paa 1 støche jord vnder *Filkierhoff*³. Anno 1486.⁴
1532. 103. 1 pergamentdz laugheffd paa en gaard i *Wrønding* och *Woes muosszis* thoffte. 1532.⁵
1532. 104. 1 pergamentdz sandemendsbreff om *Woes muosszis* thoffte. 1532.⁶
1518. 105. 1 pergamentdz laugheffd paa de parter, kierchen haffuer i *Windtenlund*. 1518.⁷
1484. 106. 1 pergamentdz laugheffd paa *Drosholm*. 1484.⁸||
1426. 107. 1 pergamentdz latins fundatz paa *Brøstenbrouff* cappell. Anno 1426.⁹
1518. 108. 1 pergamentdz laugheffdt paa noget eyendomb i *Thamdrup* marck. 1518.¹⁰
1440. 109. 1 lidenn pergamentdzbreff om ald denn jord thill *Droszholmb*. 1440.¹¹
1517. 110. 1 pergamentdz stadfestelsebreff paa enn otting jord offuer ald *Hatting* marck. 1517.¹²
1465. 111. 1 lidenn pergamentdz thingswinde om et støche jord, kaldis *Møldige*. 1465.¹³
1499. 112. 1 pergamentdzbreff, at sandemend haffuer suorenn enn otting jord thill *Hatting* kierche. 1499.¹⁴

¹ Registreret ÆA. II. 166, A. 474.² Mangler i CDE.³ BCDE: Filkier schouff.⁴ Registreret ÆA. II. 165, A. 463, med Året 1531.⁵ Registreret ÆA. II. 165, A. 464.⁶ Registreret ÆA. II. 165, A. 465.⁷ Registreret ÆA. II. 165, A. 468.⁸ Registreret ÆA. II. 165, A. 469.⁹ Registreret ÆA. II. 165, A. 471.¹⁰ Registreret ÆA. II. 165, A. 472.¹¹ Registreret ÆA. II. 165, A. 473.¹² Registreret ÆA. II. 166, A. 503.¹³ Registreret ÆA. II. 166, A. 504.¹⁴ Registreret ÆA. II. 166, A. 500.

113. 1 sognewinde om nogenn jord och enng ligendis 1465.
till *Hattiny* kierche. 1465.¹

114. 1 sognewinde paa 1 agger, er giffuenn thill *Hat-* 1473.
ting kierche. 1473.²

115. 1 contract och forhandling emellum *Knud Brahe* 1602.
och frue *Karenn Holgiersz* om denn øritgaard och fischerie
neden *Hansted brou*. Dat. Stiernholmb den 16. martii an-
no³ 1602.

116. Kong. maietz. breff om denn geistlige juridictz 1602.
igienn at annaemme vnder *Biugholmb*. Dat. Kiøbenhaffns
slott den 22. aprilis 1602.

117. 1 forligelse och contract emellum for^{ne 3} *Knud* 1602.
Brahe och *Kield Brockenhus* om eng, jord och fischerie
vdi *Hansted aae*. Dat. Wedle denn 6. aug. 1602. ||

118. 1 thingswinnde tuennde *Horsenns* fischere at 1606.
haffue dennom forpflichtet icke at fische eller sette garnn i
Hansted aae eller for aamundenn och forstroget for *Biug-*
holmbs ørittgaarde¹. Vdgangen till *Horsens* byeting den
28. octobris 1606.

119. 1 goede mendtz riidebreff och indførsell vdi *Tha-* 1607.
mis Dals i *Lund* bundegaard och bondeeye⁵. Daterit *Biug-*
holmb denn 24. aprilis anno 1607.

124 [!]. 1 thingswinnde och eyers stadfestelse, som 1607.
haffuer ombsteenit och indsoerne *Brunns eege*. Wdgiffuit aff
Nimb herridtz ting denn⁶ 13. maii anno⁶ 1607.

125. 1 4 goede mendtz breff, som haffuer reedet⁷ och 1606.
giort marcheschiell emellum *Biugholmb*s marck och *Aarup-*
gaardtz marck. Daterit 1606.

126. 1 domb aff *Nimb* herridtz ting, sandemenden 1606.
der samme steds at were thildømbt de steenschiell at op-

¹ Registreret ÆA. II. 166, A. 502.

² Registreret ÆA. II. 166, A. 501. ³ Mangler i C.

⁴ CDE: øritgaard. ⁵ CDE: eigendomb.

⁶ Mangler i CD. ⁷ CDE: reebet.

- tage och affschaffe, som de emellum samme marck¹ sat haffuer. Wdgiffuit denn 24. septemb. anno² 1606.
1599. 127. 1 sandemendens aff *Hatting* herrit eed och thoug om schiell emellum *Stoberup* och *Løsning* marcke, de soerit och giort haffuer. Vdgangen till Hatting herridtz tinng denn 12. feb. 1599.
1607. 129 [1]. 1 riidemendstoug om marckeschiell emellum *Snyder Aldum* och *Wrleuff*, at de iche sandemendens eed wiste at følge, men anden schiell redet, ³wduiste och giort,³ som samme deris ridemendtzoug formelder. Vdgangen den² 9. junii anno⁴ 1607. ||
1490. ⁵130. 1 pergamendtz laugheffdt paa *Thamis Dals* eyendomb i *Lund* anlangendis. Dat. anno⁶ 1490 s.² Martini afftenn⁷.
1571. 131. 1 thingswinde, at⁸ *Thamis Mickelsenn* i *Enner* schall effterkaste enn grøfft och diige. Dat. anno 1571 denn onsdag effter *Seuerini* daug⁹.⁵
1573. 132. 1 landtztingsdomb, schiffte paa bønndergoeds emellum *Thomis Dall* och hanss broder¹⁰ at were confirmerit. Dat. 1573 denn leffuerdag post natiuitatis Mariæ¹¹.
1573. 133. 1 landtztingsdomb, *Thomis Dall* at were dømt aff diellenn for et støche schouff vdi *Enner schouff*, hand haffde wdi hugget, ahnlangendis. Daterit 1573 denn² 10. octobris.
1581. 134. 1 *Biørnn Kaasszis* hiemmsbreff paa for^{ue} støche schoff ahnlangendis. Anno¹² 1581 denn 26. januarii.
1559. 135. 1 pergamendtz skiøde samme eyendomb anlangendis. Dat. 1559 onsdagenn effter s. Michels daug¹³.

¹ BCDE: marcke. ² Mangler i C.

³⁻³ CDE: vduisze och giorde. ⁴ Mangler i CDE.

⁵⁻⁵ Nr. 130 følger i C først efter 131, men har dog Nummeret 130.

⁶ Mangler i CE. ⁷ Novbr. 10. ⁸ E: aff.

⁹ Oktbr. 24. ¹⁰ CDE: brødere. ¹¹ Septbr. 12.

¹² CDE: Dat. ¹³ Oktbr. 4.

136. 1 skiøde paa 2 søsterlodder *Thamis Dals* eyendomb i *Lund* anlangendis. Dat. 1585 denn 27. octobris. 1585.

137. 1 herridtztingsdomb samme skiffte anlangendis. 1603. Dat. denn 26. octob. anno 1603.

138. 1 thingswinde forligelsemaall emellum *Thamis Dall* och hans brødre anlangendis. Dat. 1604 21. martii. || 1604.

139. 1 thingswinde for^{ne} skouff *Thomis Dall* at haffue fuldt. Daterit anno¹ 1603 den 16. novembris². 1603.

140. 1 thingswinde, *Sørenn Nielsenn* och *Michell Nielsenn* i *Enner* schulle haffue sambtycht et schiffte samme skouff ahnlangendis. Dat. 1604³ 14. martii. 1604.

141. 1 *Michell Nielsenn* i *Lund* stadfestelse widre samme støche schouff anlangendis. Anno 1604 den¹ 2. maii. 1604.

142. 1 herridtztings viditz effter *Thamis Dals* schifftebreff. Dat. denn 8. aprilis anno¹ 1618. 1618.

143. 1 herridtzfougdes domb, samme støche skouff kong. maiett. at were tildømbt. Dat. 2. septembris 1618. 1618.

144. 1 herridtztingsdomb, *Knud Gyldenstiernns* tiener i *Bierre* herrit at were for skat fridømbt. Dat. anno 1618 denn 28. novembris. 1618.

145. 1 landtztingsdomb for^{ne} herridtzfougdes domb at were confirmerit. Anno¹ 1619 denn¹ 16. januarii. 1619.

146. 1 contract vdaff *Danmarckis* rigis raad vdgifuenn emellum *Knud Gyldenstiernn* och *Ernst Normann* for^{ne} skat anlangende. Dat. 29. maii 1619. || 1619.

⁵Forteignelseze paa huis kong. maietz. mandater och missiuer, som findis paa Stiernholm, som welb. ⁶Reynhart Heydersdorff⁶ till erlig och welb. mannd ⁷Olluff Parsberg till Jernidt ⁷

¹ Mangler i C. ² C: octobris. ³ BDE tilføjer: den.

⁴ Mangler i E. ⁵ A Bl. 8 a-b ubeskrevet.

⁶⁻⁶ CD: Olluff Parszberg thill Jernit; E: Jenns Høig till Wangh.

⁷⁻⁷ CD: Jens Høg thill Vonng; E: Tønne Friis till Heisszelager.

haffuer leuerit och offueranndtuordett denn ¹1. maii ²anno
1624. ² ¹

.....||

Datum ³Stiernholmb anno ⁴ ³ ut supra.

⁵Olluff Parszbergh
egenn haandt. ⁵

¹⁻¹ E: 15. junii 1627.

²⁻² C: 1626; D: anno 1626. — Det følgende Afsnit (i A Bl. 9 a-14 b), der kun indeholder Kongebreve fra Tiden 1602-24, forbigås her: i CDE fortsættes dette Afsnit til 1626.

³⁻³ E: Horsenns anno, die et loco.

⁴ Mangler i CD.

⁵⁻⁵ Underskriften er egenhændig i A. A Bl. 15 a-16 b er ubeskrevne, fraregnet, at Bl. 16 b har Påtegningen: Registering paa hues breffue och mandatter, som fantes paa Stiernholmb. — I Stedet for A's Underskrift har B (ligeledes egenhændig): Reinhardt Heidersdorff, og CDE 2 Segl samt (ligeledes egenhændig):

Laurs Ebbeisen
egen handt.

Jens Mogensen
egen hand.

33.

Registratur over Breve

i

Lunde Kapitels Arkiv.

(1425 og) senere.

Den nedenfor aftrykte Registratur findes nu i Rigsarkivet. Danske gejstlige Sager, Appendiks Nr. 5, men opbevarede tidligere på det kongelige Bibliotek, hvor den udgjorde Gl. kgl. Saml. Nr. 2470 (i Kvart). Det pågældende Håndskrift består af 52 Pergamentblade i Kvart, indbundne i et med rødt Skind betrukket Træbind, der tidligere har været forsynet med Spænde. Håndskriftet (der omtales SRD. VIII. 446) indeholder imidlertid andet end Arkivregistraturen. Dets Bl. 1 a, der tidligere har været fastklæbet til den forreste Bindplade, giver ganske vist ikke andet end, hvad der gentages på Bl. 2 a, og Bl. 1 b er ubeskrevet; men Bl. 2 a-12 b L. 6 indeholder en Fortegnelse over Relikvier i Lunde Domkirke, der er trykt SRD. VIII. 446-56 L. 12. På Bl. 12 b L. 7-Bl. 46 a findes dernæst den nedenfor aftrykte Registratur, medens Bl. 46 b er ubeskrevet; Bl. 47 a-b er trykte SRD. VIII. 456 L. 27-457 L. 16; Bl. 48 a-49 a indeholder (efter en Overskrift: „Altare summum sancte Marie perpetue virginis et sancti Laurentii martiris eximii“) Optegnelser om Indvielser af forskellige Altre i Lunde Domkirke. Optegnelser, der, om end med forskellige Varianter, genfindes i det såkaldte „Neerologium Lundense“, nemlig i Udgaven af dette i SRD. III. 455 L. 20-456 L. 39, 450 L. 18-28, 435 L. 12-17 og 452 L. 3-8. Endelig er vort Håndskrifts Bl. 49 b trykt i SRD. VIII. 456 L. 13-26, hvorefter på samme Side i Håndskriftet tilføjes: „Hec de veteri registro incuria et negligencia destructo“; de derefter følgende 3 Blade er ubeskrevne.

Håndskriftet er gennemgående skrevet med én Hånd, dog med enkelte Tilføjelser med andre Hænder, hvoraf det overvejende Antal forekommer i Arkivregistraturen; de er altså for dette Afsnits Vedkommende trykte nedenfor, og der er da altid i Noter gjort opmærksom på dem.

Registraturen har tidligere ikke været trykt fuldstændig, men derimod Dele af den. I det svenske Rigsarkiv opbevares nu et Per-

gament-Håndskrift, som er fuldendt 1494 og indeholder fuldstændige Afskrifter af et stort Antal Breve fra Lunde Kapitels Arkiv; det betegnedes i ældre Tid i Regelen som „Registrum ecclesie Lundensis“, nu også som „Lundebogen“. Dette sidste Håndskrifts Indholdsfortegnelse er trykt i SRD. VII. 247-63; Brevene opføres her ordnede efter de forskellige Skrin, hvori de opbevaredes, og det samme er Tilfældet i vor Registratur, ligesom der også ellers ofte er en stor Lighed mellem de Udtog, som de 2 forskellige Tekster giver af de enkelte Breve. Da man i SRD. VIII meddelte visse Dele af vort Håndskrift, aftrykkede man derfor ikke Arkivregistraturen fuldstændig, men kun (SRD. VIII. 457-64) sådanne Udtog, som Lundebogens Indholdsfortegnelse enten slet ikke anførte eller dog i en væsentlig afvigende Form, ligesom man endvidere fra vor Registratur meddelte forskellige Varianter eller Tilføjelser til enkelte Steder i den nævnte Indholdsfortegnelse. På en noget tilsvarende Måde gives i RDRDM. IV først (S. 24-29) en Fortegnelse over Lundebogens Numre med Oplysning om, hvor de findes i vor Registratur, og derefter følger (S. 30-34) de af Registraturens Udtog, som ikke med Sikkerhed har kunnet påvises i Lundebogen.

Registraturen betegner sig selv som afskrevet efter et gammelt Register, der er blevet anlagt 1425 (se nedenfor Bl. 12 b-13 a), men som, da vor Afskrift blev taget, var „incuria et negligencia destructum“ (se den ovenfor anførte Bemærkning på Bl. 49 b). Registraturens Kilde må imidlertid være fortsat længe efter 1425; i alt Fald indeholder den Del af Registraturen, der er skrevet med én og samme Hånd og, som det må antages, ud i ét Træk, mangfoldige Breve efter 1425, deriblandt 2 af så sen Datum som 1484 (Afdelingen sort A. 17) og 1485 (Q. 10). På den anden Side har Notitsen O. 9, som hidrører fra et Brev af 1490, øjensynlig ikke stået i Registraturens Kilde, eftersom den pågældende Notits i Registraturen er tilføjet senere, men ganske vist med den samme Hånd. Hvis man heraf vil slutte, at den Del af vor Registratur, der er skrevet ud i ét Træk, er ældre end dette Brev, er en sådan Slutning imidlertid ikke ganske sikker, da det jo godt kunde tænkes, at Registraturens Skriver, når han arbejdede efter en gammel Fortegnelse, først bagefter var bleven opmærksom på et Brev, som ikke var optaget i den, men i Virkeligheden måske allerede fandtes i Arkivet, da han udførte sit Arbejde. Men i alt Fald er det sikkert omkring denne Tid, at vor Skriver har foretaget sin Afskrift; herpå tyder det, at forskellige Breve fra Tiden omkring 1500 er indførte senere med

andre Hænder, således de, der nævnes i C. 15 a (tidligst af År 1497, da Birger blev Ærkebisp, men næppe heller mange År yngre), D. 6 a (af År 1500), E. 11 c (de dér nævnte Breve var endnu i 1501 ikke komne til Kapitlet, som det ses af Indholdet af det på det pågældende Sted citerede Brev af 1501 13. eller 20. Juli) og Y. 31 (Testamente af År 1511).

På lignende Måde som Registraturen synes i cvrigt også Håndskriftets Relikviefortegnelse oprindelig at have været affattet 1425 (eller i alt Fald omtrent ved den Tid), men senere at være bleven fortsat. På en oprindelig Affattelsestid omkring 1425 peger det, når Ærkebiskop Peder Lykke får den ærbødige Betegnelse „venerabilissimus dominus Petrus Lycke archiepiscopus“ (SRD. VIII. 449), hvad der formentlig tyder på, at han da levede endnu, eller når Nidaros-Ærkebisp Aslak Bolt, der postuleredes til denne Stilling 1428, betegnes ikke som Ærkebisp, men som Bisp af Bergen (SRD. VIII. 450), et Embede, som han beklædte fra 1408 indtil sit Valg til Ærkebisp. Men at Relikviefortegnelsen i så Fald er fortsat efter dens formentlige oprindelige Affattelsestid, fremgår af, at den nævner ikke blot et Pavebrev af 1475 (SRD. VIII. 456), hvad der ganske vist er en Fejl for 1474¹, men også forskellige Gaver, som først kan være skænkede c. 1450 eller i 2. Halvdel af det 15. Århundrede; ja et Sted omtaler den en Kannik Anders Madsson som død (SRD. VIII. 451), der levede endnu 9. Aug. 1478 (se det nedenfor under L. 14 anførte Brev). Men også Relikviefortegnelsen tyder på, at vort Håndskrift er skrevet omtrent 1490 eller lidt før; i alt Fald viser det sig, at en Notits om en Gave af Dronning Dorothea, som man med en vis Sandsynlighed har sat i Forbindelse med hendes Rejse til Rom i 1488, er en senere Tilføjelse i Håndskriftet (SRD. VIII. 447).²

Af Registraturen findes en dansk Oversættelse i et meget smukt skrevet Pergament-Håndskrift fra Frederik III.s Tid (Gl. kgl. Saml. Nr. 2471 (i Kwart)). Oversættelsen, der langtfra er særlig vellykket, er delvis betydelig forkortet, så at den helt udelader adskillige af Udtogene, deriblandt flere af dem, der i det her aftrykte Håndskrift er senere Tilføjelser. Men andre af disse senere tilføjede Breve medtager Oversættelsen, således et, der er så sent som fra 1511 (Y. 31),

¹ Brevet er identisk med det, der anføres nedfr. under rødt A. 7.

² Det kan endnu nævnes, at Gl. kgl. Saml. Nr. 2470 er afskrevet, dog ingenlunde fuldstændig, i Bartholins Collectanea (på Universitetsbiblioteket) F V. 1-37 og derefter atter i Ny kgl. Saml. Fol. 725.

og da den også forbigår Breve, der hører til den oprindelige Del af vort Håndskrift, er der formentlig ingen Grund til, således som man har været tilbøjelig til (RDRDM. IV. 22), at anse Oversættelsen for foretaget ikke efter det bevarede Håndskrift, men efter den Original, der har ligget til Grund for dette.¹

Den her aftrykte latinske Tekst har de Bogstaver, der findes som Overskrift over de forskellige Afdelinger, men ikke de Bogstaver og Numre, der nedenfor er anbragte foran de enkelte Udtog. Disse Numre findes derimod i den danske Oversættelse, der jo imidlertid, som nævnt, helt forbigår flere af Udtogene; Numre med tilføjede små Bogstaver a, b, c betegner derfor sådanne Udtog, der kun findes i den latinske, men ikke i den danske Tekst. Og Numre, der er satte i Parentes, betegner Udtog, som vel findes i den danske Oversættelse, men ved en Forsømmelse ikke er blevet nummererede i den.

Af de fleste af de i Registraturen opførte Breve kendes endnu den fuldstændige Ordlyd, idet Hovedmassen af Brevene er optagne i den før nævnte „Lundebog“, medens adskillige tillige haves i Original eller for et mindre Antals Vedkommende kun haves i Original (og ikke tillige i Lundebogen). Endvidere er der nogle af Registraturens Udtog, som ellers kun kendes i Udtog anden Steds fra, således fra et i Begyndelsen af 1690'erne forfattet Håndskrift, der nu findes i det svenske Rigsarkiv og nedenfor citeres som „Specification“². Da både de endnu eksisterende Originaler og Lundebogen opbevares i Udlandet og således er mindre let tilgængelige, er det for sådanne Breve, hvis fuldstændige Ordlyd kendes, men som ikke er trykte helt eller i nogenlunde tilfredsstillende Uddrag, anført, hvorvidt de forekommer i Afskrift i Langebeks Diplomatarium. Men i øvrigt må det bemærkes, at da Udgiveren ikke har undersøgt det svenske Rigsarkiv med det særlige Formål at finde de for Registraturen til Grund liggende Breve, er det muligt, at et og andet sådant har undgået Opmærksomheden; mange vil det dog forhåbentlig næppe være.

¹ Gl. kgl. Saml. Nr. 2471 er afskrevet i Uldallske Saml. Fol. 188 (med en Hånd fra det 17. Århundrede af et tiltalende Udseende; Afskriften går dog kun til Udtoget Y. 31 incl.) og i Ny kgl. Saml. 4° 1203 (med Hånd fra det 18. Århundrede).

² Se nærmere om det L. Weibull, Bibliotek och arkiv i Skåne under medeltiden S. 80-83; jfr. RDRDM. IV. 34 f.

Ex antiquo registro capituli sequitur de verbo ad
verbum.||

In nomine domini amen. Anno natiuitatis eiusdem mcdxxv^{to}
littere, que in sacristia capituli protunc reperiebantur, ad
certa reportoria per ordinem et annotationem alphabeti
sunt reducte, vt a querentibus eo facilius valeant inueniri.

Littere papales.

In primo scrinio, cui A rubeum est affixum, sunt hee
littere.

A.¹

A. 1. Indulgentie date a *Bonifacio* papa ix^o de *Por-* [1399.]
ciuncula alias de angelis extra *muros Assistimatenses* [!],
cuius copia est in assere pendente in *sacristia*.²

2. Conseruatorium totius cleri diocesis Lundensis gra- [1377.]
ciose indultum a *Gregorio* papa xi^o.³

2 a. Indulgentie septem annorum et totidem quadra- [1400.]
genarum in die ostensionis sanctarum reliquiarum, que in
Lundensi ecclesia continentur, et est *Bonifacii* ixⁱ.⁴

¹ Skrevet med rødt Blæk.

² 1399 Marts 20 ell. 21, Afskrift i Lundebogen S. 1, Udtog i
RDRDM. II Nr. 4251.

³ Orig. SRA Perg. 1377 Apr. 10, Udtog i Svenska riks-archivets
pergamentsbref I Nr. 1261.

⁴ 1400 Maj 15. Afskrift i Lundebogen S. 4, Bring, Monumenta
Scanensia I. 97.

- [1419.] A. 2 b. Distaxacio ecclesie Lundensis tempore vacacionis ad duo milia florenorum, que prius dedit duplum, procurata per dominum *Petrum Lucke archiepiscopum Lundensem* a domino *Martino* papa *v^{to}*.¹ Hee littere sunt duplate, quarum || alie sunt inter litteras domini archiepiscopi.
- [1355.] (3.) Confirmacio priuilegiorum et libertatum capituli et ecclesie Lundensis per *Innocencium sextum* in forma comuni.²
- [1447.] (4.) Littere indulgenciarum 7 annorum et totidem quadragenarum die beati Kanuti regis et de quatuor confessoribus eligendis confessiones auditoris.³ Transumptum litterarum *Gregorii xi*.
- [1433-34.] (5.) Indulgentie *Eugenii* pape date ad festum corporis Christi. Copia huius pendet in ecclesia.⁴
- [1474.] (6.) Item littere confirmacionum omnium priuilegiorum et libertatum capituli et ecclesie Lundensis per *Sixtum quartum*.⁵
- [1474.] (7.) Item littere indulgenciarum vigintiquinque annorum et totidem quadragenarum eiusdem *Sixti*.⁶ ||

¹ 1419 Marts 7, Afskrift i Lundebogen S. 5, Svenskt dipl. III Nr. 2598.

² Orig. SRA. Perg. 1355 Novbr. 17, Udtog i RDRDM. II Nr. 2484.

³ Er uden Tvivl et Brev af 1447 Decbr. 22, der findes i Afskrift i Lundebogen S. 6, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 300. Men de 4 følgende Ord i Registraturen (Transumptum litterarum Gregorii xi) må da sigte til et herfra forskelligt Brev.

⁴ 1433 Maj 26 (i Stadfæstelse 1434 Juli 3), Afskrift i Lundebogen S. 9, Mansi, Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio XXIX. 437 (Stadfæstelsen hos Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 152).

⁵ 1474 Apr. 20, Afskrift i Lundebogen S. 8 (og i Langebeks Dipl.).

⁶ 1474 Apr. 20, Afskrift i Lundebogen S. 7, Bring, Handl. och påminnelser I. 127.

Priuilegia regum pro capitulo tantum.

A.¹

A. 1. Ffundacio, dotacio et noua institucio ecclesie [1085.]
Lundensis super certis terris per sanctum *Kanutum* regem
Danorum martirem gloriosum.²

2. Littera domini *Kanuti* regis super quibusdam bonis [1186.]
et libertatibus etc.³

3. Littera *Woldemari secundi* super libertatibus et de- [1203.]
bito estuali de areis *civitatis Lundensis* datis capitulo.⁴||

4. Priuilegium *Erici* regis super libertatibus colonorum [1252?]
datum capitulo in sua coronacione.⁵

5. Secundum priuilegium eiusdem *Erici* super liber- [1288.]
tate etc.⁶

6. Confirmacio priuilegiorum capituli per eundem *Ericum* [1319?]
regem.⁷

7. Priuilegium *Woldemari quarti* regis super fridhkøp [1327?]
et emendis quadraginta marcharum et aliis libertatibus datum
capitulo.⁸

8. Copia litterarum super omni regia justicia, fridhkøp
et emendis quadraginta marcharum.

¹ Skrevet med sort Blæk ligesom alle de følgende Bogstaver.

² 1085 Maj 21, Afskrift i Lundeboen S. 13, Dipl. Svec. I Nr. 26.

³ 1186 før Maj 12, Afskrift i Lundeboen S. 14, Dipl. Svec. I
Nr. 97.

⁴ 1203 uden Dag, Afskrift i Lundeboen S. 15, Dipl. Svec. I
Nr. 121.

⁵ Er mulig et Brev af Christopher I (i Brevet kun betegnet
ved Bogstavet „C.“) af 1252 Decbr. 29, Afskrift i Lundeboen S. 16,
Dipl. Svec. I Nr. 402.

⁶ 1288 Marts 17, Afskrift i Lundeboen S. 17, Dipl. Svec. II
Nr. 959.

⁷ Er vel snarest et Brev af 1319 Marts 24, Afskrift i Lunde-
boen S. 26, Dipl. Svec. III Nr. 2187.

⁸ Formentlig 1327 (uden Dagsangivelse), Udtog i Lundeboen
S. 18, Dipl. Svec. IV. 32 Anm.

- [1363.] A. 9. Confirmacio priuilegiorum capituli per *Magnum regem Suecie et Noruegie*.¹
- [1385-1403.] 10. Tres littere priuilegiorum condependentes, scilicet domine *Margarete regine Danorum*² et dominorum *Olanii*³ et *Erici*⁴ regum super libertatibus et emunitatibus datis capitulo.
- [1288 | 11. Littere *Erici* regis super debito estiuiali dato quibusdam canonicis.⁵
- [1232.] 12. Priuilegium capituli super 6 haffnas datum capitulo per *Waldemarum regem*.⁶
- [1440.] 13. Confirmacio priuilegiorum capituli per *Cristoferum regem Dacie, Swecie, Noruegie*.⁷
- [1448.] 14. Juramentum regis *Cristierni*.⁸ ||
14 a. Littera *Telleui Daa* super slotzlaghen *Hammershuss*.
- [1313.] 15. Littera scotacionis bonorum in *Genarp* ad altare domini *Eskilli Maghensß* prouidendum per prepositum et aniuersarium eiusdem.⁹
- [1426.] 16. Item vna littera super vna curia ad prebendam *Saxildorp* in *Esleff*.¹⁰

¹ 1363 Juli 6, Afskrift i Lundebogen S. 17, Udtog i RDRDM. II Nr. 2698.

² Orig. SRA. Perg. 1394 Febr. 25, Udtog i RDRDM. II Nr. 3923.

³ Orig. SRA. Perg. 1385 Aug. 17, Udtog i RDRDM. II Nr. 3484.

⁴ Orig. SRA. Perg. 1403 Febr. 14, Svenskt dipl. I Nr. 281.

⁵ 1288 Febr. 3, Afskrift i Lundebogen S. 16, Dipl. Svec. II Nr. 955.

⁶ 1232 Juni 2, Afskrift i Lundebogen S. 16, Dipl. Svec. I Nr. 266.

⁷ 1440 Novbr. 10, Afskrift i Lundebogen S. 20, Weibull. Dipl. dioec. Lund. III Nr. 224.

⁸ Orig. SRA., Pergamentsbref rörande Danmark 1448 Septbr. 28, Dipl. Chr. I S. XIII.

⁹ 1313 Apr. 22, Afskrift i Lundebogen S. 22, Dipl. Svec. III Nr. 1919.

¹⁰ Orig. SRA. Perg. 1426 Juni 6, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 61.

A. 17. Confirmacio priuilegiorum capituli per *Johan-* [1484.]
*nem regem Dacie.*¹||

Priuilegia regum pro capitulo et incolis regni.

B.

B. 1. Regis *Erici* super libertatibus ecclesiarum et [1294?] cleri Lundensis diocesis.²

2. Statuta eiusdem *Erici* regis super libertatibus regni et priuilegi[is]³ *ecclesie Daciane.*

3. Regis *Magni* super libertatibus et priuilegiis tam [1340.] clericorum quam laicorum terre *Scanie.*⁴||

4. Caucio eiusdem regis *Magni* facta archiepiscopo et [1340.] capitulo pro homagio sibi per eos facto.⁵

5. *Olau*i regis et *Maryarete* matris sue super pace [1377.] et tuicione incolarum regni et precipue cleri *ecclesie Daciane* sub juramento.⁶

6. *Kanuti* regis de justicia rapine, furti, wlnerum, [1200.] homicidii et quibusdam aliis.⁷

7. *Erici* regis *Suecie* super libertatibus etc. datis clero [1356.] et incolis terre *Scanie.*⁸

¹ Orig. SRA. Perg. 1484 Marts 17, Afskrift i Langebeks Dipl.

² Er sagtens et Brev af 1294 Juli 16. Afskrift i Lundebogen S. 26, Dipl. Svec. II Nr. 1115.

³ Håndskriftet: priuilegiorum.

⁴ 1340 Juni 28, Afskrift i Lundebogen S. 28, Dipl. Svec. IV Nr. 3499 (jfr. nedfr. D. 3).

⁵ 1340 Juni 29. Afskrift i Lundebogen S. 30, Dipl. Svec. IV Nr. 3501.

⁶ 1377 Juli 1, Afskrift i Lundebogen S. 35, Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 24 (jfr. RDRDM. II Nr. 3172).

⁷ 1200 Decbr 28, Afskrift i Lundebogen S. 25, Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 5.

⁸ 1356 Oktbr. 30, Afskrift i Lundebogen S. 30, Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 49.

- [1365.] B. 8. Vidisse priuilegiorum cleri et incolarum terre *Dacie* sub sigillo *capituli Roskildensis*.¹
9. Confirmacio priuilegiorum *Lundensis* ecclesie et totius cleri per *Ericum* regem supradictum.
10. Priuilegium eiusdem *Erici* datum capitulo.
11. Priuilegia dicta *handfestningh*.
12. ²Littera super bonis in *Øndorpp* ad aniuersarium nobilis viri *Stigoti Andree*.² ||

³Priuilegia archiepiscoporum pro capitulo tantum.

C.

- C. 1. Priuilegium archiepiscopi *Eskilli* super decimis canonicorum *Lundensium*.¹
2. Priuilegium *Petri* archiepiscopi super gracia per ipsum facta capitulo *Lundensi*.
- [1355.] 3. Priuilegium cum confirmacione per *Jacobum* archiepiscopum.⁵
- [1361.] 4. Priuilegium domini *Nicolai* archiepiscopi.⁶
- [1362-75?] 4 a. Item alia littera eiusdem.⁷
- [1379.] 5. Confirmacio priuilegiorum per dominum *Magnuum* archielectum.⁸

¹ 1365 Marts 22, Afskrift i Lundebogen S. 31, Udtog i RDRDM. II Nr. 2755.

²⁻² Tilføjet med en lidt yngre Hånd, der er den samme som den yngre Hånd på Bl. 21 a og vistnok også den samme som Hånden på Bl. 19 b.

³ Bl. 16 b ubeskrevet.

⁴ Uden Datum, Afskrift i Lundebogen S. 37, Dipl. Svec. I Nr. 39.

⁵ 1355 Juni 8, Afskrift i Lundebogen S. 39, Udtog i RDRDM. II Nr. 2460.

⁶ 1361 Apr. 4, Afskrift i Lundebogen S. 38, Udtog i RDRDM. II Nr. 2638.

⁷ Kan være et af følgende Breve: 1362 Septbr. 2, 1370 Aug. 2 og 1375 Maj 4, Afskrifter i Lundebogen S. 39, 40 og 41, Udtog i RDRDM. II Nr. 2668, 2898 og 3057.

⁸ 1379 Maj 12, Afskrift i Lundebogen S. 41, Udtog i RDRDM. II Nr. 3255.

C. 6. Confirmacio priuilegiorum per dominum *Petrum* [1390.]
archiepiscopum.¹

6 a. Confirmacio priuilegiorum per dominum *Jacobum* [1392.]
archielectum.²

6 b. Confirmacio eiusdem domini *Jacobi* archiepiscopi.³ [1392.]

7. Confirmacio domini *Petri Kruse* archielecti.⁴ [1410.]

7 a. Item confirmacio eiusdem domini *Petri* archi-
episcopi.⁵ ||

8. Confirmacio priuilegiorum per dominum *Petrum* [1419.]
Lucke archiepiscopum.⁶

9. Littera *Karoli* archiepiscopi super eccl^{is} marcis de- [1334.]
nariorum de decimis in *Gythlinge* herret pro canonicis resi-
dentibus.⁷

10. Littera domini *Andree* archiepiscopi super obla- [1223.]
cionibus summi altaris pro canonicis presentibus.⁸

10 a. Donacio domini *Karoli* archiepiscopi facta ca- [1329.]
pitulo super homicidalibus.⁹

10 b. Statutum domini *Petri Lucke* archiepiscopi, quod
seniores canonici residentes optent prebendas meliores dece-
dencium.

¹ Ufuldstændig bevaret Orig.: SRA. Perg. 1390 Apr. 23 (fuld-
stændig afskrevet i Lundebogen S. 42), Udtog i RDRDM. II Nr. 3744.

² 1392 Jan. 18, Afskrift i Lundebogen S. 42, Udtog i RDRDM.
II Nr. 3840.

³ 1392 Oktbr. 9, Afskrift i Lundebogen S. 43, Udtog i RDRDM.
II Nr. 3877.

⁴ Orig. SRA. Perg. 1410 Maj 1, Svenskt dipl. II Nr. 1292.

⁵ 1411 Juli 28, Afskrift i Lundebogen S. 45, Svenskt dipl. II
Nr. 1461.

⁶ 1419 Apr. 1, Afskrift i Lundebogen S. 46, Svenskt dipl. III
Nr. 2609.

⁷ 1334 Maj 10, Afskrift i Lundebogen S. 38, Dipl. Svec. IV
Nr. 3058.

⁸ 1223 uden Dag, Afskrift i Lundebogen S. 37, Dipl. Svec. I Nr. 218.

⁹ 1329 Oktbr. 9, Afskrift i Lundebogen S. 37, Dipl. Svec. IV
Nr. 2748.

- [1145.] C. 10 c. Item priuilegium *Eskilli* super opcionibus. Require infra in littera L. Non est ibi.¹
- [1436.] 11. Confirmacio priuilegiorum per dominum *Johannem Laxman*.²
- [1444.] 12. Confirmacio domini *Tuwonis* archiepiscopi.³
13. Permutacio cuiusdam curie in *Meleberge* per dominum *Petrum* archiepiscopum pro vna curia in *Luddekøpinge* ad aniuersarium domini *Nicolai* archiepiscopi. Require in scrinio E.⁴ ||
- [1473.] 14. Confirmacio priuilegiorum per dominum *Johannem Brostorp* archiepiscopum et specialiter super opcionibus et hospitalitate.⁵
- [1472.] 15. Juramentum eiusdem domini *Johannis* archiepiscopi.⁶
15 a. ⁷Juramentum domini *Birgeri* archiepiscopi.⁷ ||

⁸Littere regum pro capitulo et incolis regni.

D.

- [1303.] D. 1. Libertates *Erici* regis date *Yserno* archiepiscopo post captiuitatem *Johannis Grand* archiepiscopi, super quibus

¹ Den hele Notits er skreven med den oprindelige Hånd. Brevet registreres atter nedfr. under L. 2; det fandtes ifølge Lundeboen i 2 Eksemplarer (Dipl. Svec. I Nr. 35 S. 51).

² Orig. SRA. Perg. 1436 Aug. 11, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 178.

³ Orig. SRA. Perg. 1444 Apr. 25, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 262.

⁴ Se E. 6 a nedfr.

⁵ Orig. SRA. Perg. 1473 Septbr. 29 (det udførlige Udtog, som Hvitfeld, Bispekronike Bl. Y iii(b)-(Y iv b) (Folioudg. S. 86-87) meddeler af et Brev med Datum 1473 Septbr. 29, er slet ikke af det her omtalte Brev, men derimod af det i den følgende Note nævnte af 1472 Apr. 12).

⁶ 1472 Apr. 12, Afskrift i Lundeboen S. 48 (jfr. foregående Note).

⁷⁻⁷ Tilføjlet med en yngre Hånd, der formentlig er forskellig fra den S. 134 Note 2 nævnte, men den samme som den yngre Hånd på Bl. 22 b.

⁸ Bl. 18 b ubeskrevet.

sunt littere duplate eiusdem tenoris; aliam habet archiepis-
scopus; et in hiis litteris est mencio et pactum de *Borndeholm*
et 2 herret in *Scania*, que semper cedant ecclesie
Lundensi.¹

D. 2. Placitacio nobilium regni *Dacie* in electione [1326.]
noui regis, in qua cauetur de libertate cleri, et quod *Borndeholm*
semper cedat ecclesie Lundensi.²

3. Priuilegium regis *Magni* datum clero et incolis [1340.]
Scanie.³

4. Priuilegium super libertate et gracia data clero et [1376.]
incolis regni *Dacie* per dominum *Olanum* regem filium il-
lustrissime *Margarete* regine.⁴

5. Littere eiusdem domine *Margarete* regine, quod [1379.]
bona ecclesiastica in exactione *Lindholm* non grauentur
hospitalitate, tributis etc.⁵

5 a. Donacio monstrancie de berillo per eandem do- [1376.]
minam *Margaretam* reginam.⁶

6. Due littere super bonis in *Tengilsaas* in *Froste* [1400.]
herret.⁷ ||

¹ 1303 Apr. 4, Dipl. Svec. II Nr. 1387 (efter en Vidisse af Kong Hans 1500 Novbr. 15).

² 1326 Juni 7, Afskrift i Lundebogen S. 51, Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 11.

³ 1340 Juni 28, Afskrift i Lundebogen S. 60, men kun af Be-
gyndelsen af den her registrerede Orig., anført Dipl. Svec. IV Nr.
3499 S. 724 Anm. (derimod findes i Lundebogen S. 28 en fuldstændig
Afskrift af en anden Orig.; jfr. her ovfr. B. 3).

⁴ Orig. (formentlig ikke den her registrerede): Håndfæstninger
3, 1376 Maj 3, Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 21.

⁵ 1379 Juli 10, Afskrift i Lundebogen S. 57, Molbech og Pe-
tersen, Udvalg af Danske Dipl. Nr. 6.

⁶ 1376 Oktbr. 16, Afskrift i Lundebogen S. 57, Suhm, Hist. af
Danm. XIV. 495.

⁷ 1400 Marts 17 og Maj 3. Afskrifter i Lundebogen S. 58 og
58. Udtog i RDRDM. II Nr. 4330 og 4339.

[1500.] D. 6 a. ¹Littera permutacionis vnius curie capituli in *Nøbøtøe* in aliam jacentem in *Valkerrlæe*, que fuit *monasterii omnium sanctorum*.¹ ||

Littere archiepiscoporum pro capitulo et clero dyocesis
Lundensis.

E.

- [1323.] E. 1. Donacio *Esgeri* archiepiscopi de moneta et cathedralitico quorundam haræth pro canonicis chorum frequentantibus et pro aniuersario suo tenendo.²
- [1348.] 2. Donacio *Petri* archiepiscopi super 150 marcis Scaniensibus de moneta pro canonicis chorum frequentantibus.³
- [1346.] 3. Priuilegium eiusdem *Petri* archiepiscopi pro hereditibus et testamentariis canonicorum decedencium.⁴
- [1349.] 4. Priuilegium eiusdem *Petri* archiepiscopi super hereditate et ecclesiis sacerdotum parrochialium in Lundensi diocesi moriencium.⁵
- [1374.] 4 a. Priuilegium domini *Nicolai* archiepiscopi, ne canonici secundum statuta jurata mulctentur pena 2 grosorum, et ne commensales domini archiepiscopi habeant bona in *Withmerløff*.⁶
- [1379.] 5. Testamentum eiusdem domini *Nicolai* archiepiscopi precipue super festo beati Georgii de bonis in *Giordhelycke*

¹⁻¹ Tilføjet med en lidt yngre Hånd (jfr. ovfr. S. 134 Note 2). — 1500 Novbr. 6, Udtog i „Specifikation“, Bosø Kloster Nr. 200.

² 1323 Maj 26, Afskrift i Lundeboegen S. 61, Dipl. Svec. III Nr. 2408.

³ 1348 Decbr. 4, Afskrift i Lundeboegen S. 63, Dipl. Svec. VI Nr. 4383.

⁴ 1346 Maj 6, Afskrift i Lundeboegen S. 63, Dipl. Svec. V Nr. 4073.

⁵ 1349 uvis Dag, Afskrift i Lundeboegen S. 62, Dipl. Svec. VI Nr. 4456.

⁶ 1374 (uden Dagsangivelse), Udtog i Lundeboegen S. 64. RDRDM. II Nr. 3044.

et super aniuersario suo de bonis in *Luddekøpinge* tenend[o]¹.

E. 6. Litteras scotacionis horum bonorum et, vnde ea habuit, require infra in littera O.² Item istud testamentum dicti domini *Nicolai* iurauerunt omnes archiepiscopi successores sui firmiter obseruare, vt patet supra in littera C. ||

6 a. Nota. Curia illa in *Luddekøpinge* commutata [1429.] est in vnam curiam in *Wæstre Mielebergha*, que dat 3 pund ordeï, vnde teneatur aniuersarium domini *Nicolai* archiepiscopi. Littera commutacionis est hic in scrinio E.³

7. Item constitucio *Magni* archiepiscopi super cantu [1386.] et honestate chori Lundensis.⁴

7 a. Super bonis in *Odhensuale*.⁵ [1425.]

8. Donacio bonorum in *Luddekøpinge* et *Giordhe-lykke* per dominum *Nicolaum* archiepiscopum pro aniuersario suo et festo beati Georgii.⁶ [1378.]

8 a. Quod singuli canonici habeant vicarios in choro, [1313.] et quomodo sallarientur, qui prius fuerunt 12 tantum.⁷

8 b. Quod in sabbatis de domina et in feriis quintis [1303.] de sancto Laurencio officium cum 9 lectionibus peragatur, per *Ysarnum* archiepiscopum est institutum.⁸

¹ Håndskriftet: tenendum. — Orig. SRA. Perg. 1379 Febr. 3, Erslev, Testamenter Nr. 66.

² Se O. 6 nedfr.

³ 1429 Marts 7, Afskrift i Lundebogen S. 67, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 84.

⁴ 1386 Novbr. 29, Afskrift i Lundebogen S. 66, Udtog i RDRDM. II Nr. 3566.

⁵ 1425 Oktbr. 25, Afskrift i Lundebogen S. 68, Udtog i RDRDM. III Nr. 6218.

⁶ 1378 Novbr. 24, Afskrift i Lundebogen S. 64, Udtog i RDRDM. II Nr. 3238.

⁷ 1313 Febr. 18, Afskrift i Lundebogen S. 60, Dipl. Svec. III Nr. 1903.

⁸ 1303 Apr. 18, Afskrift i Lundebogen S. 60, Dipl. Svec. II Nr. 1392.

- [1316.] E. 9. Constitucio *Esgeri* archiepiscopi, quod canonici absentes habeant procuratores.¹
- 9 a. Planctus *E.* archiepiscopi captiuati ab imperatore.²
- [1383.] 9 b. Translacio ossium *Magnildis* de *Foletoffte* ad ecclesiam Lundensem per dominum *Magnum* archiepiscopum.³
10. Super duabus prebendis in *Skånør.* ||
- [1403.] 11. Constitucio domini *Jacobi* archiepiscopi, quod canonicus absens non habens procuratorem soluat duas marchas argenti, item quod nullus canonicus percipiat distributiones nisi residens prebendatus.⁴
- [1462.] 11 a. Statutum de regimine chori.⁵
- [1399-1456.] 11 b. Item littere due super quadam curia in *parrochia beati Johannis Lundis* ad aniuersarium domini *Achonis Gunnari* donata et pro residencia persone *altaris sancte Margarete* deputata.⁶
- [1483-1509?] 11 c. ⁷Item *iiii*^{or} littere super vna curia in *parrochia beate virginis minoris* apud *Glambech*, quam nobilis matrona domina *Catherina Michell Nielsßdatther* contulit in testamento suo ad *altare sancte Margarete* virginis, vt [*patet*] in testamento, quod est apud dominum *Petrum scriffwære.*⁷ ||

¹ 1316 Maj 9, Afskrift i Lundebogen S.61, Dipl. Svec. III Nr. 2054.

² Uden Datum, Afskrift i Lundebogen S. 62, Hvitf. II. 331 (Foliodg. S. 276).

³ Orig. i Upsala Universitetsbibliotek, 1383 Apr. 17, Stobæus, *Tria antiqua monumenta historica Lundensia* S. 32.

⁴ 1403 Marts 15, Afskrift i Lundebogen S.67, Svenskt dipl. I Nr. 294.

⁵ Orig. SRA. Perg. 1462 Apr. 21, Afskrift i Langebeks Dipl.

⁶ 1399 Juni 5 og 1456 Maj 10, Afskrifter i Lundebogen S. 67 og 68, Udtog i RDRDM. II Nr. 4265 og trykt Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 369.

⁷ Tilføjet med en lidt yngre Hånd (jfr. ovfr. S. 134 Note 2). De 3 af Brevene findes i Orig. i SRA. Perg. 1483 Marts 20 (Afskrift i Langebeks Dipl.), 1487 Maj 7 og 1501 Juli 13 ell. 20 (Afskrift i Langebeks Dipl.); det 4. er muligvis et, som anføres i Udtog med Året 1509 uden Dagsangivelse i „Specifikation“, Lunde Domkirke Nr. 427.

In nomine domini. Sequitur de aniuersariis.

F.

F. 1. Littere *Magni regis Suecie* super 16 marcis denariorum dandis annuatim capitulo Lundensi de moneta ad aniuersarium omnium regum.

1 a. Item aniuersarium regis *Woldemari* infra in littera I.¹

2. Littere *Cristofori* regis super 10 marcis denariorum de moneta Lundensi annuatim dandis pro aniuersario suo.||

3. Littere illustrissime domine *Margarete* regine super bonis in *Tyrdinge* pro missa quotidian[a]² et aniuersario domini *Abrahe* militis, de quibus bonis capitulum Lundense eciam ordinauerat aniuersarium eiusdem domine regine sollempniter teneri. Due sunt littere, vna scotacionis facte regine et altera donacionis per reginam.³ [... og 1412.]

4. Due littere super vna curia in *parrochia beati Thome Lundis* ad aniuersarium domini *Petri Johannis archiepiscopi Lundensis*.⁴ [1415.]

5. Scotacio super bonis in *Kagerop* facta domino *Folquino preposito Lundensi*.⁵ [1421.]

6. Item littera super vna curia in *Bille[b]erghe*⁶ ad *Petri Brawde* et vxoris sue et ceterorum.⁷ [1339.]

¹ Se I. 7 nedenfor. ² Håndskriftet: quotidiano.

³ Det første Brev kendes nu ikke, jfr. en Notits i Lundeboogens Indholdsfortegnelse: „Est et ibi littera scotacionis bonorum Tyringe, cujus scriptura totaliter est deleta“ (RDRDM. IV. 25). Det andet Brev er af 1412 Jan. 26, Afskrift i Lundeboegen S. 71, Svenskt dipl. II Nr. 1525.

⁴ 1415 Marts 23 og uden Dag, Afskrifter i Lundeboegen S. 73 og 73, Svenskt dipl. III Nr. 2059-60.

⁵ 1421 Juli 5, Afskrift i Lundeboegen S. 73, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 9.

⁶ Håndskriftet: Billegerghe.

⁷ 1339 Decbr. 15, Afskrift i Lundeboegen S. 73, Dipl. Svec. IV Nr. 3461.

- [1465.] F. 7. Recognicio domini *David Haks* militis super bonis in *Tyrdinge*.¹
8. Item recognicio domini *Iuari Absolonis* in *Hertløff* super conduccione bonorum *Øthzstade*.²
9. Ffundacio et institucio archidiaconatus et qu[a]rundam³ prebendarum per dominum *Eskillum* archiepiscopum, et quod certis diebus pro munere caritatis cantetur: Christus vincit.⁴
- [1385.] 10. Super vna curia in *Faratorp* in parrochia *Arvelunde* pro aniuersario *Nicolai Magni* et vxoris *Botilde*.⁵ ||
- [1465.] 11. Testimonium archiepiscopi et capituli Lundensis, quod *Krop* et *Krops* marck spectant ad prebendam *Hvellinge* et non ad aliam prelaturam.⁶
- [1467.] 12. Testimonium prouinciarum *Wemunde høys* herret et *Liwgnis* herret super pratis spectantibus ad *Krop* et *Krops* mark.⁷
- [1386.] 13. Littera super aniuersario domine *Sophie de Girtzness* de duabus curiis, vna in *Nøbele* et alia in [!].⁸
- [1466.] 14. Littera super vna curia in *parrochia beati Thome*

¹ Orig. SRA. Perg. 1465 Maj 3, Afskrift i Langebeks Dipl.

² En tilsvarende Notits (uden Datum) i Lunde bogens Indholdsfortegnelse (RDRDM. IV. 25); ligeledes er det utvivlsomt det samme Brev, hvoraf et Udtog med det urigtige År 1408 og Dagen Juli 24 findes i „Specifikation“, Lunde Domkirke Nr. 141 (RDRDM. III, Udat. Breve Nr. 463).

³ Håndskriftet: quorundam.

⁴ Uden Datum, Afskrift i Lunde bogen S. 70, Dipl. Svec. I Nr. 34. Jfr. Brevet L. 1 nedfr.

⁵ 1385 Oktbr. 7, Afskrift i Lunde bogen S. 73, Udtog i RDRDM. II Nr. 3489.

⁶ 1465 Aug. 23, Afskrift i Lunde bogen S. 74 (og i Langebeks Dipl.).

⁷ 1467 Febr. 12, Afskrift i Lunde bogen S. 74 (og i Langebeks Dipl.).

⁸ 1386 Septbr. 22, Afskrift i Lunde bogen S. 72, Udtog i RDRDM. II Nr. 3551.

Lundis ad aniuersarium magistri Helgonis quondam canonici.¹

F. 15. Item littera scotacionis super eadem curia in [1460.] *parrochia beati Thome Lundis* pro aniuersario eiusdem magistri *Helgonis*.²

16. Quittancia domini *Nicolai Clavesß* militis de *El-linge* super depositis apud capitulum *Lundense*.³

17. ¹Littera super vna curia in *Benstrop*, que attinet prebende *Eskilstrop*.⁴ ||

⁵ G.

G. 1. Super bonis in *Borndeholm* datis per dominum [1335.] *Johannem Ericssß* militem, de quibus teneantur quatuor aniuersaria. Item in litteris habetur de qualitate et qua[nt]itate⁶ terrarum, agrorum et pratorum.⁷

2. Super vna curia *Malmögis* pro aniuersario *Johannis Wlfsß* et vxoris sue.⁸

3. Super vna curia in *Biernekulle* ad aniuersarium [1352.] domini *Johannis Nielsß* militis.⁹

¹ 1466 Juli 29, Afskrift i Lundebogen S. 75 (og i Langebeks Dipl.).

² 1460 Decbr. 4, Afskrift i Lundebogen S. 74, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 420.

³ En tilsvarende Notits (uden Datum) i Lunde bogens Indholdsfortegnelse (RDRDM. IV. 25). Brevet kan måske være identisk med et Brev af Niels Claussons Fader Claus Nielsson m. fl., der findes i Orig. i SRA. Perg. 1447 Jan. 25, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 289; i alt Fald kan det nævnes, at Niels Clausson selv først blev Ridder 1497 (Styffe, Bidrag till Skandnaviens hist. IV S. CCCXVI), altså på en Tid, da Registraturen muligvis var nedskreven.

⁴ Tilføjet med en yngre Hånd (jfr. ovfr. S. 136 Note 7).

⁵ Bl. 23 a ubeskrevet. ⁶ Håndskriftet: qualitate.

⁷ 1335 Marts 29, Afskrift i Lundebogen S. 77, Dipl. Svec. IV Nr. 3127.

⁸ 1384 Febr. 10, Afskrift i Lundebogen S. 80, Udtog i RDRDM. II Nr. 3434.

⁹ 1352 Juni 1, Afskrift i Lundebogen S. 76, Udtog i RDRDM. II Nr. 2354.

- [1398.] G. 4. Due curie in *Bedinge magle* ad aniuersarium *Jacobi Nielsß* et vxoris sue.¹
- [1394.] 5. Super vna curia in *Malmøgis* pro aniuersario *Lau-rencii Petri* de *Ysmerløff* et vxoris sue.²
- [1371.] 6. Aniuersarium domini *Petri* canonici et *Thrugoti Hass* de vna curia in *Wæggethorp*.³
- [1384.] 7. Obligacio tutorum fabrice ecclesie Lundensis sub sigillo capituli, quomodo teneatur aniuersarium *Torkilli Nielsß* de *Glatzaxe*.⁴
- [1397.] 8. Aniuersarium *Tyconis Wispa* de vna curia in *Hyllie*.⁵
- [1403.] 9. Vna curia in *Ygheløsa* pro aniuersario *Johannis Constantini*.⁶ ||
- [1342.] 10. Vna curia in *Østræ Wram Gers* herret pro aniuersario domine *Adhlæ Korningx*.⁷
- [1344.] 11. Tres curie in *Hardløse* pro aniuersario *Wædher sangare*.⁸
- [1364.] 12. Vna curia in *Othensware* pro aniuersario domini *Jacobi Jensß* militis.⁹
13. Vna curia in *Wantstathathorp*, vna in *Liongby*

¹ 1398 Septbr. 9, Afskrift i Lundebo-gen S. 82, Udtog i RDRDM. II Nr. 4219.

² 1394 Novbr. 30, Afskrift i Lundebo-gen S. 80, Udtog i RDRDM. II Nr. 3959.

³ 1371 Novbr. 22, Afskrift i Lundebo-gen S. 81, Udtog i RDRDM. II Nr. 2960.

⁴ Orig. SRA. Perg. 1384 Novbr. 21, Udtog i RDRDM. II Nr. 3461.

⁵ 1397 Juli 29, Afskrift i Lundebo-gen S. 81, Udtog i RDRDM. II Nr. 4131.

⁶ 1403 Apr. 24, Afskrift i Lundebo-gen S. 83, Svenskt dipl. I Nr. 320.

⁷ 1342 Marts 25, Afskrift i Lundebo-gen S. 77, Dipl. Svec. V Nr. 3635.

⁸ 1344 Maj 6, Afskrift i Lundebo-gen S. 85, Dipl. Svec. V Nr. 3782.

⁹ 1364 Aug. 15, Afskrift i Lundebo-gen S. 83, Udtog i RDRDM. II Nr. 2732.

et vna in *Otheløff* pro aniuersario *Nicolai Joseppsß* in *Gu[m]løse* et vxoris sue.

G. 15 [!]. Aniuersarium domicelle *Margarete* de bonis [1358.] in *Wirkøye*.¹

16. Adjudicacio honorum in *Othensware* ad capitulum [1426.] per dominum *Ericum* regem.²

16 a. Item litteras originales super hiis bonis require infra in littera S.³

14 [!]. Vna curia in *Henrickstorp* pro aniuersario *Jo-* [1395.] *hannis Dve* armigeri.⁴

17. Super bonis capituli in *Hiætorp* pro aniuersario [1391.] *Petri Eskilsß* et vxoris sue.⁵

18. Super bonis in *Wragharp* pro aniuersario domine [1310.] *Cecilie Kalffs*.⁶

19. Vna curia in *Sundertodh* pro aniuersario *Nicolai* [1420.] *Beintsß* armigeri.⁷

20. Aniuersarium *Petri Saxtorp* cum vxore et liberis [1423.] de vna curia in *Rynnarp*.⁸ ||

21. Vna curia in *Liongsø* pro aniuersario *Torkilli Alsß*.⁹ [1377.]

22. Aniuersarium *Luberti Bokhorn* et vxoris sue de vna curia in *Kempinge*. Infra in littera T.¹⁰

¹ 1358 Juni 29, Afskrift i Lundebogen S. 79, Udtog i RDRDM. II Nr. 2555.

² Orig. SRA. Perg. 1426 Juni 21, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 62.

³ Se Brevet S. 1 nedfr.

⁴ Orig. SRA. Perg. 1395 Febr. 23, Udtog i RDRDM. II Nr. 3976.

⁵ 1391 Apr. 5. Afskrift i Lundebogen S. 82, Udtog i RDRDM. II Nr. 3793.

⁶ Orig. SRA. Perg. 1310 Jan. 16, Dipl. Svec. II Nr. 1649.

⁷ 1420 Febr. 10, Afskrift i Lundebogen S. 85, Svenskt dipl. III Nr. 2737.

⁸ 1423 Oktbr. 27, Afskrift i Lundebogen S. 79, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 30.

⁹ 1377 Novbr. 15, Afskrift i Lundebogen S. 76, Udtog i RDRDM. II Nr. 3193. I Lundebogen er Mandens Navn Trugillus Olai.

¹⁰ Se T. 8 nedfr.

- [1470.] G. 23. Littera *Cristerni* regis *Dacie* super vna curia in *Hæliarp* parrochie *Athesaas*.¹ ||

Aniuersaria clericorum.

H.

- [1352-63.] H. 1. Scotacio et adjudicacio vnus curie in *Stæff-øghe* parrochie *Renge* ad aniuersarium domini *Jacobi Jermer* canonici in tribus litteris.²
- [1332-98.] 2. Vna curia in *Ydleryth* pro aniuersario magistri *Magni* canonici.³
- [1351.] 3. Vna curia in *Broby* pro aniuersario magistri *Jone Litle*.⁴
- [1318.] 4. Super bonis in *Gødersløff* ad aniuersarium domini magistri *Thome* canonici.⁵
- [1395-96.] 5. Super vna curia in *Kabbarp* tres littere connexe pro aniuersario domini *Laurentii Andree* canonici.⁶
- [1397.] 6. Vna curia in *Røthmarløff* pro aniuersario domini *Petri Nielsß Bolmat* canonici.⁷
- [1350.] 7. Super bonis in *Haghløse* scotatis capitulo pro aniuersario domini *Nicolai Plade* canonici. ⁸Hec littera est in P.⁸

¹ 1470 Jan. 1, Afskrift i Lundeboegen S. 21 (og i Langebeks Dipl.).

² 1352 Marts 31 og Apr. 25 og 1363 Jan. 8, Afskrifter i Lundeboegen S. 91, 93 og 92, Udtog i RDRDM. II Nr. 2350, 2353 og 2684.

³ 1332 Juli 14 og Juli 14, 1333 Marts 12 og 1398 Oktbr. 9, Afskrifter i Lundeboegen S. 89, 89, 89 og 89, Dipl. Svec. IV Nr. 2935-36 og 2968 samt Udtog i RDRDM. II Nr. 4225.

⁴ 1351 Marts 2, Afskrift i Lundeboegen S. 86, Udtog i RDRDM. II Nr. 2298.

⁵ 1318 Apr. 4, Afskrift i Lundeboegen S. 87, Dipl. Svec. III Nr. 2144.

⁶ 1395 Juli 10 og Oktbr. 31 og 1396 Novbr. 3, Afskrifter i Lundeboegen S. 88, 88 og 88, Udtog i RDRDM. II Nr. 3999, 4012 og 4079.

⁷ 1397 Juli 30, Afskrift i Lundeboegen S. 90, Udtog i RDRDM. II Nr. 4132.

⁸⁻⁸ Tilføjet senere, men med samme Hånd. — 1350 Juli 23, Afskrift i Lundeboegen S. 64 og 135, Dipl. Svec. VI Nr. 4595.

H. 8. Vna curia in *Bedinge magle* pro aniuersario [1392.] domini *Johannis Ryning* cantoris.¹ ||

9. Due curie in *Wirkye*, due colonie in *Harthaghra* [1396.] et vna colonia in *Bonsthorp* [!]² pro aniuersario dominorum *Johannis* et *Nicolai Erlendsß* canonicorum.³

10. Vna curia in *Rosleff* pro aniuersario domini *Petri Tordsß* canonici.

11. Vna curia in *Arysio*, que commutata est in vnam [1350- curiam in *Lionsio*, ad aniuersarium domini *Nicolai Frenedesß* 1418.] presbiteri. Due littere.⁴

12. Super bonis in *Rumholt* ad prebendam canonicalem, de quibus teneatur aniuersarium domini *Petri Nym*.⁵

13. Super vna curia in *Littlekøpinge* ad aniuersarium [1348- domini *Henrici* decani. Due sunt littere.⁶ 74.]

14. Vna curia in *Wam* pro aniuersario magistri *Petri* [1330.] *Torkilli* canonici.⁷

15. Super vna curia in *parrochia beati Jacobi Lundis* [1383.] ad aniuersarium domini *Nicolai* archiepiscopi.⁸

16. Protestacio capituli Lundensis, quod vi atque metu [1434.] in se onus legendi psalteria in Lundensi ecclesia singuli receperunt.⁹

¹ Orig. SRA. Perg. 1392 Juli 8, Udtog i RDRDM. II Nr. 3864.

² Lundebogen: Beenstorp.

³ 1396 Maj 13, Afskrift i Lundebogen S. 94, Udtog i RDRDM. II Nr. 4050.

⁴ 1350 Decbr. 6 og 1418 Juni 17, Afskrifter i Lundebogen S. 87 og 87, Dipl. Svec. VI Nr. 4647 og Svenskt dipl. III Nr. 2490.

⁵ En tilsvarende Notits (uden Datum) i Lundebogen S. 94, RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 298.

⁶ 1348 Septbr. 3 og 1374 Novbr. 6, Afskrifter i Lundebogen S. 89 og 231, Dipl. Svec. VI Nr. 4359 og Udtog i RDRDM. II Nr. 3042.

⁷ 1330 Juni 30, Afskrift i Lundebogen S. 86, Dipl. Svec. IV Nr. 2783.

⁸ 1383 Aug. 3, Afskrift i Lundebogen S. 91, Udtog i RDRDM. II Nr. 3410.

⁹ 1434 Jan. 25, Afskrift i Lundebogen S. 94, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 144.

- [1464.] H. 17. Littera super quadam curia in *parrochia beati Thome ad altare beati Johannis evangeliste donata*, vnde et teneatur aniuersarium domini *Petri Hermanni* canonici.¹ Item littera empcionis eiusdem curie.²
- [1445.] 18. Item littera super vna curia in *Wam* vendita magistro *Petro Torkilli* ad suum aniuersarium. ||

³I.

- [1325.] I. 1. Super duabus curiis in *parrochia beati Nicolai Lundis* ad aniuersarium *Belingaryth decani Lundensis*. Tres littere connexe.⁴
- [1329.] 2. Vna curia in *parrochia beati Botulphi Lundis* pro aniuersario *Strangonis Jensß* monetarii.⁵
- [1395-96.] 3. Balneatorium in *parrochia trinitatis Lundis* pro aniuersario *Johannis Jacobi* decani et parentum suorum. Due littere.⁶
- [1416-21.] 4. Vna curia in *parrochia beati Jacobi Lundis* pro aniuersario domini *Sevidi Buze* canonici. Due littere connexe.⁷
- [1422.] 5. Aniuersarium *Petri Swortekopp* cum vxore de vna taberna in *parrochia beate virginis minoris Lundis*.⁸

¹ Orig. SRA. Perg. 1464 Juni 17, Afskrift i Langebeks Dipl. (og i Lundebogen S. 93 med urigtigt År 1465).

² 1445 Maj 7, Afskrift i Lundebogen S. 93, Weibull. Dipl. dioec. Lund. III Nr. 270.

³ Bl. 26 a ubeskrevet.

⁴ 1325 Marts 18, Marts 18 og Maj 23, Afskrifter i Lundebogen S. 96, 96 og 96, Dipl. Svec. III Nr. 2502-3 og 2519.

⁵ 1329 Marts 3, Afskrift i Lundebogen S. 102, Dipl. Svec. IV Nr. 2701.

⁶ 1395 Juni 10 og 1396 Juli 6, Afskrifter i Lundebogen S. 100 (med urigtigt År 1455) og 100, Udtog i RDRDM. II Nr. 3989 og 4059.

⁷ Originaler SRA. Perg. 1416 Aug. 17 og 1421 Aug. 18, Svenskt dipl. III Nr. 2268 og Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 10.

⁸ Orig. SRA. Perg. 1422 Marts 26, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 19.

I. 6. Vna taberna in *Trauffnestræde Skanør* pro [1387.]
aniuersario *Michaelis Nielsß* et vxoris sue *Margarete*.¹

7. Super bonis in *Skanør* datis ad *altare scolarium* [1380.]
pro aniuersario *Gozskalci Diegn*, vxoris sue et regis *Wolde-*
mari.²

8. Vna curia in *parrochia beati Nicolai Lundis* pro
aniuersario domini *Laurencii Pauli* presbiteri.³

9. Vnus fundus *Malmøgis* pro aniuersario domine *Mar-* [1392.]
garete Strongesdotter tenendo cum vna marca argenti.⁴ ||

10. Aniuersarium *Gerlaci Skelmsß* de vna curia *Malm-* [1387.]
øgis, que erit sub ordinacione prepositi.⁵

10 a. Vna curia *Lundis* pro aniuersario domini *Fateri*
presbiteri. Infra in littera X.⁶

11. Vna taberna *Lundis* prope consistorium ad ori- [1407.]
entem in *parrochia beate virginis minoris* pro aniuersario
Nicolai murære laici.⁷

12. Scotacio vnus curie in *parrochia beati Jacobi* [1394-
Lundis pro aniuersario domini *Andree Strangonis cano-* 1428.]
nici Lundensis. Quatuor sunt littere.⁸

¹ 1387 Septbr. 18, Afskrift i Lundebogen S. 108, Udtog i RDRDM.
II Nr. 3607.

² 1380 Septbr. 26, Afskrift i Lundebogen S. 109, Rietz, Skånska
skolväsendets hist. S. 199.

³ I Margenen er tilføjet med samme Hånd: Nota magister Lau-
ren[ci]us habet.

⁴ 1392 Juni 28, Afskrift i Lundebogen S. 106, Udtog i RDRDM.
II Nr. 3858.

⁵ 1387 Oktbr. 27, Afskrift i Lundebogen S. 106, Udtog i RDRDM.
II Nr. 3613.

⁶ Se X. 4 nedfr.

⁷ Orig. SRA. Perg. 1407 Febr. 10, Svenskt dipl. I Nr. 805.

⁸ Et af Brevene haves i Orig. i SRA. Perg. 1416 Juli 2, Svenskt
dipl. III Nr. 2262. De 3 andre — af 1394 Apr. 27, 1402 Juni 26 og
1428 Febr. 29 — findes i Afskrifter i Lundebogen S. 99, 97 og 98;
af disse 3 gengives det første i Udtog i RDRDM. II Nr. 3931, medens
de 2 andre er trykte Svenskt dipl. I Nr. 198 og Weibull, Dipl. dioec.
Lund. III Nr. 77.

- [1412-52?] I. 13. Vna taberna institoria *Malmøgis*, de qua persona *altaris sancti Stephani* tenebit aniuersarium domini *Johannis Johannis canonici Lundensis* et parentum suorum cum vna marcha argenti. Sex sunt littere.¹
- [1435.] 13 a. Super muracione *Malmøgis* pro bonis archiepiscopi et capituli ibidem.²
- [1437.] 14. Scotacio vnius curie *Malmøgis* facta Lundensi capitulo per *Martinum Wiff*.³
15. Instrumentum priuilegiorum domini *Karoli* super 200 marcis Scaniensibus et super homicidalibus.⁴ ||

⁵K.

- [1304 og . . .] K. 1. Super bonis in *Staffnstorp* pro aniuersario domine *Johanne* et mariti sui domini *Gudmundi Lille*. Littere due.⁶
- [1341-52.] 2. Aniuersarium *Svenonis Olsß* de vna curia in *Holmby*, nunc vero de vna curia in *Kellersnybøle* empta pro pecunia, qua redimebatur prima. Due littere.⁷

¹ Må være 6 af følgende 7 Breve: 3, der haves i Orig. i SRA. Perg. 1428 Novbr. 1, 1447 Apr. 23 og 1452 Febr. 3 (Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 80, 293 og 341), og 4 — af 1412 Novbr. 6, 1418 Oktbr. 26, 1419 Jan. 28 og 1447 Jan. 16 —, der findes i Afskrifter i Lundeboen S. 102, 102, 103 og 103 (Svenskt dipl. II Nr. 1641, III Nr. 2541 og 2576 og Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 288).

² Orig. SRA. Perg. 1435 Apr. 11, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 165

³ Orig. SRA. Perg. 1437 Jan. 14, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 182.

⁴ En tilsvarende Notits (uden Datum) i Lundeboen S. 109, RDRDM. I under Nr. 1688.

⁵ Bl. 27 b ubeskrevet.

⁶ Det ene: 1304 Aug. 8, Lundeboen S. 110, Erslev, Testamenter Nr. 26; det andet er måske det, hvorm der findes en Notits (uden Datum) i Lundeboen anf. St., trykt Erslev, anf. St. (S. 53).

⁷ 1341 Marts 7 og 1352 Marts 24, Afskrifter i Lundeboen S. 110 og 111, Erslev, Testamenter Nr. 39 og Udtog i RDRDM. II Nr. 2348.

K. 3. Aniuersarium domine *Sophie* de *Gersznes* et [1386.]
mariti sui *Nicolai Oleffsß* de duabus curiis, vna in *Nybøle*
et alia in *Østræ Gordstange*.¹

4. Aniuersarium domine *Botild That* militis [!] de vna [1408.]
curia in *Hunaberghe*.²

5. Donacio opidi *Krumholt* ad capitulum pro aniuersario domine *Johanne* de *Staffnstorp*. Hanc litteram quere in V.³

6. Littere super vna curia in *parrochia beate Marie virginis maioris Lundis* pro aniuersario domini *Nicolai Petri canonici Lundensis*.⁴ [1429-54.]

7. Littera super quadam curia *Lundis* dicta *mynteregaard* ad *altare beate virginis* in noua capella pertinente.⁵ [1458.]

8. Item tres littere super bonis ad *altare beate virginis* prope fontem pertinentibus.⁶ || [1459-64.]

⁷L.

L. 1. Ffundacio et institutio quarundam dignitatum et prebendarum per dominum *Eskillum* archiepiscopum, et

¹ I Margenen tilføjes med samme Hånd: Sunt in scrinio Ff, samt (med et Tegn, der henviser til Ordene Østræ Gordstange): Ex libro domini Magni. — Brevet må anses for identisk med det, der anføres ovfr. under F. 13, skønt det sidstnævnte ikke omtaler Gods i Øster Gårdstange.

² 1408 Apr. 17, Afskrift i Lundeboen S. 112, Svenskt dipl. II Nr. 958, jfr. RDRDM. III Nr. 4959.

³ 1301 Jan. 21, Afskrift i Lundeboen S. 213, Dipl. Svec. II Nr. 1335.

⁴ 1429 Maj 23, 1437 Juli 5 og 1454 Novbr. 7, Afskrifter i Lundeboen S. 115, 116 og 115, det første i Udtog RDRDM. III Nr. 6396, de 2 andre trykte Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 191 og 361.

⁵ Orig. SRA. Perg. 1458 Novbr. 1, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 390.

⁶ Det ene: 1459 Novbr. 1, Afskrift i Lundeboen S. 112 (og i Langebeks Dipl.); de 2 andre: Orig. SRA. Perg. 1460 Febr. 23 (trykt Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 410) og 1464 Novbr. 20 (Afskrift i Langebeks Dipl.)

⁷ Bl. 28 b ubeskrevet.

quibus diebus pro munere caritatis cantetur: Christus vincit.¹

- [1145.] L. 2. Item alia littera eiusdem archiepiscopi et eiusdem tenoris, in qua adicitur, quod ipse archiepiscopus dedicaverit ecclesiam Lundensem et canonicis ibidem dedit privilegium optandi meliores prebendas decedencium. Require nouum statutum supra in littera C.²
- [1222.] 3. Donacio *maioris ecclesie beate virginis Lundis* cum omnibus suis possessionibus ad capitulum per dominum *Andream* archiepiscopum. In duabus litteris.³
- [1133.] 4. Donacio quorundam bonorum ad mensam canonicorum per dominum *Ascerum* archiepiscopum, videlicet *Wæsom, Aby, Hammer, Werpinge* cum molendino, item *Fridhart*⁴, item *Giortzhoy* vna curia, item vna curia in *Heruezstatha*, item quod instituit duas prebendas scilicet *Raby* et vnam aliam, item quod et consecrauit ecclesiam cripte.⁵
- [1222.] 5. Super bonis in *Raby magla* scotatis capitulo.⁶
- [1135.] 6. Ffundacio prebende canonicalis per dominum *Ericum Erici* regis filium.⁷
- [1305.] 7. Ffundacio cuiusdam prebende in ecclesia Lundensi de terris valentibus 60 march per *Ericum* regem.⁸

¹ Brevet må anses for det samme, som er anført under F. 9 ovfr.

² 1145 Septbr. 1, Afskrift i Lundebogen S. 118, Dipl. Svec. I Nr. 35. Jfr. C. 10 c ovfr.

³ 1222 Juni 16 og 1222 uden Dag, Afskrifter i Lundebogen S. 122 og 122, Dipl. Svec. I Nr. 212-13.

⁴ Lundebogen: Frithuthorpi.

⁵ 1133 Jan. 7, Afskrift i Lundebogen S. 119, Dipl. Svec. I Nr. 28.

⁶ 1222 uden Dag, Afskrift i Lundebogen S. 123, Dipl. Svec. I Nr. 214.

⁷ Ufuldstændig bevaret Orig.: SRA. Perg. 1135 Jan. 6 (fuldstændig afskrevet i Lundebogen S. 121), Aarb. f. nord. Oldkyndigh. 1882 S. 223.

⁸ 1305 Septbr. 22, Afskrift i Lundebogen S. 122, Dipl. Svec. II Nr. 1482.

L. 8. Ffundacio prebende canonicalis per dominam [1347-
Ceciliam Henriks, que dedit ad mensam canonicorum bona [49.]
 in *Svenarþ* et *Karstorp*, item in *Trane*, item in *Vddarþ*,
 item in *Hælstarp*, item 1 curiam in *Medhleste Græwie*,
 item vnam coloniam in *Biellorþ*¹ *magle*; item ad distribu-
 ciones in choro dedit vnam curiam cum 2 coloniis in *Hu-
 nabergþ*, item *Hesleholt* et *Brekenryth*², item 2 curias in
Gryfie; cuius aniuersarium teneatur de vna curia in *Medhleste
 Græwie*.³

9. Ffundacio prebende canonicalis per dominum *Hethen-* [1207.]
ricum ciuem Lundensem de bonis in *Heslebergh*.⁴

10. Commutacio quorundam bonorum in *Wæmunde* [1315.]
 herret et *Henricstorp* ad ecclesiam *Hwælinge*.⁵

11. Assignacio molendini *Brusarþ* ad prebendam, cui [1331.]
 annexa est ecclesia *Brusarþ*.⁶

12. Donacio vnus curie *Lundis* pro residencia sacer- [1325.]
 dotis in cripta.⁷ Item alia littera, quod omnes *Almanni* [1310.]
 non habentes integras curias *Lundis* debent visitare criptam
 tamquam ecclesiam eorum parrochiale.⁸

¹ Håndskriftet: Bliellorþ.

² Lundebogen har: Krakenryt, hvad der dog sagtens er urigtigt.

³ 1347 Oktbr. 31 og 1349 Juni 5, Afskrifter i Lundebogen S. 124 og 125, Dipl. Svec. V Nr. 4258 og VI Nr. 4443.

⁴ Brevet, hvis Orig. nu er forsvunden, refereres med Året 1207 uden Dagsangivelse i SRA, Perg. 1479 Marts 28 (trykt efter en Vidisse af 1587 Marts 4 hos Rørdam, Historieskriveren Arild Hvitfeldt, Till. Nr. 60 S. 79); formodentlig er det det samme Brev, hvoraf der findes et (i så Fald unøjagtigt) Udtog med Datum 1207 Decbr. 25 i „Specifikation“, Lunde Domkirke Nr. 5 (RDRDM. I Nr. 68).

⁵ 1315 Jan. 11, Afskrift i Lundebogen S. 123, Dipl. Svec. III Nr. 1998.

⁶ 1331 Novbr. 21, Afskrift i Lundebogen S. 126, Dipl. Svec. IV Nr. 2890.

⁷ 1325 Juni 3, Afskrift i Lundebogen S. 121, Dipl. Svec. III Nr. 2521.

⁸ 1310 Novbr. 18, Afskrift i Lundebogen S. 120, Dipl. Svec. II Nr. 1702.

- [1410.] L. 13. Scotacio vnus curie in *Hærsløff* facta proposito *Folquino* et eius successoribus ad prebendam *Hvælinge*.¹
- [1478.] 14. Littera domini *Andree Mathie canonici Lundensis* super vna taberna curie sue in *Malmøye* in *Trvestrødith* data ecclesie cripte Lundensis, capellano et ministro eiusdem pro cantacione Alma redemptoris ante missam et Salue regina post missam. Hec littera est in K.²||

³M.

- [1222-41.] M. 1. Scotacio, proprietas et regum libertas date capitulo super bonis in *Ballingeløff*.⁴
2. Super bonis in *Olstorp* scotatis capitulo per modum permutacionis.⁵
- [1318-1460?] 3. Super bonis capituli in *Widhmerløff*, quorum pars pertinet *altariste sancti Laurentii*, de quibus teneatur aniuersarium *Petri Dve* armigeri. Iste littere sunt nouem, quedam sane, alie lese.⁶
- [1419.] 4. Commutacio bonorum in *Halmstadhe* pro bonis in *Wærme* et *Hakonatorp* ad capitulum cum *Petro Saxtorp* pro mensa canonicorum.⁷

¹ 1410 Marts 22, Afskrift i Lundebogen S. 124, Svenskt dipl. II Nr. 1274.

² 1478 Aug. 9, Afskrift i Lundebogen S. 116 (og i Langebeks Dipl.).

³ Bl. 30 a ubeskrevet.

⁴ 1222 Marts 9 og 1241 Oktbr. 15, Afskrifter i Lundebogen S. 127 og 127, Dipl. Svec. I Nr. 211 og 306.

⁵ Et andet Udtog (uden Datum) i Lundebogen S. 130, RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 299.

⁶ Tre af dem: 1318 Oktbr. 24, 1381 Juli 2 og 1412 Juni 4, Afskrifter i Lundebogen S. 127, 128 og 128, Dipl. Svec. III Nr. 2169, Udtog i RDRDM. II Nr. 3328 samt Svenskt dipl. II Nr. 1582. Et 4. Brev er vel et, der findes i SRA. Perg. 1460 Juni 25, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 414.

⁷ 1419 Febr. 5, Afskrift i Lundebogen S. 128, Svenskt dipl. II Nr. 2581.

M. 5. Commutacio bonorum in *Boltofte* pro bonis [1435.]
in *Maglarp* in *Skøtz* herret ad mensam canonicorum.¹||

²N.

N. 1. Annexio ecclesie <i>Køpinge</i> ad prebendam. ³	[1322.]
2. Annexio ecclesie <i>Wram</i> . ⁴	[1322.]
3. Annexio ecclesie <i>Wesby</i> . ⁵	[1305-20.]
4. Littera super residencia ministri <i>Wesby</i> . ⁶	[1430.]
5. Annexio ecclesie <i>Gravøggha</i> . ⁷	[1305.]
6. Annexio ecclesie <i>Arizstathe</i> . ⁸	[1331.]
7. Annexio ecclesie <i>Burløff</i> . ⁹	[1306.]
8. Annexio ecclesie <i>Brunestatha</i> . ¹⁰	[1341.]
9. Annexio ecclesie <i>Bosathorp</i> . ¹¹	[1314.]
10. Annexio ecclesie <i>Kætilstorp</i> . ¹²	[1307.]

¹ 1435 Aug. 24, Afskrift i Lundeboegen S. 129, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 168.

² Bl. 31 a ubeskrevet.

³ 1322 Marts 29 og Marts 29, Afskrifter i Lundeboegen S. 134 og 135, Dipl. Svec. III Nr. 2329-30.

⁴ 1322 Septbr. 20, Afskrift i Lundeboegen S. 135, Dipl. Svec. III Nr. 2351.

⁵ 1305 Jan. 31 og Maj 12 og 1320 Oktbr. 8, Afskrifter i Lundeboegen S. 131, 131 og 131, Dipl. Svec. II Nr. 1455 og 1466 og III Nr. 2233.

⁶ 1430 Aug. 11, Afskrift i Lundeboegen S. 132, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 94.

⁷ 1305 Decbr. 18, Afskrift i Lundeboegen S. 133, Dipl. Svec. II Nr. 1491.

⁸ 1331 Marts 14, Afskrift i Lundeboegen S. 136, Dipl. Svec. IV Nr. 2840.

⁹ 1306 Novbr. 22, Afskrift i Lundeboegen S. 133, Dipl. Svec. II Nr. 1518.

¹⁰ 1341 Marts 18, Marts 30 og Apr. 15, Afskrifter i Lundeboegen S. 136, 136 og 136, Dipl. Svec. V Nr. 3551, 3559 og 3562.

¹¹ 1314 Febr. 3, Afskrift i Lundeboegen S. 134, Dipl. Svec. III Nr. 1955.

¹² 1307 Apr. 10, Afskrift i Lundeboegen S. 132, Udtog i RDRDM. I Nr. 849.

- [1305.] N. 11. Annexio ecclesie *Kathorp*.¹
 [1305.] 12. Annexio ecclesie *Saxilthorp*.²
 13. Super ecclesiis *Skånør* littera sine sigillo regis *Woldemari*.
 13 a. Annexionem ecclesie maioris beate virginis *Lundis* require supra in littera L.³
 13 b. Annexio ecclesie *Skreplinge* ad cantoriam. Infra in littera P.⁴
 [1466.] 14. Scotacio cuiusdam curie in *parrochia sancti Jacobi* capitulo facta pro aniuersario domini *Twonis Pose* et *Pauli Pose* fratrum.⁵ ||

⁶Bona festorum.

O.

- O. 1. Scotacio bonorum in *Werpinge* facta domino *Nicolao Gregorii* canonico.
 [1331- 2. Super bonis in *Werpinge*, *Brusarp* et *Flakkarp*
 77.] ad festa corporis Christi, conceptionis beate virginis et Mathie
 [1408.] apostoli.⁷ Item littera super commutatione eorundem bonorum in alia bona videlicet *Knæstorp*, *Arcendale* et *Westræ Biellorp*.⁸
 [1387.] 3. Super vna curia in *Øndarp* ad festum Jacobi.⁹

¹ 1305 Oktbr. 24, Afskrift i Lundeboen S. 133, Dipl. Svec. II Nr. 1484.

² 1305 Decbr. 17, Afskrift i Lundeboen S. 132, Dipl. Svec. II Nr. 1490.

³ Se Brevet L. 3 ovfr. ⁴ Se P. 10 nedfr.

⁵ Orig. SRA. Perg. 1466 Decbr. 30, Afskrift i Langebeks Dipl.

⁶ Bl. 32 a ubeskrevet.

⁷ 1331 Maj 14 og 1377 Juni 11, Afskrifter i Lundeboen S. 139 og 139, Dipl. Svec. IV Nr. 2847 og Udtog i RDRDM. II Nr. 3166.

⁸ 1408 Jan. 27, Afskrift i Lundeboen S. 139, Svenskt dipl. II Nr. 984.

⁹ 1387 Juli 27, Afskrift i Lundeboen S. 146, Udtog i RDRDM. II Nr. 3591.

O. 4. Super vna curia in *Opaghra* ad festum re- [1349.]
liquiarum.¹

5. Super vna colonia in *Lumma* ad festum visitacionis [1413.]
beate virginis.²

6. Super bonis in *Giorthelykke* decem littere.³ Ista [1319-
bona emit dominus *Nicolaus* archiepiscopus et dedit ea ad 64?]
festum beati Georgii, vt patet in suo testamento, quod est
supra in littera E.⁴

7. Super vna curia *Lundis* in *parrochia beati Cle-* [1380-
mentis, quam dedit dominus *Johannes Jacobi decanus* 1419.]
Lundensis ad festum beati Vincencii. Iste littere sunt
septem.⁵

8. Super bonis in *Harthløse* ad festum beati Mi- [1333.]
chaelis.⁶

¹ 1349 Juni 17, Afskrift i Lundebogen S. 146, Dipl. Svec. VI Nr. 4447.

² I Margenen henvises ved pegende Hænder fra denne Notits til Notitsen O. 9 nedfr. — Orig. SRA. Perg. 1413 Juni 3, Svenskt dipl. II Nr. 1724.

³ Må være 10 af følgende 17 Breve: 1319 Apr. 24, 1332 Juni 28, 1333 Apr. 24, 1343 Novbr. 22 og Novbr. 24, 1345 Juli 3, 1351 Aug. 28, 1358 uden Dagsangivelse (2 Breve), 1361 Marts 7, Marts 13, Marts 20, Marts 29 og Maj 29, 1362 Aug. 31 og Aug. 31 og 1364 Oktbr. 21, Afskrifter (af de 2 Breve af 1358 dog kun Udtog) i Lundebogen S. 142, 143, 143, 144, 143, 144, 144, 144, 144, 144, 145, 145, 145, 145, 145, 145 og 145, Dipl. Svec. III Nr. 2190, IV Nr. 2932 og 2975, V Nr. 3752-53 og 3964, Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 465, RDRDM. II Nr. 2562-63, Udtog sstds. Nr. 2630, 2633, 2636-37, 2644, 2666-67 og 2741.

⁴ Se E. 5 ovfr.

⁵ De 5 af dem: 1380 Juni 29, 1381 Apr. 11 og Maj 13, 1405 Decbr. 17 og 1418 Decbr. 13, Afskrifter i Lundebogen S. 140, 140, 140, 141 og 141, Udtog i RDRDM. II Nr. 3294, 3318 og 3324 og trykte Svenskt dipl. I Nr. 673 og III Nr. 2559; det 6. og 7.: Originaler SRA. Perg. 1419 Jan. 23 og Febr. 3, Svenskt dipl. III Nr. 2571 og 2580.

⁶ 1333 Apr. 24, Afskrift i Lundebogen S. 146, Dipl. Svec. IV Nr. 2974.

[1490.] O. 9. ¹Curia in *Lumme*, que pro festo est visitacionis beate virginis, commutata est pro duabus curiis in *Kudheddinge* in *Bare herret*.¹ ||

²Bona prelatorum.

P.

P. 1. Super bonis *Hiertzass* et *Knytzlinge* ad preposituram.

2. Vna curia in *Malmogia* pro aniuersario *Gerlaci Skelmsß* erit sub ordinacione prepositi, vt patet supra in littera I.³

3. Item due curie ad aniuersarium domine *Sophie* et *Nicolai Olsß* de *Gertzness* mariti sui eciam erunt sub ordinacione prepositi. Supra littera K.⁴

[1410.] 4. Super vna curia in *Hærsløff* et alia in *Kagharp*.⁵

5. Recognicio quedam cuiusdam *Jacob Twlsß* armigeri super bonis in *Hiertzass* et *Knytzlinge*, quod sunt sub ordinacione prepositi.

[1309.] 6. Quod electio decani spectat ad capitulum.⁶

7. Confirmacio domini *N.* archiepiscopi cum consensu capituli super bonis et decimis necnon ecclesiis ad decanatum datis et annexis.⁷

8. Super bonis decanatus in *Wesby*.

¹⁻¹ Tilføjet med andet Blæk, men med samme Hånd. Jfr. S. 157 Note 2. — Orig. SRA. Perg. 1490 Septbr. 28 (Afskrift i Lundeboen S. 147 (og derefter i Langebeks Dipl.) med urigtigt År 1492).

² Bl. 33 a ubeskrevet. ³ Se I. 10 ovfr.

⁴ Se K. 3 ovfr.

⁵ 1410 Marts 15, Afskrift i Lundeboen S. 155, Svenskt dipl. II Nr. 1272.

⁶ 1309 Jan. 13, Afskrift i Lundeboen S. 148, Dipl. Svec. II Nr. 1604.

⁷ Et andet Udtog (uden Datum) i Lundeboen S. 148, RDRDM. II, Udat. Breve Nr. 327.

- P. 9. Quod *hospitalia sancti spiritus* et *lepro-* [1439-
sorum pertinent ad archidiaconum.¹ 70.]
10. Declaracio et confirmacio dignitatis cantorie in [1351.]
duabus litteris eiusdem tenoris.²
11. Littere domini *Karoli* archiepiscopi moderantes [1331.]
fundacionem et institucionem cantorie factam per dominum
Esgerum archiepiscopum.³ ||
12. Scotacio vnus curie in *Maglehammer* ad cantoriam.
13. Aniuersarium *Offonis Dyegn* tenendum per *con-* [1395.]
uentum Dalbyensem de vna curia in *Treleburgis* cum
quatuor β grossorum assignandis cantori.⁴
14. Annexio ecclesie *Barkagre* et scotacio bonorum [1333.]
in *Yeløse* ad cantoriam.⁵
15. Annexio *Rynestadhe* seu *Luntertun* ad cantoriam.⁶ [1471.]
16. Super vna curia in *Skrablinge* ad cantoriam.⁷ [1348.]
17. Institutio festi sancti Erasmi per dominum *Wi-* [1448.]
noldum cantorem.⁸
18. Littere super vna curia in *Arrie* ad festum sancti [1443.]
Erasmi et vna colonia in *Hindby* parrochie *Fosie*.⁹ ||

¹ 1439 Septbr. 17 og 1470 Jan. 1, Afskrifter i Håndskrift i Lunde Domkapitels Arkiv (og derefter i Langebeks Dipl.), det første i Udtog i RDRDM. III Nr. 7039.

² Orig. SRA. Perg. 1351 Apr. 1, Udtog i RDRDM. II Nr. 2307. Jfr. 1351 Marts 17, Marts 17 og Marts 19, Afskrifter i Lundebogen S. 150, 150 og 150, Udtog i RDRDM. II Nr. 2301-3.

³ 1331 Septbr. 3, Afskrift i Lundebogen S. 148, Dipl. Svec. IV Nr. 2876.

⁴ 1395 Aug. 9, Afskrift i Lundebogen S. 154, Udtog i RDRDM. II Nr. 4005.

⁵ Orig. SRA. Perg. 1333 Jan. 29, Dipl. Svec. IV Nr. 2963.

⁶ 1471 Apr. 17, Afskrift i Lundebogen S. 151.

⁷ 1348 Septbr. 26, Afskrift i Lundebogen S. 151, Dipl. Svec. VI Nr. 4367.

⁸ 1448 Septbr. 12, Afskrift i Lundebogen S. 151, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 304.

⁹ Orig. SRA. Perg. 1443 Maj 18, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 251.

Bona prebendariorum et ad missam rorate.

Q.

- Q. 1. Scotacio bonorum prebendariorum per dominum *Jacobum* archiepiscopum, scilicet in *Howithstorp*, *Daustorp*, *Særithsløff*, *Nørhvidinge* et molendini *Træhøye*.¹
2. Alia littera eiusdem archiepiscopi super eisdem bonis quantum ad ordinacionem.²
- [1309.] 3. Super quibusdam terris in *Lumma* datis ad bona scolarium.³
- [1314.] 4. Super vna curia in *Daustorp* data scolaribus prebendariis per *Gwidonem* decanum pro 12 psalteriis legendis in aniuersario suo.⁴ ||
5. Confirmacio donacionis bonorum prebendariorum per dominum *Esgerum* archiepiscopum.⁵
6. Item vna littera super limitacione agrorum, pratorum etc. eorundem bonorum.⁶
- [1357-1401?] 7. Super bonis in *Malmogis* dat[is]⁷ ad missam beate virginis rorate. Sunt 7 littere.⁸

¹ Uden Datum, Afskrift i Lundeboen S. 156, Dipl. Svec. I Nr. 433.

² Uden Datum, Afskrift i Lundeboen S. 156, Dipl. Svec. I Nr. 434.

³ 1309 Oktbr. 9, Afskrift i Lundeboen S. 156, Dipl. Svec. II Nr. 1634.

⁴ 1314 Novbr. 22, Afskrift i Lundeboen S. 156, Dipl. Svec. III Nr. 1988.

⁵ Et andet Udtog (uden Datum) i Lundeboen S. 156, RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 217.

⁶ Uden Datum, Afskrift i Lundeboen S. 157, Rietz, Skånska skolväsendets hist. S. 197.

⁷ Håndskriftet: date.

⁸ Må være 7 af følgende 8 Breve: 1357 Apr. 5, 1400 Aug. 14, Aug. 30, Oktbr. 1 og Novbr. 15, 1401 Juni 1, Septbr. 12 og Septbr. 26, Afskrifter i Lundeboen S. 157, 159, 160, 158, 158, 160, 158 og 159; de 3 første og det 5. findes i Udtog i RDRDM. II Nr. 2524, 4378, 4382 og 4393, det 4. er trykt Molbech og Petersen, Udvalg af Danske Dipl. Nr. 71, og de 3 sidste i Svenskt dipl. I Nr. 61, 95 og 98.

Q. 8. Super vna curia *Malmogis dicta Gedemanz-* [1366-
gorth. Sunt quatuor littere.¹ 87.]

9. Littera super vno pomerio contiguo curie capituli [1463.]
Lundensis, in qua quondam Jens Persß proconsul Malmo-
*gensis habitabat circa domum sancti spiritus Malmogis.*²

10. Littera *Cristine* relicte eiusdem proconsulis *Jens* [1485.]
Persß super eodem pomerio.³||

⁴Institutiones altarium ecclesie Lundensis.

R.

R. 1. Ffundacio *capelle beati Dyonisii*, de qua te- [1330.]
neantur aniuersaria dominorum *Karoli* et *Yserni* archi-
episcoporum. Iste littere sunt duplate.⁵

2. Dotacio et fundacio *capelle beate Anne* per domi- [1349.]
num *Petrum* archiepiscopum, vnde teneatur aniuersarium
suum et parentum suorum cum 12 marcis denariorum.⁶

3. Item littere super residencia eiusdem capelle in
parrochia beati Michaelis Lundis.

4. Altare domini *Petri Svenonis* canonici, vnde te- [1349.]
neatur aniuersarium suum cum tribus marcis et vna ora.
Iste littere sunt duplate.⁷

5. Altare domini *Olavi Aurelianus* canonici, de quo [1318.]
teneatur aniuersarium suum cum tribus marcis.⁸

¹ 1366 Juni 4, 1386 Juni 28 og Oktbr. 28 og 1387 Juni 23, Af-
skrifter i Lundebogen S. 161, 162, 162 og 161, Udtog i RDRDM. II
Nr. 2792, 3533, 3561 og 3589.

² 1463 Aug. 14, Afskrift i Lundebogen S. 162 (og i Langebeks Dipl.).

³ 1485 Oktbr. 9, Afskrift i Lundebogen S. 163 (og i Langebeks Dipl.).

⁴ Bl. 35 b ubeskrevet.

⁵ 1330 Oktbr. 8, Afskrift i Lundebogen S. 166, Dipl. Svec. IV
Nr. 2808.

⁶ Originaler SRA. Perg. 1349 Oktbr. 31, Dipl. Svec. VI Nr. 4502.

⁷ 1349 Maj 2, Afskrift i Lundebogen S. 170, Dipl. Svec. VI
Nr. 4425.

⁸ Orig. SRA. Perg. 1318 Oktbr. 28, Dipl. Svec. III Nr. 2170.

- [1314.] R. 6. Altare domini *Guidonis* decani, vnde teneatur aniuersarium suum cum tribus marcis. Ordinacio huius altaris erit apud decanum.¹
- [1303.] 7. Altare domini *Andree* prepositi, cuius institutionem habet prepositus Lundensis, vnde teneatur aniuersarium eius cum quinque marcis.² ³Littera super duabus curiis *Brønestadhæ* et *Hamerløff* in scrinio R.³
- [1476.] 8. Recognicio consulum et ciuium de *Treleborgn* super vno campo ad idem altare pertinente.⁴
- [1341.] 9. Altare domini *Holmgeri* prepositi, vnde teneatur aniuersarium eius cum quinque marcis, cuius institutio pertinet ad tutores.⁵ ||
- [1341.] 10. Auctorisacio et confirmacio ffundacionis et dotacionis eiusdem altaris per dominum *Petrum* archiepiscopum.⁶
- [1288.] 11. *Altare beati Johannis baptiste* in cripta, de quo teneatur aniuersarium *Johannis Karlsß* de *lata platea ciuis Lundensis*. Huius altaris institutionem habeat decanus Lundensis.⁷
- [1317-37.] 12. Altare constructum per dominum *Ascerum* canonicum sub organis presentabit tutor fabrice, vnde teneatur aniuersarium domini *Torberni* presbiteri de bonis in *Linda-knæpel*.⁸

¹ 1314 Novbr. 22, Afskrift i Lundebogen S. 167, Dipl. Svec. III Nr. 1987.

² Orig. SRA. Perg. 1303 Marts 14, Dipl. Svec. II Nr. 1385.

²⁻³ Tilføjet med en anden Hånd.

⁴ 1476 Oktbr. 28, Afskrift i Lundebogen S. 177 (og i Langebeks Dipl.).

⁵ 1341 Maj 11, Afskrift i Lundebogen S. 170, Dipl. Svec. V Nr. 3565.

⁶ 1341 Maj 11, Afskrift i Lundebogen S. 171, Dipl. Svec. V Nr. 3566.

⁷ 1288 Apr. 9, Afskrift i Lundebogen S. 169, Dipl. Svec. II Nr. 960.

⁸ 2 Breve; det ene: 1317 Decbr. 10, Afskrift i Lundebogen S. 174, Dipl. Svec. III Nr. 2129; det andet: Orig. SRA. Perg. 1337 Septbr. 19, Erslev, Testamenter Nr. 34.

R. 13. Collacio bonorum in *Gedinge, Hakonthorp* [1314.] et *Ørice* ad altare beati *Stephani*. Item super vna curia in *parrochia beati Petri late platee* ad idem altare.¹

14. Collacio bonorum in *Odarsløff* et *Rasryth* ad al- [1289.] tare domini *Trugoti* prepositi, quod tutor fabricæ presentabit. Item aniuersarium eiusdem domini *Trugoti* tenebit fabrica de bonis in *Sandby*.²

15. Testamentum domini *Haquini* archidiaconi super [1283.] dotacione *altaris sancti Vincencii*, cuius institucio pertinet ad decanum. Item aniuersarium eius teneatur de vna curia in *Tattarp* et alia in *Littlæhammer*. Item aniuersarium patris sui *Karoli* tenebit fabrica de bonis in *Lokkarp*.³||

⁴S.

S. 1. Altare domini *Jacobi Jensß* militis de *Mark- [1340.] øghe* et aniuersarium eius de vna curia in *Øthensware*.⁵ Iste littere sunt duplate. Item litteram donacionis eiusdem curie require supra in G.⁶

2. Altare domini *Stigoti Pethersß* militis, vnde te- [1348.] neatur aniuersarium suum cum quatuor marcis denariorum.⁷

3. Altare domine *Ydde* de *Glazaxe*, vnde teneatur [1395.] aniuersarium suum cum 1 marc argenti.⁸

¹ Det i det første Punktum omhandlede Brev kendes ikke; det andet er af 1314 Novbr. 22, Afskrift i Lundeboegen S. 175, Dipl. Svec. III Nr. 1989.

² 1289 Novbr. 25, Afskrift i Lundeboegen S. 173, Erslev, Testamenter Nr. 14.

³ 1283 Aug. 1, Afskrift i Lundeboegen S. 164, Erslev, Testamenter Nr. 11.

⁴ Bl. 37 a-38 a ubeskrevne.

⁵ Orig. SRA. Perg. 1340 Maj 3, Dipl. Svec. IV Nr. 3483.

⁶ Se G. 12 ovfr.

⁷ 1348 Septbr. 24, Afskrift i Lundeboegen S. 191, Dipl. Svec. VI Nr. 4365.

⁸ 1395 Febr. 10, Afskrift i Lundeboegen S. 183, Molbech og Petersen, Udvalg af Danske Dipl. Nr. 25.

- S. 4. Altare *Johannis Pa et Andree Jacobi* armigerorum, vnde teneantur aniuersaria eorum cum 8 marcis denariorum, quod jam non est in vsu.
- [1346.] 5. Altare per dominum *Nicolaum Bunkeflo* canonicum fundatum, quod jam dicitur *beati Ypoliti*.¹
- [1351.] 6. Collacio bonorum in *Høkezstorp* et *Strø* ad altare domine *Inge*.²
- [1346.] 7. Altare *beate virginis* dotatum per *Nicolaum Mandorp*, vnde teneatur aniuersarium domini *Kanuti Jenss*³ militis cum 3 marcis.⁴
- [1291.] 8. Altare domini *Andree Thorkilli* canonici, cuius aniuersarium teneatur de vna taberna *Lundis*.⁵
- [1456.] 9. Item littera super donacione vnus curie in *Harlsløff* ad altare *beate virginis* prope introitum cripte, de qua tenebitur aniuersarium *Ælne Esbiørnsdotter*.⁶ ||
- [1435.] 10. Item littera super quibusdam bonis in *Landzkrona* ad altare *beate virginis* in noua capella pertinentibus.⁷ ||

T.

- [1338.] T. 1. Altare domini *Gudmundi Lucie*, quod vicissim presentabunt decanus et tutores.⁸ Due sunt littere vnus tenoris et vnum vidisse super eas. Item scotacio et
- [1350-60.]

¹ Orig. SRA. Perg. 1346 Aug. 23, Dipl. Svec. V Nr. 4106.

² 1351 Apr. 12, Afskrift i Lundeboegen S. 193, Udtog i RDRDM. II Nr. 2309.

³ Lundeboegen: Nielsson.

⁴ 1346 Decbr. 9, Afskrift i Lundeboegen S. 192, Dipl. Svec. V Nr. 4122.

⁵ 1291 Marts 3, Afskrift i Lundeboegen S. 192, Dipl. Svec. II Nr. 1035.

⁶ 1456 Novbr. 29, Afskrift i Lundeboegen S. 194, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 373.

⁷ Orig. SRA. Perg. 1435 Septbr. 4, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 169.

⁸ 1338 Apr. 17, Afskrift i Lundeboegen S. 196, Dipl. Svec. IV Nr. 3347.

donacio vnus curie in *Aresjø* ad idem altare pro aniuersario domini *Nicolai Frenedesß* presbiteri.¹ Hec commutata est in vnam curiam in *Liongsjø*. Litteram commutationis require supra in littera H.²

T. 2. Altare dominorum *Magni Nicolai et Johannis* [1346.] *Bunkafto* canonicorum de bonis in *Skreplinge*.³

3. Scotacio trium fundorum in *Skanør* ad altare, vbi cantant scolares in sabbatis.

4. Super bonis in *Gødersløff* kirkeby, que attinent [1313.] altari *Johannis Vbbesß*.⁴ ||

5. Littere fundacionis et dotacionis *altaris sancti Kanutii* in medio pauimenti⁵ et tres littere super bonis in *Malmogis* datis ad idem per dominum *Jacobum* archiepiscopum.⁶ Et alie littere fundacionis, dotacionis et collacionis habentur ibidem.⁷

6. Ffundacio, dotacio et scotacio bonorum ad *altare corporis Christi* per dominum *Folquinum* prepositum, vnde suum teneatur aniuersarium.⁸ [1412-23.]

¹ 1350 Decbr. 6 og 1360 Decbr. 5, Afskrifter i Lundeboen S. 196 og 196, Dipl. Svec. VI Nr. 4647 (∅: den dér i Noterne anførte Tekst; af hvilken der meddeles Varianter; jfr. RDRDM. I Nr. 2289) og Erslev, Testamenter Nr. 57.

² Se H. 11 ovfr.

³ 1346 Aug. 11, Afskrift i Lundeboen S. 201, Dipl. Svec. V Nr. 4097.

⁴ 1313 Marts 26, Afskrift i Lundeboen S. 206, Dipl. Svec. III Nr. 1910.

⁵ 1405 Novbr. 30, Afskrift i Lundeboen S. 197, Svenskt dipl. I Nr. 672.

⁶ 1405 Novbr. 4, Novbr. 14 og Novbr. 16, Afskrifter i Lundeboen S. 197, 198 og 198, Svenskt dipl. I Nr. 657, 664 og 665.

⁷ Er formentlig et andet Eksemplar af det i Note 5 nævnte Brev; jfr. RDRDM. III Nr. 4729. — Sammenlign i øvrigt Udtoget U. 2 nedfr.

⁸ 1412 Febr. 13, 1415 Apr. 24 og 1423 Juli 19, Afskrifter i Lundeboen S. 204, 202 og 204, Svenskt dipl. II Nr. 1534 og III Nr. 2068 og Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 25.

- [1269.] T. 7. Ffundacio altaris electi *Erlandi*, quod presentabit archidiaconus; huius persona tenebit aniuersarium suum.¹
- [1368.] 8. Ffundacio altaris per *Lubertum Bokhorn* et *Ceciliam* vxorem suam, cuius persona eorum tenebit aniuersarium. Item super vna curia in *Kempinge* ad aniuersarium eorundem.²
- [1442.] 9. Littera super permutacione cuiusdam curie in *Gøtzstorp* pro quodam prato dicto *Kyædhemaadh* contiguo *hæstæhagen*. In scrinio T.³
10. Instrumentum publicum super permutacione cuiusdam curie in *Gøtzstorp* pro quodam prato dicto *Kyædhemad* contiguo *hæstahagen*. In scrinio T.⁴||

⁵U.

- [1302-1447.] U. 1. Bona *altaris sancti Thome Cantuariensis* juxta gradus, vnde teneatur aniuersarium dominorum *Kanuti* et *Petri Helgonis* canonicorum. Super hiis sunt littere 12.⁶
- [1400-28?] 2. Ffundacio *altaris sancti Kanuti* in medio pauimenti per dominum *Jacobum Gerardi archiepiscopum*

¹ 1269 Oktbr. 21, Afskrift i Lundeboen S. 205, Erslev, Testamenter Nr. 8.

² 1368 Marts 24, Afskrift i Lundeboen S. 202, Udtog i RDRDM. II Nr. 2844.

³ 1442 Maj 3, Afskrift i Lundeboen S. 206, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 237.

⁴ Et endnu kortere Udtog (uden Datum) i Lundeboen S. 206, RDRDM. III under Nr. 7242.

⁵ Bl. 40 b ubeskrevet.

⁶ Kun 2 af Brevene kendes, nemlig 1344 Septbr. 20 (hvori 1302 Juli 2) og 1447 Aug. 17, Afskrifter i Lundeboen S. 215 og 214, Dipl. Svec. V Nr. 3846 og Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 295. Jfr. om de andre Breve Bemærkninger i Lundeboen, trykte Weibull, anf. St. S. 307.

Lundensem. Super hiis bonis sunt 6 littere. Require in littera T.¹||

De testamentis aniuersaria.

X.

X. 1. Testamentum domini *Gvidonis* decani super bonis, que legauit decanatu et pro aniuersario suo.

2. Testamentum domini *N. Puse* canonici super vna [1360.] curia in *Kæylinge* ad aniuersarium suum.²

3. Testamentum domini *Johannis Stigsß* archidiaconi [1361.] super aniuersario suo de bonis in *Almare*.³

4. Testamentum domini *Ffaderi* presbiteri super vna [1364.] curia *Lundis* ad aniuersarium suum.⁴

5. Testamentum domini *Thorkilli Biernesß* canonici [1350.] super vna curia in *Lokkorp* pro aniuersario suo.⁵||

⁶Concilia prouincialia et statuta.

Y.

Y. 1. Statutum domini *Esgeri* archiepiscopi super [1314.] festo 11000 virginum cum 9 lectionibus celebrando. Super hoc sunt tres littere eiusdem tenoris.⁷

¹ Se T. 5 ovfr., hvor der anføres 4 Breve; de 2 andre af de her nævnte 6 Breve kan være 2 af følgende 5: 1400 Maj 21 og Aug. 11, 1401 Oktbr. 14, 1405 Jan. 3 og 1428 Juli 29, Afskrifter i Lundeboen S. 200, 200, 207, 201 og 199, Udtog i RDRDM. II Nr. 4344 og 4377 samt trykte Svenskt dipl. I Nr. 107 og 519 og Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 79.

² Orig. SRA. Perg. 1360 Novbr. 22, Erslev, Testamenter Nr. 56.

³ Orig. SRA. Perg. 1361 Marts 15, Erslev, Testamenter Nr. 58.

⁴ 1364 Decbr. 6, Afskrift i Lundeboen S. 239, Erslev, Testamenter Nr. 59.

⁵ 1350 Oktbr. 28, Afskrift i Lundeboen S. 232, Erslev, Testamenter Nr. 47.

⁶ Bl. 42 a ubeskrevet.

⁷ 1314 Septbr. 12, Afskrift i Lundeboen S. 242, Dipl. Svec. III Nr. 1979.

- [1345.] Y. 2. Concilium prouinciale domini *Petri* archiepiscopi super subsidio dando episcopo expulso vel fugato.¹
- [1376.] 3. Innouacio statutorum per dominum *Nicolaum* archiepiscopum contra injuriatores ecclesiarum.²
4. Ffulminacio excommunicacionis contra raptoresepi-
scoporum per dominum *Johannem* archiepiscopum.
- [1345.] 5. Concilium prouinciale in *Hælsinborgh* per dominum *Petrum* archiepiscopum et eius suffraganeos.³
- [1336.] 6. Excommunicacio contra injuriatores ecclesiarum per dominum *Petrum* archiepiscopum.⁴
- [1425.] 7. Concilium prouinciale *Haffnis* per dominum *Petrum Lucke* archiepiscopum et suos suffraganeos.⁵
- [1421.] 8. Defensio curie capituli in *Nørhwidinge* dicta laghe-
hæftznefnd facta per dominum *Falquinum* prepositum.⁶
- [1458?] 9. Adjudicacio cuiusdam curie capituli in *Nørhwid-
inge*.⁷ ||
- [1366.] 10. ⁸Testamentum domini *Jacobi Jærmer* canonici super vna curia in *Stuffoya* ad aniuersarium suum.⁹
- [1372.] 11. Testamentum domini *Nicolai Erlendi* canonici,

¹ Orig. SRA. Perg. 1345 Maj 9, Dipl. Svec. V Nr. 3947.

² 1376 Apr. 25, Afskrift i Lundebogen S. 249, Münter, Mag. f. Kirchengesch. I. 84.

³ 1345 Maj 9, Afskrift i Lundebogen S. 245, Dipl. Svec. V Nr. 3946 (efter en Orig. i Gott. Membr. Fasc. 13, forskellig fra den her registrerede).

⁴ 1336 Oktbr. 12, Afskrift i Lundebogen S. 242, Dipl. Svec. IV Nr. 3257.

⁵ 1425 Juli 12, Afskrift i Lundebogen S. 250, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 54 (en anden Orig. end den her registrerede findes i Danske gejstl. Sager 10).

⁶ Orig. SRA. Perg. 1421 Juni 17, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 8.

⁷ Er mulig et Brev, der findes i Afskrift i SRA. Pap. 1458 Juni 27, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 388.

⁸ Bl. 43 er øjensynlig kommet på en urigtig Plads, idet det må høre til Afdelingen X og ikke til Y.

⁹ Orig. SRA. Perg. 1366 Juli 10, Erslev, Testamenter Nr. 60.

cuius aniuersarium tenebitur de bonis in *Virkie*, vt patet supra in littera H.¹

Y. 12. Testamentum domini *N. Bunkaflo* canonici [1346.] super aniuersario suo de bonis in *Lindaknepel*.²

13. Testamentum domini *Henrici Bokholt* decani, [1369.] cuius aniuersarium tenebitur de vna curia in *Littlakøpinge* et vna curia in *Alstorp*.³

14. Testamentum domini *Svenonis Saxtorp* decani [1404.] super vna curia *Malmogis* et vna curia in *Synderhvidinge*, de quibus teneantur aniuersaria suum et *Bertoldi Pil* cum vxore sua.⁴

15. Testamentum domini *Mathei* canonici super vna [1350.] curia in *parrochia beati Thome Lundis* pro aniuersario suo.⁵

16. Testamentum domini *B.*⁶ decani super bonis in [1285.] *Bioldorp*, de quibus decanus suum tenebit aniuersarium.⁷

17. Testamentum domini *Cristierni* canonici, cuius [1299.] aniuersarium teneatur de vna curia in *parrochia beati Pauli Lundis*.⁸

18. Testamentum *Thrugilli Olsß*, cuius aniuersarium [1377.] de vna curia in *Lionsio* teneatur, vt patet supra in littera G.⁹

¹ Se H. 9 ovfr. — Testamentet findes i Orig. i SRA Perg. 1372 Marts 12, Erslev, Testamenter Nr. 63.

² Orig. SRA. Perg. 1346 Septbr. 28, Erslev, Testamenter Nr. 43.

³ Orig. SRA. Perg. 1369 Jan. 20, Erslev, Testamenter Nr. 62.

⁴ Orig. SRA. Perg. 1404 Maj 1, Erslev, Testamenter Nr. 75.

⁵ 1350 Aug. 29, ufuldstændig Afskrift i Lundeboen S. 220 (efter en Vidisse dateret 1458 Apr. 8, hvad der formentlig er en Fejl for 1358 Apr. 7), Erslev, Testamenter Nr. 46.

⁶ o: Benedicti.

⁷ 1285 Aug. 23, Afskrift i Lundeboen S. 224, Erslev, Testamenter Nr. 12.

⁸ 1299 Aug. 20, Afskrift i Lundeboen S. 233, Erslev, Testamenter Nr. 22.

⁹ Se G. 21 ovfr. — Testamentet er af 1377 Maj 25, Afskrift i Lundeboen S. 238, Erslev, Testamenter Nr. 65.

- [1353.] Y. 19. Testamentum domini *Tychonis Malmogis* canonici, cuius aniuersarium teneatur de vna curia in *Akathorp* et vna curia in *Malmogis*.¹
- [1302.] 20. Testamentum domini *Henrici Brunswigh* canonici, cuius aniuersarium tenebit prepositus de vna taberna *Lundis*.²
- [1410.] 21. Testamentum domini *Jacobi Geritsß* archiepiscopi, cuius aniuersarium tenebit fabrica de tribus curiis in *Borby*.³||
- [1418.] 22. Testamentum domini *Johannis Jacobi* decani, cuius aniuersarium tenebit fabrica de balneatorio in *parrochia sancte trinitatis*, vt patet supra in littera I.⁴
- [1297.] 23. Testamentum domini *Gøtonis* canonici super vna curia in *Lokkorp*, quam procurator fabricæ sub ordinacione sua habebit et inde suum teneat aniuersarium, daturus ad *altare beati Stephani* 5 marc denariorum.⁵
- [1334?] 23 a. Vidisse super testamentum domini *Karoli* archiepiscopi.⁶
- [1359.] 24. Testamentum domini *Petri* scolastici, cuius aniuersarium teneatur de 1 taberna *Lundis*.⁷
- [1352.] 25. Testamentum d. *Petri Helgonis* canonici, qui fundauit altare etc.⁸

¹ Orig. SRA. Perg. 1353 Marts 11, Erslev, Testamenter Nr. 51.

² 1302 Apr. 22, Afskrift i Lundeboen S. 225, Erslev, Testamenter Nr. 24.

³ Orig. SRA. Perg. 1410 Apr. 17, Erslev, Testamenter Nr. 79.

⁴ Se I. 3 ovfr. — Testamentet findes i Orig. i SRA. Perg. 1418 Marts 21, Erslev, Testamenter Nr. 82.

⁵ 1297 Novbr. 12, Afskrift i Lundeboen S. 226, Erslev, Testamenter Nr. 20.

⁶ Vidissen kendes ikke nærmere; Testamentet findes (uden Datum) i ufuldstændig Afskrift „ex publico instrumento“ i Lundeboen S. 216, Erslev, Testamenter Nr. 33.

⁷ Orig. SRA. Perg. 1359 Decbr. 12, Erslev, Testamenter Nr. 54.

⁸ Orig. SRA. Perg. 1352 Novbr. 4, Erslev, Testamenter Nr. 50.

Y. 26. Testamentum magistri *Nicolai Thorkilli* ca- [1274.] nonici, cuius aniuersarium teneatur de bonis in *Saxtorp*.¹

26 a. Vidisse super testamentum domini *Haquini* ar- [1350.] chidiaconi, quod est in littera R.²

27. Ratihabicio capituli Lundensis super quibusdam [1334.] bonis datis hinc inde per dominum *Karolum* archiepiscopum et super testamento eiusdem.³

28. Testamentum domini *Nicolai Øthæsß canonici* [1294.] *Lundensis*, cuius aniuersarium teneatur de bonis in *Indsiø*.⁴

29. Testamentum domini *Andree Strangonis* super [1432.] vna curia in *parrochia beati Jacobi Lundis*, in qua domus lapidea.⁵

30. Testamentum domini *Magni Kempe canonici* [1483?] *Lundensis* super vna curia *Malmøgis*, in qua *Jes Hwith* pronunc inhabitat.⁶

31. ⁷Testamentum nobilis viri *Andree Galyn* super [1511.] quinque curiis in *Oye* prope *Ysted* in *Herritzstad* herret cum quinque litteris super eisdem bonis ad *altare sancti Johannis evangeliste* in boriali parte ecclesie inter *altaria sancte Anne* et *beate Marie Magdalene*.⁷||

¹ 1274 Aug. 16, ufuldstændig Afskrift i Lundebogen S. 223, Erslev, Testamenter Nr. 10.

² Se R. 15 ovfr. — Vidissen findes i Orig. i SRA. Perg. 1350 Marts 12, Dipl. Svec. VI Nr. 4545.

³ 1334 Maj 10, Afskrift i Lundebogen S. 218, Dipl. Svec. IV Nr. 3060.

⁴ 1294 Novbr. 24, Afskrift i Lundebogen S. 236, Erslev, Testamenter Nr. 18.

⁵ Orig. SRA. Perg. 1432 Febr. 10, Erslev, Testamenter Nr. 87.

⁶ Orig. formentlig SRA. Perg. 1483 Apr. 4.

⁷⁻⁷ Tilføjet med en yngre Hånd, der er forskellig både fra den S. 134 Note 2 og fra den S. 136 Note 7 nævnte. — Testamentet findes i Orig. i SRA. Perg. 1511 Novbr. 19, Afskrift i Langebeks Dipl.

¹Placitacio nobilium Dacie et handfestningh.

Z.

- [1320.] Z. 1. Placitacio nobilium Dacie in electione noui regis.²
2. Copia priuilegiorum regum Dacie pro ecclesia Lundensi et terra *Scanie*.
3. Vidisse priuilegiorum regum Dacie datorum capitulo Lundensi.
4. Handfestningh domini *Woldemari* regis sine sigillo.
- [1380.] 5. Obligacio et confederacio nobilium *Scanie* super defensione ecclesie et totius cleri Lundensis dyocesis.³
6. Instrumentum publicum super libertatibus et priuilegiis regis *Magni*.⁴
7. Item vidisse sub manu publica litterarum eiusdem regis.
- [1332?] 8. Priuilegium *Johannis* comitis *Holzacie*.⁵
9. Intimacio prelatorum Dacie facta domino pape pro interdicto relaxando post *Johannem Grand* archiepiscopum.
10. Vidisse super libertatibus datis capitulo per dominam *Margaretam* reginam.
- [1361.] 11. Decretum electionis domini *Nicolai* archiepiscopi.⁶ ||

¹ Bl. 44 a ubeskrevet.

² Orig. (formentlig ikke den her registrerede) Håndfæstninger 1, 1320 Jan. 25, Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 9.

³ 1380 Novbr. 10, Afskrift i Lundebogen S. 257, Suhm, Hist. af Danm. XIV. 519.

⁴ En tilsvarende Notits (uden Datum) i Lundebogen S. 28, se Dipl. Svec. IV. 724 Anm.

⁵ Er sagtens et Brev af 1332, hvoraf et Udtog (uden Dagsangivelse) findes i Lundebogen S. 257, Dipl. Svec. IV. 273 Anm.

⁶ 1361 Marts 15. Afskrift i Lundebogen S. 258, Kirkehist. Saml. 4. R. IV. 211.

Z. 12. Littera super vna curia in *Billebergh* pro ani- [1468.]
uersario domine *Holgeris Braude*.¹

13. Littere due, vna empcionis, alia donacionis cuius- [1468.]
dam curie in *Hermentzstorp* in *Skøtz* herret ad festum Mag-
dalene per dominum *Jonam Galle canonicum Lundensem*.²

14. Quatuor littere super vna curia in *parrochia sancti* [1449-
Andree Lundis pro aniuersario eiusdem domini *Jone Galle* 68
canonici.³ og . . .]

15. Due littere super vna curia in *Malmogis* scotata [1434-
capitulo Lundensi per *Henricum Teilstorp*.⁴ || 39.]

16. ⁵Littere contente in scrinio, in cuius tecto est
sculptum siue scriptum Jepp Nielsß, sunt super vna curia
Malmogis sita, quam quidam dominus *Jacobus Nicolai*
dictus de Renge, *perpetuus vicarius Lundensis*, contulit
ad *altare sancte trinitatis*, quod de facto habet et pos-
sidet ibidem, sub tali condicione, quod persona eiusdem
altaris post mortem eius omni septimana feria vi^{ta} vnam
missam de sancta cruce celebret vel faciat celebrari.

17. Littere contente in scrinio, in cuius opertorio est
sculptum *Hennike*, sunt super fundacione vnus *altaris beate*
virginis in *ecclesia Malmogensi* in *ecclesia sancti Petri*

¹ 1468 Jan. 25, Afskrift i Lundebogen S. 262.

² Det første Brev er sikkert et af 1468 Maj 27, der anføres i Udtog i „Specifikation“, Acta privata Nr. 401; det andet findes i SRA. Perg. 1468 Maj 28, Afskrift i Langebeks Dipl.

³ Et af Brevene er af 1449 Marts 14, Afskrift i Lundebogen S. 261, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 311; 2 andre findes i Orig. i SRA. Perg. 1466 Juli 25 og 1468 Maj 28 (dette sidste Brev forskelligt fra det i foregående Note nævnte af samme Datum), Afskrifter i Langebeks Dipl.

⁴ Må være 2 af følgende 3 Breve: 1, der haves i Orig. i SRA. Perg. 1434 Jan. 11, Udtog i RDRDM. III Nr. 6669, og 2 — af 1434 Oktbr. 4 og 1439 Aug. 31 —, der findes i Afskrifter i Lundebogen S. 260 og 260, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 157 og 212.

⁵ Bl. 45 b ubeskrevet.

fundati per quendam dominum *Hennikinum Johannis* ecclesie *Fosie* in *Oxie* heret curatum vna cum litteris originalibus et scotacione vnius curie *Malmøgis* situate etc., ita quod archiepiscopus, qui pro tempore fuerit, habeat conferre idem altare, et quod predictus dominus *Hennichinus* habeat presentare personam ydoneam infra sacros constitutam de parentela sua vtriusque sexus.

34.

Registratur over Breve

i

Odense St. Knuds Klosters Arkiv.

1548 (og senere).

Den nedenfor meddelte Registratur, der i Almindelighed betegnes som Christiern Poulssøns Registratur, findes nu i Rigsarkivet, Danske gejstlige Sager, Appendiks Nr. 10. Den er afleveret til Arkivet fra det kongelige Bibliotek, hvor den udgjorde Gl. kgl. Samlings Nr. 851 (i Folio); endnu tidligere har den tilhørt Thomas Broder Bircherod og hans Søn Jacob Bircherod og derefter Hans Gram¹. Den består af et Par ufolierede og 137 folierede Blade (Bl. 1-136, hvoraf imidlertid Bl. 63 forekommer 2 Gange) og er indbunden i et temmelig moderne brunligt Papbind, der på Ryggen har følgende, med en Hånd fra det 19. Århundrede skrevne Titel: „Copiebog over Documenter ang. S. Knuds Kloster besørget af Prioren Christian Paulsen“.

Indholdet består af 2 forskellige Dele. Den ene Del, der udgør Håndskriftets Bl. 1 b-42 a, 47 b-54 a og 75 b-77 b, er ingen egentlig Arkivregistratur, men omfatter hovedsagelig både Breve, der er indgåede til og udgåede fra Odense St. Knuds Kloster, samt en Del andre Breve, der på anden Måde har været af Interesse for Klosteret. Og alle disse Breve meddeler Håndskriftet enten i fuldstændig Afskrift eller (især for en hel Del Lejebrevs Vedkommende) i ret udførlige Udtog, der har en anden Karakter end Udtogene i en almindelig Arkivregistratur; ja undertiden synes de i Håndskriftet indførte Tekster endog at være selve Originalerne². Hele dette Af-snit af Håndskriftet, der afviger så meget fra en sædvanlig Registratur, og hvis Breve delvis allerede er trykte fuldstændig, men i alt Fald næsten alle meddeles i Udtog i Vedl Simonsens Bidrag til Odense Byes ældre Historie, er her nedenfor for største Delen gengivet i en væsentlig forkortet Skikkelse. Enkelte Steder, hvor en Forkortelse vanskelig lod sig gennemføre, er dog aftrykte bog-

¹ Danske Mag. II. 66.

² Se nedfr. Bl. 34 b, 38 a, 39 a, 40 a, 50 b.

stavret og er i så Fald satte med Bourgeois, medens de forkortede Dele er satte med Petit; for yderligere at fremhæve Modsetningen til den egentlige Arkivregistratur er de enkelte Breve ikke nummererede, og Årstallene er heller ikke anførte i Margenen, men kun i Spidsen af de enkelte Udtog. Som en Følge af den forkortede Gengivelse har Tegnet ||, der ellers anvendes som Skel mellem Håndskriftets Sider, ikke kunnet benyttes overalt i den her omhandlede Del af Håndskriftet; hvor en Afskrift strækker sig fra én Side over på en anden, har Tegnet i Regelen ikke kunnet anbringes på et bestemt Sted inde i Udgavens kortede Udtog og er derfor dér udeladt, når undtages en enkelt Gang (efter Bl. 29 b), da det har kunnet sættes på et bestemt Sted.

Den øvrige Del af Håndskriftet, der omfatter den egentlige Arkivregistratur, (Bl. 44 b-46 b, 59 a-75 a og 77 b-136 a) er derimod aftrykt bogstavret nedenfor og tillige i samme Orden, som den findes i Håndskriftet, skønt dettes Indretning gør et vist Indtryk af, at Bl. 73 a (eller 72 b) oprindeligt har været den egentlige Registraturs første Blad, og at det først er senere, at man (formodentlig af Mangel på Plads bag i Håndskriftet) har indført Udtogene på Bl. 44 b-46 b og på Bl. 59 a-64 b. I alt Fald kan man vistnok gå ud fra, at når Bl. 73 a nævner Året 1548 som Tilblivelsesår for det dér begyndende Afsnit af Registraturen, er dette År overhovedet det, hvori den egentlige Registratur er bleven anlagt. Men det ses snart, at den er fortsat efter den Tid; de yngste daterede Breve, som den anfører, er af 1561 (Bl. 46 b, 95 b), ligesom der optegnes en Begivenhed fra 1563, for hvilken der dog ikke synes at ligge noget Brev til Grund (Bl. 134 b). Den ovenfor omtalte første Del af Håndskriftet (der ikke aftrykkes fuldstændig) indeholder ligeledes flere Indførsler, der er yngre end 1548, helt ned til Året 1582 (Bl. 3 a, 41 b, 42 a, 50 b, 52 a), ja endog en enkelt fra 1620 (Bl. 54 a).

Håndskriftet er skrevet med forskellige Hænder, der delvis er de samme i begge dets Afsnit; men medens der nedentor ikke er gjort Forsøg på at sondre mellem de forskellige Hænder i Håndskriftets først omtalte Afsnit, er det for den egentlige Arkivregistraturs Vedkommende altid bemærket i en Note, når noget af den er skrevet med en Hånd, der ikke er den samme, som har skrevet den største Del af Registraturen. De Overskrifter over den egentlige Arkivregistraturs forskellige Afsnit, der i Aftrykket nedenfor er satte med Korpus, er i Håndskriftet gentagne oven over hver ny Side (for så vidt denne da er beskrevet, men for de udførlige Overskrifters

Vedkommende på Bl. 133 b og 135 a ganske vist i en noget forkortet Form), indtil der kommer en ny med de samme Typer sat Overskrift. Til denne stadige Gentagelse i Håndskriftet er der imidlertid ikke taget Hensyn i Aftrykket nedenfor undtagen for så vidt, som det er bemærket, når den undtagelsesvis ikke findes.

Registraturens Affattelse er foranlediget af Klosters bekendte Prior Christiern Poulsson, der jævnlig nævnes i 1. Person. Han omtales imidlertid også i 3. Person, og da det er flere forskellige Hænder, der bruger 1. Person, kan der intet sluttes om, hvorvidt nogen af dem er Priorens egen; rimeligst synes det dog, at en karakteristisk Hånd, der forekommer på Bl. 46 b og 110 a (og tillige Bl. 18 a og 31 a), kunde være Christiern Poulssøns.

De nedenfor foran de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Tal er alle tilsatte af Udgiveren.

Det kan endnu anføres, at der i Cornelius Hamsforts Samlinger i Kallske Saml. 8° 668 findes et Hæfte, som bl. a. indeholder 2 med Hamsforts Hånd skrevne Fortegnelser over Breve i Odense St. Knuds Klosters Arkiv. Af disse Fortegnelser synes ganske vist den første oprindelig at have været affattet i Klosteret selv i den katolske Tid, idet den anvender Ordet *noster* i Forbindelser som *privilegia nostra, inquilini nostri* og *electio nostra*; men ingen af Fortegnelserne er dog medtagen her. Dels er de nemlig trykte — om end ikke samlede på ét Sted — i RDRDM. (se især IV. 43 f.), og dels er det vel usikkert, om de skal opfattes som egentlige Arkivregistraturer; en Vending som „*quæ literæ habentur superius in libro*“, der anvendes i den anden Fortegnelse om et Brev, som ellers ikke findes i nogen af dem (RDRDM. IV. 44), må jo i ethvert Tilfælde opfattes således, at i det mindste den Fortegnelse, hvori denne Vending forekommer, oprindelig har stået i et Håndskrift, der har indeholdt andre Breve, uden at man nu er i Stand til at sige noget bestemt om et sådant Håndskrifts Udseende.

¹1574 Aug. 21. *Frederik II* overdrager *Mickell Bager* Borger i *Ottensee*, hans Hustru *Maren* og deres Arvinger en s. Knudtzs Klosters Gård i *Ottensee* uden for den „*muer puortt*“ i *Wester-gaade* for årlig Leje 24 ρ . Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, Bidrag til Odense Byes ældre Hist. II. 2. H. S. 166. ||

1574 Aug. 21. *Frederik II* overdrager de samme en s. Knudts Klosters Jord i *Odensø* mellem *Horssetorget* og *Pugestredet* for årlig Leje 3 Mark Penge. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 166-67. ||

²„1582. Wnngge *Hanns Fritzs*, *Olluff bagers* suauer har prier och kapitels breff paa nogenn jord sønn denn *Oste-becke*.“ ||

³„Nogle breffue och schriiffter, som magtt paa ligendis ere.“

1546 Maj 29 (Lørdag efter Søndag cantate). *Jahann Fris* til *Hesleagger* udlægger til s. *Albani Skole* i *Othhensse* 24 Mark danske årlig, som skal svares af 4 af hans Tjenere i *Rislinge* By og Sogn, *Gudme* H., med 6 Mark af hver. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 36.

⁴1549 uden Dag. *Rasmus Ericksenn*, Sognepræst til *Bel-linge* og *Brendkiill* og Vicarius til s. *Ane Alter* i s. *Albani Kirke*, meddeler en Fortegnelse over det Gods og Boskab, som Prior *Chrestenn Pouelîn* ved sin Død skal efterlade til R. E. i den Gård og Residens på s. *Knutz Kirkegård*, som R. E. har givet C. P. Brev på for dennes Livstid.⁴ Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 69. ||

¹ Bl. 1 a ubeskrevet. ² Bl. 2 b ubeskrevet.

³ Bl. 3 b-4 a ubeskrevne.

^{4,4} Hele Afskriften er atter overstreget.

1552 Decbr. 4 (Søndag efter s. Andree ap. Dag). *Christian III* anmoder [Prioren i s. Knuds Kloster] om at antvorde *Jesper Krasze* nogle Breve på noget Gods, som Biskop *Mogens Krause* skal have stiftet til et Vikarie i *Othhensse*. Afskrift. Trykt Danske Mag. II. 23 (Udtog i Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 199 (efter Kancelliregistranten) med Datum Decbr. 3).

1552 Decbr. 7 (anden s. Nicolai Dag). *Jesper Krasze* til *Barsnes* tilstår at have modtaget af *Chrestenn Pouelßenn* en Del nærmere betegnede Breve lydende på det Vikarie, som Biskop *Mogens Krase* har stiftet i s. Knutz Domkirke i *Othhensse*. Afskrift. Trykt Danske Mag. II. 23. ||

1558 Juli 9 (s. Knutz Aften). *Jesper Krasze* til *Barsnes* forpligter sig over for Hr. *Chrestenn Pauelß* til årlig at overantvorde Prioren i s. Knutz Kloster 15 Mark danske af det Stenhus på s. *Knutz Kirkegård* i Overensstemmelse med hans Farbroder Biskop *Mogens's* Fundats. Afskrift. Trykt Danske Mag. II. 24. ||

1544 Apr. 23 (die Georgii mart.). *Anthonius Brysche* til *Langesøe*, *Jørgen Gyldennstiernn* og *Hanns Fris* Borgemester i *Othensse* udsteder Vidisse af et Kongebrev af 1543 Jan. 3 (Onsdag efter Nytårsdag), hvorved det tillades Hr. *Christiernn Pouelß* at pantsætte så meget af Klosters Gods, at han kan skaffe en Sum Penge, som han har lovet Kongen. Afskrift. Vidissen nævnt Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 31; Kongebrevet trykt Danske Mag. II. 72.¹ ||

1538 Marts 29 (Fredag før Midfastesøndag). „Borgemester“, Råd og Byfoged i *Othhens* meddeler Hr. *Chresten Pouelßenn* Vidnesbyrd om, hvorledes s. Knutz Kapitelsbroder har holdt Messer og Gudstjeneste, før denne ny Skik nu kommen er. Afskrift. Trykt Danske Mag. II. 70. ||

1552 Juni 8 (Onsdag efter Pinsedag). *Wernner Szuolle* Landsdommer i *Fyenn* m. fl. forliger en Trætte mellem Hr. *Chrestenn Pouelsenn* på den ene og *Jørgenn Brade* Hovedsmand til *Nesbyhoffwitz* Len med flere Lodsejere i *Monckeboe* på den anden Side om Bundgarnsfiskeri og Vådsteder ved *Monckeboe*. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 80. ||

1553 Maj 30 (Tirsdag efter hellig Trefoldigheds Søndag). *Hanns Wnckersenn* Borgemester i *Othhensse* antvorder Hr. *Chrestenn Pouelsenn* igen et Brev på en Jord, som han havde i Leje af C. P.

¹ Sammenlign Udtoget X. 5 nedfr., hvor det vistnok er det samme Kongebrev, der er dateret 1542.

og Kapitlet, og kendes sig ingen Ret at have til Jorden. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 82.

1558 Novbr. 30 (s. Andréę ap. Dag). *Hanns Knap* i *Høyme* gør vitterligt, at han uden at være tvungen af sin Husbonde Prior til s. Knudtt, hvem han takker for alt godt, oplader sin Svoger, som har hans Datter, sin Gård. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 96. ||

1556 Juni 8 (Mandag efter Guds Legems Dag). „Borgemester“ og Råd i *Othense* pålægger *Jacop van Wetringh*, Borger til *Flenszborgh*, idag 6 Uger at føre sin Bevisning til Stede i en Sag, han har med Hr. *Chrestenn Pouelsenn* angående Oppebørsel af s. Knutz Klosters Gods på *Sildtt* i *Thønder* Len. Afskrift. Trykt Dipl. Flensborg. II Nr. 691. ||

1556 Juli 20 (Mandag „nesth epher fore“ s. Marie Magdalene Dag). „Borgemestere“ og Råd i *Othensze* forliger den ovennævnte Sag mellem Hr. *Chrestiernn Pouelsenn* og *Jacop van Wett-ringh* således, at J. v. W. til førstkommande 20. Dag Jul skal give C. P. 50 Jochimsdaler. Afskrift. Trykt Dipl. Flensborg. II Nr. 702. ||

1558 Marts 21 (Midfastemandag). *Peder Knudsenn* Sognepræst til *Trøstrup* Kirke kendes, at Hr. *Chrestiernn Pouelsenn* for P. K.s Armods Skyld har undt ham *Wberudtt* Kirke og Sogn for Livstid kvit og fri uden al Afgift til Klosteret. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 96. ||

1557 Septbr. 24 (Fredag før s. Michels Dag). *Wernner Sualle* til *Bisboe* Landsdommer i *Fyenn* forliger Hr. *Christiernn* Prior i s. Knutz Kloster og *Oluff Nielsenn* i *Derrup* således, at sidstnævnte skal give Prioren 4 Øksne og 1 Fjerding Honning. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 92. ||

¹ 1542 (uden Dag). *Hans WnckersBns* Genbrev på en s. Knutz Klosters Jord liggende mellem *Othens* By og *Laagaardt*z *Skov* med et Fiskevand i samme Jord kaldet *Astroppe putt* — for årlig Landgilde 9 Ørte Byg.² Udtog.

² 1534 (uden Dag). Genbrev af Fru *Elsze Pedersdatter*, Hr. *Tomes NielsBns* Enke til *Løgetuedt*, på en Jord i *Othens* i *Puge-stredetth* for hendes og hendes Børns Livstid.² Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 197.

1540 (uden Dag). *Rasmus NielsBns* Genbrev på en Have

¹ Bl. 10 b-13 b ubeskrevne.

²⁻² Hele Notitsen er atter overstreget.

uden *Møglebroportth* for årlig Leje 20 ρ i danske Alb. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 14. ||

(Uden Datum.) *Jacob Schultes* Genbrev af *Flenszboriigh*, at han har „thii breff“ på det Gods på *Szylt*, som han har købt af Klostret. Udtog. Trykt Dipl. Flensborg. II Nr. 859 sammen med Udtoget U. 8 nedfr.

¹1531 (uden Dag). *Clemendt Anderssens* Genbrev for sig. Hustru og en deres Arving på en af Klostrets Gårde i *Othhens*, som *Henriick Daasze* fordem i boede, og som skylder 6 Mark danske Penge årlig.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 185.

1536 (uden Dag). *Hans Bangs* Genbrev om den Besegling, som Kapitlet har gjort med electus *Knut Gyldenstiernn* på 2 Gårde, hvormed K. G. har forlenet H. B. i hans Livstid. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 206. ||

1539 (uden Dag). Genbrev af *Christiernn Perssen* Domprovst i *Wiiborig* på en s. Knutz Klosters Jord uden *Møglebroportth* for årlig Jordskyld 20 ρ danske eller 12 lybske ρ for sig, Hustru og deres Arvinger til evig Tid Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 10.

1541 (uden Dag). *Christiernn Perssens* Genbrev om den Trætte, som var mellem ham og s. Knutz Kloster på Biskop *Jensszis* Vegne fordem Biskop i *Ffyen* for en Lykke liggende sønden fra Bispegården, som Bispen tog fra Klostret, „och ther tillmedt 400 gyl-lern y guldt och 700 marc y danske huiider och 4 szølfstaab“, „och er thet en euiigh afftalenn szagh paa begge sziiider“. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 19.

²1536 (uden Dag). *Michill Temmermandtz* Genbrev på en Jord i *Othhens* norden op til *Horszetorritth* for hans, hans Hustru *Marines* og deres Barn *Jens MichiilsBenns* Livstid for årlig Skyld 20 ρ .² Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 206. ||

¹1523 (uden Dag). *Oluff Cammerszuendtz* Genbrev på en s. Knuttz Klosters Jord liggende norden næst fra *Pugestredetth* for årlig Skyld 8 ρ for hans, hans Hustru *Christiines* og hans Datter *Annes* Livstid.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 159.

¹⁻¹ Hele Notitsen er atter overstreget.

²⁻² Hele Notitsen er atter overstreget, og i Margenen er tilløjet :
vacat.

¹1543 (uden Dag). *Jahann Reuentløffs* Genbrev på alt s. Knutz Klosters Gods på *Erre*, som han har i Pant uafløst sin Livstid for 1400 Jacobsdaler.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 26. ||

1541 (uden Dag). *Knutth Andersløns* Genbrev på en s. Knutz Klosters Jord i *Othens* i *Nedergaade* for ham og hans Arvinger til evig Tid for årlig Jordskyld 4 Mark danske i den bedste Mønt, som er gild og gæv i *Fyenn*. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 20.

1545 (uden Dag). „Item endtnu *Knut Andersløns* be-
kendelszebreff paa for^{ne} eyedom.“

1538 (uden Dag). Genbrev af *Hans Ffriis* Borgemester i *Othens* på en Jord liggende sønden fra *Ostebeck*, som han har i Leje af s. Knutz Kloster for årlig Leje 1 Ørte Havre for sin, sin Hustrus og sine Arvingers Livstid. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 5. ||

1538 (uden Dag). *Hans Skreders* Genbrev på en s. Knutz Klosters Have uden *Møglebroportth* liggende, som han nu har i Leje af Klostret, for årlig Leje 1 Mark i danske Hvide eller og den bedste Mønt, som gild og gæld bliver i *Danmarcke*, for ham, hans Hustru og deres „arffuingh“. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 7.

¹1547 (uden Dag). Hr. *Raszmus Eriicksens* Genbrev på en s. Knutz Klosters Gård sønden s. *Albani Kirkegård* mellem *Biispgaardt* *stredetth*, som løber til *Holmenn*, paa øster Side og den Gård, som Fru *Bertthe Niels Biildtz* nu i Værge har, for årlig Jordskyld 4 Mark danske for sin og sin Hustru *Mariines* Livstid.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 46. ||

1538 (uden Dag). *Hans Olsbens* Genbrev på en Have uden *Møglebroportth* for ham og hans Arvinger til evig Tid for årlig Jordskyld 1 Mark danske. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 7.

¹Uden Datum. Hr. *Jesper Nielsbens* Genbrev på s. Knuttz Klosters Kirke *Riisze* på *Erre*, som han har i Leje af Klostret for årlig Leje 16 rhinske Gylden.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 67 L. 1 f. n.

¹1524 (uden Dag). *Jens Mandtz* Genbrev på en s. Knutz Klo-¹

¹⁻¹ Hele Notitsen er atter overstreget.

¹sters Gård i *Othhens* i *Vesthergade* for årlig Leje 2¹/₂ Mark for hans, hans Hustrus og hans Børns Livstid.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 161. ||

1539 (uden Dag). *Peder Hansßens* Genbrev på en s. Knutz Klosters Have uden *Møglebro* for hans, hans Hustrus og en deres Arvings Livstid for årlig Leje 12 þ. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 10.

¹1530 (uden Dag). *Herman Waaliis* Genbrev på en s. Knutz Klosters Jord sønden fra *Ostebeck* for årlig Leje 1 Ørte Havre og 1 Skæppe Gryn for hans og en hans Arvings Livstid.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 181.

1538 (uden Dag). „Item *Jørghenn Quitzows* gienbreff paa ethh wor frwis billetthe aff sthenn, szom handth lodt wdtaghe her aff sancthi Knutz kiircke paa thet altere, szom biscop *Naffne* stiiethethh, paa thenn szynder sziide standendis.“ Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 8. ||

²1530 (uden Dag). *Oluff Staffensßens* Genbrev på en s. Knutz Klosters Jord uden *Othhens* By liggende, sønden fra *Ostebeck*, for hans, hans Hustrus og en deres Arvings Livstid for årlig Leje 3 Ørtug Byg.² Udtog.

„Item biiscop *Magnsziis* breff paa *wor frue alter* y sancthi Knutz kiircke, atth closther schall haffue szamme alther huer anden gangh atth forlene.“

Uden Datum. Genbrev af Hr. *Gødings* Arvinger, at de har ladet Prior og hans Efterkommere fri for alt ydermere Krav. Udtog.

„Item *Hanss Mattsßens* brødris bekkendelszebreff, atth the ere fuldtgiorth paa theris broders wegne ffor, hues deell closther wor hannum sckyldiigh.“ ||

¹1500 (uden Dag). *Mattz Baggers* Genbrev på en s. Knutz Klosters Gård i *Othhens* i *Westhergade*, som han nu selv i bor, for årlig Leje 7 Mark for hans, hans Hustrus, deres Børns og et deres Barnebarns Livstid.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 69.

¹⁻¹ Hele Notitsen er atter overstreget.

²⁻² Hele Notitsen er atter overstreget. Sammenlign de fuldstændige Afskrifter nedfr. Bl. 22 a og 33 a, der synes at være af en anden Udfærdigelse af Brevet, idet de i Stedet for: en af Udsted-erens Arvinger blot har: et af hans Born.

¹Uden Datum. *Hans Bäckers* Genbrev på en s. Knutz Klosters Gård i *Othens*, som han nu selv i bor, for årlig Leje 4 Mark for hans, hans Hustrus og en deres Arvings Livstid.¹ Udtog. ||

1530 (uden Dag). *Henriick Ffustis* Genbrev på 2 s. Knuttz Klosters Haver for hans, hans Hustrus og et deres Børns Livstid, som længst lever, for årlig Leje 18 β . Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 182.

1538 (uden Dag). *Syluesther Schriiffuers* Genbrev på en s. Knutz Klosters Jord østen *Othens* ved *Osthebeck* liggende, som er 8 Agre, for hans, hans Hustrus og deres Barn *Annes* Livstid for årlig Leje 1 Ørte Byg. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 7.

¹1523 (uden Dag). *Hans Malers* Genbrev på en Klosters Have liggende mellem *Holtzedaarestrede* og Åen vesten fra *Clare Kloster* for hans, hans Hustrus og et deres Barns Livstid, som længst lever, for årlig Leje 8 β .¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 159. ||

1532 (uden Dag). *Knutth Andersßens* Genbrev på en s. Knutz Klosters Have uden *Maglebro* liggende mellem Åen og Klosters Humlehave for hans, hans Hustrus og en deres Arvings Livstid for årlig Leje 10 β . Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 190.

1532 Septbr. 17 (die Lamberti episcopo [!]). *Anders Judis* Genbrev på en Klosters Jord mellem *Horszetorgetth* og *Pugestrediitth* for hans og hans Hustrus Livstid for årlig Leje 3 Mark, og derefter for deres Arvinger, Arving efter Arving, for årlig Leje 4 Mark. Udtog og Brudstykke. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 190. ||

¹1530 (uden Dag). *Petther Kellebreckers* Genbrev på en s. Knuttz Klosters Gård i *Othens* sønden fra *Gråbrødre Kirkegård* liggende for hans, hans Hustrus og et deres Børns Livstid for årlig Skyld 4 Mark.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 181.

¹1521 (uden Dag). Mester *Jeps* Genbrev i *Szerszløff*, i hvilket han forpligter sig til årlig at udgive 14 Mark til s. *Albani Skole* af *Szerszløff Kirke*.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 151.

¹1549 (uden Dag). *Pouel Brøgers* Genbrev på et s. Knuttz Klosters Hus og Jord med *Haverum* liggende i *Pugestredett* for hans Livstid uden Afgift, dog således, at når han kommer af Tje-¹

¹⁻¹ Hele Notitsen er atter overstreget.

¹nesten, skal han undervise, hvilken Brygger der kommer efter ham, og hjælpe til Gode i Bryggerset, når Prior ham tilsiger.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 70. ||

Uden Datum. *Niels Longis* Genbrev, at han har annammet i Forvaring alle s. Knudtz Klosters Breve på det Gods i *Thy* i Nørejyland, som Klosteret solgte hans Svigermoder Fru *Chirsten Maltis*, og tilpligter Niels Longe sig selv at forsvare samme Gods, om nogen Trætte påkom. Udtog.

Uden Datum. *Jørgenn Kottis* Genbrev på en Jord liggende uden *Møgelebrooporth* for hans, hans Hustru *Kierstiines* og et deres Barns Livstid, som længst lever, for årlig Skyld 1 Ørte Havre; og skal J. K. selv svare til det Brev, som Kloster tilforn havde givet *Hermandt Wale* på samme Jord. Udtog. ||

¹Uden Datum. *Frantz Brockenhuszis* Genbrev på en Klosters Jord liggende mellem *Graabrødere stendter* for ham og hans Arvinger for årlig Jordskyld 4 Mark danske.¹ Udtog.

¹1550 (uden Dag). *Jørgenn Ragis* Genbrev på den Gård i *Westergade* for årlig Skyld 6 Mark danske for ham, hans Hustru og et deres Barn.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 72 L. 6 f. n. ||

¹1550 (uden Dag). *Niels Bøckers* Genbrev på den Gård uden *Pientheporth*, som han nu selv i bor, for årlig Skyld 6 Mark danske for ham, hans Hustru og deres Arvinger, Arving efter Arving.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 72.

1550 (uden Dag). *Niels Perßens* Genbrev på en Bod i *Oththensze* i *Pugestrede* for hans og hans Hustrus Livstid for årlig Leje 4 Mark danske. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 73. ||

¹1550 (uden Dag). *Jens Matßis* Genbrev på en Gård i *Westergade*, som han nu selv i bor, for hans og hans Hustru *Chirstines* Livstid for årlig Leje 16 Mark danske.¹ Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 73.

1530 Apr. 3 (dominica judica). *Oluff Staphenßenn* Borger i *Oththensze* kendes at have i Leje af s. Knudz Kloster i *Oththensze* en Jord liggende uden *Oththensze By* sønden fra *Ostebeck* for hans, hans Hustru *Annes* og et af hans Børns Livstid, som længst lever, for årlig Leje 3 Ørte Byg.² Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 181. ||

¹⁻¹ Hele Notitsen er atter overstreget.

² Jfr. ovfr. Bl. 18 a.

1550 (uden Dag). *Jørgen Ragis* Genbrev på en Klosters Jord i *Westergade* for ham og hans Arvinger for årlig Jordskyld 5 Mark. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 72 L. 8.

1551 (uden Dag). *Per Lerckis* Genbrev på en Klosters Jord i *Nedergaade* for ham og hans Arvinger for årlig Jordskyld 4 Mark. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 76. ||

1553 Febr. 22 (s. Peders Dag udi Faste). *Marine Poffuilsdatter* kendes sig og sine Arvinger at være s. Knudzs Kloster i Ottinsse skyldig 8 danske þ til årlig Jordskyld af en Jord mellem *Horssetoret* og *Pugestredet*. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 82. ||

1547 Apr. 24 (Søndag efter s. Georgii Dag). *Christiernn Poffuilsinn* Prior til s. Knudz Kloster i Ottinsse og menige Kapitelsbrødre sstds. udlejer til *Herbert Badsquier* i *Ottinsse*, hans Hustru *Marine* og deres Børn, Arving efter Arving til evig Tid, en af s. Knudz Klosters Gårde i Ottinsse, som de nu selv i bor, norden tvært over for Rådhuset for årlig Leje 6 Mark danske Hvide. Afskrift.¹ Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 46. ||

1555 Apr. 1 (Mandag efter Søndag judica). *Pouell Bang* Borge-mester i *Asszens* kendes sig at have et øde Byggested i *Bog H.* i *Chrarupe* i Pant af *Christiern Pouelß* Prior til s. Knudts Kloster i Otthensse og menige Kapitel sstds. for 100 Daler. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 88. ||

1555 Apr. 13 (Påskeaften). *Jahann Friis* til *Heszelager* gør vitterligt, at han for et Genkøb for 1000 Jochimsdaler har købt af *Christiern Pouelßenn* Prior til s. Knudtz Kloster i Otthensse og menige Kapitel sstds.: 11 Gårde og 1 Gadehus i *Stouens* og *Snødhe*, 1 Gård i *Enebølle* og 2 Gadehuse i *Sporsberg*. Afskrift med Tilføjeelse af Prior Christiernn 1567 Juli 25 (s. Jacobs ap. Dag), at han har lånt J. F. „skøde breff och adkom“ på det nævnte Gods. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 88. ||

²1553 Septbr. 11 (Mandag efter nativitatis Marie). *Claus Brockennhusz* til *Szyndergaardt* tilpligter sig og sine Arvinger at give s. Knudtz Kloster i Otthensse årlig 3 Mark danske eller 1 Daler af *Wnnckers Mølle-dam* i *Bog H.* i *Ørstedt S.*, som han har Prioren *Christiernn Pouelßs* og menige Kapitelsbrødres Brev på.² Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 82. ||

¹ På Bl. 23 b-24 a.

²⁻² Hele Afskriften er atter overstreget.

1557 Juni 4 (Fredag før Pinsedag). *Christiernn Pouelssenn* Prior til s. Knudts Kloster i Otthensse og menige Kapitelsbrødre sstds. udlejer til *Melchior Schriffuer*, hans Hustru, som Gud ham først tilføjer, og en deres Arving en Klosters Gård i Otthensse liggende norden *Adellgadenn* imod Rådhuset for årlig Skyld 6 Mark danske Penge; dog skal Lejeren ikke befatte sig med Gården, for dens nuværende Beboer *Clementt Anderssenn* og hans Hustru *Kirstine* er døde, uden han kan have det i deres Minde. Afskrift.¹ Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 93.

² „*Oloff bager* haffuer kongnenns breff paa *Melcher schriffuers* gaardt vdgifuit 77[!] thenn 30. dagh nouembris.³

⁴ *Oloff baager* haffuer enn haffue wed *Holstedorsstrede*, som *Mielcker schriffuer* haffde prier och capitels breff paa, och skylder same haffue othe skielning och finndis icke y jordbogenn.⁴

Oloff bager haffuer prier och capitels breff paa enn haffue wed *Holsedoer*. som skylder 14 skieling.“ ||

1562 (uden Dag). Et Kapitels Brev, som vi har givet *Christiernn Iuersß* Kældersvend her i Klosteret på et Klosters Hus her i *Othhennsze* i *Pugestredett* for hans og hans Hustru *Marines* Livstid for årlig Skyld 4 Mark. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 128.

1563 Marts 22 (Mandag efter Midfastesøndag). Genbrev af Hr. *Oloff Skoningh* på *Stennløse* Kirke, at han skal beholde den i sin Livstid kvit og fri, og er den Gård, *Hans Staffenßen* i bor, udlagt ham og hans Efterkommere til en Præstegård. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 130. ||

1563 Aug. 9 (Mandag før s. Lauritz Dag). *Christiernn Poelßen* Prior til s. Knudtz Kloster i Otthennsze, *Seuerinn Neilß* Subprior sstds. med alle de andre Præstemænd, herinde er, udlejer til *Jacob Jesperßen* Borger i *Othhennsze*, hans Hustru *Karenn Poelsdotter* og deres Børn, Arving efter Arving, en s. Knudtz Klosters

¹ På Bl. 26 a-b.

² Fremdeles Bl. 26 b.

³ Brevet er af 1576 Novbr. 30, som det ses af Udtoget i Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 111 efter Kancelliregistranten.

⁴ Hele Notitsen er atter overstreget.

Jord på 13 Agre, liggende uden *Møglebrouportt*, for årlig Skyld 1 Ørte Havre og 1 Skp. Boghvedegryn. Afskrift.¹ Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 130.

²1563 Oktbr. 31 (alle Helgens Aften). *Christiernn Pouelßenn* Prior til s. Knudtz Kloster i Otthensze kendes, at *Neils Olßenn* i *Anderup* har fæstet en Gaard af ham, som N. O. selv i bor, og som han og hans Hustru *Karinne* skal have i deres Livstid fri for Ægt og Arbejde mod at have Tilsyn til Klosters Skove og Ejendom deromkring.² Afskrift.³ Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 130. ||

1565 Juni 18 (Mandag efter hellig Trefoldigheds Søndag). *Lauritz Hamnsen* Borger i *Othhensze* kendes, at han af Hr. *Christiernn Pouelßenn* Prior til s. Knudtz Kloster i Otthensze har forhvervet Livsbrev for sig, sin Hustru *Karinne* og et deres Barn, som længst lever, på en s. Knudtz Klosters Have liggende uden *Møglebrouportt* for årlig Skyld 1 Mark danske i den bedste Mønt, der i *Fyenn* er gild og gæv. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 135. ||

1565 Oktbr. 7. *Christiernn Pouelßenn* Prior til s. Knudtz Kloster i Otthensze gør vitterligt, at efterdi Borgemestrene *Jørgenn Kotti* og *Hanns Wncherßenn* i *Othhensze* med „kirckewerge“ til s. *Alban* har præresenteret ham Kong *Christian III.s* Brev, at når en af Klosters Kirker bliver ledig, skal Kapellanen til s. *Alban* være Sognepræst til den og oppebære Præstetienden af samme Sogn til sin Underholdning, og efterdi Klostrets Kirke *Aaszum* nu er ledig, har han opbudt den til deres Kapellan, og nu har de ingen Kapellan uden en gammel udlevet Mand, som ikke kan gøre Tjeneste til Kirken og ej vilde tage derved; men Sognepræsten til s. *Alban* Mester *Jørgenn Rasmußen* har tilbudt, at dersom han må komme hos *Aasum* Kirke for sin Annekskirke, vil han holde en Kapellan på sin egen Bekostning, så at Sognefolkene både til s. *Alban* og til *Aaszum* || intet skal have ham at beskyldte; hvorfor C. P. med Sognemændenes Samtykke tillader Mester *Jørgenn* at beholde uden al Pension *Aasum* Kirke og Sogn med al den Rente og Rettighed, som C. P. hidtil har oppebåret på Kongens og Klostrets Vegne, og ikke vil befatte sig med Kirken undtagen at høre dens Regnskab

¹ På Bl. 27 b-28 a.

²⁻² Hele Afskriften er atter overstreget.

³ På Bl. 28 a-b.

og Degnen at sætte derind. Afskrift. Ufuldstændig trykt Bloch, Den Fyenske Geistligheds Hist. I. 607 og II. 5. ||

1565 Oktbr. 7. *Jørgenn Rasmussen* Sognepræst til s. *Alban* i *Othhensze* lover, efterdi Hr. *Christiern Pouelssen* Prior til s. Knudtz Kloster i *Othhensze* har bevilget ham *Aasum* Kirke og Sogn til hans Annekskirke, at gøre *Aasum* Sognefolk ved sig selv og sin Kapellan al den tilbørlige Tjeneste i Kirke og uden, som en Sognepræst bør at gøre. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 135. ||

¹1566 Apr. 6 (Palmelørdag). *Christiern Pouelssen* Prior til s. Knudtz Kloster i *Othhensze* med de andre Præstemænd, herinde er, udlejer til *Adelhedt Kluris* Borgerske i *Othhensze* en s. Knudtz Klosters Jord i *Munckeris*z for hendes Livstid for årlig Landgilde 1 Ørte Havre.¹ Afskrift.² Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 137. ||

(Uden Datum.) *Christiern Pouelssen* Prior til s. Knuds Kloster i *Othhensze* med de andre Præstemænd, herinde er, i Leje lader [!]. Afskrift, hvoraf kun lige Begyndelsen er indført. ||

³1580 Apr. 3 (dominica judica). Det samme Brev af *Oluff Staphennsenn*, som allerede findes i Afskrift ovfr. Bl. 22 a.³ Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 1. H. S. 181. ||

⁴1567 Juli 15 (Tirsdag efter s. Knudth Konges Dag). *Christiern Pouelssen* Prior til s. Knudz Kloster i *Othhensze* tillader, at Mester *Jørgenn Symensenn* Læsemester i Klostret, der har beklaget sig, at den Rente, ham er tillagt for hans Tjeneste, er ham for ringe til hans Underholdning med Hustru og Børn, må beholde Klosters Kirke *Wberudt*, så længe han er Læsemester, uden al Afgift til Klostret, med al Tiende, Offer og anden Småredsel, således som Hr. *Peder Knudsen* havde det, da han var Sognepræst dertil, og dersom der findes nogen Præstegård til Kirken, skal den være kvit og fri til Klostret som tilforn. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 141. ||

1567 Juli 15 (under Datum, som samme Kopi indeholder). *Jørgen Symensenn* Læsemester i forskrevne Kloster kendes, at

¹⁻¹ Hele Afskriften er atter overstreget.

² P& Bl. 31 a-b.

³⁻³ Bl. 32 b ubeskrevet. — Hele Afskriften er atter overstreget, og ovenover er skrevet: *vacat*.

⁴ Bl. 33 b ubeskrevet.

denne forbemeldte Kopi er en ret Kopi af det Brev, som Hr. *Christiern Pouellßenn* Prior til s. Knudtzs Kloster i Otthensze har givet ham, og som han forpligter sig til at holde. Vistnok Orig. ||

1567 Septbr. 1 (Egüidii Dag, som er den første Dag Septembris). *Christiernn Pouellßenn* Prior i s. Knudz Kloster i Ottensze udlejer til *Palle Chrestennßenn* Borger i *Ottensze* en s. Knudz Klosters Have liggende ved *Holszedaaare* norden fra Åen for ham og hans Arvinger, som bor i *Ottensze* og er gode for samme Have at bruge, for årlig Skyld 12 þ danske. Afskrift med Bemærkning, at dette Brev findes hos *Oluf Bagger*, som fik det med Priorsens Samtykke. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 141. ||

¹1560 Jan. 25 (s. Pouells Dag conversionis). *Christhiernn Pouellßenn* Prior til s. Knudtz Kloster i Ottensze, *Søffueren Niellßenn* Subprior sstds. med de andre Præstemænd, herinde er, udlejer til *Peder Ißenn* Foged i Klostret og hans Arvinger, som bor i *Othensse*, en Klostrets Have liggende uden *Møllebroepoerth* af nærmere angiven Udstrækning (målt med fynnsk Alen) og med Udgang ud til *Møllebroe*, som dertil været har af Arilds Tid, for årlig Skyld 24 þ i den bedste Mønt, som gild og gæv er i *Fyenn*. Afskrift.² Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 120. ||

1564 Febr. 2 (vor Frue Dag Kyndelmisse). *Christiernn Pouellßenn* Prior til s. Knudtz Kloster i Otthensse, *Søffuerenn Niellßenn* Subprior sstds. med de andre Præstemænd, herinde er, udlejer til *Peder Ibsen* Klostrets Foged og hans Arvinger, der gode er for samme Jord at bruge og bor i *Othensse*, på Grund af hans lange tro Tjeneste og Trældom, han har haft for Klostret, 13 Agre liggende uden *Møllebrøpoerth* for årlig Skyld 1 Ørte Byg. Afskrift.³ Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 133. ||

1568 Jan. 5 (Mandag efter Nytårsdag). *Christiernn Pouellßenn* Prior i s. Knudz Kloster i Othensse udlejer til Mester *Jenns Pouellßenn* Sognepræst til *Sannderum* Sogn en s. Knudz Klosters Have liggende ved *Holszedaaarestredhe* norden fra Åen for hans, hans Hustru *Annes* og et deres Barns Livstid for årlig Skyld 1 Mark danske. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 144.

1568 Jan. 5 (under Datum, som samme Brev indeholder). *Jens Pouellßen* Sognepræst til *Sanderum* Sogn kendes, at denne forbemeldte Kopi er en ret Kopi af det Brev, som Hr. *Christiern*

¹ Bl. 35 b ubeskrivet.

² På Bl. 36 a-b.

³ På Bl. 37 a-b.

Poullsen Prior i s. Knudtz Kloster i Otthensze har givet ham, og som han forpligter sig til at holde. Vistnok Orig.||

1568 Febr. 22 (s. Peders Dag cathedram). *Christhiernn Poullsenn* Prior til s. Knudz Kloster i Otthenssze med de andre Præstemænd, herinde er, udlejer til *Christiarnn Fries* Borger i *Othenssze* en s. Knudz Klosters Jord i *Moncheriis*, som *Karen Kotthiis* havde i Leje af Klosteret og nu har opladt Klosteret igen, for hans, hans Hustru *Boeldhs* og et deres Barns Livstid for årlig Landgilde 1 Ørte Havre. Afskrift.¹ Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 144.

²Uden Datum. *Christenn Fris* Borger i *Othenssze* kendes, at denne forbemeldte Kopi er en ret Kopi af det Brev, Hr. *Christenn Poullsenn* Prior til s. Knudz Kloster i Othensze har givet ham på den Jord i *Moncheris*, som hans Moder lod op for ham, hvilket Brev han forpligter sig til at holde. Vistnok Orig.||

³1566 Juni 1 (Pinseaften). *Christiarnn Poullsenn* Prior til s. Knudtz Kloster i Ottensze med de andre Præstemænd, herinde er, udlejer til *Hans Mule* Borger i *Othensze*, hans Hustru *Metthe* og deres Arvinger en s. Knudtz Klosters Gård liggende i Othenssze i *Østergade* på den søndre Side, som strækker sig fra *Aellgadenn* ned til *Åen*, for årlig Skyld 6 Mark danske i den Mønt, som er lige god ved 2 gode enkende Daler.⁸ Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 138. ||

⁴1566 Juni 1 (datum, som samme forbemeldte Kopi indeholder). *Hans Mulle* Borger i *Odensse* kendes at have forhvervet et Brev på en af s. Knus Klosters Gårde lydende som denne forbemeldte Kopi, hvilken han tilpligter sig at fuldgøre, og dersom nogen af *Nils Bockers* Arvinger kendes dem at have nogen Ret til Gården, skal H. M. selv svare dertil.⁴ Vistnok Orig.

1569 (uden Dag). Et Mageskiftebrev af *Eriick Roszennkrantz* til *Walszø* på en Gård liggende i *Othenssze* uden *Pienttheportt* på den søndre Side fra *Adellgadenn*, som skylder årlig 6 Mark. Udtog. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 148. ||

1569 Novbr. 1 (alle Helgens Dag). *Henriick Berthellsenn*

¹ På Bl. 38 b-39 a.

² Fremdeles Bl. 39 a.

^{3,3} Hele Afskriften er atter overstreget, og ovenover er skrevet: vacat.

⁴⁻⁴ Hele Indførselen er atter overstreget, og ovenover er skrevet: vacat.

Guldsmedt Borger i *Otthensze* gør vitterligt at have erhvervet af *Christienn Pouellenn* Prior til s. Knudz Kloster i *Otthensze* Livsbrev for sig, sin Hustru *Applonne* og deres Børn og Arvinger til evig Tid på en s. Knudz Klosters Gård liggende i Otthensze norden tvært over for Rådhuset, som han nu selv i bor, for årlig Skyld 6 Mark danske. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 148. ||

1572 Oktbr. 17. *Jacop Wilfeldtt* til *Kouxbølle* kendes, at efterdi Hr. *Christienn Pouellenn* fordm Prior i s. Knudz Kloster har forlenet *Oluff Staphenn* i *Otthensze*, hans Hustru og et deres Barn, som længst lever, i deres Livstid en Klosters Jord uden *Møglebroeportt* sønden *Ostebeck* liggende, og denne Jord af O. S.s Hustru er bortlejet til andre, skønt Kongens Brev findes i Klostret, at ingen, som har Klosters Jorder eller Gårde, må forpante, leje eller afhænde dem til andre under Jordernes eller Gårdenes Fortabelse, så har J. U., som nu har Klostret i Forlening, tilladt *Peder Mule* i *Otthensze*, *Oluff Staphenns* Søn, at beholde Jorden for den sædvanlige Landgilde, så længe J. U. har Klostret i Forlening. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 160. ||

¹1575 Decbr. 1. *Niels Kaas* til *Tarupgaard* kendes, at han har fæstet *Jørgenn Nielsenn* i *Ottensze* en af s. Knuds Klosters Jorder i *Ottensze* liggende næst sønden op til *Aastebeck*, som *Peder Mulle* tilforn havde i Leje, og hvoraf J. N. årlig skal give til s. Knuds Kloster 3 Ørte Byg.¹ Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 176.

1582 Apr. 25. *Niels Kaas* til *Tarupgaard* gør vitterligt, at han har fæstet *Peder Kock* i *Ottensze* en Have sønden *Mølebrouff* for årlig Jordskyld $\frac{1}{2}$ Mark danske til s. Knuds Kloster. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 203. ||

¹1572 Novbr. 4. *Frederik II* tillader *Frantz Borgeliger* at blive besiddende i den Kronens Bolig i *Ottensze*, som han nu selv i bor, uden Husleje, indtil Kongen tilsiger anderledes derom.¹ Afskrift med Tilføjelse af, at i Priorens Tid gik der 5 Mark til Husleje af samme Hus. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 159.

1582 Novbr. 14. *Niels Kaass* til *Tarupgaardt* kendes, at han har fæstet *Gregrs Hannenn* Borger i *Ottensze* en s. Knuds Klosters Jord ved *Ottensze* liggende næst sønden op til *Aastebeck*,

¹⁻¹ Hele Afskriften er atter overstreget.

hvoraf han årlig skal give til s. Knuds Kloster 3 Ørte Byg. Afskrift. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 203. ||

¹Herepther fylger regiister paa szaa mange quitantzer, szom jeg Chriistiern Poffuelsßen prior haffuer anammetth, sziiden jeg blef prior. ||

Quytantzer.

300 jacobsdaler.

1542. A. 1. Item ko. mat. quitantz paa 300 jacobsdaller, szom hans ko. mat. kendis atth haffue anammetth aff megh Chriistiern Poffuelsßen prior. Wdtgiiffuitt vnder Gudtzt aar 1542.

Sølfsschatth aff presthene.

1537. 2. ²Item mesther *Anders Glob*s quitantz paa ko. mat. vegne, wthi huilckiiith handt kender segh atth haffue anammetth aff megh først 774 lodt purth szølf och thertillmedt 1804 mrc. rede penningh, och war thette for^{ne} szølf och penningh, szom jegh Chriistiern Poffuelsßen prior annammetth och wpepar till schatth aff presztene her wthy *Ffyenn* paa ko. mat. vegne. Wdtgiiffuitt vnder Gudtz aar 1537.²

600 jachimszdaller.

1545. 3. Item *Joachim Becks* quitantz paa 600 jacobsdaller, wthi huilckenn hans quitantz handt bekkender szegh paa ko. mat. vegne atth haffue annammedt aff megh for^{ne} prior 600 jacobsdaler. Wdtgiiffuitt vnder Gudtzt aar 1545. ||

Quitantz paa 500 jacobsdaler.

1543. 4. Item *Axell Vrnis* quitantzer paa 500 jacobsdaler, szom handt bekkender szegh wthi for^{ne} szyn quitantz for^{ne} 500 jacobsdaler atth haffue anammetth aff megh paa ko. mat. vegne. Wdtgiiffuitt vnder Gudtzt aar 1543.

¹ Bl. 42 b-44 a ubeskrevne.

²⁻² Hele Notitsen er atter overstreget.

Quiitantz paa 500 gyllernn y guldth.

A. 5. Item *Corfids Knuttsßens* quiitantthz paa 500 1543.
gyllernn y guldt, szom handt beckender szegh wthi for^{ne}
szyn quiitantz atth haffue wppeboriith aff megh for^{ne} 500
gyllernn y guldt paa ko. mat. vegne. Wdtgiiffuitth wnder
Gudtz aar 1543.

Quiitantz paa 4000 lodth sølff.

6. Item *Reygnoltth Jungis* ko. mat. renthemesther 1536.
wthi *Roskyldth* hans quiitantz paa 4000 lodt sølff, szom
handt kender szeg y szamme quiitantz atth haffue anammetth
aff megh Christiernn Poffuelsßønn prior paa ko. mat. vegne.
Wdtgiiffuit wnder Gudttz aar 1536.

500 lodth sølff.

Item foruden thiissze 4000 lodt sølff, szom for^{uitt} staar,
antuorde jegh for^{ne} prior Chriiitiernn for^{ne} myntthemesther
500 lodth sølff till aabodt paa the 4000 lodt, thii handt
forelagiith megh for ko. mat., atth thet schulde haffue wer-
ritth wntth sølff, thet jegh anttuorde hannum tillfornn, huil-
ckitt handt icke kunde bestaa medt sandthetth, och the 500
lodt sølff stall handt ffraa ko. mat., och icke the komme
wthi hans regenskaff, och icke heller jegh kunde ffanghe
hans quitantz therwppaa i noger maadhe. Nota. ||

Quitantzer paa nogetth arbetth, szom kom till
Nyboriigh.

7. ¹Item fiindis ther och nogre quiittanzier hoesz thiissze
ffor^{ne} quiittanzier paa nogre styurtheckierrer, hyulbare, spaer,
jernskoffle, thresckoffle, stennvogne och hacker etc., szom
jegh Chriiitiernn Poffuelßenn prior lodt giøre och sende till
Nyborigh och anammetth ther szamme quiittantzer igienn.¹

Quiittanzier aff mesther Jørgenn och leszemesther
her y Otthens medt nogre andre flere.

8. Item fyndis ther ochsaa nogre quiittanzier hosz

¹⁻¹ Hele Notitsen er atter overstreget.

thiissze for^{no} quuitantzier, szom jegh Christiernn Poffuelsßenn priior haffuer anammetth aff mesther Jørghehn och leszmesther her wthi Otthens.

¹Eskill Oxis quitanzs paa tusindh daler.

1552. A. 9. Ittemm quitanzsbreuff aff Eschildt Oxe faar tusind daler, somm jegh for^{no} prier haffuer faarstreckit k. m. medtt. Wdgiffuet Gudzs aar 1552 vdy Nyborig taarsdagenn nest effter sancti Tommis dag faar jull.^{2 1}

³Eyler Rønus quitantz paa 200 daler.

1552. 10. Item quitantz aff Eyler Rønow paa 200 daler, och quiteret jeg y then gaardt, frue *Berte* finge, saa thett er tilsammen 600 daler. Vnder Gudz aar 1552.³ ||

⁴Greffue Christoffers breffue om sølskatt och pendinge.

1534. 11. Greffue Christoffers breff om sølffschatt, och same thidtt fich handtt her aff closteritt 800 lodtt solff. Wnder Guds aar 1534.

1000 marck danske.

1534. 12. Endnu greffue *Christophers* breff om 1000 marck danske, som handtt same thiidtt fich her aff closterit. Wnder Guds aar, som forbemeltt er.

Otthe Rudtz quitandse paa 600 daller.

1559. 13. Otthe Rudtz quitandse paa 600 jochimszdaller, som jegh haffuer forstragth konn. matt. metth aff denn tridie partth closters rennthe. Wnder Gudtz aar 1559 thenndtth 30. daugh augusti.⁴

⁵Kongh Frederiick then [andenn⁵].

1561. 14. K. mt. breff medt thackseelse for 500 gyllen ii⁵

¹⁻¹ Skrevet med en anden Hånd.

² Decbr. 22. ³⁻³ Skrevet med en tredje Hånd.

⁴⁻⁴ Skrevet med en fjerde Hånd. På Bl. 46 b findes ingen Sideoverskrifter.

⁵⁻⁵ Skrevet med en femte, karakteristisk Hånd, der ikke usandsynlig er Christiern Poulssøns egen.

⁶ Håndskriftet: triidhi.

¹ gvl, som jegh prier Chriistern skiiencie hans nade niarsz afften ² anno domini 1561.¹ ||

³ 1561 Septbr. 9. *Frederik II* kvitterer Hr. *Christernn Poulsenn* Prior i s. Knudtz Kloster i Otthensze for Regnskab af Klostret fra 1560 Maj 1 (Philippi et Jacobi Dag) til 1561 samme Dag (med specificeret Angivelse af, hvad Prioren beholder i Klostret til Forråd). Afskrift.⁴ Trykt Danske Mag. II. 76. ||

1562 Maj 8. *Frederik II* kvitterer Hr. *Christiernn Poulsenn* Prior og Formand i s. Knudtz Kloster i Otthensze for Regnskab af Klostret fra 1561 Maj 1 (Philippi et Jacobi Dag) til 1562 samme Dag (med specificeret Angivelse af, hvad Prioren beholder i Klostret). Afskrift.⁵ Trykt Danske Mag. II. 78. ||

⁶ 1566 Jan. 1 (Nytårsdag). *Chrestenn Poulsenn* Prior til s. Knudtzs Kloster i Ottensse kendes, at da *Rasmus Nielsenns* Enke *Cisell* har opladt *Matzs Kniiffsmedt* Borger i *Ottensse* et Livsbrev, som Rasmus og hun havde af Klostret på en Klostrets Have liggende uden *Møgllebrouportt*, må Matzs, hans Hustru *Syenieldt* og deres Børn beholde Haven Arving efter Arving for den Skyld, som Kapitlets Brev udviser. Afskrift med Tilføjelser om Havens Størrelse efter det gamle Brevs Lydelse ⁷ og om en anden Have, som Matzs Kniiffsmed har uden at have Brev på den, og som *Henndrick Maler* har haft i Leje for 6 Skillings.⁷ Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 138. ||

1582 Jan. 10. *Hans Lang* Læsemester i *Odensze* kendes, at han har i Leje en af s. Knuds Klosters Haver liggende i Odensze ved *Holstedore* næst norden op til Åen, hvilken Have *Niels Kaas* til *Taarupgaard* Kansler har undt ham for årlig Leje 2 Mark til Klostret. Muligvis Orig. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 203. ||

⁸ 1553 Febr. 1 (vor Frue Aften Kyndelmisse). *Chrestenn Poulsenn* Prior til s. Knudtzs Kloster i Ottensse og menige Kapitelsbrødre sstds. udlejer til *Mogens Hannsenn* Borger i *Ottensse*, hans Hustru *Metthe Poulsdatter* og deres Arvinger en Klostrets Have i⁸

¹⁻¹ Skrevet med sidstnævnte Hånd. ² Decbr. 31.

³ Bl. 47 a ubeskrevet. ⁴ På Bl. 47 b-48 a.

⁵ På Bl. 48 b-49 a. ⁶ Bl. 49 b ubeskrevet.

⁷⁻⁷ Hele denne sidste Tilføjelse er atter overstreget.

⁸⁻⁸ Bl. 51 a ubeskrevet. — Hele Afskriften er atter overstreget.

¹Ottensee liggende norden næst op til *Pugestredt* for årlig Skyld 8 Skilling danske.¹ Afskrift med Tilføjeelse, at *Chrestoffuer Busk* har samme Have og ingen Ret har dertil. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 83. ||

„1582. Haffuer vdenn *Møgelbruo puortt*, som er ingenn breff paa“: *Lauresz Paaske* har en Have, ligeså *Mickell Bonnde*, *Hanns Fracker*, *Rasmus Lalick*, *Bernmtt Guldsmed*, *Chrestoffuer Hannßenn*, *Anne Skiells*, *Jep Knudsenn* og *Søffrenn O[l]ßenn*. Udtog Vedel Simonsen, anf. St. II. 2. H. S. 204. ||

²„*Lisebegers* haffuer prier och capttiels breffue paa enn haffue vdenn *Møgelbroue*.

Chrestenn Mulle har capttills breffue paa enn haffue ved *Folden*.

Siuertt Lauerßenn har prier [och] kapttiels breff paa enn haffue, som *Hanns Ollffßenn* haffde bekomen.

Hanns Jennsenn skriffuer y s. *Hanns closter* har enn haffue nordenn *Matz Knysmedes* haffue och haffuer gamell capttiels breff och canclers beuiling till same haffue.

Karenn Franntzs Boesenns har kapttiels breff paa en haffue vdenn *Møgelbroue puortt*.

Lisebegers har prier [och] capitells breff paa enn haffue.

Chrestoffuer skriffuer borgemester har prier och capittels breff paa ett hues emelum her *Søffrenn Leitt* hues och *Niels timermandtzs* hues. ||

³Anno 1620 then 5. maii haffuer jeg paa her candt-zeliens guode behaug annamit aff *Hans Nielßen* skriffuer itt aars jordschyld aff en s. Knudts closters haffuer ligendis ved *Holdstodore*, epherdi hand nu haffuer werit hos mig med *Christen Pouilßens* priors forleningsbreff wdgiiffuit thil *Oluff Nielßen* forðum raadmand vdi *Othensze*, som *Daniel Eluer* haffuer oplat thil for^{ne} Hans Nielßen, som er jordschyld aff same haffue 10 β och 2 alb., och haffuer jeg nu

¹⁻¹ Hele Afskriften er atter overstreget.

² Bl. 52 b ubeskrevet.

³ Bl. 53 b ubeskrevet.

indschreffuen Hans Nielß vdi jordbogen for samme haffue.
S. K. closter vt supra.“ ||

¹Koning Fredrycks breffue.

B. 1. Item ko. mt. breff om nogenn temmer affh clo- 1529.
stheres skoffue, szom kom till then store lae, szom staar
ffor *Neszyhoffuedth*. Wdtgiiffuitt wnder Gudtztz aar 1529.
Thertill kom aff clostheres skoffue syuszendtztyuffue eghe
bodhe szmaa och store.

6 karle medt hesth och harnsk.

2. Item kon. mt. breff lydendis, atth jegh schall szidde 1530.
till rede medt hesth och harnsck, nar jeg førsth hans ko.
mt. breffue therom ffangendis worder, och tha strax atth
giøre 6 karle wdt med hesth och harnsck indt i fførsthen-
dommetth. Wdtgiiffuitt wnder Gudtztz aar 1530.

400 mrc.

3. Item ko. mt. breff om 400 mrc. danske, szom jegh 1530.
lodt antuorde ffraa megh indt paa *Sckanderboriigh* slotth.
Wdtgiiffuitt wnder Gudtztz aar 1530.

6 borgeleger medt hesthe.

4. Item ko. mt. breff om 6 borgeleyger atth holde y 1531.
closther medt hesthe och karle. Wdtgiiffuitt wnder Gudtztz
aar 1531. ||

14 hesthe och karle.

5. Item ko. mt. breff om 14 hesthe och karle atth 1531.
holde y 8 daghe her wthy closther. Wdtgiiffuittth wnder
Gudtztz aar 1531.²

6. Item ko. mt. breff om hesth, harnsck atth were rede 1531.
medth. Wdtgiiffuitt wnder Gudtztz aar 1531.

7. Item ko. mt. breff igienn om 6 karle atth haffue 1531.

¹ Bl. 54 b-58 b ubeskrevne.

² Jfr. Notits i Kong Fred. den Førstes danske Reg. S. 357.

till redhe medth hesth och harnsck. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1531.¹

6 karle till skiibs.

1531. B. 8. Item konningligh mt. breff om 6 veractiigh karle atth wdtgiøre till skiibs medt woben och veriighe, kosth och fettalli fraa medtfasthe och indtill sancti Michiüls dagh. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1531.

Paa thet szølf, szom war y closther kircker paa landtzbyerne.

1532. 9. Item ko. mt. breff om alth thet szølf, szom war y sancti Knutz closther kiircker paa landtzbyerne, szom konningh Fredriick lodth wdtaghe szaa ner szom till en kalck, en disck och 1 pigs. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1532.²

Vnderholdingh till enn precker.

1532. 10. Item ko. mt. breff, atth jegh schulde giøre mesther *Jørgen*, szom war predicanter her, wnderholdingh till øøll och madt. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1532.

Knut Gyldenstiern och mesther Jørgen.

Item Knut Gyldenstiern electus till *Fyen* forskreff szamme mesther Jørgenn hiidth atth were hans predicanter; szaa predicketh handt hannum ffraa Fyens stygth och szegh szelff theri ygienn.

Nota. ||

En kiircke till her Per Suenssøn.

1533. 11. Item ko. mt. breff om her Per Suenssønn, szom fførre var munck her wthi closther, atth jegh schulde entthen giøre hannum nogenn hielp eller ffly hannum enn aff closther kiircker formedelsth ko. mt. bønns sckylth. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1533.

Enn gaalli er hanns lønn.

Item thertill giiffuer jegh *Christiern Poffuelsønn*

¹ Jfr. Listen anf. St. S. 371.

² Udtog anf. St. S. 374.

priior szaa ffor suaar, atth therszom jegh schulde løne hannum for sziine tienniisthe, handt haffuer giortth her wthi closther, tha schulle jegh løne hannum medt en galli eller enn steygle; orszage er thertiill, atth handth stall enn guldtkall her wdt aff closther bode szom enn tyuff och enn forreder, och woff szamme kalck 150 wngers gyllernn, och szaa løb hand aff closther medt szamme kalck och bleff en euangeliiske predicanther.

Nota.

Atth prestene her y closther maa szelff ferdis till theris kircker och icke therhosz atth bliffue beszidne.

B. 12. Item ko. mt. opne bezeylde breff, atth priorenn 1532. y sancti Knutz closther¹ maa lade beszørghe closthers kiircker medt prestene her wthi closther, och icke ther hoesz kiirckerne atth were besziddendis. Wdtgiiffuitth wnder Gudtztz aar 1532.²

40 mrc. och ffrii husz till mesther Jørgheenn predicanther.

13. Item ko. mt. breff paa 40 mrc. och 1 frittth rezidentz till mesther Jørgheenn predicanter. ||

³Grefue Christoffers brefue.

Om biiscop Gysthe.

C. 1. Item greffue Christioffers breff lydendis, atth 1534. jegh och miine capiittelsbrødre schulle annamme thenn godhe herre biisp *Gysth Trolle* erckebiiscop aff *Suerigh* till wor retthe biiscop och prelatthe her wthi *Ffyenn* wnder alle wor preuilegiens och friihedtz fortabelsze. Wdtgiiffuitt wnder Gudtztz aar 1534 die beati Petri ad vincula.⁴

¹ Håndskriftet: closthers.

² Det synes at være det samme Brev, der gentages nedfr. under X. 2.

³ Bl. 60 b ubeskrevet. ⁴ Aug. 1.

Om 1000 mrc.

1534. C. 2. Item greffue Christioffers breff om 1000 marck, szom handt trengde och nøde megh till atth giuffue segh till skatth. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1534 die beati Lucę euangeliste.¹ ||

Om altht thet guldth, sølf och clenodie, szom fandtz wthi sancthi Knutz domckiircke y Otthens.

1534. 3. Item greffue Christoffers breff lydendis, atth jegh schulde skiicke hannum till *Kiøbenhaffnn* alth thet guld, sølf och clenodie, szom fandtz wthi sancthi Knutz domckiircke, eh[*u*]adt szom helsth thet were eller neffnis kunde, inthet wndertagiith wdenn 4 kalcke. Wdtgiiffuith wnder Gudtz aar 1534 die beati Calixti.² ||

³Konning Christians breffue.

Om holdth.

1529. D. 1. Item breff aff ko. mt., førendth handt bleff konning, lydendis, atth mesther *Jahann Valckendorff* och jegh *Christiernn Poffuelsøn* priior till sancthi Knutth schulde giøre hannum wnderholdingh till tuende maaltidt till øøll och madt och hestheffoor. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 29. 6 karle till skiibs i 4 maaneth.

1536. 2. Item konningligh mats. breff lydendis om 4 karle atth wdtgiøre till skiibs medt vaaben och verge, kosth och fettallii wthi 4 maaneder. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 36. 4 borgeleyger.

1536. 3. Item ko. mt. breff lydendis om 4 borgeleyer, szom jegh schulde holde her y closther medt 4 hesthe. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1536.

¹ Oktbr. 18. ² Oktbr. 14.

³ Bl. 62 a-b ubeskreuet. Da det efter Bl. 63 følgende Blad var oversprunget ved den ældre Foliering, er Bl. 63 nu blevet mærket: 63 I, og det følgende Blad: 63 II.

6 sckytther.

D. 4. Item ko. mtt. breff lydendis paa 6 sckytther 1536.
atth holde her y closther enn tiidt langh. Wdtgiiffuitt wnder
Gudtz aar 1536.

2 karle till sckiibs.

5. Item ko. mats. breff lydendis om 2 karle atth wdt- 1536.
giøre till sckiibs medt waabenn och werge, kosth och fet-
thalli fraa pingsdagh och indtill sancti Miichiils dagh. Wdt-
giiffuitt wnder Gudtztz aar 1536.¹||

4000 lodt szølf.

6. Item ko. mat. breff lydendis paa 4000 lodt szylff 1536.
atth komme ko. mat. till hielp medth enthenn y guldtt eller
y szølf, atth leuerere wthi *Rosckyltdt* paa ko. mat. wegne.
Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1536.²

Breff, szom prior bleff forfordt ffere ko. mat.

7. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh *Christiernn* 1536.
PoffuelsBønn prior till sancti Knutth schulde haffue antt-
uordetth ffraa megh paa ko. mt. wegne 4000 lodt szølf,
szom schulde haffue weritth idell kaaber. Wdtgiiffuitt wnder
Gudtztz aar 1536.

Item priors genszuar till szammøe breff och clagemaaill.

Item hertill giffuer jegh *Christiern PoffuelsBønn*³ prior
szaa for szuar, atth thette for^{ne} ko. mat. breff war wdt-
gangenn epher enn vrang wnderuiiszningh aff then rentthe-
mesther *Renoltth*, szom war wthi *Rosckyltdt*, huilckenn ther
fforclagiitth megh ffør ko. mat. wredeliigenn, atth jegh schulde
haffue antuordett hannum paa ko. mt. wegne 4000 lodt for-
gyltth kaaber y thet stedt, szom jegh schulde haffue ant-
uordetth hannum 4000 lodt szølf; huilckiiitth handth løgh
megh wppaa, menn enn parth aff thet szølf, szom jegh
antuorde hannum, lodt jegh taghe aff etht sckryn her y

¹ Jfr. Notits i Danske Mag. 3. R. V. 299.

² Jfr. Notits anf. St. S. 313 f. ³ Håndskriftet: PolffuelsBønn.

kiirkenn epther ko. mt. tilladelsze, och tha hagde jegh therhosz 2 aff the besthe gulszmede, szom war her y *Othens*, atth lade probere szamme szølff; tha proberedt the szamme szølff atth were gothh purthh szølff, och war altszammen forgyllth, men iblanth thet szamme szølff bleff fundenn ethh forgyllth billette aff kaaber, szom woff wedt 30 lodt, och thet billette szende handt szyn ko. mt. och szagde, atth thet schulde werrithh szaadanthh altszammen thet, jegh anttuorde hannum, och ey jegh wiisthe theraff, atth thet kaaberstycke war thereblanthh; och theremodt anttuorde jegh hannum 500 lodt szølff till aabodt, huilckitt for^{ne} 500¹ lodt szølff handt stall ffraa konningen och bleff sziiden szatt y tornn och fengszell for stortt tyuffueri bode for then szagh och andre, szom hand gjorde ko. mat. ||

4 karle.

1538. D. 8. Item ko. mat. breff lydendis paa 4 veractiighe karle medth hesth och harniisck atth wdtgiøre her aff closther riigiith till tieniisthe. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 38.

6 karle till sckiibs.

1538. 9. Item ko. mat. breff lydendis om szaa manghe karle atth wdtgiøre till sckiibs, szom closther pliictugh er atth wdtgiøre, medt waabenn och verge, kosth och fetthalli fraa kyndermesz och indtill sancthi Michiils dagh. Wdtgiiffuitt wnder Gudtztz aar 1538.²

Hans Ffriis.

1538. 10. Item ko. mat. breff lydendiis, atth wii for ko. mt. bønns sckyltdt schulle wnde Hans Ffriis borgmesther y *Othens* nogre aff closther jorde ffor jordtsckyltdh. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1538.

Mesther Jørgens bestyllingh.

1538. 11. Item ko. mt. breff lydendis, atth priior till sancthi Knutth schulle fuldtgiøre thenn contracth, szom mesther

¹ Håndskriftet: 5000. ² Jfr. Notits i Danske Mag. 3. R. VI. 200 f.

Jørgenn och hannum giortth war emellom om en leszemesther. Wdtgiiffuitt wnder Gudttz aar 1538.

Mesther Jørgens clagemaall.

D. 12. Item ko. mat. breff lydendis, atth munckene 1538.
her wthi closther schulle icke retthe thennom epther atth were konninglig ordinanttz wndergiiffuith. Wnder Gudtz aar 1538.

Mesther Jørgens bestylliingh.

13. Item ko. mat. breff lydendis, atth wii sculle lade 1538.
voxe wore haar och icke lade rage wor krune herepther szom tilffornn. Wdtgiiffuitt wnder Gudttz aar 1538. ||

6 karle medt hesth och harnnsck.

14. Item ko. mat. breff lydendis om 6 karle atth for- 1539.
sckicke her aff closther och indtill *Kolingh* medt hesth och harnnsck. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1539.

Arbedt till Nyborigh.

15. Item ko. mat. breff lydendis paa 20 hyulbare och 1540.
paa 20 spaer och 30 sckoffle. Wdtgiiffuitt wnder Gudttz aar 1540.

Ad idem.

16. Item ko. mat. breff lydendis paa 20 jernnsckoffle 1541.
och 40 hyulbar och 60 tresckoffle atth lade giøre ferdigh och sende till Nyborigh. Wdtgiiffuitt wnder Gudttz aar 1541.

Ad idem.

17. Item ko. mat. breff lydendis om 2 stercke steen- 1541.
wogne och 6 styurttheckerrerr atth lade giøre ferdiigh och sende till Nyborigh. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1541.

4 karle till sckiibs.

18. Item ko. mat. breff lydendis om 4 karle atth wdt- 1541.
giøre till sckiibs medt vaabenn och verighe, kosth och fet-talli wthi 6 moneder. Wdtgiiffuitt vnder Gudtz aar 1541.

19. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh schulde giøre 1541.
the *holsther raad* wnderholdingh till øøll och madt och

hestheffor her wthi closther, nar the kom hiidt till *Oththens*. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1541.

Och then beszueringh haffuer werrith closther en stor beszueringh, forthii atth nar the sziidenn haffue werrith forschreffuiith hiidt till *Oththens* paa nogenn mode medt ko. mat., tha haffue the leygiitth her wthy closther; dogh haffue the sckiicketth thennom well wthi all tilborliighetth. ||

Mesther Jørgens bestelling.

1541. D. 20. Item ko. mt. breff lydendis om tuende studenter atth holde y *Kiøbenhaffnn* till studium. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1541.¹

Mesther Jørgens bestillingh.

1541. 21. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh *Christiernn Poffuelßønn* priior till sancthi Knutt schall holde leszemestherens husz wedt magtt medt fodtstycker och tagh. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1541.²

Mesther Jørgens bestillingh.

1542. 22. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh for^{ne} priior schall ytthermere giøre her *Christiernn Sckytthe* wnderholdingh, szom war løszemesther her y byenn. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1542.

6 karle.

1542. 23. Item ko. mt. breff lydendis om 6 karle atth wdtgiøre till sckiibs medt vaabenn och weriighe, kosth och fettalli paa en maanitz tiidt. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1542.

Arbedt till Nyboriigh.

1542. 24. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh schall sckiicke till Nyboriigh 12 styrttheckerrer. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1542.

¹ Udtog i Danske Mag. 3. R. VI. 309.

² Kunde måske være et Brev, der anføres i Udtog i Danske Mag. 3. R. VI. 312, om end det dér anførte Brev unægtelig snarere synes ligefrem identisk med et. af 1541 Novbr. 12, der omtales nedfr. under F. 13.

Regiisther paa altth closthers gottz.

D. 25. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh *Chrii- 1542.*
stiernn Poffuelsbenn prior schall lade giøre clar regiisther
och jordtogh paa all closthers gottz, liideth och mogetth,
och thet antuorde *Chriistiernn PersBen* domprousth wthi
Viiboriigh. Wdtgiiffuitth wnder Gudtzt aar 1542.

2000 tagstenn till frwe Bertthe.

26. Item dronningh *Dorethes* breff lydendis paa 2000 1542.
tagstenn, szom jegh schulde lade antuorde frue Bertthe,
och kom for^{ne} frue Bertthe adth szamme sthenn medt vretth.
Wdtgiiffuitth wnder Gudtzt aar 1542. ||

Mesther Jørgens bestiilliingh.

27. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh for^{ne} prior 1543.
schall holle enn studentth wthy *Kiøbenhaffnn* medt szyn
wnderhollingh. Wdtgiiffuitth wnder Gudtzt aar 1543.

500 gyllernn i guldt.

28. Item ko. mat. breff lydendis paa 500 gyllernn y 1543.
guldt. Wdtgiiffuitth wnder Gudtzt aar 1543.

Nogetth fettalli.

29. Item ko. mat. breff lydendis paa nogen fettalli atth 1543.
forsckiecke till *Nyboriigh*. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar
1543.

4 karle medt hesth och harnsck.

30. Item ko. mat. breff lydendis om 4 karle atth wdt- 1544.
giøre medth hesth och harnnsck indt wthi *Dytmersckenn*.
Wdtgiiffuitth wnder Gudtzt aar 1544.

6 karle atth wdtgiøre medth hesth och harnsck.

31. Item ko. mat. breff lydendis om 6 karle medt 1545.
hesth och harnnsck atth wdtgiøre till *Kolingh*. Wdtgiif-
fuitth wnder Gudtzt aar 1545.¹

Om 600 daler.

32. Item ko. mat. breff lydendis om 600 daler, szom 1545.

¹ Jfr. Notits i Danske Mag. 4. R. I. 98.

jegh for^{ne} priior *Christiernn* schulle komme konningligh mayestatth till hielp medt. Wdtgiuffuitt wnder Gudtz aar 1545.¹

Nogenn ambaszater.

1545. D. 33. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh for^{ne} priior schall anamme indt till megh wthi closther konningen aff *Franckerriigs* ambaszater atth giøre thennom redeligh wnderholdingh. Wdtgiuffuitt wnder Gudttz aar 1545.

Thenn tredie partt aff all closthers rentthe.

1546. 34. Item ko. mat. breff lydendis, atth jegh for^{ne} priior schall komme ko. mat. till hielp medt then tredie pa[rtt]² aff all closthers rentthe szaa møgeth, szom closther hagde till indtckomsth, och thet atth foruende y guldt och daler. Wdtgiuffuitt wnder Gudttz aar 1546.³ ||

1537. E. 1. ⁴Riigens stadtfestelszebreff paa 5 lagheffth, først paa *Munckemosze*, thenn andenn paa *Sz[e]rszløff* preste-gaardt, thenn tredie paa *Muncke mølle*, thenn fierde paa all thenn eyendom, closther haffuer y *Othens* herritt och paa *Wberudt sckoff*, thenn fempthe paa all thenn eyendom, closther haffuer y *Wentz* herrith. 1537.⁵

1548. 2. Item etth ilskindtzbreff, szom for^{ne} priier lodth giffue klage och kiere till liuszenings byting her vti *Othensze* paa thette epher^{ne}, szom war førsth paa *Skibmaden*, paa *Landebeiiden*, paa szaa mange haffuer, szom Otthensze by haffuer wden *Maglebro portth* paa then westher sziide

¹ 1545 Aug. 7, anf. St. S. 134 f. ² Håndskriftet: paa.

³ Jfr. Notitser anf. St. S. 236 (L. 11-12 f. o. og 6-5 f. n.).

⁴ Bl. 65 a-72 a ubeskrevne. — På Bl. 72 b findes ingen Sideoverskrift.

⁵ 1537 Aug. 24, Udtog i Rigens Forfølgningssbog 1536-42 Bl. 74 a. De 5 Lovhævdsbreve anføres her henholdsvis med Årene 1530, 1534, 1534, 1534 og 1537, alle uden Dagsangivelse; de 4 første registreres særskilt nedfr. henholdsvis under H. 16, J. 6, F. 1 og H. 1; det 5. er nævnt nedfr. i Noten til T. 25.

och paa *Østhermadth* wden *Pentte mølle*, och beszynderlig paa thenn lagheffth, szom giortt er paa alle the aasteder, som er paa aaen till mittestremme, och paa *Muncke mølledam*, szom handth lodt giffue till kende atth icke schulle tilforne nogen tiidth haffue weretth y handth och heffth till Otthensze by etc. Wdtgiffuitt wnder Guds aar 1548 mandagenn nesth epther hellig tre konger dag.¹||

Otthensze byy.

Register paa all sancti Knutz klosters eiedomsbrefue oc først paa saa mange brefue, som closter hafuer paa all then eyedom, som findis wthy Otthens byy och inden Otthens friihetth, bode paa gaarde, husze och jorde, hafuer och paa bode closters møller medt fiskerii, och siiden herepther findis regiister paa huerthth herritth y *Fyns* landt, ihuor szom helsth closters gotz liggendis er offuer altht fynsck landt, som jeg *Christiern Poffuelsen* prior till sancti Knut haffuer ladt wdtschrifue vnder Gudtz aar 1548.

F. 1. Item først eth lagheffttzbreff, szom *Christiern Poffuelsenn* prior giorde paa all thenn eyedom, sancti Knutz closther haffuer y Otthens byy, ihuor szom helsth thet liiggendis er, bode paa gaarde, husze, jorde och haffuer och paa *Muncke mølle* medt szyn grundt och fund, dam och damsbundet, flode och flodemaall offuen och nedenn och paa closther eyedom och haffuer wdenn *Møglebroo* och sziiden paa closther lycke emellom aaenn och *Eyby strede* och paa all closther eyedom fraa *Landtbedenn* och till *Osthebeck* och paa thenn holm, *Syluesther schriiffuer* haffuer aff closther, och paa the gamble leergraffue wedt begge ender, medt flere ordt och article, szom szamme lagheffth wdiiiszer och indeholder, och er wdtgiiffuen

¹ Jan. 9.

wnder Gudtz aar md[xx]xiiii mandagen epher Gudtz legoms dagh.¹ ||

Item herepther ffylger regiisther paa nogenn forfyllingh, szom for^{no} her *Christiernn* prior haffuer giortth paa nogeth gotz, szom handth haffuer fuldt till loesz paa all thenn eyedom, szom closther haffuer wthi Otthens byy och friihetth liiggendis.²

1540. F. 2. Item beckendelszebreff aff Otthens bytingh wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1540 flesckemandagh³, atth for^{no} prior war indenn Otthens bytingh och tilkendegaff, atth hand wille ffylghe ffor^{no} gotz till laaesz, och tilbødt, atth therszom ther war nogenn, ther hagde y atth sziighe, tha will handt pleyghe thennom, hues logh och retht war.
1540. 3. Item fførsthe dombreff paa closther eyedom y Otthens byy. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1540 2a feria post dominicam cantate.⁴
1540. 4. Item andetth dombreff paa closther eyedom y Otthens byy. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1540 die Barnabe apostoli.⁵
1540. 5. Item tredie dombreff paa closther eyedom y Otthens byy. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1540 vigilia Jacobi apostoli.⁶
1540. 6. Item fierde dombreff paa perckmentth medt hengendis indtzegeell paa closther eyedom y Otthens byy. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1540 sabato post Egidii abbatis.⁷

¹ 1534 Juni 8, Udtog i Rigens Forfølgningssbog 1539-46 Bl. 115 a og (kortere) sstds. 1536-42 Bl. 74 a.

² Det i Registraturen forbigåede, til denne Læsebrevsforfølgning henhørende Rigens Stadfæstelsesbrev (af 1537 Aug. 24) nævnes i Rigens Forfølgningssbog 1539-46 Bl. 115 b.

³ Febr. 9.

⁴ 1540 Apr. 26, nævnt i Rigens Forfølgningssbog 1539-46 Bl. 115 b.

⁵ 1540 Juni 11, nævnt anf. St.

⁶ 1540 Juli 24, nævnt anf. St.

⁷ 1540 Septbr. 4, nævnt anf. St.

F. 7. Item almyndeligh steffningh paa ffor^{ne} gotz 1540. wthi Otthens byy. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1540 die Galli abbatis.¹

8. Item 6 wggers steffninghs offuerhørelsze paa for^{ne} 1541. gotz wthi Otthens byy. Wdtgiiffuit wnder Gudtz aar 1541 2a feria post Catarine virginis.² ||

9. Item dombreff paa szamme laaesz paa all then 1542. eyengdom, szom thenne for^{ne} lagheffth indeholder, her fore stander, wedt alle punther och articler. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1542 søndagen nesth ephther 20. dag jule teste *Georgio Quitzow* iusticiario nostro dilecto.³

10. Item koningh *Eriicks* breff paa *Muncke mølle* 1242. och *Eyby mølle* schreffuitth paa perckmenth, lydendis wthi theris latiine, atth ffor^{ne} koningh Erick haffuer naadeligh wnth ffor^{ne} sanchti Knutz kloster for^{ne} 2 møller quiitth och ffrii foruden all beszueringh wthi alle maade och thertillmedt ffrii fiiskerii emellom begge møller. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1242 3. idus nouembris.⁴

11. Item endtnw eth andetth koningh *Eriicks* breff 1288. lydendis y liighe maade medt thette szamme. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1288 die beati Clementis pape et martiris.⁵

12. Item becklagelszebreff, szom for^{ne} her prior haffuer 1538. becklagitth till Otthensze bytingh, atth hannum sckede fforffangh aff Otthensze borger paa szamme fiiskeriemodt theris friihedt, och huem thermedt herepther kunde findis, schulde haffue hiemegieldt, om the fflinghe noghen schade theroffuer. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1538. ||

¹ 1540 Oktbr. 16, nævnt anf. St. Bl. 116 a.

² 1541 Novbr. 28, nævnt anf. St. Bl. 116 a.

³ 1542 Jan. 15, nævnt anf. St. Bl. 116 a.

⁴ 1242 Novbr. 11, Afskrift i Odensebogen i Upsala S. 27, Dipl. Arna-Magnæanum I. 135 (jfr. RDRDM. I Nr. 149).

⁵ 1288 Novbr. 23, Afskrift i Odensebogen i Upsala S. 21, Udtog i RDRDM. I Nr. 559.

- Item paa for^{ne} fiiskeri haffuer for^{ne} prior indtuordth szamme fiiskeri emellom begge møller, szom ochszaa for^{ne} closther laesz indeholder etc.
1541. F. 13. Item ko. mt. høgborne ffurstis konningh *Chriistierns* breff paa *sancti Albani kiircke*, szom hans naade wntthe och gaff sancti Knutz closther atth vere till en almyndeliigh schole her wthi Otthens. Wdtgiuffuith wnder Gudtz aar 1541 løffuerdagen epther sancti Morthens dagh.¹
14. Item ko. mt. befallingsbreff till nogre gode mendt om thretthe, szom war emellom Otthens byy och sancti Knutz closther om etth strede emellom klosther och biispgaardenn etc.
1547. 15. Item dombreff paa szamme strede syndenn *sancti Albani kirkegaard* emellom biispgaardenn och sancti Knutz klosther abelgaardt mur. Wdgiuffuitt vnder Gudtz aar 1547 fredagenn nesth ffor sancti Gregorii pape dag.²
1547. 16. Item szyunzbreff aff *Ffynbo landtztingh* paa *Krageboriigh* y for^{ne} strede. Wdtgiuffuith wnder Gudtz aar 1547.||
- 1463 17. Item *Tygge Andersßens* borgmesthers her wthi Otthens beckendelszebref paa en jordt och eyedom, szom handt hagde y leyghe aff closteriith, kallendis *Østhermadt*, liggendis østhenn ffor Otthens emellom proffuestens jordt och byszens, for aarliigh leyge etc. Wdtgiuffuith wnder Gudtz aar 1463 sabato 4or temporum ante festum beati Michaelis archangeli.³
1474. 18. Item officials biscopsdom medt flere gode mendtz wiitnisburdth, atth for^{ne} jordt liigger aff retthe till sancti Knutz closther. Wdtg[*ii*]ffuith wnder Gudtz aar 1474 sancti Marci euangeliste dagh.⁴
19. Item ko. *Hansziis* steffningh y thenn szamme szagh.

¹ 1541 Novbr. 12, Udtog i Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 206.

² Marts 11.

³ Septbr. 24.

⁴ Apr. 25.

F. 20. Item konningh *Eriicks* dombreff medt flere 1[2]87. gode mendtz, atth szamme jordt och eyedom er sancti Knutz closther tildømpth. Wdtgiiffuit wnder Gudtz aar 1387 [!] wor frue dagh [!] annuntiationis.¹

21. Item wdesckningsbreff, szom prior *Christiernn* 1544. lodth wdtescke till Otthens bytingh for^{no} *Ackemadt* wdaff borgmesther och raadt wthi Otthens. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1544 førsthe mandag i ffasthe.²

Och war ffor^{no} prior *Christiernn* sydenn y retthe for ko. mt. hogborne fursthe konningh Christiern her y Otthens, och tha forliicthe ko. mt. thennom y szaa maade, atth for^{no} borger schulle beholde szamme *Østhermadt* enn tiidt langh for ko. mt. bønns sckylt saa lenge, szom the szaad y wiildth och wenschaff medt for^{no} prior och closther. ||

1482 Marts 26 (in crastino anunciacionis Marie virginis gloriose). *Claus AndersSenn* Dekan i *Otthens* stifter et Vikarie i s. Knutz Domkirke i Otthens. Afskrift³ med Tilføjelse: „Copia auscultata et collacionata per me *Ottonem Johannis* publicum sacra imperiali⁴ auctoritate notarium, et concordat cum suo originali de verbo ad verbum, quod protestor manu propria.“ Trykt Danske Mag. III. 38.

⁵Skødebreff paa then gaardt, her Poffuell Ascke i bode.

22. Item etth skødebreff aff enn encke her wthi *Otthens* 1424. *kallendis Bodell Ariill kremers* epherleffuerscke paa en gaardth liiggendis her wthi Otthens, szom her Poffuell Ascke i bode. Wdgiiff[*u*]itth wnder Gudtz aar 1424 fre-dagenn nesth fore kyndermysze dagh.⁶

¹ 1287 Marts 26 (in crastino annuntiationis virginis), Afskrift i Odensebogen i Upsala S. 24, Udtog i RDRDM. I Nr. 522.

² Marts 3. ³ P& Bl. 75 b-77 b.

⁴ Håndskriftet: imperiali.

⁵ Fremdeles Bl. 77 b. ⁶ Jan. 28.

Beckendelszebreff paa the 2 jordtzmon y Neergade,
szom Per Michilßon och Hans Keldtsßonn paa boo.

1468. F. 23. Item ethh beckendelszebreff aff en borger wedt
naffnn *Per Jepßen* paa the tuende jordtzmonn y Nedergade,
szom Per Mychilßenn och Hans Keldtsßenn nw wthi boo.
Wdgiiffuitth wnder Gudtz aar 1468 fredagen nesth ephther
alle helgenn dagh.¹||

Skødebreff paa for^{ne} tuende jorde y Neergade.

1480. 24. Item skødebreff aff *gamble Hans Wiimandt*
szønner *Per Wiimandt* och *Hans Wiimandt*, skøtthe till
sancti Knudtz kløsther for^{ne} the tuende jorde wdthi Neer-
gadhe, szom fore bemeltth er. Vdtgiiffuitth wnder Gudtz
aar 1480 mandagen nesth fföre helliigh torszdagh.²

Skødebreff paa en gaardt y sancti Albani strede.

25. Item schødebreff aff *Niels Jensßenn* raadman y
Othhens paa then husz och jordt liiggendis y sancti Albani
strede emellom *sancti Albani kiirckegaardt* och sko-
magerhwsziitth.

Ad idem.

26. Item ethh pantthebreff paa for^{ne} husz och jordt y
ffor^{ne} stredhe.

Ad idem.

27. Item endtnw ethh pantebreff paa for^{ne} husz och
jordth etc.

Item beckendelszebreff aff sekrederne paa szamme
husz och jordth.

- [1544?] 28. Item schredernis beckendelszebreff paa thenn for^{ne}
husz och jordt y for^{ne} *sancti A[]bani strede*, szom the
haffue y leye aff kløsther till euuig tiidt arffuingh ephther
arffuingh ffor aarligh sckylt och leyghe, szom er 4 mrc.
danske till leyge huerthth aar etc.³||

¹ Novbr. 4. ² Maj 8.

³ Formentligh 1544; i alt Fald angives dette År af Vedel Si-
monsens, Odense II. 2. H. S. 31 (der må antages at have kendt Brevet

Breff paa thenn gaardt, mesther Jacob y leyge
haffuer aff closther.

F. 29. Item etth breff paa then gaardth y *Westher-
gadhe*, szom mesther Jacob y leygge haffuer aff clostherithth,
liggendis wden *thenn muredhe porthth* paa then nørre sziide
gadenn.

Ad idem.

30. Item mesther *Jacobs* giennbreff paa for^{ne} gaardth.

31. Item endtnu etth breff paa szamme mesther *Ja-
cobs* gaardth; therhoesz fiindis endtnw 6 andre breffue.

Sckødebreff paa then gaardt, Matz bager i bor.

32. Item sckødebreff paa enn gaardt wthi *Westher- 1370.*
gade liggendis emellom *graabrød[r]e kiirckegaardt* och *Al-
gadenn*, szom *Per Jensßenn* kalletth *Marszwiin* sckøtthe
till sancthi Knutz klosther, huiilckenn gaardt Matz bager
nw i bor. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1370.

Ad idem.

33. Item konningh *Eriicks* dombreff paa szamme gaardt, 1432.
atth ffor^{ne} gaardt er dømptth till laaesz. Wdtgiiffuith wnder
Gudtz aar 1432.

Ad idem.

34. Item *Matz bagers* giienbreff paa for^{ne} gaardt om
huadth sckylt och leyge, szom ganger aff for^{ne} gaard om
aarithth.

Sckødebreff paa thenn gaardt, Per kremer i bor.

35. Item etth skøde och magsckyffthebreff paa then 1466.
gaardt, szom Per kremer nu i bor, liggendis emellom *Anne
Veløfs* och *Lauris sæmedtz* gaardt, huiilckenn gaardt *Hans
Andersßen* borger wthi *Othens* sckøtthe till for^{ne} sancthi
Knutz closther. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1466.

i en udførligere Skikkelse). ligesom også det tilsvarende, af Klostret
til Skrædderlavet udstedte Brev er dateret 1544 Juni 24 (Aktstykk.
udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. II Nr. 43).

Ad idem.

1443. F. 36. Item borgmesther och raadth theris breff paa eth stycke jordth, szom ligger till for^{ne} gaardt, for aarliigh leye, szom er 4 β huerth aar. Wdtg[*ii*]ffuitt wnder Gudtz aar 1443. ||

Schødebreff paa then gaardth, Anne Veyløffs i bor.

1443. 37. Item *Hans Grotis* skødebreff paa then gaardt, szom Anne Veyløfs nw i bor, liggendis emellom *Per kremers* och *Per Fustis* gaard. Wdtgiffuith wnder Gudtz aar 1443.

Ad idem.

1429. 38. Item borgmesther och raadth theris breff paa eth stycke jordt, szom ligger till for^{ne} gaardth, for aarliigh leye, szom er 4 β huerth aar. Wdtgiiffuith wnder Gudtz aar 1429.

Ad idem.

1433. 39. Item konningh *Eriicks* stadtfestels paa for^{ne} gaardt. Wdtgiffuitt wnder Gudtz aar 1433.

Breff paa then gaardt, szom Niels bækher i bor.

1424. 40. Item breff paa enn gaardt y *Østhergaade* wden *Pientheportth*, szom Niels bøcker nu i bor, huilcken gaardt szom jomffrwe *Margrete Perszdatther* gaff till sancti Knutz closther. Wdtgiiffuith wnder Gudtz aar 1424.

Breff paa then boo, szom closther szolde Herman

Waale.

1488. 41. Item breff paa thenn boo, szom closther szolde Herman Waale østhen op till hans eygenn gaardt, szom handt nu szieff i bor. Wdtgiiffuith wnder Gudtz aar 1488.

Breff paa en gaardt i sancti Albans strede.

1452. 42. Item breff paa enn gaardt y sancti Albans strede westhen gadenn liggendis. Wdtgiiffuith wnder Gudtz aar 1452.

Schødebreff paa then gaardt emellom graabrødre stenther liggendis.

1485. 43. Item etht 'skødebreff paa enn gaardt liggendis emellom graabrødre stenter, szom *Albretth Hintzenn* borger

i *Othens* skøtthe till sancthi Knutz closther y Othens paa *Nis Jenßens* borgmesthers vegne i Othens. Wdtgiiffuith wnder Gutz aar 1480 paa thet 5. ||

Skødebreff paa the 2 gaarde, szom Clemet Anderßen och Herbertht badsker i booe nw.

F. 44. Item etth skødebreff paa the 2 gaarde, szom 1473. Clemetth Anderß och Herbertht badtsckher nu i boe, liigendis nordenn *Othens raadthus*, szom *skypper Henningh*, *Robarth Jespersøn* och *Bertiill chremer* solde och skøtthe till sancthi Knutz closther, och thenn tiidt war thet en gaardt, szom nu er giørth y thuo. Wdtgiiffuith wnder Gutz aar 1473.

Skødebreff paa Seuerin leegiis gaardth.

45. Item skødebreff paa enn gaardt liggendis emel- 1505. lom begge fiischeschammell paa thenn nørre sziide gadenn, szom Seuerinn lege solde och schøtthe till sancthi Knutz closther. Wdtgiiffuith wnder Gutz aar 1505.

Her Jep Gommeßens beckendelszbreff paa enn jordth.

46. Item beckendelszbreff aff her Jep Gommeßøn 1515. paa enn jordt, szom han hagde y leyghe aff closteriitth, liggendis westhenn op till then gaardt, szom handt i bode. Wdtgiiffuitt wnder Gutz aar 1515. ||

Skødebreff aff borgmesther och raadth y Othens.

47. Item skøde och magsckyffthebreff aff borgmesthre 1288. och raadth her wthi Othens paa *Eszetoffthe* marck och *Hyngh* marck; heremodt fick byenn aff closther igienn enn engh, kallis *Ellemosze engh*, liggendis østhenn fraa *Korøpe* op tiill aaenn. Wdtgiiffuitt wnder Gutz aar 1288.

Skødebreff paa myntergaardenn.

48. Item borgmesther och raadth theris skødebreff 1420. paa myntergaarden, kallendis y fwordoms tiidt bulhus epther skødebreffuens lydelsze. Wdtgiiffuith wnder Gutz aar 1420.

- Skødebreff paa then gaardt, Jørgenn Jenßenn i bor.
1427. F. 49. Item skødebreff paa enn gaardt y *Østhergade*, szom *Hyntze Grotthe* solde och sckotthe till sancthi Knutz kloster, szom Jørgen Jensßen nw i bor. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1427.

Skødebreff paa thenn gaardt y Westergade, Jens Mandt i bor.

1504. 50. Item schødebreff paa enn gaardt y Westhergade wdenn *Murede portth* szyndenn op till *Allgadenn*, szom *Anders Hansßen* solde, sckotthe till sancthi Knutz kloster, huiilcken gaardt szom Jes Mandt nu i bor. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1504.

Ad idem.

51. Item 5 andre adtkommelszebreffue paa for^{ne} gaardt och eyedom.
1519. 52. Item konninglig mt. breffue paa then holm, szom biscop *Jens* togh fraa closther. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1519.

Ad idem.

53. Item 2 andre breffue lydendis paa thet szamme. || Biscop Peders breff paa *Møglebro* holm.
1336. 54. Item breff paa *Møglebro madt*, szom er thenn holm nordenn neden for closther lycke, szyndenn nest op till aaenn, szom fordom biiscop *Jens* kiøpthe aff *Othens* byy, och hør dogh aff retthe till sancthi Knudtz closther epther wore preuilegier och friihedtz lydelse. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1336.

Skødebreff paa then haffue, Magdalenne Michils haffuer y leyge aff closteriitth.

1489. 55. Item etth skødebreff paa enn haffue liggendis y *Westhergadhe* emellom aaenn och *Algaden*, szom Magdalene *Michil*¹ *Perßens* eptherleffuerscke nw y leyghe haffuer

¹ Håndskriftet: Michils.

aff closterith ffor 12 þ till sckylt aarliigh aar. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1489.

Kon. mt. breff paa thenn lycke szynden fraa biisp-gaardth.

F. 56. Item kon. mt. breff, atth hans naade haffuer wntth och giiffuitth thenn lycke till closter igienn, szom biiscop *Jens*¹ togh fraa closther, liggendis szyndenn offuenn for biispgaardt.² ||

³Item paa thette for^{ne} gottz och eydom offuer all *Otthens* byy och indenn Otthens friihetth, ehuor szom helsth thet liggendis er y for^{ne} byy och indenn all byzens friihetth, inthet vndertagiitt, haffuer jegh *Christiernn Poffuels-Benn* prior till sancti Knutth førsth ladiith indtuaare medt logh paa lagheffth och sziidenn ther nesth epher deltht for^{ne} gottz och eydom till laesz wthi alle maade, szom riigens retth wdtuuiszer och indeholder etc.⁴

Nota. ||

Viitniiszburdth om, huadth tieniiste her tilfforn y closther war holtht.

57. Item viitniszburdth wdtgiiffuitth aff *Othensze* 1538. raadthtus vnder borgmesther och raadtz theris bezegliigh medt theris stadtz secretthe, lydenndis, atth thet er thennom alle fuldtuiitherliigth, atth prestene wthi sancti Knuttz closther haffue holtht gudtziieniiste, szom hederliigh och erliigh closthermendt burde atth giøre, och beszynderliigh nogenn dagligh messzer, szom szamme theris breff ytther-

¹ Håndskriftet: Jensßenn.

² Udtog (uden Datum) i Rigens Forfølgningsbog 1539-46 Bl. 115 b. Brevet må være fra de første År af Christian III.s Regering, da det i Rigens Forfølgningsbog angives som udstedt af denne Konge og tillige er medtaget i den tidligere omtalte Låsebrevsforfølgning, der begynder med et Rigens Stadfæstelsesbrev af 1537 Aug. 24 (ovfr. S. 210 Note 2).

³ På denne Side findes ingen Sideoverskrift.

⁴ Jfr. ovfr. F. 1-9.

mere forclarer och indeholder, indtill szaa lenghe atth thenne nyy sckiick er kommenn. Wdtgiiffuit wnder Gudtzt aar 1538.¹

Affkallingsbreff aff Tøniisziis arffuinge, szom war fogeth her y closther.

1538. F. 58. Item etth affkallingsbreff aff *Tommes ChristiernsBen* epther *Tønnes JensBens* dødt, szom fogeth war her y closther, om hues gottz, szom handt lodth her epther szeg. Wdtgiiffuit aff Otthens raadthus wnder Gudtzt aar 1538.

Jahann Friiszes breff paa 24 mrc. till scholen.

1546. 59. Item Jahann Friisziis beckendelszebreff paa 24 marck danscke, szom handt beckender szegh och sziine arffuinge aarligh aar sckyldiigh atth were till *sancthi Albanii skole* till euigh tiidt atth wdtgiiffue, the 16 mrc. till huilckenn, ther scholemesther er, och the 8 mrc. till fattiigh peblingh. Wnder Gudtzt aar 1546.²

Och ffiindis hoffuettbreffuiith y then kiisthe, szom ca piittels indtzege wthi ligger.||

Viitniiszburdth, atth prestene war nødth till aatth lade theris haar voxe.

1538. 60. Item viitniiszburdth aff *Anders EmiickesBønn*, *Jørgenn Gyldenstiernn*, her *Niels PoffuelsBenn*, *Miichiill PersBenn*, *Hanns Ffriis* borgemesthere wthy *Otthens* medtth flere dandemendt, lydendis, huorledis mesther *Jørgenn* superintendentth her y *Ffyenn* nøde och trengdhe mwnckene her y closther till atth lade theris haar woxe medth ko. mat. breff, szom handtt theroffuer hagde fforhuerfuiith, och ey handth wiille stede thennom atth giøre nogen gudtztieniisthe enthenn y closther eller wdenn, medt myndre

¹ 1538 Marts 29, Afskrift på Håndskriftets Bl. 7 a (her ovfr. S. 180), Danske Mag. II. 70.

² 1546 Maj 29, Afskrift på Håndskriftets Bl. 4 b (her ovfr. S. 179), Udtog Vedel Simonsen, Odense II. 2. H. S. 36.

endt the wille afflegge theris kronne och krantz, szom szamme wiitniiszburdth fasth ytthermere wdtuiszer och indeholler. Wdtgiiffuith wnder Gudttz aar 1538.

Om then gaardt, her Magens Gøye fick aff closther,
liggendis paa Horszetogeth.

F. 61. Item tuendhe wiitniiszburdth, thenn ene wdt- 1544.
giiffuitt aff *Fiiunbo landtziingh* wnder Gudttz aar 1544
och thenn andenn wdtgiiffuitt aff *Othens* raadthus y thet
szamme aar, huilcke wiittner ther indeholder, atth thenn
gaar, szom sancti Knutz closther haffuer paa Horszetogeth
liggendis, szom priior giorde her Magens Gøye skøde paa,
war icke betaldth eller fyllesth therfore giortth epther for^{ne}
skødebreffs lydelsze, menn sziidenn her Magens war dødth,
giorde for^{ne} her Magensziis arffuinge closther ffyllesstth ffor
szamme gaardt medt 500 mrc. danscke. ||

¹Paa Nesbyhoffuetz fangh.

G. 1. Item 5 bezeygliith perckmentzbreffue paa 1443.
nogenn eyedom, szom closther y fordom tiidt[!], och be-
szynderligh paa nogenn agger och engh kallendis epther
breffuens lydelsze *16 mandtz dell* och paa nogenn holme lig-
gendis y *Neszbyhoffuetz szøø*. Wdtgiiffuith wnder Gudtz
[aar] 1443.

2. Item landtziinghs Wittne aff *Fynbo landtziingh* wdt- 1455.
giiffuith wnder Gudtz aar 1455, lydendis, atth prior *Geedth*
fordom priior y sancti Knutz closther y *Othens* haffuer
werrith paa for^{ne} tingh, klautd och kierdt paa nogenn eye-
dom, szom er kommen ffraa closther medt woldt och wretth
emodt all logh och retth, szom er førsth *16 mandt deell*
emellom *Othens* och *Tollelundt* paa thenn østher sziide;
item *Astroppe*, *Vrebotthe*, *Heszlebiieriigh*, *Ruebieriigh*,
Torszlundt, *Ackemadt*, *Bromadth*, *Paamadt*, *Brydemadt*,

¹ Bl. 82 b-87 a ubeskrevne.

szom liigghe y *Neszbyhoffuetzs szøø*; item paa *Kugstroppe* marck y *Lunde* szogenn; item paa *Bøgelundtz tofftth* y *Reynghe* szoghenn; item eth møllestedt och en madt hoesz *Nørre Broby* y *Szalling* herritt; item 3 gaarde y *Weringhe*; item paa *Thiilliisze hee* her wdenn for Otthens; item enn lycke, szom ligger szyn den aaenn emellom *Høgebierigh* och *Pederstrvp* y *Wbberudth* szoghenn; ||¹ item paa thenn sckoff och marck, szom *Otthensze* herritths sandtmentd szuore ffraa sancthi Knutz closther y Otthens, emellom *Stockebro dam* och *Byllemosze dam* liggendis och nordenn op till sckielliitth; item paa *Biiscopsbierigh*; item paa *Nørre Amager* y *Wiiszløff* szoghenn. ||

² Herepther fylger regiisther paa all closters eyendomsbrefue offuer szaa mögiitth gotz, szom sancthi Knutz closter hafuer liggendis wthy Otthens herritth. ||

Ottense herritth.

1534. H. 1. Item lagheffttzbreff paa all sancthi Knutz closther eyedom paa szaa mögiitth gotz, szom closther hafuer y all Otthens herritt liggendis. Wdtgiiffuitth till Otthensze herritts tingh wnder Gudtz aar 1534 tiiszdagen nesth epther sancthi Hans dagh medtzmommer.³
1537. 2. Item riigens stadfestelszebreff offuer szamme lagheffitth. Wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1537.⁴
1540. 3. Item beckendelszebreff aff Otthensze herritts tingh wdtgiiffuitth wnder Gudtz aar 1540 tiiszdagen nesth epther

¹ På denne Side findes ingen Sideoverskrift.

² På denne Side findes heller ingen Sideoverskrift.

³ 1534 Juni 30, Udtog i Rigens Forfølgningebog 1539-46 Bl. 109 a og (kortere) sstds. 1536-42 Bl. 74 a.

⁴ 1537 Aug. 24, nævnt i Rigens Forfølgningebog 1539-46 Bl. 109 b (indeholder tillige den nedfr. under H. 16 anførte Lovhævd aff 1530).

wor frwe dagh kyndermøse¹, lydendis, atth *Christiernn PoffuelsBenn* prior till sancthi Knutth war till for^{ne} tiingh, ther obenbarliigh tilckendegaff, atth handth wiilde fylghe clostheris gottz till laaesz, szom handt tilfornn hagde indtuoretth medt logh paa lagheffth, y Otthens herritt liggendis etc.

H. 4. Item etth beckendelszebreff wdtgiiffuith aff 1540. *Fynbo landtztztingh* wnder Gudtz aar 1540 sabato ante dominicam letare², lydendis, atth for^{ne} her priior hagde weriith paa Fynbo landtztztingh, y liige maade tilbodetth ther, szom handt tilfornn hagde giortth paa herrittstingh etc.

5. Item fførsthe dombreff till laaesz. Wdtgiiffuith y 1540. Otthens 2a feria post dominicam cantate anno domini 1540.³

6. Item andetth dombreff till laaesz paa for^{ne} gottz. 1540. Wdtgiiffuith y Otthens die Barnabe apostoli anno domini 1540.⁴

7. Item tredie dombreff till laaesz. Wdtgiiffuith y 1540. Otthens vigilia Jacobi apostoli anno domini 1540.⁵

8. Item fierde dombreff till laaesz schreffuitt paa perckmentth medt hengendis indtzegell. Wdtgiiffuith y Otthens sabato post Vig^{lii}⁶ abbatis anno domini 1540.⁷||

9. Item almyndeliigh steffningh paa for^{ne} gottz y Otthensze herritt. Wdtgiiffuitt y Otthens beati Galli abbatis 1540.⁸

¹ Febr. 3. ² Marts 6.

³ 1540 Apr. 26, nævnt i Rigens Forfølgningsbog 1539-46 Bl. 109 b.

⁴ 1540 Juni 11, nævnt anf. St.

⁵ 1540 Juli 24, nævnt anf. St.

⁶ Fejlskrift for Egidii, som det fremgår af Rigens Forfølgningsbog og af de tilsvarende under F. 6, S. 26 og T. 25 anførte Breve.

⁷ 1540 Septbr. 4, nævnt anf. St. Bl. 110 a (med Datum sabbato post Egidii).

⁸ 1540 Oktbr. 16, nævnt anf. St. Bl. 110 a.

1541. H. 10. Item 6 wggers steffnings offuerhørelse. Wdtgiuffuith y Otthens 2a feria post Chatariine virginis 1541.¹

1542. 11. Item sziisthe dombreff till laasz paa for^{ne} gotz y Otthens herrith. Wdtgiuffuith y Otthens søndagen nest ephther 20. dagh jule anno domini 1542 teste *Georgio Quitzow*.² ||

Maglaxsbreff emellom sancti Knutz closther och Dalum closther paa Nundeborig och Nundeborigh fang.

12. Item konningh *Knutz* breff paa Nwndeboriigh och Nwndeborig fangh och paa *Yszeszøø*, szom nu kallis *Hwnderop*.

13. Item konningh *Eriicks* breff paa *Munckemosze*, szom y formaals tiidt kallis *Munckegangh*.³

Item magsckyffthebreff emellom sancti Knutz closther och Dalum closter paa nogen eydom vthi Hunderop och y Eyby.

14. Item maglaxsbreff emellom sancthi Knutz kloster och Dalum closther om Eyby grundt och Hunderope grundt medt the willekor, szom szamme breff wdtuiszer och indeholder.

15. Item etth tingsuitne paa etth fiiskedam liggendis y *sancthi Albani lycke*.

[1530 16. Item lagheffthzbreff paa *Munckemosze* och sziidenn og . . .] laaszbreff ther wdtouffuer.⁴ ||

¹ 1541 Novbr. 28, nævnt anf. St. Bl. 110 a.

² 1542 Jan. 15, nævnt anf. St. Bl. 110 a.

³ Et andet Udtog (uden Datum) i Kallske Saml. 8vo 668, RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 99.

⁴ Lovhævdens anføres i Udtog (med Året 1530 uden Dagsangivelse) i Rigens Forfølgningsbog 1539-46 Bl. 109 b og (kortere) sstds. 1536-42 Bl. 74 a; hvad Låsebrevet angår, er det (efter Lovhævdens Plads i den førstnævnte Rigens Forfølgningsbog at dømme) næppe noget særskilt Brev, men derimod identisk med det ovfr. under H. 11 anførte Låsebreve.

Paa Eyby och hyndis tilligelse.

Herepther fylger eyendomsbrefue och hues andre brefue, szom closter hafuer paa Eyby byy och grundt.

H. 17. Item biiscop *Peders* beckendelszbreff paa nogre jorde, szom handt hagde y leyghe aff closther szyn liiffstiidth, huilckiiwth jo[r]de szom handt brvgtthe och lagde till szyn biiscopsgaardth *Blanghstedt*.

18. Item tuende andre biiscopers beckendelszbreff, szom war biiscop *Niels* och biiscop *Hans*, y liighe maade, szom for^{uit} staar.

Item dombreff paa nogen eyedom, szom tilforn laa till Eyby och nu ligger till Blangstedt emodt logh och retth.

19. Item erckebiiscopens steffningh aff *Lundth*, szom hedth *Eszger*, offuer biiscop *Peder* y *Fyenn*, for handt medth woldth och magth holtthe szeg szamme for^{ne} eyedom till emodt capittels wiilliigh och sambtycke, och ey for^{ne} biscop aff Fyen paa szamme tiidt møde wiille, och tha bleff for^{ne} eyendom for^{ne} closther tildømpth aff for^{ne} erckebiiscop.

20. Item nogre andre flere breffue, szom fyndis hoesz szamme tissze for^{ne} breffue och er szamme szagh anrørendis. ||

Breffue aff herrittingh paa nogenn wlogliige weyge paa closther jordth wdenn Møglebroo porth.

21. Item noghenn breffue paa nogenn wloglighe weye ygiemmen *Callerop* marck och *Kiillerop* marck, szom løber indt paa closther jordt szyn den wden Møglebroo porth, szom ere logliigh lagsøgtth till herritztiing. ||

Fangell.

Breff paa, hues gotz closther haffuer y Fangell liggendis.

22. Item magsckyffthebreff paa alth thet gottz y Fangell, szom her *Jacob Fleb* giorde medth prior och capiitell for thet gottz, closther hagde wthy *Hyllersløff* y *Szalling* h[er]ritt, medt alle theris foruaaringh och wiilckor.

H. 23. Item hertugh *Gerardi* stadtfestelsbreff aff lantthe *Holsthenn* paa szamme gottz.

24. Item lagheffitzbreff paa all thet gottz y Ffangell.

25. Item konningh *Vollemars* dombreff paa for^{ne} Fangell gottz.

¹Fangell.

1558. 26. Item steningsbreff aff Otthennsze heris ting lydendis, att 12 jordegerbønnder haffuer yndstenitt nogen jordt och eyndom till *Fangelltorp* och tisligiste nogenn jordt och eyndom till 2 andere closters gaarde vdi Fangell by etc. Wnder Gudtz aar vdgifuit 1558.

1558. 27. Item domsbreff aff for^{ne} ting, att for^{ne} steningsmendt war tildømt at yndstenne for^{ne} jordt. Wnder dato 1558.¹ ||

Paa Fangellgaard.

28. Item eth breff paa Fangellgaardt, szom wii fiinghe aff *Jens Fiincke* vepner, och schødebreff paa szamme gaardth aff *Niels Jennsßenn* och *Tømme Grym*.

Ad idem.

29. Item 2 andre breffue paa szamme *Fangelgaardth*.

Ad idem.

30. Item eth papiirsbreff paa szamme gaardth och paa enn gaardth y *Eylby*. ||

Høydme.

31. Item tiingsviitne om marckeskell, szom giørtth er emellom Høydme grundth och *Wbberudth* szoghenn, szom sandemendt haffue giørtth. ||

Stenløsze.

32. Item sckødebreff paa hues gottz och eyndom, szom closter haffuer wthi Stenløsze by liggendis, szom closther haffuer fangitth till maglagh emodth nogitth anditth gottz y *Boltinghe* liggendis.

¹⁻¹ Skrevet med den ovfr. S. 196 Note 3 nævnte Hånd.

Paa Stenløsze kircke.

H. 33. Item nogenn andre presentatz och collatz-
breffue paa for^{ne} Stenløsze kiircke.¹ [1316
-17.]

Ad idem.

34. Item findis ther och nogre preuilegier och frii-
hetth, atth for^{ne} kircke schall bliiffue och were till closther
wdenn all konningligh tøghe och beszueringh y nogre
maadhe. ||

Vollerszløff.

35. Item skødebreff paa 2 gaarde y Vollerszløff.

36. Item magsckyffthebreff paa 2 gaarde ibidem aff
Pether Marszwijn for thet gottz y *Holløff*.

Suenstrvpp.

37. Item lagheftzbreff paa en gaardt y Suenstrvp lig-
gendis.

38. Item 1 tyngswiitne paa szamme gaardt wdtgiiffuit
aff Otthens herritts tiingh. ||

Brylle och Tommerop.

39. Item skødebreff aff *Thagi kock* paa nogeth gottz
y Brylle och y Tommerop.

40. Item *Tygge diegens* skødebreff paa for^{ne} gottz y
Tommerop och y Brylle.

41. Item konningh *Vollemars* laaeszbreff paa for^{ne} gottz.

42. Item schødebreff aff *Hans Biørnslønn* paa 11
marszell jordth liggendis paa Brylle marck.

43. Item magsckyffthebreff aff her *Laxmandt* paa en
gaardt y Brylle, och lyder for^{ne} magsckyffthebreff paa en
gaardt y *Lunde* herrith y *Gersckoff*.

Renolth.

44. Item 1 papiirsbreff tingsvitne paa etth stycke jordth
wthi Renolth y *Brylle* szogenn.

¹ 1316 Decbr. 20 og 1317 Jan. 8, Afskrifter i Odensebogen i
Upsala S. 31 og 32, Udtog i RDRDM. I Nr. 1179 og 1196.

[1545.] H. 45. Item ko. mt. dom paa en haffue, szom her *Jens y Tommerop* hagde ladett indthegne och grøffthet, kallendis *Aggerue*, huilcken haffue szom bleff affdømptht, och huer lotzeyger atth brughe theris anpart therwthi, szom the tilffornn giortth haffue.¹

46. Item *Jørghenn Huiidtz* dom aff Otthensze herrits tingh, atth handt dømpthe *Lauris Nielsßen* for thet lagemaall, szom *Jørgen Hansßen* hagde hannum wppaa fuldt for the threr, handt hugh paa *Tømmerup* marck, och therfore atth were ffrii, szaa lenghe szom thet szyun staa wedt magtth, szom tilffornn therpaa tagytth var. ||

Tingswiitne paa en eng, szom closther haffuer
wedt Rudtbeck.

47. Item etht tiingswiitne aff Otthens herritts tiingh paa thenn engh wedt Rudtbeck aff 6 siunzsmendt, szom wore wdtagne aff Otthens herritts tingh; tha syunthe the, at for^{ne} engh hagde leygitth till sancthi Knutz closther's gaardhe aff ariidtz tiidth.

Syunzsbreff paa then engh y Tomerop mae.

48. Item syunzsbreff och tingswiitne aff Otthensze herrits tiingh paa then engh, szom liigger emellom Tome-rop mae och *Anders Persßens* engh. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1547.

Syunzsbreff paa en agger liggendis y Brylle marck.

49. Item syunzsbreff och tingswiitne aff Otthensze herrits tingh paa thenn agger, szom *Hans Nielsßen* y Brylle och *Per Tuesßen* omtretthe, och wiitnedt the szyunzsmendth, atth then agger haffuer leygiith till Per Twesßens gaardt y 40 aar.

Sognewiitne paa then trillings jord.

50. Item sognewiitne wdtgiiffuitt paa *Brylle* sogen-

¹ 1545 Apr. 20, Herredagsdombog 1545-49 Bl. 5 b, Ny kirkehist. Saml. VI. 245.

steffne paa the triillings jørde och gerder, szom ligger till the 4 gaarde y Brylle etc.

H. 51. Item tingswiitne och ^rsyunzsbreff paa *Tommerop sckoff*, atth samme sckoff wor forhuggenn och iilde medtffarenn.

Viilckorsbreff paa Tommerop sckoff atth were tagetth
y fredt y 10 aar.

52. Item tingswiitne aff Otthensz heritz tingh, atth 1540. *Brylle* mend och Tommerop mendt giinghe y wiilckor, atth the wiille holle Tomerop sckoff wedt magtt y 10 szambfeldhe aar. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1540 tiiszdagen ephther wor frue dagh kyndermyssze.¹||

Tommerop sckoff.

53. Item szyunzsbreff aff landtztingh paa Tommerop sckoff.

Tommerop.

54. Item etth breff, atth sandemendt haffue giortt sckiell emellom closther eyendom och her *Magens Gøis* wthi Tommerop.

Paa Vestherwangskoff.

55. Item tingswiitne paa Vestherwaangskoff, atth handt schall stande y ffredth y 8 aar alle lodtzeygerne till tarff. ||

56. ²Steniingsbreff paa closters godtz y *Snestrup*, 1561. *Tarup* och *Porup*, som priior Christienn lodt yndstenne. Vnder Gudtz aar 1561.³

57. Steningsbreff paa *Tarup lundt* och thenn gaardt, 1561. *Marquordt Hannsen* i boer, szom for^{ne} priier lodt yndstenne. Wnder Gudtz aar 1561. Huilcke breff ther findis hosz for^{ne} Marquordt y Tarup.²||

¹ Febr. 3.

²⁻² Skrevet med den ovfr. S. 196 Note 3 nævnte Hånd.

³ 1561 Oktbr. 21, Orig. Odense H. 30.

Paarup.

H. 58. Item dombreff paa en jordt, szom ligger till Paarupe kircke, som skallis *Kalluspill haffue*, och hosz szamme breff ffindis nogre andre breffue, szom lyder paa Paarupe och *Wberudt* kiircker och ligger tilszammen wthi enn knippe.

¹Om skoffhug.

59. Item etth thingzwittne lydendis, att alle *Paarup* sognemend mett *Bolbro* mend haffuer gangitt wtti wylckor, att huilcken ther huger aff thyn andens skoff, then skall giffue en tønne øl till byen och en oxer till szitt hersckaff etc.¹

Snestrvpp.

60. Item etth tiingswiitne paa etth byggestedt wthi Sznestrupp och wppaa 14 stycker jordt.

61. Item etth andetth breff paa thet szamme.

62. Item etth tingswiitne och etth sognewittne paa thet samme.

63. Item etth laghefftzbreff giortth wppaa then eydom, closther haffuer y Sznezstrup.

64. Item dombreffue paa szamme gotz aff gode mendth epther konningh *Hansziis* beffallingh.

65. Item etth skødebreff aff en proffuest wthi *Haarsby* herritt paa en gaardt wthi Snezstrup.

Item tiisze for^{ne} breffue fiindis hoesz the breffue, szom closther haffuer paa *Neszbyhoffuettz* ffangh. ||

Vbberudth.

66. Item tuende skødebreff paa, hues gotz closther haffuer wthi *Wbberudt* szogenn liggendis, szom *Gotzschallck* och *Hennigh Bymandt* skøtthe for^{ne} gottz och eydom till for^{ne} sancthi Knutz closther paa *Niels Persßens* wegne, szom bode y lanthe *Holtzenn*.

¹ Skrevet med en ny Hånd.

H. 67. Item hosz szamme tuende schødebreff findis for^{no} *Niels Persßens* medtfulghebrefue paa for^{no} gottz och eydom.

Closters skøde paa thet gottz, szom wii gaff igienn
ffor Vbberudt.

68. Item etth wiidiisze offuer 3 breffue, huilcke førsthe breff ther indeholder skøde och maglagsbreff paa thet gotz, sancti Knutz closter hagde wthi *Synderjuddtlandt y Tyurtofftthe*¹ herritt y etth, szom kallis *Knutth*, ffor thenn eydom, szom closter fick y Wbberudt till maglag theremodt.

Giensckøde paa thet gottz, szom wii tilforn gaff
for Vbberudt.

69. Item² thet andett breff indeholder etth giensckøde, szom *Hartuiigh Lembell*³ skøtthe till closter igienn, szom for^{no} closter tilfornn hagde giiffuiith for Vbberudt.

70. Item 3. breff indeholder, atth for^{no} gottz y *Knut* y *Fielstruppe* szogen kom tilbage igien till closter wedt en aff closters brødre, szom hedt broder *Anders* etc.

71. Item iillingsbreff paa hues gottz och jorde, szom er kommenn fraa closter emodt logh och reth.

Syunszbreff paa the grøfftther och diiger emellom
Wbberudth sckoff och Wiiszenberig berck etc.

72. Item syunszbreff aff tiinghe, szom *Jahann Ffriis*, *Antonius Bryscke*, *Christiernn Poffuelßenn* prior till sancti Knutth haffuer laditt grøfftuiith och diigitth først emellom Otthense herritt och Viiszenbierigh berck, emellom *Korszbieriigh sckoff* paa kronens wegne och Wiiszenbierigh berck, emellom *Dalum sckoff* och Wiiszenbieriigh berck och emellom sancti Knutz sckoff och Wiszenbierigh berck, och om hues ther wdtlagth er aff for^{no} lodtzeygers etc. ||

73. Item tingswiitne, atth ther inghenn maa driiffue

¹ o: Tyrstrup.

² Håndskriftet indskyder: y.

³ o: Limbek.

nogitth quegh indt paa Wbberudt sckoff wden priors mynde till sancthi Knut.

H. 74. Item etth breff paa thretthe, szom war emellom prior till sancthi Knut och *Dalum* om oldengieldt. ||

Høgebierigh.

75. Item 2 sogneuitner och tiingsuiitner, atth aaenn er retthe marckeskiell emellom Høgebieriigh och *Persstrup*.

76. Item etth sandemandtzbreffue paa for^{ne} marckeskiell emøllom Høgbieriigh och *Persstrup*.

77. Item all thenn grundt, szom ligger szyndenn aaenn, thet hører till Høgbieriigh indtill medtstrømme.

78. Item etth syunzbreff emellom *Wbberudt sckoff* och *Persstrup sckoff*.

79. Item konningh *Christiernns* breff, atth thenn sckoff och marck, szom ligger szyndenn aaenn wedt *Persstrup* och op till Høgbieriigh marck etc.

80. Item 2 breffue paa en marszell jordt medt sckoff och marck, szom sckyder till *Pedersstruppe søø*.

81. Item etth breff om thretthe, szom war emellom prior till sancthi Knut och prior till *sancti Hans* om oldengieldt paa *Perstruppe sckoff* och *Wbberudt sckoff*.

82. Item 4 papiirsbreffue lydendis paa sckoff och marck, szom ligger till for^{ne} Høgbieriigh. ||

Broby hosz Neszbyhoffueth.

83. Item 5 breffue paa enn gaardt wthi *Nørre Broby* hoesz Neszbyhoffueth, szom *Emycke Barszbeck* gaff till clother.

84. Item 1 maglagxsbreff paa en gaardt, szom wii ffinge aff *Jahan¹ Ffriis*, liggendis y ffor^{ne} Broby.

Corupe.

85. Item etth skødebreff aff *Jens PersBen* paa noghenn eydom wthi Corupe. ||

¹ Håndskriftet: Jahans.

Veyroppe.

H. 86. Item eth dombreff, atth biispens officials giorde emellom Veyrope marck och *Elmelundt*.

87. Item marckesckelsbreff emellom *Munckerudth-gaardth* och *Elmelundth* och Weyrope, szom kallis *Gamble feliitth*.

88. Item tingswiitne paa *Gamble fæliitth*, szom er Veyroppe marck.

89. Item tiingswiitne, atth ingenn schall fføre quegh paa *Wbberud sckoff*.

90. Item eth ffellingsbreff paa thet marckesckell, szom szandemen giorde emellom Weyrope och *Elmelundtz grundth*.

91. Item eth papiirsbreff paa agger och engh.

92. Item eth papiirsbreff paa sckoffsckyffithe emellom *Raffnebieriigh* grundt och sancthi Knutz klosthers grundth. Hettzbieriigh.

93. Item sognewiitne, atth thenn sckoff och grundth, szom ligger emellom *Dalum sckoff* och sancthi Knutz sckoff østhenn *Bispbieriigh* och indtill Hettzbieriigh, then tredie dell theraff hører till sancthi Knutz closther.

94. Item eth breff, szom lyder wppaa thet byggesteth szyndenn Hettzbieriigh teylgaardt, kallendis *Store Hettzbieriigh*, hall parth aff szamme byggestedt hør till sancthi Knutz closther.

95. Item theroffuer er publicum instrvmentum. ||

Eylstrupp.

96. Item skødebreff aff her *Haffmundth* paa, hues gottz closther haffuer wthi Eyllstrvp.

97. Item eth papiirsbreff paa agger och engh; huiilcke breffue szom ffiindis hoesz the breff, szom rør wppaa *Weyroppe*.

Gunderstrvpp.

98. Item tingswiitne paa Gunderstrvp sckoff om thet maall, szom giortth war emellom Gunderstrvp sckoff och *Dalum sckoff* och kronens sckoff hoesz *Dallemosze*.

[1504.] H. 99. Item etth tingswiittne om fforliigelszemaall emellom priioren och nogre bynder y *Tommerop* y then szamme szagh.¹

100. Item etth papiirsbreff paa Gunderstrvp skoff, szom kallis *Tilgiiffthenn*. ||

Trøstrvpp.

101. Item etth magskcyffthebreff paa the 2 gaarde, szom closther haffuer wthi Trøstrvp liggendis, och ffiindis szamme breff hoesz the breff, szom lyder paa thet gottz, wii haffue wthi *Bierig* herritt.

Viillisztofftth.

102. Item skødebreff aff frue *Hylleboriigh* paa enn gaardth liggendis wthi Wiillistoffth.

Verninghe.

103. Item magskcyffthebreff paa enn gaardt y Verninghe, szom closter fick aff *Palli Andersøn*.

104. Item etth illingsbreff paa 5 gaarde y Verninghe, szom closther haffuer kiøpth och icke er kommen therhoesz, och bør *Jørgen Skynckell* aff *Lamhaffue* therom atth staa closther till retthe. ||

Korszebiergh.

105. Item skødebreff aff greffue *Hendriick* och greffue *Niels* aff lante *Holstenn* paa all Korszebierigh marck, szom the gaff till sancthi Knutz closther.

106. Item etth andetth skødebreff aff byffogdenn her wthi *Othens* paa for^{ne} eyendom epther for^{ne} bode greffuers beffalliingh.

107. Item 2 andre breffue paa thet szamme.

Vesthersckoffh.

108. Item lagheffttzbreff paa Westhersckoff.

¹ 1504 Marts 12, Afskrift af Gram i Langebeks Dipl. (Orig., der nu er forsvunden, fandtes på Grams Tid hos Jens Rosenvinge), Udtog i Vedel Simonsen, Odense II. 1 H. S. 82.

H. 109. Item biiscopsens och besthe byggemendtz breff och dom offuer thet sandemendtztoogh, szom giortth war paa for^{ne} Vesthersckoffh.

Item paa thette ffor^{ne} gottz och eydom offuer alth Otthens herritt, ehuor szom helsth thet liggendis er y for^{ne} Otthens herritt, inthetth wndertagith, haffuer jegh *Christiern Poffuelsßenn* prior till sancthi Knutth laditt indtwaare medth logh paa lagheftth och szüiden ther nest epthther delth for^{ne} gottz och eydom till laasz wthi alle maade, szom riigens retth wdtuiszzer och indeholder etc.¹

Finis Otthens herryth.

Laus Deo. ||

²Asum herryth.

Aasum byy.

I. 1. Item *Anders Gedtzs* skødebreff paa thenn eydom, closther haffuer y Aaszwm byy, huiilckenn eydom closther fiick aff for^{ne} Anders Gedt till maglagh for nogetth andetth gottz y *Dauinde* liggendis.

2. Item tingswiitne aff Aaszu[m]³ herritts tiing om hues tretthe, ther war emellom her *Jahann Biørnsßønn* och priior till sancthi Knutth paa noghenn jordt, szom for^{ne} her Jahann lodth indthegne paa Aaszwm gade emodt logenn, och haffuer sandemendt giortth theris tough therpaa.

3. Item tingswiitne aff Aaszum herritts tingh, ath *Aaszum lundth* kandt frii eth 100 tall szuyn, nar oldenn er. ||

⁴Kierebyy klyppe.

4. Item eth tingswiitne aff Aaszwm herritts tingh paa eth bygestedt medt szyn wdtgangh och ffortaa medt agger och engh och sckoff y alle marcke, liggendis wthy Kiereby

¹ Jfr. ovfr. H. 1-11.

² Bl. 100 b ubeskrevet.

³ Håndskriftet: Aaszun.

⁴ Bl. 101 b ubeskrevet.

klypper, huiilcken jordt och eydom szom nu ligger till thenn gaardt wthy *Ffraude*, szom frue[!] paa *Glorup* haffuer kiøptth aff closther till eydom.

I. 5. Item biiscopdom paa for^{ne} jordt wthi Kierebyy.
Fraude byy.

6. Item scødebreff aff enn encke *Per Dawiidtsßens* epherleffuersche paa nogenn eydom, szom closther haffuer wthi *Ffraude* liggendis.

7. Item etth skøde aff *Hans Bangh*, szom war by-fogetth wthy *Othens*, paa en gaardt wthi *Fraude* liggendis.

8. Item konningh *Eriicks* dombreff paa altht thet gottz, closther haffuer y *Ffraude*. ||

¹ Sckofbyy herryth.

Serszløffh.

J. 1. Item biiscops *Nielsziis* skødebreff paa enn gaardt y *Sersløff* szøgenn och by liggendis, kallendis *Lundtzgaardt*, medt 2 andre gaarde y *Brunstrøp* liggendis y *Melby* szogenn.
Hemmerszløff.

2. Item greffue *Henricks* dombreff paa tuende gaarde y *Hemmerszløff* liggendis och paa nogenn anden jordt, kallis *Attendell*.

3. Item etth andetth skødebreff aff ffor^{ne} biiscop *Niels* paa tuende jorde liggendis y *Sersløff* szogenn.

4. Item hosz tiissze for^{ne} eydomsbreffue fiindis 5 eller 6 panthebreffue, szom lyder paa for^{ne} gaarde och gottz atth hagde werriith i pantt, forendt thet bleff szoldt och skøtth till closther.

5. Item *Anders Krogs* och *Hendriick Persßens* skødebreff paa 2 gaarde wthi *Szerszløff* och paa enn agger wthi *Attendell* och wppaa en fieringdell wthi *Esckieldtz markk*.

¹ Bl. 102 b ubeskrevet.

Szerszløff prestegaardt.

J. 6. Item lagheffttzbreff paa Szerszløff prestegaardt [1534.] och wppaa *Lunde lycke* og paa all prestegaardtzens tilligelsze.¹

7. ²Item mesther *Anders Globs* breff om thett regen- 1544. schaff vti Serszløff kyrcke. Anno domini 1544.²||

Morupe.

8. Item koningh *Eriicks* sckødebreff paa en gaardt wthi Morupe.

Munkehus.

9. Item broder *Lauris Brandtz*, szom war gardan her wthi graabrødre closther, sckødebreff paa *Munckesckoff* medt all szyn tilligelsze, och er ther nu paa bygtt enn gaardt, szom nu kallis Munkehus, huiilckenn gaardt och eydom closther haffuer szoldt *Henningh JørgensSønn* till *Sandtaggergaardth*.

10. ³Item eth dombreff paa pergamenth emellom klo- 1560. stereth och *Dienns y Wiisløff* paa *Munckeskow*. Wndher Gudz aar 1560.³

11. ⁴Item hosz szamme scødebreff ffindis 4 andre breffue lydendis paa szamme sckoff och eydom och instrumentum publicum therhoesz.⁴||

Niisthedt och Haustedt.

12. Item panthebreff aff her *Fredriick Barszbeck* paa Niistedt och Haustedth for 300 marck lybsck.

¹ 1534 (uden Dagsangivelse), Udtog i Rigens Forfølgningsbog 1536-42 Bl. 74 a. Jfr. nedfr. Registraturen for Skovby Herreds Præstekald under Særsløv.

²⁻² Vistnok skrevet med en anden Hånd, der ikke er forekommet tidligere i Registraturen.

³⁻³ Skrevet med en Hånd, der ikke er forekommet tidligere i Registraturen.

⁴⁻⁴ Hele denne Notits er atter overstreget; den henhører øjensynlig til Udtoget J. 9 og ikke til J. 10.

J. 13. Item *Hendriick Barszbecks* skødebreff paa for^{no} 2 gaarde.

Haustedth.

1239. 14. Item skødebreff aff en riddermandtzmandt kalendis *Ostriid*, szom szolde och skøtthe till sancthi Knutz closther y Otthens all hans eydom wthi Haustedt medth mølle och fiiskewandt och agger och engh, medt sckoff och marck. Wdtgiuffuith wnder Gudtz aar 1239 anden sancthi Morthens dagh.¹

Veye, szom ere lagszøgtthe.

15. Item 2 tingswiitne, atth the weye ere lagszøgtthe, først then wey ffræa *Liimeckeldenwad* och indtiill *Møllebeck* och szæa ffræa *Møllebeck* och indtill *Sckoffby* sckell och szæa mange weye, szom ther løber emellom *Sckoffhusze* och *Haffstedt*.

Sckoffhusze.

16. Item *Hans Barszbecks* pantthebreff paa Sckoffhusze for 200 mrc. danske.

17. Item scødebreff paa for^{no} Sckoffhusze, szom for^{no} *Hans Barszbeck* gjorde closther nogre aar, epher closther² hagde pantthetth thet.

Huadt Møllegaardtz sckoff kandt taale, nar ollenn er.

18. Item 2 tingswiitne paa Møllegaardt sckoff; thet ene lyder, atth for^{no} sckoff kandt icke taale mere endt 60 szwyn, nar egenn ber, och thet andetth lyder, atth hun kandt icke taale mer endt 200 och 20 szuiin, nar bøgenn ber.

Nota. ||

19. Item *Tønne Bryskis* skødebref paa 8 gaarde wthi *Wøfftinghe* och tingswiitne paa szamme skøde.

20. Item lagheffitzbreff, szom for^{no} *Tønne* gjorde paa szamme gottz.

¹ Novbr. 12.

² Håndskriftet gentager: closther.

Vøflingh.

J. 21. Item *Tymme Gryms* skødebreff paa etth byggestedt y for^{ne} Vøfling.

22. Item hosz szamme breffue findis nogre beckendelszebreffue aff for^{ne} *Tønne Bryscke* paa nogre peningh, szom handt hagde wpeboriitth aff closther for szamme gotthz. ||

Meylby.

23. Item skøde och magsckyyftthebreff paa enn gaardth y Meylby liggendis, szom closther fiick till magsckyyftthe for *Bovelby mølle*.

24. Item tingswiitne paa szamme skødebreff.

25. Item etth breff, ath her *Albertus* till *Barszløff* hagde pantetth sancthi Knutz closter 2 marszell jordt paa Meylby marck medt enn jordt, kallis *Wszckiier*, och 4 andre stubbe jordth wthi *Korszwangh* for syuszentzyuffue marck.

26. Item szognewiitne aff Meylby szogensteffne paa thet stycke jordth, szom ligger emellom *Niis Persßens* gaardth och *Jens Jepsßens* gaardt, then hagde legetth till *Knutth Hanßens* gaardt aff ariildtz tiidt.

27. Item lagheffttzbreff aff *Ffynbo landtztztingh* paa szamme jordth.

Eylbyy.

28. Item skødebreff aff *Jens Fincke*, szom bodhe y *Ffangellgaardth*, paa 2 gaarde wthi Eylby liggendis.

Backans lycke.

29. Item skødebreff aff *Jesper Karll* paa halffdelenn aff enn lycke, szom kallis Backans lycke, paa thenn westhre sziide bode medt agger och engh.

30. Item lagheffttzbreff paa szamme gaarde och eydom.

Magsckyyftthe, szom Palli Andersßen giorde medt closther.

31. Item ffiindis ther och magsckyyftthebreff wthi *Bierig* herritt paa en gaardth, szom Palli Andersßen giorde med th closther. ||

Kierebyy.

J. 32. Item skødebreff aff *Jens FadersBenn* paa noghenn jordth liggendis wthi Kiereby marck y Skoffby herritt.

Hareholm.

33. Item findis her wthi closther 8 breffue paa nogenn eydom liggendis wthi *Wiisløff* szogenn, och kallis Hareholm, huilekitth gottz szom ligger och er giiffuitth till *hellicgesthus kiircke* her wthi *Othens* østhenn fraa *Othens bytingh*, szom szamme breffue wdtuuiszer och indeholder.

Nota. ||

Viisløffh.

34. Item biiscop *Nielsziis* skødebreff paa en gaardt y Viisløffh.

35. Item skødebreff aff *Knutth OtthesBenn* paa en gaardth y Wiisløffh och 18 marszell jordth paa Wiisløffh marck till szamme gaardth.

36. Item konningh *Voldemars* dombreff paa szamme for^{ne} eydom.

37. Item etth andetth dombreff aff greffue *Hendrick* paa samme eydom.

38. Item lagheffttzbreff paa nogre stycker jorde paa Wiisløff marck.

39. Item skødebreff aff *Ostriidt Griisz* paa Wiisløff skoffh, szom ligger till for^{ne} gaardth; huilcke for^{ne} breff szom fyndis hoesz the breffue, ther ligger till *Haustetth*.

40. Item landtztingswiitne paa for^{ne} skoff.

41. Item sognewiitne och tiingswiitne paa *Dans skiiffthe*, szom ligger y Wiisløff skoff, och er szamme skoffsckyffithe stentth och stabletth omckringh, och kandth closther ffrii therwppaa 100 szwyn, nar oldenn er enthen paa egh eller bøgh.

42. Item lagheffttzbreff paa szamme skoffsckyffithe.

Møllegaardth.

J. 43. Item iilsckisbreff paa then lagheffth, szom *Jørghen Henningßøn* giorde paa Møllegaardth y Sckoffby herritt liggendis.

Rwe.

44. Item maglaxsbreff aff *Jacob Hardenbieriigh* paa enn gaardt y Rue emodt en gaardt, szom handt ffick igienn y *Horne*. ||

Becke.

45. Item skødebreff aff *Per Nielsßen* paa *Beckegaardt* och tingsvitne offuer szamme skøde paa for^{ne} gaardth.

46. Item 3 breffue, thet ene lyder paa danscke och the 2 paa latine, szom er aaszyunsbreffue emellom *Rorstrvp* och *Beckegaardt* om gertzell; tha formeler for^{ne} 3 breffue, atth the aff *Rorstrvp* bør atth holde hallff gerde medt thennom y *Becke* szaa wiide, szom theris aasckodt er emodt huerandre.

47. Item lagheffttzbreff paa szamme gaardt och eyendom.

¹Item nogen perckmenttzbreffue paa thett godtz, closter haffuer wdi *Wøfflinge*, som her eptherføliger:

48. Item domsbreff aff *Schoby* heris ting, att 12 eyer schulde yndstenne nogen jordt paa *Wøfflinge* marck.

49. Item stensbreff paa nogen jordt och eyndom, som er yndstennet till *Pølsgaardt* och *Haffuegaardt* y *Wøfflinge*.

50. Item stensbreff paa nogen jordt och asteder, som er indstennet till 4 gaarde vdi *Wøfflinge*.

51. Item stensbreff paa nogen jordt, schouff och eyndom, som er yndstennet till *Anders Hansens* gaardt y *Wøffling*.

52. Item maglagsbreff paa 4 ager emellom *Jørgen Nielß* och *Anders Hans* wdi *Wøfflinge*.¹ ||

¹ Skrevet med den ovfr. S. 196 Note 3 nævnte Hånd.

Skamme herryth.

Blastrupp.

K. 1. Item skødebreff aff *Hans Strygh* paa enn gaardth y Blastrup.

Bedisløffh.

2. Item skødebreff paa enn gaardt wthi Bedisløffh, szom closther ffiick aff *Eyler Bryscke*.

Høyrope.

3. Item tiingswiitne paa 17 stycker jorde och 3 skaar engh, szom closther haffuer paa Høyroppe marck.

4. Item sandemendtzbreff paa szamme eydom.

5. Item 3 andre breffue paa szamme eydom.

Egenssze.

6. Item skødebreff aff *Anders Ebbisßenn* paa en gaardt wthi Egensze.

7. Item 2 szognewiitne paa nogen friihetth till szamme gaardt. ||

Aurnes bierck.

8. Item skødebreff aff *Hans Strygh* borgmesther y *Othens* paa nogen jordt och eydom liggendis wthi Aurnes bierck.

9. Item konningh *Christierns* dombreff paa for^{ne} jordt och eydom.

10. Item 5 andre adtckommelszebreffue paa for^{ne} jordt och eydom.

1557. 11. ¹Item maglagsbreff aff *Franndtz Brockenhus* paa enn gaardt vdi for^{ne} Auuernis berck wdi *Thøreszøe* liggendis. Wnder Gudtz aar vdgiffuit 1557.¹ ||

Lunde herryth.

Anderopp.

[1485 og 1368.] L. 1. Item wiidisze medt gode mendtz bezeyglingh

¹⁻¹ Skrevet med den ovfr. S. 196 Note 3 nævnte Hånd.

wdtaff her *Niels Tuesføns* testamenthe paa nogeth gottz, szom closther haffuer y Anderop liggendis, szom for^{ne} her *Niels Tuesføn* gaff till closther y hans testamenthe.¹

L. 2. Item skødebreff aff for^{ne} her *Niels Tuesføns* szønn *Tue Nielsfønn* paa szamme gottz, szom handt giordhe closther nogre aar, epther faderenn war dødt.

3. Item laaszebreff paa for^{ne} gaardhe och gottz.

4. Item lagheffttzbreff paa szamme gaardhe och gottzs.

5. Item dombreff aff *Danmarcks* riigis raadth paa samme gaarde och gottzs.

6. Och riigens stadtfestelsze offuer samme dom.

7. Item skødebreff medt 2 andre adtckommelszebreffue paa en gaardt y Anderop aff *Hans Clausfønn* borgmester y Otthens.

Item alle tiissze for^{ne} breffue paa ffor^{ne} gaardhe och gottzs findis hoesz the breffue, szom lyde wppaa *Daruppe* gottz liggendis wthi *Bog* herritt.

Otterupp.

8. Item dom aff *Oluff Henriicsfønn* herrittsfogeth till Lunde herritt paa eth nytt marckeskell, szom bynderne hage giortth emodth alle lotzeygers szambtycke. ||

Tockerop.

9. Item skødebreff aff *Tyggi Mus* paa alth thet gottz, szom handth hage wthy Tockerop, szom handt skøtthe till sancthi Knutz closther wthy Otthens.

10. Item andetth skødebreff paa szamme gottz i Tockerop wdtgiiffuit paa *Fynbo landtziingh*.

Østropp.

11. Item skødebreff aff her *Anders Tyckesfønn* paa enn gaardt y Østerop.

¹ 1485 (uden Dagsangivelse), Udtog i Tegn. ov. alle Lande III. 373 a (nævnt i RDRDM. II Nr. 2860). Jfr. Brevet S. 14 nedfr.

L. 12. Item endt etht skødebreff paa szamme gaardth wdtgüiffuitt till tiinghe.

13. Item tuende andre beckendelszebreff aff thennom, szom szolde for^{ne} her *Anders* for^{ne} gottz.

14. Item etht breff paa for^{ne} gaardt och skoffsckyyftthe, atth *Niels Mattsßenn* y *Daustrup* szolde for^{ne} her *Anders Tyckesß* for^{ne} gaardt och skoffsckyyftthe medt szyn tilligelsze.

Gusckoff.

15. Item aaszynszbreff paa for^{ne} skoff, szom kallis Gusckoff.

1560. 16. ¹Item etht szandmemndzbreff emellom *Hvwnsløff* och *Kiølstrupp* marck. Vndher Gudz aar 1560.¹||

Nyszløffh.

17. Item skødebreff aff *Per Persßen* borger y *Othens* paa enn gaardt y Niiszløff liggendis.

²Nistedtt skouff.

1557. 18. Item tingiswittne aff *Nesbyhoffuitts* bircketingh paa Nistedtt skouff, atth thenndtt høer till sancti Knutz closter effter gamle windisbiurdtt. Wnder Gutts aar tu siindtt fem hundriith halfftrüidiesindistiuge och siw.

1558. 19. Dombreff aff sex ridermenntsmenndtt, atth the epter konn. maistats beffallingh wor paa Nistedtt skouff och dømpte thenndtt till sanctii Knutz closter effter gamble windisbiurdtt och breffue. Datum 1558. Och er for^{ne} skow indhsteenneth effther steningzbreffwens lydelszse.²

Hyastrupp.

20. Item skødebreff aff *Eyler Bryske* paa 2 gaarde y Hyastrupp.

21. Item skødebreff, szom for^{ne} *Eyler Bryske* fiick

¹⁻¹ Skrevet med den ovfr. S. 237 Note 3 nævnte Hånd.

²⁻² Skrevet med en anden Hånd, der vistnok ikke er forekommet tidligere i Registraturen.

aff *Hans Clausßen* fuordom borgmesther y *Othhens* paa for^{no}
2 gaarde.

L. 22. ¹Dombreff paa thett fiskerii wtti *Stege* och 1556.
paa strandueie och kirkeweie och paa thennd grifft och
gierde emellom *Liungbye* och *Anderupe* march. Wnder
Gutts aar 1556.

23. Forligelsemoell emellom *Otte Rudtt, Knudtt Mi-* 1560.
chelsenn och prior tiill sancti Knudtt paa thennd enne och
frw *Anne Jørgenn Daaes* tiill *Østrup* paa thennd andenn
side om thennd stennte wttii *Anderupe* marek. Wnder
Gutts aar 1560.¹ ||

Nystedth.

24. Item skødebreff aff *Poell Jensßenn* wthi *Ger-*
sckoff paa enn gaardth wthi Niistedt, szom wii ffiick aff
hannum till magskyffthe ffor en gaardt igienn wthy *Ger-*
sckoff.

25. Item konningh *Woldemars* skødebreff paa all
thenn eydom, handth hagde wthy Niistedth.

26. ²Item tiingswiitne, att the 2 closthers gaarde y
Nystedth haffuer hagth theris ffrii sckoffhugh offuer all
Szeyrszløff [?] sckoff till szaa lenghe, atth her *Iwer Bryske*
formentthe thennom thet, for handt wiille taghe sckoffuen y
heign och fredth, och theremodt vdtlagth handt thennom
thenn deell till sckoffhugh igienn, szom ligger østhenn
weygenn, huilckiiwth the hagde atth brughe y langh tiidth
wden all hiinder.²

27. Item ethh sognewiitne paa thet szamme, atth the
2 gaarde y Niistedth haffuer hagth theris ffrii schoffhugh y
Anderop sckoff y 40 aar och mere wdenn all giensziigelse.

28. Item ethh sognewiitne och tingswiitne, atth ther
haffuer icke werriitth mere endt 4 byggestedt y Niistedth,

¹⁻¹ Skrevet med den ovfr. S. 244 Note 2 nævnte Hånd.

²⁻² Hele Notitsen er atter overstreget.

szom stodth ffor sckylth och landtgiilde, wdenn ethh gadehus, szom laa huerckenn agger eller engh till och war ethh hyurdehus.

1557. L. 29. ¹Item ethh tingswitne aff *Neszbyhowitz* biircketing lyddenndis, att 17 mendt haffuer wondett, thett sancti Knudtz closters thienere vdi Nystedt haffuer aff gamel tiidt hafftt frii schoffhug, gierdtzell och ildebrannt wdi Nystedt schoff liggindis østenn och szyndenn jordbroenn. Wnder datum 1557.¹||

²Nystedt skoo.

1558. 30. ¹Item domsbreff aff 6 riidermendtzmendt epher k. mat. beffaling, att the schulle grannscke och forfare, om szamme Nysted schoff kunde fyndis att ligge till *Neszbyhoffwitz* len eller til sancti Knudtz closter, och giffue thett beschreffuitt; saa haffuer szamme gode menndt tildømt sancti Knudtz closter szamme for^{no} Nystedt schoff att beholle quitt och frii, som szamme theris dom wduiszer. Wnder datum 1558. Och thenne trette førde *Jørgen Skinckell* till *Lamehaffue* closterett paa, ther hanndt war lennsmandt, wden all redelig aarszag etc.¹

³Om thet fiiskerii viidh Steghe.³

1556. 31. ⁴Ithem ith dom och forliigelszebref emellom *Jørgenn Skinckell* paa kong^e matt. vegne och alle lodtzeier y *Anderop*, *Nystedt*, *Stigge* och *Haffue* om gressgangh, om strandveie, kirckeweie och fiskeriee att nyde och beholle, som thett haffuer verritt aff arildtz tiidt, epher the gode mendtz sigelsze, som vor *Anthonis Bryske* till *Langesø*⁴

¹⁻¹ Skrevet med den ovfr. S. 196 Note 3 nævnte Hånd.

² På denne Side findes ingen Sideoverskrift. Ordene Nystedt skoo er skrevne med den ovfr. S. 196 Note 5 nævte Hånd.

³⁻³ Skrevet med den ovfr. S. 196 Note 5 nævnte Hånd.

⁴⁻⁴ Skrevet med en Hånd, der forekommer Bl. 48 b-49 a og noget ligner, men dog næppe er identisk med den, der omtales ovfr. S. 230 Note 1.

¹*Danmarckis* riigis chanantzeler, *Wernner Sualle* landt-dommer wdii *Fyenn*, *Pouell Skinckell* till *Østrup* och *Neils HendrickBenn* till *Thoystrup*, som theris breff wduiszer och indeholder. Vdgiffuitt wnder *Gudtz* aar 1556.¹||

²Vindinge herrytth.

Skalckendrop.

M. 1. Item skødebreff aff *Folmer Sckiinckell* paa en gaardt wthy *Skalckendrop* liggendis.

2. Item tingswiitne paa enn jordt, szom ligger paa *Schalckendrop* marck, szom kallis *Wiilloms jordth*, szom haffuer leyett till for^{no} gaardth aff *ariildtz* tiidth.

Bogensze oc *Kiirszendrvpp*.

3. Item skødebreff aff frue *Eliine Jensdatter* aff *Rolstedt* paa 2 gaarde, szom hun gaff till closther, thenn ene y *Boensze*, then annen y *Kiirszendrup*.

4. Item landtziingswiitne paa szamme gottz.

Reffszuinninge.

5. Item skødebref paa enn gaardt y *Reffszuinninge*, szom her *Niels LaurisBen* riidder gaff till closther.

Viininghe.

6. Item endtt eth skødebreff paa en gaardt y *Vin-ninghe*, szom for^{no} her *Niels LauersBen* magskyffithe medt closther.

7. Item sandemendtzgangh emellom *Reffszuinninghe* och *Tuiinge*.

8. Item eth skødebreff aff frue *Anne Nielsdatter* paa 2 gaarde, then ene liggendis wthi *Wiinninghe* och then anden y *Reffszuinninge*.

9. Item eth magskyffithebreff paa thet marckeskell, szom war giortt y *Reffszuinninghe* østhenn thet nyy marcke-

¹⁻¹ Skrevet med den S. 246 Note 4 nævnte Hånd.

² Bl. 110 b ubeskrevet.

skell, och findis szamme breff hoesz the breffue, szom fiindis paa *Bierig* herrith. ||

Corpendrop.

M. 10. Item skødebreff aff *Jens Erycsßenn* paa, hues eydom closther haffuer y Corpendrop.

11. Item 2 andre skødebreff aff for^{ne} *Jens Eriics-ßønn* paa nogen andre jorde, ager och engh. ||

¹Bieryg herryth.

Biirckiinghe.

N. 1. Item skødebreff paa enn gaardth wthi *Wiilholm*, szom nu ligger y Biirckyinghe by, aff *Wncker Karlsßenn*, szom handt skøtthe till closther paa Biieriig herritts tiingh.

2. Item ethh tiingswiittne paa en kaalhaffue hoesz *Wiilholms mølle*, szom hører till closther.

3. Item lagheffitzbreff paa all szamme gaardtz tilliigelsze.

4. Item konningh *Christiani* dom paa szamme gaardth.

5. Item sandemendtz tough paa szamme gaardth och paa thenn marckeskell, szom wor giortth emellom Biirckiinghe och *Rørope*.

6. Item riigens stadtfestelsze paa thet lagheffitzbreff, szom therwppaa giortth bleff. ||

Aggedrvpp.

7. Item konningh *Eriicks* skødebreff paa enn gaardt y Aggedrvp.

8. Item endtnu ethh andetth skøde aff for^{ne} konningh *Eriick* paa 5 ottingh jordth liggendis y Aggedrvppe marck.

Bønesckoff.

9. Item officials wiitne paa ethh sognewiitne om Bøne-

¹ Bl. 112 a-b ubeskrevet (med Undtagelse af, at Bl. 112 a har Sideoverskriften: Vynding herryth).

skoff, att for^{ne} skoff er felitthskoff bode till *Agedrvp* och till the andre etc.

N. 10. Item hoesz tiissze for^{ne} breffue fiindis nogre andre breffue, szom lyder paa thennom, szom szamme gottz hagdhe y besziddelsze tilforrn, førendt thet kom till closther.

Dreygbyy.

11. Item skødebreff paa enn gaardth y Dreyby aff gardann till *graabrødre* och hans conuentth her wthi *Othens* for noghen jordth, the fiick iigieenn, szom theris abelhaffue nw wppaa staar.

12. Item konningh *Hansziis* dom paa for^{ne} eydom.

13. Item lagheffttzbreff paa for^{ne} gaardt.

14. Item 2 konningh *Eriicks* skødebreff, szom røre paa for^{ne} eydom, och ffiindis thiissze for^{ne} breffue hosz the breffue, szom fiindis wppaa *Aggedruppe*. ||

Hunzløff.

15. Item skødebreff paa enn gaardt y Hunzløff, szom *Tørckell bunde* gaff till closther y szitth testamentthe.

16. Item skødebreff paa eth stycke jordt aff *Magns Persßenn*, szom ligger y Hunzløff marck indenn wongeleditt y thenn allmarck.

17. Item tingswiitne paa for^{ne} jordt, atth thet haffuer weritth y rolighetth till closther gaardt ibidem.

Nørreckereby.

18. Item skødebreff paa enn gaardt y Kiereby aff *Algudt*, szom gaff for^{ne} gaardt till closther.

Item [!].

Kierebyy.

19. Item skødebreff paa en gaardt wthi Kereby, szom wii fiinge aff frue *Metthe* her *Tielluffs* epherleffuersck till maglagh for en gaardt wthi *Torpe*. ||

Tuiinghe.

20. Item skødebreff aff *Niels Pantteckiers* epher-

leffuerscke paa 11 marszell jordt y Tuiinghe, szom hun sckötthe och gaff till closther.

Atteltuedtz gade.

N. 21. Item ethh sandemendtzough och tingswiitne theroffuer om tretthe, szom war emellom *Kedderop* och *Tuiinghe* och *Liille Torpegaardt* paa enn gade, szom kallis Atteltuedtz gade, och haffuer for^{ne} gade leygitth wnder fæfodt bode till Twiinghe och *Lammehaffue* szaa well szom till Kedderopp och Liille Torpegaardth y hundriitth aar och mere.

22. Item tingswiitne, atth 3 mendth hagde wiitnede, atth thennom myndis thet, atth bode engh och sckoff fraa *Nis Bruns* haffue och till *Niis Mattzens* sckoffh och engh emellom bode brøder haffuer leygiitth och weriitth brught till the 4 gaarde y *Tuiinghe*, och aldriigh inghenn szloo thennom wdenn for^{ne} the mendt y Twiinghe.

23. Item breff paa then sandemendtzough, szom giorth war emellom *Reffninghe* och *Tuiinghe*, och tha bleff closther szyn jordth tilmelth atth bliiffue till closther, szom tilfornn war, bode paa thenn ene marckeskell och paa thenn andenn.

4 agger paa Folbiergs mark.

24. Item her *Per Hoffuenskyltzt* magsckyffthebreff paa all then eydom, szom handt hagde wthi Folbiergs marckh, bode agger och engh. ||

Munckeboo.

25. Item magsckyffthebreff, szom *Palli Andersßenn* giordhe medth closther paa en gaardt y Munckebo.

Thette breff fiindis hoesz the andre magsckyffthebreff, szom *Palli Andersßøn* giorde medt closther.

26. Item tingswiitne, atth *Per Boosßønn* y Monckebo szoghenn skötthe *Claus Jepsßønn* en tofftth liggendis norden hans abelgaardth for enn andenn jordt, szom heder *Flødeckers* agger.

Atteltuedt och Driistropp.

N. 27. Item ethh testamente, szom *Per Nielsßønn* gjorde, i huilckett handt gaff closther tilbage igienn 2 parte aff 200 mrc. medt 2 gaarde, then ene y Atteltuedth och then andenn y Dristrop, medt theris tilligelsze.

Bregeholm.

28. Item tingswiitne, atth herritzfogeden y Bierig herritt fand prior till sancthi Knut logløs for thenn lagheffth, handt wille giøre paa Bregneholm, ephtherthii ther ingenn paatalde etc. ||

Hintzsholm.

Høgbierig marck.

O. 1. Item ethh magsckyffithe, *Per Ffriis* gjorde medth capiitell y sancthi Knutz closther y Otthens paa 2 agger, 1 liiden och 1 stor, for anden jordt liggendis y *Hadenciill*, huilckenn handt skötthe paa Hegnsholms tiingh.

Hersznabe.

2. Item biiscop *Nielsszes* breff paa en gaardt och ethh møllestedth, szom handt leygde till closther.

3. Item 1 tingswiitne paa nogen jorde, szom er fierdeparthenn aff ethh boell.

4. Item biiscop *Eriicks* dombreff emellom her broder *Anders* och *Anders Eriicsßønn* paa nogre jorde paa Hersznabe marck.

5. Item biiscop *Nielszis* breff, atth handth gaff till closter enn jordth liggendis hoesz *Besckedam* hoesz Hersznabe y *Dalby* szogenn.

6. Item *Anders Tomesßens* orszaghebreff, atth handt gaff capittell lediigh och løsz for 20 mrc. purtth szølf och togh biscopen y *Fyenn* och hans ephtherckomere igien y stædiith.

7. Item *Per Nielsßenn*, kallis *Beyere*, beckender szegh ingenn retthihetth atth haffue y closthers eyedom paa Hintzholm. ||

^{1 2}Gudme herredh.

Elderopp.

P. 1. Item magskiiffthebreff, szom *Jens Pouelsßenn* y Elderoppe och *Hanns Jennsßenn* hans szønn giorde medh klostereth om eth bygghesteedh, szom mandh kalle *Eskiildzbygdth*, som er 2 stycker jordth, tiill ewindheliigh eyie.

Thenne for^{ne} gaardth kiøffthe *Johann Friis* aff klostereth.

Volstropp.

2. Item magskiiffthebreff aff frwe *Bernickisdatter* [!]³, her *Pedher Hoffwenskyldz* efftherleuerske, paa 2 gaardhe wdi Wolstroppe ligenndis.

3. Item 2 szognewitthne paa eth stycke jordth, kallis *Attebroholth*, szom liggheer tiill enn aff for^{ne} gaardhe y Wolstropp.

4. Item lagheffdzbreff paa for^{ne} eydom.

Thette for^{ne} godtz kiøffthe frwe *Anne Wrnis* aff klostereth. ² ||

Rynckebygaardt.

5. Item eth forligelszebreff emellom prior *Gedth* och *Claus Sckiinckell* till *Lammehaffue* om tretthe, thennom emellom war om nogen jor dt liggendis paa *Rynckeby* marck, om huiilcken tretthe biisp *Naffne* forliicthe thennom medt flere gode mendt wthi szaa maade, atth for^{ne} Claus Sckiinckell schulle aldriigh beffatthe szegh medt for^{ne} eydom y nogre maade.

6. Item beekendelszebreff aff ffrwe *Elssze* paa *Løgetuedth*, atth hun beekender szegh och sziine arffuinge inghenn retthetth atth haffue wthi the 4 orte bygh, szom aarliigh aar gaar aff Rynckebygaardt och till sancthi Knutz closther.

¹ Bl. 116 a ubeskrevet.

²⁻² Skrevet med den ovfr. S. 237 Note 3 nævnte Hånd.

³ Det egentlige Navn (Cecilie) er glemt i Håndskriftet.

P. 7. Item prouestens och officials dom wthi *Otthens* paa nogenn eydom och jorde liggendis paa *Rynckebyy* marck, szom nw ligger till *Rynckebygaardh*. ||

Sundtz herrytth.

Dongs Høyrope.

Q. 1. Item skødebreff aff *Niels PersBenn* paa altht thet gottz och eydom, szom handt hagde y Dongx Høyrope, huilckiith for^{ne} gottz handth gaff till closther wthi sziitth testamenthe. ||

Sallyngh herrytth.

Hornne.

R. 1. Item konningh *Hanssziis* skødebreff paa en gaardt y Hørne.

2. Item eth sognewiitne paa all then eydom, sz[om]¹ laa till for^{ne} gaardth, thenn tiidt hun bleff kiøpth till closther, haffuer leygytth thertill wiilsckiitth och wckierth y 40 aar och mere.

Item [!]. ||

Nørre Brobyy.

3. Item skødebreff aff en wiidue wdtgiiffuit aff *Fynbo landtztigh* paa nogen eydom och jorde liggendis paa Nørre Broby marck.

4. Item laghefttzbreff [*paa*] all thenn eydom, szom closther haffuer y Nørre Broby liggendis, och paa eth enmercke, szom kallis *Presthesckoff*, indtill weyenn och wppaa eth andetth enmercke, szom kallis *Presthesckoff*, y then westhre ende, indtill weygen tager.

5. Item hoesz tiissze breffue ffiindis 14 andre breffue, szom lyde wppaa szamme eydom.

6. Item *Tørckell bundis* testamenthe paa nogetth aff

¹ Håndskriftet: szaa.

szamme eydom lydendis, huilckith testamenthe ther ffyndis hoesz the brefue, ther lyde paa *Hunszløff*.

Item thette for^{no} gottz haffuer *Knut Wrne* kiøpth aff closther. ||

¹Bog herrytth.

Norbyy.

S. 1. Item skødebreff aff *Jacob Norby* paa en gaardt liggendis wthi Norby for en gaardth, handt fiick igien y *Blastrvp* liggendis.

Ørszbieriigh.

2. Item tingswiitne paa enn gaardth wthi *Ørszbiergh*, szom haffuer legetth till closther y ariildtz tiidth etc.

[1538.] 3. Item lagheffttzbreff paa all closther gottz y Bog herrith och paa etth damstædth y *Ørszbiergh*.²

Claus Brockenhus.

4. Item etth forliigelszebreff emellom Claus Brockenhus och hans arffuinge och priior till sancthi Knutth och hans eptherckomere om, hues tretthe thennom emellom war om gottz y Bog herritt och y *Ventz* herritt. ||

Crarope.

5. Itthem etth skødebreff aff *Icon* [!] *ArløffsBenn* [?] aff Crarope, szom schøtthe szyn gaardt liggendis y Crarope tiill sancthi Knutz closther y Otthens till euerdelig eye.

6. Item skødebreff aff *Per Laalii* paa en agger liggendis y *Melby* marck y *Korszeuongh* hoesz *Szynnernis* [?] kier.

Krogsgaardt metth etth møllestedth.

7. Item skødebreff aff her *Albretth* paa enn gaardth, kallis Krogsgaardt, och 1 møllestedt.

¹ Bl. 119 a ubeskrevet.

² 1538 (uden Dagsangivelse), Udtoget i Rigens Forfølgningssag 1539-46 Bl. 113 b.

Turoppe.

S. 8. Item skødebreff aff *Claus Speck* paa all then eyendom, som handt hagde wthi Turoppe liggendis.

9. Item aasziiunzbreff paa en agger hosz Turoppe kallendis *Gadeckiers agger*, och er tingswittne gangeth therepther. ||

Høyroppe.

10. Item skødebreff aff frue *Margrete* paa all thenn eyendom, som hun haffuer y Høyroppe liggendis.

Stoffs tofftth.

11. Item skødebreff affh *Matz AndersSønn* paa en tofftth, szom heder Stoffs tofftth, liggendis østhenn for *Høyrope*.

Tretthebreff.

12. Item 3 breffue om tretthe emellom *Anders MattsBen* och *Marquardt Matzenn* om enn engh liggendis emellom kiirckens jordth och *Jacob Norbys* skoffsckyyffithe.

Marckeskiell.

13. Item breff paa thet herritzsckiell emellom Bog herrith och *Skoffby* herrith. ||

Darope. Gliimszbierigh.

14. Item skødebreff aff her *Niels TuesSønn* riidder, [1368.] som handt gaff till closther wthi sziitth testamentthe paa alth thet gottz och eyendom, szom handth hagde wthy Derope liggendis, och paa tuo gaarde liggendis wthi Gliimszbieriig.¹

15. Item hoesz szamme her *Niels TuesSøns* skøde och testament fiindis manghe andre breffue, szom for^{ne} her Niels TuesSøn hagde paa szamme gottz.

16. Item sognewiitne paa en jordth liggendis paa Darvp marck, szom kallis *Tretthemarck* och haffuer weritt brugth till Darup aff ariildtz tiidth.

¹ 1368 (uden Dagsangivelse), Udtog i Tegn. ov. alle Lande III. 373 a, RDRDM. II Nr. 2860. Jfr. Brevet L. 1 ovfr.

S. 17. Item 3 breffue paa enn engh, szom haffuer weritt wthi tretthe.

Saltoffthe.

18. Item breff aff mesther *Anders Braberck* paa en gaardth wthi Szaltoffthe.

19. Item etth pantthebreff paa szamme gaardth.

20. Item etth dombreff aff *Danmarcks* riigis raadt paa althth thette for^{ne} gottz och eyedom.

21. Item riigens stadfestelsze offuer samme dom.

[1509.] 22. Item lagheffttzbreff paa althth thet gottz, closther hafuer offuer althth Bog herritt liggendis.¹

[1542.] 23. Item laaszebreff, szom jegh *Christiernn Poffuels-Ben* haffuer giortth paa althth for^{ne} gottz, ehuor szom helsth thet ffiindis offuer althth Bog herritt liggendis.² ||

Bredth.

24. Item skødebreff aff *Keldt Persßenn* paa en gaardth i Bredth.

25. Item konningh *Oluffs* dombreff och laaszebreff paa for^{ne} gaardt och eydom.

26. Item paa thette for^{ne} gottz och eydom offuer althth Bog herrith, ihuor szom helsth thet liggendis er y for^{ne} Bog herritt, inttheth wndertagiutth, haffuer jegh *Christiernn Poffuelsßenn* priior till sancthi Knutth førsth laditt induaare medt logh paa lagheffth och sziidenn ther nesth epther deltt for^{ne} gottz och eydom till laasz wthi alle maade, szom riigens rett wdtuiszer och indeholder etc.³ ||

¹ 1509 (uden Dagsangivelse), Udtog i Rigens Forfølgningssbog 1539-46 Bl. 113 a.

² 1542 Jan. 15, nævnt i Rigens Forfølgningssbog 1539-46 Bl. 114 a.

³ Lovhævdsbrevet registreres særskilt ovfr. under S. 3, og Låse-brevet under S. 23; af de øvrige Breve nævner Rigens Forfølgningss-bog 1539-46 Bl. 113 b: Stadfæstelsesbrevet (dateret 2. feria post dominicam letare uden Angivelse af Året, der må falde i Tiden 1538-40) og 1. Dombrev (af 1540 Apr. 26), samt Bl. 114 a: 2., 3. og 4. Dom-

¹ Sttenningsbreff paa noggen jordtt liggendis till

3 gorde y Turrupe.¹

S. 27. ²Item stensbreff paa perckment aff Bog heritz 1556.
ting wnder Gudtz aar 1556 lyddenndis, att 12 jordeyerbønnder
haffwer yndtstennett och stabelt nogenn jordt och eyndom
till the 3 gaarde y Turrupe etc.² ||

³Ventz herrytth.

Cogstorpp.

T. 1. Item skødebreff aff her *Tagge* presth paa enn
gaardth y Kogstorp medth 10 marszell jordt och 9 ørszell
wthi jordth.

Aalszboo.

2. Item wiidiisze aff *Astriidt Tyggisßens* riidders te-
stamentt paa 2 gaarde, szom handt gaff till closther wthi
hans testamentthe, liggendis wthi Aalszboo.

Røruppe.

3. Item *Wnckers Karls* riidders testamentthe paa enn
gaard y Rørupe liggendis, szom handt gaff till closther ffor
siith leggerstedth. ||

⁴Fielderupp.

4. Item ffrwe *Osszes* wpladelszebreff paa altht thet
gottz, hun haffuer y Fielderop, førsth for etth panth och
sziidenn till eyedom.

brev, almindelig Stævning og 6 Ugers Stævnings Overhørelse, alle med samme Datoer som de tilsvarende Breve for Odense By og Odense Herred ovfr. S. 210 f. og 223 f.; dog angiver Rigens Forfølgningsbog så vel for Odense Bys og Herreds som for Båg Herreds Vedkommende for alle Brevene af 1540 kun Dagen, men ikke Året.

¹⁻¹ Skrevet med en Hånd, der næppe er forekommet tidligere i Registraturen.

²⁻² Skrevet med den ovfr. S. 196 Note 3 nævnte Hånd.

³ Bl. 122 b ubeskrevet.

⁴ Bl. 124 a. — På Bl. 123 b findes 2 Udtog, som dog bagefter atter er overstregede, idet de gentages Bl. 126 a; se dér.

T. 5. Item konningh *Eriicks* indtførelsebreff paa szamme gottz och eydom.

6. Item for^{ne} konningh *Eriicks* dombreff paa for^{ne} gottz.

7. ¹Item domsbreff aff Wendtz herrittz ting, att 8 sandemendt schulde suerre marckeschell emellom *Dymosze* och *Kouerbøle* och *Dymoszegaardt* etc.

1555. 8. Item sandemendtz breff emellom *Atzerbo* marck och *Kouerbøle* marck och closters eydom, som liger till *Dymosze* och *Dyrmoszegaardt* och *Ebedrup* och *Felemosze*. Wdgiffuit vnder Gudtz aar 1555 tisdagen, som sancti Marci euangeliste paa faldt.^{2 1}

Bubell.

9. Item skødebreff aff *Borquardth Lambbeck* paa en gaardth y Bubell liggendis.

10. Item dombreff aff biiscoppen her wthi *Ffyenn* metth flere gode mendtz paa for^{ne} gaardth.

11. Item *Danmarcks* riigis radtz dombreff paa for^{ne} gaardth.

12. Item breffue paa indtførszell och dom paa for^{ne} gaardth. ||

Gatzbøll.

13. Item skødebreff aff konningh *Eriick* paa en gaardth y Gatzbøll liggendis.

14. Item aaszynsbreff paa en engh kallendis *Lagemadt*, liggendis wedth *Vluffmoszedam*.

15. Item breff, atth 8 mendth sckyfithe jordth och eydom emellom Gatzbøll och *Attzerbøll* mendth.

16. Item breff, atth reffszmendth haffue rebth *Grøfft*.

¹⁻¹ Skrevet med den ovfr. S. 196 Note 3 nævnte Hånd.

² Apr. 25? (denne Månedsdag var i det anførte År en Torsdag, så at Registraturens „tisdagen“ måske er en Skrivfejl for Torsdagen, med mindre Fejlen skulde ligge anden Steds).

thebieriigh marck och closther szaa mögitth till, szom thet szegh burde epther loghenn.

T. 17. Item tingswiitne aff *Wiisszenbierigh* tingh om etth voldt etc. ||

Dyremoszegaardth.

18. Item skødebreff aff *Niels Pors* och *Anders Pors* paa all then eydom, szom the hagde wthi Dyrmosz lycke och Dyrmosz dam.

19. Item tingswiitne om forligelszemaall emellom prior till sancthi Knutth och nogre bynder om Dyrmosze bierigh etc.

Heggebøll.

20. Item 2 dombreff paa noghenn eydom liggendis paa *Kaaszbierig* till then gaardth, szom closther haffuer y Heggebøll liggendis. ||

Sckriillinghe.

21. Item breff paa enn gaardt liggendis wthi Sckriillinghe, szom er giiffuitt till *sancthi Lauris altere*.

Cautzlundth.

22. Item breff wppaa en gaardth liggendis wthi Cautzlundt, szom er giiffuitt till *sancthi Lauris alttere*. ||

23. ¹Item tingswiitne, atth *Jens Gammell* lodth giøre marckeskell emellom *Ebbedrup* och *Attzerbo* marck.

Dybemosze. Feldemosze.

24. ²Item ³tingswiitne och skøde aff ³*Miichiill Hans-Bønn* y *Aalszoo* ⁴paa thette epther^{ne} eydom⁴, szom er først

¹ Dette Udtog fandtes allerede på Bl. 123 b, hvor det dog atter er blevet overstreget; det lød dér: Item tingswiitne, szom Jens Gammell delthe Attzerbo och Ebbedruppe marckeskell till logsmendt, the tydde therom, szom landtzlog vdtuiszer.

² Dette Udtog fandtes ligesom det foregående på Bl. 123 b, men er dér ligeledes overstreget; i det følgende anføres de Afvigelser, som Teksten på Bl. 123 b har fra den på Bl. 126 a.

³⁻³ Bl. 123 b: landtziinghswiitne, atth.

⁴⁻⁴ Bl. 123 b: skøtthe och affhende ffraa szegh och sziine arf-

Szauszemosze emellom *Ebbedrvp* och *Koffuerballe* marckesckell, item 1 sckoffslandth liggendis till Dybemosze wdtgangh østhen gaardenn, wiitt och stortt, szom thet forfundet er, item 2 stycker jordt y kalluffhaffuerne, aggerlandth, sckoff och engh, szom er Feldemosze wdtgangh, item 3 stycker jordth szamfeldt och szaa mögiith, szom Michiill Hansßenn haffuer y Feldemosze wenghe, item 1 stycke jordt, wender paa *Westherdams* demiiingh, och alth hans eydom, handth haffuer y szamme *Westerdam*, item en stor agger y *Biergenne* tuertt offuer alweghenn, wender paa *Langckier*, item endt en stor agger liggendis syndenn¹ wdt medt aluegenn, szom er en aueningh. ||

T. 25. Item paa thette for^{ne} gottz och eydom offuer alth Wentz herritt, ehuor szom helsth thet liggendis er y for^{ne} Went herritt, inthetth wndertagiitt, haffuer jegh *Chriistiernn Poffuelßenn* prior till sancthi Knutth førsth ladith indtuaare medth logh paa lagheffth och sziiden ther nesth ephther dellth for^{ne} gottz och eydom till laasz wthy alle maade, szom riigens retth wdtuiiszer och indeholder etc.²

1554. 26. ³Item tingsvitne paa perckment, wdgiffuit till Vendtz heritz ting wnder Gudtz aar 1554, lydendis, att 4

fuinghe och till sancthi Knutz closther thenne ephtherschreffne eyendom paa Attzerbo marck liggendis.

¹ Bl. 123 b: szynder.

² Af de til denne Forfølgning hørende Breve findes Lovhævdnen (af 1537 uden Dagsangivelse) i Udtog i Rigens Forfølgningsbog 1539-46 Bl. 111 a og (kortere) sstds. 1536-42 Bl. 74 a; i Bindet 1539-46 nævnes endvidere Rigens Stadfæstelsesbrev af 1537 Aug. 24 (Bl. 111 a) samt 1., 2., 3. og 4. Dombrev, almindelig Stævning, 6 Ugers Stævnings Overhørelse og Låsebrev, alle Bl. 111 b og alle med samme Datoer som de tilsvarende Breve for Odense By, Odense Herred og Båg Herred (ovfr. S. 210 f., 223 f. og 256 f.); dog angiver Rigens Forfølgningsbog også for Vends Herreds Vedkommende for alle Brevene af 1540 kun Dagen, men ikke Året (jfr. ovfr. S. 257).

³ Herfra til Bl. 127 b incl. er skrevet med den ovfr. S. 196 Note 3 nævnte Hånd.

aff Vendtz heritz sandemendt mett 4 aff *Skoby* heritz szandemendt haffuer sorritt rett heritztschiell emellom Vendtz herrett och Schouby herritt etc.

Fielerup.

T. 27. Item tingsvitne aff for^{ue} ting paa perckment, 1554.
vdgiffuit vnder Gudtz aar 1554, lydindis, att 8 szandemendt haffuer szorrith rett marckeschiell emellom Fielerup och *Slette-rudd* marck, emellom Fielerup marck och *Fielstedt* marck och emellom Fielerup marck och *Harndrup* marck etc. ||

28. ¹Item en tingsvitne aff for^{ne} Wendtz herritz ting 1556.
paa perckmenth, vdgiffuit wnder Gudtz aar 1556, lydendis, att rebsmendt haffuer rept Fielerup marck ephther lougenn och recenzen etc.

Dy mosze.

29. Item szandemendtz breff paa perckment, vdgiffuitt 1555.
aff Wendtz heritz ting aar ephther Gudtz burdt 1555, lydenddis, att the hagde szorett rett marckeschell emellom *Atzerbo* marck och *Koffuerbølle* marck och emellom Dy mosze marck och Kouerbølle marck och Kouerbølle marck och *Fellemosze* marck och *Ebedrup* och *Dyrmoszegaaardt* och Kouerbølle marck etc.

30. Item tingsvitne aff for^{ne} ting, att *Hans Michelsß* 1556.
y *Alsbow* titalitt och hagde y rette delt *Michell Knudß* y *Kouerbølle*, for handt hagde gierdett offuer marckeschell etc. Wnder Gudz aar vdgiffuit 1556.

31. Item ett papiersbreff vdgiffuit vdi samme aar paa 1556.
for^{ne} ting vnder² domerns yndtzegell, lydendis, att tuende aff *Kouerbølle* mendt war tildømt att bøde, for the hagde gieritt offuer marckeschiell.

32. Item ett tingsvitne vdi for^{ne} aar aff for^{ne} ting, 1556.
lydenndis, att for^{ne} gierde war louglig affsafft.

¹ På denne og den følgende Side findes ingen Sideoverskrift.

² Håndskriftet: vnders.

1555. T. 33. Item ett papiersbreff aff for^{ne} ting vnder Gudtz aar 1555 vnder domerns yndtzegell, lyddenndis, sanemendt war tilldømt att suerge marckeschell emellom *Atzerbo* marck och *Kouerbølle* marck etc. ||

Ebbedrup.

1557. 34. Item stensbreff aff Wenndtz heritz ting vnder Gudtz aar vdgiffuit 1557, lyddenndis, att 12 jordeyerbynnder haffuer indstennett nogenn jordt och eyendom till the 4 gaarde, closter haffuer wdi Ebedrup.

Fellemosze.

1558. 35. Item schødebreff och maglag aff *Hans HyndtsBen* och *Jørgen Baszi* wdi *Ebedrup* paa nogen jordt, som the haffuer maglafft fraa thenom och till closters gaardt Fellemosze, och theremodt haffuer the fangett maglag igen aff for^{ne} closters gordt Fellemosze. Wnder datum 1558. ||

¹Erresø wthi Nørrejudtlandth.

Erreszø. ¹/₂ ottingh jordth och Kulagger.

U. 1. Item magskyffthebreff medth *Anders ChristiernsBønn* aff wapn for enn toffth kallendis *Wgeltoffth*, szom nw liigger till thenn gaardth, closther haffuer wthy Erreszø; heremodt fiick handt ¹/₂ ottingh jordth igienn wthi *Melskoff* marck liiggendis och 1 agger i Erreszø marck, kallis Kulagger. ||

Anstedth wthi Nørrejudtlandth.

Anstedth.

2. Item magskyffthebreff emellom closther och *Iuer TorsthenBen* paa enn jordt y Anstedth liggendis.

3. Item maglaxgsbreff emellom closther och *Iuer TorstensBøn* paa enn toffth liggendis y Anstedth szynden op till closther gaardth.

¹ Bl. 128 a-b ubeskrevne. På Bl. 129 a begynder atter den sædvanlige Hånd; jfr. ovfr. S. 260 Note 3.

U. 4. Item tingswiitne offuer sandemendtz gangh paa enn tofftth liggendis y Anstedth.

5. Item sognewiitne paa *Niels Szuensßons* botoffth. Gotz y Tye liggendis.

6. Item 10 breffue paa thet gottz, szom closther hagde y Tye [!] liggendis y *Bilding* herritt¹ liggendis. ||

Brøns vedt Riib ligendisz.

Brøns.

7. Item her *Oluff Suensckis* breff paa en gaardt, szom handt kiender szegh atth haffue ipantthszatt till 2 canniicker wthy *Riibe* for 40 gyllernn wthi guldth, liggendis wthi Brøns.

Siildth.

8. Item *Jacob Schultis* beckendelszbreff wthi *Flenszboriigh* paa en gaardth, szom handth kiøptthe aff closther, och haffuer closther antuordetth hannum 11 breffue, szom lyde paa szamme gaardth och hendis eydom, medth szodan forordth, atth handth medt szamme breffue schall szelf forszuore szamme gaardth medt all gaardtzens tilligelsze.²

Graffgaardth y Øsby.

9. Item skødebreff aff *Liille Ancker* paa en gaardth wthi Øszby liggendis wthi *Synderjudtlandt*, kallis Graffgaardth.

Pantthebreff paa samme gaardth.

10. Item panthebreff paa szamme gaardt, huorledis handt bleff ipantthszatth y abbedt *Oluffs* tiidt for 60 rynsck gyllernn y guldth y 15 szamfeldt aar etc.

¹ Her menes sagtens Bølling Herred, så at Fejlen ligger i Betegnelsen Thy og ikke i Herredsnavnet.

² Jfr. et andet Udtog ovfr. Bl. 14 b, der muligvis gengiver det samme Brev; begge Udtogene er trykte Dipl. Flensborg. II Nr. 859.

Atth szamme gaardth haffuer leygiitth till sancti
Knuttz domckircke y mange aar och er kommen
aff friitt gottz.

U. 11. Item tiingswiitne aff *Harszløff* herriitts tiingh paa
szamme gaardth, atth handth er kommenn aff ffriitth gotthz
och haffuer legiitth till sancti Knuttz domckiircke y manghe
aar y Otthens. ||

¹Her epherfylger register ofuer all closters eydomsbrefue
paa, hues gotz closther haffuer liggendis paa Langlandth. ||

Langlandth.

Semiinbøll. Skreløsze. Aszmuze.

V. 1. Item skødebreff aff *Per Grandth* paa 3 gaarde
ligghendis paa Langlandth, thenn fførsthe y Semydebøll,
thenn andenn y Skreeløsze, then tredie y Aszmuze etc.

2. Item tiingswiitne paa samme skødehe.

{1505?} 3. Item skødebreff aff *Knutth Wrne* paa $\frac{1}{2}$ gaardt
wthi Skreløsze, szom handt skøtthe till closther.²

Reffbieriigh.

4. Item skødebreff aff her *Hans AndersBønn* paa
enn gaardtth wthi Reffbieriigh, szom handth skøtthe till
closther.

Emeby. Rottheby. Botorpp.

5. Item skødebreff aff en presth, szom hedth her
Niels, paa althth thet gottz och eydom, szom handth hagde
wthi Æmeby och y Rottheby och y Botorp.

6. Item tuende tingsviitne paa szamme gottz. ||

Sporszbiergh. Lyngelssze.

7. Item skødebreff aff *Eggerdth HiindtsBenn* paa
nogenn eydom liggendis wthi Sporszbieriigh och wppaa enn
gaardt liggendis wtthi Lyngelsze.

¹ På denne Side findes ingen anden Sideoverskrift.

² Orig. vistnok Nørre H. Langeland 34, 1505 Juni 14.

Lyszmosze. Lyngelsz. Persztrupp. Sporszbiergh.

V. 8. Item *Tyggi Musziis* beckenfelszebreff paa all then eydom, handth hagde wthy Lyszmosze och y Lyngelsz och wthy Persztrup och wthy Sporszbieriigh.

9. Item aasziiunszebreff paa for^{ne} gottz bode paa sckoff och marck. ||

Wiinnebyy. Paa nogenn agger och jorde adtsckillig liggendis.

10. Item skødebreff aff *Niis Jensßenn* y *Torneby* paa all then eydom, closther haffuer y Wiinneby fangh liggendis: først y *Scaanings gaardth* 10 skeeppe landth och 1 las engh, item y *Nymarcks agre* 7 skeeppe landth och 2 las engh tuende steder, item y *Traneagger* tuende steder 5 skeeppe land och 1 las engh, item y *Kiircke-bierigh* 4 skeeppe landt, item 2 skeeppe landt y *Stenszckøffth*.

Ingen bunde maa szelge eller ipantszetthe hues eydom, ther ligger till hans gaardth.

11. Item landtziinghwiitne aff Langlandth lydendis, atth ingen bryde eller landtbo maa szelie eller pantszetthe noghen aff then eydom, ther ligger till theris gaarde, wden medth jordrotthens sambytcke eller mynde, och huilcken, szom thertill szegh fordriisther heremodt atth giøre, haffuer forbrott hans gaardth, och then, szom szaa kiøber eller pantther, haffuer forbroth bode hans kiøb och hans pantth. ||

¹ Her epherfylger preuilegier och friihetth paa all sancthi Knudtz closters kiirckers friihedth:

førsth paa *Paaruppe* kiircke,
siidenn wppaa *Stenløsze* kiircke,
siidenn wppaa *Vbberudt* kiircke,
siidenn wppaa *Aasznum* kiircke,

¹ Bl. 132 b-133 a ubeskrevne.

siiden wppaa *Serszløff* kiircke

och sziisth wppaa *Riisze* kiircke liggendis paa *Erre.* ||

W. 1. ¹Item wppaa tiissze for^{ne} kiircker haffuer closther paffuebuller och preuilegier och tiiszigisthe konningligh preuilegier och friihedt medt manghe biiscoper theris, lydendis, atth ther schall ingenn andenn haffue atth beffatthe thennom medt closther kiircker² atth setthe ther enthenn presth eller diegenn indtth wdenn prior y for^{ne} closther och capiittels brødre ther szamme stedtz.

Item schall och closther nyde och beholde for^{ne} kiircker epther szamme preuilegiers och friihedtz lydelsze wden all beszueringh, schatth eller tynghe enthen aff ko. mat., biiscoper eller prelather wtthy nogre maadhe.

Item schall och ingenn gesthe eller taghe gestri aff for^{ne} closther kiircker wdenn huilcken, ther prior och forstandere er y for^{ne} closther. ||

Atth prestene her wthi closther schall beszøge
closther kiircker.

1532. 2. Item konningh *Fredricks* breff lydendis, atth prior och forstander her wthi closther maa beszøge closther kiircker medt theris egne presther her wthy closther och ey bliiffue ther hoesz kiirckernø beszyddendis. Wdtgiiffuitt wnder G[u]dtz aar 1532.³

3. Item etth sognewiittne aff *Stenløse* kiircke paa thet szamme.

1563. 4. ⁴Anno dom[*i*]ni 1563 den 4. augusti wore nogle aff de beste sognemend wdaff *Poruppe*, *Stenløse*, *Vbberud* och *Aasum* sogner forsamlede aff fogden *Peder Ibsen* och bleffue met presterne i her *Christen Pouelsens* nærørelse⁴

¹ På denne Side findes ingen Sideoverskrift.

² Håndskriftet: kiirckers. ³ Jfr. ovfr. B. 12.

⁴⁴ Skrevet med en Hånd, der vistnok ikke er forekommet tidligere i Registraturen.

¹saa paa alle sognemendenis wegne forligte, at mendene, som nu besidde gaardene i samme sogner, och deris efterkomere skulle sielffue beholde deris bohuede och giffue gryn derfor, aff hele gaarde en opmaald skepp gryn, aff de andre en strogen skeppe, tre fieringer och en halff skeppe effter det register, som huer prest haffuer, och naar bohueden slaar sig, da skulle de giffue jaffnet aff andet korn.¹ ||

Her ephtherfylger regiister paa nogen koninghbreffue och friiheder tiill closter.

Borgeleyger.

X. 1. Item konningh *Fredricks* breff lydendis, atth 1527. sancthi Knudttz closther schall vere ffrii for borgeleyger. Wdtgiiffuitt wnder Gudttz aar 1527.²

Besckiermelszebreff.

2. Item konningh *Fredricks* besckiiermelszebreff paa 1527. all closther och closther eyendom och wppaa closther tiener. Wdtgiiffuith wnder Gudthz aar 1527.³

Lydelszebreff.

3. Item konningh *Fredricks* breff lydendis, atth prestene och brøderne wthi closther schall were theris prior och formandt hørüghe och lydiigh och y ingenn maade szetthe thennom op imodt hannum. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1532.

Besckiermelszebreff.

4. Item konningh *Christians* besckiermelszebreff offuer 1535. closther och prior och offuer prestene och alle closther tiener. Wdtgiiffuitt wnder Gudtz aar 1535. ||

¹⁻¹ Skrevet med den S. 266 Note 4 nævnte Hånd.

² 1527 Septbr. 4, Udtog i Kong Fred. den Førstes danske Reg. S. 143.

³ 1527 Septbr. 4, Udtog anf. St.

Breff paa gottz att wdtszetthe.

1542? X. 5. Item konningh *Christians* breff lydendis, atth hans ko. mat. haffuer vntth och tilladth, atth jegh *Christi*
stiernn PoffuelsBønn priior maa pantheszetthe nogetth aff
closters gottz for then szwm guldth och daler, szom jegh
for^{ne} priior schall nw komme ko. mat. till hielp medth,
szom er 500 gyllernn y guldth och 500 daler. Vdt-
giiffuitt wnder Gudtz aar 1542.¹

Breff paa 4000 lodtth szølf och ko. mat. sambycke
till atth selghe aff closters gottz ffor sølf
och penningh.²

1536. 6. Item ko. mat. breff, szom hans naade megh til-
schreff om 4000 lodt szølf atth komme hans ko. mt. till
hielp medt, och formeler szamme hans naadis breff, atth
hans naade haffuer wntth och tilladt medt *Danmarcks* riigis
raadthz wiilligh och sambycke, atth jegh *Christi*
stiernn PoffuelsBønn priior maa szelighe och affhende aff closters
gottz till riiddermendtzmendt och adell, paa thet atth jegh
tiittz snare maa komme till szamme guld och peningh.
Wdtgiiffuitt wnder Gudtztz aar 1536.||

1536. 7. Item konningh *Christians* breff lydendis, atth thet
er beclagiitth for ko. mat., atth sancthi Knudtz closters tiener
er bleffuenn vlydiighe och icke vville giiffue theris landtgiilde
wdt till gode redhe och thertillmedt lade thennom fiinde for-
tredeliigh medtth theris pløgningh, egth och arbedth och
nw beszynderliigenn, szüidenn en parth aff closters gottz
er szoldt och ipantszatt, ko. mat. och riigiitth till nytthe
och gaffnn y thenne forledtne feyde, och therfore haffuer
ko. mat. wthi szamme hans naadis breff bediitth och strenge-

¹ Brevet synes identisk med det, som er afskrevet ovfr. Bl. 6 b
efter en Vidisse af 1544, men dér er dateret 1543 Jan. 3.

² Herefter tilføjes med Hånd fra omtrent 1700: Et got ex-
pediens for at bringe closterne med god maneer til sig.

ligh budith¹ alle closters tiener, atth the till gode rede schulle giiffue och giøre for^{ne} priior theris landtgiilde, sagefaldt, gestri och were hannum høriighe och lydiig medt pløgningh, egth och arbedt etc. Wdtgiiffuith wnder Gudtz aar 1536.²

¹ Håndskriftet indskyder: atth.

² Er muligvis et Brev, der nævnes ganske kort i Danske Mag. 3. R. VI. 72.

35.

Registratur over Breve

i

Århus Kapitels Arkiv.

1555(-1587 eller senere).

Håndskriftet Ny kgl. Saml. Fol. 754 bærer på Ryggen af sit fra Frederik VII.s Tid stammende Bind Titlen „Fundationer og Breve ang. Kbhns. Universitet“; men denne Titel er ikke udtømmende, idet kun en Del af Håndskriftet indeholder Aktstykker vedrørende Universitetet, medens en betydelig Del af det angår Århus's Historie. Bl. a. meddeler Håndskriftet den nedenfor aftrykte Registratur over Århus Kapitels Arkiv; den har ikke tidligere været trykt fuldstændig, hvorimod ganske vist Pastor H. F. Rørdam ikke blot har henledet Opmærksomheden på Håndskriftet i Almindelighed (Kirkehist. Saml. 3. R. V. 322, 329), men tillige (sstds. S. 330 ff.) har aftrykt de fleste af Registraturens ældste Brevudtog, i Hovedsagen dog kun, for så vidt Brevene ikke kendes i en bedre Skikkelse anden Steds fra, og således, at Udtogene er omstillede i kronologisk Orden.

Det omtalte Håndskrift, der har tilhørt Klevenfeldt og Suhm¹, består af 299 Blade; Århus-Registraturen findes på Bl. 165 a-217 a og 224 a-231 a. Håndskriftet er skrevet med forskellige Hænder, men Århus-Registraturen dog kun med én (bortset fra et Par ganske enkelte senere Tilføjelser, som anføres nedenfor). Den Hånd, der har skrevet Registraturen, forekommer også anden Steds i Håndskriftet; efter sin Karakter kan den sættes til c. 1600, og i ethvert Fald kan dens Indehaver ikke være død før 1604; på Bl. 144 a-145 b afskriver han nemlig Slutningen af et dansk Tingsvidne med en senere, i det nævnte År sket Påtegning.

Registraturen er ifølge sin Overskrift bleven påbegyndt i 1555, uden at det nu synes at kunne påvises, hvad Grunden har været til dens Tilblivelse. Den os foreliggende Tekst kan altså på Grund

¹ Gigas, Katalog ov. det store kgl. Bibliotheks Haandskrifter II. 55. Klevenfeldts Hånd forekommer på Bl. 1 a og 231 b.

af Håndskriftens Alder ikke være Originalen; men i øvrigt vil det selv ved et flygtigt Blik på Registraturen snart ses, at denne ikke er bleven endelig afsluttet i 1555, men senere har fået tilføjet en Mængde yngre Breve. Da vor Tekst imidlertid, som nævnt, er så forholdsvis ny, kan den intet oplyse om, når disse Tilføjelser er gjorte, om det f. Eks. er sket på én Gang eller til forskellige Tider. Det yngste daterede Brev, som Registraturen indeholder, er af 1587 (Brevet K. 15), men det er dog ikke ret mange Breve fra 1580'erne, som den anfører; derimod gør den Indtryk af at være mere omhyggelig med at meddele Breve fra Slutningen af 1550'erne, fra 1560'erne og 1570'erne. Dens sidste 4 Afdelinger, I-L, danner et Afsnit for sig; ikke blot er de i vort Håndskrift skilte fra den øvrige Registratur ved en Del Blade, der er beskrevne med andre Hænder og har et Indhold, som ikke henhører til Registraturen; men de nævnte 4 Afdelinger sammenholdes tillige af en fælles Overskrift, der omtaler en Begivenhed af 7. Oktbr. 1587 (altså fra det samme År som det yngste af de registrerede Breve) og således formentlig er skreven i vor Teksts Kilde ved denne Tid.¹

Alle de som Betegnelser for de forskellige Afdelinger benyttede Bogstaver er tilsatte af Udgiveren; det samme er Tilfældet med Tallene foran de enkelte Udtog i Afdelingerne A-F og L, medens de tilsvarende Tal i Afdelingerne G-K allerede findes i Håndskriftet. For så vidt de til Udtogene svarende Originaler er bevarede, findes de i Århus Bispearkiv; dette er imidlertid kun for Tiden indtil 1558 incl. afgivet til Rigsarkivets 1. Afdeling, hvorimod det for Resten af det 16. Århundrede findes i Landsarkivet i Viborg. Og da der ifølge nærværende Udgaves Plan ikke har skullet anstilles Undersøgelser efter bevarede Originaler uden for København, vil man ved Breve, der er yngre end 1558, ikke finde nogen Tilføjelse om, at den pågældende Original findes i Viborg, selv når dette for visse af Brevenes Vedkommende har kunnet konstateres ad anden Vej (gennem Citater i Kancelliets Brevbøger).

¹ Strængt taget behøver Overskriften (der i øvrigt ikke er særlig klart affattet) vel kun at forstås således, at Superintendenten Peder Vinstrup på den anførte Dag „begærede at annamme“ de pågældende Breve af Kapitlet, og når Overskriften tilføjer, at Brevene nu findes hos Superintendenten, kunde der jo godt være hengået længere Tid mellem hans Begæring og Overleveringen til ham; men en sådan Forklaring synes dog mindre rimelig.

Register paa alle de kongelige privilegier, breffue och friiheder, som kirchen och capitell aff fremfarene konger oc herrer wdi Danmarchis rüige vndet oc giffne erre, och findes thill stede nu anno domini 1555. ||

¹Valdemarus.

A. 1. Konning Waldemars breff paa latine paa alle 1326. kong. sager och friiheder offuer kirchens oc capitels thienere. Vdgiffuedt i Nyborrigh anno 1326 die assumpt. Mariæ.²

2. Item konning Valdemars breff latine schreffuen, som 1328. giffuet er bispenn oc cannicher i Aarhuussz domkirche, att ingen schall dele eller pladtssze dierris thienere eller thiundt thill nogedt verdszlig ting eller reterganh imodt kirchens friihedt, kongelige breffue oc privilegia, som dennom derpaa giffne erre. Giffuen i Viborrig anno domini 1328 feria sexta proxima ante dominicam passionis.³ ||

Ericus.

3. Konning Erichis breff paa latine om friihedt, som 1268. kirchens och cannichers thiener schulle nyde for ynde oc studt, och skall och cannicher haffue oc nyde selffuer alle kongelige sager hoes dierris egne oc kirchens thienere. Datum Aarhuussz anno domini 1268 calendas decembris sexto.⁴

¹ Bl. 165 b ubeskrevet.

² Aug. 15.

³ Marts 18.

⁴ 1268 Novbr. 26, Afskrift i Århusbogen, SRD. VI. 401.

1289. A. 4. Item konning Erichs latinsche stadfestelssze-breff paa kirchens oc capitels privilegier oc friiheder, som dennom aff fremfarne konninger udi *Danmarck* thilforn wndt oc giffne ere. Datum Otthoniæ anno 1289 in 4ta feria proxima ante dominicam lætare.¹||

Ericus.

1298. 5. Item konning Erichs latinsche breff om friihedt paa forstrander, som ligger thill Aarhus domkirche, dog iche cannicjerne, men bisp *Jenns* giffuen. Datum Aarhuussz anno domini 1298 in crastino epiphaniæ.²

1397. 6. Item konning Erikes latiinske breff oc privilegium giffuedt bispenn oc cannicjerne, udi huilche hanndt thager dennom, dierris thiundt och thienere wdi sin kong. wærn oc beskernelssze oc giffuer dennom friihedt paa dierris forstrander, byrchin[e]ndt³, vrag, tholldt etc. och samtycher dennom all kong. rett oc friihed offuer dierris egne thienere. Datum N. anno 1397. ||

Ericus.

1425. 7. Item konningh Eriches dom paa danske, att ingen prest skall suerges fredløssz thill landtstthing, menn staae thill rette for sinn biscop. Datum udi Slagelssze anno domini 1425. ||

Christophorus.

1442. 8. Konningh Christophers privilegium och breff latinsche, bispenn udi Aarhus, kirchen oc cannicjer giffuedt, medt huilchedt hanndt thager dennom och dierris goedts rørendes och wrørendes, item thiundt oc folch och, huadt dennom anrørendes er, udi sin kong. vern oc beschermelssze och derthillmed giffuer dieris thienere friihed for ynde oc studt, item giffuer forskreffne cannicjer all kongelig sag

¹ 1289 Marts 16, Afskrift i Århusbogen, SRD. VI. 397.

² 1298 Jan. 7, Pontoppidan, Ann. eccl. Dan. dipl. I. 781 (jfr. RDRDM. I Nr. 689).

³ Håndskriftet: byrechmandt.

offuer dieris egne thienere. Thertillmedt schall oc ingen aff bispens eller cannichernis thiundt steffnes thill nogedt verdsszlig thing, om dieris husbundt will sellffuer schiche den, som klager, || rett offuer dennom. Paa dett sidste stad-fester hanndt alle breffue, privilegier oc friiheder kirchen oc cannicher aff fremfarne konger thilforne giffne. Giffuedt udi Aarhus in profesto [*conceptionis*] beatæ virginis anno domini 1442.¹

A. 9. Item konning Christophers priuilegie oc friihedt 1442. latine, bispens oc capitell udi Aarhus giffuen paa dierris forstrander, wrag, tholldt, byrch oc byrchmendt, och thager hannd dennom, dieris thiennere och thiundt under sin egen kongelige vern oc beskermelssze; ithem under hannd dennom alle kongelige sager offuer dierris egne tiererre, || och dertillmedt skall ey nogen steffne eller diele dierris thiundt eller thienere thill nogen verdsszlig thingh. Datum Aarhus die b. Lucia² anno domini 1442.

10. Item konning Christophers och erchebispenns dom 1443. om thiennde saa liudendes, att alle oc huer seerdelis schulle thiende den thiende part aff allt det, som thennom aarligen thilkommendes vorder, och schall samme tiendt schifftes udi thrennde parter, en thill sognekirchenn, denn andenn thill bispenn, den thredie thill sogneprestenn, och huis nogen herimoedt gjør, daa schall hanndt forfølges medt kirchens rett oc bandnt. Datum Ripis anno domini 1443 crastino epiphaniæ.³ ||

11. Item konning Christophers oc erchebispens dom 1443. paa danske liudendes ocsszaa om, att thierenden schall schifftes i thre parther, enn thill kirchen, den andenn thill bispenn, den thredie till sognepresten. Datum Ripis anno

¹ 1442 Decbr. 7, Afskrift i Århusbogen, SRD. VI. 437.

² Decbr. 13.

³ 1443 Jan. 7, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 245.

1443 thiisszdagenn epther hellig thre kongers dag. Och er dette breff nogedt forderffuedt.¹

1442. A. 12. Item konning Christophers breff paa dansche thil befallningsmendt, embidtsmendt, fougeder, dommere oc alle, som nogedt haffuer i forleening eller forsszuar, att de schiker huer manndt lough och rett, saa fremt de wille ichi affsettis aff dierris befallningh och miste, huis forleening de haffuer; och disszligiste at meenige allmue || skall werre dierris herschab och øffrighedt lydige oc underdannige under kongelige heffn. Thernest schall oc ingen fordriste sigh thill att holde eller forsszuarre andden manndts thiundt eller thienere uden dom och rett och beszynderlig, om de erre forredere, thyffue, mordere, røffuere etc. Schall och inngenn holde fredløssz manndt, om hanndt er suaaredt fraa sinn fredt enthen i *Norge* eller i *Suerrig*. Datum Ludosiæ anno domini 1442 crastino s. Barnabæ.²

1446. 13. Item konning Christophers breff paa dansche, udi huilchedt handt forbiuder alle sine embidtsmendt, fougeder och kiøbstedtsmendt, ihuo de hellst erre, || att de ey wforrette bispenn, hanns kirche, klercherie eller thienere paa dierris goedts, bønnder, thienere, grundt, march, skouff, agger, enng, paa lanndt eller vanndt, forstranndt, hauffn eller tholldt i kiøbstedt, bierch eller andden stedts. Datum Otthonii ipso die b. Brixii anno domini 1446.³

1440. 14. Item konning Christophers eedt, som giort er paa *Wiborrig lanndtsthinnig*, medt huilchen hanndt suerger wedt Gudt oc evangelium, att hanndt wil beskytte oc beskerme den christen thro, denn hellige kirche oc hendis formendt biscoper, prælater oc alle kirchenns perszoner, item

¹ Orig. Århus Bispearkiv 1443 Jan. 8, Weibull, Dipl. dioec. Lund. III Nr. 246.

² 1442 Juni 12, Hvitf. IV. 652, Folioudg. S. 828.

³ Orig. Århus Bispearkiv 1446 Novbr. 13, Udtog i RDRDM. III Nr. 7634.

riddere, addell oc meenige allmue etc. || Datum anno domini 1440 sabbatho proximo ante dominicam misericordia domini in placito Viburgensi.¹ ||

Christiernus primus.

A. 15. Konning Christen den første medt dett naffn 1451.
beschermelsszebreff, medt huilchedt hanndt thager i sin egen kong. vernn oc beschyttelssze prælater och alle cannicher udi s. *Clementis kirche*, dierris hion oc goedts, ihuadt thedt helldst er eller werre kanndt, att forsszuare thill rette; ithem stadfestelssze paa alle privilegier och beszynnderlige paa konningh *Christophers*, som kirchen oc capitell thillforne giffne erre, etc. Datum Hafniæ feria 2da pentecostes anno domini 1451.² ||

16. Ithem konning Christens breff, att inngenn schall 1454.
gieste eller gieste lade nogen mandts thienere, ihuo hanndt thilhører i gandsche *Judlandt*; ithem skall oc ingen gribe eller gribe lade, baste eller binde low wforvundenn och ey fordiele eller fordiele lade nogenn foruden ephther thedt, som lougen uduiszer. Datum Ringstedt anno domini 1454 oensdagen nest for hellige thre kongers dagh.³

17. Ithem konning Christens breff liudendes ordt fraa 1454.
ordt som det nest forskreffne. Datum Ringstedt anno domini 1454 feria qvarta proxima ante festum beati Erii regis et martyris.⁴

18. Item konning Christens dom saa liudendis, || att 1458.
huadt kirchen haffuer hafft wiilldt oc wkierdt i thredffue aar, det bør hennde at nyde medt laugheffdt, och huadt

¹ Orig. (ikke den her registrerede) Håndfæstninger 4 a, 1440 Apr. 9, Aarsberetn. fra Geheimearch. II. 41.

² 1451 Juni 14, Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 15 (jfr. 14).

³ Jan. 2.

⁴ Orig. Århus Bispearkiv 1454 Maj 15, Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 18 (og efter andre Tekster: Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 64).

som cronen haffuer hafft wiilldt och wkierdt i fyrrethiffue aar, dett bør hende oc at nyde medt laugheffdt. Datum Roeschildiæ anno domini 1458 thorsdagen nest for s. Bonthulphi dagh.¹

1466. A. 19. Ithem konning Christens breff, udi huilchedt hanndt stadfester alle de privilegier oc friiheder, som fremfarne konger vdi *Dannemarch* vndt oc giffuedt haffuer bispenn oc capitell i Aars, att bispenn, capitell oc dieris goedts, thienere, bispschippelsszemenndt, bønnder oc alle dierris thienere skall || verre under kongens egen vurn och beskermellssze; thernest schall bispenn oc capitell nyde oc beholde all kongelige rett oc friihedt offuer dierris egedt goedts, thienere oc bønder, och maa de medt lanndtslougenn fordiele dierris oc kirchens vunderszaate, som bryder modt konningen oc lougenn, oc opbære aff dennom falldtsmaall oc brødepenndinge, som dennom plichtige burde verre att giffue konningen epher lougenn, och ingen annden schall sig dermedt bevare eller hinnder derudi giørre. Ithem schall oc bispenns, kirchenns och capitels undersatte verre frii for all wdbudt, studdt, ynnde, skatt oc bode, wdenn det gannger meenige || allmue offuer i *Dannemarck*. Sammeledis schall oc ingenn steffne eller fordiele kirchens eller capitells thienere thill nogen werdsszlige thinng eller steffne, saa fremt at bispenn och capitell wille schicke huer mandt, som schillig thilltale haffuer, loug och rett. Datum Hafniæ anno domini 1466 s. Canuti regis et martyris dagh.²

1480. 20. Ithem konning Christianns breff saa liudenndis, att hues breffue udgangne erre thilforne paa nogen forstrander, som schulle haffue werredt domkirchen oc bispdommedt anrørendes etc., thaa formelder hanndt sig iche

¹ 1458 Juni 15, Afskrifter i AM. XXV. 5 og XXXVIII. 3.

² 1466 Juli 10, Suhms Nye Saml. I. 64 (efter en Stadfæstelse af 1514 Juni 17, der ligesom en anden af 1524 Aug. 8 findes i Orig. i Århus Bispearkiv; sammenlign her nedfr. A. 25-26).

att || haffue udgiffued saadanne breffue i denn achtt, att de schulle komme eller werre kirchenn eller bispdommedt paa dierris rettighedt udi nogen maade thill skade eller forfanng. Datum anno domini 1480 Callundburgi crastino beatorum Simonis et Judæ.¹

A. 21. Item konning Christens breff pergamentz paa thre gaarde synndenn domkirchenn, som schall werre frii for all schylldt oc forskudt. Och finndes dette breff in theca literarum Clementis. ||

²Johannes.

22. Konning Hannszis breff, udi huilchedt hannd først 1484. thager udi sin egenn vernn oc kongelig beskermelssze prælater, cannicher oc dierris thienner, hion oc goedts, som kirchenn oc dennom thillhøre, at forszuare oc fordagtinge medt rette, och siiden stadfester hanndt medt samme breff alle de privilegier oc friiheder, som konningh *Christiann* oc alle anndre fremfarne konninger dennom wnd oc giffuedt haffuer. Datum in castro Hafniensi feria qvinta proxima post festum b. Petri ad vincula³ anno domini 1484.

23. Ithem it tingsvinde thagedt thill *Viborrig lanndts-thinngh* saa liudendes, att de haffue || hørt konning Hansszis breff, udi huilchedt hanndt forbiuder alle sine fougeder oc embidtsmendt, som cronens slotte oc leenn haffue, att gjørre nogenn wrett eller at diele, pladtze eller feide nogenn imoedt loug oc rett eller imodt nogenn privilegier eller friiheder, som aff fremfarne konninger udi *Dannemarch* wndt oc giffne erre. Datum anno 1501 sabbatho ante festum divi Nicolai.⁴ 1501.

24. Item konning Hannsszis stadfestelssze paa thre [1484.] gaarde ex parte australi *coemiterii Clementis*, som schall

¹ Oktbr. 29.

² Bl. 174 b ubeskrevet.

³ Aug. 5.

⁴ Decbr. 4.

were fri for all schylld oc forskudt. Och findes in theca literarum Clementis.¹||

Cristiernus secundus.

1514. A. 25. Konningh Christenns breff, udi huilchedt hanndt stadfester alle de privilegier oc friiheder, som kirchen oc capitell giffne erre thilforne aff konningh *Hanns*, konning *Christian* oc alle andre fremfarne konninger, och er gamble konning Christians breff (som thilforne kirchen oc capitell giffued er) udschreffued ordt fraa ordt udi dette konning Christianns captivi breff. Datum Hafniæ s. B[o]tulphi² abatis dagh anno domini 1514.³||

⁴Fridericus.

1524. 26. Thuende konningh Friderichs breffue liudendes lige ordt fraa ordt, udi huilcke hanndt confirmeerer oc stadfester alle de privilegier oc friiheder, som kirchenn oc capitell aff fremfarne konninger undt oc giffne erre, och beszynnderlig gamble konning *Christens* breff, som opregnns ordt fra ordt i dissze samme thuende konning Frideriches breffue. Datum Hafniæ anno domini 1524.⁵

- 1532 [og 1427]. 27. Ithem konning Friderichs breff, udi huilchedt hanndt kundgiører oc vidner, att bisp *Vllrichis* latinsche oc pergamentsbreff wellbeszegledt med thuende indszegle, wstungen oc wskrabet udi alle maade, er lest for hannom och indholder alle de punchter oc articler || de decem præbendis, som denne samme viditze udviszer oc forklarer. Datum Hafniæ die sabbathi post dominicam qvasimodogeniti⁶ anno 1532.⁷

¹ Orig. Århus Bispearkiv 1484 Apr. 10.

² Håndskriftet: Batulphi.

³ Orig. Århus Bispearkiv 1514 Juni 17, Suhms Nye Saml. I. 64.

⁴ Bl. 176 b ubeskrevet.

⁵ Det ene: Orig. Århus Bispearkiv 1524 Aug. 8, Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 36 (med urigtigt År 1523).

⁶ Apr. 13.

⁷ Det vidimerede Brev er sikkert Brevet af 1427 Aug. 23 i Århusbogen, SRD. VI. 468.

A. 28. Konning Friderichs breff paa papiir, udi huil- 1525.
ched hannd forbiuder alle oc beszynndelig borgemestere,
raadmendt oc borgere udi *Rannders* och udi alle andre
kiøbsteder udi Aarhusz biscopsdomb att beszuerge eller
paalegge kirchenn eller kirchenns perszoner nogen yder-
meere thynnge eller beszuerring enndt, som de aff arrildts
thiidt giordt haffue. Datum Gottorp mandagen ephther do-
minicam oculi¹ anno 1525. ||

29. Ithem konning Friderichis breff beszegledt medt 1531.
riigens indszege, att prestemenndts goedts, som ephther lo-
venn forbyrdes, bør at opberis aff bisperne oc dierris rette
prælater och aff inngenn anddenn. Datum Hafniæ sabbatho
post Canuti regis et martyris² anno 1531. ||

Interregnum.

30. *Dannemarches* riiges raadts breff, som innde- 1533.
holder beszynnderlige elffue punchter oc articler. Thenn
første, att denn recessz, som udgich i *Othhenssze*, schall
wbrødeligh holddes weedt sinn machtt. Thenn andden:
inngen skulde thage sig sellffuer prester eller prædicanter
thill uden bispennis raadt oc samtyche. Thenn thredie:
schulde oc meenige indtbyggere udi Danmarches riige
thiende huer thiennde kierff oc huer tiende høffuedt. Thenn
fierde, att leensszmender och officialer schall handdle om
degenerente, szom billigt kanndt werre. || Thenn fembte, att
hues goedts kircher, clostere oc geisszlige perszoner i werre
haffuer, skulle de nyde ephther konningh *Waldemars* low.
Thenn siette, att hues nogedt er thagedt fraa kirchenn thil-
forne, schall det nu igiennskiches. Thenn siuende, att dom-
kircher, sognekircher oc klostere skall restituieris oc weedt
machtt holdes vndertagenn tiggebrødres klostere, som for-
størredt er. Denn ottende: skall jomfruekloster holddes
weedt machtt oc jomfruer derinde, som schall haffue dierris

¹ Marts 20.

² Juli 15.

thilbørlig underholdning aff dennom, som clostervedt udi forleening haffuer. Thenn niende: sielegaffue maa huer giffue, som Gud schiuder hannom i sinde. || Thenn thiennde: om itt allmindeligt universitet, som holddes skall her udi riiged, och paa det samme universitet thessz ydermeere kannnd blifue weedt machtt, skall kircher oc closter nyde oc beholde, huis friiheder oc privilegier de thillforne haffuer hafft, udi alle maade. Thenn elffthe: skall oc andre scholer, beszynnderlige hoes domkirchier, werre vedt machtt, och degne och peblinne behielpes aff dennom beszynnderlig, som kirchenns rennte haffuer. Datum Hafniæ wor frue dag visitationis¹ anno domini 1533.²

³In papam Romanum.

Pauperibus sua dat gratis nec munera curat
curia papalis, quod modo percipimus;
laus tua, non tua fraus, virtus, non copia rerum,
scandere te fecit hoc decus eximium;
conditio tua sit stabilis nec tempore parvo
vivere te faciat hic deus omnipotens.

Oc skall de tyes tilbage; saa giffuer de paffuens natur oc regiment til kiende, oc hurledis hand farer affsted in ecclesia dei, huilchett oc s. *Poffuell* giffuer till kiende 2. Thess. 2.³ ||

⁴Christiernus eius nominis tertius.

1538. A. 31. Konning Christenns breff, udi huilchedt hanndt annammer oc undfange[r]⁵ udinden sinn konngelige hegn, wern, fredt och beschermelssze prælater, cannicher oc meenige capitell, item thierris hionn, thienere oc goedts rørendes oc wrørenndes, att wille forsszuarer, bescherme oc fordach-

¹ Juli 2.

² En anden, bevaret Orig. (i AM. X. 4) er dog dateret 1533 Juli 3 (trykt Hist. Tidsskr. 4. R. III. 487).

³⁻³ Tilføjet med en anden, men næppe meget yngre Hånd.

⁴ Bl. 180 a ubeskrevet. ⁵ Håndskriftet: undfangen.

tinge thill all rette. Ithem stadfestelssze paa alle de naader, privilegier¹, statuter oc friiheder, som forsk^{ne} capitell hertill haffuer hafft, att schulle bliffue weedt fulld machtt wdi alle dierris ordt, punchtter oc articler; dog huis der kanndt findes nogle artichler wtilbørlige || och wdragelige, skall di aff kongen oc *Danmarches* riiges raadt saa forvandles, att di kunde werre thilbørlige oc thaalige. Datum Anntvorskou thiissz-dagen nest epher s. Matthæi apostoli dag anno 1538.²

A. 32. Konning Christians breff paa it cannichedom 1542.
thill lesemesteren och itt vicaridom thill skolemesterenn.
Datum paa Aarhusgaardt torsszdagen nest epher pinndts-
dag anno 1542.³

33. Konning Christens breff paa *Liime* præbenndt 1544.
thill leszmesterenns och fattige studenters opholldningh.
Datum Asszens mandagen nest epher s. Bartholomæi dag
anno 1544.⁴ ||

34. Konning Christenns breff paa *Agri* præbenndt oc 1545.
cannichdom, som schall werre thill skolemesterens under-
holldningh med all sinn rett oc rettighedt. Datum Othenn-
ssze thiisszdagen epher qvasimodogeniti aar 1545.⁵

35. Ithem konningh Christenns breff liudendes, att alle, 1546.
som haffue prælature eller cannichedomme, schulle enthen
sellff perszoenlig residere oc boe hoes domkirchenn eller oc
haffue dierris mynndige procuratores derhoes besziddendès,
undertagenn rentemestere oc hanns naades daglige thienner
udi cantzleriedt; thiisszligiste schulde oc || alle de perszoner,

¹ Håndskriftet: privilegier.

² Orig. Århus Bispearkiv 1538 Septbr. 24.

³ 1542 Juni 1, Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 58 (bl. a. med urigtigt År; jfr. Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 96).

⁴ 1544 Aug. 25, Udtog i Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 272.

⁵ Orig. Århus Bispearkiv 1545 Apr. 14, Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 60 (med urigtigt Dag; jfr. Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 278).

som forleenedt erre medt saadanne forleeninger udi Aars, werre ordinandtzenn undergiffne i alle maade; ithem skulde oc prælater oc cannicher nyde, bruge oc beholde alle dierris bøndere oc thienneres saa frie och quit uden all besszuerinngh, som di thennom udi bispærnis thiidt hafft haaffuer. Datum paa Kolldinghuus pindtsdag aar 1546.¹

1548. A. 36. Item konning Christenns stadfestelsszereff paa denn gaardt i *Hornsszlett*, som capitell finge thill vederleg for den gaardt udi *True*, som hospitalet nu bruger. Datum Aarhus s. Olai daug anno 1548.² ||

1556. 37. Konningh Christianns breff paa s. *Olai præbendt* thill thuende sognepresters opholddt udi Aars domkirchi ephther mester *Philippi* dødt oc affganngh. Datum Hafniæ anno 1556 die sabbathi post annunciationis Mariæ.³

Christiani tertii literæ in papyro.

1535. 38. Konning Christens breff, adt fougeden aff bisp-gaarden eller en aff capitell schulle werre offuer, naar landtsknechte skulde indleggis thil nogen prestemandt. Datum Rendszborig fredagen ephther wor frue dag conceptionis anno 1535.⁴

1535. 39. Item konningens breff om halffdelen aff huer dierris rente oc indkom oc alle andre sognekirchernis || hallffue renthe thill att belønne och bezolde krigsfolch medt. Datum Viborrig mandagen nest ephther midfaste⁵ anno 1535.

1537. 40. Konning Christians breff liudendis, att ingen prælat, canniche eller nogen geisszlig persoenn ichi schulle beszuergis medt ephtherholdt [!]⁶, uden saa er, de fanger kong.

¹ Orig. Århus Bispearkiv 1546 Juni 13, Udtog i Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 291.

² 1548 Juli 29, Udtog i Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 388.

³ 1556 Marts 28, Udtog i Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 18.

⁴ 1535 Decbr. 10, Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 41.

⁵ Marts 8.

⁶ Over ephther er med en Hånd fra det 19. Årh. skrevet: Rytter.

maiets. egen skriffuelssze derom. Datum Hafniæ tiisdagen
effter Ægidii anno 1537.¹

A. 41. Konning Christens breff paa thre tuszende 1536.
loedt sølff, som cannicher, vicarier, sogneprester, capellaner
oc sognedegne schulle udgiffue alle thillsammenn thill hielp
att bethale krigsfolch aff medt. Datum Hafnię vor frue dag
conceptionis² anno 1536. ||

42. Ithem konningens breff thill alle dennom, som 1537.
stoad thilbage medt thierris annpart aff de forskreffne thre
tuszende lodt sølff, att de schulde lade det udkomme,
epthersom di ware taxeredt, inndenn fiorthenn dage. Datum
Viborrig torsdagenn ephther søndagenn cantate³ anno 1537.

43. Konningens beskermellsszebreff, udi huilchedt hanndt 1536.
thager prælater, cannicher oc meenige capitell, thierris tien-
nere, goedts rørenndes oc wrørenndis, innthedt underthagedt,
vdi sinn egen kongelige vern, beschermellssze oc forszuar.
Datum Hafniæ wor frue dag conceptionis⁴ anno domini 1536. ||

44. Ithem konningens breff thill capitels tiennere, att 1536.
de giør oc giffuer dieris husszbunder all den rettighedt,
som de aff arilldts thiidt giordt haffuer. Datum Hafniæ
torsdagen effter wor frue dag præsentationis⁵ anno domini
1536.

45. Konningens breff saa liudendes, att de schulle lade 1546.
beuaris thømmer, blye oc andden deell, som waar udi denn
gamble spiir, thill hielp att lade enn anddenn spiir opzette
igienn medt. Datum Coldingi løffuerdagenn nest ephther pindts-
dag anno domini 1546.⁶

¹ 1537 Septbr. 4. En fuldstændig Afskrift af Brevet findes på
Håndskriftets Bl. 234 a; en Afskrift af en for Gejstligheden i Viborg
udfærdiget Orig. af samme Dag findes i Århus Bispearkiv og er trykt
hos Heise, Dipl. Vibergense Nr. 423.

² Decbr. 8.

³ Maj 3.

⁴ Decbr. 8.

⁵ Novbr. 23.

⁶ Orig. Århus Bispearkiv 1546 Juni 19, Udtog i Danske Mag.
4. R. I. 217.

1552. A. 46. Item kongens breff paa jordtskyldt, som schulle udgiffuis aff gaarde oc jordt || udi Aarhus thill capitell oc domkirchen, epther som det sig bør. Datum Drotningborrig langfredag anno domini 1552.¹
1553. 47. Item konningens breff paa enn lest kornn, som giffuis aarlig aff *Vorregaardts* march, och att capitell skall beholde aalden paa *Tyrrestrup skouff*. Datum Aarhus s. Michaelis dag anno domini 1553.²
48. Ithem enn copie aff it kongebreff *Roeskilddt* capitell giffuedt.
49. Ithem siu tinnsvinder, at kongens breff paa capitels thieners friihedt er ther liudeligenn lest. ||
- ³Friderici eiis nominis secundi literæ.
1560. 50. Konningh Friderichs breff pergaments besszegledt oc underschreffuedt medt hanns egenn haanndt, at hanns naade haffuer thagedt cannicherne, capitell oc domkirchenn i sinn egen beskermellssze och disszligiste haffuer stadfestedt alle di privilegier oc friiheder, som hanns naadis her fader konning *Christiann* capitell gunsteligenn undet oc giffued haffue. Datum Aarhus anden dag maii anno domini 1560.⁴
- 1572 [og 1571]. 51. Enn wdschrift aff fundatzenn wdi thenn høie schoele i *Kiøbenhaffnn*, bezzegledt medt universiteds indszegll, att cannichedomme och vicarier, som || nu finnes hoes domkirchernne, schall bliffue derhoes epther denne dagh vnnder Gudts høieste heffn oc vrede. Datum Hafniæ thenn 18. julii anno 1572.⁵

¹ Orig. Århus Bispearkiv 1552 Apr. 15.

² 1553 Septbr. 29, Nannestad, Hilaria Aarhusensia S. 67.

³ Bl. 185 a ubeskrevet.

⁴ Udtog i Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 396.

⁵ Som det fremgår af den nedfr. aftrykte Registratur over Ribe Kapitels Arkiv Bl. 328 a, hvor den pågældende Artikel findes indført, sigtes her til en Bestemmelse ikke i Christian III.s Universitetsfundats af 1539 Juni 10, men i Frederik II.s af 1571 Septbr. 11 (Orig.

A. 52. Enn copie aff konningh Friderichis denn anddens 1582.
breff paa papiir, der huer leensmandt i sitt leen schulle haffue
giestlig jurisdictionn och goedts wdi forsszuar, dog capitells
oc domkirchenns goedts undertagenn. Datum anno 1582.¹||

²Literæ missoriæ regum.

B. 1. Konning *Christianns* captivi misszive om thu 1519.
thusszende lodt sølff, som hanndt begerer aff kirchen oc
capitel thill loens. Datum Viborrig anno 1519.

2. Item konning *Christianns* misszive om thre thu- 1537.
szende lodt sølff aff meenige klercheri udi Aarhus stichtt.
Datum Rendersborrig anno 1537.

3. Ithem enn miszive om allt det sølff, som enthen 1537.
i capitell, hoes vicarier eller i domkirchenn skulle sambliis
thil hobe oc antvordis rentemesteren, allenniste en kalck oc
disk oc enn pexis underthagenn. Datum Olborrig anno do-
mini 1537. ||

4. Ithem itt misszive, att m. *Jesper* schulle nyde oc 1539.
haffue all renthe oc opbørszell wdi hanns fraverelssze, liger-
viis som hannd waar sellffuer thill stede persoenlig, all den
stundt hannd er udi konngenns forfalldt. Datum anno do-
mini 1539.³

5. Itt miszive, att capitell skulde skiche thill *Kiøben-* 1539.
haffnn thuende acht menndt, som schulle werre thil stede
vdi nogle articler, som holdes schulle om religionenn. Da-
tum Hafniæ anno 1539.

6. Item it miszive om then resignatz, som *Christopher* 1540.
Nielßøn resigneret *Franndts Banner* cannichedom oc pro-
vistedom medt; dog skall beskiches enn procurator, som ||

formentlig i Universitetskvæsturens Arkiv; Rørdam, Kbhvns Univ.
Hist. IV Nr. 160, for dette Punkts Vedkommende S. 235).

¹ 1582 Juni 19, Secher, Corp. constitut. Daniæ II Nr. 294.

² Bl. 186 b ubeskrevet.

³ Orig. Århus Bispearkiv 1539 Juni 14.

- skall holde thiunge och thienniste vdi Franndtzis fraverellssze. Datum anno domini 1540.
1541. B. 7. Ithem it misszive om enn perszoen att holde udi universitetedt oc beszørge hannom medt underholdning thill klede, føde, bøger oc anden nødthørfft. Datum anno domini 1541.¹
1541. 8. Ithem it misszive om thre hundrede daler eller gylenn att forvexle for danssche mynnt, som skulde thill omszlagedt. Datum anno 1541.
1542. 9. Ithem it misszive om thu aff de yngste capitelsbrødre, som schulle holdis wdi universitetedt medt capitels underholdningh. Datum anno domini 1542.²||
1542. 10. Item it misszive, att thenn canniche, som haffuer det cannicedom, som s. *Clementis kirche* thilligger, att hanndt schall forschaffe denn cappelaenn, som sognepresten udi for^{ne} s. *Clementis* sognn [!], at hanndt fannger sinn thilbørilig unnderholdningh. Datum anno 1542.
1543. 11. Item it miszive om den rest, som schulde udgiffuis s. Hanns dag, schulle udgiffuis all sammen udi rens guldt. Datum anno 1543.
1551. 12. Ithem it misszive, att cannicer ville lade dierris thiennere føre thi lester haffre thill *Drottningborrig* fraa *Aarsgaardt*, naar de thilsziiges derom. Datum anno 1551.
1551. 13. Ithem it misszive, at der maa udszettis nogedt aff capitels goedts for 300 eller 400 daler oc ichi ydermeere || thill domkirchenns bygning. Datum anno 1551.³
1552. 14. Ithem it misszive, at tholff aff capitels thiennere schulle thage 1 lest huede paa *Aarsgaardt* oc føre denn thill *Rannders*, naar de thilsziges derom. Datum anno 1552.

¹ Orig. Århus Bispearkiv 1541 Oktbr. 22 (jfr. Danske Mag. 3. R. VI. 309).

² Et Brev til Kapitlet i Ribe af tilsvarende Indhold, dateret 1542 Maj 4, findes Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 191.

³ 1551 Marts 10, Udtog i Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 20.

B. 15. Ithem enn misszive, att capitell skulle be- 1552.
thale m. *Morthen Busszhart* for thenn wmag, som hanndt
haffde paa spiirenn. Datum anno 1552.¹

16. Ithem enn misszive, att cannicherne oc super- 1552.
intenden[*ten*] medt lensmanden schulle forfare, huilche pre-
ster der haffuer dierris wnnderholdning, oc huilche ey, thissz-
ligiste att huo capellaner holder, skulde besørge thennom medt
thilbørlig wnnderholdning, item att huor enn prest haffuer
thre sogner, schall || enn kirche leggis øde. Datum anno 1552.²

17. Ithem enn misszive, att borgerne maatte beholde 1552.
och bruge dette aars grøde aff denn jordt, som de haffuer
leiedt aff capitels thienner. Datum anno 1552.³

18. Ithem enn misszive om 17 dr. 20 β 2 alb., som 1548.
igienn staar aff 200 oc 30 dr., huilche for^{no} 17 dlr. 20 β
2 alb. hanns naade er thilfreds medt, att de bliffuer thil-
bage staaenndis. Datum anno 1548.

19. Ithem itt misszive, at m. *Jesper* er forhinnret 1549.
wdi kongenns forfaldt, saa hanndt kann ichi komme att
protestere. Datum anno 1549.

20. Ithem it misszive, at *Antonius Harnisch* schulle 15[54.]
haffue enn klar oc wissz jordbog paa huis rente oc goedts,
der ligger thill *Hjørning* præbendt. Dat. 1549 [!].⁴ ||

21. Ithem it misszive, at enn aff capitell skulde 1554.
skiches thill *Nyborrig* medt *trium regum* fundats. Datum
Wiborrig anno domini 1554.⁵

¹ Orig. Århus Bispearkiv 1552 Decbr. 2.

² 1552 Maj c. 7-10, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 325 (efter det til Lensmanden på Århusgård rettede Eksemplar), jfr. Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 154.

³ Orig. Århus Bispearkiv 1552 Apr. 12, Udtog i Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 144.

⁴ Dette Brev er i Virkeligheden af 1554 Febr. c. 24-26. som det ses af Udtoget i Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 298.

⁵ Er uden Tvivl det Brev af 1554 (Novbr. c. 17-27?), hvoraf Udtog findes i Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 352.

- 1543-52. B. 22. Ithem thuende credentzbreffue och it breff wdi ecteschabssager. Datum paa det første credentsbreff 1543; datum paa thedt andet 1552; datum paa thedt breff in causis matrimonialibus 1552.
1539. 23. Ithem it misszive, att huis sølff igienn bleff standendis aff thend sølffskatt, som meenige clericiedt waar taxeredt for, skulle medt thed allerførste wdkomme oc antvordis *Jørgenn Pedersøn* rennthemester. Datum 1539 Hadersløff søndagen nest epher wor frue dag præsentationis.¹
1544. 24. Ithem itt misszive, att capitell skulle || wdlegge aff anniversarii goedts thill scholemesters wnderholdningh, thill saa lennge att thedt vicarie, som ehr wnntt oc stiftedt derthill aff kong. mayets. [!]. Datum Otthoniæ die Venenis post Bartholomæi² anno 1544.
1541. 25. Ithem it misszive, konng. maiets. will raadføre sig medt *Danmarckis* riigis raadt oc *Peder Ebbisøn*, førend hanndt stadfester capitels privilegia och statuter. Datum Hafniæ die lunæ post lætare³ anno 1541.
1546. 26. Item itt misszive om thenn thredie part aff cannicernis rennthe i dette aar, som de schulle komme kong. maiets. thill hiellp medt oc antvorde *Peder Ebbisøn*. Datum Lundis anno 1546.⁴ ||
1550. 27. Ithem enn misszive, att capitell maa annamme thill sig igien thedt goedts, som waar wdlagtt thill scholemester, epherdi hanndt er forsørgedt medt itt wicarie effter kong. maiets. breffs liudelssze. Datum Drottningborrich die sabbathi post pentecostes⁵ anno 1550.
1550. 28. Item enn misszive, att capitell skall antvorde *Peder Billde* klar register paa, huor mange canniche-

¹ Novbr. 23. ² Aug. 29. ³ Marts 28.

⁴ 1546 Oktbr. 19, Udlog i Danske Mag. 4. R. I. 236, 237.

⁵ Maj 31.

domme och wicarier som *Peder EbbisSønn* haffde thill sig anammedt. Datum Hafnię die Johannis baptistę anno 1550.¹

B. 29. Item enn misszive, att der er giortt enn skich 1555. paa sognepresters wnderholdning saa well wdi Aarhus som annden stedts. Datum anno 1555 thenn 23. novembris paa Kiøbennhaffuens slott.²||

30. Item enn misszive, att universitetet och de høi- 1556. lerne wdi *Kiøbennhaffnns* høie schoele fanger, huis dennom bør ephther dierris privilegier. Datum anno 1556 die Martis post eph. in arce Hafniensi.³

31. Item enn misszive om it thuszende daler, som ca- 1556. pitell schulle komme kong. maiets. thill hiellp. Datum anno domini 1556 4. die janvarii in arce Hafniensi.⁴

32. Item it misszive, at capitell schulle lade biscop 1554. *Niels ClausSøns* arvinger beszee den fundats, der waar paa it wicarie, som biscop Niels schulle haffue lagdt nogedt goedts thill. Datum anno 1554.

33. Item it missziue, att wicarieerne schulle wdgiffue 1556. dierris annpartt thill det || tuszende daler, kong. mayets. begerede aff Aarhus domkirche. Datum anno 1556.⁵

34. Item it misszive, att cannicher oc wicarier, som 1557. ichi ere wdi kong. maiets. daglige thienniste eller studerer wdi nogedt universitet, skulde boe hoes domkirchenn. Anno 1557.⁶

35. Item it misszive, at m. *Jesper* maa boe wdi 1558.

¹ 1550 Juni 24, Udtog i Danske Mæg. 4. R. V. 200.

² Udtog i Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 407.

³ Orig. Århus Bispearkiv, dateret 1556 Jan. 8 (Onsdagen næst efter hellig tre Kongers Dag), Rørdam, Kbhvns Univ. Hist. IV Nr. 47 (efter en Afskrift).

⁴ Udtog i Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 3.

⁵ 1556 Marts 27, Udtog i Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 17.

⁶ Orig. Århus Bispearkiv 1557 Decbr. 20, Rørdam, Kbhvns Univ. Hist. IV Nr. 61 (efter Kancelliregistranten).

- Kiøbenhaffnn* for sin skrøbelighedt skyldt och ichi threnngis thill at flytte thill domkirchenn. Datum Hafniæ anno 1558 12. maii [!].¹
1558. B. 36. Item it misszive, att capitell skall medt *Jenns Juell*, superintendenten oc borgemester oc raadt forhøre denn sag imellom m. *Thomas* oc *Jacob Hoffgaardt*. Datum Hafniæ anno 1558 die 26. janvarii. ||
1558. 37. Item it misszive, att *Erick Skram* schulle fange thenn fundats att see, som liuder paa s. m. *Torchels* wicaridom, och att denn siiden bevaris hoes capitell. Datum Hafniæ anno 1558 die 5. aprilis.
1555. 38. Item it misszive, att *Helloe Madsszis* maatte bekomme den capitels gaardt igienn, som hun thilforne i boede, for enn schellig leye, om thenn thilforne ichi waar forsagdt. Datum Haf. anno 1555 die 7. maii.
1558. 39. Item it misszive, at her *Hanns HennrichsBønn* maa bliffue oc boe wdi *Roeskilldt* oc ichi thuingis thill at flytte thill Aarhus. Datum Othoniæ anno 1558 die 7. julii.
1559. 40. Item konning *Friderici* misszive om denn thredie partt aff all cannichernnis || rennte, regnenndes huer lest korn for 30 daler. Datum Alvorszdorp in Dytmarsia anno 1559 24. maii.²
1560. 41. Item enn misszive, att capitell schulle inndsteffne alle dennom, som forlenndt ere medt cannichedomme eller wicariet och ichi residere, och dømme, om dennom bør att beholde samme rentte eller ey. Datum Holstedbroe anno 1560 thenn 16. septembris.³
1560. 42. Item enn misszive, att m. *Jesper* maa beholde sin renntte hoes Aarhus domkirche, enndog handd er bo-

¹ Orig. Århus Bispearkiv 1558 Marts 12, Udtog i Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 167.

² Jacobsen, Det danske Skattevæsen und. Chr. III og Fred. II S. 188.

³ Udtog i Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 450.

enndis i *Kiøbenhaffn.* Datum anno 1560 die 22. octobris.¹

B. 43. Item enn misszive, at *Jacob Skram* maa 1560. fange enn gaardt wdi *Gludtstedt* thill magelaugh for fyl- liste. Datum Em kloster 1560 thenn 8. dagh novembris. Och finndes *Jacob Schrams* breff paa thenn gaardt, || hannd igiengaff, wdi superinntendentens breffueskriin iblannt skolernis breffue.²

44. Item enn misszive, att konng. mayets. er thilfredts, att *Giordt Pedersøn* fanger nogedt goedts aff capitell thill magelaug. Datum Hafnię anno 1561 die 26. junii. 1561.

45. Item *Holger Rosencrantzis* och *Jørgenn Bernekows* breff, att de haffue beszeed baade capitells oc *Giordts* goedts. Datum Palsgaardt s. Lucii daugh³ anno domini 1561.⁴ 1561?

46. Item *Giord Pedersøns* hanndskriff, att handt 1562. will annamme szitt egedt goedts igienn, huis capitells blif- fuer hannom affvundenn i nogen rettergang. Datum Aarhus thiisszdagen post *Bartolomæi*⁵ anno 1562.

47. Item enn misszive, att capitell schulle giørre *Giordt Pedersøn* breffue || och forvaring paa for^{ne} goedtts. Datum *Friderichsborrig* thenn 13. maii anno domini 1562.⁶ 1562.

48. Item itt misszive, att capitell schulle lade *Eiler Grubbe* beholde, huis goedts m. *Hennrich* thillforne haffde. Datum *Friderichsborrig* anno domini 1562 thenn 27. martii.⁷ 1562.

49. Item itt misszive, att *Otte Brochenhuus* skall 1562.

¹ Udtog sstds. S. 460 (med Datum 21. Oktbr.).

² Jfr. K. 5 nedfr. ³ Marts 4.

⁴ Mon Året ikke snarere skulde være 1562, eller Dagen være *Lucie Dag* (13. Decbr.)? sammenlign *Brevne B. 44 og 46 f.*

⁵ Aug. 25.

⁶ Udtog i *Kanc. Brevbøger 1561-1565 S. 146.*

⁷ Udtog sstds. S. 127 (med Datum 28. Marts).

- haffue erchedegedommedt her wdi domkirchenn. Datum Friderichsborrig den 19. decemb. anno 1562.¹
1563. B. 50. Item itt miszive, att *Lauridts Schram* maatte bekomme nogedt capitels goedts thill magelaug. Datum Friderichsborrig anno 1563 den 5. apr.²
1563. 51. Item itt misszive, att capitell schulle forschiche fire goede heste thill att drage schøtt. Datum Friderichsborrigh thenn 28. maii anno 1563.³ ||
1563. 52. Item enn copie aff konng. mayets. breff thill *Jenns Jull* om allt dett sølff, guld oc pennding, som fanntes wdi domkirchernne. Datum Hafniæ denn 10. junii anno 1563.⁴
1564. 53. Item itt misszive, att cannicherne oc wicarierne skulle komme konng. maiets. thill hielp medt hallffthredie thuszennd jochimsdaler. Datum Nyborrig den 16. decemb. anno 1564.⁵
1565. 54. Item itt miszive, att konng. mayets. haffuer forschoenedt m. *Poffuell* sin annpartt aff de hallffthredie thuszend jochumsdaler. Datum wdi Sorøe closter denn 12. januarii anno 1565.
1565. 55. Item itt misszive, att konng. maiets. haffuer wnnnt oc opladett *Jochim Beck*, *Eiler Grubbe* och *Eskildt Gøye Boetii episcopi vicaridom*, || och naar itt wicarie leddigtt bliffuer der, skall dett igien komme thill skolen. Datum Lunndt den 25. aprilis anno 1565.⁶
1565. 56. Item itt anddett misszive, att *Jacob Bech*, *Eyler Grubbe* och *Eskildt Gøye* schulle anntvordis thenn bezegledt fundats paa *Boetii vicaridom*. Datum Hafniæ anno domini 1565 den 4. junii.
1565. 57. Item enn copie aff konng. mayets. breff, wdgifuedt

¹ Jfr. Brevet af samme Dag sstds. S. 203.

² Udtog sstds. S. 240.

³ Udtog sstds. S. 257.

⁴ Udtog sstds. S. 265.

⁵ Udtog sstds. S. 539 (der dog har 3000 i Stedet for 2500).

⁶ Udtog sstds. S. 596 (med Datum 26. Apr.).

wnnder *Lunde* capitells inndszegeall, att hanns konng. mayetts. haffuer wnnnett *Jochim Bech* etc. *Boetii præbendt.* Datum 23. apr. anno 1565.¹

B. 58. Item itt misszive, att konng. mayets. haffuer 1565. wnant oc samtychtt, at *Jørgen Roszencrants* maa bekomme nogett || capitells goedts wdi *Hornnsszledtt* oc *Ternndrup* thill magelaug. Datum Hafniæ den 26. maii anno 1565.² *Jørgen Roszencrantzis* breff findes herhoes.

59. Item itt misszive, att der schall giffuis enn enn- 1565. kende daler aff huer thre smaa thønnder kornn, och halfftt domkirchenns giøris wdi pennding att komme konng. maiets. thil hielp medt wdi dette aar. Datum Hafniæ den 9. octob. anno 1565.³

60. Item itt misszive, att *Annders Banner* maa be- 1566. komme thu capitels gaardt wdi *Søvadtt* i *Gieszinnng* sognn thill magelaug. Datum Schannderborrigh den 5. dag janvarii anno domini 1566.⁴ ||

61. Ithem itt konning *Friderichs* breff om nogenn 1566. jordt oc eyedom, capitell schulle wnnde thill hestehaffue for magelaug. Datum Hafniæ 23. aprilis anno domini 1566.⁵

62. Item thrende konning *Friderichs* breffue om itt 1566. thuszennde daler, capitell schulle finnde raadt thill att innd- løsze dett capitels goedts, *Iffuer Lunge* thill *Tiørsbek* i panntt haffde. Datum det førstis denn 25. apr. anno 1566⁶, dett andets Hafniæ den 20. junii anno 1566, thedt thredies Rugaardt den 12. jului anno domini 1566.⁷

63. Item itt konning *Friderichis* breff om klar re- 1566.

¹ Udtog i Kronens Skøder I. 103.

² Udtog i Kanc. Brevbøger 1561-1565 S. 613 (med Datum 27. Maj).

³ Udtog sstds. S. 671.

⁴ Udtog i Kanc. Brevbøger 1566-1570 S. 3.

⁵ Udtog sstds. S. 40.

⁶ Udtog sstds. S. 42 (med Datum 26. Apr.).

⁷ Udtog sstds. S. 69.

- gister paa den skatt anno 1565. Datum Friderichsborig denn 5. novemb. aar 1566.¹
1567. B. 64. Item itt konning *Friderichs* breff om femten heste eller 40 daler || for huer hest thill att drage skøtt inndt wdi Suerrige. Datum Hafniæ thenn 18. augusti anno 1567²; dog bleff di femb heste forkaartedt for dennom, som erre wdi konng. maiets. daglige thienniste.
1567. 65. Ittem et konning *Friderichs* breff, att *Jacob Raastrup* maa bekomme thill magelaug *Lønngballigh* och *Terp*. Datum 1567 den 11. septemb.
1567. 66. Item itt konning *Friderichs* breff, att canonic absentes schall wdgiffue dierris partt i skatt oc thynnge lige medt de residerennde och holde dierris procuratorem in capitulo; ellers schall dierris goedts aresteeris. Datum Kiøbenhaffn den 21. sept. anno 1567.³
1569. 67. Item itt konngelige maiets. breff || om thre thusszennd enkennde daller att komme hanns maiets. thill hiellp att besolde krigsfolch medt. Datum Hafniæ denn 13. junii anno 1569.⁴
1569. 68. Item itt misszive konng. maiets., att capitell schulle dømme imellom *Gregers Kublanck* oc *Poffuell Haarboe*. Datum Friderichsborrig den 15. decemb. aar ephther Gudts biurd 1569.
1570. 69. Item itt misszive konng. maiets., att enn prælatt oc enn canniche skall møde i *Kiøbenhaffnn* dominica oculi. Datum i Høiby wdi Odts herredt thenn 22. janvarii anno 1570.⁵
1570. 70. Item itt misszive om thrediepartenn aff capitells, cannicernis oc wicariernis rente, som schulle ydis wdi *Kiø-*

¹ Udtog sstds. S. 102.² Udtog sstds. S. 233.³ Udtog sstds. S. 244.⁴ Udtog sstds. S. 472.⁵ Jacobsen, Det danske Skattevæsen und. Chr. III og Fred. II S. 209.

bennhaffnn Johannis baptistæ dag. Datum Hafnię den 12. martii anno 1570.¹ ||

B. 71. Item itt misszive, att capitell schall dømme 1570. immellom *Hanns Balle* oc *Anne Lauridtsdaater*. Datum Skannderborrig den 20. aprilis anno 1570.

72. Item itt misszive, att inngen fundatzer eller breffue 1566. schall anntvordis udt aff capitell wden konng. maiets. befallning. Datum Hafnię den 10. maii anno 1566.²

73. Item itt miszive immellom *Hertwig Tomisßøn* oc 1567. capitell att maatte skee magelaug. Datum Friderichsborrig den 31. martii anno 1567.³

74. Item itt misszive, att *Hollger Roszencranndts* 1571. maa bekomme nogle breffue, som skulde lyde paa nogedt goedts wdi *Skannderborrigh* leenn. Datum Hafnię den 3. aprilis anno 1571. ||

75. Item itt misszive, att capitell medt superinntentenn will giørre enn skich paa capitels kircher, at saccellaner kannd bekomme prestegaarde. Datum Friderichsborrig den 15. septembris anno domini 1571.⁴

76. Item itt misszive, att clar register schulle skiches 1573. offuer thill *Kiøbenhaffnn* paa skatt, som schulle werredt wdgifuedt thissze aar 1569, 1570 oc thill heste 1567. Datum Friderichsborrig denn 15. decemb. aar ephther Gudts biurdt 1573.⁵

77. Item itt misszive om thredieparten aff all rennthen, 1576. som cannicher haffuer, att komme konng. maiets. thill hielp

¹ Sstds. S. 213.

² Udtog i Kanc. Brevbøger 1566-1570 S. 45 (med Datum 5. Maj).

³ Udtog sstds. S. 171.

⁴ Et tilsvarende Brev til Roskilde Kapitel er trykt Ny kirkehist. Saml. IV. 388; jfr. Kanc. Brevbøger 1571-1575 S. 70.

⁵ Et tilsvarende Brev til Ribe Kapitel findes i Udtog i Kanc. Brevbøger 1571-1575 S. 366.

- medt innden jull. Datum Nyborrigh den 2. aprilis anno 1576.¹
1577. B. 78. Item itt misszive, at der schule giøris klar bescheden for den schatt, capitell waar taxered for. Dat. Friderichsborig 21. aug. anno 1577.²||
1578. 79. Item itt misszive, att enckerne ichi schulle wiiszes fraa dierris gaarde effther dieris husbundts dødt och ey giffue ny stedtsmaall. Datum Friderichsborrig thenn 24. aprilis anno 1578.³
1578. 80. Item itt misszive om denn thredie part aff renn-thenn thill konng. maiets. Datum Othens den 1. junii aar 1578.⁴
1578. 81. Item itt misszive om m. *Peder Kendrup* att schulle werre schoelemester. Datum Friderichsborrig den 17. maii anno 1578.⁵
1578. 82. Itt anddett misszive om m. *Peder Kendrup* thill lesesemester. Datum Kolldinghuus denn 14. junii aar 1578.⁶
1578. 83. Ithem itt misszive om enn thrette imellom dominum *Chilianum* och *Erich Dybwadt*. Datum Loffuerstrup thenn 22. octobris anno domini 1578.||
1578. 84. Item itt misszive de duabus viduis etc. Datum Kollddinghuus denn 26. novembris anno domini 1578.⁷
1580. 85. Item en konng. misszive om de mendt wdi Bøn- nedt[?] att maatte giffue kornskylldt for smørskylldt. Datum 1580.⁸
1584. 86. Item itt misszive om *Christiani quarti* hyllding wdi *Wiborrig* ano 1584.⁹

¹ Udtog i Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 30.

² Udtog sstds. S. 227. ³ Udtog sstds. S. 343.

⁴ Udtog sstds. S. 367.

⁵ Hertel, Beskriv. ov. Aarhus Domkirke II. 468 (med Datum 15. Maj; jfr. Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 357).

⁶ Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 404.

⁷ Udtog i Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 521.

⁸ 1580 Oktbr. 6, Udtog i Kanc. Brevbøger 1580-1583 S. 148.

⁹ 1584 Jan. 10, Udtog i Kanc. Brevbøger 1584-1588 S. 7.

B. 87. Item itt anddett misszive om wederleggelssze 1581.
for thedt goedts wdi *Hadts* herredt. Datum aar 1581.¹

88. Item itt konning *Friderichis* misszive paa mester 1579.
Iffuer Berthellsøn abbede i *Sorø closter* hanns wegnne,
att hannd maatte participere in bonis communibus. Datum
1579.² ||

³Literæ missoriæ nobilium et qvæstoris.

Peder Ebbisøn.

C. 1. Peder Ebbisønns breff thill canndtzeler, att 1548.
hannd wille hanndle hoes konng. maiets., att hanns naade
wille hiellpe nogedt thill spiirens bygning. Datum anno
domini 1548.

2. Item Peder Ebbisønns breff thill capitell om pennd- 1548.
inge, som hannd begerer paa mester *Jespers* wegnne. Da-
tum anno domini 1548.

Jahann Friis canntzeler.

3. Cantzelters thacksszigellssze for enn sort floyels hagell, 1544.
som capitell schenchedt hannom. Datum anno 1544.

4. Item cantzeler[s] schriffuellssze, at capitell wille 1554.
ramme *Annders Munckis* beste in bonis communibus.
Dat. anno 1554. ||

Corfidtz oc Eschildt Oxe.

5. Corfidts oc Eschildt Oxis breff wdi *Annders Munches* 1554.
sag, att capitell wille wnnde hannom ephther m. *Hannsszis*
dødt all huis rennte, som m. Hanns thill sitt cannichedomm
wdi werre haffuer, och disszligiste denn residenntze, som
hanndt wdi boer. Dat. anno 1554.

Hanns Stygge.

6. Hanns Stygis schriffuellssze, wdi huilchedt hanndt 1546.

¹ 1581 Febr. 18, Udtog i Kanc. Brevbøger 1580-1583 S. 229.

² 1579 Aug. 12, Udtog i Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 724.

³ Bl. 199 b-201 b ubeskrevne.

- begerer, att capitells thiennere schulle slaa, skiere oc age thill *Skanderborrig* nogle wissze dage. Datum anno 1546.
1541. C. 7. Item Hanns Stygis breff om stedtsmaall aff *Werløff* prestegaardt, huad heller hannd schall det opbere, eller skolemester i Aars bør det at haffue. Dat. anno 1551. ||
Qvæstoris literæ.
1541. 8. *Jørgenn Pedersønns* skriffuelssze om nogle hundrede daler, som capitell schulle wedsszle hannom paa konng. maiets. wegne oc anamme dannelsche mynntt igien paa *Silkeborig*. Datum anno domini 1541.
1543. 9. Item *Jørgenn Pedersønns* breff om nogedt guldt, som capitell schulle komme konng. maiets. thill hielp medt. Datum anno 1543.
1545. 10. *Jørgenn Pederønns* breff om 8 hundrede daler, som capitell schulle komme konng. maiets. thill hielp medt. Datum anno 1545.
1545. 11. *Jørgen Pederønns* breff igien om samme 800 daler, at de wdkommer inden s. Søffrenns dag. Dat. anno 1545. ||
12. *Jørgenn Pedersønns* schriffuelssze, att denn rest, som stannder thilbage baade aff forschreffne summa guld oc pennding, schulle wdgiffuis wforthøffuedt. Datum etc.
1548. 13. *Jørgenn Pederønns* breff, att capitell willed schiche paa hanns wegne thill *Hanns Styge* huis breffue, der kunde finndis wdi capitell paa denn kirchegaard oc boell wdi *Tulstrup* wdi *Hjørning* sognn, førernd der kom reb paa marchenn. Datum anno 1548.
1545. 14. *Jørgenn Pedersønns* schriffuelssze om 200 daler, som stoed igien aff denn summa, di schulle komme kong. maiets. til hielp medt. Dat. anno 1545.
1552. 15. *Jørgen Persønns* breff om 400 dr., som capitell schulle loene konng. maiets. och yde i *Weile*. Datum anno 1552. ||
1569. 16. Item literæ *Oththonis Brochennhuus* et *Petri Jo-*

hannis om clar register aff capitells jordbog och om thre thuszendt daler, som bleff formilldett. Datum Hafniæ denn 29. junii anno 1569.

Frannnds Billede.

C. 17. Frannnds Bildes breff, att capitell willede skiche hannom dierris privilegier, huilche hanndt kunde bruge thill lanndstthing imoedt *Søffrenn Biug*. Datum anno domini 1555.

Jacob Brockenhuus.

18. Jacob Brochenhusszis breff, att hanndt will gjørre capitell nøiachtig foruarinnng paa thenn fundats, som hører thill *altare trium regum*. Dat. anno 1555.

19. Jacob Brochenhusszis breff om den samme funndats. Datum anno 1555. ||

20. Jacob Brochenhusszis misszive om di skrine, som frue *Susanna Bylle* och frue *Mette Oxe* loedt inndsszette wdi capitell, att hanns budt maatte bekomme dennom derudt. Dat. 6. oct. anno 1573.

21. *Joenn PedersBønns* oc *Suend Dals* breff, att de haffue annammedt samme for^{ne} schrine medt breffue wdaff capitell. Datum Aarhus den 26. octob. anno 1573. ||

¹Qvitantie regum, nobilium et aliorum.

Christierni captivi.

D. 1. Konning Christenns qvitantze paa firesinndts-thiffue rens gylldenn och fembten lode march søllff, som capittell hannom loente. Dat. 1518.²

2. Item *Godschalck ErichsBønns* werkendelszebref, att hannd haffuer opborne paa konning Christenns wegne for^{ne} 80 renns gylldenn wdi guldt och 15 lode march søllff. Dat. 1518.

¹ Bl. 205 a-b ubeskrevne.

² 1518 Novbr. 15, Udtog i Suhms Nye Saml. I. 293.

1520. D. 3. Item *Knudt HendrichsSønns* werkenndellsszebreff, att hannd haffuer opbaaredt aff capitell thu hunder gylldenn wdi gulld, søllff oc pending paa konning Christens wegne. Dat. 1520. ||
- Friderici regis.
1523. 4. Biscop *Offue Billdis* qvitantze paa 40 løde march søllff, som capitell anttvordede hannom paa konning Friderichs wegnne. Anno 1523.
- Christiani eiius nominis tertii.
1535. 5. *Peder EbbisSønns* weerkenndelsszebreff paa syttend march oc itt lodt huidt søllff, item threszinndtsthiffue oc sex march oc otte lodt forgylltt søllff och thredffue lode march søllff for de thu kaars, huilche komme aff kirchenn och capittell konng. maiets. thill hiellp. Datum anno domini 1535. ||
1537. 6. *Jørgenn PedersSønns* qvitanntze paa thu thusszennde march wdi runde marchstycher. Datum anno 1537.
1540. 7. *Jørgenn PedersSøns* qvitanntze paa itt hundrett fyrrethiffue och ni lodt søllff wdi søllffuer och jacobsdaler aff de thre thusszennde, som meenige clericiedt waar thaxeridt for wdi Aarhus stift. Datum anno 1540.
1540. 8. *Jørgenn PedersSønns* qvitantze paa thre hundre daller aff de femb hundred daler, som de waar taxeridt for. Anno domini 1540.
1543. 9. *Jørgenn PedersSønns* qvitanntze paa hallffandenn hundrett och fire och thiffue daler oc thu hundrett sex och thiffue gyllden wdi gulldt || och derforudenn hallffandenn hunder daler, som wicarieerne wdlagde aff de sex hunder, som capitell waar thaxerede for. Anno 1543.
1547. 10. *Jacob Beckis* qvitanntze paa thu hunder oc thredue daler, som di wdgaff paa regenschab aff denn thredie part aff dierris rennthe. Anno domini 1547.
1553. 11. *Eschilldt Oxis* qvitantz paa femb hunder daler,

som komme kong. maiets. thill hielp aff Aarhus capitell.
Anno domini 1553.

D. 12. Item enn anndenn *Eschilldt Oxis* qvitantze 1556.
paa itt thusszennde daler. Datum Hafniæ anno domini nostri
Jesu Christi 1556 sabbatho palmarum.¹ ||

13. *Jacob Bechis* qvitantze paa hallffemteszindtsthiffue 1560.
siu daler och fire skilling, som kom kong. maiets. thill hiellp
ex bonis fabricę. Datum Aarhus 14. maii anno 1560.

14. Item konning *Friderichs* wederkendellsszebref paa 1563.
650 och thu daler, huilche hanndt beplichtter sig eller sine
eptherkommere konninger wdi *Danmarch* att schulle betale
capitell offuer thre aar s. Jacobi dag. Datum Hafniæ denn
8. juii anno 1563.² ||

Friderici eiis nominis secundi.

15. *Jesper Pedersøn* slodtsfouged paa *Kiøben-* 1563.
haffnns slott hanns qvitantz paa fire hester, som kom
thill att drage konng. maiets. skøtt. Datum Hafniæ denn
3. juii anno 1563.

16. Item *Niels Pederønns* renntemesters qvitantze 1565.
paa hallfierde hundrede hallffannden enchennde daler 11^{1/2}
m~~l~~ 3^{1/2} β aff cannichernis, wicariernis oc domkirchenns innd-
komst. Datum Hafniæ den 29. novemb. anno 1565.

17. Item *Follmer Rosencranntzis* qvitannts paa itt 1566.
thuzzennd daler thill att inndløse thedt capitells goedts,
Iffuer Lunge thill *Tiirsbech* i pannthe haffde. Datum Aar-
hus anno 1566. ||

18. Item *Jacob Bechs* qvitantz paa denn skatt, di 1566.
wdgaff s. Martini dagh anno 1565, som waar enn daler aff
huere thre smalle leste kornn. Datum Haffniæ denn 5. no-
vemb. anno 1566.

19. Item *Eiler Grubbis* qvitannts paa 52 ny daler 1567.
oc 90 daler i marck, 2 β oc 2 alb., som bleff wdlagtt thill

¹ Marts 28. ² Udtog i Kanc. Brevbøger 1561-1565 S. 260.

- thi heste, der schulle drage skøtt inndt wdi *Suerrige*. Datum Hafniæ anno domini 1567 den 20. septembr.
1567. D. 20. Item *Peder Hannsønns* qvitanntze paa 21 ny daler 19 march 5 þ 1 alb., som bleff wdlagdt thill de thi heste, der schulle drage skytt thill *Suerrige*. Datum Hafniæ den 29. novembris 1567.
1569. 21. Item *Otte Brochenhuuszis* oc *Peder Hannsønns* qvitanntze paa halffierde || hundrede oc otte ny daler oc 15 mß dansche, som wdgaffuis thill krigsfolck, der schulle drage inndt wdi *Suerrigh*. Datum Hafniæ den 25. jului anno 1569.
1570. 22. Item *Otte Brockennhusis* och *Peder Hannsønns* qvitanntz paa thre hundrede ny daler oc firesinndtsthiffue hallffottennde march dansche, thisszligiste for femb oc thiffue ny daler oc dertill attenn march 2 þ 2 alb. thill krigsfolck. Datum Hafniæ denn 30. junii anno 1570.
23. Item *Christopher Walkendorpis* och *Peder Hannsønns* qvitanntz paa thu hunder oc fyrretiffue daler for thi heste, som schulde drage schytt inndt wdi *Suerrig*, item paa hallffierde hundrede ny daler fembtenn mß dansche, som bleff leveredt *Otte Brochennhuus* oc *Peder Hannsønns*. ||
1574. 24. Item qvitanntz paa denn thredie partt aff rennthenn, som waar thre hunder hallffembte och tredve ny daler och attenn march thu skilling oc thu alb. Datum Hafniæ thenn 25. apr. anno 1574.
1576. 25. Item *Christopher Walchenndorps* qvitanntz paa fire hundrede fyrretiffue och hallffembte gamble daler 12 þ dansch. Datum Haf. den 12. decemb. anno 1576.
1578. 26. Item *Annders Dresszelbierrigs* qvitanntze paa thre hunder oc ellffue gamble daler. Datum Koldinghuus den 27. novembr. anno 1578. ||

¹Recognitiones partim nobilium, partim aliorum.

E. 1. *Franndts Banners* recognitz paa sex oc thredve 1552.
march dansche, som hannd schall wdgiffue for den thien-
niste, som holldis schall paa hanns wegne i domkirchenn.
Dat. anno 1552.

2. *Jacob Brochenhusis* bekiendelsszebreff paa then 1555.
fundats, som hør ad *altare trium regum*. Datum anno
1555.

3. *Knudt Galltenns* qvitanntz paa 8 daler, som hannd 1554.
fich aff capiteledt. Dat. anno 1554.

4. Item *Jacob Brochenhusis* bekiendelsszebreff paa 1556.
hallffthredie hunder och ellffue daler, som hørde ad *altare
trium regum*. Datum Aarhus anno 1556. ||

Thissse fire breffue aff konng. privilegier wdschreffne
findes och wdi capiteledt.

F. 1. Itt thaged thill *Wiborrig lanndtsthinnng*, att 1490.
konning *Christophers*, konningh *Christenns* oc konning
Hanszis privelegier Aarhus domkirche oc capitell giffne er
der obenbarlig lest. Anno 1490 løffuerdagenn nest effter
s. Gregorii.²

2. Itt andet pergamentsbreff oc wdgiffne paa *Wi-* 1501.
borrig lanndtsthinngh om privilegier, som konning *Chri-*
stenn kirchenn oc capitell giffuedt haffuer, och er samme
kong. breff inndschreffuedt ordt fra ord i thette landstthings-
winde. Datum anno 1501.

3. Item itt papiirsbreff beszegledt medt borgemesters 1490.
oc raadts inndsszegeller wdi Aarhus, liudendes ordt fraa ordt ||
som dett nest forschreffne pergamenntsbreff om konng. pri-
vilegier oc friheder. Datum anno 1490.

4. Item itt papiirsbreff wbeszegledt, wdschreffuen aff
gammell konninng *Christenns* breff ordt fra ordt och dissz-

¹ Bl. 210 b ubeskrevet.² Marts 13.

ligiste wdschreffuenn aff konning *Hanszis* breff ordt fra ordt om capitells privilegier oc friheder etc.||

¹Register paa breffue om conntact immellom capittell och Aarhus bye.

1386. G. 1. Itt latinsche breff pergaments medt byenns segell, att *Knud Tygibønn dictus Friis* haffuer schiødt *Jenns Stisønn* sinn gaardt paa *Gammell thorffue*, dog med saadanne wilkoer, att hannd eller hanns arffuinger schall giffue aarligen thill Aarhus bye 5 þ sterlinnger. Dat. anno 1386.
1401. 2. Itt latinsche breff paa pergamennthe medt byenns segell, att *Kirstinne Hemings* medt sin sønn *Thames* haffuer schiødet *Peder wognmandt* sin gaardt. Dat. anno 1401.
1461. 3. Itt breff pergaments medt byenns inndssegell noged brødet om 14 kirchenns oc capitells gaarde, som schall giffue aarlig forskud thill byen. Dat. anno 1461.²||
1485. 4. Itt breff pergaments medt byenns inndsegell oc ni andre signeter, att *her Marquardts lyeche* skall werre wdlagdt thill fæganng, klercheri och menige bye thill gaffnn. Datum anno domini 1485.³
1496. 5. Itt breff pergaments medt byens segell om 8 gaarde oc jorde, som schulle aarligen giffuis jordschylldt aff thill domkirchenns bygning for thenn jordschylld, kirchenn finnge

¹ Bl. 212 b ubeskrevet.

² Den nu forsvundne Orig. har sikkert svaret til det hos Hübertz, Aktstykk. vedk. Aarhus I. 22 trykte Brev af 1461 Febr. 1, der er udstedt af Århus Bisp og Kapitel til Århus By.

³ Det er formentlig dette Brev, hvoraf der findes en Afskrift i Håndskriftets Bl. 234 b med den urigtige Datum: 1485 på den femte Tirsdag næst før Midfastesøndag. Det tilsvarende, af Århus Biskop til Byen udstedte Brev er trykt hos Hübertz, anf. St. I. 46 og dateret 1485 Tirsdagen næst før Midfastesøndag (eller Marts 8).

thilforne aff raadhusitt. Datum anno 1496 ipso die Petri apost.¹

G. 6. Itt konning *Hannsszis* stadfestelsszebreff pergaments med henngendis inndszegeall paa den contract och magelaug, som giortt bleff immellom capitell oc Aarhus bye om den jordschyld aff raadhuszitt. Dat. anno 1496.²|| 1496.

7. Itt breff pergaments medt byenns segell, att Aars march schall brugis thill biug oc haffresedt om waarenn, enniste thill en forsøgelssze, om dett kanndt werre menig mandd nytteliggt. Dat. anno 1531 dominica palm.³ 1531.

8. Itt latinsche breff paa pergamennte oc nogedt formultned medt itt indsegeall, som kalldis instrumentum publ. notarii, liudendes om thuende gamble breffue, som haffuer werredt wdi rette borne for paffuenns officiall; thed første [1203?] paa nogedt goed[ts] wdi *Dynggby*, *Kysssing*, *Saxilld Rede*, *Aarsløff*, *Kollkodt*, item enn march wdi *Hollm* sognn, item *Schielthroid* oc goedts i *Hasløff*, s. *Olai kirchi* wdi Aarhus medt *Spragelyche* oc *wor frue kirchi* wdi Aarhus med enn lyche, som || kaldes *Tulstrup* marck eller *Marquardts lyche*, item *Hallom* kirche medt mølle oc skouff och *Wdby* i *Roxø*, huilchedt for^{no} goedts biscop *Peder* haffde beschiched oc giffuedt thill cannichernnis bordt⁴; thed anddett breff, att femb prestemenndt oc fire oc thiffue bønnder aff *Hasszløff* herredt haffuer windett for officials domb, att denn march westenn byenn, som kaldis *Marquardts lyche*, haffuer altiit ligget thill *wor frue cannichedom*, saa lennge dennom kanndt minndis, och meere ennd halffthredisindtsthiffue 1484.

¹ Det tilsvarende, af Århus Kapitel til Byen udstedte Brev af 1496 Febr. 22 er trykt hos Hübertz, anf. St. I. 81.

² Orig. (øjensynlig ikke den her registrerede) i Århus Rådhusarkiv, 1496 Marts 5, Hübertz, anf. St. I. 84.

³ 1531 Apr. 2, Afskrift i Håndskriftets Bl. 235 a, Kirkehist. Saml. 3. R. V. 335.

⁴ Er formentlig Brevet af 1203 Novbr. 14 i Århusbogen, SRD. VI. 404.

aar haffuer werret inddiigett och inndgierdt. Datum anno 1484 primo die septembris.

1484. G. 9. Item itt anndet instrumentum publ. notarii latinske paa pergamentt || medtt itt inndszegeell, liudendis, att herridtsfougden wdi *Hasszløff* herredt oc *Liisbierrig* herred medt anndre flere dannemenndt haffuer wundet for officialis dom, att denn march westenn byenn, som kaldis *Marquardts lychi*, haffuer altiidt weredt wlast oc wkierdt thill *wor frue cannichedom* y Aars wdi 300 aar før nu, nogle borger her aff byenn hennweed firesindtsthiffue oc fire fordristede sig thill schertorsdag¹ om morgenen wedt thu slett och slog laaszen sønnder, hug ledet nedt oc skød digerne effter. Datum Aars denn 18. octobris anno domini 1484. ||

²Register paa breffue om mageschiffit goedts.

1557. H. 1. *Hanns Stygis* breff paa pergament medt femb inndszebler paa nogedt goedts, capitell finnge aff hannom for thed, hanndt finnge aff capitell wdi *Roxe* thill mage-laug. Dat. Aarhus ipso die epiph.³ anno 1557.
1557. 2. Itt anndett *Hanns Stygis* breff paa pergament med sex indsebler, liudenndis paa samme goedts, capitell finnge aff hannom for thed goedts i *Rouxe* thill magelaugh. Datum Aarhus eodem anno et die.
1559. 3. *Annders Christensønns* breff paa pergament med fire inndszebler paa enn gaard i *Biøstrup* oc it boell wdi *Escherøed* thill Aarhus capitell for enn gaardt paa *Moels*, hanndt || finnge thill magelaug. Datum Aarhus die Veneris post judica⁴ anno 1559.
1562. 4. *Giordt Pedersønns* breff paa pergament medt fire indsebler paa nogedt goedts wdi *Ning* herredt for ca-

¹ 1484 Apr. 15. ² Bl. 215 b ubeskrevet.

³ Jan. 6. ⁴ Marts 17.

pitells goedts i *Bero* herredt, haand finnge thil mageschiff. Datum Palsgaardt fredagen for Lavrentii¹ anno 1562.

H. 5. *Hertwig Thomesßøns* mageschifftebreff paa noged 1567. goedts wdi *Castrup* oc *Karlby* i *Nør* herred, oc findes iblannt *Sønnderhald* herredts breffue. Datum pridie omnium sanctorum² anno 1567.

6. *Annders Banners* mageschifftebreff paa noged goedts 1568. i *Wedsszlet* oc *Siello* for thu gaarde i *Søvad*. || Datum Aarhus 1. septembris anno domini 1568, medt fire indsszegler.

7. *Jørgenn Rosencranntzis* breff paa enn gaard i 1574. *Syursted* oc en gaard i *Tarop* for thu gaarde i *Hornsszlett*. Datum Rosenhholm anno 1574.³

8. Konng. maiets. breff paa goeds wdi *Nør* herredt, 1580. *Øster Liisbierrig* herredt for *Hyllestedts* goedts, som waar thill domkirchenn. Datum Koldinhuus anno 1580.⁴

9. Item konng. maiets. følgebreff papiirs paa for^{ne} goedts. 1580. Dat. Koldinnghuus anno 1580.⁵ ||

Register paa huis breffue, der finnes hoes superintendenten och m. Peder Wiinstrup superintendentens begie rede at annamme wdaff capiteledt, liudendes om kircherne oc scholerne, thenn 7. oct. anno 1587.

1. In theca superintendentis.

I. 1. Konning *Christian den thredie* hanns pergamenntsbreff paa superintendentens wnderholdning her samme stedts. Dateredt paa Koldinghus ipso die Nicolai episcopi anno 1558.⁶

¹ Aug. 7. ² Oktbr. 31.

³ Jfr. Brev af 1574 Apr. 17, Udtog i Kronens Skøder I. 146.

⁴ 1580 Jan. 22, Udtog anf. St. I. 224.

⁵ Herefter følger 13 Sider (Bl. 217 b-223 b), hvoraf en enkelt er ubeskreven, medens de andre indeholder Afskrifter (skrovne med 2 forskellige Hænder, som begge er forskellige fra den, der har skrevet Århus-Registraturen) af Aktstykker fra Tiden 1582-1617.

⁶ 1558 Decbr. 6, Danske Atlas IV. 572.

1579. I. 2. Konning *Friderichs den andens* breff paa papiir liudendis, att leensmanden paa *Aarhusgaardt* schall aarligenn betale oc fornøige superintendenten 16 daler for, huis thiennde hand miste wdi *Rouse* herredt. Giffued paa *Haffuerballiggaard* den 27. no. anno 1579.¹||
1561. 3. Konning *Friderichs den anndens* breff paa pergament om bibliotheca ecclesiæ Arhusiensis. Datered paa *Emsborrig* denn 6. feb. anno 1561.²
1574. 4. Konning *Friderichs den anndenns* breff paa papiir liudendis, at leensmanden paa *Aarhusgaardt* schall giffue presterne colladts offuer allt stiftedt. Dateredt paa *Aarhusgaardt* den 22. septemb. anno domini 1574.³
1544. 5. Aarhus capitells breff paa papiir paa superintendentens residentze. Datered die Johan. bapt.⁴ anno 1544.
1551. 6. Aarhus capitels breff paa enn stalldt och kollgaardt thill superintendenten. Datered pinndtsafften⁵ anno 1551.
1481. 7. Itt pergamentsbreff med fire indsegler liudendis, att *Annders Flemming* webner aff *Myllerup* haffuer it styche jordt ligenndis wdi *Pederstrup* march, som hannd schall giffue itt pundt kornn aff || thill wor frue *altare annunciationis Mariæ*. Datum Aarhus anno domini 1481.
1559. 8. *Madts bundis* breff oc *Jenns bundis* paa papiir om itt pundt korn aff *Pederstrup*. Datum anno 1559. ||

⁶2. Theca ministrorum verbi.

1555. J. 1. Konning *Christiann den thredie* hanns breff paa pergament o[m]⁷ fattige lanndtspresters wnderholdning. Dateredt *Kiøbenhaffn* denn 9. maii anno 1555.⁸

¹ Udtog i Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 771.

² Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 87.

³ Secher, Corp. constitut. Daniæ I Nr. 735 (med Datum 12. Septbr.).

⁴ Juni 24. ⁵ Maj 16. ⁶ Bl. 225 b ubeskrevet. ⁷ Håndskriftet: oc.

⁸ Orig. Århus Bispearkiv, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 458 (efter Koncepter).

J. 2. Konning *Friderich den annden* hanns pergamentsbreff paa kongenns partt aff thienndenn i *Gram* thill prestenn wdi *Stillinng.* Giffued paa Skanderborrig denn 17. junii anno 1573.¹

3. Konning *Friderich denn annden* hanns pergamentsbreff, att closterkircher schall werre frii thill sogneprester. Giffuedt paa Drotningborrig 29. maii anno 1573.²

4. Konning *Friderich den annden* hans breff paa 15[73]. residentzer thill prædicanterne, lesemesterenn oc schoelemesterenn wdi Aars. Dat. Drotningborrig den 8. maii anno 1560[!].³ ||

5. Konning *Christiann den thredie* hanns pergamentsbreff paa nogenn rennthe thill sogneprestenn wdi *Grinnoe.* Datum Koldinghuus fredagen nest epther Nicolai episcopi dag anno 1558.⁴

6. Konning *Friderich den annden* hanns pergamentsbreff paa prestegaarden wdi *Sørup* i *Hidts* herred. Datum Aarhusgaardt den 8. maii anno 1560.⁵

7. Konning *Friderich den annden* hanns pergamentsbreff paa *Lyngby* oc *Rosmis* sogner. Datum Schanderborrig thenn 9. februarii anno 1581.⁶

8. Konning *Friderich den anden* hans pergamentsbreff paa *Woelby* thiennde thill prestenn paa *Annholtt.* Datum paa Aarhusgaardt denn 9. novemb. anno 1567.⁷ ||

¹ K. Hansen, Beskriv. ov. Skanderborg Bye og Slot S. 20.

² Secher, Corp. constitut. Daniæ I Nr. 652.

³ Den anførte Datering skyldes sikkert en Forveksling med Brevet J. 6 nedfr., idet Brevet J. 4 øjensynlig er identisk med et af 1573 Maj 29, der er trykt hos Hübertz, Aktstykk. vedk. Aarhus I. 196 og Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 278 og meddelt i Udtog i Kanc. Brevbøger 1571-1575 S. 270.

⁴ 1558 Decbr. 9, Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 190.

⁵ Udtog i Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 400.

⁶ Rørdam, Danske Kirkelove II Nr. 455.

⁷ Udtog i Kanc. Brevbøger 1566-1570 S. 256 (med Datum 2. Novbr.).

1553. J. 9. Konning *Christiann den thredie* hanns papiirsbreff paa kongens partt aff thiennden aff *Tørsszløff* oc *Suensstrup* sogner thill sogneprestenns wnderholdning ibidem. Datum Kolddinghuus s. Severini episcopi dag anno 1553.¹
1553. 10. Konning *Christian den thredie* hanns pergamenttsbreff paa *Achtt* prestegaard thill prestenns wnderholdning wdi *Wegersløff*. Datum Collding s. Severini episcopi dag anno 1553.²
1553. 11. Konning *Christian den thredie* papiirsbreff paa lanndgilde aff *Hjørning* præstegaardt thill presten. Dat. Koldinghuus s. Severini episcopi dag anno 1553.³
1553. 12. Konning *Christian den thredie* hans papiirsbreff paa kongenns thiennde wdaff *Falsløff* thill prestenn. Datum Kolddinghuus s. Severini episcopi dag anno 1553.² ||
1553. 13. Konning *Christiann den thredie* hanns papiirsbreff paa thiennden aff *Schollderup* sognn thill prestenn i *Hoffbroe*. Datum Koldinghuus s. Severini episcopi dag anno 1553.²
- 1569 [og 1567]. 14. Enn bekiendelssze aff borgemester och raad wdi *Rannders*, att de haffuer wdi dierris foruarining konning *Friderich denn anndenn* hanns breff paa thiennden aff *Galtenn*, *Ølst* oc *Haslum* sogner thill prædichstoelenn wdi *Randers*. Datum Rannders den 31. martii anno domini 1569.⁴
1553. 15. Konning *Christiann den thredie* hanns breff paa nogenn jordt thill prestenn wdi *Hedennstedt*. Datum Hedennstedt[!]⁵ s. Severini episcopi dag anno domini 1553.³

¹ Orig. Århus Bisparkiv 1553 Oktbr. 23, Udtog i Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 361 S. 358, jfr. S. 360 (indirekte efter Kancelliregistranten).

² 1553 Oktbr. 23, Udtog sidstanførte St.

³ 1553 Oktbr. 23, Udtog anf. St. Nr. 361 S. 359, jfr. S. 360.

⁴ Det pågældende Kongebrev er af 1567 Novbr. 14 (trykt Hofman, Fundationer II. 356).

⁵ Det angivne Dateringssted er øjensynlig indkommet ved en Forveksling med det i Brevet nævnte Sogn; sammenlign Dateringsstedet i de på den samme Dag udstedte Breve J. 9-13 og 16.

J. 16. Konning *Christiann then thredie* hanns || 1553.
papiirsbreff paa cronenns partt aff thiennden thill prestenn i
Bleginndt. Datum Coldinghuus Severini episcopi dag anno
1553.¹

17. Konning *Christiann den thredie* hanns papiirs- 1537.
breff, at prædicanterne wdi Aarhus schall werre frii for ryt-
terholld oc lanndtsknechte. Datum Aakier den 16. no.
anno 1537.

18. Her *Nielsszis* bekiendelsszebreff wdi *Nimtofft* om
itt gadehuus der samme stedts. ||

²3. Theca scholarum.

K. 1. Konning *Christiann denn thredie* hanns per- 1546.
gamentsbreff paa schoelemesters wnnderholdning wdi Aars.
Datum Wiborrig wor frue aften kyndelmissze anno 1546.³

2. Konning *Christiann den thredie* hanns pergaments- 1558.
breff paa scholemesterenns wnnderholdning i *Mariager*. Da-
tum Drottningborrig 12. sep. anno 1558.⁴

3. Konning *Friderich denn anndens* breff paa 13½ 1573.
orte kornn thill *Rannders* schoele. Schannerborg denn
20. junii anno domini 1573.⁵

4. Konning *Friderich denn anndenn* hanns perga- 1565.
menntsbreff paa hørernis wdi Aarhus schoele wnnderholld-
ninngh. Datum Friderichsborrig den 9. junii anno domini
1565.⁶

5. *Jacob Skrams* mageschifftebreff paa || enn gaardt

¹ 1553 Oktbr. 23, Udtog i Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 361
S. 359, jfr. S. 360.

² Bl. 228 b ubeskrevet.

³ Orig. Århus Bispearkiv 1546 Febr. 1, Udtog i Danske Kan-
cellireg. 1535-1550 S. 282.

⁴ Orig. Århus Bispearkiv, Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 542
(efter Kancelliregistranten).

⁵ Hofman, Fundationer II. 368.

⁶ Nannestad, Hilaria Aarhusiensia S. 92.

wdi *Flastrup* for thenn gaardt wdi *Glustedt* thill schoelenn wdi Aarhuussz.¹

1560. K. 6. Konning *Friderich den annden* hanns pergamenttsbreff paa 24 fattige persoener wdi Aars schoele, som schall hielpis aff nogedt thienndekornn aff *Hadts* herredt. Datum Aarhusgaardt den 5. maii anno 1560.²

1572. 7. *Biørnn Andersønns* papiirsbreff om de 12 degne dierris kost wdi Aarhus schoele. Datum Aarhus denn 9. maii anno 1572.

8. Capitels beviis om, huis friiheder cannicherne haffuer wdi Aars.

1554 [og 1553]. 9. Enn bekiendelssze aff borgemester och raad i *Hoffbro*, at de haffuer wdi foruaring *Christiani 3tii* pergamentsbreff paa wnderholldning thil schoelemesteren ibidem. Dat. anno 1554.³||

10. Enn landtsthingsdom paa enn gaardt wdi *Laabing* liggerendis thill Aars schuole, paa papiir.

... [og 1555]. 11. Enn bekiendelssze aff borgemester och raad wdi *Grymnaa*, at de haffuer wdi forvaring *Christiani tertii* pergamentsbreff paa thienndenn aff *Hammeløff* thill scholen ibidem.⁴

12. Itt rebsbreff paa *Agri* march.

13. Enn hiemsettelssze fra *Wiborrig* retterthinng thill Aarhus capitell om itt pundt kornn aff *Agri* prestegaardt thill scholemester wdi Aars.

14. Cannichernis wdi Aarhus bekiendelsze om itt pundt korn aff *Agri* prestegaardt thill schoelemesteren ibidem.

¹ Jfr. B. 43 ovfr.

² Hofman, Fundationer II. 83, jfr. Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 398.

³ Det pågældende Kongebrev er af 1553 Oktbr. 23 (Udtog i Rørdam, Danske Kirkelove I Nr. 361 S. 358, jfr. S. 360).

⁴ Det pågældende Kongebrev er af 1555 Maj 9 (anf. St. Nr. 453).

K. 15. Enn dom fraa retterting i *Wiborig* om *Lop-* 1587.
drup, att den schall werre saa frii som anddett canniche-
goedts || thill schoelenn wdi Aarhus. Datum anno 1587.

16. *Jørgenn Rosenncrantzis* mageschifftebreff om itt
stychi schouff wdi *Mørcki* liggendis thill scholen.

17. Itt thinngswinde aff *Øster Liisbierrig* herred,
att bunden wdi *Mørcki* haffuer bekiennnd, att hanndt haffuer
fanngedt fyllist for sin schouff.

18. Enn register paa skuolenns bøgger, som schoele-
mester her wdi Aarhus haffuer hoes sig. ||

4. theca.

L. 1. Konning *Friderich denn annden* hans fundats [1573.]
paa hospitalet wdi *Randers*.¹

¹ 1573 Apr. 22, Hofman, Fundationer II. 385.

36.

Registratur over Breve

i

Ribe Kapitels Arkiv.

1553 (og senere).

Den nedenfor aftrykte Registratur over Ribe Kapitels Arkiv findes i Rigsarkivet, Topografisk Samling C, Ribe Bispearkiv og udgør et Papirhåndskrift i Folio, der har været indbundet i et brunt presset Læderbind, som dog nu ligger ganske løst uden om selve Håndskriftet. Registraturen er affattet 1553, som det ses af dens Bl. 21 a¹, og den ganske overvejende Del af den er skreven med én Hånd; dog kan det ses, at denne Hånd undertiden bagefter har gjort enkelte Tilføjelser, og endvidere har yngre Hænder til forskellige Tider indført forskellige Brevudtog, Afskrifter eller kortere Tilføjelser, hvad der i hvert enkelt Tilfælde vil findes oplyst nedenfor i Noter til de pågældende Steder.

Af de middelalderlige Kapitelsarkiver fra det nuværende Danmarks Område er Ribe Kapitels Arkiv det bedst bevarede, og det vil da også ses, at mangfoldige af Registraturens Breve har kunnet identificeres med endnu eksisterende Originaler. Af disse Originaler findes Hovedmassen ganske vist i én Samling i Rigsarkivet, den såkaldte Ribe Stiftskiste; men ikke få af dem er spredte i forskellige af Rigsarkivets andre Samlinger, og når allerede dette har været en Ulempe ved Eftersøgningen, er en sådan Eftersøgning bleven i endnu højere Grad vanskeliggjort ved, at det kun er et meget ringe Antal af Registraturens Udtog, der angiver Brevenes År. Men skønt altså Kapitelsarkivet må siges at være forholdsvis vel bevaret, er der dog ikke få af Registraturens Brevudtog, hvortil der nu ikke har kunnet påvises nogen Original. Sådanne Originaler kan da være forsvundne uden at have efterladt andet Spor end Omtalen af dem i Registraturen, men enkelte kan også være kendte anden Steds fra. Terpager har således i sin Ripæ Cimbricæ trykt en Del af de nu

¹ Sammenlign også Betegnelsen af Hertug Christian (☉: Christian III) som den nuværende Konge på Bl. 65 b og 356 a.

tabte Breve, og andre er afskrevne i en til Skatkamret i 1666 indsendt Kopibog, der nu findes i Rigsarkivets 2. Afdeling i Pakken „Indberetninger indsendte i Henhold til åbent Brev af 25. Jan. 1666 om dem, som pro officio nyde Gods eller Tiende“ (som Bilag til den pågældende Rentekammer-Ekspeditionsprotokol); nedenfor citeres denne Kopibog som: Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666. Og endvidere findes enkelte nu forsvundne Breve nævnte i korte Udtog i et Par på det kongelige Bibliotek opbevarede Fortegnelser over Kapitelsarkivet af Præsten David Grønlund (Ny kgl. Saml. Fol. 495 d og Thottske Saml. Fol. 749).

De i Aftrykket foran de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Tal er alle tilsatte af Udgifveren.

¹Hwiding herridt. ||

²Hwiding sognn.

En tofft i Rohee.

A. 1. Item skiødebref paa en bygget tofft i Roheed [1440.] by for wederlagdt enghi till Hwiding kircke och 2 leffuekiøør. ³

En gardt i Rohee.

2. Item skiødebref paa en gardt i Rohee aff *Jes Tygß* [C. 1473?] i *Torp*.⁴

Enghi i Rohee.

3. Item skiødebref, att *Nis Swolmß* skiotte her *Anders* [1441.] *Brock* alle hans enghi i Rohee enghi.⁵

Enghi i Hwiding oc Rohee enghi.

4. Item *Per Nisßs* skiødebref paa alle hans agre och [1458.] enghi paa Hwiding marck, som er 14 ortuge landt, oc paa enghi vdi Rohee enghi 20 lessz, 3 enghi i Hwiding enghi, item *Tockes fiskegardt* etc.⁶||

¹ Bl. 1 a-13 b ubeskrevne.

² Bl. 14 b-15 b ubeskrevne.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 221, 1440 Novbr. 7, Udtog i RDRDM. III Nr. 7114.

⁴ Afskrift i Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 81 b (Afskriftens Datum 1492 efter Septbr. 8 er sikkert urigtig, da Brevet formentlig er omtrent samtidigt med det nedfr. under A. 11 nævnte Brev af 1473 i Ribe Stiftskiste 331).

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 228, 1441 Aug. 30, Udtog i RDRDM. III Nr. 7193.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 289, 1458 Juli 21.

- [1473.] A. 5. Item dombreff effther konungs befaling emodt *Nis Swolmß* paa enghi i Rohee enghi.¹
- [1478.] 6. Item fyrste konung *Chrestens* confirmatze paa same dom.²
- [1482.] 7. Item her *Hans van Aleueldes* breff paa same engi, att han thennom nyde oc beholde scall.³
- [1486.] 8. Item tingswintne, att *Nis Swolmß* gich ran offuer, for han tog grøen bortt aff same enghi.⁴
7 lesz enghi.
- [1545 og 1532.] 9. Item vidisse aff eth tingswintne paa 7 lesz enghi nest norden op tiill *Swengflyd*.⁵ ||
Skiødebreff.
- [1443.] 10. Item her *Peder Skrams* skiødebreff aff *Wolberg* paa en gardt i *Rohee* vdi Hwiding sognen.⁶
Jes Tygßs skiøde aff Torph.
- [1473.] 11. Item Jes Tygß aff Torpe lodt skiøde mester *Mattis Jenß* canick i Ripe en hans gardt i *Rohee* mett alle hennes rette tiilligelsze vt prius.⁷ ||
- ⁸Westedt sognen.
Westedtgardt etc.
- [1438?] 12. Item skiødebreff paa Westedtgardt, som giffuer arlig en lest korn, och paa 3 andre gaardhe ther same stetz.⁹

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 330, 1473 Juni 9.

² Orig. Ribe Stiftskiste 341, 1478 Novbr. 3, Dipl. Chr. I Nr. 225.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 360, 1482 Decbr. 8.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 378, 1486 Aug. 7, der dog i Stedet for *Nis Swolmß* har: Ekskel [!] *Nisß*.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 571, 1545 Oktbr. 5 og 1532 Decbr. 16.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 236. 1443 Decbr. 7, Udtog i RDRDM. III Nr. 7384.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 331, 1473 Juli 12.

⁸ Bl. 17 b-18 b ubeskrevne.

⁹ 1438 Febr.?, Afskrift i Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 78 a, Udtog i RDRDM. III Nr. 6924 s (Da-

Abeldgaardt.

A. 13. Item skiødebref paa en gardt i Westedt sogen, [1385.] kalles Abeldgaardt etc.¹

Westedt oc Brønse sogne. Mysthwsom.

14. Item *Laghe Dieghens* skiøde paa alt hans gotze [1398.] vdi Westedt och Brønse sognen oc paa eth ødhe gots vdi Mysthwsom i *Skierbeck* sogen.² ||

15. Item for^{no} *Lawe Dieghens* attkom paa forskreffne [1434.] hans gots i Westedt.³

Vestedtgardt etc.

16. Item her *Claves Crestenls* skiøde paa Westedt- [1439.] gaardt och paa 3 andre gaarde ibidem.⁴

17. Item ffroe *Cirstines* opladelszebref paa hennes [1443.] rettighed i thet gotz, *Lawe Diegen* haffde skiøtt capittell.⁵

Vestedt. Hawerwadt. Syndernes. Mysthwsom.

18. Item eth andet for^{no} *Lawe Dieghens* skiødebref [1394 eller 1398.] paa alth hans gotz vdi Westedt sogen, item vdi *Brønse* sogen vdi Haffuerwadt och Syndernes byer, item hans øde gots i Mysthwsom.⁶ ||

Crestenn Porsze af Vranderop; vide plura in parochia

Becchi super eisdem bonis.

19. Item Cresten Porszes skiøde aff Wandrop paa 2 [1454.]

teringen i Afskriften (medxxx viii die mensis Februarii) skal vistnok opfattes som 1438, så at Månedsdagen er glemt).

¹ Vistnok lig Ribe Stiftskiste 102 (1385 Apr. 24, Udtog i RDRDM. II Nr. 3473), der dog kun handler om Pant.

² Orig. Ribe Stiftskiste 128, 1398 Jan. 7, Udtog i RDRDM. II Nr. 4180.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 198, 1434 Maj 10, Udtog i RDRDM. III Nr. 6693.

⁴ 1439 Jan. 12, Afskrift i Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 77 a, Udtog i RDRDM. III Nr. 6989 s.

⁵ Orig. Hvidding H. 108, 1443 Marts 31, Udtog i RDRDM. III Nr. 7318.

⁶ Dette og det nedfr. under A. 26 registrerede Skøde af Lage Degn findes i Originaler i Ribe Stiftskiste 120 og 127, 1394 Septbr. 25 og 1398 Jan. 7, Udtog i RDRDM. II Nr. 3948 og 4179.

garde och alt hans andet gots bygget och vbygghet vdi Westedt sogn.¹

Reymar Byfalckstee.²

[1370.] A. 20. Item Reymar Byfalckstees³ skiøde paa alt hans gotze vdi Westedt sogn.⁴

Westedtgaardt.

[1428.] 21. Item eth andet skiødebreff paa Westedtgaardt och alt andet *Eggerdt Crestenßs* gotz och hans søskeynds vdi *Wester Westedt* byy.⁵

Abeldgardt.

[1385.] 22. Item panth och skiøde paa Abeldgardt vdi Westedt sognenn och dom paa same gardt till herritztingh.⁶||

Laffheffdt.

[1480.] 23. Item laffheffdt paa *Nis Laßens* gardt i *Wester Westedt*.⁷

Byghermooosze.

[1425.] 24. Item eth breff, att Byghermooosze liger i Westedt marck.⁸

Sandmends breff paa en otting jordt.

25. Item eth sandmends breff, ath thi swore capittell till en otting jordt offuer alle *Wester Westedt* marck, som *Oluff Jenß* i Westedt till then tidt i feste haffde.

[1398 eller 1394.] 26. Item *Laghe Deghens* skiøde paa alth hans gotze

¹ Vistnok lig Ribe Stiftskiste 273 (1454 Apr. 23), der dog kun er et Pantebrev.

² Læs: Bistiksiee. ³ Læs: Bistiksiees.

⁴ Vistnok lig Ribe Stiftskiste 85 (1370 Aug. 12, Udtog i RDRDM. II Nr. 2900), der dog kun er et Pantebrev.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 187, 1428 Septbr. 24, Udtog i RDRDM. III Nr. 6373.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 103, 1385 Apr. 24, Udtog i RDRDM. II Nr. 3474.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 348, 1480 Juli 17.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 182. 1425 Novbr. 5, Udtog i RDRDM. III Nr. 6220.

i Westedt sogen, item vdi *Brønsze* sogen vdi *Haffuervadt* och *Syndernes* byer, som skyller 20 tønner byg, item paa eth øde gots i *Skierbeck* sogen vdi *Mysthwsom*.¹||

Tesze efftherfylgendis breffue luder paa thet gots i Wester Westedt, som Cresten Thamß nw paa boer, videlicet anno 1553.

Testamenth.

A. 27. Item her *Jahan van Hagen* hans testame[n]th, [1498.] att han haffuer giffuet thet gots tiill Ryber domkircke etc.²

28. Item laffheffdt paa same gotze.³ [1533.]

29. Item eth sogenwintne, att ther liger 7 stycker [1530.] jordt till, som er 4 agre och 3 stycker enghi, wlast bode førre marcken bleff rept och siden, och att eyermendt giorde en tofft till same boell.⁴||

30. Item eth domsswintne, att for^{ne} boell mett thi 7 [1528.] stycker jordt haffuer werett brucht till capittell wlast och wkierdt vdi 60 aar.⁵

31. Item eth forligelszebreff, att her *Cresten Anderß* paa capittels wegne schulle beholde for^{ne} 7 stycker jordt till thet boell etc.

Righens dom.

32. Item rigens dom paa for^{ne} boell, att thet er dømp^t [1539.] tiill Ryber capittell etc.⁶

3 marck panth.

33. Item panthebreff, att *Gierth Friis* panthsetter [1329.]

¹ Se S. 325 Note 6.

² Orig. Ribe Stiftskiste 426, 1498 Marts 29.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 524, 1533 Marts 3.

⁴ 1530 Jan. 2? (Søndag efter Jul), Udtog i Grønlunds Fortegnelser over Kapitelsarkivet i Ny kgl. Saml. Fol. 495 d Nr. 514 og i Thottske Saml. Fol. 749 Nr. 513.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 513 a, 1528 Juni 12.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 530, 1539 Juni 13.

capittell 3 marck arlig aff hans gaardt i *Lille Fardrup*.¹ ||

Synder Fardrup.

[1503.] A. 34. Item kongh *Hanszes* befaling till gode mendt att forfare, om Synder Fardrop marck war saa lofflig rebt, att then rebnyng burde att were weth mackt.²

35. Item same gode mends steffnyng offuer jordrotte i for^{ne} byy.

Om Vestedt prestegaardt.

36. Item tingswintne, att then otting jordt paa *Fardrup* marck, som prior i *karsbrødergardt* oc capittell om trette, schulle bliffue then tridie otting, som war lagdt till prestgaardt, och prior selff neffnthe mend till att forlige hans tienner och manden i prestgardt om then aars affgrøde etc. ||

[1503.] 37. Item tingsvintne, att prier i *korsbrødergardt* hagde aldrig meere end 2 otting jordt paa *Fardrup* marck, och att eyermendt i *Wester Westedt* och for^{ne} *Fardrup* vdlagde 2 otting jordt offuer *Westedt* marck oc en otting offuer *Fardrup* marck till *Westedt* prestgaardt.³

38. Item eth sogenwintne, att prior och mester *Niels Marquortß* bleffue forlicht om then otting jordt paa *Fardrup* marck, saa att prior lodt then fare mett mynde.

39. Item en sogenwintne ludendis lige mett then neste forschreffuen tingswintne etc. ||

[1459.] 40. Item eth forenyngsbreff om hwsze och bygning vdi *Vestedt* prestgaardt mett then man, ther tha paa bode.⁴ ||

Westedtgardt. Gaardzleff.

[1441.] 41. Item her *Jon Perßs* skiøde paa *Westedtgardt* oc

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 44, 1329 Septbr. 9, Hasse III Nr. 697.

² Orig. Ribe Stiftskiste 448, 1503 Novbr. 28, Udtog og Brudstykke i Genealog. og biograph. Arch. I. 16.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 447, 1503 Juli 31.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 293, 1459 Juli 30.

3 garde ibidem och paa saa møget gots i Gardzleff, som skylder arlig 8 ortuge korn.¹

Gaardzleff. Grawengardt. Syndernes.

A. 42. Item for^{ne} her *Jons* testamenth paa for^{ne} gots [1442.] i Westedt och Gaardzleff och paa gotz i Syndernes och paa Grawengardt i *Hærssleff* sogen.² ||

³Øster Westedt.

43. Item skiødebreff, att her *Trugels* canick i *Ripe* [1288.] haffuer skiøtt capittell alt sytt gots vdi Østher Westedt.⁴

En otting jordt.

44. Item skiødebreff paa en otting jordt offuer alle [1337.] Østher Westedt marck bode vdi ager och engh, som skylder 4 ortuge korn arlig.⁵

Forwedyspanth.⁶

45. Item forwedyspanth paa alth *Henrick Dylmerls* [1335.] jordtgotz vdi Øster Westedt.⁷ ||

Sex β gienge mønthe.

46. Item att *korsbrødre* i *Ripe* haffde ey meere jordt [1459.] paa *Westedt* marck end, som skylte sex β gienge mønthe, førre end thi forøcthe thet selfue effther her *Claves Crestenls* dødt etc.⁸ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 227, 1441 Aug. 17, Udtog i RDRDM. III Nr. 7192.

² Orig. Ribe Stiftskiste 230, 1442 Apr. 7, Erslev, Testamenter Nr. 90.

³ Bl. 24 a.27 b ubeskrevne.

⁴ Orig. Gram H. 11, 1288 Septbr. 12, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 300.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 53, 1337 Apr. 28, Hasse III Nr. 964.

⁶ Herefter, men atter overstreget: och dom.

⁷ Herefter, men atter overstreget: och dom paa same gots. — Orig. Ribe Stiftskiste 51, 1335 Juli 10, Hasse III Nr. 879.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 315, 1459 Marts 28.

¹Seem sogenn.

Her Waldemar Sappi, her Jon Lille rydder.

[1400.] A. 47. Item skiødebref paa alt her Waldemars Sappi och her Jon Lille ridders theris jordgots vdi Seem sogen, som *Jahan Skelde* skiøtte capittell.²

[1400.] 48. Item her Jon Lilles confirmats paa for^{ne} skiøde.³

[1399.] 49. Item eth andet her Jon Lilles egen skiødebref paa for^{ne} gots.⁴

En otting jordt vdi Warmyng oc fiskery.

50. Item eth instrume[n]th oc skiødebref paa en otting jordt i Warmyng och paa then sywende partt vdi fyskery offuer alle Seem sogenn. ||

Warmyng.

51. Item mageskift oc skiøde, som her *Ib Stage* forstander i then *heligands gardt* haffuer skiøt oc giordt capittell paa en gardt i Warmyng for en theris gardt i *Meolden* by till wederlegh. ||

⁵Westerbeck.

[1494.] 52. Item tingswintne, att *korsbrødre* haffde ingen eyndom eller brugelse till thet øde byggstedt i same marck andet, end thet hagde aff thi andre 2 gaarde, oc att theris hyrde bode therpaa.⁶

Laffheffdt.

[1494.] 53. Item laffheffdt paa Westerbeckes jensom marck

¹ Bl. 29 a-b ubeskrevne.

² Orig. Ribe Stiftskiste 132, 1400 Marts 22, Udtog i RDRDM. II Nr. 4334.

³ Orig. Hvidding H. 109, 1400 Juni 14, Udtog i RDRDM. II Nr. 4346.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 131, 1399 Juli 15, Udtog i RDRDM. II Nr. 4271.

⁵ Bl. 31 a ubeskrevet.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 412, 1494 Juni 2.

och hennes rettighed i *Roager* marck, och wdswor alle wdeyer, att *korsbrødre* hagde icki vden eth byghistedt i same marck norden becken; item att prier gjorde och siden laffheffdt, enddog han war icki lofflig tillfunden, oc ey helder han thet begierde.¹

Sandmends breff.

A. 54. Item sandmends breff, att thi swore *kors-* [1494.] *brødre* for^{ne} byghistedt till och ey anthen ager eller eng, forthe eller fellet eller greszeskiffit etc.² ||

55. Item eth wintne, att *Jes Perß* skiøtte hans broder [1443.] *Peder Clawß* i Westerbeck alt hans møderne gots vdi Hwid- ing herredt.³ ||

⁴Woder.

Laffheffdt.

56. Item laffheffdt paa en gardt i Woder by, som [1479.] *Anders Olusß* paa bode.⁵

57. Item att same gardt haffuer leyet till capittell i [1479.] Ripe wlast och wkierdt vdi 50 aar.⁶

Confirmatio regis.

58. Item koning *Christierns then* [første]⁷ hans stad- [1480.] festelsze paa for^{ne} laffheffdt.⁸

Bierckleff.

59. Item skiødebreff paa en gardt i Bierckleff.⁹ [1393.]

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 413, 1494 Juni 2.

² Orig. Ribe Stiftskiste 414, 1494 Juli 7 ell. 14.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 232, 1443 Maj 20, Udtog i RDRDM.

III Nr. 7329.

⁴ Bl. 32 b ubeskrevet.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 345, 1479 Novbr. 22.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 346, 1479 Oktbr. 17.

⁷ Håndskriftet: anden.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 349, 1480 Oktbr. 4.

⁹ Orig. Ribe Stiftskiste 117, 1393 Marts 24, Udtog i RDRDM.

II Nr. 3891.

[1393.] A. 60. Item end eth skiødebref paa same gaardt vdi Bierckleff.¹ ||

²Resby sogn.

[1436.] 61. Item skiødebref, att *Elsee Swens* gaff och skiøtte capittell hennes gardt vdi Resby, som hwn self i bode.³

[1452.] 62. Item *Peder Clawßens* stadfestelsze oc fuldbyrdt paa then skiøde, som hans modersøster for^{ne} *Elszee Swens* paa same gardt giordt haffuer.⁴

[1453.] 63. Item for^{ne} *Per Clawßens* vebners egen skiøde paa same gardt.⁵

Two garde i Resby.

[1446.] 64. Item for^{ne} *Per Clawßs* skiøde paa 2 gaarde i Resby, then ene, som skylder 4 tønner byg, och then anden 9 ð engelst, ligendis westen weth kirckenn.⁶ ||

Syndergardt vdi Kierbøllingh.

[1429.] 65. Item her *Jens Lagsens* skiødebref aff *Høffner* paa en gaardt i Kierbølling i Resby sogen, som kalles Syndergaardt.⁷

[1438.] 66. Item tingswintne paa same skiøde.⁸

[1431.] 67. Item *Las Clawßens* stadfestelsze paa then skiøde,

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 118, 1393 Marts 24, Udtog i RDRDM. II Nr. 3891.

² Bl. 33 b ubeskrevet.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 205, 1436 Oktbr. 13, Udtog i RDRDM. III Nr. 6841.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 267, 1452 Apr. 11.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 270, 1453 Febr. 5.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 242, 1446 Marts 12, Udtog i RDRDM. III Nr. 7586.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 190, 1429 Juli 18, Udtog i RDRDM. III Nr. 6415.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 213, 1438 Novbr. 3, Udtog i RDRDM. III Nr. 6976.

hans moderbroder for^{ne} her *Jens Lagß* gjorde paa Syndergardt etc.¹

Roager. Westerbeck. Resby.

A. 68. Item panthebreff paa en gardt i Roager, en [1425.] gardt i Westerbeck och en gardt i Resby.² ||

³Brøns sogn.

69. Item skiødebreff, att *Jahann Skielde* skiøtte her *Jon Pederß* prest alth her *Jon Lille* ridders gots vdi *Syndernes*, och *Jes Brod* paa bode.

70. Item skiødebreff, att her *Anders Brock* skiøtte [1424.] for^{ne} her *Jon Perß* thet for^{ne} gots i *Syndernes*.⁴

71. Item *Jahan Skeeldes* breff, att han gaff for^{ne} her *Anders Brock* fuldtmacht att skiøde same gotze.

72. Item her *Jon Lilles* machtebreff, att han giffuer [1424.] *Jahan Skelde* fuldtmacht att panthe eller sæle for^{ne} gots i *Syndernes*.⁵

Require plura testimonia super bonis in parochia Brønse inter litteras parochię *Wester Westedt*. ||

⁶Astrop.

73. Item laffheffdt paa then gardt i Astrup, som *Michel Marquortß* i bode, och paa eth byghistedt nest westen for^{ne} gaardt.

Cantoria in choro Ripennsi.

74. Item eth breff, att *Herbertt Somer* haffuer lagdt

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 192, 1431 Maj 6, Barner, Fam. Rosenkrantz's Hist. I, Dipl. Nr. 63.

² Orig. Ribe Stiftskiste 175, 1425 Jan. 31, Udtog i RDRDM. III Nr. 6166.

³ Bl. 35 a ubeskrevet.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 178, 1424 Novbr. 6, Udtog i RDRDM. III Nr. 6143.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 177, 1424 Aug. 23, Udtog i RDRDM. III Nr. 6134.

⁶ Bl. 36 a-b ubeskrevne.

arlig sex skiper byg tiill cantoriam vdi Rybe att holdes och 4 skiper byg till syn aartidt aff thet gots oc jordt, som han kiöpte paa *Syndernes* marck.

Stugjordt paa *Syndernes* marck oc *Astrop* marck.

Ad fabricam ecclesie Ripennis.

A. 75. Item *Trogels Wynthers* breff paa stugjordt paa *Syndernes* och *Astrop* marck for $\frac{1}{2}$ ortug byg och en tonne byg till arlig skyldt. ¹Er domkerkens, och findis nu breff at skall gaa en $\frac{1}{2}$ daler huer aar aff.¹||

Mageskiftt mett vicario till *Jacobi* et *Philippi* altere.

[1493.] 76. Item eth mageskiftt paa 2 gaarde ligendis i *Mawstrop* sogen i *Symetstedt* byy hossz *Hadersleue* emodt 2 gaarde, som vicarius till sancti *Jacobi* alther fich aff capitell, then ene ligendis vdi *Nør Farstrup* och then anden vdi *Syndernes*.²

[1350.] 77. Item *Gjøe Oszessdatthers* skiøde paa en halff marck jordt paa *Syndernes* marck mett the engi, som ther tilliger.³

Laffheffdt. Datum 1531.

1531. 78. Item en laffheffdt paa then gardt i *Syndernes*, som *Jesper Ebb* paa boer, mett syn tilligelsze.||

Hwiding herredt.||

⁴Skierbeck sogenn.

B. 1. Item her *Peder Puszels* skiødebreff paa alt hans jordtgotts i *Giesing*, skylder 7 ortuge rog och 4 β engelst etc.

¹ Senere tilføjet med en noget yngre Hånd fra det 16. Århundrede.

² Orig. Ribe Stiftskiste 409, 1493 Apr. 4.

³ Orig. Hvidding H. 107, 1350 Septbr. 28, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 293.

⁴ Bl. 38 b ubeskrevet.

3 garde. Hawerwadt 1 gardt.

B. 2. Item eth panthebreff paa 3 gaarde vdi Skier- [1400.]
beck sogen och paa en gaardt i Hawerwadt.¹

Vllerop lundhe.

3. Item skiødebreff paa en gaardt vdi Wllerop lundhe.² || [1293.]

Mysthwsom.

4. Item eth forligelsbreff emellom *Iffuer Jull* dom- [1533.]
prowst i Ripe och *Nan Lydickß* vdi Mysthwsom om jorde-
trette ibidem.³

Gassy. 3 stycker enghi i Hwsom marck.

5. Item laffheffdt paa en gardt i Gassy och 3 stycker [1533.]
enghi omstienett i Hwsom marck.⁴ ||

Roagher.

6. Item eth mageskiftt, att capittell scall haffue then [1520.]
gardt i Roager, som *Jeb Anderß* i boer, tiill wederleeg for
Arnwmgardt, som bleff skiftt fra capittell och tiill *s. Bir-*
gitte alther.⁵ ||

⁶Hørøp sognen.

Arnwmgaardt.

7. Item *Las Arches* recognitsbreff, att han kiender [1454.]
seg att haffue Arnwmgardt mett syne enmercke och rettig-
hedt vdi lye aff capittell for arlig skyld etc. och mett hennes
rettighed i *Lyndwitt skoff* etc.⁷

Hørøp byy.

8. Item her *Jon Lille* riddhers breff, att han haffuer [1424.]

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 134, 1400 Maj 18, Udtog i RDRDM.
II Nr. 4343.

² Orig. Ribe Stiftskiste 10, 1293 Juli 22, Hasse II Nr. 822.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 521 b, 1533 Juli 29.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 521 a, 1533 Apr. 28.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 504, 1520 Jan. 30.

⁶ Bl. 40 b ubeskrevet.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 277, 1454 Juli 31.

giffuet *Jahan Skelde* fuldtmacht att sæle oc skiøde hans gardt vdi Hørop byy och sogen.¹ ||

[1424.] B. 9. Item eth breff, att for^{ne} *Jahan Skelde* haffde framdellis giffuet her *Ib Swenß* fuldtmacht att skiøde her *Anders Brock* for^{ne} gardt mett 5 otting jordt, hwilken gardt han och strax skiøtte for^{ne} her *Anders Brock*.²

[1424-26.] 10. Item 2 for^{ne} *Jahan Skeldes* egne skiødebreffue paa for^{ne} gardt.³

[1492.] 11. Item laffheffdt paa for^{ne} gardt och hennes tilligelsze, som ther haffuer tilleget vdi 40 aar wlast, och besynderlig paa en ager ligendis westen fra Hørop kircke.⁴

[1491.] 12. Item laffheffdt paa then jordt i *Østerlycke*, som østen then jordt, som kalles *Hørop kirckeblocke*, liger, oc paa en aalegardt, som same jordt paa skywder.⁵ ||

⁶Arrilt sogenn.

Hønynggh.

13. Item laffheffdt paa twinne byghistedt och alle theris rettighedt, som nw tilliger eller tillfalde kan vdi grybssjord oc hedhe.

14. Item ko. *Christians* confirmats och dom paa same laffheffdt.

15. Item sionsswintne paa enghi och tofft och tørre-gryfft till for^{ne} gotz i Hønynggh.

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 176. 1424 Juli 10, Udtog i RDRDM. III Nr. 6128.

² Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 40, 1424 Novbr. 6, Udtog i RDRDM. III Nr. 6144.

³ Originaler Ribe Stiftskiste 179 og 185, 1424 Juli 20 og 1426 Marts 4, Udtog i RDRDM. III Nr. 6129 og 6243.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 400, 1492 Juli 23.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 394, 1491 Septbr. 19.

⁶ Bl. 42 a ubeskrevet.

Copia priuilegiorum etc.

B. 16. Item eth copie aff ko. *Frederickes* priuilegier vdi fyrstendom.||

¹Kalslwndt herredt. Ffrøtz herredt.||

²Fardrop sognen.

Medelby.

C. 1. Item eth skiødebreff, att *Inghe Leuers* skiøtte [1365.] *Frederick Spandow* alt hennes jordt vdi Medelby och Fardrup sognen.³

2. Item eth wintne, att *Hennicke Spandow* siden gaff [1379.] alt for^{no} jordt till Ryber capittell vdi sytt testame[n]th.⁴

3. Item biscop *Eskels* dom emellom capittell och *Niels* [1398.] *Rødt* om gots och eyndom vdi Medelby och Fardrup sognen.⁵||

4. Item twinne tingswintner emodt her *Henrick Knutß* [1506.] om eyndom i Medelby, och att sandtmends towff bleff fram-satt, och hworledis att capittell bødt theris laffhefft tiill och icke matte thertill findes etc. och therfore kiendes thennom weth Medelby for theris frii enmercke oc gamell eydoms-gotze etc.⁶

Landztingsdom.

5. Item landztingsdom paa alle *Medelby*, och att thi [1506.] ther bleff funden till laffhefft.⁷

¹ Bl. 43 a-49 b ubeskrevne.

² Bl. 50 b ubeskrevet.

³ Orig. Kalslund H. 64, 1365 Aug. 9. Udtog i RDRDM. II Nr. 2771.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 97, 1379 Novbr. 22. Udtog i RDRDM. II Nr. 3271.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 129, 1398 Maj 10, Udtog i RDRDM. II Nr. 4204.

⁶ 1506 Aug. 4 og 8, Udtog i Grønlunds Fortegnelser over Kapitelsarkivet i Ny kgl. Saml. Fol. 495 d Nr. 445-46 og i Thottske Saml. Fol. 749 Nr. 445-46.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 457, 1506 Aug. 15.

Laffheffdt.

- C. 6. Item wintne aff landzting, att capittell haffde yndwardt alle *Medelby* mett alle syn rettighedt till alle fyre marckemode och wdtsworett alle andre therwdt etc. ||
- [1398.] 7. Item eth breff, att *Dytmer Tidemanssøn* oplader capittell thet feste oc festebreff, som han haffde aff thennom paa *Medelby*.¹
- [1366.] 8. Item att capittell haffuer fest *Ffrederick Spandow* 2 otting jorde paa *Medelby* oc *Fardrup* marck och then tofft, som hans hwsze och bygning paa staar.²
- Paa then tofft østen weth *Medelby*.
- [1502? og . . .] 9. Item 3 wintner paa then omgraffuen tofft østen weth *Medelby*, att ther aldrig haffuer leyett enthen ager eller engh till, men hwadt thertill er, thet er yndtaget aff forthe oc felleth.³ ||
- Fardrup*. *Jernkier*. *Fardropholm*. *Westerenghi*.
En gardt i *Hiortlundt*. *Gistedt mølle*.
- [1352.] 10. Skiøde paa gots i *Fardrop* oc paa *Jernkier* marck, *Westerenghi* och *Fardropholm* och paa en gaardt i *Hiortlundt* och en mølle i *Grymstrop* sogen, kalles *Gystedt mølle*.⁴ ||
- Fardrup* byy oc sogenn.
- [1348.] 11. Item herritzwintne aff *Kalslund* herredt, att *Peder Knutß* vebner skiøtte *Geryck Rostock* alt hans jordgots paa *Fardrop* marck vndtaget en ager, kalles *Langfredag*.⁵

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 130, 1398 Aug. 9, Udtog i RDRDM. II Nr. 4209.

² Orig. Ribe Stiftskiste 82, 1366 Septbr. 7, Udtog i RDRDM. II Nr. 2802.

³ Et af Brevene er vistnok identisk med et af 1502 Marts 8, der findes i Udtog i Grønlunds Fortegnelser over Kapitelsarkivet i Ny kgl. Saml. Fol. 495 d Nr. 427 og i Thottske Saml. Fol. 749 Nr. 427.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 73, 1352 Juni 28, dansk Oversættelse i Kinch, Ribe Bys Hist. I. 220.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 67, 1348 omtr. Aug. 15, Udtog i RDRDM. I Nr. 2155.

C. 12. Item skiødebreff, att *Per tymmerman* oc *Jens* [1354.] *Ebeß* skiøtte capittell alt her *Per Tanderops* gots vdi *Fardrup* och *Wilsleff* sogne.¹

13. Item *Niels Stenderops* skiøde paa 2 otting jorde [1351.] vdi *Fardrup* sognen.²

14. Item *Peder Brwns* skiøde paa en tofft vdi *Fardrup* by.³

15. Item panthebreff paa 4 otting jorde paa *Fardrup* [1347.] marck.⁴ ||

Bredekrog eng.

16. Item skiøde paa en engh, kalles *Bredekrogh*, lig- [1294.] endis i *Fardrup* marck.⁵

17. Item bispens befalingsbreff till gode mendt att [1294.] dømme om same eng emellom mester *Ostredt* canick oc *Tordt Hardboo*.⁶

18. Item att *Dytmar Tymandß* kiende seg ingen [1405.] eyndom eller rett att haffue till the enghi, som han haffde i brugelsze vdi *Fardrup* enghi.⁷

En eng norden Konghensholme.

19. Item gaffuebreff paa en engh sønden och norden [1395.] fra *Kongensholme* ligendis i *Fardrop* enghi, som er 24 skar och meere.⁸ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 75, 1354 Marts 16, Udtog i RDRDM. II Nr. 2399.

² Orig. Ribe Stiftskiste 72, 1351 Maj 6, Udtog i RDRDM. II Nr. 2314.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 16, 1295 Febr. 5, Hasse II Nr. 853.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 65, 1347 Maj 6, Udtog i RDRDM. I Nr. 2103.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 13, 1294 Septbr. 17, Hasse II Nr. 845.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 14, 1294 Septbr. 16, Udtog i RDRDM. I Nr. 632.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 145, 1405 Juli 24, Udtog i RDRDM. III Nr. 4699.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 121, 1395 Maj 6, Udtog i RDRDM. II Nr. 3983.

¹Tandrop.

- [1350.] C. 20. Item ffroe *Alyke* och hennes børns skiøde paa alt theris gotze vdi Tanderop byy och marck ligendis.²
- [1346.] 21. Item hartug *Waldemars* breff, att han haffuer tagett *Gierdt Borcken* vdi syn beskermeelse och vntt hannom en hans gardt och 2 boole vdi Tandrop qwitt for alle koninglige tønge oc koninglige rett och sager.³ ||
- Jernkier och Lwsby marcke.
- [1294.] 22. Item skiødebref paa Jernkier marck mett enghi vdi *Westerenghi*.⁴
- [1293.] 23. Item skiødbreff paa 3 skar engh vdi *Nyholm* hossz Jernkiær.⁵
- [1361.] 24. Item skiødbreff, att *Frederick Jonß* skiøtte her *Astred* erchidegen vdi Ripe alth sytt joridt vdi Lusby marck oc *Fardrup* marck, hwilket gotz for^{ne} her *Astredt* strax same dag oc stedt skiøtte till Ryber capittel.⁶
- [1500?] 25. Item eth wintne, att Jernkiær marck recker till then gamell grob och weth then wedell och Ryber fegang till *Sandwadt*.⁷ ||
- Laffheffdt och herritzwintne.
- [1491.] 26. Item laffheffdt paa *Jernkier* marck och *Lusby* marck mett alle theris rettighedt till alle fyre marckemode

¹ Bl. 54 a ubeskrevet.

² Orig. Ribe Stiftskiste 70, 1350 Apr. 5, Udtog i RDRDM. I Nr. 2245.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 64 ell. Ribe Købstad 103, 1346 Marts 24, dansk Oversættelse i Kinch, Ribe Bys Hist. I. 192, jfr. RDRDM. I Nr. 2068.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 119, 1294 Juni 12, Udtog i RDRDM. I Nr. 626.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 11, 1293 Jan. 25, Hasse II Nr. 812.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 80, 1361 Maj 8, Udtog i RDRDM. II Nr. 2643.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 431, 1500 Juni 1 (eller måske 1499 Maj 13).

och herritzwintne, att thet er capittels rette gotz och eyndom.¹ ||

Hylderop.

C. 27. Item skiødebreff, att *Thames Nielß* haffuer [1481.] skiøtt her *Hans van Aleuelde* en gardt ligendis i Hylderop i *Wilssleff* sogenn.²

28. Item for^{ne} her *Hanszes van Aleuelds* breff, att han haffuer mageskiffit for^{ne} gardt till capittell for 2 theris garde i *Mawstrop* sogenn i *Symmetstedt* by till wederleegh.

Tornwmgardt.

29. Item att for^{ne} her *Hans* siden haffuer skiøtt for^{ne} [1493.] gaardt i *Hyllerop* till Ryber capittell till ewig tidt oc same dag och stedt haffuer skiøtt capittell alle hans rettighed i Tornwmgardt och Tornwm gotze, skoff och marck, inthet vndtaget, etc.³ ||

Hedegardt.

30. Item sogenwintne, att Hedegardt er capittels rette [1485.] sandt gotze, och her *Anders Brock* cantor feste thet *gamell Hans* i *Fardrop* och *Marthen* i *Hyllerop* etc.⁴

31. Item eth tingswintne effther for^{ne} sogenwintne och [1486.] saa møget ythermere, att biscop *Peder* lodt thet bygge paa capittels wegne, then tidt han war archidegen i Ripe.⁵ ||

Tyffkrog i Jestedt enghi.

32. Item laffheffdt paa en engh i Jestedt enghi, kalles [1492.] Tyffwkrogh.⁶

En byghet tofft i Jestedt by. En marck renthe
paa Dam.

33. Item skiøde paa byghet tofft i Jestedt by oc [1441.]

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 395, 1491 Oktbr. 22.

² Orig. Ribe Stiftskiste 354 eller 355, 1481 Novbr. 3.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 407, 1493 Maj 21.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 370, 1485 Decbr. 6.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 613, 1486 Marts 4.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 399, 1492 Juli 7.

paa agre och engi i *Darrnm* sogen och en marck renthe i *Marquordt Nielßs* hussz paa Dam.¹

[1543.] C. 34. Item eth widisse aff for^{no} *Roo Nielßs* skiødebreff.² ||

³Hiortlwndt.

Steens.

35. Item en laffheffdt paa Steenssz marck och 2 garde i Hiortlundt och en eng i *Tandrop* enghi och *Lillemay* och 3 enghi paa Steens marck.

Dom om laffheffdt.

36. Item landztingsdom, att then laffheffdt, som giøres paa thet gots, man ey haffuer i heffdt, bør ingen macht att haffue.

37. Item tingswintne, att fogden icki wille stede fyl-ling paa eyermentd, dog thi war lofflig forfuldt.

38. Item tingswintne paa, hure møget hwer gardt i *Øster Hiorttlundt* hagde och tisligest vdi *Steenssz* marck, førre marckeskell bleff giordt. ||

[1548.] 39. Item tingswintne, att fogden yndwarde bundejordt tiill kronen, oc att *Swen Anderßs* gardt i *Stens* er bundegardt.⁴

40. Item eth forligelszebreff emellom mester *Gundi* och *Lawe Jenß* i Hiortlundt.

Steffnyng.

41. Item hertug *Hanszes* steffnyng, att sagen haffuer weret steffnt i rette. ||

⁵Hiortwadt.

Skiødebreff. ¹/₂ gards eye i Tornwm.

[1517.] 42. Item skiøde aff *Lyom closter* paa en gardt i Hiortwadt, som *Seuren Matß* i bode, mett 4 otting jorde

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 224, 1441 Septbr. 21, Udtog i RDRDM. III Nr. 7198.

² Orig. Ribe Stiftskiste 225, 1543 Marts 10.

³ Bl. 57 b ubeskrevet. ⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 577, 1548 Febr. 1.

⁵ Bl. 59 a-64 b ubeskrevne.

och eth halff gaards eye vdi Tornwm, som *Marquort* paa boer.¹

Dom.

C. 43. Item dom paa 3 ortuge korn aff *Lave Jenßs* [1508.] gardt tiill Ryber capittell.²

Mageskiift.

44. Item mageskiift om then tofft i Hiorttwadt, som [1508.] paa bode *Lave Jenß*, for wedeleg.³

Tingswintne om same mageskiift.

45. Item tingswintne, att *Ib Nielß* i Hiorttwadt kiende [1505.] seg paa *Karll Karlßens* børns wegne att haffue foth fuldt wedeleg for for^{nø} tofft i Hiorttwadt.⁴ ||

2 laffheffder.

46. Item twinne laffheffder paa *Lave Jenßs* gardt i [1508.] Hiorttwadt.⁵

47. Item tingswintne paa en ortuge korn tiill *ffruer* [1508.] *closter* aff Hiorttwadt.⁶

Dom effther eyermends towff.

48. Item her *Moghens Gøyes* mett andre gode mends dom paa, att the vdi Hiorttwadt bør att nyde then jordt, grwndt och eyndom, som thennom tillrebt er, emeden eyermendt stander weth mackt.

49. Item eth widisse aff same dom.

Stadfestelsze.

50. Item koning *Ffederickes* och hertug *Christianns* [1529.] ko. *Frederickes* søns, som nw koning er, theris stadfestelsze paa for^{nø} dom.⁷ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 496, 1517 Marts 29.

² Orig. Ribe Stiftskiste 469, 1508 Apr. 19.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 465, 1508 Maj 1.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 456, 1505 Decbr. 17.

⁵ Originaler Ribe Stiftskiste 467-68, 1508 Maj 31 og Juni 3.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 460, 1508 Jan. 12, Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe VII, Bilag S. 8.

⁷ Orig. (der dog ikke nævner Hertug Christian) Ribe Stiftskiste 514, 1529 Aug. 28.

Sandmend och eyermendt.

C. 51. Item tingswintne, att sandmendt hagde om-
sworett Hiorttwadt marck, och att eyermendt hagde rebt
alle the enghi till Hiorttwadt, som fandes i theris marck,
11 aar, førre *Jahan* aff *Gram* etc. bød heffdt tiill.

Sionssmends wintne.

52. Item sionsszmendz wintne, att the enghi emellom
Laves lundt och aaen war icki affmertt mett steen och
gryfft, men emellom for^{ne} engi och lunden er en gamell
dighe och ey steen eller gryfft weth ender paa same enghi. ||

Laffheffdt paa 2 garde. Gudsnap marck.

[1533.] 53. Item laffheffdt paa 2 gaarde vdi Hiorttwadt och paa
two stycker enghi paa Gudsnap marck och 12 otting jorde
offuer alle Hiorttwadt marck, och er thi 2 enghi omstienneth.¹

[1545.] 54. Item tingswintne, att for^{ne} 2 stycker enghi er brugt
till capittels garde vdi 70 aar vdi rolig heffdt.²

[1547.] 55. Item tingswintne aff menig herridt, att *Harom*
eng, som omstiennet er, haffuer leyet till *Nis Hanßens*
gardt wlast vdi mandz mynde.³ ||

Harwm eng, saa møget theraff, som findes i Castbiergh
marck.

[1548.] 56. Item eth stockneffn paa thet stycke aff *Harom* eng,
som findes i *Kastberg* marck.⁴

[1548-
50.] 57. Item 4 tingswintner paa for^{ne} stycke engh mett
eth hiemmsbreff.⁵

¹ Orig. (der dog ikke nævner Gudsnap Mark) Ribe Stiftskiste
523, 1533 Maj 7.

² 1545 Juli 15 ell. 22, Udtog i Grønlunds Fortegnelser over
Kapitelsarkivet i Ny kgl. Saml. Fol. 495 d Nr. 588 og i Thottske
Saml. Fol. 749 Nr. 587 (jfr. 588).

³ Orig. Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1547 Juli 27.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 578, 1548 Juli 11.

⁵ De 5 Breve samt Brevet C. 58 nævnes i for største Delen
korte Udtog i Grønlunds Fortegnelser over Kapitelsarkivet i Ny kgl.

Dom paa alle Harom engh.

C. 58. Item herridtztingsdom, att for^{ne} heele Harom [1550.] eng bode inden *Kastberg* marck och vden er dømt till Ryber capittell.¹

Om loffue att giffues, landztingsdom.

59. Item en landztingsdom om loffue att giffue nogen paa handth. ||

²Eg[b]erdt Stedings skiøde.

60. Item Egberth Stedings skiøde paa alt hans gots i [1396.] Kalslunt herredt, ehwar thet helst ligendis er.³

Maryne Pixstens skiøde.

61. Item ffrue Maryne Pixstens skiøde paa alt hennes [1390.] jordt och husze inden *Rybe* och vdi forstادت weth Rybe och alle hennes jordgots vdi Kalslunt herredt, hwar thet ligendis er.⁴

62. Item eth andet for^{ne} ffrue Maryns skiøde ludendis, [1390.] lighe som forschreffuit staar.⁵ ||

⁶Frøtz herredt.

Hygom.

D. 1. Item biscop *Eskels* testamenth, vdi hwilken [1409.] han giffuer capittell en gardt i Hygom.⁷

Saml. Fol. 495 d Nr. 599 (1548 Juli 1; Hjemmelsbrevet), 600 (1548 Juli 4) og 605 (4 Breve med Året 1550 uden Dagsangivelse) samt i Thottske Saml. Fol. 749, de samme Numre.

¹ Orig. Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1550 Juli 9.

² Bl. 67 b ubeskrevet.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 122, 1396 Marts 18, Udtog i RDRDM. II Nr. 4034.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 112, 1390 Septbr. 20, Udtog i RDRDM. II Nr. 3764.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 113, 1390 Septbr. 17, Udtog i RDRDM. II Nr. 3762.

⁶ Bl. 68 b ubeskrevet.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 152, 1409 Febr. 28, Erslev, Testamenter Nr. 78.

Hwre eyermentd swore.

D. 2. Item tingswintne, att 12 eyer swore then tofft, *Terckell smedt* paa bode, till capittels 3 otting och en anden tofft till prowst *Willes* arffuinge.

3. Item tingswintne, att capittell hagde then gardt i *Hygom*, *Terckel smedt* paa bode, then tidt ffirue *Bolde* lodt giøre laffheffdt paa prowst *Willes* arffuegotz.

4. Item tingswintne, att prowst *Willes* arffuinge hafuer icki vden 12^{1/2} otting i *Hygom* marck. ||

5. Item tingswintne, att the enghi weth aaen i *Hygom* gamell marck, som *Terckell smedt* pleyett att bruge, ere lodskifte enghi.

6. Item att *Terckell smedt* capittell [!] 2 ortuge kornn aff the 3 otting jordt oc prowst *Willes* arffuinge en ortuge korn oc 12 β aff 1^{1/2} otting jordt.

Rebnyng.

7. Item tingswintne, hworledis *Hygom* marck bleff rebt.

8. Item att thi 3 otting jordt hagde leyet till *Terckell smeds* gardt saa lenge, som noget kunde myndes. ||

[1544 9. Item 2 andre tingswintner om same trette aff Frøtz
og . . .] herritz tingh.¹

Malt herredt.

10. Item 3 tingswintner af Malt herredt om opbyrsell och mester *Gundis* tilbodt emodt biscop *Jørgenn Friis*. ||

Lawys tofft.

[1533.] 11. Item laffheffdt paa en gaardt i *Feste*, kalles Lawyss tofft, mett 5 otting jorde offuer for^{ne} *Feste* marck och *Kamtrop* marck etc.²

¹ Det ene: Ribe Stiftskiste 567, 1544 Novbr. 6.

² Orig. Ribe Stiftskiste 522, 1533 Marts 27.

Brøstrop.

D. 12. Item fuldbyrdt, samtycke och stadfestelsze aff [1449.] rette arffuinghe paa capittels jordt i Brøstrop.¹ ||

Røding.

13. Item eth breff, att *Nis Marthenß Dymeke* i [1440.] Røding haffuer soldt capittell skyldt oc renthe aff hans gaardt, som er en ortuge rog, 5 ð engelst och en skipe smør arlig, mett macht thet att gienkiøbe.²

14. Item skiødebreff, att *Oluff Jebß* radman i *Ripe* [1448.] skiøde capittell alle hans rettighedt i same gardt effther *Nis Marthenßs* dødt, som kalles *Dymeke*.³ ||

⁴Lye herredt och Ballwm bierck. ||

⁵Othersbyll.

E. 1. Item skiødebreff, som *Niels Skram* wdgiffuit [1487.] haffuer paa en gardt ligendis allenordest i Otherssbyll by i *Meolden* sogen.⁶

Randrop.

2. Item bispens skiødebreff aff *Ripe* paa en otting jordt [1308.] paa Randrop marck.⁷

3. Item tingswintne paa 15 agre till eth øde gotz paa [1508?] Randrop marck, som brucktes till *Krynglom*.⁸ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 260, 1449 Juni 23, Udtog i RDRDM. III Nr. 7900.

² Orig. Ribe Stiftskiste 218, 1440 Marts 8, Udtog i RDRDM. III Nr. 7066.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 257, 1448 Novbr. 15, Udtog i RDRDM. III Nr. 7829.

⁴ Bl. 71 b-73 b ubeskrevne. ⁵ Bl. 74 b ubeskrevet.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 387, 1487 Septbr. 10.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 26, 1308 Oktbr. 29, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 264.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 151, 1508 Apr. 1? (Originalens År må ganske vist læses med octauo, hvorved Datum vilde blive 1408 Marts 24, og Brevet er derfor trykt hos Molbech og Petersen. Udvalg af

Krynglom.

E. 4. Item biscop *Jenszes* opladelszebreff paa alt hans gotze i Krynglom etc. ||

Døstrop.

[1415.] 5. Item skiødebreff paa en gardt i Døstrop.¹

Drengstedt paa en engh.

[1547.] 6. Item laffheffdt paa for^{ne} gardt i *Døstrop*, som er eth fuldt gotze, och paa en omstienneth engh paa Drengstedt marck etc.²

Eygeremendt vndtoge stughjortd etc.

[1552.] 7. Item tingswintne, att then tidt 12 eygere rebte *Drengstedt* marck, tha vndtoge thi kirckens jordt, prestejordt och stugjordt och enmercke, som war merckt mett steen, stabell och gryfft.³ ||

⁴Ballwm.

[1360.] 8. Item biscop *Peders* skiøde paa alt hans gotze vdi Balghom sogen tiill Ryber capittell.⁵

[1350.] 9. Item eth andet biscop *Peders* skiøde paa for^{ne} gotz paa Ballwm marck, som er 8 ortuge landt och 16 skiper landt etc.⁶

Att tynde hwer tiendhe kierff.

10. Item biscop *Iffuers* breff, att almwe i *Ballwm* bierck schulle tynde hwer tiende kerff till ewig tiidt. ||

Danske Dipl. Nr. 221 under 1408; men ifølge Skriften og flere af de anførte Personers Levetid må Året anses for en Fejlskrift for 1508).

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 160, 1415 Septbr. 10, Udtog i RDRDM. III Nr. 5541.

² Orig. Ribe Stiftskiste 575, 1547 Maj 21.

³ Orig. Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1552 Febr. 6.

⁴ Bl. 76 b-78 b ubeskrevne.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 78 eller 1. Suppl. 25, 1360 Maj 19, Udtog i RDRDM. II Nr. 2593.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 22, 1350 Marts 1, Udtog i RDRDM. I Nr. 2234.

¹Gram herredt. ||²Gram sognen.

Tyszeett.

F. 1. Item biscop *Pedhers* skiødebref paa en gardt [1413.] i Tysswitt for wederleg aff biscop *Eskels* testamenth.³

Roszendall. Rabeck. Bordbergh mølle. Frøgdewyg.

2. Item for^{ne} biscop *Peders* breff paa same gardt, [1418.] som till for^{ne} [!] hørde till stigteth, och han igien wederlagde stigteth thette effther^{ne} sytt arffuegots, som er Roszendall vdi *Oddom* sogen, 200 lesze eng i Rabeck marck, item Bordberg mølle, en gardt i *Holstebro* och alt thet jordt emellom Frøgdewich oc Holstebroff.⁴

3. Item koning *Frederickes* stadfestelsze paa alth for^{ne} [1530.] gots.⁵ ||

Kasdrop.

4. Item eth wintne, at her *Anders Brock* gaff two [1464.] gaarde vdi Kastrup tiill Ryber capittell till ewig tidt.⁶ ||

Enderop skoffw.

5. Item skiødebref paa 2 bygestedt i Enderop byy oc [1421.] sogen mett 4 otting jordt och mett *Todyslundt*.⁷

6. Item eth andet skiødebref och hertug *Woldemars* [1343.] confirmats paa her *Jens Dampys* gots i Enderop skoffw.⁸

¹ Bl. 79 b-85 b ubeskrevne. ² Bl. 86 b ubeskrevet.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 156, 1413 Marts 26, Udtog i RDRDM. III Nr. 5248.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 167, 1418 Marts 10, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 19 (med urigtig Datum).

⁵ 1530 Novbr. 3, Afskrift i Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 88 a.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 304, 1464 Febr. 28.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 173, 1421 Febr. 16, Udtog i RDRDM. III Nr. 5892.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 60, 1343 Septbr. 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 1981.

Sandmends breff paa en eng och alegardt.

- [1500.] F. 7. Item sandmends breff, att thi swore en alegardt och en eng ligendis østen alegarden vdi *Enderop skoffs* marck tiill Ryber capittell.¹ ||

²Høwerss herredt och Twnder herredt och Slox herridt. ||

³Emerleff sogenn.

Kiergardt. Knaps tofft. Høyer 4 garde. Ffrue Cicels enghi oc hemme. Abild 3 gaarde.

- [1436.] G. 1. Item her *Marthen Jenszes* riders skiøde paa alth thet gots, som han fich aff *Otthe Snaffs*, som er Kiergardt och en tofft, aff hvilken *Knap* giffuer 2 ortuge kornn, mett 7 andre gaarde och gotze vdi Emmerleff sogen och by vdi same skiødebreff. Item luder same skiøde paa fyre gaarde vdi Høffuer sogen och byy och alle salig ffrue Cicels enghi och hemme. Item luder same skiøde paa alle *Otthe Snaps* enghi bode paa Emmerleff marck och Høyer marck. || Item yndholder for^{ne} skiødebreff 3 gaarde vdi Abeldt byy vdi Tunder herredt.⁴

- [1439.] 2. Item eth widisse aff for^{ne} skiødebreff vnder *Ryber* stats yndzegell wdgiffueth.⁵

Copie aff Otthe Snaffs breff.

- 1439.] 3. Item eth andet vidisse wnder *Ryber* stas yndzegell paa eth wilkortzpanthebreff, som Otthe Snaffs hagde giffuit

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 435, 1500 Febr. 29.

² Bl. 88 b-93 b ubeskrevne.

³ Bl. 94 b ubeskrevet.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 203, 1436 Febr. 14, Udtog i RDRDM. III Nr. 6803.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 217, 1439 Aug. 13, Udtog i RDRDM. III Nr. 7030.

her *Marthen Jenß* paa alth thet gots, som for^{ne} skiødebref yndholder.¹||

Confirmatio d. Mar. Joannis.

G. 4. Item her Marthenn Jenszes stadfestelsze paa [1445.] alth for^{ne} gots, som han hagde soldt capittell vdi Emmerleff sogen, *Høffuer* sogen och *Abelld* sognen etc.²

Westher Emmerleff 3 gaarde.

5. Item *Erick Clawßens* skiødebref paa 3 gaarde [1515.] vdi Wester Emmerleff by mett alle theris rette tiilligelsze mett skyldt, gierningspendinge, hønsze, giessze, tørregryfft etc.³||

6. Item *Otthe Snaffs* panthebref mett wylkor paa alt [1420.] thet gots, som her *Marten Jenßens* skiødebref yndholder.⁴

7. Item eth andet *Otthe Snaffs* bref, att han be- [1420.] plicther seg att giøre her *Marten Jenß* skiøde och forwaryngh paa alt for^{ne} gots, om han icki løszer thet effther hans panthebrefs ludelsze.⁵

Wederleg for Kiergaardt.

8. Item *Otthe Snaffs* skiøde paa en gard sønden fra [1378.] Emmerleff kircke, som han lagde till *wor ffrue alther* i Emmerleff kircke tiill wederleg for Kiergaardt, som tiillforne laa till same alther.⁶||

Erick Jonß.

9. Item Erick Jonßens panthebref aff *Seem*, att han [1406.]

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 216, 1439 Aug. 13, Udtog i RDRDM. III Nr. 7029.

² Orig. Ribe Stiftskiste 241, 1445 Septbr. 27, Udtog i RDRDM. III Nr. 7553.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 491, 1515 Jan. 6.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 171, 1420 Novbr. 22, Udtog i RDRDM. III Nr. 5869.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 172, 1420 Novbr. 23, Udtog i RDRDM. III Nr. 5870.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 93, 1378 Febr. 22, Udtog i RDRDM. II Nr. 3203.

panthet *Tordt Anderß* mett wilkordt alth hans gots, øde oc byghet, vdi Emmerleff sogen.¹

- [1406.] G. 10. Item for^{ne} Erick Jonßens hostrw siden skiøtte her *Otthe* canick i Ripe for^{ne} gots mett saa skeell, han schulle thet self yndløse fra *Thord Anderß* for^{ne}.²
- [1432.] 11. Item eth breff, att her *Iffuer Thordßs* arffuinge oplodt och skiøtte capittell alth hans rett i *Emmerleffgaardt* och alt hans gotze i Emmerleff sogen och *Høffuer* sogen.³ ||
- [1384.] 12. Item *Laghe Dieghens* panthebreff mett wylkor paa alt hans lodt och partt vdi *Emmerleffgaardt*.⁴
- [1423.] 13. Item her *Iffuer Tordßs* breff, att han panthesatte her *Niels Siøbo* canick alth hans gotz, ødhe och bygget, vdi Emmerleff sognen.⁵

Paa en fiskegarde.

- [1500.] 14. Item sogenwintne, att lenssmænd aff *Tunder* mett flere fundhe en fiskegarde till then gardt i Emmerleff, som *Eskell Trudß* i bode, hwadt heller jen flytte aff och en anden ynd etc.⁶ ||

Laffheffdt. 3 garde i Høyer. Boye Hwneß.

Ffrue Cicels engh.

- [1498.] 15. Item laffheffdt paa alth capittels eyndom paa Emmerleff marck och Høyer marck sønden och norden aen och besynderlig paa 3 garde i Høyer oc en tofft och paa *Kiergardt* i Emmerleff och alt andet gots i Emmerleff sogen,

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 146, 1406 Jan. 22, Udtog i RDRDM. III Nr. 4735.

² Orig. Ribe Stiftskiste 150, 1406 Oktbr. 22, Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 422, jfr. RDRDM. III Nr. 4854.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 194, 1432 Septbr. 10, Udtog i RDRDM. III Nr. 6586.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 101, 1384 Juni 10, Udtog i RDRDM. II Nr. 3447.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 174, 1423 Maj 19, Udtog i RDRDM. III Nr. 6021.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 434, 1500 Febr. 16.

øde och byghet, synderlig paa thi enghi, som Boye Hwnß gjorde hinder paa, och then eng, som kalles ffrue Cicels engh.¹ ||

Nis Jenßs skiøde.

G. 16. Item Nis Jenßs skiødebreff aff *Lynneth* paa [1438.] alt hans rettighed i *Emmerleffgaardt* och paa alth thet gots, ther tilliger i Emmerleff sogen vdi Høyerss herridt.²

En [f]iskegardt³.

17. Item eth tingswintne, att *Cirstine Eskes* wortte [1505.] tiillfunden aff 12 bønder then fiskegardt, *Per Jahanß* och hwn trette om.⁴ ||

⁵Tunder herredt.

18. Item skiødebreff paa en gardt i *Gierdrop*, som [1305.] biscop *Crestenn* kiøpte aff *Biørn Kallysen*.⁶

19. Item eth andet skiødebreff paa same gardt.⁷ ||

Abell sognen.

20. Item 3 gaarde vdi Abel by, som findes skiøtte och yndschreffne vdi her *Marten Jenszes* skiødebreff paa thet gots, han haffuer soldt capittell vdi *Emmerleff* sogen och Høffuers herridt etc.⁸

Mageskift.

21. Item then ene gardt i Abell haffuer nw vicarius [1473.] till *sancti Jacobi alther* i Ripe mett en gardt i *Ripe* till

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 427, 1498 Aug. 28.

² Orig. Ribe Stiftskiste 211, 1438 Juli 28, Udtog i RDRDM. III Nr. 6964.

³ Håndskriftet: skiskegardt.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 455, 1505 Maj 27?.

⁵ Bl. 99 a-100 a ubeskrevne.

⁶ Dette eller det følgende Brev er vistnok lig Ribe Stiftskiste 23 (1305 Juli 23, Hasse III Nr. 104), der dog kun indeholder Bispens Fuldmagt til at bortskøde den pågældende Gård.

⁷ Se foregående Note. ⁸ Jfr. G. 1 ovfr.

mageskifft for 2 gardhe vdi *Hygom* i *Synder Nebell* sogen, som thet mageskifftisbreff wduiszer.¹ ||

²Bynderby. Nis Skram aff Mattrop.

- [1444.] G. 22. Item skiøde mett gienkjøp paa 2 gaarde i Bynderby vdi *Møgeltunder* sogen oc paa øde gots paa same marck vndtaget thet, som hører till thet gots i *Toghale*.³ ||

Slox herredt.

Exsing.

- [1469.] 23. Item skiødebreff paa 2 gaarde i Exsing vdi *Hors-trop* sognen.⁴
- [1471.] 24. Item eth andet skiødebreff paa same gots.⁵
- [1476.] 25. Item eth priers breff aff *korssbrøder closter*, att same garde er yndløst fra hannom aff panth.⁶

Laffheffdt.

26. Item laffheffdt paa for^{ne} garde och theris rettinghedt vdi *Exsing* och *Rørkier* och fegangh vdi *Tonne* etc. ||

⁷Malt herridt. ||

⁸Nye[l]sby. Synderskoff etc.

- [1448.] H. 1. S[k]iødebreff paa Nylssby, Synderskoff, *Nør-bøllingh*, *Stenderop*, *Ahed*, *Bobyll* etc.⁹

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 327, 1473 Marts 20.

² Bl. 101 b-102 a ubeskrevne.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 239, 1444 Maj 28, Udtog i RDRDM. III Nr. 7428.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 313, 1469 Novbr. 3.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 316, 1471 Jan. 10.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 339, 1476 Juli 11.

⁷ Bl. 103 b-107 b ubeskrevne.

⁸ Bl. 108 b ubeskrevet.

⁹ Orig. Ribe Stiftskiste 254, 1448 Maj 24, dansk Oversættelse i Nielsen, Malt Herred S. 36.

Ahedh.

H. 2. Item ffroe *Giertrudts* skiødebreff paa hennes [1425.] gots i Ahedh.¹

Nørbøllingh.

3. Skiødebreff paa eth *Erick Steens* gots i Nørbøl- [1449.] lingh, som *Anders Michelß* paa bode och skylder en øre korn.²

Vidisse super bonis Gwnnery episcopi etc.

4. Item vidisse paa noget biscop Gwnners gots i [1492.] *Foldern* sogen vdi Malt herredt.³||

⁴Galsthoffdt.

5. Tingswintne paa eth byghistedt i Galsthoffdt vdi Malt herredt.

6. Item mageskiift emellom her *Thames Langhe* och [1493.] *Hans Jenß* i *Afftrop* om gotze vdi *Tverbeck* och Galsthodt marck vdi *Skast* herredt och Malt herridt.⁵

7. Item tingswintne, att her *Thames Langhe* bruchte [1481.] vdi Galsthodt och i *Smørsigstoft* och feste andre skohemell i Galsthodt.⁶

Vidisse.

8. Item two widisse paa *Galthoffdt*.||

Skiødebreff.

9. Skiødebreff [*paa*] alth *Jens Buckes* oc *Niels Olusßs* [1388.] jordtgotts vdi Malt herredt.⁷||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 183, 1425 Febr. 24, Udtog i RDRDM. III Nr. 6173.

² Orig. Ribe Stiftskiste 262, 1449 Decbr. 20, Udtog i RDRDM. III Nr. 7936.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 398, 1492 Jan. 11.

⁴ Bl. 109 b ubeskrevet.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 405, 1493 Marts 30, Danske Saml. 2. R. II. 29.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 352, 1481 Marts 7, Nielsen, Sysselinddelingen S. 97.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 108, 1388 Marts 8, Udtog i RDRDM. II Nr. 3634.

Nør Holstedt.

- [1552.] H. 10. Item *Jens Juls* mageskiffesbreff paa en gardt vdi Nør Holstedt emodt en capittels gardt vdi *Bierndrop* i *Giøringh* sognen.¹

Laffheffdt.

- [1479.] 11. Item laffheffdt paa en gardt vdi *Holstedt* by och en øde byggistedt, kalles *Ravensnap*, etc.²

12. Item eth tingswintne, att inghen lodzeyere kom met breffue att affwisze capittell aff for^{ne} marcke.

13. Item eth tingswintne, att mester *Gundi* opsagde then contract, som mester *Hans Marquortß* gjorde om thet byghistedt oc then gardt i *Holstedt* vden capittels vid-skap och befaling. ||

Att Holstedt marck er reebt.

14. Item att 12 eyermendt reebte Holstedt och *Ravensnap* marck, och hwer att haffue tiill øde och byghede garde effther theris bewisninger och effther loffuen.

Dom.

15. Item tingsdom paa alle then jordt och eyndom, som haffuer leyett tiill then gardt vdi *Synder Holstedt* aff arryls tidt etc. ||

³Anst herredt. ||

⁴Anst sognen.

I. 1. Item skiødebreff paa en gardt i Ansthe, som skylder $\frac{1}{2}$ tønne smør.

2. Item panthebreff paa for^{ne} gardt mett en enmerckes skoffw etc.

3. Item skiødebreff, att her *Thames Langhes* fuldt-

¹ 1552 Juli 4, Afskrift i Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 91 a.

² Orig. Ribe Stiftskiste 342, 1479 Aug. 28.

³ Bl. 112 a-122 b ubeskrevne. ⁴ Bl. 123 b-124 b ubeskrevne

mectig skiøtte capittell for^{ne} gardt mett skoff, marck, ager, eng oc en enmercke i Anst skoffw. ||

Skanderop.

I. 4. Item panthebreff paa *Jes Tøtßens* webners gardt, paa then gardt i Skanderop, som han self i bode. ||

¹Becchi.

5. Item her *Ib Kalffs* riddhers panthebreff paa alt [1400.] hans gots i Becchi vdi Anst herredt.²

Wester Westedt. Roagher.

6. Item her *Claves Crestenßs* erchidegens skiøde paa [1454] en gaardt i *Becky* mett meere gots vdi Wester Westedt sogen och Roager sognen.³

Vide confirmationem *Egertt Frelle* et *Jahan Frelle* super dictis bonis inter litteras *Ripis* in *parochia diuę virginis* paa *Meeldam* etc.⁴ ||

⁵Offwer Kraglundt.

7. Item eth gamelt skiødebreff paa 3 gards eye och 2 bole i Offuer Kraglundt.

8. Item twinne skiødebreffue, att *Las Daa* skiøtte *Per Crestenß* borgmester i *Ripe* 3 gards eye och 2 boole jord offuer alle Kraglundt marck.

9. Item 2 skiødebreff, att for^{ne} *Per Crestenßs* arfvinge haffuer soldt oc skiøtt capittell all Offuer Kraglundt marck, øde och bygget, till alle 4 marckmode. ||

10. Item righens stadfestelse och dom paa 3 garde och 2 boole offuer all Offuer Kraglundt marck.

11. Item en tingswintne, att for^{ne} Offuer Kraglundt haffuer weret friitt gots aff arrilds tidt.

¹ Bl. 126 a-b ubeskrevne.

² Orig. Ribe Stiftskiste 136, 1400 Juli 1, Udtog i RDRDM. II Nr. 4356.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 276, 1454 Juni 14, dansk Oversættelse (ikke ganske fuldstændig) i Kinch, Ribe Bys Hist. I. 331.

⁴ Jfr. Z. 4 nedfr.

⁵ Bl. 127 b ubeskrevet.

Sandmends breff.

I. 12. Item sandmends breff om theris toff emellom *Kraglundt* marck, *Wyrst* marck och *Raffnholt* marck.

Laffheffdt.

13. Item laffheffdt paa 3 garde och 2 bole vdi *Kraglundt* och halffdeell offuer all *Kraglundt* marck. ||

Mageskiff.

14. Item eth mageskiffesbreff, att *Mats Giordtzen* haffuer mageskiff 3 gaarde i *Kraglundt* till capittell och fanget igien till wederlegh 2 garde i *Slox* herredt i *Exing* by i *Horstrup* sogen etc. ||

¹Raffnholt.

15. Item tingswintne, att halffdell offuer all *Raffnholt* marck mett enmercke, som ther tiilliger, hører till *wor ffrue kircke* i *Ripe*.

16. Item stockneffn, att then enmercke, som kalles *Raffnholts* enmercke, haffuer leyet till *Ryber* capittell i mand[ø] mynde wlast oc wkierdt.

Laffheffdt.

17. Item laffheffdt paa halffdell offuer all *Raffnholt* marck mett en enmercke beneffndt stedt fra stedt vdi alle syn lenge och brede. ||

²Tantholt. Fruerholth.

18. Item stochneffn aff 12 mendt och menige herritzmendt, att *Tantholt* er eth frii enmercke, och *Ffruerholt* haffuer verett byghistedt oc botofft till thi 2 otting paa *Hørup* marck oc haffuer weret brucht till *Jonsgardt* i *Seesth*, och att *Hørup* marck och *Howesbyll* marck liger i *Anst* herredt oc er sworne till same herredt.

19. Item eth andet stockneffn, att *Tanthholt* oc *Ffruerholt* ere frii enmercke till *Jonsgardt* i *Seesth* wlast och wkierdt aff arraylds tidt.

¹ Bl. 129 b 133 b ubeskrevne.

² Bl. 134 b ubeskrevet.

¹ Thette gots fih koning *Christian, then tredie* konge aff thet naffn, till mageskiftt mett andet meere gots vdi *Bryske* herredt och gaff gots therfore vdi Anst herredt.¹ ||

I. 20. Item tingswintne aff *Kalding* byting, att Tantholt er eth friitt enmercke och er brucht till *Jonssgardt* i *Seesth*, och Fruerholt haffuer werett byghistedt och botofft till thi 2 otting paa *Hørup* marck, som er brugt till for^{ne} gardt i *Seesth*.

Eyermends towff om Tantholt och Fruerholt.

21. Item tingswintne, att eyermentd omstiennett och swore Tantholt enmercke till Ryber capittell, item att thi och omstiennet Fruerholt for byghistedt och botofft till the 2 otting jorde, som capittell haffuer paa *Hørup* marck etc. ||

² Assbyll.

22. Item skiødebreff paa en gardt i *Ærsth* sogen, som *Bertell* paa then tidt i bode, som bleff skiøtt biscop *Peder* i Ripe etc.

23. Item for^{ne} biscop *Peders* gaffuebreff paa same gaardt, som er Asbyll, till capittell i Ripe till ewig tidt.

Lagheffdt.

24. Item lagheffdt paa for^{ne} gaardt och alt hennes til ligelsze oc hennes enmercke vdi alle syn lengels och bredelsze, item *Wro, Veldkielde* mett 3 otting jorde paa *Leerskoff* marck och thertill *Rødick maye enghi* sønden *Trutzaa* etc.

Herritztingsdom.

25. Item herritztingsdom, att capittell burde att nyde ald then jordt, som for^{ne} lagheffdt yndholder, emeden same heffdt standher weth syn macht wryggeth. ||

Landztingsdom.

26. Item landztingsdom effther for^{ne} herritztingsdom

¹⁻¹ Tilføjet noget senere, men med samme Hånd; Mageskiftet er af 1554 Marts 13, jfr. nedfr. Bl. 139 b.

² Bl. 136 a ubeskrevet.

mett saa meget meere, att hwem som haffuer tiilltale till *Ersth* kirckejordt, tha tale seg *Jørgenn Pederß* till, som same jordt i forswar haffuer.

24 mendt. Wro, Wildkelde.

I. 27. Item stockneffn, att then engh, som liger emelom Wro marck oc *Hørup* marck hossz *Asbyll* enmercke, then haffuer aldrih werett brucht ander stetz end till *Asbyll* oc aldrih er giffuen last och kiere paa etc.

28. Item tingswintne, att *Terckell Terkelß* panthesatte *Thames Iverß* 7 agre paa *Asbyll* marck, oc att han mage-skiffte nogre agre jordt bortt paa *Asbyll* marck till *Cresten Perß* for en otting jordt paa *Leerskoff* marck. ||

Dom paa affgrøde.

29. Item tingswintne, att *Per Jepß* forlagde then seed, som war komen i hans oc *Iver Juls* jordt, oc att fogden dømpte grøden till grunden, om grunden war theris mett rette.

30. Item tingswintne, att 3 mendt hiemlet oc oplodt *Seuren Thamß* i *Ferup* theris partt vdi 7 ager jordt paa *Asbyll* marck.

31. Item tingswintne, att *Jørgen Perßs* foget esket thet breff igien aff *Thames Jenß*, som han hagde fanget paa thet kirckejordt paa *Asbyll* marck. ||

Offuer Oluff Jenß vdi *Asbyll*.

32. Item mange breffue bode aff herritzting oc landzting offuer Oluff Jenß i *Asbyll*, hworledis att *Iver Jull* lodt hannom forfylge mett herwercke, som hannom oc offuer-gick, och sadt offuer sex wger, till han bleff fredløs, oc ther landztingsdom paa, och wortte siden greben och dog bleff wdborgett, som och er tingswintne paa etc. ||

[1554.] 33. ¹Item koning *Christianns*, koning *Frederickes*

¹ Bl. 138 b-139 a ubeskrevne; Notitsen på Bl. 139 b tilføjet noget senere, men med samme Hånd.

søns, skifftebreff paa attskelig gots vdi Anst herredt, som hans nade gaff capittell tiill wederlagdt for then gaardt i *Sesthe* mett hennes skoffue oc enmercker och for andet gots vdi *Bryske* herredt, som same breff wider forklarer.¹ ||

²Bryske herredt. ||

³Eltangh sognen.

Biarthe.

J. 1. Item ffirue *Ingerdtz* skiøde aff *Høgsgardt* paa *Grenegardt*, *Østherhusze*, *Hwmlegardt*, *Vestthergaardt*, *Østhergardt* och alt hennes gots i *Fiskerhusze* och alt hennes gots i Biarthe och alt hennes ødhe gots i Eltang sognen, item alt hennes gotz i *Skierbeck* by i *Taffløø* sognen och en gardt i Eltang byy, item en gardt i *Bramdrop* sognen.

2. Item eth vidisse aff for^{ne} skiødebreff vdgifuet i Ripe etc. ||

Strandhwsze. Grenegardt. Eltang. Bramdrop.

Skierbeck.

3. Item eth andet for^{ne} frue *Ingertz* skiøde paa alt hennes gotz vdi Brysk herredt, ffyrst 9 bygedhe garde i

¹ 1554 Marts 13, Udtog i Kronens Skøder I. 45. Når der er så få Originaler bevarede vedrørende Godset i Brusk Herred, ligger det vel i, at de er udleverede til Kronen samtidig med dette Mageskifte og med senere af 1558 Novbr. 10 og 1579 Marts 27 (anf. St. I. 57, 198 f.); ved det sidstnævnte er der sikkert også udleveret mange Breve vedrørende Godset i Anst Herred og i Elbo Herred (sammenlign Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 27 a: „er en stor deel aff voris gamle documenter, skiøder oc deslige til lige med godset offverleffverede til dennem, som haffver giort mageschiffter och udi deris mageschiffter forsichret capitlet om de garde, som capitlet til vederlag ere gifne“).

² Bl. 140 a-b ubeskrevne; Tallet 141 oversprunget ved Folieringen.

³ Bl. 142 b ubeskrevet.

Strandhwsze mett hennes øde gots ibidem, item Grenegardt och 3 gaarde i *Bierthe* mett hennes øde gots ibidem vndtagen $\frac{1}{2}$ otting jordt, item en gardt i Eltang mett alt thet gotz, hwn ther haffde, och en gardt i Bramdrop, item en gardt i Skierbech by mett en tofft och alt thet øde gots, hwn ther hagde.

Vidisse.

J. 4. Item eth vidisse aff for^{no} skiødebreff och aff her *Jens Skrams* breff ludendis paa 2 otting jordt i Eltangh, vdgiffuet vdi Ripe. ||

Eltang. Skierbech. Bramdrop.

[1436.] 5. Item for^{no} ffrue *Ingertz* skiøde paa alt hennes gots i Eltang sogen, som er *Grenegardt*, *Fyskerhusze*, *Østherhusze*, *Hwmlegardt*, *Vestergardt*, *Østhergardt* oc alt hennes øde gotz i for^{no} sogen, item en gardt i Eltang och en i Skierbech och en gardt i Bramdrop.¹

Hersleff. Eltang. Ericksø. Vedelby.

6. Item *Henrick Anderls* skiøde paa en gardt i Hersleff sogen och en gardt i Eltang sogen och stadfestelsze paa en gardt i Ericksø och en i Wedelby, som hans broder *Tve Gwmß* hagde giffuet till sælegift.

Skierbech.

7. Item panthebrefh paa en gardt i Skierbech, skylder 4 ortuge korn.

8. Item eth andet panthebrefh paa same gardt till *Eby Skytte* i *Hadersleff*. ||

Skiøde paa 2 otting jordt.

9. Item her *Jens Skrams* riddhers skiøde paa 2 otting jordt vdi Eltangh sogen, som han skiøtte *Niels Wogenß*.

Skiøde paa 1 otting jordt.

10. Item *Iver Tødtßens* twinne skiødebrefh paa en otting jordt paa *Bierthe* marck. ||

¹ 1436 Septbr. 9, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 279.

Acktroppgaardt.

J. 11. Item wilkordspanthebreff aff *Jahan Kalff* paa [1350.] Acktroppgardt i *Bierthe* sogen och gaffbreff paa en steenhussz mett syn tilbehøringe ligendis vdi *Yppergade* i *Ripe*.¹

12. Item en widisse aff for^{ne} breff vdgifuet vnder *Ryber* [1414.] stats yndzegell.²||

Kalsgaardt.

13. Item nogre gode mends vintne och dom paa *Kalssgaardt* vdi *Actrop* i *Bierthe* sogen, att thi then tiilldømpte *Ryber* capittell.

14. Item her *Jens Thomeßens* riddhers breff, att han kiender seg ingen rett att haffue vdi for^{ne} gaardt. ||

Grenegardt.

15. Item *Niels Lughes* wilkordspanthebreff paa *Grenegardt* mett 2 otting jordt offuer alle *Bierthe* marck.

16. *Iffuer Nielßs* panthebreff paa 2 gaarde i *Bierthe*.
En holm weth *Strandhusze*.

17. Item eth stockneffn, att then holm vesten weth *Strandhusze* er brucht thertill vdy 40 aar oc meere vlast och wkierdt, och att thi *Strandhusze* mendt haffuer haffdt fellitz driftt paa *Bierthe* marck och skelig yldbrandt etc. ||

Lagheffdt.

18. Item lagheffdt paa 2 gaarde i *Eltangh*, fem gaarde och 2 bole vdi *Bierthe* och 8 bole vdi *Fyskerhusze* och 2 enmercker *Reffsholm* och eth sønden aff *Grenegardt* oc neder modt stranden.

Lagheffdt.

19. Item en anden lagheffdt paa alt for^{ne} gots i *Eltang* sogen vndtaget thi 2 enmercke. ||

¹ 1350 Juli 22, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 110.

² Orig. Ribe Stiftskiste 157, 1414 Febr. 16, Udtog i RDRDM. III Nr. 5329.

¹Eltangh.

J. 20. Sandmends breff, att thi swore en otting jordt till hwer aff thi 2 capittels gaarde i Eltang offuer all Eltang marck och skoff.

21. Item tingswintne, att 2 eyerbønder i Eltang bestode, att ther liger en fuldt otting skoff i alle skoffskifft thill then gardt i Eltang, som *Seuren Lasß* i bode, och kiendes *Jesper Lauriß*, att han hagde aff for^{ne} otting jordt till syn gardt, somstedt heell oc somstedt halff otting och somstedt meere etc.

[1534.] 22. Item eth sionssmends wintne, att *Mats Iffuerß* war brastholden, om han schulle myste then eng, ther liger i hans skoffskifft.²||

[1536? 23. Item twinne tingswintner paa skoffskifft i *Møl-
og krogskifft*, att hwer bruger theris skifft wdt tiill becken till
1537.] rett marckeskell.³

Landztingsdom.

[1538?] 24. Item landztingsdom, att alle eyer i Eltang scall nyde theris enghi neden for theris skoffskifftthe etc.⁴||

Bramdrop.

25. Item *Hinrick Jenßs* skiødebreff paa alt hans gotz i Bramdrop by, ødhe och byghet, mett alt hans jordt oc toffte paa *Dwnsze* marck.

Confirmatio scotationis domine Ingerdt.

26. Item gaffbreff och stadfestelsze paa en gardt i

¹ Bl. 147 a-b ubeskrevne.

² 1534 Juli 11, Udtog i Grønlands Fortegnelser over Kapitelsarkivet i Ny kgl. Saml. Fol. 495 d Nr. 530 og i Thottske Saml. Fol. 749 Nr. 529.

³ Det ene kunde måske være et Brev af 1536 Juli 8, der findes i Udtog i de nysnævnte Fortegnelser, henholdsvis Nr. 532 og 531; det andet Brev findes i Orig. i Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1537 Marts 17.

⁴ Er vistnok et Brev af 1538 Aug. 31, der findes i Udtog i Grønlands nysnævnte Fortegnelser, henholdsvis Nr. 540 og 539.

Bramdrop och paa alth thet gots, ffroe Ingerdt aff *Hyggardt* skiøtte capittell.

Vide plura in parochia Eltangh super bonis in *Bramdrop*. ||

¹Hartthe.

J. 27. Her *Maghens Ebeßs* riddhers skiøde paa en gardt i Hartte mett 2 otting jordt offuer alle Hartthe marck.

Mageskiift.

28. Item eth breff, att *Mawris Styghi* haffuer mageskiift till bispen oc capittell en gardt i *Hartte*, som *Cresten Anderß* i bode, for en gardt och eth boll i *Hørup* till wederleg.

Hersleff. Hartthe.

29. Item eth wintne, att frue *Karyne*, ffroe *Ingerds* datther aff *Hyggardt*, bestodt, att capittell hagde wntt henne oc hennes moder till lon en gardt i Hersleff att kome frii igien till capittell mett then gardt i Hartte, och kiende thennom ingen rettighedt till then gardt i Hersleff etc. ||

30. Item eth wintne, att *Cresten Anderßs* gardt i Harthe war ffroe *Ingertz* gots, och att *Twe Grnmß* war en frii man.

31. Item 12 mends wintne, att ffroe *Ingerdt* opbar skyldt aff *Cresten Anderßs* gardt i Harthe, saa lengi hwn leffde.

32. Item sogenwintne, att menighe sogenmendt i Hartte vanth, att *Cresten Anderßs* gardt war ffroe *Ingerds* gots och ey *Clawes Jenßens*.

33. Item tingswintne, att mester *Niels* esket opbyrsell aff *Mawris Styge*, som han hagde opboret aff for^{ne} gardt i Hartthe. ||

34. Item koning *Hanszes* befaling till gode mendt att dømme emellom capittell och *Mawris Styghi*.

¹ Bl. 149 b-151 b ubeskrevne.

J. 35. Och same gode mends steffnyng.

Mageskiift.

36. Item mageskiift paa en gardt i *Harthe* for en gardt vdi *Ødhessze* hossz *Fubbeslett* till vederlegh. ||

¹Herssleff.

37. Item *Cresten Grøns* breff, att han hagde skiift till capittell en hans gardt i Hørsleff, som skylder fyre ortuge korn eller 3 marck pendinge, for en gardt och eth boell i *Welling* till vederlegh.

Sandmends breff.

38. Item sandmends breff, att thi swore then gardt i *Hersleff*, som *Staphen* i boer, till capittell mett 2 otting jordt offuer all Hørsleff marck.

39. Item tingswintne, att *Mawris Styghi* ey wille were i rette anthen om then gardt i *Hersleff* eller om then gardt i *Hartthe*, *Cresten Anderß* paa bode. ||

40. Item eth andet vintne, att *Nis Bertelß* oc hans søn effther hannom bode i then gardt i *Hersleff*, som *Staphen* nw i boer, och gaff theris skyldt till her *Knudd Lvnnde* i Ripe.

Require plura documenta super bonis in *Hersleff* in parochia *Ericksøø* et in parochia *Eltangh*. ||

41. Item eth breff, att *Niels Jenß Tenekc* haffuer yndløst alt hans gots i Brysk herredt aff panth fra *Cresten Ostredß* aff *Nebbe*. ||

²Holmotz herredt. Jerloff herredt. Gresze.

Daldoffwer. ||

³Gaardtzleff sogenn.

Mørcholt.

[1438] K. 1. Item skiødebref paa *Gravengardt*, *Vrngardt*

¹ Bl. 153 b ubeskrevet.

² Bl. 155 b-159 b ubeskrevne.

³ Bl. 160 b ubeskrevet.

och en gardt i Mørcholt och paa 2 gaarde i Gaardzleff.¹

Grawengardt. Vrngardt. Møllestedt.

K. 2. Item eth skiøde och opladelsze paa Grawen- [1437.]
gardt, Vrngardt och paa 2 gaarde och en mølstedt i Mørc-
holt.²

Skiøde.

3. Item twinne ffroe *Ingerdt Hermandsdattthers* skiøde- [1434-
breffue paa 2 garde i Gaardzleff, hwer paa syn gardt.³ 35.]

Skiøde.

4. Item en anden skiøde paa *Graffuengaardt, Vrn-* [1437.]
gardt och 2 garde och en møllestedt i *Mørcholt*.⁴ ||

5. Item wilkordspanthe paa *Grawengardt*.⁵ [1434.]

6. Item panthebreff paa 4 otting jorde offuer Gardzleff [1400.]
och *Mørchholth* marck oc paa alth ffroe *Karyne Erickes-*
dattthers gots i Holmotz herredt.⁶

7. Item panthebreff paa *Vrngardt* och all *Mørc-* [1381.]
holt.⁷

8. Item eth andet panthebreff paa *Vrngardt* och en [1389.]
gardt i Gardzleff.⁸ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 209, 1438 Juli 7, Udtog i RDRDM. III Nr. 6957.

² Orig. Ribe Stiftskiste 207 eller 206, begge 1437 Apr. 5, Udtog i RDRDM. III Nr. 6873-74 (jfr. nedfr. Note 4).

³ Originaler Ribe Stiftskiste 200 og 202, 1434 Oktbr. 4 og 1435 Oktbr. 10, Udtog i RDRDM. III Nr. 6733 og 6787 (Brevene angår dog én og samme Gård).

⁴ Orig. det andet af de 2 i Note 2 nævnte Breve.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 199, 1434 Septbr. 9, Udtog i RDRDM. III Nr. 6728.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 133, 1400 Apr. 11, Udtog i RDRDM. II Nr. 4336.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 98, 1381 Marts 2, Udtog i RDRDM. II Nr. 3314.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 111, 1389 Septbr. 15, Udtog i RDRDM. II Nr. 3711.

Laffheffdt.

- [1483.] K. 9. Item laffheffdt paa 2 gaarde och 2 bole i Gardzleff oc 6 gaarde vdi *Mørcholt*.¹

Laffheffdt.

- [1507.] 10. Item laffheffdt paa alth capittels gots i *Mørcholt* och Gaardzleff.²

Dom.

- [1519.] 11. Item en dom, att capittell hagde ladet nederhugghe nogre bole och gadehusze i *Mørcholt* mett rette.³ ||

- [1489.] 12. Item tingswintne, att ther ey war giffuen last eller kiere paa capittels gots vdi *Mørcholt*.⁴

Mageskiftt.

- [1446.] 13. Item mageskiftt paa ¹/₂ otting jordt fra *Wedell* kircke och till capittell, ligendes i Gardzleff marck, for en gardt i *Wynding* tiill wederlegh.⁵ ||

Recognitio Henrici episcopi.

- [1456.] 14. Item biscop Henrickes recognize att haffue haffdt capittels gots i Gaard[z]leff mett meere gotz vdi lye aff capittell.⁶ ||

⁷Byrcop.

- [1499.] 15. Item dom paa nogen jordt tiill *Marthen Jenßens* gardt vdi Byrcop effther canther *Ibs* laffheffdz ludelse.⁸ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 365, 1483 Apr. 8.

² Orig. Ribe Stiftskiste 458, 1507 Apr. 27, Saml. til jydsk Hist. VI. 36.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 503, 1519 Febr. 8.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 390, 1489 Maj 26, Saml. til jydsk Hist. VI. 33.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 245, 1446 Juli 24, Udtog i RDRDM. III Nr. 7610.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 284, 1456 Septbr. 25.

⁷ Bl. 163 b ubeskrevet.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 430, 1499 Marts 19, Saml. til jydsk Hist. VI. 35.

¹Jerloff herredt.

Bøgwadt.

K. 16. Item skiødebreff paa en byghistedt i Bøgh- [1455.] wadt mett meere jardt och marck ibidem.²

Righens fierde dombreff. Torp marck. Torstedt
och Torstedt marck.

17. Item righens fierde dombreff paa 3 byghistedt i *Bøgwadt* och 3 gaarde ibidem och 3 otting jorde offuer all Torp marck och Bøgwadt mølle och mølledam mett alle syn rettighedt och en gardt i Torstedt, som *Nis Eysel* i bode, oc Torstedt marck s[aa]³ møget, capittell haffuer haffdt vdi 30 aar och meere. ||

Torstedt. Bøgwadt. Messling. Øster Wamdrup.

18. Item skiøde och gaffuebreff paa 3 garde i Bøg- [1454.] wadt och en mølle ibidem, skylder ¹/₂ lest korn, item en gardt i Torstedt, skylder arlig ¹/₂ tønne smør, item en gardt i Messlyngh oc en gardt i Østher Wamdrup etc.⁴

Laffheffdt.

19. Item laffheffdt och righens stadfestelsze paa same [1480 heffdt paa 3 byghistedtstoffte i *Bøgwadt* oc 3 garde ibidem og . . .] oc paa 3 otting jorde offuer all *Torp* marck oc paa en mølle ibidem och paa en gardt vdi *Torstedt*, som *Nis Eysel* i bode, och Torstedt marck etc.⁵

Dom.

20. Item landztingsdom, att then fyrste laffheffdt paa gotze bør weth macht att bliffue, oc then, ther siden giøres, ingen macht att haffue. ||

Recognitio Iuari Mwnck episcopi.

21. Item biscop Iffuers recognitze, att han kiender [1501.]

¹ Bl. 164 b-171 b ubeskrevne.

² Orig. Ribe Stiftskiste 281, 1455 Juni 6.

³ Håndskriftet: som.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 272, 1454 Febr. 15.

⁵ Lovhævden: Orig. Ribe Stiftskiste 328, 1480 Apr. 26.

seg¹ att haffue fanget wederleg aff capitell for then nny gardt, han lodt bygge i *Torstedt*.²

[1498.] K. 22. Item eth sionsszwintne, att thet byghistedt, som her *Ib Stage* lodt wdleghe, thet er saa gott som thet andett oc kan well lighes.³

24 mendt.

23. Item eth stockneffn, att ingen kunde lenger myndes eller spøre eller haffuer hørdt aff theris eldre andet, end *Torstedt* oc *Torstedt* marck haffuer altidt werett brucht till capittell, och ey for^{no} eyndom haffuer wer[ett] ander stets brucht.

24. Item eth andet stockneffn, att *Nis Eyß* bruchte all *Torstedt* marck till then gardt, han i bode, paa capitels vegne, och ey nogen anden bruchte i same marck, før || then gardt wortte bygd, som *Sven Wilß* i bode i *Torstedt* etc.

3 botoffte.

25. Item eth tingswintne, att ther war giordt 3 botoffther till the 3 garde i *Torstedt*, och att *Marthen Nielß* beclaget, att han hagde ingen botofft.

Eyermends breff.

26. Item eyermends breff, att thi hagde sworett *Torstedt* marck oc byy wnder reeb oc hwer till syn lodt och rettighedt, oc att the giorde *Cicell Seurens* oc *Marthen Nielßs* botofft sønden op till adellforthe.

Hwre stor hwer tofft war.

27. Item eth sionsswintne, hwor stor hwer tofft war vdi *Torstedt*, oc att *Marthen Nielß* hagde ey meere end fierde partt till hans reeb vdi noget agerlandt, som the war paawyste, och att han hagde ingen fyllest for the 3 enghiskiffther, som hannom war frarebt. ||

¹ Håndskriftet gentager: att han kiender seg.

² Orig. Ribe Stiftskiste 440, 1501 Juni 28.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 425, 1498 Maj 2.

Befalingsbreff.

K. 28. Item ko^e matt. befaling tiill gode mendt att forfare, om for^{ne} eyermends towff er giordt loffligenn eller ey. Ridemends dom.

29. Item same gode mends breff, att *Cicell Seurens* gardt war icki vden halff saa godt som *Marthen Nielßs*, oc dog war hennes botofft fem eller sex hundrett alne lang och 100 alne breedt och meere oc laa vdi thet beste jordt, som oc *Peder Ebeßens* toffte laa vdi, oc ey ther war giordt nogen tofft tiill Marthens gardt, oc ey ther stodt tiill att giøre saa godt en tofft, och therefore haffde the sagdt same rebnyng machteøs. ||

Landztingsdom.

30. Item landztingsdom, att for^{ne} eyermends towff er [1550.] ther dømpt machteøs, och hwer att bruge, som the tiillforne giorde, till saa lengi marcken rebes loffligen etc.¹

Ko^e matt. dom.

31. Item ko^e matt. dom ludendis vdi lige made effther [1552.] landztingsdom.²

Anden landztingsdom.

32. Item eth andet landztingsdom, att efftherthi kroffnen [1551?] hagne eyndom vdi *Torststedt* marck och *Iver Krabbe* icki war steffnt, som war lenssmann, tha burde kroffnen icki att myste sytt, førre han steffnes loffligen, oc siden att gange therom saa møget, som rett er.³

33. Item eth tingswintne, att *Marthen Nielß* haffuer [1552.]

¹ Dommen anføres i Udtog (med Året 1550 uden Dagsangivelse) i den i den følgende Note nævnte Rettertingsdom.

² 1552 Maj 7, Herredagsdombog 1549-57 Bl. 77 b. Formodentlig er det den samme Rettertingsdom, der nævnes nedfr. i K. 35, men det er i så Fald urigtigt, når de nedfr. S. 372 Note 3 anførte Udtog angiver Dommens Datum som 1551 Juli 4.

³ Er måske et Brev af 1551 Juli 4, der findes i Udtog i Grønlands Fortegnelser over Kapitelsarkivet i Ny kgl. Saml. Fol. 495 d Nr. 608 og i Thottske Saml. Fol. 749 Nr. 609.

esket vdleg aff jordeeygere i *Torstedt* 3 samfelde ting oc forbødt nogen att føre seedt i hans jordt emodt hans mynde etc.¹ ||

[1552.] K. 34. Item att han haffuer besatt then seed, som er komen i hans jordt emodt hans mynde.²

[1552.] 35. Item att han lodt lessze ko^e matt. dom oc forbødt nogen man att bruge thet, som same dom yndholder.³

Klagewintne.

36. Item att han haffuer giffuen last oc kiere paa eyermend, att thi haffue borttrebt hans lodskiffit engh oc hannom aff syn rette eye och lodløssz etc.

Forenyngswintne.

37. Item tingswintne, att herritzfoget mett yndbyger vdi *Torstedt* vdtlagde *Marthen Nielß* 2 stycker enghi tiill wederleg, till saa lenghi hans botofft wordher loffligen wdtgiordt. ||

Om marckeskell emellom *Torstedt* marck, *Skiøde* oc *Fittingh*.

38. Sandmends breff emellom *Torstedt* marck, *Skiøde* marck oc *Fitting* marck.

39. Item tingswintne, att for^{ne} byer aldrig kiende thenom weth andet marckeskell end, som sandmend nw swore.

40. Item tingswintne, att sandmendt swore *Fyitting* marck oc *Skiøde* marck vdi en samfoldt marck.

41. Item tingswintne, att her *Niels Thymß* hagde ladet lesze en lagheffdt paa ald *Fyttig* marck vdi alle syn lenghe och bredhe, och hworledis same heffdt lydde. ||

¹ 1552 Juli 20, Udtog i de nysnævnte Fortegnelser, henholdsvis Nr. 621 og 621.

² 1552 Juni 29, Udtog i de nysnævnte Fortegnelser, henholdsvis Nr. 618 og 618.

³ 1552 Maj 18? („Onsdag for Jucund. Dom.“), Udtog i de nysnævnte Fortegnelser, henholdsvis Nr. 613 og 613.

Emodt Peder Ebesenn.

K. 42. Item tingswintne, att mester *Mats* paa capittels wegne esket sand attkom aff Peder Ebeß, om han hadde bedre bewising end capittell paa Torstedt gots, tha wille han giøre hannom wdleegh, førre han thet forfulde mett righens deele; tha kom ther ingen.

43. Item att capittell lodt forfylge thet hussz mett [1533.] trynde sion och laffdag, som bleff satt i Torstedt norden *Marthen Nielßs* gaardt.¹

44. Item att *Iffuer Jull* tilbødt Peder Ebeß halffdeell aff then eyndom, som liger till *Marthen Nielßs* gardt, oc att eyermendt tilbødt att giøre Iffuer Jull hans botofft i Torsted[t] saa stor, som hannom bør then att haffue effther loffuen.

Gienbreff.

45. Item eth gienbreff emodt *Peder Ebeßsens* lagdags- [1533.] breffue om Torstedt gotze.²||

46. Item *Danmarckes* riges radts breff, att the satte sagen op emellom *Peder Ebeß* oc capittell till fyrste almyndelig herdage.

Her Oluff Roszenkrands wintne.

47. Item her Oluff Roszenkrands høfftzman paa *Nyborg* hans wintnesbyrdt, att mester *Mats Nielß* icki kundhe kome offuer *Belth* for righens fyender att møde i rette mett *Peder Ebeß* om Torstedt gotze, och tha fich Peder Ebeß dom etc.

48. Item tingswintne, att mester *Mats* paa capittels wegne tilbødt, att the wille were vdi rette mett *Peder Ebeß* her i landet for theris tillbørlig domer, nar och hwar han thennom eske wille.

¹ 1533 Marts 19, Udtog i de nysnævnte Fortegnelser, henholdsvis Nr. 521 og 520.

² Orig. Ribe Stiftskiste 520, 1533 Marts 6.

K. 49. Item ko. *Ffederickes* breff, att han tog sagen tiill seg att opstande, och matte dog inthet helpe. ||

700 marck.

50. Item eth breff wdgiffuet i Ripe, ludendis, att capittell vdlagde *Peder Ebeß* 700 marck pendinge for opbyrressell, faldzmaall, kost oc tæring, som han sagde seg att haffue giordt om *Torstedt* gots. ||

¹Llaassz.

[1486?-89 og . . .] 51. Item nogre righens forføllinge oc domme till laaessz emellom capittell oc ffriue *Dorothe* her *Moghens Ebeßens* efftherleffuerske om *Bøgnwad* och *Torstedt* gots etc.² ||

Høyne.

[1436.] 52. Item eth breff, att her *Peder Anderß* haffuer gif-fuet biscop *Cristiern* en gardt i Høyne, hwilket hans brødre siden haffuer stadfest.³ ||

⁴Gresze.

[1479.] 53. Item laffheffdt paa en gaardt i Gresze mett 2^{1/2} otting jordt och 2 enmerckestoffte och all hennes rettighedt tiill alle fyre marckemode.⁵

54. Item koning *Hanszes* befaling till gode mendt att forfare, om Gresze marck war lofflig rebt eller ey.

Daldoffuer.

[1471.] 55. Item biscop *Jenszes* breff aff *Aarhus* paa en gardt i *Bredballe* i Aarssz stigt och paa gaarde i *Dalldoffuer*.⁶ ||

¹ Bl. 177 b-178 a ubeskrevne.

² Heriblandt Ribe Stiftskiste 391, 1489 Juni 8, og formentlig også 374, 1486 Marts 9.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 204, 1436 Septbr. 27, Udtog i RDRDM. III Nr. 6839.

⁴ Bl. 179 b ubeskrevet.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 344, 1479 Novbr. 16.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 320, 1471 Apr. 8.

¹Endle herredt. ||

²Wedelby sogenn.

L. 1. Item eth skiødebreff, att *Hennich Fencke* hafuer skiøtt *Aghi Ostherß* 3 byghet garde och sex ødhe gots vdi Wedelby sogen och en gaardt i *Hammerop*.

Vidisse.

2. Item 2 vidisse aff for^{ne} *Aaghi Ostredßs* testamenth, [1396.] att han gaff alth for^{ne} gotz tiill Ryber capittell.³

Confirmatio heredum etc.

3. Item for^{ne} *Aaghi Ostredßs* arffuinghers samtycke och stadfestelse paa 2 garde vdi Wedelby sogenn. ||

Dom.

4. Item koning *Christophers* dom paa *Joenssgardt* i Wedelby.

Dom.

5. Item nogre gode mends dom paa same gardt effther konings befalingh.

Dom.

6. Item koningh *Erickes* dom paa alth thet gots, for^{ne} [1396.] *Aaghi Ostredß* gaff till capittell i sytt testamenth.⁴

Eresøø.

7. Item eth permentswintne, atth *Twe Gwmmiß* vebner [1437.] gaff vdi sytt testamenth en gardt i Wedelby och en vdi Eresøø till Ryber capittell.⁵

Joenssgardt.

8. Item eth permetzwintne, att ther ey war kierdt eller klaget paa *Jonssgardt* i Wedelby. ||

¹ Bl. 180 b-183 b ubeskrevne. ² Bl. 184 b-186 b ubeskrevne.

³ Originaler Ribe Stiftskiste 123 og 123 b, begge: 1396 Marts 13. Udtog i RDRDM. II Nr. 4032-33.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 125, 1396 Novbr. 6, Udtog i RDRDM. II Nr. 4080.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 41, 1437 Jan. 22, Udtog i RDRDM. III Nr. 6857.

L. 9. Item tingswintne, att *Per Nielßs* oldefader ey myste syn fodt for Joenssgardt i Wedelby.

Hartwich Limbeckes recognitze.

10. Item Hartwich Lymbeckes recognitze eller gienbreff paa 9 garde och eth øde gots vdi Wedelby och *Wlderop* sogne, som han hagde i feste aff capittell for arlig skyldt.

Laffheffdt.

[1476.] 11. Item laffheff[dt] paa all then eng och joridt, cappittell hagde oc tilhørde fra *Nødebroff* och i stranden, och paa all then joridt oc rettighed, som hwn haffuer haffdt vdi 30 aar och meere offuer alle Wedelby marck.¹||

[1492.] 12. Item biscop och bygdemends dom paa 2 laffheffder och noget meere joridt etc.²

Eygermends towg.

13. Item eyermends towg emellom enmercke och forthe vdi Vedelby.

14. Item eth breff, att alle then joridt synden *Gamell gadstye* er alle eyers joridt i Wedelby.

15. Item eth breff, att *Aaghi Ostredß* forneffndt hagde yndløst hans gots aff panth fra *Iver Lycke*.||

16. Item tingswintne, hworledis *Lydder Wolß* bleff funden till laffheffdt.

17. Item eth tingswintne, att alle then joridt synden *Gamell gadstye* er alle eyers joridt, vt prius.

18. Item eth andet tingswintne, att *Gadstye* gych sonden om thet enmercke, som eyermendt hagde sworett.

19. Item tingswintne, att eygermendt hagde giordt skeell emellom hostrw *Marens* børns joridt och eygerjoridt.||

20. Item sionssmends vintne paa en tofft i Wedelby, att then er aardt breder, end steen vduiszer.

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 338, 1476 Juli 3.

² Orig. Ribe Stiftskiste 401, 1492 Decbr. 5.

Kirkestye. Gamell gadstye.

L. 21. Item sogenwintne om kirkestye fra Wedelby oc till kircken, och hwar Gamell gadestye haffuer ganget aff gamell tidt. ||

Eresø. Wllerop. Hersleff. Eltangh.

22. Item *Henrick Anderßs* stadfestelsze paa en gardt i Eresøø och en i Wllerop by, som hans broder *Twe Gomß* gaff tiill capittell, och hans egen skiøde paa alth hans gotz i Hersleff och vdi Eltang sogen ligendis.

Wllerop.

23. Item skiødebreff paa 12 marck gulds jordt paa Wllerop marck. ||

Eresøø. Wllerop.

24. Item *Hermen Iverßs* skiøde paa 4 gaarde i Eresøø [1417.] mett 8 otting jordt och paa en gardt i Wllerop byy.¹

25. Item eth tingswintne, att *Jahan Erickß* hagde for^{ne} gots wlast vdi syn heffdt och frii besidelsze, saa lengi han leffuer.

26. Item eth panthebreff mett wilkor paa alth *Edell Erick Nielßs* efftherlewerske hennes gotz i Eresøø.

27. Item koning *Erickes* dombreff paa gots i Eresøø, som *Hermen Iffuerß* och her *Maghens Mvnck* om trette.

Require plura documenta in parochia *Vester Westedt* prouintię *Hwiding* herredt et eciam in parochia *Eltangh*. ||

28. Item eth tyske panthebreff, att *Hermen Duick* och hans søn haffuer panthesatt for^{ne} *Hermen Iffuerß* alt theris gotz vdi Eresøø.

29. Item eth tingswintne, att capittels [!] paa *Endle* hagde ingen anden swardt end capittell, och thi hagde werett i theris heffdt wlast aff mandz mynde.

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 166, 1417 Novbr. 27, Udtog i RDRDM. III Nr. 5684.

Helwedt.

L. 30. Item laffheffdt paa en byghistedt, kalles Heluedt, och att sandmendt haffde then omstiennett. ||

¹Brestrop sogenn.

Stollerop.

31. Item her *Per Anderßs* recognitzebreff, att han haffde en tofft i feste aff capittell mett 2 otting jorde offuer Staallerop marck, oc att han skiøder capittell hans partt i same tofft.

Laffheffdt.

32. Item laffheffdt paa en gardt och 2 otting jordt och skoff offuer all *Staallerop* marck oc paa en stwager, kalles *Løngagher*.

Righens stadfestelsze.

33. Item righens stadfestelsze och dom paa for^{no} laffheffdt. ||

²Tordrup.

34. Item skiødebreff paa alth *Jens Nicleßs* aff *Kaassz* hans jordt paa Tordrop marck i *Wllerop* sogen.

35. Item att greffue *Jahans* foget haffuer opgiffuet then kiøb, som greffuen hagde giordt mett *Hennicke Creuec* paa hans gots paa Tordrup marck.³ ||

⁴Giøring herridt. ||

⁵Lille Darrwm.

[1441.] M. 1. Item her *Claves Crestenßs* skiøde paa en gardt i Lille Darrwm till Ryber capittell.⁶

¹ Bl. 191 b-192 b ubeskrevne. ² Bl. 193 b ubeskrevet.

³ En Mængde af Brevene vedrørende Elbo Herred er vistnok bleven udleveret til Kronen i Anledning af et Mageskifte mellem denne og Kapitlet af 1579 Marts 27 (Kronens Skøder I. 198 f.), så at Originalerne derved er gået tabte (jfr. her ovfr. S. 361 Note 1).

⁴ Bl. 194 b-199 b ubeskrevne. ⁵ Bl. 200 b ubeskrevet.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 226, 1441 Juni 28, Udtog i RDRDM. III Nr. 7180.

Stockneffn.

M. 2. Item stockneffn, att ther aldrih haffuer leyett [1499.]
rebragen joridt till then tofft, *Knudt Twß* paa bodhe.¹

Tingswintne.

3. Item eth tingswintne, att *Thames Bertelß* och [1488.]
Nis Lasß mageskifte 3 otting jorde paa *Lille Darrwm*
marck mett *Karll Karlß* och ey meere.²

4. Item lagheffdt paa en gardt vdi *Lille Darrwm* och [1499.]
eth øde byggistedt mett 5 otting jorde offuer alle Lille Dar-
rwm marck och en tofft och byghistedt ther nest østen
hoessz etc.³ ||

Tingswintne.

5. Item eth papyrswintne, att mester *Jens Crestenß*
bødt seg i rette emodt *Seuren Karlß* om joridt i *Wilsleff*
marck.

Hiemmelbreff.

6. Item hiemnell paa then joridt, som *Thames Nielßs* [1481.]
husze paa stoor vdi *Lille Darrwm*.⁴

Tarps mølle.

7. Item tingswintne, att Tarps mølle hør Ryber ca-
pittell till, och hwo then mølles damstedt hagde i feste,
siden møllenn affbrendhe.

Torpsgardt.

8. Item skiødebreff paa Torpsgardt vdi *Brammyng* [1377.]
sogen mett alle syn bygningh.⁵ ||

⁶ *Wilsløff*.

9. Skiødebreff paa then gardt i *Wilssleff*, som *Jesper*
Nielß paa boer.

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 159, 1499 Oktbr. 5.

² Orig. Ribe Stiftskiste 388, 1488 Jan. 19.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 432, 1499 Oktbr. 26.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 351, 1481 Marts 3 eller Oktbr. 13.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 91, 1377 Apr. 15, Nielsen, Sysselind-
delingen S. 94.

⁶ Bl. 202 a ubeskreuet.

- [1493.] M. 10. Item opladelse och beplictelse paa *Trogels Ebeßs* gardt vdi *Wilssleff* paa 4 ortuge korn.¹
Laffheffdt.
11. Item laffheffdt paa ¹/₂ otting jorde offuer alle *Wilsleff* marck och paa en gardt ibidem, som *Atzer* i bode. ||
Laffheffdt.
- [1499.] 12. Item laffheffdt paa en byghistedt i *Wilsleff* westen *Nis Jepßs* mett 4 otting jord offuer alle for^{ne} marck och paa en affstiennett tofft och thertill then gardt, *Esbern Jenß* i bodhe, och therforvden 2 garde, som *Nis Jepß* och *Nis Atzerß* i bode.²
- [1485.] 13. Item *Malthi Perßs* skiødebref i *Giesingh* paa alth hans gotze paa *Wilsleff* marck.³ ||
Righens dom. Nota.
- [1501.] 14. Item ko. *Hanszes* dom, att capittell bør att nyde alth thet gots, thi haffuer yndwardt i *Wilsleff* mett laffheffdt; hwo ther skar paa heffdt, tha kalle seg then i rette for biscop oc bygdemend etc.⁴ ||
⁵Gjøring. Laffheffdt.
- [1512.] 15. Item laffheffdt paa en gaardt i *Gjøringh* mett syn jordt och rettighedt bode sønden och norden aaen.⁶
Høye.
- [1378.] 16. Item panthebref paa gots vdi *Høye* vdi *Gjøringh* sogen.⁷
Kirckager. Katsnap. Krogsmaye.
- [1500.] 17. Item mageskiftt paa en agher i *Gjøringh* marck,

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 406, 1493 Maj 1.

² Orig. Ribe Stiftskiste 429, 1499 Febr. 9.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 372, 1485 Novbr. 18.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 443, 1501 Maj 14.

⁵ Bl. 204 a-b ubeskrevne.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 481, 1512 Jan. 10?.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 92, 1378 Febr. 16, Udtog i RDRDM.

kalles Kirckager, och en omstiennett eng i Kathsnap sygh och paa en engh ligendis wester i Krogsmaye.¹

Mageskifft paa en ager i Ylstedt.

M. 18. Item *Pouell Grwmßens* mageskifft paa en ager vdi Ylstedt marck ligendis nest norden till capittels tofft ibidem etc. ||

Jernwett. Paa gots i Giøring herredt och Skast herredt, videlicet in Ffaborg et Jern etc.

19. Item wilkordspanthebreff paa *Jacop Esbernßs* gots [1384.] vdi Jernwytt, *Giøring*, *Hoghntrop* och paa gots i Skast herredt vdi Faaborgh sogen och Jern soghen etc.²

Jernwytt. Skiøde.

20. Item skiøde paa en gardt i Jer[n]with mett syn [1338.] tilligelsze.³

Prebenda janue.

21. Item mageskifft mett *Oluff Marthenß* aff *Hasdrop* paa en gardt i *Plogstrop* i *Jernwitt* sogen, skylder 4 þ grott, ffor gots i *Eystrop* sognen hossz Hasdrop till wederlegh, som kalles *Jensiøø*. ||

Jernwet paa the 2 gaarde, mesther Gundi gaff till capittell.

Vidisse.

22. Item en vidisse paa latine ludendis, att thi pendinge, som hleff vdgiffuen for thi gaarde oc gotze i Jernweth, som bleff kiøpt aff *Bolde Jens Brwns* efftherleffuerske, thi bleff tilldømt *Knudt Jenßs* arffuinge aff konghens fogeth; item en widisse, att *Seurenn Nielß* haffuer skiøtt *Pally Jull* i *Laaghe* 2 gaarde i Jernweth by och en i *Jannerop* mett wilkor paa gienkiøb etc.

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 438, 1500 Apr. 4, Danske Saml. 2. R. II. 6.

² Orig. Ribe Stiftskiste 100, 1384 Maj 26, Udtog i RDRDM. II Nr. 3448.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 55, 1338 Aug. 28, Udtog i RDRDM. I Nr. 1819.

Skiødebreff.

M. 23. Item eth skiødebreff, att oldermen och gyldenbrøder i *brødergylden* i *Ripe* haffuer skiøtt *Iffuer Jull* for^{ne} 2 gaarde i Jernweth, som han tillforne haffde vdi panth aff thennom. ||

24. Item eth panthebref ludentis, att *Iffuer Jull* haffuer panthesatt mester *Gundi Lange* for^{ne} 2 gaarde, som skylder hwer fyre ortuge korn, gestery, skoffswyn mett andre smaa bedhe.

Dom.

25. Item ko^e matt. dom, att for^{ne} 2 gaarde er for^{ne} *Iffuer Jull* och hans arffuinge tildømt, om then for^{ne} vidisse luder lighe mett hoffuittbref etc.

26. Item eth bref aff *Wyborgh landzting*, att for^{ne} vidisse lydte lighe vdi alle made mett rette hoffuithbref oc originall ordt fra ordt vden alle suspicion etc.

27. Item eth permentzbref, att for^{ne} 2 gaarde i Jernweth war lofflig laffboden. ||

28. Item eth bref, att *Oluff Bertelß* war lofflig wd- uist aff thet gots i Jernweth, som han i festhe haffde.

M. Gundi Langhes gaffbref.

29. Item eth bref, att mester Gundi Lange haffuer giffuet aldt landgilde aff for^{ne} 2 gaarde till Ryber capittell, som er 8 ortuge korn, dog saa att *Niels Lange* scall haffue alle ander herlighed och forbedelsze aff same 2 gaarde.

30. Item en stockneffn aff Giøring herritz ting, att ther war aldrig giffuett last eller kiere paa, att skyldt och landgilde war forhyffuett paa thi 2 gaarde i Jernweth, som *Pouell Mattiß* oc *Jes Marthenß* i bode, førre end vdi thet aar. ||

Dom aff herritztingh.

31. Item herritztingsdom, att *Jes Marthenß* oc *Pouell Mattiß* war ther tildømt att giffue till skyldt aff thi gaarde, thi paa sadt, 8 ortuge korn thereffther lighesom tillforne. ||

Bierndrop. Ylstedt. Jerneth. Haningtrop.

Jern i Skast herredt.

M. 32. Item panth oc skiøde paa en gardt i Biern- [1385.]
drop och paa gots i Ylstedt, Jernwytt, Haningtrop mett
gots vdi Jern vdi Skast herredt.¹ ||

²Ostrop sognen.

33. Item *Nis Lowßens* panthebreff aff *Nylssby* paa [1426.]
alth hans gotz i Ostrup sogen bode i *Malt* herredt och
Gioring herredt mett wilkordt, att thersom thet icki løszes
inden 4 aar, tha scall thet were skiøtt.³

Landztingsdom.

34. Item landztingsdom paa alt for^{ne} gots, att effther- [1487.]
thi thet ey war igenløst inden then tidt, som for staa, tha
bør thet att were kiøb och icki panth, och att hiemkiøb er
dømt weth macht.⁴

Vidisse.

35. Item eth vidisse aff for^{ne} *Nis Lowßens* panthe- [1483.]
breff vnder *Ryber* stats secreth etc.⁵ ||

Her Anders Skeels skiødebreff, som benefner alt
for^{ne} gotz. En gardt i Jannerop.

36. Item her Anders Skeels skiøde och gaffbreff, att [1459.]
han skiøder och giffuer alth for^{ne} gotz till *Ryber* capittell,
bygget och vbygget, som er en gardt i *Giettrop*, 2 garde i
Tville, en i *Grene*, en i *Terplingh*, en i *Neder Ostrop*,
en i *Skoffbølling*, en i Ostrop by och eth møllestedt i

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 104, 1385 Oktbr. 18, Udtog i RDRDM.
II Nr. 3492.

² Bl. 208 b ubeskrevet.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 184, 1426 Maj 31, Matzen, Forelæsn.
ov. den danske Retshist., Privatret II. 75.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 386, 1487 Aug. 18, Matzen, anf. St.

⁵ Orig. Gørding H. 61, 1483 Jan. 18.

Grenekrog mett en gardt i *Jannerop*, ad fabricam ecclesie Ripennis. ¹

- [1459.] M. 37. Item her Anders Skeels testamenthbreff paa alth for^{ne} gotz etc. ²

Testamenth oc stadfestelsze.

- [1462.] 38. Item vidisse paa her *Anders Skels* skiødebreff och hans arffuingers stadfestelsze paa hans testamenth vnder *Ryber* stats segell etc. ³ ||

Righens stadfestelsze.

- [1487.] 39. Item righens stadfestelsze paa *Nis Lavßens* wylkordspanthebreff och her *Anders Skeels* skiødebreff och paa landztingsdom, som forscr^{uit} staar. ⁴

Laffheffdt.

40. Item laffheffdt paa alth capittels gots i Ostrup sogen och vdi all *Malt* herredt, ehwar thet ligendis er.

Righens dom emodt Henrick Steen.

- [1492.] 41. Item righens dom emellom Henrick Steen oc Ryber capittell paa alth her *Anders Skeels* gotze, saa lengi som theris laffheffdt stander weth macht. ⁵ ||

Att thet hiemskøde och capittels laffheffdt er dømt weth macht.

- [1492.] 42. Item biscop *Niels Glob*s aff *Wyborg* och wuldige bigdemendtz dom, att thi haffue dømt for^{ne} hiemskiøde och capittels laffheffdt weth fuldt macht att bliffue och capittell att nyde for^{ne} gots for rett eydomsgotz. ⁶

Wlast och wkierdt.

1483. 43. Item att for^{ne} gotz i Ostrop sogen haffuer leyett

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 291, 1459 Febr. 26, Skeel, Optegn. om Fam. Skeel S. 363.

² Orig. Ribe Stiftskiste 292, 1459 Febr. 26, Skeel, anf. St. S. 364.

³ Orig. Gørding H. 60, 1462 Septbr. 17.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 381, 1487 Novbr. 4.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 396, 1492 Jan. 31.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 397, 1492 Apr. 26.

wkierdt till Ryber capittell, och ingen haffuer yldet paa, att thet war wlofflig soldt, førre nw eth aar siden. Datum 1483.¹

Capittels tilbuddt mett ffirue Anne etc.

M. 44. Item capittels tilbuddt att giøre ffirue Anne en [1463.] aff her *Anders Skels* arffuinge fyllest for hennes partt i for^{ne} gots helder lege henne wdt, hwes henne kunde tillfalde i for^{ne} gotze.² ||

45. Item tingswintne, atth Ostrop marck er omsworne aff sandmendt och sidenn rebt aff 12 eyermendt. ||

³Skast herredt. ||

⁴Parttboo. Item 2 garde i Resby sognen oc en vdi
Mysthusom.

N. 1. Item biscop *Iffuers* skifftebreff paa Parttboo och en gaardt i *Skierbeck* sognen vdi Mysthusom; item paa two gaarde vdi *Kierbølling* i Resby sognen.

Laffheffdt.

2. Item en laffhefftzbreff paa *Parttboo* och paa en mølstedt, kalles Parttbo møldam, och eth byghistedt weth *Giffue*, item eth andet byghistedt emellom *Warde broff* och *Skobedall*. ||

Hyghom.

3. Item eyermends breff, att the swore och tillrebede capittell tree heele gaardz eye och en halff gaardz eye offuer alle Hyghom marck och *ffruer closther*s gardt en heell gaards eye oc *Hans Mvnckes* gaardt en halff gaards eye.

Tingswintne.

4. Item eth andet breff, att capittell haffuer 3^{1/2} fulde gaards eye offuer alle *Hyghom* marck.

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 362, 1483 Jan. 18.

² Orig. Ribe Stiftskiste 301, 1463 Febr. 26.

³ Bl. 211 b-219 b ubeskrevne.

⁴ Bl 220 b ubeskrevet.

Dombreff.

N. 5. Item gamle koning *Christierns* dombreff, att capittell burde ath nyde the 3^{1/2} gaards eye offuer alth *Hyghom* marck och *ffruer closter* en fuld gaardz eye och *Hans Mwnck* ^{1/2} gaardz eye och ey seg ythermere att befatte enthen vdi ager eller engh. ||

Dombreff.

6. Item koning *Ffederickes* dom ludendis lighe mett koning *Christierns* dom, som forscr^{uit} star.

Righens dombreff.

7. Item righens dom, att *Hans Mwnck* war tiilldømp^t att wdleghe capittell inden 6 wgher 3^{1/2} gardz eye offuer alle *Hygom* marck mett opbyrszell och alt andet rette plicht etc.

8. Item eth papyrs tingswintne, att capittell haffuer 3^{1/2} fulde gaardz eye offuer alle *Hyghom* marck. ||

Tongbull eng.

9. Item eth tingswintne, att the *Skast* grander selffue stiennett Tongbull enghe, och ey ther war steen i the enghi eller i andre enghi, som nw ere i *Hygom* marck, førre sandmendt swore therom.

Skraffue sogen. Hyghom.

[1310.] 10. Item prowest *Crestens* testamenth paa gots i Skraffue sogen, kalles *Haarssagher*, och paa gots vdi *Nebell* sogen vdi Hygom byy.¹ ||

Fundatio prebende canonicalis in Alsleff etc.

[1312.] 11. Item biscop *Esgis* archibispes skiøde paa en gaardt i *Tofftnes*, en i *Hedhe* och en vdi *Alsleff* tiill eth canickeprebendt vdi Ryber domkircke, som nw er lagdt ad lectionem theologicam in prefata Ripensi ecclesia.² ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 28, 1310 Juli 30, Erslev, Testamenter Nr. 31.

² 1312 Septbr. 25, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 220.

Starop.

N. 12. Item laffheffdt paa en gardt i Starup och [1509.] paa en byghistedt, kalles *Svenge*, item paa en eng i *Skiel-singfeerdt* och en eng, som kalles *Haffuerwygh*.¹

13. Item eth tingswintne, att for^{ne} gardt haffuer [1472.] werett till Ryber capittell vdi 50 aar och meere wlast och wkierdt.² ||

Opsneom.

14. Item her *Jahan Biørnls* riddhers skiøde paa alth hans gots vdi Opsneom.

Thette althsamen befindes vdi eth breff.

15. Item *Hennicke Lymbeckes* skiødebreff paa en gardt i *Sneom* sogen mett en laxegaarde och en eng vdi *Tymmerby* marck, hwes ende som løber paa same laxegaarde, item en gardt i *Jern* sogen, item en gardt i *Nykircke* sogen, item 4 garde i *Giøryng* sogen, item i *Honde-rop* sogen 3 gardhe, item *Torpsgardt* i *Brammyng* sogen och en boell ibidem, item en gardt i *Jernwittlundt* etc.

Sneom. Tierborgh.

16. Item tingswintne, att *Hennicke Lymbeck* haffde skiøtt capittell alth hans gots vdi Sneom och Tierborgh. ||

Gwmmes marck.

17. Item her *Strangi Nielss* aff *Nørholm* skifftebreff, att han haffuer mageskiff till capittell Gwmmis marck i *Sneom* sogen, alt hans rettighed therinden, och fanget till wederlegh *Korsszgardt* i *Skierne* soghen etc. ||

³Syndermarck.

18. Item eth gamell tingswintne, att *Botilda Eskes* [1371.] hagne skiøtt *Thames Iffuerls* alle the husze och bygningh vdi Syndermarck, som war bygget paa wor ffrues tofft i

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 471, 1509 Juli 10 ell. 17.

² Orig. Ribe Stiftskiste 324, 1472 Marts 3.

³ Bl. 225 a-227 b ubeskrevne.

Ripe, och en laye, som stodt bygget paa *Skatz kircki-gaardth.*¹

Skasth sogenn.

[1324.] N. 19. Item eth skiødebreff, att *Aaghi Steeck* haffuer skiøtt capittell alth hans gotze i Skast sogen vndtaget en tofft, som han fich aff *Atzer Disk.*²

[1310.] 20. Item biscop *Esgis* skiøde paa alt hans gots i Skast sogen, en gardt vndtaget.³

Obligatio Hennickini Lymbeck.

[1406.] 21. Item eth wintne, att Hennick Lymbeck beplichther seg att wederlege capittell, om thet gots, som er lagdt till hans alther, wyndes thennom aff.⁴ ||

Grymstrop. Gryszebeck.

[1420.] 22. Skiødebreff paa en gardt vdi Grymstrop byy och paa halff Gryszebeck marck.⁵

[1496.] 23. Item eth breff, att *Hans Jenß* i *Afftrop* aldrig bødt høffdt till paa *Synder Gryssbeck* marck till *Gjøring* herritz ting.⁶

Tree stycker engi i Syndermarck.

[1502.] 24. Item eth papyrs tingswintne, att 3 stycker enghi i Syndermarck haffuer werett brucht till *Thames Jenßs* gardt i *Norop* vdi 38 aar wlast och wkerdt.⁷ ||

16 lessz enghi vdi Lille Jern enghi.

[1529.] 25. Item righens dombreff, att *Hans Mvnck* war till-

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 86, 1371 Septbr. 17, Nielsen, Sysselinddelingen S. 94.

² Orig. Ribe Stiftskiste 38, 1324 Aug. 16, Udtog i RDRDM. I Nr. 1397.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 29, 1310 Septbr. 9, Hasse III Nr. 220.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 148, 1406 Juli 26, Udtog i RDRDM. III Nr. 4799.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 169, 1420 Marts 11, Udtog i RDRDM. III Nr. 5837.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 420, 1496 Maj 7. Danske Saml. 2. R. II. 29.

⁷ Orig. Topogr. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1502 Aug. 7.

dømt att wdlege mester *Gundi* paa *Puggards* wegne 16 lessz engh i Lille Jerne enghi och alle affgrøde inden sex wgher etc.¹

Haltrop.

N. 26. Item en laffheffdt paa en gaardt i Haltrop [1502.] mett tridie partt offuer alle Haltrop marck.²||

Tranebergh.

27. Item skiødebreff paa en gaardt i Tranebergh vdi [1327.] *Oorffue* sogen och paa nogen jordt, som kalles *Kaathee*.³

Gesingh.

28. Item *Per Clawßens* gienbreff paa en gaardt i Gesyng vdi *Bryndom* soghenn.||

⁴Guldager sogenn.

29. Item eth skiødebreff, att *Harttwich Twn* skiøder ffrue *Elsze* aff *Nørholm* alth hans gotz i Guldager, *Nesberg*, *Synder Nebell* sogen och ett boll i *Jern* sogen.

30. Item *Hennicke Lymbeckes* bekiendelsze, att han [1378.] kiender seg ingen rett i capittels gotz vdi *Hyrtingh* i Guldager sogenn.⁵

31. Item skiøde paa en gardt vdi *Seden* i Guldager [1416.] sogenn.⁶

Seem soghen.

32. Item ffrue *Elsoffs* skiødebreff aff *Nørholm* paa [1433.] alth hennes gotz vdi *Jern* sogen, *Nebell* sogen, *Nesberg* sogen, *Guldager* sogen mett en bygget mølle ibidem; item

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 513 b, 1529 Septbr. 9.

² Orig. Ribe Stiftskiste 445, 1502 Aug. 2.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 42, 1327 Apr. 21, Hasse III Nr. 615.

⁴ Bl. 230 a-231 b ubeskrevne.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 96, 1378 Oktbr. 8, Udtog i RDRDM. II Nr. 3236.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 163, 1416 Septbr. 16, Nielsen, Sysselinddelingen S. 96.

en otting jordt i Seem sogen vdi *Warmyng* och paa fiskery ibidem.¹||

Vidisse.

[1435.] N. 33. Item eth vidisse aff for^{no} ffrue *Elseffs* skiødebreff.²

Skiøde.

34. Item eth andet for^{no} ffrue *Elszes* skiøde och stadfestelsze paa alth for^{no} gotze och breffue, som forschreffitt staar.

Panth.

[1396.] 35. Item eth panthebreff, att *Karll Thameß* panthet *Gierloff Twn* alle hans gots i Guldager.³

Panth.

[1382.] 36. Item for^{no} *Gierloff Twn* och hans 2 brødre panthsetther *Gotske Porsfeldt* alth theris gots vdi *Jern* sogen, *Nybell* sogen, *Guldager* sogen, *Nesberg* sogen och ander stetz i Skast herredt, ehwar thet helst ligendis er.⁴||

Dom.

[1378.] 37. Item biscop *Jenszes* och andre gode mends dom, att *Hennicke Lymbeck* haffde ingen rett till her *Jon Lille* eller till thet gots, han haffde i besiddelsze vdi Guldager sogen, men thet hørde capittell till mett alle rett.⁵

Laffhe[ff]dt.

[1531.] 38. Item laffheffdt paa Guldager mølle mett støffnyng, flodt och flodstedt, dam och damsbwndt, item en gardt i

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 196, 1433 Juli 29, Barner, Fam. Rosenkrantz's Hist. I, Dipl. Nr. 65.

² Orig. Ribe Stiftskiste 180, 1435 Marts 24, Udtog i RDRDM. III Nr. 6756.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 126, 1396 Novbr. 14, Udtog i RDRDM. II Nr. 4083.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 99, 1382 Juni 12, Udtog i RDRDM. II Nr. 3359.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 95, 1378 Septbr. 15, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 36.

Guldager by mett eth øde byggistedt ibidem mett fierde partt offuer alle Guldager marck, fierde partt i *Østerkier*, fierde partt i *Gamell enghi*, item paa 6 garde och eth boell vdi *Seden* och paa en gardt i *Fowerfeldt* mett theris benefnde enghi och alle rette tiilligelse.¹ ||

Laffheffdt oc dom paa en gardt i *Seden*.

N. 39. Item laffheffdt paa en gardt nør i *Seden* by [1490.] i Guldager sogenn och landztingsdom therpaa.²

Rigens stadfestelse.

40. Item righens stadfestelse paa then laffheffdt paa Guldager mølle och paa alth andet gots, som same heffdt yndholder.

41. Item eth *Erick Crestenßs* breff aff *Wolberg*, att [1479.] han oplader capittell syn rettighed vdi Guldager mølledam, damsbundet oc frii støffning, oc att thi schulle haffue frii jordt att dømme mett etc., och kiender seg therfor att haffue foth fuldt wederlegh, som er en gardt i *Skaryldt* sogen i *Nørby*.³ ||

Skiøde paa en gardt i *Nørby*.

42. Item skiødebref paa en gardt i *Nørby* i *Skaryldt* sogen, som for^{ne} *Erick Crestenß* fich till wederleg for then støffni[n]g och rettighed i Guldager mølledam.

Laffheffdt och landztingsdom.

43. Item laffheffdt och landztingsdom paa for^{ne} gardt [1485.] i *Nørby* och eth boell ibidem.⁴

Prestkier.

44. Item dom paa *Prestkier* eng till Guldager prest-gardt.

45. Item her *Anderszes* bepectelse i Guldager om

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 516, 1531 Febr. 28.

² Orig. Ribe Stiftskiste 393, 1490 Apr. 24?.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 343, 1479 Septbr. 30.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 369, 1485 Juni 18.

ager, engh oc fedryfft i Guldager prestgards marck, om ther bliffuer sworett marckeskell emellom. ||

8 otting.

[1542.] N. 46. Item eth stockneffn och en tingswintne¹ paa papyr, att Gulager marck er otthe otting jordt.²

[1542.] 47. Item eth papyrs tingswintne, att *Mattis Lasß* och *Per Lasß* haffuer ey meere paa Guldager marck end hwer thennom two ager.³

Østherkier.

48. Item eth stockneffn och 3 tingswintner paa papyr paa enghi vdi Østherkier.

Dom.

[1542.] 49. Item gode mends dom effther ko^e matt. befalinge, att capittell bør att nyde fierde partt i *Østherkier* effther theris laffheftz ludelsze, saa lenghi then stander weth mackt.⁴

Prestkier engh.

50. Item tingswintne, att Prestkier hør till Guldager prestgardt. ||

51. Item koninglige befaling till gode mendt om trette emellom mester *Gundi* oc *Moghens Kaassz*.

Fforligelszebreff.

52. Item for^{ne} gode mends forligelszebreff emellom for^{ne} mester *Gundi* och *Moghens Kaassz* o[m]⁵ attskelig trette, thennom emellom war om gots och eyndom i Gulager by oc sogen, som same forligelszebreff wider yndholder etc.

53. Item eth wintne, att her *Thames Lange* aldrig haffde capittels gots i Guldager vdi forswar.

¹ Håndskriftet indskyder: at.

² Orig. (o: vel kun Tingsvidnet) Ribe Stiftskiste 554, 1542 Maj 16.

³ Orig. Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1542 Maj 16.

⁴ Orig. Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1542 Juni 29.

⁵ Håndskriftet: och.

Alle tessze for^{no} breffue om gotz och eyndom vdi Guldager sogen och andre stetz, som i same breffue benefnes, fyndes alle til hobe vdi en besynderlig aske etc. ||

¹Wester herridth. ||

²Wester herridt.

Breffue paa thet gotze, her Thames Lange gaff tiill capittell.

Skytztrop. Wrøgom. Bordrop. Hannewong.

Keerop. Streloff. Strandby vdi Skast herredt.

O. 1. Ffyrst eth skiødebreff paa permeth paa en gaardt [1476.] i S[k]ytztrop³ vdi *Aall* sogen, item paa 2 gaarde vdi Wrøgom i same soghen, item 2 gaarde i Bordrop vdi *Oxbi* sogenn, || item en gardt i Hanewongh vdi *Billem* sogenn, item en gaardt i Kerup vdi *Janderop* sogenn, item 2 gaarde i Streloff vdi *Nørtarp*, item en gaardt i Strandby vdi *Jern* sogen och vdi Skast herredt.⁴ ||

Item eth andet her Thames Langes breff ludendis, att han haffde affhendt fra seg och syne arffuinge paa Ward sytzell tingh och till her Niels Jenßen paa Ryber capittels wegne alth thette gotze, som forskreffuit staar, och therforwden thette gots, som nw efftherfylger.

Borop. Seden.

2. Item en gaardt i Borop till thi 2, som forscr^{uit} [1471.] staar, item en gaardt i *Horstrup* och eth gods i same stedt, item en gaardt i Seden etc. vdi *Guldager* sogenn.⁵

¹ Bl. 235 b-237 b ubeskrevne.

² Bl. 238 b ubeskrevet.

³ Håndskriftet: Stytztrop.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 336. 1476 Juni 18.

⁵ Dette og det følgende Brev findes i Originaler i Ribe Stiftskiste 317-18, 1471 Jan. 16.

- [1471.] O. 3. Item eth andet skiødebrefh ludendis, lighesom for er schreffuith.¹ ||
2 garde vdi Wrøgom.
- [1462.] 4. Item her Thames Langhes attkom paa thi 2 gaardhe vdi Wrøgom.²
- [1533.] 5. Item eth vidisse aff her Thames Langes skiødebrefh schreffuit paa papyr etc.³
Skiøde paa Skydstrop och Wedersøø.
- [1443.] 6. Item *Knuth Tygßs* skiødebrefh paa alth hans gotze i Skydstrop och alt hans gotze vdi Wedersø i *Oxbi* sogen.⁴
7. Item eth andet skiødebrefh paa same gotze etc.
En tofft weth Langwedell. Agre i Skiødstrup marck.
- [1472.] 8. Item *Per Laveßens* skiøde paa en tofft weth Langwedell och paa en tofft och mange aghre i Skiødstrup marck, som her Thames Lange i were hagde etc.⁵ ||
Keerop.
- [1503.] 9. Item eth mageskiffesbrefh paa en tofft och en ager vdi Keerop.⁶
Hieboo.
10. Item sandmends breff emellom *Nis Crestenßs* gaardt och *Jesper Jebß* i Hieboo.
Janderop sogenn.
- [1295.] 11. Item koning *Erickes* stadfestelsze paa then skiøde, som her *Niels Hee* gjorde capittell paa alth sytt gots vdi Jannerop soghen.⁷ ||

¹ Se foregående Note.

² Orig. Ribe Stiftskiste 298, 1462 Juni 1.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 337, 1533 uden Dag (og 1476 Juni 18, jfr. Brevet O. 1 ovfr.).

⁴ 1443 Febr. 23, Afskrift i Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 100 b, Udtog i RDRDM. III Nr. 7312 s.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 325, 1472 Marts 18.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 446, 1503 Apr. 28.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 18. 1295 Decbr. 2. Udtog i RDRDM. I Nr. 651.

Worthwm.

O. 12. Her *Cresten Petz* skiøde paa Wortwm.¹ [1310.]
 Recognitio Iuari Ketilli super pratis etc.

13. Iffuer Kielßens domprowstes i Ripe paa nogre [1552.]
 enghi wett *Warde broff*, som hør till *sogenalther* i Ryber
 domkircke, theraff arlig 4^{1/2} marcke gamell danske mønthe.²

14. Item en sogenwintne aff *Warder* kircke paa en
 aff same enghi. ||

Billem sognn.

Hannewong oc Smørholm.

15. Item laffueheffdt paa Hannewongh oc *Besstofft*
 och paa Smørholm engh.

10 [!] lessz engh.

16. Item eth panthebreff, att *Per Laveß* haffuer [1486.]
 panthesatt 15 lessz enghi i Billem enghi.³

50 læssz engh.

17. Item eth skiødebreff, att *Las Rødt* haffuer skiøtt [1457.]
Roo Nielß halfftridiesyndstywge lassz enghi vdi Billem
 enghi, som *Jep Jenß* i *Warde* haffde i panth.⁴

18. Och therhossz thet panthebreff, som for^{ne} *Jep* [1409.]
Jenß haffde paa same enghi mett flere, och benefnes stedt
 fra stedt.⁵

84 lessz engh.

19. Item *Gravers Ibß* panthebreff paa 84 lessz enghi [1451.]
 i Byllem enghi till *Roo Nielß* etc.⁶ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 27, 1310 Apr. 30, Udtog i RDRDM. I
 Nr. 908.

² Orig. Ribe Stiftskiste 583, 1552 Septbr. 23.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 373, 1486 Febr. 14.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 288, 1457 Septbr. 9.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 153, 1409 Juli 19, Udtog i RDRDM.
 III Nr. 5046.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 266, 1451 Septbr. 26.

66 lessz engh.

[1494.] O. 20. Item eth for^{ne} *Per Lawßens* och *Lave Perßs* skiødebreff paa 66 lessz enghi vdi Byllom enghi, som the erffuede effther for^{ne} *Roo Nielßs* hostrw *Karyne Roessz* etc.¹
Laffheffdt paa 3 gaarde vdi Borop och eth ødhe byggi-
stedt. Oxby enghi. En gardt i Skydtzstrop.

En gardt i Keelst.

21. Item eth laffueheffdtzbreff paa 3 gaarde och eth ødhe byggistedt paa Bordrop marck, och benefnes ther vdi alle theris agre och enghi, hwar thi ligendis ere; item er yndwardt i same heffdt nogre agre och enghi vdi Oxby enghi, som *Pouell Jepß* i feste haffde; item luder same heffdt paa then gardt i Skystzdrop mett syne agre och enghi; item paa then gardt i Keelst, som *Cresten Henrickß* i bode, er same heffdt ludendis. ||

Jens Juls breff om Smørholm etc.

22. Item Jens Juls breff tiill *Heszelmedt*, att han aldrig wille trette paa then gardt i *Keelst*, saa lengi han haffuer Smørholm engh i feste etc.

Billemtorp. Gist mølle.

[1342.] 23. Item skiødebreff paa en gardt i Billemtorp och eth boell ibidem och jordt och eyndom paa *Hanevongh* marck och paa nogre enghi hossz *Billemnadt*, item paa eth møllestedt, kalles Gist mølle, mett tofft och møllestedt, dam och damsbundet etc.²

24. Mesther *Hans Marquortßs* skodzmaall och opsigelsze om then mode att møde mett *Jens Jull*. ||

[1324.] 25. Item 2 skiødebreffue, att biscop *Jens* haffuer skiøtt capittell alt hans jordtgotze vdi Belom sogen och ander stets etc.³

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 415, 1494 Aug. 2.

² Orig. Ribe Stiftskiste 59, 1342 Decbr. 4, Nielsen, Sysselindelingen S. 92.

³ Originaler Ribe Stiftskiste 39 og 41, 1324 Apr. 13 og Septbr. 15, Udtog i RDRDM. I Nr. 1389 og 1402.

Jern sognen. Byllom sognen. Tordrop marck.

O. 26. Item biscop *Peders* skiødebreff, att han haf- [1350.] fuer skiøtt capittell alt hans jordtgots vdi Jern sognen, Belom sognen och hans gotze vdi Tordrop marck vdi *Bryndom* sognen.¹

Biscop Harttwick.

27. Item biscop Harttwickes breff paa 66 lesz enghi [1494.] i Belom enghi tiill *lille chor* i Ryber domkircke.²||

En gardt och boell vdi Billem sognen.

28. Item her *Thames Langhes* skiøde paa 2 gaarde [1477.] och eth boell i *Exing* byy vdi *Slox* herriddt och paa en gardt i Byllem sognen, skylder 3 ortuge korn, och eth boell ibidem, skylder 8 þ.³||

⁴Nebell sognen.

Bookkier.

29. Item eth mageskiffesbreff paa 5 lessz engh i [1486.] Bookkier for andeth gots tiill wederleegh.⁵

30. Item capittels egen breff om same mageskiff.⁶ [1486.]

31. Item *Knudt Barfods* breff, att han beplicther seg [1493.] arlig och syne efftherkomere att giffue 4 þ till lye aff for^{ne} engh.⁷||

Kløffgaardt. Siøgardt.

32. Item laffheffdt paa Kløffgaardt och Siøgardt i [1494.] *Hennebergh* och paa en engh sønden *Hwolsygh*.⁸

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 68, 1350 Marts 24, Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe VII, Bilag S. 11.

² Orig. Ribe Stiftskiste 416, 1494 Oktbr. 10.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 340, 1477 Septbr. 9.

⁴ Bl. 244 b ubeskrevet.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 379, 1486 Septbr. 30.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 380, 1486 Septbr. 30.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 402, 1493 Marts 13.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 410, 1494 Marts 15.

Fyrste messze engh.

[1481.] O. 33. Item eth sognewintne vdgiffuett i *Warde* om en engh ligendis till faarmessze i Ryber domkircke.¹ ||

Biscop Jenszes skiødebreff.

[1324.] 34. Item biscop Jenszes skiødebreff paa alth hans gotze i Westher herredt, som han sich aff *Aaghi Steegh*.²

Her Per Jenßs skiøde.

[1400.] 35. Item her Per Jenßs skiøde paa alth hans gotze vdi *Ward sytzell*.³ ||

⁴Isbergh mølle.

[1433-87 og . . .] 36. Item gaffuebreff, laffheffdt, tingswintner och alle andre breffue paa for^{ne} mølle findes vdi en liden aske till hobe lagdt och schreffuet vden paa asken etc.⁵ ||

⁶Øster herridd. Nør herredt. ||⁷Hwornlundt.

P. 1. Laffheffdt paa 2 gaards eye i Hwor[n]lunde och paa *Røtbyll*, *Transsbyll*, *Bonnm* och *Biellerop* etc.

En eng i Gamellbech krogh etc.

2. Mageskiftt paa en eng, som liger i Gamelbeck krog, och thertill frii forthe, fellet, tørregriffit, løngslett etc. ||

¹ Brevet, hvis Ordlyd nu ikke kendes, var af 1481 og fandtes i en Vidisse af 1547, se Udtoget hos Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 243.

² Orig. Ribe Stiftskiste 40, 1324 Septbr. 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 1401.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 135, 1400 Juni 9, Nielsen, Sysselinddelingen S. 95.

⁴ Bl. 246 b-249 b ubeskrevne.

⁵ Gavebrevet: Orig. Ribe Stiftskiste 195, 1433 Jan. 29, Udtog i RDRDM. III Nr. 6598; Tingsvidne om Lovhævdten: Orig. Ribe Stiftskiste 384, 1487 Marts 24; et andet Tingsvidne: Orig. sstds. 385, 1487 Marts 19.

⁶ Bl. 250 b-253 b ubeskrevne.

⁷ Bl. 254 b ubeskrevet.

Andzagher. Stenderop. Totte hwstedt.

P. 3. Item en laffheffdt paa en gardt i Andzager mett nogre benefnde aghre och enghi weth theris raffn; item luder same heffdt paa en gardt i Stenderop mett nogre besynderlige enghi och agre och paa Totthe hwstedt. ||

¹Nør herredt.

Llyøn sogenn. Knwde byghistedt.

4. Item eth mageskifft mett *Iffuer Jull* paa 3 gaarde [1543.] i *Nørhede* och eth boell ibidem och en gardt i *Glybstrop* mett fyre boole och byghisteder i *Synderhedhe* och en ødhe gaards eye och byghistedt, som kalles Knwde etc., for *Ryberghgardt* vdi *Hartt sytzell* mett meere gotze till wederleegh.² ||

³Hing herredt. Ringkiøbingh. Holm. ||

⁴Stadell sogenn.

Østergardt. Pilegardt.

Q. 1. Item 3 skiødebrefue, som *Las Daa* och hans [1459-71.] hostrw *Jahan Knutzdatther* hage vdgiffuet paa Østhergaardt i *Obstrop* by och paa Pilegardt i Stadell sogen ligendis.⁵

2. Item eth breff, att for^{no} *Las Daa* panther och op- [1456.] lader her *Jens Jebß* i Stadell Østergardt och Pylegardt mett alle theris rettighed.⁶

¹ Bl. 256 a-259 b ubeskrevne.

² 1543 Juli 6, Afskrift i Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 54 b, Udtog i Kronens Skøder I. 26.

³ Bl. 260 b-265 b ubeskrevne. ⁴ Bl. 266 b ubeskrevet.

⁵ Originaler Hind H. 60 og Ribe Stiftskiste 321 og 323, 1459 Novbr. 3 og 1471 Juli 6 og Oktbr. 10, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 48, 60 og 62.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 286, 1456 Apr. 5, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 45.

- [1473.] Q. 3. Item eth bekiendelszebreff, att for^{ne} gots er panthesatt her *Jens Ibß* for 80 marck danske och ey thermere aff for^{ne} *Las Daa*.¹ ||
- [1340.] 4. Item *Niels Iffuerßs* skiødebreff paa Østhergaardt och Pylegardt tiill velbyrdig man *Per Ewelß* och hans datther *Ingerdt Nielssdatther*.²
- Kolstrop engh.
- [1340.] 5. Item eth andet for^{ne} *Niels Iwerßs* skiøde paa same for^{ne} gaarde, som skylder 18 tønner korn och 4 pund smør, och paa en eng paa *Wennerholm*, kalles Kolstrop eng, gif fuer 30 lesz høø, och att same eng ey hør till *Kolstrop-gaardt* etc.³ ||
- [1443.] 6. Item her *Ib Gregerßs* etc. skiøde paa *Østher-gaardt*.⁴
- [1438.] 7. Item ffrue *Ingertz* panthebreff aff *Stuber closter* paa *Østh[e]rgardt* i *Obstrop* by i Stadell sogenn.⁵
- [1355.] 8. Item biscop *Jenszes* breff, att *Pylegardt* och *Østher-gaardt* er lonth 2 jomffruer i *Stuber closther* theris lifftid. ⁶
- Her Niels Erickß aff Thym riddher.
- [1483.] 9. Item her Niels Erickßs breff aff Thym, att capittell haffuer løst *Pylegardt* oc *Østhergardt* fra hannom aff panth etc.⁷ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 329, 1473 Maj 14, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 63.

² Forfalskning: Ribe Stiftskiste 56, 1340 uden Dag, Brandt, Gammeldansk Læsebog S. 78, jfr. Danske Saml. 2. R. V. 383, 384.

³ Forfalskning: Ribe Stiftskiste 57, 1340 Novbr. 13, Udtog i RDRDM. I Nr. 1892.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 235, 1443 Septbr. 10, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 32.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 210, 1438 Apr. 3, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 27.

⁶ Forfalskning: Ribe Stiftskiste 77, 1355 Jan. 25, Danske Saml. 2. R. V. 383.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 361, 1483 Jan. 5, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 68.

Q. 10. Item 24 mends wintne, att then gardstedt ligendis østen fra *Obstropgardt* er *Østergaards* rette byghistedt, oc then wang ther nordenfra haffuer werett brucht till *Østergardt* vlast vdi 40 aar och meere.

Peder Brwn.

11. Item Peder Brwns skiøde paa alt hans gots vdi [1321.] *Obstrop* marck i Stadell sogenn.¹||

3 gards eye. Halkier. Tandrop enghi. Skasthe etc.

12. Item mester *Esgis* cantoris testamenth² och skiøde [1338.] vdi greffue *Gierts* neruerilsze aff *Holsten* paa 2 halff gaardz eye och 2 gaarde i Stadell sogenn mett en gardt i Halkier och en søsterdeell i *Mattis Michelßs* gots, item en engh i Tandrop enghi, er 20 skar, och hans gots i Skasthe etc.³

Medelby. Halkier.

13. Item for^{ne} mester *Esgis* skiøde paa $\frac{1}{2}$ gards eye [1319.] i Medelby och alt hans gotz ibidem, som han fich aff *Niels Aghiß*, och paa en boell i Halkier.⁴

14. Item biscop *Esgis* skiøde paa alth hans gots i [1263.] Stadell och Medelby.⁵||

15. Item eth sogenwintne aff *Hee* kircke, att then [1465.] holm, som liger weth *Esdrop*, war brugt till the 2 gaarde ther same stets wlast och wkierdt.⁶

Paa en holm vdi Thym bierck.

16. Item biscop *Iwer Munckes* breff mett flere gode [1513.]

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 37, 1321 Jan. 12 ell. Juli 13, Udtog i RDRDM. I Nr. 1325.

² Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 13, 1338 Juni 1, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 5 og Erslev, Testamenter Nr. 36.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 14, 1338 Marts 8, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 4.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 9, 1319 Apr. 26, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 2.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 4, 1263 Apr. 1, Hasse II Nr. 260.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 158, 1465 Juli 28, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 54.

mends, att then holm vdi Thym biercke norden weth then gamell aastrøm er capittels enmerckesholm.¹ ||

Vellingh sognen.

Rybergh. Hee. Medelby.

Q. 17. Item her *Niels Krags* riddhers och hans hostrues frwe *Elnes* skiøde paa *Ryberghgardt* och 12 gaarde i *Velling* sogen och paa *Lydbeckgaardt* och en mølle vdi Hee sogen, item en gardt i *Stadell* sognen vdi Medelby.²

[1408.] 18. Item eth andet for^{ne} her *Niels Krags* skiøde paa alt hans gots i Hing herredt, som er *Ryberggardt* mett meere gots och en mølle och alt hans gotze vdi *Welling*, Hee och *Stadell* sogne.³ ||

19. Item eth sognenwintne, att *Ryberggardt* och *Rybergs* gots war ffrue *Elnes* her *Niels Krags* hostrues rette frii arffuegots.

20. Item tingswintne, att *Ryberg* och hennes gotz haffuer werett i capittels rolig heffdt och were vdi 60 aar och meere.

21. Item eth stockneffn, att *Thymme Styges* hostrues foreldre aldrig gaff last paa for^{ne} gots, men war i capittels rolig heffdt vdi saa lang tidt, som forscr^{uit} staar. ||

Klappe mølle.

22. Item righens bewisning och breff, att *Thymme Styghe* offuergaff alle rettighedt till *Rybergh* och Klappe

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 484, 1513 Maj 1, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 96.

² Når der er så få af Originalerne til dette og de nærmest følgende Breve bevarede, ligger det vel i, at de er blevet udleverede som Følge af et Mageskifte mellem Kapitlet og Iver Juel 1543, hvorved den sidstnævnte fik Rybjærggård med mere Gods (Kronens Skoder I. 26; jfr. P. 4 her ovfr. S. 399); mere påfaldende er det, at Brevene medtoges i Registranten så sent som 1553.

³ Orig. Hind H. 65, 1408 Oktbr. 3, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 17.

mølle och kiende seg, syn hostrw och arffuinge ingen ret-
tighedt att haffue vdi for^{ne} gots mett beplectelsze aldrig att
tale ther ythermere paa etc.

Capittels breff.

Q. 23. Item capittels breff, att thi hagde tiil lye ladet [1431.]
her *Erick Nielß* aff *Thyme* alth thet gots, thi kiöpte aff
her *Niels Krag* ridder etc.¹

Recognitio Erii Nicolai militis de Thym.

24. Item for^{ne} her Erick Nielßs recognitze och gien-
breff paa alth for^{ne} gots, att han kiender seg att haffue thet
i lye for arlig affgift tiill capittell.

25. Item vintne, att *Thymme Styge* lodt lesze sex
wgers steffnyng paa *Ryberggardt* etc. ||

Laffheffdt.

26. Item twinne lagheffder paa *Ryberggaardt* och alt
hennes rette tiilligelsze.

Nogre enghi.

27. Item *Jep Grøns* skiødebreff paa nogre enghi paa
Sønder, som er otthe skafft eng paa *Gamelkier*, kallet paa
Sønder etc. ||

²Velling sognen.

Holm. Her Lawe Vrne riddher.

28. Item her Lawe Wrne riddhers skiøde paa 2 gaarde [1411.]
i Welling sogen och 5 gaarde paa Holm i *Nykircke* sogen
och en gardt i *Gamell* sognen.³

29. Item eth andet her Lawe Wrnes skiøde paa alth [1411.]
for^{ne} gots och thertill skiøde paa en gardt i *Stadell*.⁴ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 193, 1431 Septbr. 1, Nielsen, Harsyssels
Dipl. Nr. 26.

² Bl. 272 a-b ubeskrevne.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 155, 1411 Juli 21, Udtog i RDRDM. III
Nr. 5152.

⁴ Orig. Hind H. 59, 1411 Aug. 13, Nielsen, Harsyssels Dipl.
Nr. 18.

4 gaarde. Wennerholm. Lambeck. Forstrandh.

Q. 30. Item twinne *Jes Jepsens* skiødebreffue aff *Rosthyffue* paa gots i Welling sogen, som er en gaardt i *Coxstrup* by, en gardt i *Klapdrup* by, en gardt weth *Elkier* och en gaardt paa Wennerholm, item en gardt i Lambeck i *Leem* sogen och alt hans rettighed i Hing herredt mett forstrandh och andet etc.; ffor thette gots gaff her *Anders Brock* wederlaff, som breffuene wdwiszer. ||

Wylken Pinxsteen.

[1446.] 31. Item Wilken Pinxstens skiøde paa alt hans gots i *Hardt sytzell*, øde och bygghet, ligendis i Hing herredt, *Bølling* herredt och *Hamerwm* herredt, vndtaget *Clappe mølstedt*, hwilket gots som tiillforne tiillhørde ffrue *Mergret Karlssz* aff *Tranemoszegardt*.¹

Lambech i Lem sogen.

[1449.] 32. Item tingswintne, att *Jep Grøn* mett fuldtmæcht skiøtte her *Andhers Brock* alt *Jes Ibßs* gots aff *Rosthyffue* vdi Hing herredt, øde och bygdt, och en øde gardt i Lambeck i Lem sogen.² ||

Ffyn Laurißs gots.

[1445.] 33. Item Ffyn Laurißs skøde, att han mett *Wilken Pixstens* och hans søsters wili oc samtycke skiøtte her *Anders Brock* alle theris jordegots i *Hart sytzell* ligendis vdi Welling sogen, *Brenyng*, *Noo*, *Felingh* och ander stets, inthet vndtaget vden *Klap mølstedt*.³

Klappe mølstedt.

[1445.] 34. Item for^{ne} *Fyn Laurißs* breff, att han giøre her

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 248, 1446 Novbr. 10, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 38.

² Orig. Ribe Stiftskiste 261, 1449 Aug. 7, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 42.

³ Orig. Vends H. 66, 1445 Jan. 23, Udtog i RDRDM. III Nr. 7472.

Andhers Brock fuldtmactig att sæle och affhende Klappe mølstedt, lighesom han thet self gjorde.¹||

Tranemosze.

Q. .35. Item skiødebreff paa for^{ne} *Tranemoszegardt* [1446.] etc.²

36. Item tingswintne, att her *Anders Brock* fich loff- [1464.] lig skiøde paa *Tranemoszegardt* och alt ffrue *Mergrets* gots i Welling sogen och ander stets, hwar thet liger i Hing herredt.³||

⁴Ryngkiøbingh. Skiøde.

37. Item ffrue *Maryne Jenssdattthers* skiøde paa *Brendgardt*, *Bieregardt* oc *Damssgardt* i *Ryndom* sogen och alt hennes rettighed i *Andhers Orms* gots.

38. Item for^{ne} frue *Marynes* skiøde mett hennes søns *Mauritz Nielßs* samtycke paa eyndom paa Ryngkiøbings marck, *Ryndom* marck och enghi och 3 byghistedt i *Ryndom* sogen vndtaget en gaardt i *Noo*.

Confirmatio scotationis.

39. Item *Mauritz Nielßs* stadfestelsze paa for^{ne} hans [1441.] moders skiøde.⁵

Alia confirmatio.

40. Item *Jes Hyvls* stadfestelsze paa for^{ne} *Mauritz* [1442.] *Nielßs* och hans modhers skiøde paa *Anders Orms* gots.⁶||

41. Item eth breff, att for^{ne} ffrue *Maryne* beplichther [1440.]

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 240, 1445 Jan. før 25, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 33.

² Orig. Ribe Stiftskiste 243, 1446 Apr. 11, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 36.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 303, 1464 Febr. 9, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 52.

⁴ Bl. 275 b-276 b ubeskrevne.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 223, 1441 Jan. 11, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 29.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 231, 1442 Septbr. 7-11, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 30.

seg att giffue her *Anders Brock* skyldt aff *Anders Orms* gotz och opgiffuer all then rettighedt, som for^o gotz meere taale kan, mett mange flere ordt och artickler.¹

10 ortuge landt etc. Skiøde.

Q. 42. Item *Jes Tygls* skiøde paa 6 ortuge landt paa *Ryngkiøbings* marck och 4 ortuge landt paa *Ryndom* marck och 14 lesz enghi vdi *Ryndom* enghi.

Skiøde.

43. Item skiøde paa *Mats Crestenßs* agre och enghi paa *Ryngkiøbing* och *Ryndom* marck oc paa en tofft nord-west hossz *Ryngkiøbingh*. ||

Donatio.

[1463.] 44. Item eth breff, att *Mauritz Nielß* oc hans moder gaff *Anders Orms* gotz till *sancti Michels alther*, och aldrig thi toghe ther pendinge fore.²

[1425.] 45. Item skiftebreff och affkaldt emellom *Hans Bages* arffuinge om theris gotz paa *Ryngkiøbing* marck och vdi *Welling*, *Brenyng*, *Fellig*, *Staffnyng*, *Noo*, *Skaryldt* sogen mett mølstedt oc hans øde gotz paa *Ryndom* marck etc.³

Opladelsze och samtycke.

[1463.] 46. Item her *Anders Brockes* arffuingers opladelszebreff paa alth thet gotz, som han och *Maye Jenssdatter* vnthe till *sancthi Michels capelle*.⁴ ||

[1406.] 47. Item panthebreff paa *Damgardt*, *Bieregardt* i *Ryndom* sogen och en gaardt i *Noo*.⁵

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 219, 1440 Juli 20, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 28.

² Orig. Ribe Stiftskiste 302, 1463 Juni 5, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 51.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 181, 1425 Juli 18, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 23.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 300, 1463 Jan. 26, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 50.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 147, 1406 Maj 13, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 16.

Koning Christofers breff.

Q. 48. Item koning Christofers breff, att han haffuer [1447.] giffuet alle leding, settegerdt och koninglige tønge aff alt *Anders Orms* gotz och *Mattis Crestenßs* gots paa *Ryngkiøbing* marck och i *Ryndom* sogen och *Noo* sogen etc. och fih en gardt i *Stadell* till wedelerg therfore etc.¹

Vidisse.

49. Item eth vidisse aff for^{no} koning *Christofers* breff.² || [1498.]
Konings dom paa 10 ortuge byg.

50. Item koni[n]gh *Christians* dom, att *Ryngkiøbings* [1542.] yndbyggere bør aarligen att giffue capittell 10 ortuge bygh aff jordt och eyndom paa *Ryngkiøbings* marck.³

Iffuer⁴ *Nielßs* recognitze och gienbreff.

51. Item Iffuer *Nielßs* borgmesters i *Ryngkiøbing* [1551.] gienbreff paa thet gots, som capittell hannom oc hans hostrw forlenth haffuer i theris lifftidt for 10 daler arlig till skyldt, och er gotzett i same breff beneffndt, som thet ythermere wduiszer och yndholder.⁵ ||

⁶Fundatio.

52. Item fundatze paa *sancti Michels capelle* i Ryber [1459.] domkircke, som her *Anders Brock* haffuer funderet och tillgiffuet ffyrst en steenhussz och tofft ligendis westen fra Ryber domkircke, item 2 gaarde *Brenyng* vdi *Hart zitzell*, item alt hans gots paa *Ryngkiøbing*, *Ryndom* marck och *Ryndom* sogen, som han kiøpte aff *Anders Orms* arffuinge etc., item alt hans gots vdi *Welling* sognen, som han kiøpte aff *Pixsteen* och ffrue *Mereth Pixstens* och aff her *Jon Tuliß*

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 251, 1447 Jan. 3, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 40.

² Orig. Ribe Stiftskiste 252, 1498 Febr. 8.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 555, 1542 Juni 12.

⁴ Håndskriftet: Iffuers.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 580, 1551 Maj 4.

⁶ Bl. 279 b ubeskrevet.

och *Claves Twens* arffuinghe, som same fundatze wider forklarar.¹ ||

²Bølling herredt. Wuldborg herredt. Morop-gaardt. ||

³Brenigh sognen.

Pylegaardt.

[1446.] R. 1. Item 2 tingswintner och eth wintne aff gode mendt, som er tiil hobe føyet, ludendis, att Pylegardt war ffrii gots, och aldrig gych leding eller koninglige retzell aff, førre *Pally Perßs* fater ficht then i panth, och att her *Anders Brock* lodt yndløse same panth.⁴

[1458.] 2. Item biscop *Henrickes* forligelszebreff emellom her *Anders Brock* och *Mats schriffuer* om Pylegardt.⁵

[1455.] 3. Item koningh *Cristierns* breff aff *Oldenborgh*, att han haffuer igien wntt for^{ne} gardt qwitt och ffrii for ledingh och alle andre koninglige retzell och tønge etc.⁶ ||

⁷Borrys.

[1416.] 4. Item nogre gode mends vintne, att her *Anders Brock* wortte tiill rett paa Bølling herritz ting att yndlege pendinge i fierdingskircke och siden att nyde ffriue *Alhetz* gotz i Borrys.⁸

[1403.] 5. Item eth breff, att biscop *Eskell* beplichther seg och

¹ Orig. Danske Selsk. Membr. 1459 Decbr. 12.

² Bl. 280 b-287 b ubeskrevne. ⁸ Bl. 288 b ubeskrevet.

⁴ Originaler Bølling H. 44 og Ribe Stiftskiste 246 og 249, 1446 Aug. 22, Aug. 22 og Novbr. 17, Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner Nr. 35 og samme, Harsyssels Dipl. Nr. 37 og 39.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 290, 1458 Juli 8, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 47.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 280, 1455 Maj 12.

⁷ Bl. 289 b ubeskrevet.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 162, 1416 Juni 1, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 20.

syne efftherkomer att lade holde 2 messer vdi hwertt wghe aff gotze i Borrys.¹

R. 6. Item *Marquordt Skienckels* bepflichtelse att ynd- [1336.] frii then gaardt aff panth, som han skiotte capittell, ligendis vdi *Hinbtrop*.² ||

Staffnyng.

7. Item gode mends wintne, att her *Anders Brock* ynd- [1447.] løst *Brendegardt* i Staffnyng aff panth, och bekiendelse, att han hagde ther fuldt eyndom vdi.³ ||

⁴Skiernn.

8. Item biscop *Peders* panthebreff, som er forwedis- [1347.] panth, paa alth hans gots vdi Skierne sogen och en boell i *Tharm* och alle hans lodt oc rettighed vdi laxegaarde och aldt hans gots i *Burrix* sognen mett møget andet gots, som same breff yndholder.⁵

9. Item for^{ne} biscop *Peders* skiøde paa gots i *Qvangh* sogen, *Llyne* sogen och paa en gardt i Skierne mett en boell therhossz oc paa alt hans gots i *Borrys*.

10. Item tingswintne, att then laxegaarde, som war bygd i Skiern aae hossz *Albeck*, haffuer werett capittels frii oc frelsze wand, grundt och stedt paa beghi lande vdi 40 aar och meere.

11. Item *Pouell Jenßs* recognitze och festebreff paa then gardt i *Albeck* oc fiskery ibidem arlig for 6 laxe oc 26 ørether. ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 139, 1403 Juli 19, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 14.

² Orig. Ribe Stiftskiste 52, 1336 Marts 18, Udtog i RDRDM. I Nr. 1739.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 253, 1447 Septbr. 11, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 41.

⁴ Bl. 291 a-b ubeskrevne.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 20, 1347 Oktbr. 31, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 7.

Vidisse.

R. 12. Item en vidisse aff tesse 3 forschreffne breffue vnder gode mends yndzegler.

Laffheffdt.

13. Item lagheffdt paa then gardt i *Skierne*, som *Pouell Eys* paa bode, paa *Skierne* kirckes och wor ffrues wegne mett alle hennes rettighedt beneffndt stedt fra stedt.

14. Item eth domsswintne, att then bygistedt, som *Pouell Eys* paa bode, war giffuen till *Skierne* kircke aff *Ryberg* rette frii eye oc 5 agre ther nest østen weth mett fleere agre oc enghi.

15. Item en papyrs domsswintne ludendis vdi lige made.

16. Item eth andet wintne, att for^{no} byghistedt er *Skierne* kirckes rette byghistedt oc haffuer werett vlast aff hwer man till nw, kroffnen tager therpaa. ||

Kirckeweryer.

17. Item eth breff, att kirckeweryer till *Ryber* domkircke haffuer fest *Hans Perß* etc. en gaardt i *Skierne* sogen, som han i bode, for 12 β arlig tiill skyldte.

18. Sandmends breff, hworledis the giorde toffw i *Skierne* byy emellom bunden och Gutz hussz. ||

¹Fieltryng sogenn.

Moropgardt.

[1453.] 19. Item eth breff, att *Mats Mørck* vdi Fieltryng gaff alt hans federne jordtgots, ager och eng och alt thet gots, som *Nis Klytte* och *Oluff Mattiß* nw bruge och haffue aff hannom, till thet canickdom, som er funderett paa Moropgardt.² ||

¹ Bl. 293 b-299 a ubeskrevne.

² Orig. Ribe Stiftskiste 269, 1453 Febr. 27, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 43.

Wuldborg herredt.

R. 20. Item her *Prebiørn Podbuskes* breff att holde [1491?] capittell qwitt for tiilltale aff *Jes Jude* i *Wester Tanghe* for thet mageskiift om for^{ne} gaardt.¹

Synder Nesom.

21. Item 3 ko. *Valdemars* laffdagsbreffue offuer *Jon Raffwen* att wdleghe capittell nogen jordt och 100 lessz enghi vdi Synder Nesom sogen.²||

³Ginding herredt. Hiærum herredt. Holstebroff.
Skodborg herredt.||

⁴Sale sognen.

S. 1. Item twinne laffheffder lige ludendis paa alt [1510.] capittels gotze i for^{ne} sogen; then ene fylger altidt gotzet och findes hosz capittels foget ibidem mett flere breffue.⁵

2. Item eth wilkortzpanthebreff aff *Cresten Lughy*, [1378.] att han haffuer panthesat biscop *Jens Swenstrop* mett alt andet hans gotze i Ginding herredt, øde och byghet, och ander stets i *Hartt zitzell*, hwar thet findes.⁶

3. Item for^{ne} biscop *Jenszes* skiøde och gaffuebreff [1388.] paa alt for^{ne} gotze vdi Sale sogen, att han haffuer skiøtt och giffuet thet till Ryber capittell tiill ewig tidt.⁷||

4. Item eth stockneffn och en tingswintne, att *Svens-* [1485?]

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 392, 1491? Marts 12.

² Originaler Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 16 (udaterede), den ene trykt Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 3, jfr. RDRDM. I, Udaterede Breve Nr. 231-33.

³ Bl. 300 b-301 b ubeskrevne.

⁴ Bl. 302 b ubeskrevet.

⁵ Den anden: Orig. Ribe Stiftskiste 475, 1510 Marts 21, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 94.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 94, 1378 Apr. 21, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 11.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 110, 1388 Decbr. 2, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 12.

trop haffuer weret capittels frii enmercke vdi 50 aar oc meere, och hwre langt thet strecker segh etc.¹

S. 5. Item eth papyrs sionsswintne, hwar skeell er emellom capittels, *Stuber closthers* och *Langtyndt* skoffue.

6. Item forbiwdelszebreff att hugge i capittels skoffue.

[1471.] 7. Item biscop *Peders* recognitz, att han haffuer hagdt capittels gots i Sale sogen vdi lye och feste for arlig affgift.² ||

[1466 og 1429.] 8. Item *Anders Nielßens* och *Henrick Erickßens* bekiendelszebreffue, att the haffue hagdt for^{ne} gots vdi forlenyng aff Ryber capittell for arlig skyldt.³

[1428.] 9. Item *Jes Julls* opladelszebreff paa same gots, och att han kiender seg ther ingen rett tiill.⁴

[1467?] 10. Item eth wintne, hworledis sandmendt giorde toff om *Svenstrop* marck stedt fra stedt.⁵ ||

Romskoff.

[1511 og . . .] 11. Item 3 tingswintner, att thet bygistedt, som kalles Romskoff, haffuer leyett tiill Ryber capittell vdi 40 aar wlast och wkierdt och saa lengi, som the kan lengst mynde, høre eller spøre.⁶

12. Item end eth papyrs tingswintne ludendis i lige made, som forser^{uit} staar. ||

⁷Wynderop.

[1274.] 13. Item eth breff, att her *Jahan Kalff* och hans

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 358, 1485? Marts 17?.

² Orig. Ribe Stiftskiste 319, 1471 Marts 12, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 59.

³ Originaler Ribe Stiftskiste 310 og 191, 1466 Maj 9 og 1429 Septbr. 22, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 55 og 25.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 188, 1428 Oktbr. 6, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 24.

⁵ Orig. måske Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 46, 1467 Juni 18, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 57.

⁶ De 2: Originaler Ribe Stiftskiste 478 og 479, 1511 Oktbr. 30 og Novbr. 6, det første trykt Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 95.

⁷ Bl. 305 a-306 b ubeskrevne.

arffuinge schulle holde wyn och oblater aff Wynderopgaardt till *Stuber closter* kircke och tiill alle kircker vdi Ginding herredt och Hiærwm herredt, men bleff thet forsømt, tha schulle bispnen opholde same tønge aff for^{ne} gaardt.¹ ||

Holstebroff.

S. 14. Item eth permetzbreff, att capittell i Ripe [1403.] haffuer 11 toffte vdi Holstebroff.² ||

Hiærum herredt.

Follergardt.

15. Item laffheffdt paa Follergardt i *Bordberg* by och paa alle hennes rette tiilligelse.

16. Item tingswintne, att for^{ne} boell haffuer weret i capittels rolig heffdt saa lengi, som thennom kan lengst mynde eller spøre, och aldrig haffuer werett last eller kierdt paa. ||

³Skodborg herredt.

Bøffling sogen. Kraglundt. Weem. Krwnderop.

Rønberg. Lundhede. Esdrop. Rymme.

17. Item fyre biscop *Peders* breffue, att han haffuer [1347-60.] skiøtt Ryber biscopdom och kircke alt hans gots vdi *Kraghede*, *Brørøp*, *Kolstrop* marck, Kraglundt vdi *Hiærem* sogen, en gardt i Væm, en gardt i Krwnderop, alt hans gotze i Rønbergh, en gardt i *Æstwad* sogen, kalles Lundhede, item alt hans gotze i Esdrop mett skoffue och theris tiilligelse vdi *Malt* herredt och alt hans gotze paa Rymme etc.⁴ ||

¹ Brevet, hvis Orig. nu er forsvunden, var af 1274 Febr. 6 (trykt Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 10 efter en Vidisse af 1376 Marts 20, der findes i Orig. i Ribe Stiftskiste 90, men hvis Datum hos Nielsen urigtig anføres som 1373 Marts 17).

² Orig. Ribe Stiftskiste 138, 1403 Juli 30, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 15.

³ Bl. 308 b-310 b ubeskrevne.

⁴ Originaler: Bølling H. 42, 1347 Juli 25, Nielsen, Harsyssels Dipl. Nr. 6; Ribe Stiftskiste 66, 79 og sstds. 1. Suppl. 24, 1347 Juli 25,

¹Priiilegia regum Danorum, ducum et comitum
Slesuicensium et Holsatię. ||

²Erics regis anno 1242.

1242. T. 1. Priiilegium, quod villici canonicorum Ripennsium perpetuo immunes et exempti sint ab omni exactione juri regio attinente, ita quod nulli exactorum regis liceat pro quibuscumque causis eos molestare vel in causam trahere super jure regio etc.³

Anno 1252.

1252. 2. Aliud eiusdem *Erics* [!]⁴ regis, quod villici canonicorum ab omni expeditionis grauamine et ab omni juris regii exactione immunes permaneant et exempti.⁵ ||

Anno 1273.

1273. 3. Confirmatio *Erics* regis super omnibus libertatibus canonicis Ripennsibus a patre suo rege *Christophoro* et aliis suis progenitoribus indultis.⁶

1252.

1252. 4. Alia confirmatio *Erics* [!] regis super libertatibus predecessorum regum, videlicet quod villici canonicorum ab expeditionis grauamine et ab omni juris regii exactione immunes permaneant et exempti.⁷ ||

Erics regis 1313.

1313. 5. Priiilegium et prohibitio, ne quis ecclesiam Ri-

1360 Novbr. 11 og Novbr. 11, Udtog i RDRDM. I Nr. 2116 og II Nr. 2613-14.

¹ Bl. 311 b-313 b ubeskrevne. ² Bl. 314 b ubeskrevet.

³ Orig. Ribe Bisp 109, 1242 Maj, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 178.

⁴ Læs: Christophori.

⁵ Dette eller det nedfr. under T. 4 anførte Brev af samme År findes i Orig i Ribe Stiftskiste 2, 1252 Aug. 9, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 179, jfr. RDRDM. I Nr. 213.

⁶ Orig. Ribe Bisp 121, 1273 Septbr. 27, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 181.

⁷ Jfr. ovfr. Note 5.

pennsem, clericos et colonos eorum tempore sedis vaca[tionis]¹ contra consuetudines aliquas et priuilegia eis indulta presumat aliququaliter molestare.² ||

Erici regis anno 1297.

T. 6. Aliud priuilegium, ne quis officialium regum, 1297.
ciuium vel aliorum quorumcumque laicorum aliquem³ clericum ad forum seculare trahere seu capere vel captum tenere presumat nisi in recenti facto, ratione cuius de jure capi debeat, deprehensum, et tunc ad primam requisitionem episcopi aut sui officialis sibi tradatur per ipsum iuxta excessus exigentiam puniendus.⁴

Anno 1313.

7. Aliud prefati regis, vnus et eiusdem tenoris cum 1313
immediate se precedente.⁵ ||

Woldemari regis.

Anno 1327.

8. Priuilegium et protectorium Woldemari regis super 1327.
canonicis Ripensibus, bonis et familia eorundem, et quod dim[i]serit eis omnia bona sua ruralia ab expeditionis graua mine, impetitione exactoria, inne, studt ceterisque solutionibus, oneribus et seruiciis ad jus regium spectantibus liberi sint et exempti[!], item quod villici illorum preter haffnas pro excessibus tam 40 marcarum quam inferiorum jurium regalium exceptis fridkiøb et naufragio ipsis de cetero respondeant et nulli alii quouis modo.⁶

¹ Håndskriftet: vacante.

² Orig. Ribe Bisp 130, 1313 Juni 15, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 183.

³ Håndskriftet gentager: aliquem.

⁴ Orig. Ribe Bisp 126, 1297 Oktbr. 30, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 181.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 33, 1313 Septbr. 27, Udtog i RDRDM. I Nr. 1031.

⁶ Orig. Ribe Bisp 137, 1327 Juni 28, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 184.

1558. T. 9. ¹Vidisse eiusdem paa danske. Dat. Ribe 1558.¹ ||
Voldemari regis anno 1326.

1326. 10. Aliud priuilegium et confirmatio super libertatibus
predecessorum regum, videlicet quod villici canonicorum ab
expeditionis grauamine et ab omni juris regii exactione im-
munes sint et exempti.²

1326.

1326. 11. Aliud *Voldemari* regis eiusdem tenoris cum duobus
precedentibus. Datum Synderborgh festo Mathei apostoli.³ ||

Christophori regis eius nominis [secundi]⁴.

Anno 1320.

1320. 12. Priuilegium et confirmatio Christophori regis eius-
dem tenoris cum precedente priuilegio *Voldemari* regis etc.⁵ ||

⁶Christophori regis et comitis Palatini Reni.

Erici 1242, Erici 1309, Voldemari 1327.

[1441.] 13. Priuilegium, protectorium et confirmatio omnium
priuilegiorum precedentium regum, prout sonant litterę eorum,
et specialiter dominorum Erici regis sub anno domino 1242
Ripis intrante mense Maio et Erici sub anno domini meccenono
die Olau regis et martiris⁷ in Wordingburgh et Voldemari
regis sub anno domini 1327 in vigilia beatorum apostolorum
Petri et Pauli⁸ Ripis datorum.⁹ ||

¹⁻¹ Tilføjet med en yngre Hånd. — Vidissens Original findes i
Ribe Stiftskiste 601, 1558 Juni 2, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 185.

² Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 11, 1326 Septbr. 21, Udtog i
RDRDM. I Nr. 1454.

³ Orig. Ribe Bisp 135, 1326 Septbr. 21, Hasse III Nr. 600.

⁴ Håndskriftet: primi.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 36, 1320 Juni 28, Terpager, Ripæ Cim-
bricæ S. 183.

⁶ Bl. 318 b ubeskrevet. ⁷ Juli 29. ⁸ Juni 28.

⁹ Orig. Ribe Bisp 158, 1441 Juli 22, Terpager, Ripæ Cimbricæ
S. 186.

1442 Christophori et Christerni regum 1451.

Vidisse 1242, 1309, 1327.

T. 14. Priuilegium, protectorium et confirmatio regis 1442-51.
Christophori vna cum priuilegio, protectorio et confirmatione Christerni regis et comitis de *Oldenborgh* predictis priuilegio, protectorio et confirmationi affixis super omnibus libertatibus et priuilegiis capitulo Ripenssi a precedentibus Danorum regibus concessis; et in eisdem litteris prefati Christophori regis copia seu vidisse de litteris libertatum et priuilegiorum *Erici* regis sub anno domini 1242 et *Erici* regis sub anno domini 1309 die Olai regis¹ in Wordingborgh datis et *Voldemari* regis sub anno domini 1327 in vigilia apostolorum Petri et Pauli² datis.³ ||

Christerni de Oldenborgh vidisse 1242, 1309,

1313, 1327. 1452. ⁴No. 9.⁴

15. Copia seu vidisse per dominum regem Christernum 1452.
et comitem de Oldenborgh de litteris et priuilegiis dominorum regum predecessorum suorum videlicet *Erici* sub anno domini 1242 intrant[e] mense Maio Ripis datis, *Erici* regis datis Wordingborgh anno 1309 die Olai regis¹, *Erici* regis datis Ripis anno domini 1313 die sanctorum Cosme et Damiani⁵, *Waldemari* regis datis Ripis anno domini 1327 in vigilia beatorum apostolorum Petri et Pauli².⁶ ||

¹ Juli 29. ² Juni 28.

³ Christopher af Bayerns Brev (af 1442 Decbr. 26) kendes nu kun i Afskrifter (Udtog i RDRDM. III Nr. 7291); Christiern Is (af 1451 Apr. 9) findes i Orig. i Ribe Stiftskiste 265 (trykt Dipl. Chr. I Nr. 27).

^{4,4} Tilføjet med den ovfr. S. 416 Note 1 nævnte Hånd.

⁵ Septbr. 27.

⁶ Originalen til Brevet af 1452 (Jan. 22) er nu forsvunden, men det findes i en Vidisse af 1471 Juli 9 ell. 16 i Ribe Stiftskiste 322.

¹Priuilegia et confirmationes ducis Jucię et comitis Holsatię.

Woldemari ducis Jucię, Gherardi co. Holsatię 1330.

1330. T. 16. Priuilegia duo, vnus et eiusdem tenoris super omnibus libertatibus capitulo Ripenssi et eius episcopo antea a regibus Danorum concessis et similiter a ducibus Jucię confirmatis, quas eciam de nouo dux et comes prefati in suis dominiis eisdem concedunt etc.² ||

³Her efftherfylger priuilegier paa tydske oc danske.

Christerni primi 1454.

1454. 17. Koning Christens then fyrstes aff thet naffnn priuilegie, att ingen scall geste andre mends tiennere, ehwem the tiilhør, andelig eller wertzlighe, oc att ingen man scall grybe eller grybe ladhe, baste eller bynde loffwen wforwonden och ey fordele eller fordeele lade nogre vden, som loffuen wduiszer.⁴ ||

Protectorium Christerni regis 1460. ⁵No. 8.⁵

1460. 18. Item for^{no} koningh Christens beskermelszebreff, att han haffuer anammett capittell mett theris tiennere och gots, rørandis och wrørandis, vdi syn koninglighe hegn och beskermelsze, ehwar the thennom haffue vdi hertugdøm aff Sleszuig etc.⁶

40 marck sager vdi Synderjutlandt 1475.

1475. 19. Item koning *Christierns* priuilegie, att han haffuer wntt oc forlentt prelater och canicker i Ripe alle fyretiwege

¹ Bl. 320 b ubeskrevet.

² Originaler Ribe Stiftskiste 47 og Ribe Bisp 139, 1330 Oktbr. 1, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 186.

³ Bl. 321 b ubeskrevet.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 274, 1454 Maj 15, Aarsberetn. fra Geheimæarch. V. 64 (efter andre Tekster).

⁵⁻⁵ Tilføjet med den ovfr. S. 416 Note 1 nævnte Hånd.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 295, 1460 Apr. 21.

marck sager oc ther forneden aff alle theris tiennere vdi Synderjutlandt selfue op att bere etc.¹||

T. 20. ²1468 *Christierni primi* breff giffuet biscop 1468. *Peder* oc hans efterkommere at nyde de bierker vdi *Megeltønder, Rømø, Lustrup, Balgum, Henning, Lønborg, Olsstrup, Hardbo, Søvel, Gudum, Bøuling*, som recker paa lenge fra *Fieltring ooss* oc til *Brøstrup bro* oc paa brede fra *Sønderfiord* oc indtil *Ramming sogn* etc., som nogen bierker i *Judland* liggendis friest haffue oc nyde.²||

³Joannis regis. 1484.

21. Koning Hanszes priuilegie och beskermelszebreff 1484. offuer prelather oc canicker i Ripe och alt theris gots oc tienner vdi *Syndrejutlandt* oc *Nørjutlandt*, och att han haffuer wntt oc stadfest thennom alle the nader, priuilegier och friiheder, som hans fader oc andre framfarne koninger vdi Danmarck och hertuger oc greffuer i Holstenn thennom nadeligen wntt oc giffu[et] haffuer, frii oc wbehindrede att nyde och beholde etc.⁴||

Frederi[ci] regis pri[ui]legium in ducatu 1525.

⁵No. 14.⁵

22. Koning Ffrederickes priuilegie vdi furstendomme 1525. Slesswigh och Holsten paa tydske, saa ludendis paa danske, att han haffuer confirmerett oc stadfest prelather, canicker och menighe capittell alle theris priuilegier och friiheder, som thennom aff framfarne hertugher vdi Slesuigh och Holsten nadeligen wntt och giffuen ere, aff fyrstelig gunst och

¹ Brevet, hvis Original nu er forsvunden, var af 1475 Decbr. 26; en Vidisse af det af 1510 Septbr. 27 findes i Ribe Stiftskiste 476.

²⁻² Tilføjet med en Hånd fra c. 1600. — Brevet (af 1468 Novbr. 5) kendes nu kun i Afskrift (Gemeinsch. Arch. XXII. 31); det er trykt i Danske Saml. I. 323.

³ Bl. 323 b ubeskrevet.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 366, 1484 Febr. 5.

⁵⁻⁵ Tilføjet med den ovfr. S. 416 Note 1 nævnte Hånd.

nade, lighesom han haffuer giordt weth andre prelather och ridderskab, och haffuer vdi same sytt breffs macht vntt oc tillat, att thi thennom nyde oc bruge maa lige weth andre prelather oc domherrer, som vdi furstendome Slesuig oc Holsten besiddendis ere.¹||

Frede[*rici*] regis priui[*legium*] in regno 1525.

²In regno. No. 13. Paa danske.²

1525. T. 23. Item koning Ffrederickes beskermselzebref oc confirmatze paa alle the friiheder och priuilegier, som Ryber capittell wnthe och giffne ere aff framfarne koni[*n*]gher vdi Danmarck, saa the thennom hereffther frii och quitt nyde, bruge oc beholde maa for hannom och hans efftherkomer koningher vdi Danmarck och alle andre, som for hans skyldt wille oc schulle giøre och lade etc.³||

⁴Christiani tercii regis huius nominis anno 1551.

²No. 17.²

1551. 24. Koning Christianns beskermselze, priuilegier och confirmats paa alle the priuilegier oc friiheder, som Ryber capittell aff framfarne koni[*n*]gher vdi Danmarck och tesligeste aff framfarne hertugher och greffuer vdi the furstendomme Slesuig och Holstenn nadeligen wntt oc giffuen ere, saa thi thennom hereffther frii oc qwitt nyde och bruge maa for hannom och hans efftherkomer koningher vdi Danmarck, dog then ordinantze om then geistlige religionn thermet wforkrencket etc.; || item att prelathers, canickers oc vicariers arffuinge vdi Rybe schulle nyde halffdeell af then fyrste aars renthe aff theris forlenynger effther theris dødt, och anden halffdelen scall forskickes till vniuersiteth vdi *Kiøpennhaffnn*; item scall oc capittell i Rybe nyde alle

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 505, 1525 Juli 16.

²⁻² Tilføjet med den ovfr. S. 416 Note 1 nævnte Hånd.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 506, 1525 Aug. 24.

⁴ Bl. 325 b ubeskrevet.

then rett och sedwonegh friiheder, som aff fyrste capittels begyndelse werett haffuer, och hwer effther syn older vdi capittell optere oc opstye tiill bedre prebender, nar thi vacerer; item alle the, som renthe haffuer vdi Ryber capittell, schulle theraff holde hwes tonge oc tiennest, ther falder hossz capittell och domkircken, och the, som icke selffue residere hossz kircken, schulle haffue theris fuldttmøndighe || procuratores dageligen hossz kircken besiddendis, som for thennom tiill alle tonge oc tiennest sware oc fultgiøre schulle, vndtaget the, som tiene vdi cancelleryet etc.; item att alle the, som canickedom eller vicaridom haffue eller fangendis wordher vdi Ryber domkircke, schulle boe therhossz oc giøre tiennest vdi kirckenn oc bygge oc forbedre theris gaarde, vden the ere vdi koninglige tiennest eller vdi almyndelig vniuersiteth att studere, och att the, som hagde nogre geistlig forlenyng, førre ordinantzen wdgich, schulle nyde thennom theris lifftiidt; || samledes schulle capittels oc vicariers tiennere vdi Rybe hereffther ey besweris mett egt, holdt eller anden tænghe ythermere end adelens tiennere i noget made, vden for staar nøttørtigheds skyldt behoff ær, och the tha tiillsighes mett koninglige breffue etc.¹

T. 25. ²No. 16. Vidisse deraff fra *Wiborg landsting*.^{2 3} [1551.]
1561.⁴ ²No. 18.²

26. ⁵Konning *Friderici secundi* beskermelszebreff oc 1561.
naadigste confirmatz paa capitels vdi Ribe frihed oc priuilegier effter hans herre faders confirmatz. Dateret Ribe anno 1561.⁵ ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 581, 1551 Apr. 10, Kinch, Ribe Bys Hist. II. 49, jfr. Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 30.

²⁻² Tilføjet med den ovfr. S. 416 Note 1 nævnte Hånd.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 582, 1551 Juli 4.

⁴ Tilføjet med den ovfr. S. 419 Note 2 nævnte Hånd.

⁵⁻⁵ Tilføjet med den ovfr. S. 419 Note 2 nævnte Hånd. — Orig. Ribe Stiftskiste 606, 1561 Febr. 19, Udtog i Kanc. Brevbøger 1561-1565 S. 16.

¹Copia aff kong Frideriks den anden vnder vniuersites
secret giffuit Haffniæ 18. iulii anno 1572.¹

²Paa papir. No. 21.²

1572 og T. 27. ¹En sand oc varhafftig artikel vdschreffuit aff
1571. den ny fundase, som kong Friderik den anden Da[n]markis
oc Norgis kong. m.[?] den lofflig vniuersitet vdi *Købnehaffn*
naadiste gaff til deris besoldings forbedring anno 1571.³

Wii ville oc vdi denne vor fundats haffue confirmert,
stadfest oc bekrefftit alle capiteler vdi vore riger Da[n]-
marck oc Norge, saa de med alle deris priuilegier, friheder
oc statuter, som dem aff os oc vore forfædre konger vdi
Danmarke giffne ere, skulle bliffue ved mact holdt, saa att
huis gotz som ligger til domkerkerne, prælature, canikdome
oc vicarier, skal effther denne dag stedze oc altiid bliffue
dertill vrygelig oc vigenkallit aff os elder vore efterkom-
mere koninger || vdi Danmark vnder Guds euige heffn oc
straff offuer dennem, som noget herymod gør, oc huis gotz
heller renthe skielligen kand beuisis at vere derfra kommen
med vret enthen vdi hogmelt vor herre faders heller vdi vor
tiid, ville vii, naar vii derom bliffuer besøgte, forhjelpe dem
till igen, saa vit som vii kunde gøre det med loug oc retth.

At thenne for^{ne} artickel lyder ord fra ord, som for^{ne}
stander, vinde vii rector oc professores vniuersitatis Hafniensis
med vor indsegel vndertryckt. Hafniæ 18. iulii anno 1572.¹

²No. 19.

1572. 28. Vidisse deraff borgemester oc raadsz vdi *Ribe*.
14. octob. 1572. ||

Christiani IV. No. 25.

1597. 29. Christiani IV confirmation paa Riber capittelsz
privilegier. Dat. Hafn. 1597 9. aug.^{4 2}

¹⁻¹ Tilføjet med den ovfr. S. 334 Note 1 nævnte Hånd.

²⁻² Tilføjet med den ovfr. S. 416 Note 1 nævnte Hånd.

³ 1571 Septbr. 11, se ovfr. S. 288 Note 5.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 620, 1597 Aug. 9.

¹No. 26.

T. 30. *Christiani IV* promiss paa hanz mayst.s 1608. elschel. k. sønsz *Christ. V* vegne de confirmandis privilegiis vniversitatis et capitulorum regni Daniæ. Anno 1608 25. maii.² ||

³Friderici III. No. 28.

31. Friderici tertii electi regis protectorium et privi- 1648. legiorum confirmatio. Anno 1648.⁴

No. 29.

32. *Friderici 3tii* coronati regis privilegiorum capituli 1648. confirmatio. 1648.⁵ ¹ ||

⁶Litterę obligatorię domini regis et aliorum plurimorum.

Item quittanceę regum et multorum aliorum. ||

⁷Georgii Petri cantoris.

U. 1. Item Jørgen Pederßens cantoris beplietelsze att ganghe emellom *Thames Olusßens* arffuinge oc capittell om *Kieldztofft*, om thennom luster then igien att kiøbe etc.⁸

2. Item for^{no} Jørgen Pederßens recognitze, att han

¹⁻¹ Tilføjet med den ovfr. S. 416 Note 1 nævnte Hånd.

² Orig. Ribe Stiftskiste 624, 1608 Maj 25, Rørdam, Danske Kirkelove III Nr. 29.

³ Bl. 329 b ubeskrevet.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 627, 1648 Maj 8, Rørdam, Danske Kirkelove III Nr. 332.

⁵ 1648 Decbr. 9, Afskrift i Kopibog over Ribe Kapitels Dokumenter indsendt 1666, Bl. 9 b; den i Jydske Reg. XI. 96 b indførte Tekst er dateret 1648 Novbr. 30 (Udtog i Secher, Corp. constitut. Daniæ V Nr. 379).

⁶ Bl. 330 b-331 b ubeskrevne. Fra Bl. 332 a incl. begynder atter den oprindelige Hånd i Håndskriftet.

⁷ Bl. 332 b ubeskrevet.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 573, 1545 Decbr. 29. Jfr. nedfr. under Brevet Ø. 26.

haffuer ingen anden rettighed tiill capittels lodt oc deell i then jordt i *Per Dhorns gade* end, som han haffuer kjøpt thennom aff, paa hwilken jordt *Rasmus bager* paa bodhe. ||

Petri Thomę.

U. 3. Item Per Thamss fordom borgmesthers be-
plictelsze paa 40 marck danske.

Mathię Canuti.

4. Item Mats Knwtßens beplictelse att giffue arlig sex marck danske aff then jordt i *Hundgade*, som han kjøpte aff capittell etc.

Jacobi Wybe.

5. Item Jacob Wybes beplictelsze att giffue arlig till jordtskyldt 3 marck danske aff then jordt i *Bødelsgade* for then rettighed, capittell theri hagde.

¹M. *Hans Suane* haffuer kjøpt fri fra capitel anno 81 maii 19 bode *Mats Knudßens* och oc *Jacob Wibis*.¹ ||

Olaui Mwnck.

6. Item Oluff Mwnckes beplictelsze paa nogen attskelighe handell och contracht, som emellom hannom oc capittell giordt ær.

Christiani regis.

7. Item ko^e matt. konyngch Christians bekiendelsze att were capittell 200 daler skyldigh etc.

Super prebenda in Alsleff.

[1543.] 8. Item for^{no} ko. matt. forlenyngsbreff paa thet prebendt vdi Alsleff att schulle bliffue till leszemesthers wnderholdinge.² ||

Sententia contra Paulum Andreę et super prato

Kortzholm.

9. Item ko^e matt. dom emodt mester Pouell Anderßen och paa en engh vdi *Øster Westedt marck*, kalles Kortzholm.

¹⁻¹ Tilføjet med den ovfr. S. 334 Note 1 nævnte Hånd.

² Orig. Ribe Stiftskiste 563, 1543 Marts 9, Terpager, Ripę Cimbricę S. 219.

Iuari Julii super domo s. spiritus.

U. 10. Item Iffuer Juls obligatze och recognitze paa [1543?] then heligands gaardt.¹ ||

Nicolai Sestede.

11. Item Clawes Sesthes och hans hostrues recognitze paa *Bierom* att haffue vdi lye oc festhe och giffue tutoribus ecclesie theraff arligen 4 gyldenn vdi mønttt, som i *Lubeck* och *Hamborgh* gienge och gieffue ere.

12. Och therhossz 2 eydomsbreffue paa for^{ne} *Bierwm* etc.

Magistri Laurentii Nicolai.

13. Item mester Lauris Nielßs recognitze paa thet canickedom effther mester *Peder Anderßs* dødt. ||

²Sequuntur quittantie regum et aliorum diuersorum hominum.

475 marck lb. 8 β.

V. 1. Item koning *Ffederickes* quittantz paa 475^{1/2} marck lb. plogskatt vdi furstendom etc.

157 rynske gyldenn.

2. Item koning *Ffederickes* quittantz paa 157 rynske gyldenn tiill plogskatt vdi furstendomett.

270 marck danske.

3. Item *Othe Holgierdtsøns* quittantz ex parte regis paa 270 marck danske tiill offuerskatt.

42^{1/2} lodt sølf 1 quintyn.

4. Item *Knudt Gyldensterns* quittantz paa 42^{1/2} lodt sølf 1 quintyn ex parte regis. ||

600 rynske gyldenn.

5. Koning *Christians* quittantz paa 600 rynske gyldenn tiill help etc.

¹ Orig. er sagtens Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1543 Apr. 29 (28?); Udtoget er dog i så Fald ikke ganske nøjagtigt.

² Bl. 335 b-336 b ubeskrevne.

500 lodt sølff.

V. 6. Item her *Jahan Borch* schriuers till *Hadersleue* quittantz ex parte regis paa 500 lodt sølff for then tywende pendinge aff theris gots vdi furstendom.

400 daler.

[1545.] 7. Item *Jørgen Pederßs* renthemesters quittantz paa 400 daler.¹

282 marck lb.

[1541.] 8. Item *Cresten Grybs* quittantz ex parte regis paa 282 marck lb. till dubelt plogskatt.² ||

³Iuari Julii.

9. Iffuer *Juls* quittantz paa alle rustnyng, han haffuer giordt for capittell, oc paa alle anden pendinges wdgift etc.

12 roszennobell.

10. Mester *Hans Marquartßs* quittantz paa 12 roszennobell etc.

Per docther.

11. Item *Per* docters quittantz paa 80 daleris.

Iuari Mwnck episcopi.

12. Item *biscop Iffuer Mwnckes* quittantz paa noget guldt, som m. *Claves Giortzen* och m. *Gundi Lange* lonthe aff hannom, och mæler theris breff dødt och machtelos. ||

⁴Litterę aliquot specificę diuersimoda commoda et negotia capituli tangentes etc. ||

⁵Obligatio senatus Ripennisis.

W. 1. Item borgmesters, radts och menigheds breff inden *Ripe*, att capittell scall nyde frii forthe oc fegang inden alle fyre marckemode och att kiøbe paa gaden till

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 572, 1545 Decbr. 28.

² Orig. Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1541 Marts 19.

³ Bl. 338 a-b ubeskrevne.

⁴ Bl. 339 b-341 b ubeskrevne.

⁵ Bl. 342 b ubeskrevet.

theris hwszes wnderholdinge ligesom en anden borger, och att the ey scall bruge nogen welde eller macht eller tage thennom till rette, men beplicte thennom att wdflie capittell theris jordskyldt och ramme theris gaffn, vdi hwes made thi kunde etc.

Om ryttherholdt etc.

W. 2. Item koning *Christerns* breff, att capittell eller [1537.] geistlige personer inden Ripe ey schulle beswares mett rytther oc landzknechts holdt, wden thi fange konghens egen schriuelsze therom.¹||

3. Item en vidisse aff for^{ne} koning *Christierns* breff om ryttherholdt wnder *Jørgen Juls* oc andre gode mends yndzegler. ||

Jordtskyldt vdi Ripe.

4. Item koning *Ffederickes* 2 breffue, att the, som hagne theris bygning paa capittels oc kirckens jordt, schulle wdgiffue then jordskyldt, som ther pleyde aff att ganghe aff arrildz tidt.

5. Item eth tingswintne, att her *Niels Terckelß* hafuer ladet lessze for^{ne} breffue och eskede 3 samfelde ting for^{ne} efftherstandendis jordskyldt.

6. Item biscop *Iffuers* mett flere gode mends dom, att [1533.] the hagne tildømppt capittell oc kircken then jordskyldt, som the aff arryldt haffdt hagne her vdi *Ripe* till nw paa 2 aars tidt, och the, som igien standendis ere, att giøre ther redhe paa, vden thi kan wintne thet i retthegangh.²||

Jernkier. Lusby.

7. Item att *Ryber* by scall arligen paa wor ffrue affthen natiuitatis giffue capittell $\frac{1}{2}$ tønne smør aff Jernkier och Lusby marcke, saa framt the icki scall were forbrotte. ||

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 528, 1537 Septbr. 6.

² Orig. Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1533 Septbr. 10.

Lagheffdt inden Ryber byy oc byfredt.

- [1509.] W. 8. Item lagheffdt paa alle capittels gaarde, husze, jorde och eyndom inden Ryber byy och byfredt till alle fyre marckemode.¹
- [1531.] 9. Item koning *Ffederickes* confirmatze och vidisse paa for^{no} lagheffdt ludendis ordt fra ordt mett hoffuitbreff.² ||
De ordinatione schole etc. ³Er en domschole.³
- [1145.] 10. Item quod canonici cum episcopo habeant ordinationem schole Ripennisis.⁴
- [1298.] 11. Juramentum prestandum per eligendum in episcopum.⁵
Bryncke. ³Nu øde.³
12. Item copia litterarum *Georgii Hanß* super curia Bryncke. ||

⁶Super ecclesiis parochialibus dingnitatibus et capitulo Ripensi annexis. ||

⁷Decanatus.

1306. X. 1. Vnio ecclesię *Jern* ad decanatum in ecclesia Ripennis. Anno 1306.⁸
1312. 2. Confirmatio *archiepiscopi Lundensis* super eadem vnione. Anno 1312.⁹

¹ Brevet, hvis Original nu er forsvunden, var af 1509 Apr. 28 (trykt Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bilag S. 28 efter den i den følgende Note nævnte Stadfæstelse).

² Orig. Ribe Stiftskiste 517, 1531 Juli 28, Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bilag S. 28.

³⁻³ Vistnok tilføjet med en noget yngre Hånd.

⁴ 1145 Juni 13, Afskrift efter Stadfæstelse af 1245 Septbr. 12 i Ribe Oldemoder (Udgaven S. 40).

⁵ Orig. Ribe Bisp 127, 1298 Apr. 8, Ribe Oldemoder S. 46.

⁶ Bl. 346 a-351 b ubeskrevne. ⁷ Bl. 352 b ubeskrevet.

⁸ Orig. Ribe Stiftskiste 24, 1306 Novbr. 18, dansk Oversættelse i Kinch, Ribe Bys Hist. I. 136.

⁹ Orig. Ribe Stiftskiste 32, 1312 Septbr. 22, Udtog i RDRDM. I Nr. 976.

X. 3. Intimatio electionis capituli pro decano eligendo.

4. Item confirmatio *Pii* papę super electione noui decani, quoties decanatus vacauerit. ||

¹Cantoria.

5. Annexio *Frøtz* herridt, *Kalslund* herridt et *Manøø* 1321. ad cantoriam Ripennsem. Anno 1321.²

6. Deliberatio capituli cum episcopo de annexione prepositurę ad cantoriam. Anno 1330.³

7. Vnio et annexio prepositurę *Almynd sytzell* cum ecclesia *Smydstrop* ad cantoriam. Anno 1330.⁴ ||

Skadtste.

8. Item quod cantor, qui pro tempore fuerit, det succentori singulis annis marcam annonę de ecclesia Skasthe cantorię annexa. Anno 1452.⁵ ||

Sequuntur litterę ecclesiarum capitulo Ripensi annexarum.

S. Petri.

9. Vnio ecclesię diui Petri apud *Ripis* ad capitulum Ripennse. Anno 1486.⁶

Janderop.

10. Permutatio ecclesię parochialis Janderop, ita quod perpetuo libere cędat ordinationi capituli, pro ecclesia *Møgeltunder*. Anno 1486.⁷ ||

¹ Bl. 353 b ubeskrevet.

² Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 10, 1321 Apr. 17, Hasse III Nr. 441.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 45, 1330 Apr. 6, Udtog i RDRDM. I Nr. 1579.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 48 (1330 Decbr. 23, Terpager, Ripę Cimbricę S. 155) eller Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 12 (samme Dag, Hasse III Nr. 735).

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 268, 1452 Septbr. 7.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 382, 1486 Decbr. 20.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 383, 1486 Decbr. 20.

Balgum. Tunder.

1214. X. 11. Collatio ecclesiarum Balghum et Tunder et bonorum in *Lwndhenra* ad capitulum pro sustentatione trium canonicorum. Anno 1214.¹
1215. 12. Confirmatio *archiepiscopi Lundensis* super eisdem. Anno 1215.²
- [1216.] 13. Confirmatio *Innocentii* pape super ecclesiis Tunder et Balghum et bonis in *Lwundenraa* ad capitulum Ripennse.³ ||
Westedt.
1455. 14. Vnio et annexio ecclesie *Wester Westedt* ad capitulum per episcopum *Hinricum*. Anno 1455.⁴
1462. 15. Vnio et annexio eiusdem ecclesie ad capitulum per *Pium* papam. Anno 1462.
1530. 16. Item confirmatio ducis *Christiani* modo regis *Danorum* super ecclesiis *Fardrup* et *Vestedt* ad capitulum cum autoritate instituendi et destituendi sacellanum ibidem, quoties opus fuerit. Datum anno 1530. ||
Graff sogen.
- [1502.] 17. Vnio et annexio *ecclesie sancti sepulchri* extra *civitatem Ripensem* ad sacristanum, qui pro tempore fuerit.⁵
Darrwm.
- [1278.] 18. Ordinatio *Tuonnis* episcopi, vt de ecclesia *Darrwm* singulis annis dentur due marchę siliginis ad vsum pauperum scholarium etc.⁶ ||

¹ 1214 uden Dag, Afskrift i Ribe Oldemoder (Udgaven S. 34).

² 1215 uden Dag, Afskrift i Ribe Oldemoder (Udgaven S. 35).

³ Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 1, 1216 Juni 3, Terpager, Ripę Cimbricę S. 131.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 279, 1455 Febr. 28, Terpager, Ripę Cimbricę S. 222.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 442, 1502 Marts 29, Terpager, Ripę Cimbricę S. 216.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 6, 1278 Marts 27, Terpager, Ripę Cimbricę S. 494.

¹Testamenta piorum hominum defunctorum.

Curia in Høm.

X. 19. Testamentum magistri *Otonis Boecii* ca- [1427-
nonici, in quo legat capitulo Ripensi curiam suam in Høm 29.]
in parochia *Seem* vna cum bonis suis in parochia *Emmer-*
leff; item custodi ecclesię marcam lubicensem pro visita-
tione horologii.² ||

Hylderop et Tanderop.

20. Testamentum *Jacobi* cantoris super bonis in Hylde-
rop et Tanderop ad fabricam ecclesię *Fardrup*.

Lille Jerne. Giøtzwang. Tharm.

21. Testamentum *Petri* archidiaconi super vna curia
in Lille Jerne et alia curia in Giøtzwangh in parochia *Ty-*
strop et super curia in Tharm, cuius dimidietas cędat *domu*
sancti spiritus et alia dimidietas pauperibus scolaribus in
Pugehussz. ||

Gamell scholegardt.

22. Testamentum *Llaurentii* scolastici super domo
antiquioris scholę in *Pugardtgadhe*. ||

³Statuta capituli Ripennsis, quibus a Romanis
pontificibus et episcopis Ripensibus est dotatum. ||

⁴Jacobi episcopi.

Y. 1. Statutum, quod quilibet primitus instituendus
in canonicum habebit *prebendam Januę*.⁵

Cristerni episcopi.

2. Statutum, quod quilibet in canonicum receptus dabit [1425.]

¹ Bl. 357 a-361 b ubeskrevne.² Orig. Ribe Stiftskiste 189, 1427 Aug. 1 (1429 Maj 6), Erslev, Testamenter Nr. 86.³ Bl. 363 b-367 b ubeskrevne.⁴ Bl. 368 b ubeskrevet.⁵ Orig. Ribe Bisp 140, Uden Datum, Terpager, Ripę Cimbricę S. 135.

pro sui institutione vnam marcham puri argenti ad ornamenta ecclesie comparanda infra annum etc.¹ ||

Hinrici episcopi anno 1455.

1455. Y. 3. Statutum, quod recipiendus in canonicum dabit capitulo 80 florenos renenses ante assecutionem vocis et loci in capitulo, dempto salario vicariorum consueto; item quod quilibet canonicus, siue residens siue non residens, dabit choralibus chori annue 4or solidos grossorum; item quod quilibet in residentia sua canonicali personalem faciat residentiam et relinquat moriens in eadem inuentarium valens sex marcas lubicenses; item quod nullus recipiatur in canonicum, qui ad triennium in studio priuilegiato non studuerit aut studere ad tot annos mediante iuramento promiserit vel saltem sit nobilis.² ||

Hartuici episcopi 1497.

1497. 4. Statutum, quod numerus duodecim canonicorum residentium apud ecclesiam non augeatur.³

Iuari episcopi 1502.

1502. 5. Statutum, quod duodecim meliores prebende in eodem statuto enumerate cedant vsui duodecim personarum residentium, et earundem liberam habeant dispositionem, cum vacauerint, propria auctoritate citra aliquam episcoporum requisitionem etc.⁴

- [1511.] 6. Item interpretatio eiusdem statuti per eundem dominum Iuarum Mwnck episcopum etc.⁵ ||

¹ Orig. Ribe Bisp 156, 1425 Juni 2, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 172.

² Orig. Ribe Bisp 159, 1455 Marts 6, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 173.

³ Orig. Ribe Bisp 163, 1497 Marts 29, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 135.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 444, 1502 Marts 30, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 136.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 480, 1511 Oktbr. 10.

Esgeri episcopi. Bispgaffue.

Y. 7. Statutum Esgeri episcopi, quod villici canonico- [1261.]
 rum liberi sint et exempti a jure episcopali, quod vul-
 gariter dicitur bispgaffue.¹

Helebrødt.

8. Statuta duo, quod villici canonicorum immunes sint [1236-
 a jure episcopali, quod vulgo dicitur helebrødt.² || 61.]

Statuta de redditibus defunctorum canonicorum.

Tuonis episcopi 1282.

9. Statutum, vt redditus clericorum in festo aposto- 1282.
 lorum Philippi et Jacobi vel post decedentium eis integraliter
 vsque ad futurum pasca cędant pro debitis soluendis.³ ||

Johannis episcopi 1318.

10. Aliud statutum, vt om[ne]s⁴ redditus prebendę 1318.
 canonicalis cuiuscumque canonici in festo Michaelis archan-
 geli vel post decedentis ei et suis heredibus integraliter ex-
 ceptis redditibus communitatis vsque ad proximum pasca
 cędant pro debitis soluendis etc., ita tamen quod sui heredes
 vicariis chori pro eo satisfaciant.⁵ ||

⁶De ecclesiis parochialibus vacantibus.

Gunneri episcopi 1245.

11. Duo statuta eiusdem tenoris, vt in vacatione cu- 1245.

¹ Orig. Ribe Bisp 120, 1261 Jan. 7, Terpager, Ripę Cimbricę S. 179.

² Det ene Brev fandtes i Orig. i Ribe Stiftskiste 1 (1236 uden Dag, Terpager, Ripę Cimbricę S. 178), men mangler nu; det andet findes i Orig. i Ribe Stiftskiste 5, 1261 Jan. 7, Terpager, Ripę Cimbricę S. 180.

³ Orig. Ribe Bisp 122, 1282 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 480.

⁴ Håndskriftet: omems.

⁵ Orig. Ribe Bisp 132, 1318 Apr. 21, Terpager, Ripę Cimbricę S. 193.

⁶ Bl. 372 a-b ubeskrevet.

iusque ecclesie parochialis fructus primi anni deuoluantur ad solutionem debitorum cathedralis ecclesie, que contraxit pro redemptione *Tuuonis* episcopi e captiuitate holsatica.¹

Tuuonis episcopi anno 1285.

1285. Y. 12. Aliud statutum, vt medietas reddituum primi anni de ecclesiis vacantibus domino cantori nomine capituli sine qualibet contradictione debeat assingnari.²||

³Hinrici et Petri episcoporum.

[1455-65.] 13. Statutum, quod villici dominorum capitularium sint liberi ab omni exactione episcopali, et quod habeant auctoritatem extorquendi penam pecuniariam a suis, olim episcopi reseruatum, ratione interdicti aut excommunicationis.⁴||

⁵Clementis pape.

[1310 ell. 1347.] 14. Confirmatio pape Clementis super priuilegiis et libertatibus capituli Ripennsis.⁶

Pauli pape.

[1469.] 15. Alia confirmatio super eisdem.⁷||

⁸Parochia diue virginis. ||

⁹Meeldam.

Z. 1. Item her *Cresten Frelles* skiøde paa thet hussz, boder och jordt paa Meeldam paa then syndre side gaden nest westen *gamell Jon Suder* fra gaden och neder till aen.

¹ Originaler Ribe Bisp 111 og 110, 1245 Septbr. 15 og 16. den sidste trykt Hasse I Nr. 653, jfr. RDRDM. I Nr. 165.

² Orig. Ribe Stiftskiste 8, 1285 Aug. 16, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 154.

³ Bl. 373 b ubeskrevet.

⁴ Originaler Ribe Stiftskiste 278 og 307, 1455 Jan. 3 og 1465 Juli 12.

⁵ Bl. 374 b ubeskrevet.

⁶ 1310 ell. 1347 Jan. 9, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 188.

⁷ Orig. Ribe Stiftskiste 314, (1468 o:) 1469 Marts 10, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 189.

⁸ Bl. 375 b-379 b ubeskrevne.

⁹ Bl. 380 b ubeskrevet.

Thet er then jordt, som Jacob Wybes hwssz nw
paa staar.

Z. 2. Item her *Claves Crestenßs* archidegens breff, att han haffuer panthsatt *Kordt Stercke* en jordt ligendis paa *Meeldam*, som *Nis Pouelß smedt* paa bode, som skylder arlig 5 marck danske.

3. Item for^{ne} *Kortt Sterckes* breff, att han oplader capittell bode for^{ne} panthebreff och jordt ligendis østen och synden nest weth møllebroffuen. ||

Wester Westedt. Becky. Lille Darrwm.

4. Item her *Egerdt Frelles* och her *Jahan Frelles* ridders stadfestelsze paa theris faders breff, och selfue skiøder capittel 2 toffte ligendis paa for^{ne} *Meeldam*; item theris stadfestelsze paa alle thi breffue, som theris brodher for^{ne} her *Claves Crestenß* haffuer giffuet capittell, som er paa *Cresten Porsszes* gots i Wester Westedt sogen och paa ffrue *Katherins* gots *van Hagen* i Wester Westedt sogen, item paa en gaardt i Lille Darrwm och paa en gardt i Becky och theris rettighedt aff then jordt i *Hvide Aaghes* tofft, som *Nis Nielß* i wære haffuer.¹ ||

Thet er then tofft, som Hans Perß Faniger
nw paa boer.

5. Item her *Egerth Frelles* riddhers och hans broders panthebreff paa then jordt paa *Meeldam*, som *Lydick koch* paa bode, som skylder arlig 4 marck danske.

Dom.

6. Item borgmesters och radts dom emellom capittell oc for^{ne} *Hans Fanynger* om then jordskyldt aff for^{ne} tofft.

Then jordt staar nw Knudt Jellings hussz paa.

7. Item eth panthebreff, att *Nis kremmer* haffuer panthesatt *Nis Vamdrup* allt hans rettighedt i then halff jordt, som hans hussz paa staar.

¹ Jfr. ovfr. under I. 6.

Z. 8. Item for^{ne} *Nis Wamdrups* breff, att han oplader for^{ne} capittell same panth och panthebreff; och liger then joridt paa *Meeldam* paa then nørre sidhe weth gaden och strecker seg neder till aæn. ||

¹Jes Crestenß weth wandbroff.

9. Item Jes Crestenßs breff paa en marck renthe i hans hussz hossz wandbroffuen norden nest *Niels Pouelßs* radmands hussz etc.

Hennyng guldsmedt och Jens Twille.

[1397.] 10. Item *Hermen Oszenbryghes* recognitze och gienbreff paa then joridt emellom thet steenhussz, som liger twertt offuer fra torffuet nest westen Jens Twylles hussz, som Hennyng guldsmedt oc Jens Twille bruger til hobe och skylder arlig 27 þ till jordtskyldt.² ||

³Prestgade.

11. Item skiødebreff paa *Jes Qwyes* gaardt i Prestgadhe halfft till capittell och anden halffdel ad fabricam ecclesie Ripensis.

Som her Pouell Michelß nw boer.

[1456.] 12. Item eth instrumenth, att her *Arfast Vldonis* haffuer skiøtt her *Per Jebß* paa capittels wegne then tofft, som han paa bode, mett alle syn lenge och brede och mett alle then bygningh, som therpaa staar.⁴

M. Hans Marquartß.

13. Item mester Hans Marquortßsens gaffuebreff paa then boo i *Prestgade* østen weth gaden oc nest norden op till *Clawes Sestedes* boder, som *Lauris trwmslaer* nw vdi boer. ||

¹ Bl. 382 b-383 a ubeskrevne.

² 1397 Novbr. 10, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 441.

³ Bl. 384 a ubeskrevet.

⁴ Orig. Ribe Købstad 104, 1456 Marts 4.

¹Her Niels Torkelßens gaardt.

Z. 14. Item mageskift emellom capittell och her *Knudt* [1448.] *Perß* paa en partt aff then jordt, her Niels Terckelßs gaardt paa staar i *Scholegade*, for en tofft westen fra *graabrødre kircke* till wederlegh.²

15. Item for^{ne} her *Knudt Perßs* attkom paa then [144..] gardt och bygning, som stodt paa then for^{ne} tofft westen *graabrøder kircke*.³

16. Item *Anders Perßs* skiøde paa 2 søsterdele vdi then jordt, for^{ne} her Niels Torckelßs gaardt paa staar. ||
Scolegade.

17. Item eth panthebreff, att *Michel Hworn* haffuer panthet her *Andhers Brock* thet hussz och jordt, som er nw *scholehussz* i Ripe.

Scolehussz.

18. Item *Per Brockes* skiøde paa same hussz och jordt, som strecker seg ynd till thet gamell steenhussz, som capittell tiilhør, nest op till thet hussz, her *Pally Perß* sisth aff døde, som var succentor. ||

Snagdall.

19. Item eth gode mends wintne, att *Cirstine Hen-* [1510.] *nicks* solde biscop *Iffuer* thet hussz yndbygget vdi Snagdall, som hwn selff i bode.⁴

20. Item skiøde paa thet jordt, som same hussz paa [1510]. staar, och paa then steenhussz, som *Lave Staphenß* nw vdi were haffuer.⁵

¹ Bl. 385 a-386 a ubeskrevne.

² Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 45, 1448 Juli 17, Udtog i RDRDM. III Nr. 7804.

³ Orig. det medtagne Brev af 144. Onsdag efter Febr. 14 i Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 43, Udtog i RDRDM. III, Udat. Breve Nr. 426.

⁴ 1510 Apr. 19, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 542.

⁵ 1510 Juli 6, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 435.

[1514.] Z. 21. Item for^{ne} biscop *Iffuers* skiøde, att han siden haffuer skiøtt capittell for^{ne} hussz och jordt att scall bliffue tiill Snagdall, som er canickersidentze.¹||

Stenbodegade, som kalles Kremmergade.

22. Item *Verner offuerskers* panthebreff paa thet hussz, som *Wilken* fordom tidt i bode och *Per Hwidt* nw tilhør, paa then wester sidhe gaden.

[1444.] 23. Item *Hans Jahanßs* recognitze och beplichtelse att giffue arlig 4 ð groth aff then jordt och mwr, som *Claves Sesthes* webners gaardt nw paa staar, ligendis alle nest synden op till thenne forschreffuen *Per Hwids* gaardt.²||

³Ryber torghe.

[1509.] 24. Item panthebreff paa thet hussz paa torghet, som *Per Twornwm* nw vdi boer, theraff aarlig 4 marck danske.⁴

Kooll.

[1474.] 25. Item *Radke Bolkens* breff paa 14 tønner kooll att holdes arlig vdi en yldpande i domkircken till fattige folkes behoff, aff hwilke klockeren scall haffue 2 tønner kooll, och scall thi wdgiffues aff thet her *Niels Torckelßens* hussz ligendis twertt offuer fra *Mats kedelsmeds* hussz, som han kiøpte aff *Lamberth Knutß* kleensmedt.⁵||

⁶Graabrødergade.

[1457 og . . .] 26. Item 5 skiødebreffue paa then tofft och steenhus i Grabrødergade paa then synder side gaden emellom *Seuren bardtskers* hussz och thet treehussz, som her *Palli* succentor sith aff døde.⁷

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 487, 1514 Maj 5, Brudstykke i Thorup, Blandede Efterretn. ang. Ribe Cathedralskole IV. 26.

² Orig. Ribe Stiftskiste 237, 1444 Marts 7, Udtog i RDRDM. III Nr. 7410.

³ Bl. 388 b ubeskrevet.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 470, 1509 Apr. 19.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 335, 1474 Septbr. 14.

⁶ Bl. 389 b-390 a ubeskrevne.

⁷ Et af dem: Orig. Ribe Stiftskiste 287, 1457 Febr. 1.

Z. 27. Item eth panthebreff paa 100 marck vdi same steenhussz.

28. Item eth forligelsebreff emellom 3 søsthre om [1445.] for^{ne} steenhussz.¹

29. Item her *Aryldt Giertls* breff, att han kiender seg att haffue same hussz i lye oc feste aff capittell.

Østen graabrøder closther.

30. Item mageskiift mett conuenth i graabrødre paa en jordt ligendis østen weth graabrøder closther, och skyller arlig 12 β danske.||

31. Item hertug *Woldemars* dombreff paa jordt westen [1344.] fra graabrødre, som mester *Jens Friis* hagde skiøtt till capittell.² ||

³Grønergade. Ffiskergade.||

⁴Grønergade.

Karen Jenskones gaardt.

Æ. 1. Item eth panthebreff, att Kathryn Jenskone haffuer panthesatt her *Jens Perß* canick hennes gardt for 40 marck, som strecker seg aff Grønergade och till *Nor-mantzgade* vdi syn lenghe.

2. Item eth skiødebreff, att for^{ne} Kathryne siden haffuer soldt och skiøtt for^{ne} her *Jens Perß* same gaardt.

3. Item hennes datthers *Alike Erlandz* fuldbyrdt och [1416 samtycke mett twinne breffue paa thet panth oc skiøde, ^{og . . .}] som hennes moder hagde giordt for^{ne} her *Jens Perß*.⁵ ||

¹ 1445 Jan. 20, Begyndelsen trykt Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 273 (jfr. Brevet af 1445 Juni 1, Ribe Købstad 109, Udtog i RDRDM. III Nr. 7520).

² Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 18, 1344 Juni 7, Udtog i RDRDM. I Nr. 2014.

³ Bl. 391 b ubeskrevet. ⁴ Bl. 392 b ubeskrevet.

⁵ Det ene: Orig. Ribe Stiftskiste 164, 1416 Septbr. 21, Udtog i RDRDM. III Nr. 5605.

Æ. 4. Item eth breff, att *Pouell Tyman* hennes broder oc for^{ne} *Alike Erlands* haffde wntt for^{ne} Karen Jenskone att panthe, sæle och affhende same gardt, hwem [*hwnn*] wille.

5. Item biscop *Peders* breff, att for^{ne} Karen Jenskone hagde lofflig bewiist, att for^{ne} gardt war lofflig laffboden.

6. Item eth papyrsbreff, att hwn self fyrst oc siden hennes broder *Pouell Tideman* hagde lofflig laffboden for^{ne} gardt.¹

7. Item *Jahan Erlands*s skiøde paa en steenhus och jordt och nyy boder, som hans oldemoder hagde tillforne skiøtt her *Jens Perß*, mett jordens lenge och brede weth bode gader. ||

Skiøde.

[1419.] 8. Item for^{ne} her *Jens Perßs* skiøde, att han haffuer skiøtt och giffuet capittell for^{ne} gardt mett alle syne rette tilligelse.²

Recognitze.

9. Item *Ingwor Wynthers* breff, att han bekiender seg att haffue capittels gardt vdi lye ligendis emellom Grønergade och *Normandgade* mett steenhus i gaarden och tree boder weth gaden. ||

³Breffue paa en tofft emellom *Henrick Rynsbergs* och lille *Tidemans* gaarde i Grønergade.

10. Item eth panthebreff, att same tofft er panthesatt *Henrick Jenß* till forwedspanth.

11. Item for^{ne} *Henrick Jenßs* skiødebref paa same tofft.

¹ Orig. måske et medtaget, til c. 1400 henført Brev i Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv (hvis Datum nu mangler).

² 1419 Septbr. 8, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 112 (en dansk Oversættelse fra det 16. Århundrede findes i Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv).

³ Bl. 394 b-395 a ubeskrevne.

Æ. 12. Item eth breff, att for^{ne} *Jens* [!] *Jenß* er yndførdt i same tofft effther hertughens befalingh.

13. Item hertug *Waldemars* twinne dombreffue paa same tofft.

14. Item eth greffue *Gierts* dombreff om for^{ne} tofft. ||
¹Jon bundes tofft.

15. Item Jon bundes panthebreff, att han haffuer panthesatt capittell och kircken tiil hobe en steenhus ligendis i Grønergade meere emodt synden mett syn tofft etc. och mett frii gang neder till aaen.

Recognitio.

16. Item eth recognitze, att *Berntt Feyle* kiender seg att haffue for^{ne} steenhus i feste aff bispen, capittell och kirckeweryer for arlig affgift etc. ||

Diuersimodę litterę in Grønergade super terris, quarum situs ignoratur.

17. Item eth instrumenth, att *Karen Peter Herbers* efftherleffuerske gaff och vnthe capittell hennes tofft i Grønergade paa syn ytherste tidt.

Jacob Wuwroden.

18. Item skiødebreff paa $\frac{1}{2}$ tofft i Grønergade paa then øster sidhe weth gaden, som Jacob Wuwroden paa bode.

19. Item eth skiødebreff, som *Jacob Rolefß* haffuer vdgifuet paa en gardt i Grønergade. ||

Latitudo 16 vlnarum. Longitudo 40 vlnarum.

20. Item skiøde paa en tofft i Grønergade paa then wester sidhe emellom kirckens tofft paa then synder sidhe oc *Pouell Tidemans* paa then nær sidhe mett syn lenge och brede.

¹ Bl. 396 a ubeskrevet.

Hennichinus Rødt.

Æ. 21. Item Hennicke Rødtzs skiøde paa en tofft i Grønergade paa then wester sidhe emellom *Jacob Jenßs* och *Herman Jenßs* paa then synder sidhe och capittels jordt paa then nær sidhe.

Joannes Ketilli.

22. Item Jens Keelßs skiøde paa jordt i Grønergade paa then øster sidhe gaden mett theris lenghe och brede och mett thet hussz, therpaa stodt. ||

Store Tyghi.

23. Item eth panthebreff paa store Tyghes hussz i Grønergade paa then wester sidhe weth gaden for 30 marck, theraff arligh 2 marck danske. ||

¹Borgmester och radt.

[1418.] 24. Item 2 breffue til hobe stucken, thet ene ludendis, att borgmester oc radt schulle arligen giffue capittell 12 þ till ewig tidt aff *Pouell Tidemands* hussz och jordt i Grøner-
[1369.] gade mett meere jordt etc.²; thet andet ludendis, att thi schulle och giffue arligen 4 þ sterlinghe, som gjør 12 þ danske, till capittell aff *Elszo Marqwordt Holstes* hussz oc tofft i Grønergade etc.³ ||

⁴Ffiskergade.

25. Item skiødebreff paa en tofft hossz *Cicell Boddys* hussz i Fiskergade.

26. Item *Pally Perßens* panthebreff paa en gardt i Fiskergadhe sonden hossz *Henrick Klynckers* hussz.

27. Item *Metthe Staphens* panthebreff paa hennes

¹ Bl. 398 b ubeskrevet.

² Orig. Ribe Købstad 107, 1418 Febr. 19, Udtog i RDRDM. III Nr. 5701.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 83, 1369 Maj 25, Udtog i RDRDM. II Nr. 2871.

⁴ Bl. 399 b.402 a ubeskrevne.

hussz och jordt i Fiskergade synden nest thet steenhussz, som man kaller *Kirtz steenhus.*||

Fiskergade.

Æ. 28. Item panthebreff paa en gaardt i Fysker-gade paa then wester side emellom two fierdingstye twertt offuer fra *Jes Matßens* hussz.

Require plura testimonia super bonis in Fiskergade inter litteras vilļę *Jestedt* in prouintia *Kalstund* herredt.

Item biscop Jens aff Arhus.

29. Item biscop Jenszes gaffbreff aff Arhus paa attskelige pendinge oc renthe vdi husze, toffte, jordt och eyndom vdi Fyskergade oc ander stes vdi *Ripe.*||

¹Parochię Petri et Nicolai.||

²Parochia Petri.

Ø. 1. Item *Hans Naddys* skiøde paa en tofft paa [1408.] *Dam* paa then synder side weth gaden emellom møllen och *Slusszbro.*³

2. Item twinne panthebreffue, att *Tydeman Mynster* haffuer panthesatt *Gierdt Borcken* syne jorde ligendis paa *Dam* hossz møllen och ther øster fra same mølle mett hussz och bygningh.

3. Item *Herman Røøtz* panthebreff paa en tofft i *Bodemandgadhe* och paa en anden tofft norden och westen *sancti Peders kircke* och halffdell aff en tofft emellom *Herman Røøtz* gaardt och aaen.

4. Item koning *Erickes* dombreff paa for^{ne} toffte etc.||

5. Item en skiødebreff, som *Greghers Jebß* haffuer giordt mester *Niels Marquortß* paa 2 toffte ligendis paa *Nederdam* fra gaden och neder till aaen.

¹ Bl. 403 b ubeskrevet.

² Bl. 404 b ubeskrevet.

³ 1408 Septbr. 25, Terpager, Ripæ Cimbrica S. 50.

- [1341.] 0. 6. Item biscop *Peders* [!] och capittels breff paa *Eby Nielßs* gaardt ligendis i sancti *Peders* sognen.¹
7. Item *Gyselberths* skiøde *de Brunckhorst* paa 2 toffte paa *Dam* emellom møllen och slussze paa [b]eghi² sider weth gaden.
8. Item greffue *Gierts* aff *Holsten* dombreff paa for^{ne} 2 toffte ligendis paa *Dam*, som forscr^{uit} staar. ||
- [1387.] 9. Item *Gotschacke Jenßs* breff paa fem boder och the toffte, thi paa staar, ligendis paa *Dam*.³
10. Item koning *Ffrederickes* dom paa jordskyldt aff *Seuren schriffuers* oc *Jens Seurenßs* jordt paa *Nederdam* norden weth gaden, som thi paa boer, mett 3 tingswintner ludendis paa same jordtskyldt; och thet er thi 2 toffte, som mester *Niels Marquortß* kiøpte aff *Greers Jeipß* vt prius.
11. Item *Jens Seurenßs* bepectelsze paa for^{ne} jordtskyldt. ||
- [1375.] 12. Item dombreff af *Ryber* tingh paa nogre jorde vden *Nørportt*, som her *Esgi Skalmiß* och mester *Gerloff smydt* om trette, att the mett then jordt, *Boo suder* paa bode, wortte for^{ne} her *Esghe* tiilldømt.⁴ ||
- Ffrue *Maryne Pixsteens* fundus apud s. spiritum; duo fundi in *Grønergade*; ffundi apud predicatores; fundus in *Aggere*, vbi habitauit *Anders Hanß* sutor postea; duo fundi extra portam aquilonarem.
13. Item eth instrumenth, att ffrue *Maryn Pixstens* scøtte capittell hennes gaardt, som hwn i bode, oc en tofft østen fra then *heligands kirckegardt* och paa en tofft i *Grønergade*, som 2 boder paa staar, och hennes toffte

¹ 1341 Juni 2, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 110, der dog i Stedet for det urigtige Peder har Jacob som Bispens Navn.

² Håndskriftet: geghi.

³ 1387 Aug. 22, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 160.

⁴ Orig. Ribe Stiftskiste 88, 1375 Marts 20, Udtog i RDRDM. II Nr. 3053.

westen fra sorttebrøder closter vdi *Bredegade*; item en tofft paa Dam, som *lille Jon suder* paa bode; item 2 toffte vden *Nørporth* alle nest op tiill porthen.

Anders Hanß sutor.

Ø. 14. Item *Gierth Anderßs* testamenth paa for^{ne} tofft paa *damen*, som Anders Hanß suder paa bode.

En tofft paa *Nederdam*. *Sudergade*.

15. Item for^{ne} ffrue *Maryne Pixstens* skiøde paa en tofft paa *dammen* scilicet *Nederdam* emellom *Sluszebhoff* oc porten paa then nør side gaden och en tofft i *Sudergade* paa then synder sidhe gaden. ||

16. Item eth breff, att *Wilkynd Pixsten* war en frii mand. ||

¹Parochia Nicolai.

17. Item *Hennicke Bewerstens* twinne panthebreffue paa 2 toffte norden fra *sancti Nicolai kircke* mett theris lenge och brede benefndt, och er wilkordspanth, som *Per Sach* och *Mats Crestenß* paa bode.

18. Item *Jon Nielßs* [!] skiøde paa en tofft vden [1386.] *Nørportt* weth *Langbroff* i then gade, som løber wdt till *ffruer closter*, mett syn lenge och brede fra gaden och neder till aæn.²

Langbroff vbi.

Langbroff er then broff nest wden *Nørportt*. ||

19. Item eth panthebreff, som *Woldburgh*, *Sorte* [1443.] *Jenßs* efftherleffuerske, hagde wdgiffuet, ludendis paa en tofft hossz aæn vdi s. Nicolai sogen, som er deelt vdi tree partte och skylder arlig 24 ð danske, mett capittels breff søyet till for^{ne} panthebreff.³

¹ Bl. 408 a-b ubeskrevet.

² 1386 Marts 27, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 49, der dog i Stedet for Jon Nielß har Nicholaus Joonsen.

³ Originaler Ribe Stiftskiste 233-34, 1443 Septbr. 5 og 10, Udtog i RDRDM. III Nr. 7359 og 7361.

Lydick Hartleßens borgmesthers tofft.

[1448.] 20. Item *Trogels Nielßs* panthebreff paa Lydick Hartleßs tofft vden *Nørportt* i then gade, som ganger till *ffruer closther*, paa then wester side weth gaaden, oc strecker seg neder till aaen, skylder arlig two mark¹, mett [1454.] capittels breff tiillsøyet for^{no} panthebreff.² ||

21. Item panthebreff paa en tofft vden *Nørportt* hossz *Somertorgh* paa then øster sidhe emellom twinne andre capittels toffte, som *Cicel Niels Perßs* datther haffuer wdgiffuett.

Somertorffue.

Somertorgh er then platze vden *Nørportt*, som *Per Thamß* fordom borgmester lodt sette then staldt paa hossz *dorekysthe* oc saa øster till salig *Per Ibßs* stoldt. ||

22. Item mesther *Hans Seurenßs* skiødebreff paa eth stycke joridt vden *Nørportt* fra gaden och neder till aaen emellom 2 jorde, som capittell fich aff *sworttebrødre*. ||

³Breffue paa Kieldstofft.

1462. 23. Item eth skiødebreff, att *Cresten Porssze* paa syn egen vegne och mett fuldtmacht aff syn broder *Jahan Porssze* skiøtte *Thermen Jeipß* borgmesther i *Ripe* en tofft, kalles Kieldstofft, ligendis westen fra *ffruer closter* och strecker seg neder tiill aaen. Datum 1462.

1480. 24. Item eth panthebreff, att *Henrick Thermenß* hagne panthesatt hans broder *Frederick Thermenß* hans partt i Kieldztofft for 20 marck danske etc. Anno 1480.

1492. 25. Item eth skiødebreff, att her *Hans Thermenß* hagne skiøtt hans swagher *Thames Olusß* och *Twe Knutß*

¹ Orig. (o: Pantebrev af Lydike Hartlevsson til Troels Nielsen) Ribe Stiftskiste 256, 1448 Oktbr. 22, Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe VII, Bilag S. 9.

² Orig. Ribe Stiftskiste 271, 1454 Febr. 12.

³ Bl. 411 a ubeskrevet.

och begis theris hostruer alle hans deell effther fader och moder vdi Kieldztoff. Datum 1492. ||

Ø. 26. Item *Thames Olußs* breff, att han hagde 1513. skiøtt for^{ne} Kieldztofft till Ryber capittell for en ewig aar-tidt, dogh saa att hans arffuinge schulle haffue frii gienkiøb, om the wille then igien kiøbe, och tha schulle the giffue capittell therfor 100 rynske gyldenn vdi guldt. Datum 1513 die Ambrosii confessoris.¹

Item then tofft solde och skiøtte capittell *Jørgen Ped-erßenn* renthemesther for 70 daler anno 1545 tisdag nest effther juledagh², och haffuer han giffuet capittell hans gienbreff att holde thennom qwitt for *Thames Olußens* arffuinge, om the nogen tid talde therpaa etc.³ ||

⁴Parochia s. Joannis. ||

⁵Pugardsgade. Her Cresten Anderßens gaardt.

AA. 1. Item twinne skiødebreffue paa then gardt, [1294 her Cresten Anderß canick fordom i bode, som nw mester 08 ...] *Hans Swanyng* degen i Ripe vdi boer.⁶

Thet er ther, som then gamell schole stodt i fordom tidt.

2. Item her *Wilhelms* forstanders i *Pugardt* skiøde⁷ [1338.] och testamenth⁸ paa en gaardt och steenhus vdi s. *Hans gade*, som han kiøpte aff *Jeb Haarh*.

3. Item eth andet breff, att han yndfryett same [1338.]

¹ Org. AM. VIII. 24, 1513 Apr. 4. ² Decbr. 29. ³ Se U. 1 ovfr.

⁴ Bl. 412 b-413 b ubeskrevet. ⁵ Bl. 414 b ubeskrevet.

⁶ Det ene: Orig. Ribe Stiftskiste 15, 1294 Septbr. 17, Udtog i RDRDM. I Nr. 633.

⁷ 1338 Juni 10, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 473 (o: Grev Gerhards Vidne om Skødet).

⁸ Ribe Stiftskiste 54, 1338 Maj 25, Erslev, Testamenter Nr. 35.

gardt fra greffuen aff *Holsten* aff then rett, han ther vdi hagede.¹

AA. 4. Item greffue *Erickes* [!] dombreff, att same gardt er dømpt till Ryber schole.²

[1397 og ...] 5. Item her *Niels Lunds* oc her *Esgi Lunds* twinne skiødebreff paa same gardt.³ ||

Mesther Niels Marquortßs gaardt.

[1397?] 6. Item eth breff, att her *Peder Pederß* och her *Jon Pederß* haffuer hagdt then gaardt vdi lye aff capittell, som m. Niels Marqwordß fordom i bode, nest synden op till byens fierdingstye i *Pugardsgade*.⁴

[1416.] 7. Item biscop *Peders* dombreff paa same gaardt.⁵

[1510.] 8. Item *Ryber* byes och capittels mageskiffbreff paa en stycke jordt nest sønden op till for^{no} gardt for *Staghens tofft* till wederlegh.⁶

9. Item gode mends dom paa same stycke jordt effther koningh *Ffederickes* befalingh. ||

M. Niels Marquortßs oc her Cresten Anderßs aboelstofft.

[1510?] 10. Item byens skiøde paa then tofft, som mester Niels Marquortß oc her Cresten Anderß canicker paa bode vdi *Puggaardsgade*.⁷ ||

¹ Orig. Danske Selsk. Membr. 1338 Juni 23, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 474.

² Uden Datum, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 474, der dog i Stedet for Erick har Gh., ∴ Gherardus.

³ Det ene: Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 35, 1397 Septbr. 1, Udtog i RDRDM. II Nr. 4138.

⁴ Formodentlig 1397 Maj 16, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 478.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 38, 1416 Maj 29, Udtog i RDRDM. III Nr. 5589.

⁶ Orig. Ribe Stiftskiste 473, 1510 Jan. 20, Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bilag S. 21.

⁷ Orig. vistnok Ribe Stiftskiste 474, 1510 Maj 1.

¹S. Hans gade.

AA. 11. Item *Hans Flammyngs* och hans hostrues [1404.] *Sabyens* breff, att thi haffue fest her *Hans Ryghe* en theris tofft, som strecker seg aff *Bredegade* och till s. Hans gade.²

Then jordt kiöpte Frands Matß a[ff] capittell.

12. Item for^{ne} *Sabyens* skiøde, att hwn haffuer skiött [1427?] for^{no} her *Hans Ryghe* same tofft.³

13. Item her *Hans Ryges* breff, att han frandelis haffuer skiött capittell for^{ne} tofft.

14. Item ffrue *Thale Porszes* skiøde paa same jordt. Wilkordspanth.

15. Item *Hans Flammyngs* panthebreff paa for^{ne} tofft mett wylkor. ||

Hossz bispgardt.

16. Item *Jes Hermenßs* panthebreff paa en gardt weth bispgaardt, theraff arlig 4 þ groth.

17. Item her *Jens Tockeßens* recognitze oc festebreff [1404.] paa same gardt; thet er then gardt nest sonden op till *sogengaardt*.⁴

En kaalgardsjordt.

18. Item biscop *Crestens* breff paa en kalgardsjordt [1305.] østen s. *Hans kirckegardt* nest sonden op till bispgards jordt, som her *Niels Torchelß* i were haffuer.⁵

Bredegade.

19. Item *Kortt Stakes* wilkortzpanthebreff paa en tofft vdi *Bredegade* paa then øster sidhe. ||

¹ Bl. 416 b ubeskrevet.

² Orig. Ribe Stiftskiste 142, 1404 Aug. 15, Udtog i RDRDM. III Nr. 4647.

³ Orig. måske Ribe Stiftskiste 186 (1427 Septbr. 6, Udtog i RDRDM. III Nr. 6327), der dog i så Fald er urigtig gengiven i Registraturen.

⁴ 1404 Juni 20, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 26.

⁵ Orig. Ribe Stiftskiste 22, 1305 Apr. 17, Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bilag S. 3.

Then bygningh oc jordt synden sogengaardt.

[1466.] AA. 20. Item *Wyckman skredhers* skiøde paa same gardt nest sønden weth sogengardt till *Maryagers closther*.¹

21. Item eth tingswintne, att *Mette Wyckmands* gaff halffdell aff same gardt till *Maryager*.

[1481
og ...] 22. Item twinne skiødebrefue aff *Maryager*, att thi siden haffue skiøtt mester *Lambertt* for^{ne} eyndom.²

23. Item *Nis Jonßs smeds* skiødebref paa for^{ne} gardt.

24. Item capittels festebrefue, att thi haffue fest siden *Wyckman schreder* same gardt paa leye.

25. Item *Per Fryszes* opladelszebref till for^{ne} *Nis Jonß* paa same gardt.

[1465.] 26. Item *Erick Josepßs* skiøde paa same gardt.³ ||

27. Item skiøde paa en gardt norden fra *Synderportt*.

[1335.] 28. Item eth gamelt skiøde paa $\frac{1}{2}$ tofft och en gardt emellom *Tymand Lilles* gaardt och sogenprestes gaardt.⁴ ||

Her Hans Lanckens gardt.

29. Item *Jes Hermenßs Grewerods* skiøde paa en tofft och steenhus twertt offuer fra *Frederick Tidemans* hussz, gaden emellom ligendis, mett en abildgardt, som strecker seg neder till *Pugards* jordt mett syn lenge och brede benefft.

Pro sacrista. ⁵Dat. 1411.⁵

1411. 30. Item her *Jens Nielßs* aff *Wilsleff* skiøde paa same gardt for en residents till sacristam och hans efftherkomer till ewig tidt.⁶ ||

¹ Brevet, hvis Orig. nu er forsvunden, var af 1466 Juni 6-12; en udateret Vidisse af det findes i Ribe Købstad 112.

² Det ene: Orig. Ribe Stiftskiste 350, 1481 Jan. 8.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 309, 1465 Maj 31.

⁴ 1335 Apr. 4, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 27.

⁵⁻⁵ Senere tilføjet, muligvis med Peder Terpagers Hånd.

⁶ 1411 Juli 31, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 217.

¹Badstwegade.

AA. 31. Item *Esgi Holstes* twinne skiødebreffue paa [1439-
en tofft mett syn bygning, som han kiøpte aff ffruue *Thale* 60.]
Porszes, ligendis weth badstwen paa then nør side gaden,
som *Thames Opsneom* och *Jens Iffuerß* etc. kiøpte aff
capittell.²

32. Item eth panthebreff, att *Ingerdt Boosdatther*
haffuer panthesatt capittell hennes hussz nest hussz bad-
stwen for en marck till arlig leye theraff. ||

Ex opposito domus Regel smeds.

33. Item biscop *Peders* dom paa then gardt, her [1417.]
Niels Kallißen gaff tiill capittell twertt offuer fra Regel
smeds gardt, som er then hiørnehussz, som man ganger
neder i *Hwndegade*.³

34. Item her *Niels Kallißs* skiøde paa same gaardt.

35. Item *Maryn Pixstens* skiøde paa same gaardt.⁴ [1383.]
Sudergade.

36. Item *Thames Lodwigßs* skiøde paa en tofft i
Sudergade.

37. Item *Giødy Baghes* borgmesthers i *Ripe* skiøde
paa en tofft, som liger till for^{ne} gaardt. ||

Hundgade. Wintne om lagheffdt.

38. Item eth domswintne, att capittell lofflig hagde [1509.]
tilboden theris laffheffdt paa alt theris gots och eyndom
inden *Ryber* byfredt och portte, och fogden ey wille finde
thennom till heffdt.⁵

¹ Bl. 419 b ubeskrevet.

² 1439 Jan. 7 og 1460 Maj 16, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 545
og 546.

³ Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 39, 1417 Aug. 2, Udtog i
RDRDM. III Nr. 5669.

⁴ 1383 Maj 26, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 27.

⁵ Orig. Topograf. Saml. C, Ribe Bispearkiv 1509 Marts 13.

Landztingsdom paa lagheffdt.

AA. 39. Item landztingsdom, att capittell bleff ther funden till for^{ne} heffdt paa ald for^{ne} eyndom och besynderlig paa then gardt, *Hans skynder* vdi bode.

30 aars heffdt.

[1485.] 40. Item landztingsdom paa 30 aars heffdt.¹

41. Item capittels bepictelsze att holde *Cicell Thamss-datthers* artidt etc. af en steenus och tofft vdi *Hundgade.* ||

Testamentum Twonis Attanmarck.

[1309.] 42. Item Tve Attenmarckes testamenth paa en tofft twertt offuer, som man ganger ynd vdi *sortebrøder*, och paa en eng i *Resby* enghi.²

Scotatio.

43. Item skiøde paa en gaardt norden fra *Synderportt.* ||

³Lauris Tøgerßs tofft.

[1397.] 44. Item *Tve Skwgs* recognitze paa thet steenus emodt *Synderportt* och paa then tofft, som ther tilhor, som Lauris Tøgerß nw vdi lye haffuer, for 2 marck arlig tiill jordskyldt, oc er hwszet nw affbrott.⁴

Horsstorgh.

45. Item *Mattis Stygs* skiøde, att han skiotte her *Hans Tøstiß Jull* en gaardt och jordt hossz Horsstorgh vdi s. Hans sogenn; puto esse curiam immediate prescriptam. ||

⁵Breffue paa nogre attskelighe enghi.

46. Item *Bolde Stigs* skiøde paa en holm och alle hennes rettighedt i *Møgellenghi.*

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 367, 1485 Jan. 15.

² 1309 Aug. 9, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 377.

³ Bl. 422 a-424 b ubeskrevne.

⁴ 1397 Juli 30, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 46.

⁵ Bl. 425 b ubeskrevet.

AA. 47. Item biscop *Peders* skiødebreff, att han haffuer [1350.] skiøtt och giffuet sogenprest till *s. Peders kircke* vden for *Ripe* then omkast engh, som *Hennick Myre* tillhørde, oc alle hans federne enghi i *Westerenghi* oc the enghi, han kiøpte aff *Pyllegryms* arffuinge.¹

48. Item twinne vidisse aff for^{ne} biscop *Pedhers* [1387
breff.² || og . . .]

49. Item eth skiødebreff, att *Jens Biørn* haffuer soldt mester *Ostredt* en engh i *Reffuekier* paa *Obeling* marck, som er 9 skar helder 9 lessz høø. ||

³Copie aff try kongelige breffue paa it canicke-
dom, præbende oc residentz til sogneprestens
vnderholdning til vor frue domkircke vdi Ribe.

Christiani III.

Wi Christian met Guds naade Danmarckis, Norgis, 1545.
Vendis oc Gottis konning, hertug vdi Sleszuig, Holsten,
Stormarn oc Dytmersken, greffue vdi Oldenborg oc Delmen-
horst gøre alle vitterligt, at wi nu aff vor synderlig gunst
oc naade, saa oc paa det at religionen maa oc kand saa
meget desz bedre bliffue ved, haffue vndt oc tilladet oc met
dette vort obne breff vnde oc tillade, at osz elskelige her
Frantz Clausøn prædicant oc sogneprest vdi vor frue dom-
kircke vdi vor købsted Ribe maa oc skal nu fange den før-
ste canickepræbende, som vaccerer oc ledig bliffuer i for^{ne}
Riber domkircke nest effter den canickepræbende, som wi
tilforne haffue vndt oc giffuet vort breff || paa til en doctors

¹ 1350 Marts 24, Terpager, Ripæ Cimbricæ S. 380, jfr. RDRDM. I Nr. 2244.

² Den ene: Orig. Ribe Stiftskiste 1. Suppl. 32, 1387 Novbr. 23, Udtog i RDRDM. II Nr. 3615.

³ Bl. 427 a-445 a ubeskrevne. Bl 445 b-451 b skrevne med Hænder fra c. 1600, Bl. 445 b-448 b med én Hånd og Bl. 449 a-b med en anden; jfr. videre nedfr. S. 459 Note 1.

oc licentiatz in medicinis vnderholdning der samme steds, huilcken for^{ne} præbende oc canickedom met sin residentz oc alt anden rente oc rettighed for^{ne} her Frantz maa oc skal haffue, nyde, bruge oc beholde vdi sin lifftid oc saa lenge hand leffuer, oc skal hand vere den første, der anammes skal for en resident, nest effter den doctor oc licentiat er bleffuen residerendis, oc da nyde oc beholde sin canickeportion oc dieling vdi skifftegodz ligesom en anden canicke, der residerer oc sidder hosz kircken, effter som capitlet self beuilget oc samtyct haffuer. Oc naar hand død oc affgangen er, da skal for^{ne} præbende oc canickedom oc residentz altid vere oc bliffue hosz den person oc hans effterkommere, som er prædicant oc sogneprest til for^{ne} Riber domkircke al den stund oc saa lenge, at huer haffuer samme sogneprestembede. Thi forbiude wi alle, ihuo de helst ere eller vere kunde, serdelis vore fogder, embitzmend oc andre, for^{ne} her Frantz vdi sin lifftid oc siden hans effterkommere sogneprester i vor frue domkircke effter hannem herimod paa for^{ne} canickedom oc residentz eller nogen desz rette tilliggelse at hindre eller vdi nogen maade forfang at gøre vnder vort hyldiste oc naade. Giffuet i vor købsted Ribe den odenszdag nest effter vor frue dag kyndermisz aar etc. 1545 vnder vort signet.

Christian.

Relator *Andreas* [*Barby*]
præpositus [*Roskildensis*].¹ ||

Friderici II.

1584. Wi Friderich den anden met Guds naade Danmarckis, Norgis, Vendis oc Gottis konning, hertug vdi Sleszuig, Holsten, Stormarn oc Dyttersken, greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorst gøre alle vitterligt, at efftersom osz elskelige

¹ Orig. Ribe Stiftskiste 569, 1545 Febr. 4; hvad der er sat i {}, er suppleret fra Originalen.

borgemester oc raadmend vdi vor købsted *Ribe* haffue vnderdanigste ladet giffue osz til kende, huorledis vor kiere herre fader salig oc hoglofflig ihukommelse nogen tid forleden skal naadigste haffue beuilget oc tillat, at det canickedømme, præbende oc residentz, som osz elskelige hederlige oc hoglerd mand m. *Frantz Claußøn* nu superintendent vdi *Opslo* stigt vdi vort rige *Norge* er met forleent vdi Riber domkircke, skulle altid effter hans død oc affgang vere oc bliffue hosz den person oc hans effterkommere, som er predicant oc sogneprest til Riber domkircke al den stund oc saa lenge, at huer haffuer samme sogneprestis embede, effter hogbemelte vor kiere herre faders breff derpaa vdgiffuet viidere formelder. vnderdanigste || begerendis, wi samme hogbemelte vor kiere herre faders beuillinge oc fundatz vdi de maade ville naadigste confirmere oc samtycke, da paa det for^{ne} sogneprester til domkircken vdi Ribe mue met en tilbørlig vnderholdning bliffue forsørget, haffue wi aff vor synderlige gunst oc naade fuldbyrd, samtyckt oc stadfest oc nu met dette vort obne breff fuldbyrde, samtycke oc stadfeste samme hogbemelte vor kiere herre faders beuillinge offuer for^{ne} canickedømme, præbende oc residentz at mue oc skulle effter for^{ne} *Frantz Claußøns* død oc affgong vere oc bliffue til den predicant oc sogneprestis vnderholdinge, som nu er eller hereffter komendis vorder til for^{ne} domkircke vdi Ribe, effter som hogbemelte vor kiere herre fader det dertil forordnet oc funderet haffuer. Thi forbiude wi vore fogder, embitzmend oc alle andre for^{ne} predicant oc sogneprest til for^{ne} Riber domkircke herimod paa for^{ne} canickedømme oc residentz effter for^{ne} m. *Frantz Claußøns* død, effter som for^{mt} staar, at hindre eller vdi noger maade forfang at gøre vnder vor hyldiste oc naade. Giffuet paa vort slot Drotningborg den 7. dag junii aar etc. 1584 vnder vort signet.

Friderich. ||

Christiani III.

1592. Wi Christian den fjerde met Guds naade Danmarckis, Norgis, Vendis oc Gottis vdualde konning, hertug vdi Sleszwig, Holsten, Stormarn oc Ditmarsken, greffue vdi Oldenborg oc Delmenhorst gøre alle vitterligt, at efftersom der nu vaccerer oc ledigt er it præbenda oc canickedom vdi Riber capitel efter affgangne m. *Frantz Claußøn* forðum superintendent vdi *Oslo* stict vdi vort rige *Norge*, oc samme canickedom met residentzen haffuer naadigste veret forscreffuit oc beuilget aff hogbaarne førster oc herrer vor kiere herre faderfader konning *Christian* oc vor kiere herre fader konning *Friderich*, begge salig oc hoglofflig ihukommelse, at skulle efter for^{ne} m. *Frantz Claußøns* dødelig affgang funderis [oc] perpetueris til predicantens til vor frue domkircke vdi vor købsted Ribe hans vnderholdning oc ophold, effterdi hand fast ringe skal vere forsørgt, da haffue wi Gud almectigste til loff oc ære, Guds tieniste oc || relligionen der samme steds til forfre[m]melse oc gode vndt, beuilget oc tilladet oc nu met dette vort obne breff vnde, beuilge oc tillade, at predicanten vdi vor frue domkircke vdi for^{ne} Ribe, den, som nu er heller hereffter kommendis vorder, mue oc skulle en effter anden al den stund oc saa lenge, at huer haffuer samme sogneprestens embede, strax effter capitels statuter oc privilegier anamme oc bekomme for^{ne} præbende, canickedom oc residentz, som effter for^{ne} m. *Frantz Claußøn* vaccerer, oc den til sin vnderholdning for hans embede oc bestilninge niude, bruge oc beholde altid oc hereffter til euig tid, hand oc hans effterkommere met option oc portion vdi bonis communibus oc anden dez rente oc capitels herlighed effter capitels statuter, som andre residerende canicker der samme steds niude, bruge oc bekomme. Forbiudendis alle, ihuo de helst ere eller vere kunde, [ser]||delis vore fogder, embitzmend oc alle andre predicanten vdi for^{ne} vor frue domkircke vdi Ribe, den, som

nu er eller hereffter komendis vorder, herimod til euig tid paa for^{ne} canickedomme, præbende, residentz oc desz tilligendis rente oc rettighed effter capitels statuter at niude oc bruge, effter som forscreffuit staaer, at hindre eller vdi noget maade forfang at gøre vnder vor hyldiste oc naade. Giffuet paa vort slot Københaffn den 7. februarii aar etc. 1592 vnder vort signet.

Hogbemelte vor allernaadigste vdualde herre printz oc konnings tilforordnede regeringsraad.

Peder Munck *Jørgen Rosenkrantz*
egen hand. egen haand. ||

¹ *Frederich denn anden* med Gudz 1578.
naa[de] Danmarckis, Norgis, Wendis
och Gotthis [konning].

Vor synderlig gunst tillforrn. Wiider, ath som thitt och offthe for osz beklagis, at naar nogenn mand, som paa landtzbyern[e] boer, døer och affgaar, tha nødis och trengis then dødis efftherladene enche att stede och feste thenn gaar, hindis hoszbonde aff døde, och vii nogenn aar siidenn forleden haffue thenn leylighedt offuerveyet och betencht, s[aa] och naadigst beuilgitt, att hereffther skulle herom i [saa] maade holdis med vort och kronens godz offuer allt vort riige Danmarch, att naar saa skeede, att noge[n] bonde paa vortt och kronens godz her vdi riigett døde och affgich, thaa skulle hans effterladene høstrue vdenn indfestninge besidde gaardenn med all sin tilliggellsze, ald thenn stund hun sidder enche och wmandit och hun kunde holde gaardenn v[ed] liige och tilbørlig tiid theraff vdgiffue och giøre, hues ther bør aff att gange med rette, effther som the breffue, thenn tiidt therom ere vdgangne, viider[e] formelder, och efftherdi sligtt vdi sig selff er christe[liggt] och billigtt,

¹ Jfr. ovfr. S. 453 Note 3.

att fattige encher med faderløse børn icke skulle forskiudis och giøris huszvild effther the[ris] hosbonders affgang, tha haffue vii nu Gu[d] allmecthiste till loff, priisz och ehre endeligenn besluttit och ville hereffther vdi liige maade [hol]dett haffue med capittelers och domkirckers bønnder och thiener offuer all riigett, att naa[r nogen] bonde paa capitels eller domkirckers gods døer [och] affgaar, tha maa och skall hans effterladene [enche] vdenn indfestninge nyde och besidde gaardenn [med] || sinn tilliggelse, all thenn stund hun sidder enche och wmandett; men dersom hun vill giffis igien, thaa skall thend, som samme quinde tager, vere plictig at feste och haffue thett vdi thendz minde, som samme godz med forleent er och thett vdi vere och forsuar haffuer, førend hand drager vdi gaarden. Dog skall samme encke vere sin hosbonde och herschaff hørige och liudige, bygge och forbedre gaardenn och vdgiffue landgilde, giesteri och andenn rettighed, som ther bør aff at gaa, bethimelig till gode rede och ey leye eller lone bortt agger, eng, skouff eller andenn eyendomme, som till gaarden hør. Bedendis ether therefore oc ville, at i oc ethers effterkommere effter thenne dag vider ether thereffter at forholde ther vdi capittelet met capittels oc domkirckens gotz, oc at i thette vort breff lader forkynde ther paa capittelet, saa at alle oc huer, bode the, som ther neruerendis residere, och the, som haffue procuratores eller fogder, kunde vide thennem thereffter at rette, at aldellis inthet heremod gøris; saa framt nogen fordrister thennom thil heremod nogen encke med stedsmaal at besuere, the tha icke aff theris egit ville thet igen vdligge oc betale oc theroffuer straffis som the, vore breffue oc bud icke acte ville. Thermet skeer vor allfuorlige vilge oc befalinge. Screffuit paa vort slot Frederichsborg thend 24. dag aprilis aar etc. 1578 vnder vort signet. ||

¹Hereffter følger en copie paa det breff, som Riber capitel effter kong. maiestats konning Friderici II [*scriffuelse*] gaff Albret Friisz til Haritzkiær om det godz ved Ringkøbing, oc for^{ne} Albret Friiss vdi lige maade gaff capitlet it breff derimod, som findes hoss capitlet.

Prælater, canicker oc menige capitel vdi Riber domkircke¹ 1589.
gøre vitterligt for alle, at som wi vdi det aar 1587 den 22. dag maii haffue bekommet vor allernaadigste herre oc konnings konning Friderichs den anden salig oc hoglofflig ihukommelse naadigste scriffuelse oc beuilning met hans naadis haand vndercreffuet, lydendis vdi sin indhold vdi alle maade ord fra ord, som effter følger:

Frederich den anden met Guds naade Danmarckis, 1587.
Norgis, Wendis oc Gottis konning. [*Vor*] synderlig gunst tilforn. Viider, at osz elskelige Albret Friis vor mand, raadt oc embitzmand paa vor slot *Riberhusz* haffuer vnderdanigstt giffuit osz til kiende, at eders capitel skal haffue nogen gaarde, godtz, jord, enge oc eyendomme wed vor kiøbstedt Ringkiøping liggendis², || som affgangne *Iffuer Nielßøn* fordom borgemester samme stedtz haffde aff capitel vdi leye oc feste, som er først nogen agger oc jord paa Ringkiøping marck, skylder aarligen ti ørtuger biug, ett boel, kaldis *Damgaardt*, vdi *Rindom* sogn, som *Peder Nielßøn* nu i boer, skylder aarlig thre ørtuge korn, ett boel, kaldis *Beyredgaardt*, *Knud Anderßøn* i boer, skylder tre ortuge korn, ett boel vdi *No*, *Jes Laßøn* i boer, giffuer 1 ortug korn, ett boel vdi *Leem* sogn vdi *Lambeck*, skylder

¹⁻¹ Skrevet med den ovfr. S. 419 Note 2 nævnte Hånd. Fortsættelsen indtil Registraturens Slutning er skreven med den Hånd, der har skrevet Bl. 445 b-448 b, en Hånd, der, så vidt skønnes, er forskellig fra den S. 419 Note 2 nævnte.

² I Margenen tilføjes med den ovfr. S. 419 Note 2 nævnte Hånd: De his bonis vide supra folio 277, 278, 279.

24 lesz thorff at hente aff heden, en øde tofft emellem Ringkøping oc Rindom, sammeledis disze effther^{ne} enge liggendis vdi Rindom enge, som er 26 lesz, *Anne Nielskone* oc *Karen Jenskone* bruge, thie, *Zidzel Jeppis* bruger, otte lesz, *Anne Chrestens* bruge[r], oc otte lesz, *Matz KarlBøn* bruger, tre lesz, *Chresten Jensøn*, tre lesz, *Olluff JenBøn*, tre lesz, *Pouel Nielson* i Rindom bruger, to lesz, *Chresten Nielson*, et lasz, *Lauritz Pederson*, otte lesz, *Chresten Thuesøn* bruger etc., item saa meget jord oc eng, som brugis til den gaard vdi Rindom, som *Jens scriffuer* nu i boer, skylder 2 ortuge korn, huilcke for^{ne} gaarde, godtz, jorde, enge oc eyendomme for^{ne} Albret Friisz haffuer verit vor beferdring til eder begierendis, i hannem for nogen anden ville vnde [for] tilbørlig leye, affgiff oc rettighed, som hand er offuerbødig deraff at giffue oc gøre, oc begieret, wi naa||digst ville vnde oc beuilge, at naar hand engang kunde komme til den leylighed at gøre eder anden stedtz skiøl oc vederleg for samme godtz, wii da ville hannem beuilge samme godtz til maglaug oc endelig skiffte at bekomme, vdi huilcke begge for^{ne} hans begieringer wi naadigst hannom haffue beuilgit. Thi bede wi eder oc naadigste begiere, at i for^{ne} capitels gaarde, godtz, jord, enge oc eyendomme met al deris affgiff, herlighed oc rettighed, effter som affgangen Iffuer Nielson dennem hafft haffuer, for^{ne} Albret Friisz for nogen anden ville vnde oc beuilge for tilbørlig leye, affgiff oc rettighed, som deraff bør at gange, oc naar hand kand gøre capitlit deremod nøyactig beylelig skiel oc vederlag, at i da vnde hannem samme eyendomme til skiffte, dog haffuendis tilbørlig indseende met, at capitlet skeer vdi ingen maade forkort, saa framt i icke ville stande derfor til rette. Dermet giøre i osz til vilge. Befalendis eder Gud. Screffuit paa vort slot Koldinghusz thend 29. dag aprilis aar etc. 1587 vnder vort signet;

da effter slig k. m. naadigste begering oc beuilning haffue wi vndt, beuilget oc samtycket, at naar for^{ne} Iffuer Nielsons høstro *Else Iffuers*, som aff Riber capitel haffuer for^{ne} godtz, enge oc eyendomme vdi leye oc feste vdi hindis lifftid, dør oc affgaaer, maa for^{ne} Albret Friisz samme g[odtz] || oc eyendomme strax til sig anamme, haffue, nyde. bruge oc beholde met saa skæl, at hand aarligen vdi lauge-tide skal førnøye oc giffue til Riber capitel aff samme godtz til gode rede vdi *Ribe* to oc tiuffue ortuge byg met Riber maal, oc naar hand met det første kunde gøre capitlet derimod nøyactig beleylig skiel oc vederlaug vdi jordegods effter hogstbemelte k. m. breffs lydelse for samme gods, da bepligte wi osz oc vore effterkommere vdi capitlet at gøre for^{ne} Albret Friis oc hans arffuinge nøyactige foruaring paa samme magelaug oc endelig skiffte. Oc vdimidlertid skal Albret Friis selff suare til huis trette, som paa samme gods kand føris, oc capitlet ey dermet at besueris i nogen maade. Ey heller skal hand lade godtzet forminskis eller forringis, men heller at forbedre det oc at lade forfare oc tale paa huis godz, som kand findis at vere foruult oc kommet derfra, som haffuer hørt dertil aff gammel tid met rette, ey heller at gøre for^{ne} Else Iffuers nogen hinder eller forfang paa samme godtz vdi hindis lifftid imod hendis festebreffs lydelse, vdi alle maade ligeruisz, som det genbreff indholder, som for^{ne} Albret Friis capitlet derpaa giffuet haffuer. Til ydermere vidnisbyrd haffue wi ladet henge capitels segel her nedenfor. Actum Ribe den 24. nouembris aar effter Guds byrd 1589.

37.

Registraturer over Breve
i
Slesvig Biskops Arkiv
på Svavsted.

Uden Datum og 1588(-1631).

På den slesvigske Biskops Slot Svavsted fandtes et Arkiv, som i Året 1552 blev undersøgt og i alt Fald delvis registreret af en Mand ved Navn Wulf Schirmpster, der senere, i 1588, forekommer som Byskriver i Slesvig By¹. Om sit Forhold til Svavsted-Arkivet har han efterladt en egenhændig Optegnelse, der formodentlig er affattet omtrent 1588 og nævner forskellige Breve, men for den aller største Dels Vedkommende meget summarisk, hvad der ikke kan undre, da Optegnelsen ligger en længere Årrække efter selve Registreringen. Wulf Schirmpsters Beretning, der er bevaret sammen med en af Teksterne af den nedennævnte Registratur af 1588 og nu findes indlagt i den såkaldte Svavsted-Bog (i Rigsarkivet), er trykt nedenfor under I; Numrene foran de enkelte Udtog er tilsatte af Udgiveren. Der er intet Forsøg gjort på at identificere Beretningens Breve med bevarede Originaler, da den er så summarisk affattet, og Henvisningerne til de bevarede Breve betydelig lettere kan gives ved den efterfølgende udførligere Registratur.

Efter Hertug Adolph af Gottorps Død 1586 tog Kong Frederik II Slesvig Bispestols Ejendomme i Besiddelse, deriblandt Svavsted, hvor Claus v. Ahlefeldt til Gelting sattes til Amtmand; og der foretoges nu på Kongens Foranstaltning flere Arbejder for at gøre Svavsted-Arkivets Indhold lettere at benytte². Et af disse Arbejder var Affattelsen af den nysnævnte Svavsted-Bog, som dog først blev færdig efter Kongens Død; et andet Arbejde blev derimod hurtigere

¹ Om Svavsted-Arkivet findes udførlige Efterretninger i afdøde Arkivsekretær Matthiessens Samlinger i Rigsarkivet, et Hæfte „Urkundenbuch des Bisthums S.“ (i Pakken „Materiale til Udgivelse af Ulrik Petersens Afskrift af Registrum capituli 1440-50“); Wulf Schirmpster omtales i dette Hæfte S. 5-7.

² Jfr. Noodt, Beiträge zur Erläuterung der Civil-Kirchen- u. Gelehrten Hist. der Herzogth. II. 366 f.

afsluttet, nemlig Tilvejebringelsen af en kortere Registratur over Arkivet. Det er denne, i 1588 forfattede Registratur, som er trykt nedenfor under II. Den haves i flere Eksemplarer; det, som er lagt til Grund for Aftrykket nedenfor, og som vi betegner som A, findes i den i Rigsarkivet tilbageblevne Del af Gottorper-Arkivet, Pakke 100, i et blåt Omslag med Udskrift af afløde Arkivsekretær Matthiessen, der ligeledes har indført Registraturen på det tilsvarende Sted af den gamle Lohmannske Registrant over Gottorper-Arkivet, nemlig i Bindet for Camera II S. 352 og 353, hvor Lohmann selv ikke nævner den. Den er et Foliohæfte bestående af 18 Blade, af hvilke Bl. 1 a kun indeholder en nu overstreget Titel, der i en noget anden Form gentages på Bl. 2 a. Bl. 1 b er ubeskrevet, og ligeså Bl. 14 b og de følgende Blade, med Undtagelse af, at der på Bl. 14 b (øjensynlig ved en Fejltagelse) er skrevet Nummeret 145. Teksten er forsynet med egenhændige Underskrifter af de 4 Mænd, der ifølge Indledningen registrerede Svavsted-Arkivet, nemlig Amtmanden Claus v. Ahlefeldt og 3 Medlemmer af Slesvig Kapitel; hist og her har den forskellige Rettelser, der for en Del giver den et vist konceptagtigt Udseende.

En anden Tekst, der nedenfor betegnes som B, findes i *Gemeinsch. Arch. V. 7 c*; den er et Foliohæfte bestående af 12 fuldt beskrevne Blade. Ligesom A er den forsynet med de 4 Kommissionsmedlemmers originale Underskrifter, og for hele Registraturen af 1588's Vedkommende er den skreven med samme Hånd som A; men medens A kun indeholder Registraturen af 1588, har B 2 Tilføjelser om, hvad der ved senere Undersøgelser af Arkivet, i 1602 og 1631, er fundet at bemærke; også disse Tilføjelser er egenhændig ubeskrevne af de Mænd, som ved hver af Lejlighederne var beskikkede til Kommissærer. De 2 Tilføjelser er nedenfor aftrykte efter B som den ældste Tekst, der har kunnet lægges til Grund for dem.

En tredje Tekst, der nedenfor betegnes som C, hører egentlig hjemme i Gottorper-Arkivet, hvor den er registreret af Lohmann i hans Registrant over dette Arkivs Camera III, Capsa XL under Nr. 32 (S. 338 f.), men er nu indlagt i Svavsted-Bogen. Det er et Foliohæfte på 14 Blade, hvis Bl. 2 a-12 b indeholder Registraturen af 1588 (uden yngre Tilføjelser) i en Afskrift, der næppe er meget yngre end 1588. Bl. 1 b og de 2 sidste Blade er ubeskrevne, og Bl. 1 a har med en anden, omtrent samtidig Hånd Påtegningen: „Copia des inuentarii der siegel vnd brieffe, so zu Swabstede vor-

handen syn. Anno 88 inuentirt. Sambt einer beylage“. Dette „beylage“, som endnu ligger ved, er den ovenfor omtalte Beretning af Wulf Schirmpster.

Endelig er der ligeledes i Svavsted-Bogen indlagt en fjerde Tekst, der nedenfor betegnes som D. Den består af 6 ikke sammensyede Folioark (24 beskrevne Sider) og er en Afskrift, der er skrevet med en Hånd så ny, at den må anses for at være fra det 18. Århundrede. Ligesom Teksten B indeholder D Registraturen af 1588 med Tilføjelserne af 1602 og 1631; men til disse knytter den endnu en Beretning om en Del Aktstykker, som i Året 1624 er blevet overleverede Amtsskriveren på Svavsted. Denne sidste Beretning er nedenfor aftrykt efter D som den eneste Tekst, der for Tiden kan skaffes af den. Selv om den strengt taget må siges at være udateret, er det dog lidet sandsynligt, at den i D's Kilde skulde have været skreven bag efter den daterede Tilføjelse af 1631; og ogsaa i en anden Henseende frembyder D's Beretning om, hvad der skete 1624, en Mærkelighed, idet i dens Begyndelse en Markvard Georg Angel taler i 1. Person, medens Beretningen fremtræder som underskrevet af 2 Ahlefeldt'er, de samme, der forekommer som Kommissærer 1631. Det er da højst beklageligt, at D's Kilde til denne Beretning ikke har kunnet findes. Matthiessen har øjensynlig kendt Kilden, og efter den Måde, hvorpå han omtaler den, har den måske udgjort en Del af en Tekst, der har indeholdt de forskellige Afsnit i følgende naturlige Orden: først Registraturen af 1588, så Tilføjjelsen af 1602, så Beretningen om, hvad der skete 1624, og endelig Tilføjjelsen af 1631¹. Matthiessens Fremstilling er imidlertid ikke helt klar, og da D's Kilde som sagt for Tiden ikke kan skaffes, må man nu nøjes med at opstille den Formodning, at D eller D's Forlæg først har afskrevet Registraturen af 1588 med Tilføjjelserne af 1602 og 1631 efter en Tekst som B's og derefter som Supplering har tilføjet fra en anden Kilde Beretningen om, hvad der skete 1624.

Det er allerede nævnt, hvilken Tekst der ved Aftrykket er lagt til Grund for Registraturens forskellige Afsnit; fra de andre Tekster er dog anført Varianter, men ikke sådanne, der blot består i rent ortografiske Afvigelser (hvad enten det er i Egennavne eller i andre Ord) eller i, at den ene Tekst har en nedertysk og den

¹ Se det ovfr. S. 465, Note 1 omtalte Hæfte S. 14 f.; jfr. også en Optegnelse i en Pakke af Matthiessens Samlinger, som bærer Titlen „Slesvig Domkapitel“.

anden en højtysk Sprogform¹ (selv om der herved fremkommer helt forskellige Ord i de forskellige Tekster, som: he og er, nen og kein) eller i en blot og bar Omstilling af 2 eller flere Ord. Tegnene || og | betegner Skel mellem Siderne i henholdsvis Teksterne A og B, og de pågældende Teksters Bladtal er angivne i det indvendige Hjørne af hver trykt Side. De enkelte Udtogs Numre findes i samtlige Tekster.

Hvad Identificeringen af Udtogene af 1588 med de bevarede Originaler angår, har den ikke frembrudt store Vanskeligheder. Dels findes disse Originaler alle i én Samling i Rigsarkivet, den såkaldte Registrant 86; dels er Udtogenes Numre fra gammel Tid påskrevne Originalerne, og tilmed har Matthiessen i Teksten B tilføjet Originalernes nuværende Numre ud for næsten alle de Udtog, der kan identificeres med Originalbreve.

¹ B er f. Eks. ikke så lidt mere højtysk end A.

I.

Vngefelerlicher bericht wegen etzlicher brieue etc., so ich ettwan zu Swauestede anno etc. 52 aus beuelich Nicolawen Hartten domals verordenter vorweser zu Swauestede registriret.

1. Ein gar altter brieff von fraw *Margrethen* konginne zw *Dennemarcken* wegen etzlicher priuilegienn auff das fleck *Swauestede*.

2. Ein alte vorschreibunge von bischoffe *Gotscke* auff *Sunderholt*; in dubio, ob es auch bischoff *Detleff* gewesen.

3. Vnvolkomliche confirmation vnd copey koniges *Fridriches* auff die verkaufften guttern inn *Schwantzen* vnd *Stubbe*.

4. Verschreibunge vnd verbeuttunge des torffes *Ramstede* vor *Schwauestede*.

5. Verschreibunge auff die guttere in *Alsen*, *Sundewitth*, imgleichen nachrichtunge der guttere bey *Apenrade*, etzliche auff pergament, etzliche auff papir geschriebenn; item wegen des torffes *Fusingk*, *Lutke Reyda*, *Loytthe*, *Torstede* bey beschoffen *Nicolaen*, *Dettleffen* vnd *Gotzskens* zeitten, so verbeutet vnd verkaufft, auch erkaufft sein.

6. Eine reformation koniges *Friederichs* wegen der hauszhaltunge zu *Schwauestede*, das dieselbige mitt ge-

ringerm volcke sollte bestellet werden, weyll die guttere inn *Schwantzen* daruon verkofft weren.

7. Brieue auff die guttere *Hulderup, Walszbull, Meyen* etc., viell copeyen beschoffs *Gotske*, so s. g. vnd w. midt egener handt geschriben zwischen streittigen sachen des gerichtes *Rademisse* vnd *Husems*; etzliche brieue wegen der gerechtigkeit im *Stapelholm*.

8. Anno etc. 63 oder 64 worde einmals ein streitt zwischenn *Pawell Rantzowen* vnd *Bartram von Aleueldt* wegen des fischens auff dem seehe bey *Marckrop* vnd *Sögardt*; domals suchte ich die brieffe ausz, so auff die bemelte guttere lauttedenn, vnd vberantwortete dieselbenn dem ambtman; ohne zweiffell s. e. wirdt dieselbige wieder zu denn andern brieuenn gebracht habenn. ||

9. Etzliche brieue vnd verschreibunge auff die guttere *Borlem, Lutkeholm, Bergen, Solderup mole*, andere mher, die mir zum mhererm teil vergessenn.

10. Es war ein schapp auff beschoffs *Gosken* kammer, darna die altte cantzeley genant, inn der mauren mitt ener isern platenn; hirtzu hatte *Nicolau Hartte* enen schlussell. Inn diessem schappe legen alle diese brieffe hirauff verzeichnett, auch andere brieue mher, beyde latinische vnd teutzsche, die ich alle fast durchgelesenn vnnd bey dem feuer gedrogett, darnach ordentlich wiederum eingeleggt. Aber in des Nicolaen Hartten abwesende liesz f. g. hertzogk *Friederich* den schapp auffbrechenn, welcher schapp also offen bliebe besz auff *P. R.* ankunfft; derselbige liesz aldar bawenn vnd liese die brieue in enen eichenen kasten werffen, die im gewolffte stunde bey dem bierkeller. Geschach mynes erachtens etc. anno etc. 63 oder 64. Sodder der zeit bin ich bey dem kastenn nicht gewesenn.

11. Inn diesem kasten hatte hochloblicher gedechtnisse hertzoch *Friederich* auch viel mher andere brieffe liegendt; etzliche waren vom konige *Christian* wegen der

einreumung des stiefftes *Schwauestede*, etzliche waren we-
genn der election des ertzbeschoffsdom zu *Collen*, desgleichen
auch von *Bremen*. Dauon *Lucas Mollener* besser bescheidts
wissenn wirdt.

Wulff Schirmpster
manu propria.¹

II.

Designation vnnnd verzeichnus aller siegell, prieffe
vnd documenten, welche auff gnedigsten beuehlig der
kon. maytt.² vnsers gnedigsten herrn von dem herrn
kon. rath vnd amptmanne zu Schwauestede Claweszen
von Alefelde zu Gelting erbgeseszenn vnnnd den dazu
deputirten thumbherrn m. Eraszm Heidtman, doctor Paull
Kupperschmidt vnd Johann Kuleman daselbst³ durch-
gesehenn⁴, vorlesenn vnnnd registrirt worden sein ⁵den
10. martii anno 88⁵.

1. Bischoff *Gottschalcks* zu Schleszwig vnnnd capittell 1517.
zu *Haderslebenn* confirmation auff *Otten Sehsteden* seh-
ligen *Helrichs sohnen* zu Hadersleben fundation vicariæ zu
dem altare zwischenn seiner, bischoff Gotzschen, vnnnd *der*
Stakenn capellen in der kirchen zu Hadersleben belegen.
De dato Hadersleben 1517 freitags ante purificationem
Mariæ virginis.⁶

¹ Bl. 2 b har med en anden Hånd, der er flygtigere og ser
noget yngre ud, men dog vistnok også stammer fra Slutningen af
det 16. Århundrede, følgende Påtegning: Dieses haben f. g. meine
gnedige furstin vnnnd frawe mir zugestellt zuerwahren.

² BCD tilføjer: tzu Dennemarchen.

³ Den i A overstregede Titel på Bl. 1 a har i Stedet for da-
selbst: zu Schwauestede.

⁴ C: durchgesezenn. ⁵⁻⁵ Mangler i C.

⁶ Orig. Reg. 86 Nr. 99, 1517 Jan. 30, Udtog i Aarsberetn. fra
Geheimarch. II, Till. S. 48.

1451. 2. *Bunde Bolsendall* vnnnd *Gertt Walstorp* knapen verkopenn bischoff *Niclawszzen* zu Schleszwig drei guter, eins zu *Thorstette*, eins zu *Leuthe* mit seiner sehrmarck, das dritte zu *Steinfeldede*, welche sein vier marck goldes, vor 600 m ℔ lübsch. ¹Anno 1451 mittwochens nach Michaelis.²
1453. 3. Vertragsbrief zwischen bischoff *Niclauszen* vnd her *Joachim Breiden*, worinnen der bischoff hern Jachim Breiden gonnet den dick in *Traneker dam* tho bestowende; jedoch reseruirt sich der bischoff die fischereye in allen ouerdikenn, vnd her Jochim Breide cedirt vnnnd vbergibt dem bishop sein gerechtigkeit an dem langen dike bauen *Thorstede* zwischenn dem holtze vnd dem felde belegen. De dato 1453 montags vor paschenn.³ ||
1519. 4. *Schwauestede* caspellwinde, wormit bezeugt wirdt⁴, das die in der *Buinge* zu dem gerichte zu⁴ *Schwauestede* gehören vnd alda dingespflichtig sein. De dato 1519 sonntags nach Laurenti.⁵
1474. 5. *Hilricus von der Wisch* thumbprobst zu *Schleszwig* verpflichtet sich bischoff *Nicolauszen* wegen deszen, das er ihnen zu seinem succeszori adoptirt, 200 reinische gulden zu geben. De dato 1474.⁶
1464. 6. Schadebrief zwischen *Sondergosz* harde vnnnd *Schwauesteder* carspell von *Wendt Fresen*, *Benedicts*⁷ amptman des stichts Schleszwig, *Clausz von Alefelden* ge-

¹ BCD tilføjer: De.

² Orig. Reg. 86 Nr. 21 a, 1451 Oktbr. 6, Udtog i Westphalen IV Sp. 3122 Nr. 26.

³ Orig. Reg. 86 Nr. 24 a, 1453 Marts 26, Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. I. 88.

⁴ Mangler i C.

⁵ I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 110, 1519 Aug. 14.

⁶ Orig. Reg. 86 Nr. 61 b, 1474 Jan. 2.

⁷ C tilføjer over Linien: v. Alefelt.

brodern vnnnd *Clavs Ratlowen* amptmannen zu¹ *Gottorff* vpperichtett. Anno 1464.²

7. Fundatio vicariæ der carspelleute zu *Witzwortt* in 1451. der kirchen zu Witzwort. De dato 1451.³

8. Dingeswinde vnnnd gezeugnus hardesvogten, bunden 1522. vnnnd lansten in *Sondergosz* harde wegen der scheidē zwischen der feldtschede des dorpes *Windert* im carspell *Ostenfelde* belegen vnd dem carspell zu *Schwauestede*. De dato 1522 donnerstags nach jubilate.⁴

9. Dingswinde vnd gezeugnus des carspells *Stapell* 1470. wegen der scheidē zwischen s. *Johans* carspell vnd *Coldenbuttell* carspell. De dato 1470.⁵ || |

10. Her *Marquart Holm* karekher zu *Witzwortt* inn 1466. *Eyderstede* verkofft mit consent vnd volbort seiner negsten bluthverwandten bischoff *Nicolauszen* das holtz bei *Holdingstede*, *Holmholt* genandt⁶, vor 40⁷ m $\frac{1}{2}$ lübsch. De dato 1466 sonnabendts vor Fabian Sebastiani.⁸

11. Beliebung vnd concordat zwischen bischoff *Godtschalcken* vnnnd den gemeinen bauren des dorffes *Zetth* wegen 28 demet mohrlandes⁹ benorden des dorffe *Zetthe* zwischenn s. *Johans* kirchen vp der ostern vnd *Herneken*¹⁰ *Gapen*¹¹ auf der wester seit belegenn, worvon dem bischoffe nach dato des¹² priefs jherlich gegeuen werden soll drei

¹ D: vff.

² I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 49 b, 1464 Juni 8, Stemann III Nr. 60.

³ Orig. Reg. 86 Nr. 23 b, 1451 Decbr. 17.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 113, 1522 Maj 15, Udtog i Westphalen IV Sp. 3139 Nr. 89.

⁵ I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 60, 1470 Maj 20, Stemann III Nr. 69.

⁶ Mangler i C. ⁷ D: to.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 53 b, 1466 Jan. 18, Udtog i Westphalen IV Sp. 3128 Nr. 52.

⁹ BD: marschlandes. ¹⁰ C: Horneken; D: Henneken.

¹¹ B: Gap; D: Gop. ¹² C: dusses.

- jhar langk 28 tonnen garsten bisz auf weitere vergleichung.
De dato 1507 sontags nach oculi.¹
- [1519.] 12. Bischoff *Gottschalcks* verbottsprief an die vnterthanen zu *Schwauestedt*, das sie bey verlust ihrer guter keine güter verpfanden noch verkeuffen sollen.²
1549. 13. Bischoff vnnd capitells zu *Schleszwig* intimation decreti postulationis an bischoff *Friderichenn*. Sub dato 1549.³
1549. 14. Konig *Christian* vnd herzogen *Adolffen* verschreibung herzogen *Friderichen* gegeben auf 9900 marck jehrlicher abgiff. De dato 1549. || ¶
1550. 15. Bischoff *Tilemans* quittung wegen einer halbjrigen bischofflichen empfangenen pension. De dato 1550.⁴
1453. 16. Stiftung der einwohner des caspels *Wester Heuer*⁵ in *Eyderstede* zu erhaltung des kirchherrn als viertehalb demat tho *Schelgardenn* vnd dennoch sechs demet gelegen vmb die *Owe*. Sub dato 1453.⁶
- 151[9]. 17. Carspell zu *Schwauestede* zeugnus wegen des bischofflichen zollen zu *Schwauestede* vnd *Treio*. De dato 1517 [!].⁷
1442. 18. Bischoff *Niclai* confirmation auf eine fundation vicariæ in der kirchen zu *Haderszlebenn*. De dato 1442.⁸
1499. 19. Schoteprieff auf die möhle zu *Soldrop* vnnd den⁹

¹ I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 80. 1507 Marts 7.

² Orig. Reg. 86 Nr. 106, 1519 Marts 19.

³ Orig. Reg. 86 Nr. 130, 1549 Apr. 7.

⁴ C: 1570. — Orig. Reg. 86 Nr. 163, 1550 Oktbr. 13, Ny kirkehist. Saml. IV. 555.

⁵ D: Weistenheves. ⁶ Orig. Reg. 86 Nr. 27, 1453 Juli 18.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 109, 1519 Aug. 14, Udtoget i Westphalen IV Sp. 3138 Nr. 86.

⁸ Orig. Reg. 86 Nr. 13, 1442 Novbr. 6 og 9, Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 21.

⁹ Mangler i D.

möhlenkamp mit allen gebewtenn gekofft vor 405 m \ddot{a} . De dato 1499.¹

20. Carspellwinde zu *Schwauestede*, wehme die imen zugehören², so wilt gefunden werden. De dato 1467.³

21. Ein oldt zernichtet, zerriszen vnd vermuchelt pergamemprief, is ein carspellwinde der carspelleutte zu *Treio* wegen der scheid zwischenn,⁴ Treio vnd *Suluerstede*, dar ein vnter andern nicht mher leserlich gewesen alsz nachfolgende wortt, nemblich | die schede zwischen *s. Peters* vnnnd *s. Nicolai holte* van nedden recht auer⁵ Brandt vnnnd vordan⁶ *Eschebeke* hendall zwischen *s. Peters* vnd *s. Nicolai holte*, densuluen *Eschebeke* hendall bet an den || herwegh, de geith zwischenn *Schleszwig* vnd *Treia*, vnnnd so fern hefft sich alle tidt gestreckt die schede zwischen den beiden carspeell alsz *Treia* vnd *s. Michell*. De dato 1526.

22. Instrumentum *Johannis Humburgs*⁷ notarii publici wegnn der scheid zwischen der veltmarcke vann *Rantrum*, *Milstede* vnd *Rödémisz* vnd den *Fresen*, die int suden gegen ehn auer wahren. De dato 1512.⁸

23. Pfandtprieff *Andreas Kaltzen*, *Detleffen van der Wischen* gegeuen auf seine gerechtigkeit an *Jordele* vnd *Janebuy*, auch⁹ *Ruckebullgarde*. De dato 1484 [!]¹⁰.

¹ I A tilføjes i Margenen: Copyrt. — 1499 Marts 20, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 67 a, Udtog i Westphalen IV Sp. 3132 Nr. 68.

² C: gehören.

³ Orig. Reg. 86 Nr. 57, 1467 Septbr. 21, Stemann, Urkundl. Beitr. zur Gesch. der Herzogth. S. 42.

⁴ Mangler i D. ⁵ Åben Plads i A.

⁶ D: norden. ⁷ D: Hamburgs.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Copyrt. — Orig. Reg. 86 Nr. 87, 1512 Novbr. 7, Stemann III Nr. 107.

⁹ D: ausz.

¹⁰ I A tilføjes i Margenen: Copyrt. — Orig. Reg. 86 Nr. 68, 1491 Febr. 14, Udtog i Westphalen IV Sp. 3131 Nr. 63.

1464. 24. Vertragsprief zwischen dem amptmanne zu *Schwauste Benedicts von Alefelde Wulfs sohn* vnd dem moller zu *Soldrop Andreas* genandt. Sub dato 1464.¹
1439. 25. Ceszionprief *Palno Da* auf ein guth in *Sundewit* an dem dorffe *Blandts* gelegen², *Probstgarde* genandt, im carspell *Vldrop*. Sub dato 1439.³
1513. 26. Schotepreff *Jachim. Pleszen Hinrichs sohn* | mit dem inserirten kaufprieffe auf *Sunderholt* mitsampt 3 lansten, einen zu ⁴*Oster Ostede*⁴, einen zu ⁵*Wester Orstede*⁵ vnd einen zu *Oldersbeke*⁶. De dato 1513.⁷ ||
- 1[4]55. 27. Kaufprief *Eggert Heidtmans* rathmans zu *Haderslebenn* auf sein haus vnd gehoffte daselbst bischoff *Niclauszen* verkaufft. De dato 1555 [!].⁸
1522. 28. Confirmation bischoff *Gottschalcks* auf eine fundation vicariæ, so *Junge Siuert* von *Husum* in der kirchenn aufm *Hamme* im *Nortstrande* fundirt. De dato 1522.⁹
- [1443
og]
1406. 29. Transumpt burgermeister vnd rath der stadt *Flensburgh* wegen eins vertrapspriefs zwischen konigin *Margreten* vnd bischoff *Johann* zu Schleszwigh wegen elocation der stiftsguter. Sub dato 1406.¹⁰
1501. 30. Misziua der bischoffe vnd cardinalen zu *Rom* an konig *Hansen* wegen eins *cardinals Agrigentini*, welchen

¹ Orig. Reg. 86 Nr. 50, 1464 Aug. 19. ² D: belegen.

³ I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 9, 1439 Apr. 24, Stemann III Nr. 40.

⁴⁻⁴ C: Oster Orstede; D: Osterstede.

⁵⁻⁵ B: Wester Ostede; D: Westerstede. ⁶ D: Oldensbeke.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Copyrt. — Orig. Reg. 86 Nr. 88, 1513 Juni 2 og Apr. 6, Stemann III Nr. 108.

⁸ Orig. Reg. 86 Nr. 33, 1455 Aug. 23.

⁹ Orig. Reg. 86 Nr. 114, 1522 Novbr. 4, Westphalen IV Sp. *1494.

¹⁰ Orig. Reg. 86 Nr. 14, 1443 Juni 17 og 1406 Juli 31, begge i Dipl. Flensborg. I Nr. 124.

der pabst fur einen bischoff furgeschlagenn zu der vacirenden kirchen in¹ Schleszwigh. De dato 1501.²

31. Schoteprief *Claves Dirickßen* auf etzliche acker 1435. vnnnd liggende grunde fur *Schnauestede* belegen tho *Hoblinghusen*³; ist siegellosz. Sub dato 1435.⁴ |

32. Vertrag zwischenn den von der *Huden* vnd 1517. *Norttstapell* wegen der *Huddering fende*. De dato 1517.⁵ ||

33. *Norgusz* harder dingeswinde aller vnnnd jeder 1519. stichtsguter in *Norgusz* harde belegenn, vnd was dieselben jhärlichs schulden vnd geben. De dato 1519.⁶

34. Pfandtbrief *Wendt Friesen, Paye Jepsenn* bur- 1439. gern zu *Flenszburg* gegeben, vff zwe guder zu *Haxstede* in *Vgel (he)rde*⁷ vnd zwei gueter zu *Judenbeke* in *Arens* harde vor 100 m $\frac{1}{2}$ pfenni heuptstuls. Anno 1439.⁸

35. Kaufbrief *Hartog Pogwischen* auf ein guth zu 1456. *Gelde* im carspell *Brodersbüy* belegen. Anno 1456⁹.

36. Collation einer *vicarien s. Nicolai* in *ecclesia* 1504. *Oldenburgensi* bischoff¹⁰ *Godtschalcken*. De anno¹¹ 1504.¹²

¹ CD: zu.

² Orig. Reg. 86 Nr. 147, 1501 Marts 24, Danske Mag. 5. R. VI. 185.

³ D: Hollinghusen.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 7, 1435 Marts 7, Stemann III Nr. 34.

⁵ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 102, 1517 Juni 12, Udtog i Westphalen IV Sp. 3137 Nr. 84.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 107, 1519 Apr. 14, Stemann III Nr. 115.

⁷ Således D; ABC: garde.

⁸ Orig. Reg. 86 Nr. 10, 1439 Novbr. 25, Dipl. Flensborg. I Nr. 121.

⁹ BCD: 1450. — I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 35, 1456 Marts 25-29, Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 502.

¹⁰ BCD: bischofs. ¹¹ BCD: dato.

¹² Orig. Reg. 86 Nr. 78, 1504 Aug. 18.

1465. 37. *Struxdorp* harder dingeswinde wegen einer schote an der möhlenstete vnd damsstowunge am dorpe *Walsb(ul)*¹ in *Wisz* harde. De dato 1465.²
1463. 38. Kauffprief *Wendt Friesen* auf zwei güter in *Sundergosz* harde zu *Oster Orstede*³ vor hundert marck lubsch. De dato 1463.⁴
1470. 39. Auscultirte copey aufgerichter concordat zwischen [den furstenthumben *Schleszwig Holstein* sampt prelaten, stetten vnd ritterschafft vnd den stedten *Hamburg* vnd *Lubeck*. De dato 1470.⁵||
1378. 40. Einn bewilligungsbreff des gantzen landes *Eiderstede* wegen des jarlichen landtgelts terragium sancti Petri genant vor disser zeitt vff *Martini* erlecht, hernacher vp *Johannis* babtistę bedagt. Anno 1378.⁶
1469. 41. Verzichtsprief *Benedicts Pognwischen* aller der anspruche, so er zu bischoffen *Nichlauszen* gehabt. De dato 1469.⁷
1517. 42. Verlehnungsprief bischoff *Gottschalcks Hansen Krockell* gewesenem hauszvogte zu *Schwabstede* gegeben auf *s. Jurgens hoff* vor *Hadersleben* gelegenn nebenst allen tegenden, lansten, tinsen vnd gerechtigkeiten. De dato 1517.⁸

¹ Således D; ABC: Walszbüt.

² I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 51, 1465 Jan. 28, Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch. III. 107.

³ B: Osstede.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — 1463 Apr. 23, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 71 a, Udtog i Westphalen IV Sp. 3126 Nr. 43.

⁵ Attesteret Afskrift: Reg. 86 Nr. 141, 1470 Oktbr. 11, Dipl. Flensborg. I Nr. 157.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Copiert. — Orig. Reg. 86 Nr. 3 c, 1378 Febr. 22, Udtog i RDRDM. II Nr. 3204.

⁷ Orig. Reg. 86 Nr. 37, 1469 Novbr. 2, Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 505.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Copyrt. — Orig. Reg. 86 Nr. 98, 1517 Decbr. 5, Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 55.

43. Bulla *Sixti quarti* episcopo Schlesuicensi *Helde-rico* misza, darinne dem bischoffe der eid furgeschreuen, den er dem pabste zu leisten. Anno 1474.¹
44. Des carspell *Koldenbuttell* zeugnus wegen beschehenes vertrags an *Arenshemme* vnd *Mohrberge*. De anno² 1464.³
45. Zeugnusprieffe *Aggi Bodeßenn*, das er von bischoff *Niclauszen* das gutt *Poggenborch* genomet tho *Römesz* belegen an geest vnd marsch verhüret hebbe. De anno 1467.⁴ ||
46. Quitantz konig *Christierni* 2. auf etzlich gelt | vndd kleinodien, so bischof *Gosche* vnd her *Magnus Goye* empfangen, do sie ins *Niederlandt* solten. Anno 1514.⁵
47. Vertragsprief zwischen *Clawes Ratlowen* amptmannen zu *Gottorff* vnd *Benedicts von Alefeld* amptmannen zu *Schwauestede* in beisein der eger zu *Rantrum*, *Milstede* vnd *Romesz* an einem vnd der *Wischkogslüde* am andern. Sub dato 1464.⁶
48. Fundatio vicariæ der einwohner zu *Oster Heuer* ad altare s. *Mariæ virginis et s. Georgii*. De dato 1458.⁷
49. Zeugnusprief *Mauritii Wittenn* bischof *Heinrichs*⁸ zu *Lubeck* vicarius et officialis generalis, worinnen

¹ Orig. Reg. 86 Nr. 62, 1474 Apr. 19, Cypræus, Ann. episcoporum Slesvicensium S. 385 (med urigtig Dag).

² BCD: dato.

³ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 48, 1464 Marts 15, Udtog i Westphalen IV Sp. 3127 Nr. 49.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 55 b, 1467 Apr. 19, Udtog i Westphalen IV Sp. 3129 Nr. 55.

⁵ Orig. Reg. 86 Nr. 93, 1514 Septbr. 27.

⁶ Orig. Reg. 86 Nr. 49 a, 1464 Juni 20, Stemann III Nr. 61.

⁷ Orig. Reg. 86 Nr. 36 b, 1458 Decbr. 17.

⁸ D: Heinrich.

alle vnd jede decimæ vnd terragia des stifts vnnnd, was de collatione episcopi gewesen, enthaltenn. ¹Anno 1526.²

1526. 50. Der einwohner des dorffs vnd gerichts zu *Rodemisz* zeugnus, das das dorff Rodemisz mit aller seiner feldt-marcke, gehst vnd masch bisz auf die *Milde*³ des bischoffs jurisdiction vnterworffen, welche ding vnd rechte allezeit in dem dorffe Rodemisz gewesen. Sub dato 1526.⁴||
1524. 51. Herzogh *Christians* caszirtes⁵ pfandtbrief auf die guter vnnnd gerichte im carspell *Ostenfelde* gegen 3000 m $\frac{1}{2}$ auf wiederlosung. De dato 1524. |
1460. 52. Priuilegium regis *Christierni primi Danie et Sueciæ* de dato 1460, das das stift Schleszwig ihre eigen recht vnnnd gerichte vber des stifts lansten haben vnd sie alleine richten vnd sonst niemant.⁶
1526. 53. Bischof *Goschen*^{*} schreibens copey an das cammergericht des inhalts, das das bischofsthumb Schleswig nicht dem *romischen reich*⁷, sondern dem reiche *Denne-marcken* vnterworffen. Sub dato 1526.⁸
- [1322
og]
13[1]0. 54. Transumptum ohne siegell des priuilegii *Waldemari* vber ⁹des bischofs zu⁹ Schleszwig guter, das die-

¹ BCD tilføjer: De.

² I A tilføjes i Margenen: Copey. — Orig. Reg. 86 Nr. 120, 1526 Aug. 28 og 1523 Febr. 4, begge i Dipl. Flensborg. II Nr. 331.

³ BD: muhle; C: Miehle.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 118, 1526 Marts 5, Stemann III Nr. 126.

⁵ BC: copiirts; D: copiirtes.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Priuileg., og Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 38 a, 1460 Apr. 14, Stemann III Nr. 55.

⁷ Mangler i BCD.

⁸ Orig. Reg. 86 Nr. 154, 1526 Septbr. 9, Cypræus, Ann. episcoporum Slesvicensium S. 423. — Efter Nr. 53 følger i A, men atter overstreget: 54. Ein alt zernichtet prieff, worin der reditus einer vicarien zu dem *altar s. virginis* belegen, welche 16 m $\frac{1}{2}$ getragen. De dato 1473.

⁹⁻⁹ B: des bischofstumb; C: das bischtumb; D: des bischofstumbs.

selben frei sollen sein von allenn vnpflichten, schatte vnd andern zulagen¹. De dato 1300 [!].²

55. Confirmatio bapst ³Innocentii 3³ vber bischof 15[07]. *Goschemn* election. Anno 1512 [!].⁴ ||

56. Literæ permutationis et scotationis curiæ *Gottorp* 1268. inter ducem *Ericum* et episcopum *Bondonem* Schlesuicensem. Anno 1268.⁵

57. Zeugnusprief *Wendt Fresen*, das bei *Arlenat* 1466. vnnnd *Bambstede* des winters vele wische mit water belopen, dar doch nene dike tholiggen, ock nen silgeldt geuen. De dato 1466.⁶

58. Copia *Regenspurgische reichsabschiedt*. De anno 1532. 1532. |

59. Zeugnusprieff, das bischof *Niclauszen* anno 1463 1463. von *Guldeholm* die vische nach *Schleszwig* auff seinen hoff gebracht.⁷

60. Transumptum regis *Christierni primi* vber her- 1465 [og zogen *Erichen* prieff, worinne dem bischoff etzlich landt 1312]. auf *Guldeholm* mit der vischerey zuerkandt. De dato 1465.⁸

61. *Hinrich Mickelken* zu *Stendorp* zeugnus, dat he 1463. anno 1463 einem kerll tho *Breckelinge* die wehre vnd

¹ D: vfflagen.

² I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 3 b, 1322 Septbr. 4 og 1310 Maj 13, begge i Hasse III Nr. 216.

³⁻⁸ Læs: *Julii* 2.

⁴ Orig. Reg. 86 Nr. 81, 1507 Maj 21.

⁵ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 2 a, 1268 Novbr. 20, Hasse II Nr. 384.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 53 d, 1466 Aug. 23, Udtog i Westphalen IV Sp. 3129 Nr. 54.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 42, 1463 Aug. 30, Dipl. Flensborg. I Nr. 152.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 52, 1465 Maj 12 og 1312 Novbr. 23, begge i Schröder, Gesch. der Stadt Schles., Beilagen S. 21.

- fischereie vp *Guldeholm* vor zwei heidtschepell roggen ver-
hüret mit dem gedinge, wen ¹die bischoffe¹ tho *Schleszwig*
gewehsen, dat he eme die vische vp den hoff gepracht.² ||
1463. 62. Zeugnus *Wulff Richstorff* bischoff *Niclauszen*
amptman, das die wehre vnd vischerei zu *Guldeholm* dem
bischoffe zustendig vnnnd auch auf dem harde thoerkandt.
De dato 1463.³
- 146[3]. 63. Her *Cortt Gosz* vicarien tho *Schleszwig* zeugnus,
dat anno 1464[!] die wehre vnd vischerey tho *Guldeholm*
wegen bischof *Niclauszen* einem manne tho *Brekelinge*
Nisz Eschels geheiszenn verhörett, vnnnd hefft daruor vp
ettliche tide, wen der bischof zu *Schleszwig* gewesen, die
hure mit frischenn fischen betalen muszen.⁴ |
1464. 64. Zeugnus *Heinrich Becker(s)*⁵ pastorn zu *Kosz-*
leben, das der⁶ bischof die vischerei zu *Guldeholm* verhöret
habe einem *Nisz Eschels* zu *Stendorpowe*. Anno⁷ 1464.⁸
1463. 65. Noch⁹ ein zeugnus eines pastorn zu *Eschgrusz*
zu demselben grunde. De dato 1463.¹⁰
1463. 66. Zeugnus des karckherrn zu *Farenstede* zu dem-
selben grunde. De dato 1463.¹¹

¹⁻¹ BCD: der bischoff.

² I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 44, 1463 Aug. 25, Udtog i Westphalen IV Sp. 3125 Nr. 40.

³ I A tilføjes i Margenen: Cop. — 1463 Aug. 28, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 3 a, Udtog i Westphalen IV Sp. 3124 Nr. 37.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Cop. — 1463 Aug. 22, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 4 a, Udtog i Westphalen IV Sp. 3125 Nr. 38.

⁵ Således BCD; A: Becker.

⁶ C: die. ⁷ BCD: De dato.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 47, 1464 Jan. 28, Udtog i Westphalen IV Sp. 3126 Nr. 46.

⁹ Mangler i BCD.

¹⁰ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 45, 1463 Aug. 26, Udtog i Westphalen IV Sp. 3124 Nr. 35.

¹¹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 43 a, 1463 Aug. 22, Udtog i Westphalen IV Sp. 3124 Nr. 36.

67. *Lauerens Lundt* thumbherrn zu *Schleszwig* zeug- 1463.
nus zu demsuluen grunde. De dato 1463.¹

68. Gleiche zeugnus her *Cortt Timmermans* karck- 1463.
herrn tho *Stapell*. De anno 1463.²

69. Zeugnus her *Erichs Bundeßen* thumbherrn zu 1463.
Schleszwig, das die fischerey zu *Guldeholm* dem bischoffe
zustendig, das auch alda eine muhle gelegen, auch *Rudy*
closter. De dato³ 1463.⁴||

70. Graff *Gerdt* zu *Oldenburg* vnd *Delmenhorst* 1467.
reuersall dem bischop vnd capittell gegebenn wegegn des-
sen, das *Heinrich Ranzow* amptman zu *Gottorff* weiniger
den mit rechte, sondern de facto bischof⁵ vnd capittels
leütten ihre netze⁶ auf *Guldeholm* nhemen vnd in die eisen
schlan laszenn, welchs dem bischoppe vnd capittell in kunff-
tiger zeit nicht zu uerfange noch prejudicirlich sein mag.
De dato *Gottorff* 1467.⁷ |

71. Instrumentum bischofs von *Lundenn*, worin die 1426.
inhibition kegen den bischoff zu *Schleszwig Henric(um)*⁸
von Sehe wirdt reuocirt vnd caszirt. De dato 1426.⁹

72. Ein versiegelter prief belangende die scheidē zwi- 1532.
schenn *Rodemisz* vnd *Husum*. De dato 1532.¹⁰

¹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 46 a, 1463
uden Dag, Udtog i Westphalen IV Sp. 3126 Nr. 44.

² I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 46 b, 1463
Septbr. 6, Udtog i Westphalen IV Sp. 3125 Nr. 41.

³ D: anno.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 43 b, 1463
Aug. 22, Udtog i Westphalen IV Sp. 3126 Nr. 45.

⁵ D: bischoffs. ⁶ D: nutze.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Copeyrt. — Orig. Reg. 86 Nr. 56,
1467 Juni 14, Udtog i Westphalen IV Sp. 3129 Nr. 56.

⁸ Således D; ABC: Henrici.

⁹ Orig. Reg. 86 Nr. 5 a, 1426 Apr. 23, Dipl. Flensborg. I Nr. 94

¹⁰ I A tilføjes i Margenen: Copyrt. — Orig. Reg. 86 Nr. 126
1532 Juni 12, Stemann III Nr. 139.

1519. 73. Leges sumptuariæ bischof *Gottschalcken* den inwahnern zu *Schwauestedt* gegeben. De dato 1519.¹
1528. 74. Lachgeue² bischoff *Goschenn* auff die *Bremszborg*³. De dato 1528.⁴
1529. 75. Einn feldtschede zwischenn *Oster Orstede*⁵ vnnnd *Arenfiolde*. De dato 1529.⁶ ||
1523. 76. Ein versiegelder prief vnd carspelltuchenusz auf alle die guter, so zu *Schwauestede* gelegen. De dato 1523.⁷
- [1526.] Noch deszuluigen briefs vidimus durch *Mauritium Wittenn* stifts lubeckschen official.⁸
- 151[5]. 77. Vertragsprief zwischenn denn *Wischkogesluden* vnd den⁹ von *Rommiszen*⁹, *Rantrum* vnd¹⁰ *Milstede* belangend ettliche alde dike. Sub dato 1517 [!].¹¹
1448. 78. Kaufprief *Wendt Fresenn* auf ein guth zu *Oldersbeck* vor 25 m $\frac{1}{2}$ lub. De dato 1448.¹²
1448. 79. Noch ein kaufprief auf das guth *Oldersbeke*, so *Wendt Frese* auszugegeben. De dato 1448.¹³ |

¹ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — 1519 Juli 10 ell. 17, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 17 a, Udtog i Westphalen IV Sp. 3138 Nr. 88.

² BCD: Lachheue.

³ BC: Bremszborger; D: Bremszborger.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 122, 1528 Maj 29, Stemann III Nr. 131.

⁵ B: Ostede.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 124, 1529 Maj 28, Udtog i Westphalen IV Sp. 3151 Nr. 99.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 116, 1523 Jan. 11.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Das vidimus soll nicht copiirt werden. — 1526 Aug. 28, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 84 a.

⁹⁻⁹ C: Römischenn. ¹⁰ Mangler i C.

¹¹ I A tilføjes i Margenen: Copiirt. — Orig. Reg. 86 Nr. 94, 1515 Maj 3, Stemann III Nr. 109.

¹² I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 18, 1448 Apr. 28, Udtog i RDRDM. III Nr. 7780.

¹³ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 17, 1448 Apr. 25, Stemann III Nr. 48, jfr. RDRDM. III Nr. 7779.

80. Statuta *capituli Haderslebensis* confirmert durch 1517. bischoff *Goschemm*. Anno¹ 1517.²

81. Ein dingswinde, das die kirche³ *Töstorp* bei *Hadersleben* dem bischope gehore. De dato 1441.⁴

82. Fundation der kirchen *Konigsbull* im *Strande*. 1457. De dato 1457.⁵ ||

83. Fundatio einer vicariæ in *Wester Heuer*. Sub 14[5]4. dato 1444 [!].⁶

84. Des caspels *Stapell* gezeugnus wegen der dikung 1479. zwischen ihnen vnd denen von *Seith*. De dato 1479.⁷

85. Collatio ecclesiæ *Wittseh* prope *Hadersleben* 148[4]. facta ab *Henrico*⁸ episcopo *Otoni Jacobi* presbitero. De dato 1480 [!].⁹

86. Scheideprieff zwischen den von *Coldenbüttell* vnd 1515. *Schwauestede*. De dato 1515.¹⁰

87. Ein versiegelter prief, worin bischoff *Detleuus* 1502. *Gottschalcken von Alefeldt* decretorum doctori et episcopi¹¹ *Schlesuicensi thesaurario* die kirche auf *Fohrde* verlehnet hat. ¹²1502.¹³

¹ BC: De dato; D: De anno dato.

² Orig. Reg. 86 Nr. 100, 1517 Febr. 12, Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 49.

³ C tilføjer: zu.

⁴ Orig. Reg. 86 Nr. 12, 1441 Marts 26, Stemann III Nr. 42.

⁵ Orig. Reg. 86 Nr. 36 a, 1457 Apr. 8.

⁶ Orig. Reg. 86 Nr. 31 b, 1454 Marts 10.

⁷ Orig. Reg. 86 Nr. 6, 1479 Maj 3 ell. Septbr. 14.

⁸ Læs: Helrico.

⁹ Orig. Reg. 86 Nr. 63, 1484 Apr. 29, Udtog i Westphalen IV Sp. 3190 Nr. 101.

¹⁰ Orig. Reg. 86 Nr. 95, 1515 Maj 24, Stemann III Nr. 110. — Efter Nr. 86 følger i A, men atter overstreget: 87. Tractatus inter reginam *Margretam* et episcopum *Johannem*. De dato 1406. 88. (Jfr. ovfr. Nr. 29.)

¹¹ D: episcopo. ¹² BCD tilføjer: De dato.

¹³ Orig. Reg. 86 Nr. 77, 1502 Novbr. 6.

- [1466]. 88. Carspell *Schwauestedt* zeugnus, wie das hausz Schwafstedt *Hartig Breiden* von dem bischof eingethan, welcher idt wegen ettlicher vitallien vnd seher~~r~~ouer¹, so darup receptirt worden, herzog *Heinrichen* vnd den *Hamburgern* eingethan, so *Henneken vam Hagen* es² eingegeben, ³aus welchen handen es zu *Henni(g)*⁴ *Meinstorf* gekomen³, von deme es bischoff *Johan* wiederumb vermittelst der vnterthanen des stichts darlage redimirt vnd an sich pracht.⁵ ||
1462. 89. Priuilegium konig *Christierni des erstenn* dem bischoff vnd capittell gegeben zu dem grunde, das die amptleute vnd hardesdinge ihnen vnd ihren leuten, so offt sie des eschen thun, rechtensz verhelffen sollenn. De dato 1462.⁶
1527. 90. Copey konig *Fridrichs* recognition, das denen von *Milstede* das dikennt an *Londenberge*, *Simonsberge* vnd *Padelecker* dike nach dato dieses brieffs nicht prejudicirlich sein soll. De dato 1527.⁷
1513. 91. Zeugnus bischoffes *Gottschalcken* von der scheid zwischenn *Schwafsted* vnd *Eyderstede*. De dato 1513.⁸
1551. 92. *Capittels zu Schlesznig* recognition bischofen *Fridrichen* gegeben, das sie das haus *Schwauestedt* von s. f. g. zu trewer handt erlangt vnd erpietens sein, das sie

¹ D: sehereuter.

² BD tilføjer: wieder; C tilføjer: wird.

³⁻³ Mangler i D. ⁴ Således BC; A: Henni.

⁵ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 55 a, 1466 Aug. 22, Stemann III Nr. 64.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Priuileg., og: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 40, 1462 Marts 3 ell. 10, Stemann III Nr. 54 (med urigtig Datum).

⁷ I A tilføjes i Margenen: Cop. — 1527 Apr. 5, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 52 a, Udtog i Westphalen IV Sp. 3150 Nr. 96.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 90, 1513 Oktbr. 2, Udtog i Westphalen IV Sp. 3135 Nr. 76.

i. f. g. vnd sonsten kiemandts¹ wiederumb² einzuanantwortten.
De dato 1551.³ ||

93. Konig *Friderichs* decret zwischenn bischof *Goschen* an einem vnd *Hans Knutzen* zu *Husum* anders theils | wegen ettlicher demet landes, das *Hans Knutzen* derowegen erstlich zu *Rodemisz* seine clage anstellen⁴ vnd, wan darein gesprochen vnd er sich deszen beschwert befinde, dauon appellire. De dato 1527.

94. Erklerung bischof *Gottschalcks* vnd des thumb- 15[1]5.
capittels zu Schleszwig, utrum coercio perjuriorum spectet ad episcopum vel ad prepositum. De dato 1505 [!].⁵

95. Zeugnus wegen eines vnrechtmessigen beginnens 152[5].
Berendt Frotzen, der dem *Romeszer koge* zu nahe graben laszen. De dato 1520 [!].⁶

96. Zeugnusbrief wegen des dikens zwischen den⁷ 1515.
Schwauestedern vnd *Koldenbuttellern*. De dato 1515.⁸

97. Bering vnnd einkommen des bischoffs in⁹ *Norgars* 1519.
harde. ¹⁰De dato 1519.¹⁰ ||

98. Zeugnus ettliches verhureden landes tho *Rademisz* bei dem *Schweinenatt*. · De dato 1531.¹¹

¹ BCD: niemandts. ² D: wieder.

³ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 164, 1551 Jan. 26.

⁴ C: einstelle.

⁵ Orig. Reg. 86 Nr. 92, 1515 Jan. 9, Jensen, Schlesw.-Holst. Kirchengesch. II. 360.

⁶ 1525 Maj 23, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 18 b, Stemann III Nr. 123.

⁷ Mangler i C.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 96, 1515 Juli 6, Udtog i Westphalen IV Sp. 3136 Nr. 81.

⁹ D: zue.

¹⁰⁻¹⁰ Mangler i C. — I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 108, 1519 Apr. 14, Stemann III Nr. 115.

¹¹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 158, 1531 Juli 25, Stemann III Nr. 138.

99. Juramentum *Gotschalci de Alefeld prepositi Schlesuicensis* pontifici¹ prestitum.²
1443. 100. Ein versiegelter prief belangende die aufkunft der kirchen zu *Vulderwick* in *Eyderstedt*. De dato 1443.³
1453. 101. Des carspels zu *Alderszen* in *Eyderstede* bekenntnus, was sie dem kirchherrn daselbst zu seiner jherlichen | börung vermachet haben. De dato 1453.⁴
102. Ein versiegelter prieff bischoff *Eggerdes*, darin *Gottschalco von Alefeld* das canonicat vnd thesaurey zu *Schleszwig* conferirt wirdt. De dato 1449 [!]⁵
1445. 103. Fundatio einer vicarey in *Stapell* confirmirt durch bischoffen *Niclaus*. De dato 1445.
1451. 104. *Otto Split* amptman zu *Gottorff* vnd *Flenszburgh* bütungs vnd schoteprieff vff die guder zu⁶ *Lutke Reyde*. De dato 1451.⁷||
- 14[6]9. 105. Præsentatio vicariæ in ecclesia *Brecklinge*, facta⁸ *Nicolao Riggelßen*. De dato 1419 [!].⁹
1453. 106. Fundation der kirchen *Rörbeke*. De dato 1453.¹⁰
- 145[3]. 107. Fundatio der kirchen zu *Groszen Aluerszen* in *Eyderstede*. De dato 1452 [!].¹¹
1453. 108. Fundatio vicariæ in *Kotzenbull*. De dato 1453.¹²

¹ BCD: a pontifice. ² BCD tilføjer: De dato 15.

³ Orig. Reg. 86 Nr. 15, 1443 Juni 24, Udtog i RDRDM. III Nr. 7337.

⁴ Orig. Reg. 86 Nr. 25, 1453 Apr. 15.

⁵ Brevet må ifølge Eggert Durkops Bispetid være fra Årene 1489-99.

⁶ BCD: in.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 22, 1451 Novbr. 12-18, Stemann III Nr. 52.

⁸ D tilføjer: a. ⁹ Orig. Reg. 86 Nr. 58, 1469 Marts 19.

¹⁰ Orig. Reg. 86 Nr. 28, 1453 Juli 13 ell. 20.

¹¹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 30. 1453 Decbr. 12, Udtog i Westphalen IV Sp. 3123 Nr. 27.

¹² Orig. Reg. 86 Nr. 29, 1453 Decbr. 6.

109. Graff *Gerhardts* prieff, darin er dem bischoffe 1399. sein recht vnd gerichte confirmirt. De dato 1399.¹

110. Bischoff *Goschenn* vidimus vber konig *Chri- 1515 [og stierns des ersten* priuilegium dem bischof zu Schleszwig 1461]. gegeben wegen seins eigen gericht vnd gerechtigkeit vber des stifts leütte. De dato 1515.² ¶

111. Ein bekentnus der carspelleütte zu *Schwauestede* 1523. aller vnd jeder gerechtigkeit mit blodt, hals vnd handtgerichte, hohest vnd sidest. De anno³ 1523.⁴ ¶

112. Dingswinde belangende die schede zwischen 1528. *Bromszberg* zur *Treio* vnd zwischen den van *Arstede*. De dato 1528.⁵

113. Vertrag bischoff *Niclausz* mit⁶ den vonn *Rödemisz* wegen des dikens de *Mase* genandt. De dato 1461.⁷

114. Bekentnus etzlicher leütte ausz dem carspell 1450. *Bergen* in *Bokinge* harde belegen, das sie von bischoff *Niclauszen* sine mede vnd acker die *Bishopshamme* genomett vor eine halue tonne rode botter alle jhar vor s. Michaelistag tho bethalende gehüret hebbe. De dato 1450.⁸

¹ I A tilføjes i Margenen: Privileg., og: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 4, 1399 Apr. 8, Stemann III Nr. 20.

² I A tilføjes i Margenen: Priuileg., og: Cop. — 1515 Jan. 12 og 1461 Febr. 15, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 58 a; Brevet af 1461 findes i Orig. i Reg. 86 Nr. 39 b.

³ BD: dato.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 115, 1523 Jan. 11.

⁵ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 121, 1528 Maj 16, Udtog i Westphalen IV Sp. 3151 Nr. 98.

⁶ BCD: zwischen.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 39 a, 1461 Apr. 24, SRD. VII. 472.

⁸ Orig. Reg. 86 Nr. 20 b, 1450 Aug. 14, Udtog i RDRDM. III Nr. 7997.

- [1462]. Noch eine bekentnus diesuligen hamme betreffend, eodem numero notirt.¹
1434. 115. Schoteprief herzogen *Adolffen* vber das dorff *Ramstede*. De dato 1434.²
1453. ³116. Bütungs vnd schoteprief vber *Ramstede*. De dato 1453.⁴
- 144[6]. 117. *Claves Gorsen* prief auf ein guth in der *Enge*, welches vor 100 m $\frac{1}{2}$ 30 jhar verpfandet worden. De dato 1440 [!].^{5 3} ||
- 144[3]. 118. Ein versiegelt prieff belangendt die scheid an der mose, bröke vnd wische, die dar genomet ist die *Duuelsmose*. De dato 1449 [!].⁶
1517. 119. Dingeswinde vber den eigenthumb der güter zu⁷ *Lutkeholm*. De dato 1517.⁸
- 145[1]. 120. Ein versiegelder kaufprief auf die guder *Tarstede*, *Loite* vnd *Stenberg*, so *Bunde Bosendall* vnnnd *Gerd* *Walstorp* bischof *Nicolauszen* verkaufft haben. De dato 1459 [!].⁹

¹ Mangler i D. — I A tilføjes i Margenen: Cop., og: Tho gedennen, das von dem vogte tho *Borlum* hirauf bericht gefordrt werden soll. — 1462 Oktbr. 30, Afskrift i Svavsted-Bogen Bl. 63 b, Udtog i Westphalen IV Sp. 3124 Nr. 34.

² I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 5 b, 1434 Aug. 5. Udtog i RDRDM. III Nr. 6721.

³⁻⁵ C ombytter Numrene 116 og 117.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 24 b, 1453 uden Dag, Stemann, Urkundl. Beitr. zur Gesch. der Herzogth. S. 38.

⁵ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 16 b, 1446 Novbr. 11, Stemann III Nr. 47.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 16 a, 1443 Juli 17, Stemann III Nr. 44.

⁷ Mangler i D.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 103, 1517 Oktbr. 30, Stemann III Nr. 113.

⁹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 23, 1451 Novbr. 25, Udtog i Westphalen IV Sp. 3122 Nr. 24.

121. Konig *Johans* vnd herzogen *Friderichen* colla- 1502.
tion auf eine *vicarey s. Catharinæ* in *Blekendorff* bischof-
fen *Gottschalcken* gegebenn. De dato 1502.¹

122. Bekentnus *Banno Banißen* tho *Offkenbull*, das 1451.
er vonn bischoff *Niclauszen* sine mede alias wischen an
Ofkenbull gelegen fur eine halbe tonne rode butter gehuret.
De dato 1451.²||

123. Vertrag, wesz die von *Rantrum* dem hause 1530.
Schwauestede wegen etzlichs landes an hauertegeden geuen
scholen. De dato 1530.³

124. Konig *Fridrichs* sententz wegen eines ortt 1528.
holdz auf *Brembszborch*, welchs bischoff *Gottschalck* mit
seinem laggeuende erhalten, | vnd die sandtleutte, weill
sie ihme solch holtz abgegan, afdingen moten. De dato
1528.⁴

125. *Claves Porszfeldes* kaufprieff auff das guth zu 1457.
Soldrop. ⁵De anno⁵ 1457.⁶

126. Dingeswinde tho *Römesze* genommen, wan je- 1526.
mandt landt drei jar brauchet vnd entrichtet sein landtgelt
vnd pflicht darvon nicht, das alsdan das landt dem bischoffe
verfallen sein soll. De dato 1526.⁷

127. Offendtliche kundtschafft vnd dingeswinde durch 1512.

¹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 76, 1502
Septbr. 19, Udtog i Westphalen IV Sp. 3132 Nr. 69.

² I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 21 b, 1451
Jan. 6, Udtog i Westphalen IV Sp. 3122 Nr. 23.

³ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 125, 1530
Apr. 27, Udtog i Westphalen IV Sp. 3151 Nr. 100.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 123, 1528
Oktbr. 8, Stemann III Nr. 134.

⁵⁻⁵ D: Dat.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 8, 1457
Novbr. 30, Udtog i Westphalen IV Sp. 3123 Nr. 29.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 119, 1526
Apr. 17, Udtog i Westphalen IV Sp. 3150 Nr. 95.

- einen notarium instrumentirt, worinnen des bischofs taffelgüter im *Stapelholm* verzeignet. De dato 1512.¹ ||
1449. 128. *Wendt Frese* verkaufft bischoff *Niclaos* seine guter im dorffe *Rantrum* belegen, welche jährlich schulden 5 heidschepell roggen, inhaltts des kaufprieffs. De dato 1449.²
1487. 129. Kaufprief *Huno Ebßenn* rathman zu *Flenszburg* vber ein druttentheill guths zu *Bergen* vnnd funf marck. De dato 1487.³
- 1508 [og 1500]. 130. Kaufprief auf *Lutkeholm*. De dato 1508.⁴
1460. 131. Denisch dingeswinde von verschötinge etzlicher güter in *Gramb*⁵ harde bei *Hadersleben*. De dato 1460.⁶ |
1498. 132. *Hans Anderßen* verpfandet *Detleffen von der Wischen*⁷ *Sprakebull* vor funfzig reinische gulden. Anno⁸ 1498.⁹
1463. 133. *Wendt Frese* verkaufft bischof *Niclauszen* seinen muhlenstrom zu *Lutkeholm*. Anno¹⁰ 1463.¹¹ ||
1497. 134. Waringsprief *Dettleff von der Wischen* vp zwei güter zu *Lutkeholm* vnd ein guth zu *Westerberge*. De

¹ Orig. Reg. 86 Nr. 85, 1512 Aug. 9, Stemann III Nr. 105.

² I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 19, 1449 Apr. 16, Stemann III Nr. 49.

³ I A tilføjes i Margenen: Copei. — Orig. Reg. 86 Nr. 65, 1487 Juli 26, Dipl. Flensborg. I Nr. 187.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 82, 1508 Jan. 7-13 og 1500 Jan. 7-13, begge i Stemann III Nr. 94.

⁵ D: Stramb.

⁶ Orig. Reg. 86 Nr. 38 b, 1460 Maj 24.

⁷ Således D; ABC tilføjer: zu.

⁸ BCD: De dato.

⁹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 74. 1498 uden Dag, Dipl. Flensborg. I Nr. 211.

¹⁰ BCD: De dato.

¹¹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 41, 1463 Apr. 18, Dipl. Flensborg. I Nr. 150.

anno 1497.¹ ²Noch ein warungsprief vber die guter zu 1499.
Lutkeholm von Detlef von der Wischen gegeben. De dato
1499.²

135. Verzeichnus der scheid zwischen *Almendorp*³ 1512.
vnd *Drelstorp*, daruber dan auch dat sandt gefellet⁴. De
anno⁵ 1512.⁶

136. Kaufprief *Peter Jenßen* auff ein haus in der *Enge* 1512.
vnd auf sechs acker, jedoch auf eine löse. De dato 1512.⁷

137. Ein versiegelder prief vnd dingswinde, worinne 1513.
alle die stauen vnd lüde, so in des bishops berggerichte⁸
in *Norgosz* harde belegen, verzeichnet. De dato 1513.⁹ ¶

138. Dingeswinde aus *Wis*z harde wegen verschotung 14[91].
des hofes zu *Haxstede*, zweier güter vnd der mohlenn zu
Lutkeholm. De dato 1468 [!].¹⁰ Item ein dingswinde ausz 1546.
Norgosz harde wegen verschotung dersuluen güter tho
Lutkeholm mit dem houe vnd ¹¹möhlen. De dato 1546.¹²
Noch eine copley eines dingswindes von *Norgos* harde, 1517.
darinne die güter zu Lutkenholm mit andern zubehorigen
gütern vnd ¹¹möhlen von bishoff *Gottschalcken* laggebotten
vnd ihme eigenthumblich zuerkandt worden. Sub dato 1517.¹³ ¶

¹ Orig. Reg. 86 Nr. 72, 1497 Jan. 7-13, Stemann III Nr. 85.

²⁻² Mangler i D. — I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 75, 1499 Jan. 7-13.

³ B: Almdorp; C: Alendorf; D: Almdorff.

⁴ D: gestellet. ⁵ BCD: dato.

⁶ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 149, 1512
Septbr. 24, Stemann III Nr. 106.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 86 b, 1512
Aug. 3, Udtog i Westphalen IV Sp. 3135 Nr. 75.

⁸ C: borggerichte.

⁹ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 89, 1513
Maj 13, Udtog i Westphalen IV Sp. 3136 Nr. 77.

¹⁰ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 143, 1491
uden Dag, Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 159.

¹¹⁻¹¹ Mangler i D.

¹² Orig. Reg. 86 Nr. 159, 1546 Marts 26, Stemann III Nr. 151.

¹³ Orig. Reg. 86 Nr. 151, 1517 Oktbr. 30, Stemann III Nr. 113.

1490. 139. Kaufprief *Magnus Paißen* vicarii zu *Flenszburg* vber drei demet wischen in *Bergen*¹ caspell belegen. De² dato 1490.³
1487. 140. Kaufbrieff *Jep Dancklefsen* sines gutes in *Norgosz* harde in *Lutkeholm*. De dato 1487.⁴
- 14[9]2. 141. *Claves van Alefelde Goschens sohn* thut eine beispruche wegen der möhle vnd guter zu *Lutkeholm* vnd erlangt darüber ein dingeswinde des inhalts, das er befugt sey dieselben anzunehmen. De dato 1432 [!].⁵
1463. 142. Copia vber die vischerey zu *Lutkeholm*. De anno 1463.⁶ |
1524. 143. Scheideprief belangende dem dorffe *Füsing*. Datirt 1524.⁷
1530. 144. Vertragh zwischen dem bischoffe zu Schleszwig vnnnd denn von *Rantrum* belangend den jhärlichen hauerlegenden zu *Rantrum*. Datirt 1530.⁸
- ⁹Claws von Alfeltt zu Gelting¹⁰ manu mea.¹⁰
 Erasmus Heidtman s.¹¹ manu.
 Paulus Cypræus d. sua manu.
 Johannes Kulman subscripsit¹².⁹

¹ D: Bergum. ² Mangler i D.

³ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 67, 1490 Marts 10, Dipl. Flensborg. I Nr. 193.

⁴ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 66, 1487 Maj 20, Udtog i Westphalen IV Sp. 3131 Nr. 61.

⁵ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 69, 1492 Juni 22, Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 160.

⁶ Afskrift: Reg. 86 Nr. 137, 1463 Apr. 18, Dipl. Flensborg. I Nr. 150.

⁷ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 152, 1524 Novbr. 17, Udtog i Westphalen IV Sp. 3149 Nr. 92.

⁸ I A tilføjes i Margenen: Cop. — Orig. Reg. 86 Nr. 157, 1530 Apr. 27, Udtog i Westphalen IV Sp. 3151 Nr. 100.

⁹⁻⁹ Alle 4 Underskrifter er egenhændige i AB, men ikke i CD.

¹⁰⁻¹⁰ Mangler i CD. ¹¹ BCD: sua.

¹² BC: subscrip.; D: subscripserunt.

Her ender AC, hvorimod BD fortsætter:

Noch seind neu hinzugekommen, wie volggt:

1. ¹Dingeswinde wegen des hultzungs *Reiderlundtt.*
2. Zeugnisse zweier menner wegen eines gutts zu *Oster Arstede.*

Auff kon. may. zue *Dennemarcken* etc. vnsers gnedigstenn herrn befelig hahben wier *Baltzahr von Alfeltt, Casper Markedanner* vnnd *Albrecht Schele*, alle ihrer kon. may. respectiue ambleute auff *Flenszburg, Colding* vnd *Ripen*, alsz verordnete commissarien die originalbrieffe nach laudt dieses inuentariums beleuchtet vnnd alle zuer stedte gefunden, dieselbigen ferner in einer kasten verschlossen deme durchleuchtigen hochgebornen fursten vnd herrn herrn *Ulrichen* erben zu *Nordwegen*² hertzogen zu *Schleszwig Holstein* etc. vberantwortett. Actum Schwauested den 1. junii anno 1602.

³Baltzer van Alefeld mp. Caspar Marckdanner m. m.
Albret Skiell Chrestenson mpp.³ |

Auff könnigliche mayestat zu *Dennemarcken* etc. vnsers gnedigsten herren befelig haben wir *Key* vnd *Georg von Alefeldt*, beide ihrer könn. maytt. respectiue ambleute auf *Flenszburg* vnd *Hadersleben*, alsz verordnete commissarii die originalbrieffe nach laut dieses inuentarii abermhal beleuchtet vnd dieselbigen alle zu stete gefunden⁴, sie ferner in einer kasten verschlossen dem itzt von i. kön. maytt. verordnetem ambtmann *Diderich von Alefeldt* vberantwortet ausserhalb denen, so hierunter verzeichnet stehen vnd bei antretunng *Ernst Gardemeins* laut vorigen amtschreibers *Nicolai Holstein* vbergegebenen designation nicht verhanden gewesen.

Folgen die defecten an brieffen.

1. Fundatio vicariæ der carspelleute zu *Witzwort*.⁵

¹ D tilføjer: Ein.

² D tilføjer: etc.

³⁻³ Alle 3 Underskrifter er egenhændige i B, men ikke i D.

⁴ D: befunden.

⁵ Se Nr. 7 ovfr.

2. Transumpt burgermeister vnd rhat der stadt *Flensburgh* wegen eines vertribriefes zwischen könniginn *Margreten* vnd bischoffs *Johansen* zu Schleszwigk wegen elocation der stiftsgutere.¹

3. *Copia regenburgischen reichsabscheidts.*²

4. Ein versiegelter brieff belangende die ankunfft der kirchen zu *Fuldernike.*³

5. *Fundatio vicariæ in Kotzenbull.*⁴

Actum Schwabstede den 27. maii anno 1631.

⁵ Key von Alefeldt	Georg von Alefeldt
mp.	mp. ⁵

Her ender B, hvorimod D fortsætter:

Anno 1624 den 11. junii [*sind*] *Ernest Gardemein* königl. amtschreiber vff Schwavestette von mir *Marquardt Georg Angelen* nachspecificirete brieffe, zum ampte *Schwavestett* gehörigh vnd hier bevohr noch nicht registriret gewesen, eingantwortet vnd vberliefert worden.

1619. 1. Ein protocollum vff pergamen, der von den königl. herren reiches, auch furstlichen schleszwigischen vnd hollsteinischen zu dero in anno 1619 zue *Husum* gehaltenen commission niedergesetzeten vnd deputireten räten gemachten abschiede von beyderseits räten mit acht in gelb vnd roter seyden hangenden siegeln. Sub litera A.⁶

1613. 2. Ein vrtheil von königl. vnd furstl. commissarien zue *Husum* den 5ten maii anno 1613 zwischen den *Rödemiszerern*, *Padeleckern* vnd *Simensbergern* gesprochen wegen beteichnungh 450 ruten teiches. Sub litera D[!].⁷

¹ Se Nr. 29 ovfr. ² Se Nr. 58 ovfr.

³ Se Nr. 100 ovfr. ⁴ Se Nr. 108 ovfr.

⁵⁻⁵ Mangler i D. Underskrifterne er egenhændige i B.

⁶ 1619 Septbr. 3. En anden Orig. heraf (på Pergament med 8 hængende Segl) findes i Slesvig Stift 19; en foreløbig Udfærdigelse på Papir (forseglet med 8 Segl), men med adskillige Rettelser) findes sstds.

⁷ Uden Tvivl en Fejlskrift for B.

3. Ein dingeswinde vff die *Schwavesteter* grosze kuhevenne. Sub lit. C.

4. Hertzoch *Friederichs* furstl. gnaden auszugebener revers, das die stiftsvnterthanen mit dem teichweszen bey der newen schleusen hinfuro gentzlich sollen verschonet bleiben. Lit. D.

5. Ein alt in quarto pargamenen ambtbuch. Lit. E.¹

6. Relatio commissariorum etwa von 2 buch papier 1598. in pergamen gebunden, 1598 mense maio datirt. Lit. F.

7. Protocollum, was pro et contra in der anno 1619 1619. zu *Husum* gehaltener commission disputiret vnd verabscheidet worden, in blaw papier geheftet. Lit. G.

8. Copia des anderen reversals hertzoch *Adolffen* dem capitel nach ihrer gefengnisz gegeben beneben noch anderen vieren mit numeris 1. 2. 3. 4. vnd 5. gezeichnet. Lit. H.

9. Vnterschiedtliche pacqwetten allerhant acten vnd wechszelschreiben, so vor. in vnd nach gehaltenen vnterschiedtlichen commissionibus vorgelauffen.

10. Commissio anno 1613 von königlichen vnd furstlichen deputireten gehalten. Sub litera I. 1613.

11. Zwey alte in quarto ambtregister, eins bey zeiten bischoffs *Tilemanni* vnd das ander bey [zeiten] *Claus von Alefelden* gehalten. Litera K vnd L.

12. Furstlicher gnaden vnd des capittels vertragh der *Solderupper muhlen* belangend. Lit. M.

13. Ein transumptbuch, darein alle schwavestettischen amts- vnd stiftsbrieffe geschrieben. Lit. N.²

¹ Skulde antages at være en bevaret Jordebog for Slesvig Biskop fra det 15. Århundrede (trykt i Quellensamml. der Gesellsch. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 145-267). der dog nu ikke bærer nogen sådan Betegnelse.

² Må antages at være „Svavsted-Bogen“, hvis bevarede Eksemplar dog nu ikke bærer nogen sådan Betegnelse; men dels er Eksemplarets Ryg så slidt, at Bogstavet godt kan have stået dér,

14. Eine designation vnd verzeichnis aller siegelen, brieffe vnd documenten von *Claus von Ahlefelden* vnd der thumbherren deputirten vnterscrieben. Litera O.¹

15. Funff landcarten auff leinwant geklistert.

16. Ein alt schap mit zehen auszzugen, des stifttes hauszes *Schwavestett* benebenst deszen angehörigen gerichtten nahmen vff einem jeden zugh geschrieben, mit alten brieffen.

17. Ein alte kiste vnd ein kunpffer.

Key von Alefeldt. Georg von Alefeldt

²L. S.²

manu propria.

²L. S.²

og dels har Bogen ifølge sin Fortale eksisteret i 2 Eksemplarer, så at det muligvis er det andet, der menes.

¹ Må være en Tekst af Registraturen af 1588; men ingen af de her benyttede 4 Tekster bærer nogen sådan Betegnelse.

²⁻² Således i Afskriften.

38.

Registraturer over Breve ·
i
Slesvig Kapitels Arkiv.
(16. Århundrede.)

32*

Den i Rigsarkivet tilbageblevne Del af Gottorper-Arkivet indeholder i Pakke 100 et Håndskrift, der er registreret i den gamle Registrant over Gottorper-Arkivets Camera II S. 400 (under Cap. XXI, Convul. 86) som: Liber quolibeticus. Det er et Papirhåndskrift i Kvart, bestående af en halv Snes forskellige, delvis tynde Læg, der er beskrevne med forskellige Hænder fra Begyndelsen af det 16. indtil omtrent Begyndelsen af det 17. Århundrede; 2 Blade af et Pergaments-Håndskrift af religiøst Indhold danner Omslaget, der udenpå har faaet Betegnelsen „Liber quolibeticus“ (med en Hånd fra omtrent 1600) og tillige „No 2“. Som det fremgår af Titlen „Liber quolibeticus“ foruden af Håndskriftets Sammensætning af flere fra forskellige Tider stammende Læg, er Indholdet ret uensartet; det ses dog snart, at Håndskriftet stammer fra Slesvig Kapitels Arkiv, idet det hovedsagelig består af Jordebogsoptegnelser, Statuter, Brevudtog m. m., alt vedrørende det nævnte Domkapitel.

I det følgende er aftrykt, hvad Håndskriftet indeholder af Brevudtog, nemlig dets Bl. 7 a-8 b, 19 a-23 a, 34 a-37 b og 45 a-48 b. Disse Afsnit må ifølge Håndskriften anses for at hidrøre fra Slutningen af det 16. Århundrede, og når Bl. 34 a og 46 a begge begynder med: Anno etc. 85, må altså i det mindste de nævnte 2 Blade antages skrevne 1585¹. Men derfor er det ikke givet, at alt det her aftrykte stammer netop fra dette Ar; det er endogså vanskeligt at afgøre, om alle de forskellige her trykte Afsnit er skrevne med én og samme Hånd. Ved en første Betragtning vilde man vistnok være tilbøjelig til at skelne mellem 2 forskellige Hænder, en, der har skrevet det allermeste af Bl. 34 a-37 b og af Bl. 7 a-8 b, og en anden, der har skrevet forskellige Randbemærkninger på disse

¹ Om hvad der formentlig har foranlediget Affattelsen netop dengang, henvises til S. 533-34 nedfr.

Blade (i Aftrykket satte som Overskrifter) samt desuden de øvrige her trykte Afsnit af Håndskriftet; men ser man nøjere til, synes det ikke udelukket, at disse 2 Hænder tilhører én og samme Mand. Forskelligt fra Spørgsmålet herom er et andet, nemlig hvorvidt Dele af det her meddelte skulde være en Afskrift eller Bearbejdelse af en ældre Registratur. I så Henseende kan det m. H. t. Afsnittet Bl. 19 a-23 a nævnes, at deri anføres Personer som levende, der døde 1560 eller tidligere¹, ligesom forskellige Breve fra 1570'erne viser sig at være senere Tilføjelser i Håndskriftet (A. VII. 19-20 og formentlig også A. II. 9). Men dette gælder ikke om et Par Breve, der mulig tilhører 1560'erne (A. II. 4 og A. VII. 10), og den rimeligste Forklaring synes da at være, at det pågældende Afsnit af Håndskriftet delvis hviler på et ældre Grundlag, som senere er blevet omarbejdet.

Når man i Slutningen af det 16. Århundrede møder Interesse for Slesvig Stifts Historie, henledes Tanken i første Række på de 2 Kapitelsmedlemmer Brødrene Hieronymus og Poul Cypræus's Forfatterskab; men om nogen af disse har nogen Andel i Affattelsen af vore Brevudtog, vides ikke. I alt Fald vil man, så vidt skønnes, ikke i de her aftrykte Arkivregistraturer genfinde den Hånd, som har skrevet det bevarede Håndskrift af Poul Cypræus's Slesvigs Biskoppers Historie (Gl. kgl. Saml. 1047 Folio), og som antages for at være Forfatterens egen².

Hvad i øvrigt de meddelte Brevudtog angår, er de af en højst uensartet Beskaffenhed. Håndskriftets Bl. 19 a-23 a indeholder efter eget Sigende et „Registrum omnium literarum cap. Sl.“, og må en sådan Betegnelse end anses for overdreven³, er det dog et betydeligt Antal Breve, som denne Liste opfører. Men til Gengæld er dens Udtog rigtignok, selv bortset fra, at de næsten alle mangler År, også i andre Henseender så kortfattede, at de i Virkeligheden for største Delen kun er lidet oplysende; enkelte af dem ligner endogså hinanden i den Grad, at det godt kunde være det samme Brev, der var opført 2 Steder (således A. I. 10 og A. IV. 3; A. III. 4 og A. III. 23; A. IV. 12 og A. VIII. 6). Til det anførte „Registrum“

¹ Den i A. VI. 11 nævnte Nicolaus Lucht døde 1560, og den i A. VI. 14 nævnte Henrik Pogwisch er vel identisk med en Ærkedegns af dette Navn, som døde allerede 1555 (Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. der Herzogth. II. 522, 482).

² Jfr. Kirkehist. Saml. 4. R. I. 5, Note 3.

³ Man vil på de pågældende Blade f. Eks. ikke finde de Bl. 45 a anførte Breve af 1310 eller af 1557 (eller det første af disse Breves Vidisse af 1383).

slutter sig på en Måde Fortegnelserne på Bl. 46 a-48 a, der for den overvejende Del kun er en fornyet Opregning af nogle af det udførligere Registrums Breve, som af en eller anden Grund skal efter-se eller opsøges („inspiciantur“ Bl. 46 a; „inquirendæ“ Bl. 47 a), eller hvis Segl skal repareres (Bl. 48 a). I Modsætning til disse Afsnit er der imidlertid andre, hvor Brevene gengives betydelig udførligere, men til Gængæld i et væsentlig ringere Antal. Dette gælder Bl. 45 a-b (hvis Breve delvis ikke er medtagne i det før nævnte „Registrum“), Bl. 48 b og det i så Henseende udførligste Afsnit, Bl. 34 a-37 b, hvis umiddelbare Fortsættelse på Grund af en fejlagtig Indhæftning findes på Bl. 7 a-8 b; der forekommer her på forskellige Steder Udtog, som øjensynlig i større eller mindre Omfang giver ligefrem ordrette Brudstykker af Brevenes Tekst, og som anfører Udstedernes Navne i 1. Person (se således Breve af 1465 Bl. 34 a, af 1504 Bl. 35 b, af 1486 Bl. 37 b og 7 a, af 1507 Bl. 7 b og af 1557 Bl. 45 a)¹.

Ulrich Petersen har i sine Samlinger i Rigsarkivet, Vol. XII, meddelt nogle „Miscellanea“ „E libro quotlibetico in 4to No 2“, som nu for den overvejende Del er trykte i Quellensamml. der Gesellsch. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 122-33. Skønt den af Ulrik Petersen opgivne Titel passer godt med det bevarede Håndskrift, kan hans Kilde dog ikke have været identisk med vort Håndskrift, om end den har været nær beslægtet med det. Vort Håndskrift er øjensynlig for visse af de her ikke meddelte Partiers Vedkommende samarbejdet af forskellige Kilder², og mulig er Forholdet da det, at det er en af disse, som Ulrich Petersen har benyttet. Hvad særlig de Brevudtog angår, som Ulrich Petersen på det nævnte Sted i sine Samlinger meddeler „Ex registro omnium literarum, libro quotlibetico annexo“ (de er trykte anf. St. S. 131 f.), omfatter de kun en ringe Del af de i vort Håndskrifts Bl. 19 a-23 a opførte Breve; hist og her viser de små Afvigelser fra vort Håndskrifts Tekst, men kun på 2 Steder således, at de giver mere end denne³.

¹ Om den formentlige Anledning til flere af disse Udtogs Affattelse se Henvisningen ovfr. S. 501 Note 1.

² Overskriften Bl. 10 a lyder: „Quædam extracta ex stat. et glaucus libello“, og Håndskriftet henviser også på andre Steder både til en liber statutorum, en major glaucus liber og en minor glaucus liber (således Bl. 30 a, b, 32 a).

³ Se nedfr. Udtogene A. VI. 7 og A. VII. 8. Dog må det bemærkes, at vort Håndskrifts Registratur ikke har noget tilsvarende til, hvad der meddeles i Quellensamml. anf. St. S. 132 L. 3-9; Notitserne sstds. L. 10-20 genfindes derimod i Håndskriftets Bl. 31 b.

Om Bestræbelserne for at identificere Håndskriftets Brevudtog med anden Steds fra kendte fuldstændigere Tekster skal bemærkes følgende. Som det nævnes i Forordet, anstilles der for dette Formål kun Undersøgelser i det danske Rigsarkivs Hovedarkiv. Imidlertid er det på den ene Side meget muligt, at forskellige dér opbevarede Breve, særlig af Papirsbreve fra det 16. Århundrede, er undgåede Opmærksomheden, da en fuldstændig Gennemgang af alle Rigsarkivets Arkivalier fra det nævnte Tidsrum vedrørende Hertugdømmerne er forbunden med ikke ringe Vanskeligheder. Og på den anden Side vil man nedenfor finde citeret adskillige Pergamentsbreve, der nu ikke mere er i dansk Besiddelse. Der haves nemlig i Rigsarkivet en kronologisk ordnet Seddelregistrant over Samlingen „Gottorpske Membraner“, omfattende også de betydelige Dele af denne Samling, som efter Hertugdømmernes Afståelse afleveredes til Preussen, og man har ved Hjælp af den nævnte Seddelregistrant kunnet identificere adskillige af Brevudtogene med sådanne afleverede Breve, selvfølgelig dog uden nogen Tanke om, at derved skulde være udtømt, hvad Statsarkivet i Slesvig kan gemme af Originaler til de her registrerede Breve. Endvidere er gennemgået en Fortegnelse over Breve vedrørende Slesvig Stift, som findes i Westphalens Monumenta inedita IV, og hvorfra der er anført sådanne Breve, som skønnedes at kunne være identiske med de nedenfor registrerede, for så vidt man ikke kunde henvise til Steder, hvor disse havdes i en fuldstændigere Form. Men Nyttens af sådanne Henvisninger til Westphalen er rigtignok noget tvivlsom; thi ikke blot er hans Referater ret kortfattede, men hvad der er værre, de viser sig, hvor de kan kontrolleres, jævnlig så unøjagtige i Gengivelsen både af Navne og Årstal, at man får en ikke ringe Betænkelighed ved at fæste Lid til hans Angivelser, hvor der ikke ellers haves noget til Støtte for dem.

De Romertal (eller Bogstaver) og Arabertal, som nedenfor er anbragte foran de enkelte Udtog, er for den ganske overvejende Del tilsatte af Udgiveren; kun på Bl. 45 a findes Tallene allerede i Håndskriftet. Også Bogstaverne A, B, C og D som Overskrift over de 3 forskellige Afdelinger er tilsatte af Udgiveren.

A.

Registrum omnium literarum cap. Sl.

Literæ regum et principum continentur in magna cista.

1. scrinium.

In primo scrinio continentur literæ sequentes.

I. 1. Literæ concordie inter *Georgium de Wisch* et [1544.] villanos in *Stadum* super pratis.¹

2. Sententia regis *Christierni* super pratis *Rormose* cum bono in *Risbrick* et super 2 agris in *Haxstede*.

3. Literæ placiti super prato dicto *Peter Andersß kihl* in *Risbrick*.

4. Literæ militis *Iuari Reuentlou* super bonis in *Brodersbu*.

5. Literæ super *Hackstedgard* et sententia regis *Cristiani*.² [1476?]

6. Sententia regis *Friderici*, *Haxstedgard* non pertinere vnder rep vnd mate.³

7. Literæ emptionis in *Tornschow*.⁴ [1448?]

¹ 1544 Juni 12, Noodt, Beiträge II. 239.

² Jfr. nedfr. Bl. 34 a.

³ Vel et Brev, der findes i Udtog i Westphalen IV Sp. 3201 Nr. 249 (med Året 1631).

⁴ Af dette og det nedfr. under I. 12 registrerede Brev er det ene vel identisk med et af 1448, der anføres i en Registratur af 1588 nedfr. S. 536 under A. 7, og det andet med et af 1462 Juli 20 i nærværende Registratur Bl. 34 b.

I. 8. Literæ super bonis in *Erre*, quod possunt a capitulo redimi.

[1465-1520.]

9. Literæ omnes super bonis in *Costleue* et *Wesebu*.¹

[1461.]

10. Literæ super bonis in *Eggebeke*² et *Eszberstofft*, item *Hunding*².

[1477.]

11. Literæ super bonis in *Wandorp*, *Medelbu*, *Osterbu*, *Jorlunt* et *Wesebu*.³

[1462?]

12. Literæ super *Tornschow* et *Tadorp*.⁴

13. Sententia regis *Cristierni* contra *Tomas Lorck* super bonis *Wandorp*.

14. Sententia placiti in der *Hutten* super bonis in *Wesebn*. ||

2m scrinium.

[1504.]

II. 1. Literæ venditionis in *Hesel* et literæ scotationis.⁵

[1435.]

2. Literæ venditionis et scotationis super curia *Gammelbugard* et adjacentibus bonis.⁶

3. Literæ placiti inter *Wesebu* et *Hudorp* in *Nu* herde vp der velthschede.

[156 7?]

4. Literæ ducis *Adolfi* super *Apenstorpe*.⁷

5. Copia originalis duorum colonorum in *Arnfiolde*.

[1486.]

6. Literæ placiti in *Hestofft*.⁸

7. Literæ decem marcarum in *Brodersbn*.

[1433?]

8. Literæ, quod capitulum habet conferre ecclesiam *Vlsnis*.⁹

¹ Jfr. nedfr. Bl. 34 a.

²⁻² Senere tilføjet. — 1461 Jan. 20; jfr. nedfr. Bl. 35 a. Sammenlign i øvrigt A. IV. 3.

³ Jfr. nedfr. Bl. 34 b.

⁴ Se S. 505 Note 4.

⁵ 1504 uden Dag; jfr. nedfr. Bl. 35 b.

⁶ Jfr. nedfr. Bl. 35 b.

⁷ Måske 1567; jfr. Rigsarkivet, Registrant over Gottorper-Arkivet, Camera III S. 331.

⁸ 1486 Juni 20, Noodt, Beiträge II. 49.

⁹ Måske Orig. i Statsarkivet i Slesvig 1433 Oktbr. 29, Udtog i RDRDM. III Nr. 6652.

II. 9. ¹Contractus inter ducem *Adolfum* et capitulum [1573.]
van dem ny ingedikeden lande by *Schuafsted* dem stift
vnd capittel belangend.¹

3m scrinium.

III. 1. Literæ *Lauerentz Leuen* super *vicaria* s. [Bl. a
crucis et eius collatione. Mit etlichen rentebreuen darto ^{1459?}
gehorig.²

2. Resignatio ecclesiæ *Haddebn* a rege *Christ. primo.*³ [1461.]

3. Literæ venditionis *senatus Slesuicensis* super
fundo inter curiam archidiaconi et pastoris.

4. Priuilegium in optione corporum.⁴ [1432?]

5. Literæ *Eghardi* episcopi super *vicaria* in ecclesia
Born pertinente ad capitulum, et habet 2 mr. auri.

6. Donatio honorum in villis *Toresnest*, *Goltoft* et [1386.]
*Kisebu.*⁵

7. Literæ pro lectoribus chori super villis *Schaus* et [1471.]
Rustorp ad 10 mr. *Conradus Wulff* respondebit.⁶

8. Literæ donationis super fundo *Spolers* in parochia
Haxsted. ||

9. Literæ vicariæ in *Holm* ad sanctimonialium, quod
capitulum habet jus patronatus in *vicaria b. virginis.*

10. Literæ donationis in *Hofield.*

¹⁻¹ Vistnok senere tilføjet. — Orig. (Gott. Membr.) 1573 Maj 4
(nu afleveret), Westphalen IV Sp. 3177 Nr. 7.

² Et af disse Breve er vel (Gott. Membr.) 1459 Juni 15 (nu
afleveret; ufuldstændig trykt Noodt, Beiträge II. 27), med mindre
dette Brev skulde være det nedfr. under A. VI. 1 anførte.

³ 1461 Decbr. 15; jfr. nedfr. Bl. 36 b.

⁴ Dette eller det nedfr. under A. III. 23 anførte Brev er øjen-
synlig et af 1432 Juni 17, der nævnes nedfr. Bl. 48 b.

⁵ Orig. i Statsarkivet i Slesvig 1386 Novbr. 12, Quellensamml.
der Gesellsch. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 51.

⁶ 1471 (uden Dagsangivelse), Udtog i Westphalen IV Sp. 3189
Nr. 85 og i Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. der Herzogth. II. 538.

III. 11. Item testimonia duo inter *Hofield* et *Akebro mole*.

12. Literæ prepositi *Gummonis*¹ super donatione *Espenis* et super terragio in *Slesuig* in *longa platea*.

13. Literæ placiti inter *Immingsted* et *Hogfield* de diuisione.

14. Item annexio ecclesię *Tolck* ad prebendam, que est de jure patron. capituli.

15. Literæ super jus patronatus in *Hauetofft*.

16. Litera permutationis curiæ d. *Bartrami Scriuers* cum domo data[!] ² *ecclesiæ sanctæ trinitatis*.

[1533.] 17. Literæ protestationis capituli, quod non consenserint in venditionem *Cappel*.³

[1489.] 18. Literæ super curiam *Andree Jungen*.⁴

[1539.] 19. Literæ protestationis capituli, quod non consenserint in venditionem bonorum in *Schuanz* per episcopum *Godscalcum*.⁵

20. Quitantię pecuniarię.

21. Literæ placiti super terminis *Hogfield*.

22. Literæ parochianorum super *Hogfield*.

23. Priuilegium prælatorum in optione corporum prebendarum.⁶

4m scrinium.

[1455.] IV. 1. Literæ super bonis in *Ekeberge*.⁷

2. Literæ permutationis super *curia episcopali*.

3. Literæ scotationis super *Hunding*, *Egbek* et *Esbirstofft*.⁸ ||

[1477?] 4. Literæ super bonis in *Brunsbull*.⁹

¹ Eller muligvis: Grunnonis. Det rette er: Grummonis.

² Læs: dotis (Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 131).

³ Orig. Gott. Membr. 1533 Maj 28.

⁴ 1489 Maj 21, Udtog i Westphalen IV Sp. 3190 Nr. 108.

⁵ 1539 Marts 25; jfr. nedfr. Bl. 36 b. ⁶ Jfr. A. III. 4.

⁷ 1455 uden Dag, Noodt, Beiträge II. 19. ⁸ Jfr. A. I. 10.

⁹ Orig. måske (Gott. Membr.) 1477 Juli 3 (nu afleveret).

IV. 5. Sententia regis *Friderici* super bonis in *Pobul*.

6. Literæ donationis super *Sorcknold*.¹ [1432.]
7. Episcopus et capitulum habent conjunctim conferre [1318.]
prebendas.²
8. Literæ diuisionis in *Schortebull*.³ [1530?]
9. Sententia super bonis *Wandorp* et *Medelbu*.
10. Literæ super bonis in *Cappell*.⁴ [1533.]
11. Lacheuet super omnia bona in *Suantzen*. Jam [1519.]
in primo.⁵
12. Literæ concordie inter pastorem et villanos in
Vlsnis.⁶
13. Literæ permutationis *Sandbeke* et *Slabbenhagen*.⁷ [1497.]
14. Binæ literæ scotationis super *Schuersbu* et [1483?]
Atesbul.⁸ og . . .]
15. Quitantie tributorum de certis annis.
16. Literæ siue jura super curia d. *Jacobi Schroders*.⁹ [1507.]
17. Quitantia *Laurentii Leuen* super 400 m ß .
18. Literæ *Laurentii Leuen* super *vicaria Phil. et Jacobi*.
19. Literæ *Gotschalci de Aleuelde* super 100 m ß in
Haseldorp.
20. ¹⁰Ein breff, dat *Kalkerdam* by *Kius* dem capit- [1539.]
tel ghore.¹⁰

¹ Jfr. nedfr. Bl. 36 b.

² 1318 Marts 6, Hasse III Nr. 358 (efter Afskrift af en Stad-fæstelse af 1320 Septbr. 12).

³ Orig. Gott. Membr. 1530?, Udtog i Westphalen IV Sp. 3192 Nr. 119 med urigtigt År 1500.

⁴ Orig. Gott. Membr. 1533 Apr. 18, Stemann III Nr. 142.

⁵ 1519 Marts 25; jfr. nedfr. Bl. 35 a. ⁶ Jfr. A. VIII. 6.

⁷ 1497 Jan. 10, Noodt, Beitræge II. 83.

⁸ Det ene vel i Udtog i Westphalen IV Sp. 3190 Nr. 98.

⁹ Jfr. nedfr. Bl. 7 b.

¹⁰⁻¹⁰ Senere tilføjet. — 1539 Juli 15 ell. 22, Noodt, Beitræge II. 235.

5m scrinium.

- V. 1. In hoc annotatæ sunt de renthebreue.
- [1467?] 2. Item literæ, quod capitulum habet jus in *Schuauested*.¹
3. Literæ super domum *Ambrosii buszenschmit*, et annuatim dabit 12 β.
4. Literæ senatus Sles. super terragio capituli in *Slesuig*. ||
5. D. lector m. *Michael Eleri*¹ donauit 200 m# pro lectore theologiæ et 100 mr. pro panibus infra pascha et pentecosten distribuendis et 100 mr. pro fabrica.
6. In *Slesuig* in fundo *Detleui knakenhouers* habet capitulum annuatim 18 β.
7. Literæ *Jans Degener* in *Schlesuig*.
8. Literæ *Petri Lunt* 4 mr. rentte.
9. Literæ *Petri becker* in *Slesuig*, nunc organista super 25 mr., nunc *Conradus Hogreue*.
- [1542.] 10. Literæ super *Munckenlanth* regis *Cristiani*.² In der laden by des capittels rentebreuen.²
11. Testamentum *Boetii Fris* super 18 β annuatim in domo *Hans senckelmakers*.
12. Literæ *Detleui Bockvolt* super domum pastoris in *Slesuig*, annuatim 6 mr.

6. scrinium³.

VI. 1. Jura presentationis, et quid habeat vel capitulum vel vicarius⁴ in *vicaria s. crucis*.⁵

¹ Orig. måske (Gott. Membr.) 1467 Decbr. 30 (nu afleveret), Stemann III Nr. 67.

^{2,2} Senere tilføjet. — Brevet nævnes noget udførligere i en Registratur af 1632 over en Del af Kapitelsarkivet (nedfr. S. 544 under B. 1).

³ I Margenen tilføjes: NB. Is de rode lade.

⁴ Over Linien tilføjes: scilicet Leue.

⁵ Jfr. A. III. 1.

VI. 2. *Fundatio vicariæ Johannis baptistæ.*

3. Pro *vicario s. Michaelis* 20 β in *Almendorp*.

4. *Literæ vicariæ Johannis euangeliste, quam Jacob* [1544?] *Tange* possedit.¹ Sequuntur jam redditus: *Hans becker Slesuig* 6 m β , *Andres Lasß Slesuig* 6 m β , *Edde Jensß Schobul* 3 m β , *Volq. Jonsß Husum* 3 m β , || *Euerke Heines in Tetenbul* 3 mr., *Leue Boiesß to Husum* 6 mr.; adhuc in *Strand* 3 m β , sed non sunt literę desuper.

5. *Sententia regis super Tete Backens et Euert Heitzen.*

6. *Concordia inter eosdem et possessorem Georg.* [1539.] *Rughen.*²

7. *Jura et redditus pro 4o lectore chori et super commendam Lunthen.*³

8. *Literę Corth Dôs to Husum* super 150 mr. ad *commendam der Lunten* vf ostern. Nu *Claus von Halteren* pro *lectore chori.*⁴

9. *Literæ super 60 m β in Hasted marsch Jon Laurenzen.*

10. *Fundatio vicariæ s. spiritus in Slesuig.*

11. *Literæ Jacob grapengeters in Slesuig* 4 m β ad *vicariam s. spiritus*; possessor *Nicolaus Lucht.*

12. *Institutio Ludolfi Vereckers super vicaria monialium.*

13. *Literę Hune Ebbesß super vicaria Laurens Leuen.*

14. *Literæ collationis super vicaria s. Jacobi, quę*

¹ Orig. kunde måske, skönt det er mindre sandsynligt, være (Gott. Membr.) 1544 Apr. 19 (nu afleveret).

² Orig. Gott. Membr. 1539 Jan. 2.

³ Det er vel dette eller det følgende Brev, der i Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 131 (jfr. ovfr. S. 503) gengives som: *Commenda der Lunthen pro lectore chori* 2¹/₂ β .

⁴ Se foregående Note.

pertinet ad capitulum, quam nunc possidet *Hinricus Pouisk.*

VI. 15. Fundatio *altaris s. Petri.*

16. Literæ permutationis *vicariæ s. Jacobi* cum consensu capituli.

17. Obligatio d. *Wulfgangi* lectoris.

18. Literæ *Hans Monnekes* [?] to *Brested* super 60 m \ddot{a} , quas prius habuit *Eggert van der Herberge*, pertinentes ad capellanum *Slesuicensem.*

7. scrinium.

VII. 1. Literæ super bonis in *Schnatbeke.*

2. Scotatio super bonis *Tornschou* et *Tadorp.*¹

[1485.] 3. Litteræ emptionis villæ *Belge.*²

1459. 4. Literæ emptionis honorum in *Keldebeke, Langsted, Schmedebw, Scholdorp* et *Grote Solt* etc. per *Conradum Conradi ex Lutke Schinckel* etc. Anno 1459.³ ||

5. Literæ super bonis in *Winding.*

[1463.] 6. Literæ scotationis in *Winding.*⁴

7. Sententia regis super bonis in *Wesebu* prope *Flensborg*, darin de vorige schote by macht erkant.

[1472.] 8. Literæ scotationis in *Schuanenborg.*⁵

9. Literæ super bonis in *Hudorp.*

[1566-68?] 10. Literæ, quod capitulum habet jus in fossam ciuitatis *Slesuig* vsque ad *Sliam.*⁶

¹ I Margenen tilføjes: NB. De bonis in Tornschou quere supra in 1o scrinio, de Ekeberg in 4.

² Jfr. nedfr. Bl. 37 a.

³ 1459 Novbr. 12-18; jfr. nedfr. Bl. 35 a.

⁴ 1463 Septbr. 29, Udtog i Westphalen IV Sp. 3188 Nr. 77.

⁵ Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 131 tilføjer: quod bonum dedit Wulff von der Wisch. — 1472 Juni 25; jfr. nedfr. Bl. 37 a.

⁶ Måske 1566 Marts 28 ell. 1568 Febr. 27, Noodt, Beiträge II, henholdsvis S. 260 og 263.

VII. 11. Literæ, quod capitulum habet eligere pre- [1439?] positum.¹

12. Literæ placiti super bonis in *Suensbu* et *Siotorp*.

13. Concordia super corpus *Sodorp*.

14. Literæ donationis ecclesiæ *Sodorp* per ducem *Valde-* [1338.] *marum*.²

15. Literæ militis *Wulf Pogwisch*, quod pastor in [1528.] *Sorup* tenetur capitulo annuatim 6 mr.³

16. Literæ scotationis in *Schnatbeke*.

17. Literæ scotationis *Walmari von der Herberg* 1478. super bono in *Gronholt* et bono in *Esgrus Schubu*. Anno 1478.⁴

18. Literæ *Jens Brodersß* super 550 m $\frac{1}{2}$ ex *Cas-* *mark*.

19. ⁵Tue konigliche sententien vnd 1 dingsuind vf [15]79. 1 gut to *Schegrot* vnd ein gut to *Nor Brarup*. Anno 79.

20. Item 1 dingsuind van 1 wisch to *Gronholt lang-* 1571. *may*, ghort capitulo. Anno 1571.⁵

8. scrinium.

VIII. 1. Literæ super bonis in *Schardebul* cum om- [1486.] nibus pertinentiis.⁶

2. Literæ validi *Nicolai Alefeld* super permutatione [1511.] *Schardebul*.⁷

3. Literæ super concordia pupillę *Lyncken* in *Snatebul*.

4. Literæ placiti *Struckstorp* herde super agros s. *Mi-* [1501.] *chelis* prope *Slesu*.⁸

5. Annexio ecclesię *Gruntofft* ad prebendam.

¹ Måske 1439 uden Dag, Udtog i RDRDM. III Nr. 7052.

² 1338 Septbr. 9; jfr. nedfr. C. 1.

³ Jfr. nedfr. Bl. 48 b.

⁴ 1478 Marts 5; jfr. nedfr. S. 536, A. 5.

⁵⁻⁵ Senere tilføjet. ⁶ 1486 Decbr. 20; jfr. nedfr. Bl. 37 b.

⁷ 1511 Febr. 3; jfr. nedfr. Bl. 7 a.

⁸ 1501 Aug. 16; jfr. nedfr. Bl. 37 b.

VIII. 6. Concordia pastoris in *Vitznis* cum parochianis.¹

[1486.] 7. Literæ omnes super bonis in *Stadem*.² ||

9. scrinium.

IX. 1. Literæ *archiepiscopi Bremensis* super priuilegio clericorum.

2. Literæ *Gotscalci episcopi Sles.* super venditione bonorum.

[1462.] 3. Literæ *Nicolai Smalsted* super 300 mr. im *Hemelmark*.³

4. Litera super villa et molendino *Binbeke*.

5. Literæ inter d. *Gregorium Hargen* et capitulum.

6. Consolatio gaude *Maria*.

7. Litera super bonis *Achtorp*.

[1412?] 8. Literæ reddituum ecclesiæ *Haddebu* pertinentium ad capitulum.⁴

9. Literæ vnionis super ecclesia *Hauetofft*.

10. Instrumentum super jus patronatus in *Hauetofft*.

11. Fundatio senioris choralium *eclesie Slesuicensis*.

[1513?] 12. Bulla, quod decimæ episcopales pertinent ad capitulum.⁵

13. Literæ vp den verden houe in parochia *Borby*.

[1527.] 14. Literæ permutationis bonorum cum *Ottone Ratlouen* in *Lindow*.⁶ Jam iterum sunt vendita cum *Satrupholm*.

¹ Jfr. A. IV. 12. ² 1486 Decbr. 20; jfr. nedfr. Bl. 7 a.

³ 1462; jfr. Rigsarkivet, Registrant over Gottorper-Arkivet, Camera II S. 350.

⁴ Måske Orig. i Statsarkivet i Slesvig 1412 Marts 5, Noodt, Beitråge I. 448.

⁵ Orig. vistnok (Gott. Membr.) 1513 Juni 3 (nu afleveret; gl. Afskrift: Slesvig Stift 16).

⁶ Orig. (Gott. Membr.) 1527 Marts 12 (nu afleveret), Noodt, Beitråge II. 219.

- IX. 15. Literæ super decimas in *Hauetofft*.¹ [1380.]
 16. Literæ de griseo panno distribuendo per *senatum Sles.* in presentia vnius canonici.
 17. Transsumptum priuilegiorum *Caroli 4ti* imperatoris.
 18. Literæ episcopi et coadjutoris super venditione pecorum et frumentorum in *Schuafsted*.
 19. Institutio *vicarie s. Jacobi*.
 20. Donatio *Velehauer* super *vicaria 12 apostolorum*.
 21. Donatio regis super *Hilgelant terre Strand*.
 22. *Broacker* conclusę literæ in paruo scriniolo super pensione annuali capitulo debita.

10. scrinium.

- X. 1. Literæ eclesię *Hadersleuen*.
 2. Item quod capitulum habet eligere prepositum.
 3. Item cantorem.
 4. Item *consilium Basil.* pro clericis *Slesuic*.²|| [1433?]
 5. Item literæ super bonis in *Borby*.³ [1519.]
 6. Item literę placiti *Norgos* herde super medio fundo in *Breckling*.
 7. Item super bonis in *Bohlschubui*.||

¹ 1380 Maj 31, Udtog i RDRDM. II Nr. 3291 (efter Afskrifter af en Stadfæstelse af 1383 Juli 23).

² 1433 Septbr. 1?, Afskrift i Ulrich Petersens Samlinger Vol. XIV (efter et Brev af 1509 Oktbr. 13, hvori det er optaget); jfr. RDRDM. III Nr. 6640 s.

³ Orig. (Gott. Membr.) 1519 Juni 27 (nu afleveret).

B.

Anno etc. 85.

Kortte vortekenis vnd extract vth ethlichn capittels tho Schleswig breuen.

In primo scrinio. Koszleue et Weszbw.

1465. De erbar *Otte Walstorp* etc. hefft dem capittel anno etc. 1465 vor negenteinhundert marck lubisch vorkofft de guder vnd beiden dorper Coszleue vnd Wesebui etc. mit allem richte vnd rechtigheit in halsz vnd in handt, hogest, middelst vnd sidest etc., also se idt frigest hebben gehatt, nictes buten bescheden etc.¹; ock scholen vnd willen wi dem capittel vnd ehren nakomlingen frigen vnd fry waren vor alszweme, de dar tho rechte kamen willen, vnd allen schaden vprichten, den dat capittel vnd ehre nakomelinge
1520. darumme don effte donde werden.² Disse bref is von hertzog *Fridrico prim.* vidimirt anno 1520 sub suo sigillo.

In primo scrinio. Hackstedgard mit allen tobehorigen gudern.

- 1476? Frow *Mette Reimert Sehesteden* tho *Buckhauen* cum filio *Otte Sehesteten* hebbenn vorkofft dem capittel tho Schleswigh vor voffteinhundert vnd 10 m $\frac{1}{2}$ lubisch ehren hoff vnd gutt tho Hackstede midt allem thobehorigen gudern, mit allem rechte vnd gerichte in halsz vnd handt, hogest, [middel]st³ vnd sidest etc., also se desuluen || vnd ehre vorfaren frigest hebben gehatt, nictes buten bescheden etc., vnd ehnen de suluen tho fryen vor alszweme, wenn ehne des behoff is etc. Datum 1476.⁴

¹ I Margenen tilføjes herudfor: Mit allen herlicheiten, fryheiten vnd rechtigheiten in 3 breuen.

² 1465 Novbr. 22; jfr. nedfr. S. 537-38, B. 2. — Jfr. ovfr. A. I. 9.

³ Håndskriftet: nederst.

⁴ Jfr. A. I. 5 og nedfr. S. 537, A. 8 (med Aret 1477).

In 1. scrinio. Zwei tho Tarenschou vnd
ein tho Tarup.

Hans Mickelke vorschotet vnd vorleth sine guder 1462.
Tarenschou vnd Tarup mit aller der guder thobehoringe,
herlicheit, frigheit vnd gerechticheit, hogest, middelst vnd
sidedst, nichts buten bescheden, hern *Cort Cordes* archidia-
con tho *Schleswig* etc. Anno 1462.¹

In 1. scrin. Bona in Wandrup et
Medelbu caspell.

Anders Petersen tho *Holdt* vorkofft eim capitell de 1477.
guder in Medelbu caspel vnd tho Wandrup mit alle ehren
thobehoringen, frieheiten vnd gerechtigheden, mit allem rechte
vnd gerichte, hogest, middelst vnd sidedst, in hals vnd in
handt vnd aller herlichiet, nictes buten bescheden, als he
vnd sine vorfaren desuluen je frigest gebрукet vnd beseten
hebben, vor negendehalf hundert lubische marck etc., de-
suluen tho fryenn vor jewelckes thosproke, so vaken idt
behoff, vnder sin vnd siner eruen kost vnd teringe etc.
Anno 1477.²||

In 1. scrinio. Lacheuet vf alle capittels
guder in Schwantzen.

Hertzog *Fredrichs* versegelde sentenz, dat dat capittel 1519.
tho Schleszwig hebbe vor *Coszleuer* kerckhoue dorch tho-
findinge desz hardeszdinges ehren lachheuet vp alle ehre
guder in Schwantzen belegen gedahn vnd ehren eidt vnd
lachheuet genugsam darvp gedan. Datert anno 1519.³

In 7. scrinio. Keldbeke, Langsted,
Schmedebu etc.

Luttke Schinckel hefft vorkofft vnd vorschotet hern 1459.

¹ Orig. (Gott. Membr.) 1462 Juli 20 (nu afleveret). — Jfr. A. I. 12.

² Udtog (uden Dagsangivelse) i Westphalen IV Sp. 3189 Nr. 91.
— Jfr. A. I. 11.

³ Orig. (Gott. Membr.) 1519 Marts 25 (nu afleveret). — Jfr.
A. IV. 11.

Corde Cordes archidiacono tho *Schleswig* vnd sinen rechten eruen vnd hebber disses breues mit sinem willen vnd siner eruen vor 370 lubische m $\frac{1}{2}$ druddehalff gudt in Koldebeke vnd ein gudt tho Lanckstede, ein gudt tho Schmedebw. ein gudt tho *Schulderup* vnd ein gutt tho *Groten Solten* etc. mit allem rechte vnd rechticheit in hals vnd handt, hogest, middelst vnd sidest, mit aller friheit, als he de friest gehatt, nictes buten tho bescheden etc., fry tho warende vor alle, de dar tho rechte komen willen etc., tho uorbidden vnd tho beschermen etc. Anno 1459.¹

In primo. Egbek, Esberstofft, Hunding.

1461. *Consul Flenszburg.* vendidit capitulo Sles. bona in Egbek, Esberstofft, Hunding etc. Anno 1461.²||

In 2o scrinio. Bona in Hesel. NB. Mit jacht.

1504. *Syuert van der Wisch* hefft vorkofft dem capittel tho Schleszwig, vorschotet vnd vorlaten vor 8600 lubische marck sinen hoff vnd gudere tho Hesel in *Angelen* belegen mit allen ehren thobehoringen, holtingen, acker, wisschen, gre-singen, dicken, dammen, watern, molen, visscherien, jachten, masten, rockhonern vnd hoffschwinen, mitt allen rechten vnd gerichtten, hogesten, middelsten vnd sidesten, in hals vnd handt, mit allen broken, nutticheiden, rechtigheiden, fryheiden, herlicheiden vnd allen vpkomen, nictes buten bescheden, so *Paul Breide* vnd sine vorfahren thouorn vnd ick darna de friest in weren gehat, beseten vnd gebruket hebbe etc., desuluen quidt vnd fry na landtrechte warende wesen etc. Anno 1504.³

¹ Begyndelsen af dette Udtog findes igen nedfr. Bl. 37 a, hvor det dog atter er overstreget; dér indskydes efter Lutke Schinckel: knape. — Orig. (Gott. Membr.) 1459 Novbr. 12-18 (nu afleveret), Noodt, Beiträge II. 24. Jfr. ovfr. A. VII. 4 og nedfr. S. 536, A. 6.

² Orig. (Gott. Membr.) 1461 Jan. 20 (nu afleveret). — Jfr. A. I. 10.

³ 1504 uden Dag, Noodt, Beiträge II. 210. — Jfr. A. II. 1 og nedfr. S. 537, B. 1.

In 2o scrinio. Gammelbwgard cum
adjunctis.

Andreas Iuersen knape vnd sin husfrow *Ode* hebben 1435.
vorkofft vnd vorschotet bisschop *Nicolaus* tho *Schleszwigh*
alle ehre guder in den dorpen || *Satrup, Satrupholm*, datt
gantz dorp *Winderat*, Gammelbugart vnd tve guder in
Gammelbu, item in *Flasbui*, ein tho *Ousackr* etc., mit
allem rechte, hogest, middelst vnd sidest, alsz he de frie-
gest gehat hefft, vor sosteinhundert marck penninge etc.
Anno 1435.¹

Disse guder hefft bisschoff *Nicolaus* dem capittel thom 1435.
besten vnd tho truver hand thogekofft orkunt sin eigen
breue vnd segel vnd hefft darna desuluen guder vnd de
truwe handt dorch dre vam adell vp *Nu* hard dinge dem
capittel vpdragen vnd auerantworten laten mit allem rechte
vnd richte, hogest, middelst vnd sidest, alsz de *Hartoch*
Krumkop thouorn vnd *Aysz Iuersen* knape gehat vnd ge-
bruket, ock im geliken, so fern sick *Winderadt* veldtmarcke
streckt vp den *Winderat sehe*, so fort bet in dat middel
des sehes, im bywesen *Gerdt von Herberge* amtmans vp
Flensborch, de dar volbordede van wegen hertzog *Adolffen*
f. g. breeff, so dar stede vnd solches beleuede etc. Datum
anno 1435.² ||

In 3. scrinio. Protestatio capituli, quod
non consenserint in venditionem episcopi
bonorum in Schwantzen.

Ein capittel tho Schleswig protestert coram *senatu* 1539.
Slesvicensi contra venditionem *Stubbe* et reliquorum bono-
rum in Schuantzen ab episcopo *Godtschalco* factam vnd
reuociren vnd vornichtigen den koop protestando coram

¹ Jfr. A. II. 2 og nedfr. S. 535-36, A. 3.

² Jfr. nedfr. S. 536, A. 4.

senatu, de se ock darup tho tugen ropen vnder ehrem segell etc. Anno 1539.¹

In 3. scrinio. Regis donatio ecclesie
Haddebw.

1461. Koning *Christianus 1.* hefft gegeben dem capittel tho Schleszwig de caspelkercken tho Haddebui vnd voreiniget mit des capittels gemeinen jarlichen renthen tho ewigen tiden, mit der lehnwahr vnd auerantwortung des kerkhern tho dersuluen kercken etc. Sub sigillo regio. Gottorff 1461.²
2 rentebreue ad vicariam crucis gehorig continentur in 3. scrinio.

In 4. scrin. Sorckwold.

- 1432 *Laurens Hest* tho [!] ridder hefft gegeuen dem capittel dat dorp *Sorckwolde* mit 6 houen landes, de dartho horen, mit aller thobehoringen, fryheit vnd rechticheit, nictes vthgenamen, alsz he de fryest beseten, tho ewigen tiden tho hebben vnd tho besitten, alle tidt tho fryen, als idt ein landtrecht [!], vor alle ansproke etc. Sub suo sigillo. Anno 1432.³ ||

⁴In 7. scrinio. Schwanborg.

1472. *Claus van der Wisch* vorschotet vp *Nu* herde dinge ein gudt geheten Schwanborch in *Eszgrus* caspel etc. dem capit. tho Schlesz. tho einer ewigen dachtenisse etc. mit aller thobehoring, mit allem rechte vnd gerichte, mit aller herlicheit vnd friheit, nictes buten bescheden, so he vnd sine vorfaren friest gebuket etc. Anno 1472.⁵

¹ Orig. (Gott. Membr.) 1539 Marts 25 (nu afleveret), Stemann III Nr. 146. En anden Orig. findes i Slesvig Stift 12. — Jfr. A. III. 19.

² Orig. Gott. Membr. 1461 Decbr. 15, Noodt, Beiträge I. 12. — Jfr. A. III. 2.

³ Jfr. A. IV. 6.

⁴ Om et her påbegyndt, men atter overstreget Udtog se ovfr. S. 518 Note 1.

⁵ Orig. (Gott. Membr.) 1472 Juni 25 (nu afleveret), Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 509. — Jfr. A. VII. 8.

In 7. Belge.

Heinrich v. Alefelt heft vorkofft vnd vorschotet erfflich 1485. dem capittel tho Schleswig sinn dorp Belge vnd ein gutt tho *Wesebu* in *Hurup* caspel vor 834 m $\%$ lubisch etc. mitt aller thobehoringe, mit allem rechte vnd gerichte, hogest, middelst vnd sidest, in hals vnd in handt, mit aller herlichkeit, frigheit vnd gerechtigkeit, nictes buten beschedenn etc., vnd tho entfrigen vor alle bisproke vp sin eigen kost etc. vnd euentur etc. Anno 1485.¹||

In 8. S. Michels kercken worte.

Struckstorp hard dingeswinde, dat de twe worde by 1501. s. Michels kereke ingegrauen, de eine im suden, de ander im westen by der kercken belegen, der kercken tho s. Michel gehoren vnd tho dinge thogeswaren sin. Datirtt 1501.²

In 8. Scharbul vnd Stadum. Holtzacker.

Christiern Jessen vorkofft vnd vorschotet erfflich vnd 1486. ewich dem cap. tho Schle. sine guder als 4 guder tho Schartebul, noch de helffte des dorpes Holsacker auer de gantze veldtmarcke, de dar rentet jarlich 8 m $\%$, mit dem haluen gardenn tho Stadum vnd siner thobehoringe, vnd rentet alle jhar 6 m $\%$ lubisch, mit aller thobehoring vnd mit allem gerichte, so he vnd sine vorfahren de guder frigest hebben beseten, welckere guder de domhern mogen suluest laten besetten dorch ehren deneren vnd lansten dorch, wem se willen; doch hebben se my gutwillig gegunnet mi vnd minen kindern tho brukende dat gut tho Schartebull, dar ick nu vppe wone, etc.; wurde auerst de jarliche schuldt vp Martini daruan nicht vthkamen, so mogen se datsulue ehr gut don, wem se willen. Anno 1486.³||

¹ Jfr. A. VII. 3.

² Orig. (Gott. Membr.) 1501 Aug. 16 (nu afleveret). — Jfr. A. VIII. 4.

³ Orig. Gott. Membr. 1486 Decbr. 20. — Jfr. A. VIII. 1.

¹In 8. Schartebul.

1511. *Claus v. Alefeldt* ambt. tho *Tundern* vorbutet vnd vorschotet dem cap. tho Schlesz. einn guth tho Schartebul, giff jarlich 4 m $\frac{1}{2}$ lubisch, vor ein ander guth tho *Eggebeke*. Anno 1511.²

In 8. Holtzacker. Stadem.

1486. *Andres Kalsen* tho Holsacker vorkofft vnd vorschotet dem capit. tho Schles. ein gut tho Holsacker, dar he suluest vppe wonet, mit dem haluen garden tho Stadum, dar *Pay Leuesen* vppe wanet, vnd ein halff gut danegest im dorpe Stadum, dar nu vppe wonet *Sunneke Modersen*, vor 200 m $\frac{1}{2}$ lubisch mit aller thobehoring etc., mit allem recht vnd gerichte, so selige *Claus Lousen* etc. frigest gebuket, nictes buten tho beschedenn sonder 80 m $\frac{1}{2}$, de de bisschop sich vorbehalten vth den frien gudern, vp de guder tho reken etc., van den lansten vthtoegeuen; doch hefft ein capittel my vnd minen kindern desuluen guder wedder gegunnet tho bewanen, tho gebuken vnd tho besittende, also lansten daraff tho donde vnd anders nicht, vnd daruan jarlich tho geuen 8 m $\frac{1}{2}$ lubisch auff *Martini* in *Schleswig* vnd sick also gehorsame lansten in allem tho thogen, edder ein capittel mogen sodane guder vorfesten, wem se willen, vorhogen, vorsiden, wo idt en bequemest is, sonder insaghe. Anno 1486.³||

Schartbull.

Desse *Andres Kalsen* hefft dem capittel noch ein gutt tho Schartebul vorlaten etc., darup sin vorsegelde breff.

In 4. scriin. Literæ super curia d. Jacobi
Schroders in Sleswig.

1507. Hertzogen *Friderichs* bekentnusz sub suo sigillo, dat

¹ Som anført ovfr. i Indledning, er Bl. 7 a øjensynlig en umiddelbar Fortsættelse af Bl. 37 b.

² Orig. Gott. Membr. 1511 Febr. 3. — Jfr. A. VIII. 2.

³ Orig. Gott. Membr. 1486 Decbr. 20. — Jfr. A. VIII. 7.

Gosche von Alefelde von wegen frw *Bregitten von Alefelde* zu *Sehegarten* etc. vnd ehrer erben hebbe anno 1507 vp *Gottorf* herren *Heinrich Stakenschnider* vnd sinen eruen ehren hof tho Schleszwig vpt osten der kercken dar-suluest belegen mitt aller herligheit, fryhet vnd nuttighet, so ehn vorhen selige her *Paul Sandbeck* gehat, vnd wie (hertzog Friderich) ehne nah herr Pauls dode *Henneken von Alefelden* verkofft vnd Henneke von Alefelde ehr densuluen wedderumbe ^ock verkofft hefft, ohne alle stadtplicht quit vnd fry tho sinem vnd siner erben effte dem, he edder sine eruen nahmals densuluen hoff wedderumb verkopen werden, prouite, frommen vnd besten in aller maten tho besitten, tho bewahren vnd tho gebruken, tho besitte, bewahren vnd tho gebruken tho latende gantz edder im deele, tho einen ewigen vnwedder||roplichen erbkop vorschotet, verlaten, auergeandtwordet vnnd verkofft, welche schöte vnd verlatinge wy Frederich hertog in allen puncten vnd articulen vorschreuen thogelaten, bewilliget vnd befolbortet hebben, tholaten, bewilligen vnd befolborten de also jegenwardig in krafft vnd macht duszes vnser breues. Des tho tugnus vnser singnet an duszen vnsern bref wittlich hengen heten. Datum Gottorp vt supra.¹||²

C.

NB. Summaria vera extractio quarundam literarum ex originali.

C. 1. *Waldemar* dux *Juciae* donauit *ecclesiam b. 1338. Mariae* in *Siothorp*, in qua merum jus patronatus sibi competebat, ad augendam prebendam cathedralis ecclesie

¹ Jfr. A. IV. 16.

² Bl. 8 b har Påtegingen: Extract ausz etzlichen capittels kauffbrieffen auff ihre guettere. NB.

- Slesuicensis, quam per episcopum Slesuicensem prebendę vniri et annecti fecit, et de ipsis vnum et indiuiduum beneficium fiet perpetuo permansurum, pro quo anniuersaria ipsius post mortem a possezore prebendę canonico obseruentur. Date Goitthorp 1338 etc.¹ Quam donationem confirmauit d. *Magnus archiepiscopus Lundensis* autoritate metropolitana, rogatus ad hoc a *preposito Slesuicensi Johanne Wineken* etc. Lundis anno 1383.
- 1383 og 1310. C. 2. *Magnus archiepiscopus Lundensis* auto. metropol. Lundis anno 1383 confirmat *Johannis episcopi Slesuic.* donationem decimarum episcopalium factam capitulo Sles. anno 1310, archiepiscopus rogatus a preposito et capitulo Slesuicensi.
3. Compulsorien ans capittel zu Slesuig.
1557. Commissarii imperatoris *decanus Lubicensis* et *Bremensis* citant capitulum Slesuicense *Rendesburgum* anno 1557: die *romisch keis. mat.* vff ansuchen regis *Christiani tertii* etc. et *Tilemanni episcopi Slesuicensis* haben vns zu commissarien gesetzt vnd vorordent in exemptionsachen, so zuusschen inen vnd dem keiserlichen fischal am keiserlichen cammer||gericht vnentscheden schwebet etc., in welcher commiszion vns einuerleibet alle briffliche vnd schriftliche vrkunde zu solcher irer beweisung dinstlich vnd notig fur vns zu bringen ersuchen sollen, vnd wir darauf bericht sein, das ir in euren archiuen vnd clausuren vorwaret haben sollen die fundation eurs stifts exemption vnd freiheit, vnd das das biszthumb Slesuig dem ertzstift *Lunden* vnderworffen, vnder die kronen *Dennemarck* gehorig vnd dem romisschen reich weder mit steuren, anlagen noch einigen vnpflichten je vnderworffig gewesen, beschweret oder beladen sey, oder das je einiger bisschof oder das stift zu Slesuig dem romischen

¹ 1338 Septbr. 9, Afskrift i Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 145 b, Cypreus, Ann. episcoporum Slesvicensium S. 325. — Jfr. A. VII. 14.

reich einige steur, anlage oder vnpflicht geben, geleistet oder getan haben sol; derhaluen ersuchen wir euch im namen keis. m. etc. vnd begeren vnd befelen, das ir in euren archiuen, clausuren oder reposituren, da ir solche eure jura, brif vnd sigel, priuilegia vnd gerechtigkeit pflegt zuerwaren, vfsuchett, die hirzu notig vnd dinstlig, vnd citiren euch hirmit etc. den 11. nouemb. gen Rensborg vor vns zu erscheinen, vns solche vrkunden in originali vorzulegen, da uon transumpta zu nemen vnd die original alsdan wider nach euch zu nemen. Daran geschieht keis. mät. etc. ernstliche meinung etc., vnd wir seint es zuerdinen willig. Datum Lubeck den 16. septemb. vnder des capittels zu Lubeck signet ad causas etc. anno 1557.¹ ||

D.

Anno etc. 85.

Sequentes literæ capituli in scriniis contentæ inspiciantur.

In 1o scrinio.

Literæ super bonis in Erre redimi posze.² Ibi non inueniuntur.

In 2o.

Literę ducis Adolphi super Apenstorp.³ Ibi non inueniuntur.

In 3o.

Literę hic signatę, quod capitulum habeat jus patronatus vicarię in Holm.⁴ Inueniuntur in 6. scrinio.

Instrumenta juris patron. ecclesię Hauetoft.⁵

¹ Fuldstændige Afskrifter af Brevet findes i 2 Protokoller i Slesvig Stift 16.

² Jfr. A. I. 8.

³ Jfr. A. II. 4.

⁴ Jfr. A. III. 9.

⁵ Jfr. A. III. 15.

In 4o.

De bonis in Ekeberg.¹ Ibi non inuenio plene.

Literæ super bonis in Cappel.² Ibi non inueniuntur.

Literę de curia episcopali.³

In 5o

nulle inueniuntur literæ. Cui tamen scrinio literæ terragii Slesuic., de domo Ambrosii busschmit, de domo Hans senckelmaker, item de Hans Degener⁴ etc. sunt in registro capituli adscriptę.

In 6. scrinio, is de rode lade.

Jura et redditus pro 4to lectore chori et Lunthen commend.⁵

Fundatio vicarię s. spiritus.⁶

Litere collationis, item permutationis vicarię s. Jacobi.⁷

Obligatio d. lectoris Wulfgangi.⁸ ||

In 7.

De Windinge.⁹

In 8.

De agris sancti Michelis.¹⁰ Non inueniuntur ibi.

In 9.

Literæ Gotschalci episcopi super venditione bonorum.¹¹

De Binbeke.¹²

Redditus ecclesie Hadbu pertinere ad capitulum.¹³

De griseo panno.¹⁴

Literę episcopi de venditione pecorum et fru. in Suafsted.¹⁵

Donatio regis super Hilgelant.¹⁶ ||

¹ Jfr. A. IV. 1.

² Jfr. A. IV. 10.

³ Jfr. A. IV. 2.

⁴ Jfr. A. V. henholdsviis 4, 3, 11, 7.

⁵ Jfr. A. VI. 7.

⁶ Jfr. A. VI. 10.

⁷ Jfr. A. VI. 14 og 16.

⁸ Jfr. A. VI. 17.

⁹ Jfr. A. VII. 5 og 6.

¹⁰ Jfr. A. VIII. 4.

¹¹ Jfr. A. IX. 2.

¹² Jfr. A. IX. 4.

¹³ Jfr. A. IX. 8.

¹⁴ Jfr. A. IX. 16.

¹⁵ Jfr. A. IX. 18.

¹⁶ Jfr. A. IX. 21.

Literæ inquirendæ.

In 1o scrinio.

Super omnia bona in Schuantzen lacheuet capituli.¹
Antea in quarto.

In 3o.

Instrumenta de Hautoft.² Item in 9o scri.

Literæ Egardi episcopi super vicaria in eclesia Born,
et habet 2 m $\frac{1}{2}$ auri.³

Donatio bonorum in villis Goltoft, Kisbu etc.⁴

De vicaria in Holm.⁵

De eclesia Tolk.⁶

De permutatione domus Bertrami scriuers etc.⁷

Literę super curia Andr[e]ę Jungen, tantum de platea.⁸

In 4o.

Literę siue jura super curia d. Jacobi Schroders.⁹

De curia episcopali.¹⁰

In 5.

In eo nullę literæ reperiuntur.

Literę, quod capitulum habet jus in Suafsted.¹¹

Literę regis super Muncklant.¹²

In 6.

Puto esse de rode lade.

Literę collationis super vicaria s. Jacobi, quę pertinet
ad capitulum, quam nunc Hinr. Pouisch possidet.¹³

Literę permutationis vicarię s. Jacobi cum consensu ca-
pituli.¹⁴

Fundatio vicarię s. spiritus in Slesuig.¹⁵

Obligatio lectoris Wlfgangi.¹⁶

¹ Jfr. A. IV. 11.

² Jfr. A. III. 15.

³ Jfr. A. III. 5.

⁴ Jfr. A. III. 6.

⁵ Jfr. A. III. 9.

⁶ Jfr. A. III. 14.

⁷ I Margenen tilføjes: Non. — Jfr. A. III. 16.

⁸ I Margenen tilføjes: Nihil ad rem. — Jfr. A. III. 18.

⁹ Jfr. A. IV. 16.

¹⁰ Jfr. A. IV. 2.

¹¹ Jfr. A. V. 2.

¹² Jfr. A. V. 10.

¹³ Jfr. A. VI. 14.

¹⁴ Jfr. A. VI. 16.

¹⁵ Jfr. A. VI. 10.

¹⁶ Jfr. A. VI. 17.

In 7o.

Concordia super corpus Sodorp.¹

Literę, quod iste pastor tenetur capitulo annuo 6 m $\frac{1}{2}$.²

Item literę de Winding.³

Literę Jens Broders β super 550 m $\frac{1}{2}$ ex Casmark.⁴

In 8.

Annexio eclesię Grumtofft ad prebendam.⁵

Von s. Michels kirchen worde etc.⁶ ||

In 9o scrinio.

Literę Gotschalci episcopi super venditione bonorum.⁷

Redditus eclesię Hadbu pertinere ad capitulum.⁸

Bulla, quod decimę episcopales pertinent ad capitulum.⁹

Literæ vff dem verden houen in Borby.¹⁰

Institutio vicarię s. Jacobi.¹¹

NB. Inquiram literas regis *Christ. 3ⁱⁱ* contra episcopum *Gotschalcum* propter vendita bona diocesis etc. Im weisenbeutel. ||

Harum literarum sigilla sunt resarcienda.

Literę scotationis Waldemari von der Herberg super bonis Gronholt et Esgrus.¹²

Literę super bono in Hurup.¹³

¹⁴4. scrin.

Vorschoting in placito *Struckstorp* herde super curia in *Ekeberge*.¹⁴ ||

7. scrin.

[15]28. ¹⁵Pastor¹⁶ *Sodorp* plach to geuen capitulo von etlich¹⁵

¹ Jfr. A. VII. 13.

² Jfr. A. VII. 15.

³ Jfr. A. VII. 5 og 6.

⁴ Jfr. A. VII. 18.

⁵ Jfr. A. VIII. 5.

⁶ Jfr. A. VIII. 4.

⁷ Jfr. A. IX. 2.

⁸ Jfr. A. IX. 8.

⁹ Jfr. A. IX. 12.

¹⁰ Jfr. A. IX. 13.

¹¹ Jfr. A. IX. 19.

¹² Jfr. A. VII. 17.

¹³ Jfr. A. VII. 9.

¹⁴⁻¹⁴ Atter overstreget.

¹⁵⁻¹⁵ Atter overstreget. — Jfr. A. VII. 15.

¹⁶ Håndskriftet: Pastorp.

¹acker vnd wisch 17^{1/2} hauer[!]; postea per contractum *W. Pouisk* dabit 6 m ß vnd 5^{1/2} heitsch. hauer, vnd 1 cap. behelt de 2 lansten to *Sundense*[?] vnd *Wibholm* quit vnd frii. Obsignarunt Wulf Pouisk ambtman vnd *Marquart* herdesfaget. Anno 28 etc.¹

In 7.

Item *Waldemari* literę in eodem scrinio.² [1338.]

³Priuilegium prelatorum in optione corporum. Etsi pre- [1432.]
lati juniores canonici optarint corpora superiora concedentibus et conniuentib. canonicis senioribus, tamen juxta vetera statuta seniores canonici deinceps gradatim pro libito optabunt corpora superiora et meliora. Sub sigillo episcopi *Nicolai*.³

¹⁻¹ Atter overstreget.

² Jfr. A. VII. 14.

³⁻³ Atter overstreget. — Orig. Gott. Membr. 1432 Juni 17, Udtog i RDRDM. III Nr. 6565. — Jfr. ovfr. A. III. 4.

39.

Registratur over Breve

i

Slesvig Kapitels Arkiv.

1588.

34*

Den nedenfor aftrykte Registratur over Breve i Slesvig Kapitels Arkiv findes i Rigsarkivet, det såkaldte 2. Supplement til *Gemeinsch. Arch.* (Registrant 35), Fasc. 15, Art. 1, Nr. 21. Den består af 4 Papirblade i Folio, hvoraf dog kun de 3 er beskrevne, når undtages, at Bl. 4 på Bagsiden bærer følgende Påtegning: „Extract vth etzlichen des capittels tho Schleszwig koepbreuen, darinne de vom adell ehnen ehre guder, so im ampte Flenszburg vnd ampte Gottorff belegen etc., mit aller hocheit, fryheit. herligheid vnd gere[c]htigheit in halsz vnd handt, hohest, middelst vnd sidest, vnd mit allem rechte vnnnd gericht, hohest, middelst vnnnd sidest, in halsz vnd handt, nictes buthen beschedenn etc., verkofft, verschotet, vorschreuen vnd vorsegeldt hebbenn, wo den solche formalia darinn tho befindenn etc.. T. Productum Kiell 18. martii anno etc. 88“. Som det kunde formodes af Mærket T, er Registraturen Bilag til et andet Stykke, nemlig til den samme Samlings Fasc. 15, Art. 1, Nr. 3, der er et Indlæg i en Retssag mellem Slesvig Domkapitel og Amtmanden på Flensborg Peter Rantzau angående Jurisdiktionen over Kapitlets Gods og er fremlagt i Retten i Kiel 1588 18 Marts (samme Dag som selve Registraturen, jfr. dennes Påtegning).

Den pågældende Sag havde i øvrigt været for Retten allerede i 1585, hvad der ses af den citerede Samlings Fasc. 15, Art. 1, Nr. 1. Et Par Afsnit af den umiddelbart her forud trykte Registratur bærer også Affattelsesåret 1585 (jfr. ovfr. S. 501), og når man sammenligner den nævnte Registraturs Afsnit B med de her nedenfor meddelte Brevudtog, viser der sig en betydelig Lighed mellem de to Fortegnelser. Ikke blot er det for en stor Del de samme Breve, de gengiver, men tillige stemmer de overens i Gang efter Gang at fremhæve Omfanget af de Rettigheder, hvormed det vedkommende Gods overdrages Domkapitlet; og der er derfor en ganske over-

vejende Sandsynlighed for, at også Afsnittet B i den her umiddelbart forudgående Registratur er blevet til i Anledning af den omtalte bestemte Retssag mellem Kapitlet og Flensborg-Amtmanden. Måske er det nævnte Afsnit B og den her efterfølgende Fortegnelse endogså skrevne med én og samme Hånd; nogen Lighed er der i alt Fald mellem Skriftrækkene, men ganske vist ikke så megen, at det i denne Henseende synes forsvarligt at fastslå noget bestemt.

I Håndskriftet til vor Registratur er indlagt forskellige, her ikke aftrykte, løse Ark eller Blade, der hvert indeholder en (i Regelen dog kun ufuldstændig) Afskrift af et Privilegium eller andet Aktstykke vedrørende Domkapitlet. De fleste af disse Afskrifter — der i øvrigt alle ligeledes har Påtegninger om at være fremlagte i Kiel 1588 18. Marts — er skrevne med den samme Hånd som Håndskriftet Gl. kgl. Saml. 1047 Folio, altså med Poul Cypræus's Hånd (jfr. ovfr. S. 502), hvad der derimod ikke gælder om selve den her trykte Registratur.

De i Aftrykket foran de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Tal er tilsatte af Udgiveren.

Extract van des capittels tho Schlesswig vonn
denen vom adell gekofften gudern, so im ampte Flensz-
burgk belegen sein.

Vann dem gude tho Gammelbügard sampt
den thogehörigenn gudern in des capittels
vogedie tho Winderahtt.

A. 1. *Andreas Junge*¹ knape vorpandet bischop *Nicolao* tho *Schleszwig* Gammelbugaarde mit allenn seinenn thobehörigen gudern also tho *Satrup*, *Satrupholm*, *Gammelbu*, *Winderahtt*, *Flaszbu* vnd wor de inn *Angeln* belegen, mit allem rechte, hohest, middelst vnd sidest, ahn handt vnd ahnn halsz, mit aller nuttebruckinge etc. Anno etc. 1435 etc.²

2. Instrumentum notarii, in quo episcopus *Nicolaus* curiam Gammelbügardt cum suis limitibus, agris, pascuis, pratis, piscaturis, jurisdictionibus, obuentionibus et jurribus vniuersis inn pignore accepit etc. ||

3. *Anders Iuerßen* knape verkofft vor sick vnd siner frwen *Ode* bischop *Nicolao* tho *Schleszwig* Gammelbugaarde mit allen thobehörigen gudern in *Satrop*, *Satropholm*, *Winderahtt*, *Sorup*, *Gammelbu*, *Flaszbu*, *Auszacker*, *Stenberge*

¹ Afdøde Arkivsekretær Matthiessen har her ovenover med Blyant skrevet: „Iuersen?“, således som der da også i Virkeligheden skal læses.

² Orig. Gott. Membr. 1435 Juni 20, Stemann III Nr. 35.

- vnd wor de guter sonstenn belegenn, mit allem rechte, hohest, middelst vnd sidest, mit aller nuttebruckinge. Anno 1435.¹
1435. A. 4. Ein *Nev* herdes dingswinde, darin *Remer Sehestede* amptman des stiftes *Schleszwig*, *Luder Logow* vnd *Christoffer Lundt* vorlathen vnd vorschotenn dem capittell tho *Schleszwig* wegen bischop *Nicolausenn* de trewe handt in dem haue *Gammelbugaarde* vnd denn gudern dartho belegenn etc., mit aller herligkeit, so der herr bischoff denn vorgeschreuenen hoff mit den vorgeschreuenen gudern hadde gekofft vann *Anderes Iuersen* knapenn, mit der guder vnd des haues thobehöringe etc., mit allem rechte vnd richte, hohest, middelst vnd sidest etc. Anno 1435.²||
1478. 5. Inn einem dingeswinde vorschotet vnd vorlet *Wolmer vann der Herberge* dem capittell tho *Schleszwig* twe guder, ein inn *Gronholt* vnd ein gudt in *Eszgrusz Schubü*, mitt all ehrem thobehörigenn gude, fryhed, herlighed vnd rechtigheit vnd mit allem gericht, hohest, middelst vnd sidest, mit aller grundt etc. Anno 1478 donnerdages nach mittfastenn.³
1459. 6. *Ludtke Schinckell* knape hefft vorkofft, vorschotet vnd vorlahten *Cordt Cordes* archidiacon tho *Schleszwig* sine guder tho *Keldbeke*, *Langstede*, *Schmedebu*, *Scholdorp*, *Grote Solte* mit aller thobehöringe, mit allem rechte vnd rechtigheit inn halsz vnd handt, hohest, middelst vnd sidest etc. Anno 1459 in den 8 dagen Martini.⁴
1448. 7. *Hansz Schmurge* knape, anders gehetenn *Mickelcke*, hefft dem capittell verkofft *Tornschow* vnd *Tahdorp* mit allem rechte vnd richte inn halsz vnd inn handt, mit denst, denstgelde, pacht, huer, bröcke etc. Anno 1448.⁵||

¹ Jfr. ovfr. S. 519. ² Jfr. ovfr. S. 519.

³ Marts 5. — Jfr. ovfr. S. 513, A. VII. 17.

⁴ Orig. (Gott. Membr.) 1459 Novbr. 12-18 (nu afleveret), Noodt, Beiträge II. 24. — Jfr. ovfr. S. 517-18.

⁵ Jfr. ovfr. S. 505, A. I. 7.

Van dem haue Hackstedtgaarde thosampt
sinen thobehöri gen gudern in des capittels
vogedie tho Hackstedt.

A. 8. Frw *Mette* tho *Buckhauen*, sehligen *Reimer* 1477?
Sehestedenn nachgelatene wedewe, vnd *Otto Sehestede*,
deszuluen Reimers sohn, knape, hebbe[n]¹ vorkofft dem
capittell vnd ihren nachkohmlingen ehren hoff vnd gutt
tho Hackstede in dem carspel vnd dorpe Hackstede tho-
sampt twintig thobehorigen² lanstengudern in vnderschedt-
lichen dorpern vnd herdenn alsze *Wisz* herde, *Norgosz* herde,
Kar harde etc. belegen, nach ferner vthwising des kop-
breues etc., mit allem rechte vnd gerichte in halsz vnd
handt, hohest, middelst vnd sidest. Anno 1477.³

Van etzlichen des capittels tho Schlessvig von denen vom
adell gekofften gudern, so im ampte Gottorff belegenn.

Des capittels vogdie in Hesell lehn
in Angeln. ||

B. 1. *Siuert* vann der *Wisch* hefft verkofft, ver- 1504.
schotet vnd verlaten dem capittell tho Schleszwig sinen
hofft, hoffstede vnd guder tho Hesell inn Angeln belegenn
mit aller thobehöringe etc., mit allem rechtenn vnd gerichtenn,
hohesten, middelsten vnd sidestenn, inn halsz vnd handt,
mit allen bröcken, nuttigheiden, rechtigheiden, freyheyden,
herligheiden vnd allem vpkahmende, nictes buten besche-
denn etc. Anno 1504.⁴

Van des capittels vogedie vnd ehren
beyden dorpern *Koszleue* vnd *Wesebu*.

2. *Otto Walszdorp* tho *Sunderbuie*, *Detleff* vnd *Diede-* 1465.
rich Walszdorff, *Otten* sohns, hebben vorkofft dem capit-
tell tho Schleszwig de dorffer *Koeszleue* vnd *Wesebu* mit

¹ Håndskriftet: hebbet. ² Håndskriftet: thobehorigen.

³ Jfr. ovfr. S. 516 (med Året 1476).

⁴ 1504 uden Dag, Noodt, Beiträge II. 210. — Jfr. ovfr. S. 518.

aller gerechtigkeit in halsz vnd handt, hohest, middelst vnd sidest, mit denstgelde, pacht, huer, bröcke, mit aller nutte vnd fryheit. Anno 1465 ahm dage Cecilïæ.¹

1466. B. 3. Item in schotebrefe dersuluen guder sin dusze worde etc.: mit allem rechte vnd gerichte, hohest, middelst vnd sidest, in halsz vnd handt, || nictes buthen tho besclutende effte tho beschedenn etc. Anno 1466 donnerdages nach der hilligen drey konige.²

Ex antiquo libro capituli.

- [1460.] C. 1. *Christiernus primus rex Dacia, Suecia, Noruegia, dux Slesuicensis* et comes *Holsatia* vendidit *Nicolao Wolff episcopo Slesuicensi* et *Conrado Conradi* archidiacono Slesuic. *Wester* herrit in *Førde* pro 2000 marcis sub spe redemptionis cum omnibus juribus, emolumentis, obuentionibus de alto et basso et excessibus etc.³

¹ Novbr. 22 (sammenlign Noodt, Beiträge II. 246). — Jfr. ovfr. S. 516.

² Jan. 9.

³ 1460 Marts 24, Registrum Chr. I Nr. 87.

40.

Registratur over Breve

i

Slesvig Kapitels Arkiv.

1632.

Den nedenfor aftrykte Registratur findes i Rigsarkivet i en Pakke betitlet: „Inventarer over Slesvig Domkapitels Jordegods samt Arkivregistraturer“ (sammenlign Arkivets Registrant 110 S. 25, hvor der dog ingen Pakke nævnes med nøjagtig samme Titel). Registraturen udgør et Papirshæfte i Folio uden særligt Omslag og bestående af 8 Blade, hvoraf de 11 første Sider er beskrevne, med én og samme Hånd, der, som det fremgår af Underskriften, tilhører Notaren Johannes Foppius. Bl. 8 b har Påtegningen: „Verzeichnusz etzlicher schrifften vnd brieffe, welche zu dem jungsthin den 30. decembris 1631 abgefasten inventario mitgehorig seint“. Som det fremgår af denne Påtegning, sammenlignet med Registraturens Indledningsord, er Fortegnelsen i Virkeligheden et Supplement til en ældre, der er dateret en halv Snes Dage tidligere. Denne sidste Registratur findes i samme Pakke som den her aftrykte; den er (bortset fra en Del senere Randbemærkninger) skreven med samme Hånd som den yngre og er ligesom den til Slutning forsynet med en Underskrift af Notaren Johannes Foppius, ja endogså med hans Segl, som den yngre Registratur ikke har. Registraturen af 1631 er betydelig mere omfattende end den af 1632, idet den består af 23 Blade i Folio, der alle er beskrevne; den er imidlertid ikke medtagen her, fordi der af alle dens Breve kun er 9, som er ældre end 1536 (nemlig 1 på Bl. 5 b, 1 på Bl. 10 b, 3 på Bl. 21 b, 1 på Bl. 22 a og 3 på Bl. 22 b). På dens Bl. 22 b-23 a hedder det: „Noch etzliche wenig brieffe beysamen gebunden, vnd stehet auswendig auff dem vmbschläge: Wegen der hamenteune bey Arnisz. HERNEGST SEINDT NOCH FOLGENDE CONVOLUTE VERHANDEN GEWESEN: eines, darinnen privilegia capituli Slesvicensis; ein convolut von quitungen vnd brieffen belangende die Rickniszer geldere; ein convolut, darin etzliche gar alte vnd gar vnleszliche brieffe; || zwey convolute von allerhandt documenten; welche itztgedachte convolute der capitelsz-

vogt auff diszmall vnd in eyle zu registriren nicht fur guds angesehen, vnd seint bis zu des herrn d. Schonbachs¹ sonderbahren befelche auszgesetzt. Det er altså disse foreløbig forbigåede Afdelinger, som bagefter er blevet registrerede i den her meddelte Registratur af 1632.

Om Forsøgene på at identificere den aftrykte Registraturs Brevudtog med anden Steds fra kendte fuldstændigere Tekster gælder det samme, som er anført m. H. t. de her foran under Nr. 38 trykte Registraturer fra det 16. Arhundrede over Breve i Slesvig Kapitels Arkiv.

Alle de nedenfor foran de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Tal er tilsatte af Udgiveren.

¹ Johan Schönbach, Kannik og Structuarius i Kapitlet, som det ses af Registraturen af 1631 Bl. 1 a; han var holstensk Råd hos Christian IV og døde 1635 (Dansk biogr. Lexikon XV. 435).

Anno 1632 9. januarii seint die brieffe, welche bey jungstmaliger inventation auszgesetzt geplieben, auch durch mich vntengenanten stuckszweise verzeichnet worden.

Die brieffe, worauff besage des jungstmahligen inventarii auswendig geschrieben gestanden: Wegen der hamentune bey Arnisz, ist der erste:

A. 1. Ein concept einer supplication des thumbcapitelsz an die kon. maytt., darinnen sie sich beklagen vber *Henneken Rumohr* zu *Röste* wegen etzlicher hamentune, so ihnen vorentholden worden, beruffen sich auff eine deszwegen dabeuorn gesprochene sententz, pitten vmb besichtigung vnd den Rumor dahin zu weisen, das er der sententz ein gnögen thue. Absque dato.

2. Des hardeszvoigts in *Schliesz* harde *Andres Marquartsen* gezeugnusz von einem gelesenen dingeszwinde belangende die hamenzeune exigente *Henrico Pogwische*. Dat. anno 1528 montages nach oculi¹. Nebenst einer beyliegenden copeny deszelben briefes. 1528.

3. Noch ein siegellosz pergamenbrieff (dan das angehangene siegell daruon abgeschnitten gewesen) alsz nemblich der bunden vnd inwohnere zu *Schliesz* harde, welche bezeugen, dat herr *Andreas Junge* domherr tho *Schlesz*. 1472.

¹ Marts 16.

wigh wegen des havmeisters h. *Johan Wegeners* sey gekommen anno 1472 dinstages fur Joannis baptistæ¹ fur dinge || vnd sich beklaget, das er wurde gehindert in der brukinge des vorstrandes an den *Schlie* gegen [*G*]rodersbuhe², vnd dat desuluigen grunde dem gadeszhuse worden affgetunet.³

1604. A. 4. Herzog *Johan Adolffen* scharffer verbottesbrieff an das thumbcapittell den clegern zu untersagen sich der fischerey aufm *Schliestrohme* zu enthalten. Dat. 5. may 1604.⁴

5. Concept einer supplication an f. g. wegen der fische-
rey auff Arnisz. Absque dato.

1545. 6. Noch ist in der laden ein brieff loszbendig vnd allein gelegen, belangende eine gegangene schede zwischen dem capittelle vnd *Henneken Rumorsz* lansten. Dat. 1545 paschenn.⁵

7. Noch ein holzern taffell, worauff der h. capitularen eidt, vnnnd eine holzern täffelchen, darauff geschrieben ad-
ditio juramenti.

Vorgedachte brieffe seint in dem schauere der laden, so die kirchen angehet, gefunden.

Folget das convolut von des capittelsz priuilegien alsz:

[15]42. B. 1. Konig *Christians* verschreibunge auff den acker *Monkelandt*, das dofur dem capittell jarlichs vff *Andreæ* abendt von *Gottorff* 6 fl rente sollen gegeben werden. Datiret *Gottorff* anno 42 donnersztages na invocavit.⁶ ||

¹ Juni 23. ² Håndskriftet: Brodersbuhe.

³ 1472 Novbr. 17?, Westphalen IV Sp. 3167 (Dagen Tirsdag før St. Hans Dag, der ganske vist nævnes i Brevets Begyndelse, er ikke dets Udstedelsesdag).

⁴ 1604 Maj 5, Schröder, Gesch. der Stadt Schlesw., Beilagen S. 71.

⁵ C. Apr. 5. ⁶ Marts 2.

B. 2. Copia ducis *Adolphi* privilegii vber des capitels lansten vnd gutere. Anno 1435.¹

3. Konig *Christiani des vierten* confirmation vber des capittelsz habende privilegia, gerechtigkeit vnd gutere. Anno 1593 1. septembris.²

4. Konig *Friderici 2di* confirmation vber des capitelsz priuilegien bey beschehener erbhuldigunge auszugegeben. Dat. 25. [!] octob. anno 1564.³

5. Konigh *Christiern[us]*⁴ nimbt das capittell vnd deren gudere in seine verbittunge mit angehengter confirmation ihrer priuilegien. Anno 1460 am tage Gregorii.⁵

6. Konig *Christierni* pergamenbrieff, so inwendig ein grosz loch hatt, auch von beschiermunge des capittelsz vnd ihrer gutere neben confirmirunge ihrer privilegien. Dat. 1461 freitages nach hilliger 3 koninge.⁶

7. Ein zettell, worauff die rubric: Ordo privilegiorum capituli in den vidimirten copien, so der kon. maitt. thogeschickett worden, da sie dan auff der ricge nahmkundig gemacht werden.

C. 1. Brieffe von den *Rikniszer* geldern alsz erstlich 1605. des radtsz zu *Schleszwich* quitunge auff 1746 z 12 β 6 S mit einuerleibter verzeihunge ihrer an || den zweien lansten zu Rikenisze habender gerechtigkeit. Actum 26. januarii anno 1605.

2. Ein zettell oder register von etlichen vttschulden, 1603.

¹ Orig. (og Afskrift) i Statsarkivet i Slesvig 1435 Marts 5, Registrum Chr. 1 Nr. 13.

² Orig. (Gott. Membr.) 1593 Septbr. 1 (nu afleveret), Noodt. Beitrage I. 26.

³ Orig. (Gott. Membr.) 1564 Oktbr. 20 (nu afleveret).

⁴ Handskriftet: Christierni.

⁵ Orig. Gott. Membr. 1460 Marts 12.

⁶ Orig. Gott. Membr. 1461 Jan. 9.

welchen einer vnterschieden *Johan Nickell* geheizen. Dat. 1603.

C. 3. Ein ander zettell oder register von der einnahme der 5 lansten vnd 2 kotenere zu *Rinkenisse*.

4. Noch ein zettell von der vnkostinge der *Rinkenisz* geldere.

5. *Johan Nickelsz* bekendtnusz von etzlichen demath landes.

6. Noch ein register vber etzliche einnahme vnd ausgabe.

1605. 7. Verzeichnusz etzlicher brieffe, so anno 605 25. martii *Knudt Thetinge* zugestellet.

1605. 8. *Paull Bensen* quitung auff 300 # vnd 18 # rente *Rinkenisz* geldere. Act. 13. junii 1605. Mit einer eingelegerter quitunge, das ein ehrw. thumbcapittell juncker *Gosche Radtlowen* wegen *Paull Bendixsen* wardirten hauses 300 # sambt 18 # renten anno 606 zu entrichten sich er bieten.

1604. 9. H. *Ludowig Heidtmans* verzeichnusz, was er anno 1604 wegen eines ehrw. thumbcap. bezahlet vnd ausgelegt.

Folgen die convolute von allerhandt documenten, vnnnd seint in dem einen gewesen: ||

D. 1. Eine schrift, worauff auswendig gestanden: Ordo documentorum wegen der beiden vicarien des dorffes *Sandtbeke* vnd *Gulda*.

1496. 2. *Otto von der Wischen* verkauffungsbrieff des guts *Gulda* an *Otto Ranzowen* dat. 1496 Martini¹; auswendig hat h. *Ludowig Heidtman* auff diesen brieff geschrieben: Gehoret mit zu der vicarien s. *Pauli*, worunter das halbe dorff *Sandbeke* mitbelegen.

¹ Novbr. 11.

- D. 3. *Nicolai Wakendorff* verkauffungsbrieff latinisch 1351.
vber seine gutere belegen in *Bateszmarck* an *Otto von der Wische præpositum Slesv.* Anno 1351.
4. *Hartich Spleten* brieff belangend das guds *Tralendorff* ad *vicariam s. Catharinæ* gehorigh.
5. Ein copeylicher schein oder zeugnusz der ganzen caspels *Cappelen*, das die *Sandtbeker* gefragett, ob sie wusten, wie uiell ein jedes boell zu Sandtbeke schuldig vnd ihre rechte alte haure wehre.
6. Konig *Johan* vnd herzog *Friederichen* abspruch 1490.
vnd erkendtnusz zwischen *Otto Krummendickh* vnd *Otto Staken* wegen des dorffes *Sandtbeke*. Anno 1490 mid-
wochens Petri ad vincula¹.
7. Konings *Christiani* confirmatio vber das guds *Sand-* [15]44.
beke. Lichtmeszen² anno 44. ||
8. Concept einer supplication an f. g. wegen der *Sandt-* 1566.
beker beschwerden, die ihnen von *Aszmus Rumohren*
wiederfuhren. Anno 1566.
9. Herzog *Friederichen* gezeugnusz, das *Otto Krum-* 1494.
mendyckh herrn *Otto Ranzowen* das dorff *Sandtbeke* mit
allen pertinenzien vberlassen. Anno 1494 am mittwochen
nach Simonis et Judæ³.
10. Konig *Johans* confirmation vber das dorff *Sandt-* 1497.
beke. Anno 1497 am dage cathedra Petri⁴.
11. Lateinisch instrumentum wegen der vicarien zu 1519.
Sandbeke. De anno 1519 3. junii.
12. Copia einer misziue des ehr. thumbcap. an *Christoff* 1570.
Rantzow, so sie m. *Erasmus Heidtman* in seiner abfertig-
unge an den junkern etc. mitgegeben. Anno 1570 9. junii.
13. Ein zettell tituliret: Nachrichtunge vom dorffe
Sandbeke vnd dem gudte *Gulda*.

¹ Juli 28 ell. Aug. 4. ² Febr. 2.

³ Oktbr. 29. ⁴ Febr. 22.

D. 14. Supplicatio capituli et *senatus Slesvic.* an herzog *Adolffen* wegen der *Sandtbeker* dienstleistunge wieder *Aszmus Rumohren.*

1497. 15. Copia der vorbutunge oder vmbsetzunge der dorperre *Kalendorff* vnd *Sandtbeke* von *Otto Ranzowen* ausgegeben anno 1497¹ sambt zweien copeien koning *Johans* vnd herzog *Friederichen.* ||

1613. 16. Konig *Christiani* schreiben an das thumbcapittell, darinn ihre maytt. den kauff des dorffes *Sandbeke* widersprechen vnd deszen alienation nicht verstaten wollen. Dat. 18. novembris anno 1613.

17. Extract ausz ezlichen vestebrieffen der lansten zu *Sandtbeke.*

18. Verzeichnusz von des pastoratus zu *Schleszwig* hebungen.

1613. 19. Des thumbcapittelsz vnd des rahdts zu *Schleszwig* bedenken wegen distribuirunge der kauffgeldere von dem dorffe *Sandtbeke* herrurende. Anno 1613.

20. Copia der *Sandtbeker* supplication an ihre kon. maytt.

21. Noch eine andere supplication der *Sandtbeker* an ihre kon. maytt.

22. Concept regie majestatis confirmationis.

23. Verzeichnusz aller commenden vnd vicarien im stiftte *Schleszwigh.* Item ein alte capittelsz einnahmeregister. Item von stortegelde *Stedesandt.*

1497. 24. Originalbrieff *Otto Ranzowen* permutationis des dorffes *Sandtbeke*, so aber sehr zerrissen. 1497.²

[15]68. 25. Folgende brieffe sein absonderlich bei eynander gebunden alsz: *Aszmus Rumorsz* schreiben an *Johannes*

¹ 1497 Jan. 10, Noodt, Beiträge II. 83 (efter en Kopi). Jfr. D. 24 nedfr.

² 1497 Jan. 10 (det samme Brev, hvoraf en Kopi anføres ovfr. under D. 15).

Luchtt, verandtwortet sich wegen beschehener pfandunge an *Clausz Lassen* zu *Gulda*. Anno 68. ||

D. 26. *Margreten Rumors* schreiben an *Johannes Luchtt* belangend der *Sandbeker* hofedienste. Dat. 9. decembris anno 1590.

27. Copia des thumbcapittelsz supplication an herzog *Philipsen* vnd deszen fraw mutter belangend das dorff *Sandbeke* wie auch die holzunge zu *Berndt*. Dat. 4. februarii anno 1588.

28. Concept herzoginnen *Christinen* schreibens an *Aszmus Rumoren* wegen des dorffes *Sandbeke* dienste. 25. februarii anno 88.

29. Vnderthenigstes memorial vnd pitte an ihre kön. maitt. wegen des dorffes *Sandbeke* vnd anderer beschwehungen.

30. Supplicatio des thumbcapittelsz an ihre kon. maitt. wegen der beschwehungen, so der junker zu *Röste* den *Sandbekern* mit den hofetagen beweiset.

31. Copia des thumbcapittels schreibens an den junkern zu *Röste*, das sie nicht gemeinet das dorff *Sandbeke* zu uerkeuffen.

32. Der prediger zu *Schleszwig* klagschriff an die herrn capitularen wegen des junkern zu *Röste* beschwehungen.

33. Des thumbcapittelsz supplication an f. g. herzog *Johan Adolffen* wegen des dorffes *Sandbeke*. Anno 1600.

34. Copia f. g. schreibens an *Aszmus Rumohrn* sohne vnd erben wegen der *Sandbeker* hofedienste. 1601. ||

35. Des thumbcapittelsz vnd des radtsz zu *Schleszwig* supplicatio an f. g. herzog *Adolffen* wegen *Sandbeke*. 20. februarii anno 1[5]79.

36. Copia der *Sandbeker* supplicatio an f. g. in decembri anno 1579 contra *Aszmus Rumoren*.

37. Copia des thumbcapittelsz vnd radtsz zu *Schlesz-* 1577.

wigh supplication an herzog *Adolffen* wegen *Sandbeke*. Anno 1577.

1577. D. 38. Noch eine dergleichen. De dato 1577.
1480. 39. König *Christierns* brieff wegen der lansten zu *Quasztorff*, darinnen den buwmeister h. *Andrees* das landt *Kannekendeell* zugeordelt wirdt. Anno 1480.¹
1482. 40. *Niesz Payensen* hardeszvogts in *Nordergoesz* harde gezeugnusz wegen eines durch h. *Andreas Jungen* bawmeister geforderten dingewindes belangende das gutt *Stigelundt*. Anno 1482.²
- [1509?] 41. Eine latinische schrift, so nur copeilich anzusehen, in die lenge auff papier von 3 stucken zusammengeneihett; die ersten wordte lauten: *Petrus dei et apostolicæ sedis gratia episcopus Zwerinensis*. N. Ich habe aber ausz dieser schrift, weill es eine alte handt vnd sehr vnleszlich gewesen, keinen vollen verstandt faszen können.³||
1575. 42. Drey stucke brieffe in einander liggende, belangende die *Krakelunder vertrage*. De anno 1575.
1542. 43. Des hardeszvogtes vnd sandtmanne in *Sliesz* harde dingeszwinde belangende 2 stucke landes, so königin *Margrete* zu dem gebewde der dohmkirchen gegeben. Anno 1542.
1547. 44. *Berterami Schriuers* brieff vber eine butenschopp ezlicher ackere in *Dalderupp*. Anno 1547.
45. Ein zerrisener vnd ganz vnleszlicher brieff, worauff auszwendig gestanden: *Spinckebull* sermarckh.
46. Donatio reginæ *Margaritæ* den hoff zu *Kleinen Groderszbuhe* belangend.

¹ Udtog (uden Dagsangivelse) i Westphalen IV Sp. 3189 Nr. 92.

² Udtog (uden Dagsangivelse) i Westphalen IV Sp. 3190 Nr. 97.

³ Er måske et Brev af 1509 Oktbr. 13, der findes i Afskrift i Ulrich Petersens Samlinger Vol. XIV og er nævnt her ovfr. S. 515 Note 2; et Udtog af det findes i Westphalen IV Sp. 3192 Nr. 132.

Das convolut mit den alten vnleszlichen brieffen.

E. 1. *Sigfridt Sehesteden* brieff, so lateinisch, dar- 1337.
innen er vor sich vnd seine erben etliche landerein an *Otto Ploysen* verkaufft. Dat. anno 1337. Die verkaufte liggen in *Duuenstede* vnd *Fockenbeke*. Dieser brieffe seint 3 eines lauts.¹

2. Copia seligen m. *Michaelis Eleri* testaments, so 1559.
viell die schleswigischen legaten belanget. 1559.²

3. Instrumentum sub dato 1458 belangende funda- 1458.
tionem lecturæ; auswendig ists tituliret: Instrumentum
unionis, incorporationis et foundationis pro magistro in theo-
logia in ecclesia Slesvicensi.³ ||

4. Confirmatio pontificis *Pii* 2. super lectura per *Al-* [1461-
bertum Krummendyckh addito privilegio, das der bischoff 63.]
vnd das capittell allein die macht haben sollen einen lecto-
rem zu setzen.⁴

5. Folget eine copeny vorgedachter confirmation.

6. Bischoffes *Nicolai* stiftunge der residentz des lec- [1464.]
toris zu Schleszwig vnd verbeszerunge derselben.⁵

7. Transumptum incorporationis curiæ (der residentz) [1487.]
Slesvicens. pro lectore.⁶

8. So ist auch dieses ortes eine verzejchnusz gefunden,
darinnen die obgedachte vnleszliche brieffe edtwas deutlicher
ihres einhalts beruret werden.

Joannes Foppius notarius publicus præ-
dictam inventationem manu sua confirmat.

¹ 1337 Marts 1, Noodt, Beiträge II. 17.

² 1559 uden Dag, Noodt, Beiträge II. 245.

³ Udtog (uden Dagsangivelse) i Westphalen IV Sp. 3188 Nr. 73.

⁴ Er formentlig 2 forskellige Breve, af 1461 Septbr. 3 og 1463
Septbr. 29, der findes i Udtog i Westphalen IV Sp. 3188 Nr. 73,
men således, at det heller ikke dér kan ses, af hvem det ene Brev
er udstedt.

⁵ 1464 Aug. 16, Noodt, Beiträge II. 23.

⁶ 1487 (uden Dagsangivelse), Udtog i Westphalen IV Sp. 3190
Nr. 107.

41.

Registratur over Breve

i

Helne Kirkes Arkiv.

1559.

Den nedenfor aftrykte Registratur over Breve i Helne Kirkes (eller det tidligere Lunds Allehelgens Klosters) Arkiv findes i Rigsarkivet i en af Pakkerne med „De ældste Archiv Registraturer“; tidligere fandtes den i Samlingen Registrant 52, Nr. 47 e, hvorfra den først var bleven flyttet til Topografisk Samling på Papir under Helne Kirke Kloster. Den ret summarisk affattede Registratur udgør kun et enkelt Folioark, som til venstre på den første Side er betegnet: „Register paa Helne kerkes brefue i et skrin oc pa hues inwentaryom, ter toges eptter abuden“. Slutningen af denne Påtegning fra Ordet „oc“ indbefattet er skreven med Mogens Gyldenstjernes Hånd, og Registraturen er da også, som det fremgår af dens Indledning, affattet i Anledning af Hr. Mogens's Overtagelse af Klostret (som han var blevet forlenet med i 1558) efter Abbeden Christiern Sørenssøn. Det bevarede Eksemplar er dog ikke Originalen; denne har været forsynet med alle de 3 Affatteres egenhændige Underskrifter, hvad vort Eksemplar ikke er¹.

De Numre, som i Aftrykket nedenfor er anbragte foran de enkelte Udtog, er tilsatte af Udgiveren.

¹ Jfr. nedfr. S. 557 Note 1.

Anno domini 1559 mandagenn nest effther sancte Karyne daug¹ wore vy effthersk^{no} Joen Tuirsß, Jenns Tomesß och Rasszmus Abramsßenn canicker y Lundtt tilbedne och begerede aff erliig velburdiug mand och streng ridder her Magnus Gyllennstiernis [!]² thiill Stierneholt att offuirsee och forffarrhe, huad breffue thett waar, och huorpaa the lyde, som abbet Christiernn hannom efftherladett hagde vdi ett skrin, som stode wdi Helgenne kirckie paa abbedens stue effther hans euentarums lydellssze, och tha her abbet [?] ickie self therhos til stede were kunde och ey he[*lle*]r hans skulltt, som hanndtt therthiill skickett hagde y hans stedt for hans siugdom skyldtt, offuerleste wy selfue saa mange breffue, som wy ther funde for ossz wdi for^{no} her Magnus Gyllennstiernis thuennndhe fogeders neruerillssze, som er Jens Laurendsenn och Pedir Jude etc., och ware the breffue saa mange, som her effther föllgher etc.

1. Først ett konning *Christoffers* breff och 2 konning *Hansiis* breffue och ett konning *Frederichs* beskermellsszisbreff och stadfestning paa alle Helgenne kirckiis friddtheder och preuelegier etc. ||

2. Item 4 biscopisbreffue och stadfestillssze paa clostirs gambllle preueligier och friiheder etc.

¹ Novbr. 27.

² Fejlskrift for: Gyllennstiern, med mindre der er udfaldet et Par Ord som: tvende Fogeder eller lignende (se nedfr.).

3. Item ett biscop *Eskills* breff om *Gulerupe* sognen och enn gaardtt ibidem att ligge thill Helne kirckie.

4. Item ett biscop *Andersis* breff om nogen eyendom wdi *Sanndbye*.

5. Item it biscops *Jensis* breff lydendis om biscops-thienn denn.

6. Item end ett biscop *Jensiis* breff lydendis om *Raakier*.

7. Item ett biscops *Peders* breff och lydendis om *Raakier*.

[1442?] 8. Item ett cappitells mageskifftebreff om *Giødstorp* och *Kedem[adh]*.¹

9. Item ett breff om m[ages]k[iffte] emellom *Giødss-torp* och *S*

10. Item ett konning *Hansiis* stadfestill[ssze]breff om enn gaardtt, kallis *Gi[l]sthi*, y *Konge* sognen liggendis thiill Helne kirckie.

11. Item itt breff lydendis om thett gods wdi *Nør-huidinge*.

12. Item ett breff lydendis om enn gaardtt y *Nørre Haasløff*.

13. Item ett breff lydendis om enn gord y *Aagerup* wdi *Oxie* herridtt.

14. Item ett konning *Hannssziis* stadttfestillsszebreff om marckieskiell thiill *Konnge* etc. ||

15. Item ett mageskifftebreff emellom *Herridsuad* och *Hellne* kirckie om nogett gods y *Nybølle* och andenn steds etc.

16. Item ett konning *Christierns* stadttfestillsszebreff om enn gaard *Jucketorp* att ligge till *Hellne* kirckie.

17. Item endtt itt andett breff om samme gaardtt.

¹ Formentlig 1442 Maj 3; jfr. Brevet i Lunde Kapitels Arkiv ovfr. S. 166 T. 9.

18. Item endtt it breff om samme gaardtt.
19. Item end it breff om rett marckieskiell wdi *Konge* aff gamble oldiinge.
20. Item ett breff om thuende gaarde wdi *Frenninge*.
21. [Item ett] biscop *Jensiis* breff om [nogenn] trette, som wor emellom abbethenn och hans wndersotthe y *Konge* for wlouligtt gesthery.
22. Item ett breff om enn gaardt y *Torp* y *Nørhuidinge* sogenn.
23. Item ett biscop *Peders* breff om enn gaardt vdi *Karlebye*.
24. Item ett biscop *Jensis* breff om enn gaardtt y *Nøbølle*.
25. Item ett breff lydendis om enn gaardtt y *Skarrie* y *Bircke* sogenn.
26. Item ett biscop *Thuis* breff om *sancti Oluffs kirckie* att ligge thiill Hellne kirckie. ||
27. Item it biscop *Jensis* mageskifftebreff om enn gaardtt y *Nøbøle*.
28. Item ett tiingsvidne aff *Othens* herridtt om rett marckieskiell y *Konng* etc.
29. Item 4 gamble paffuebreffue lydendis om klostirs gamble preuelugier och friihedher etc.
- Thissze for^{no} breffue och ickie flere haffue wy fundett wdi samme skrin och thennom igen therwdi lagdhe etc.
- Thett bestaa wy huer mett sin handschiffitt her neden wnder skreffuenn etc.

¹Joen Turson.

Jens Thomesßenn.

Rasszmus Abrahamsßenn.¹

¹⁻¹ Underskrifterne er alle skrevne med samme Hånd som selve Registraturen, så at altså højst en af dem (og det i ethvert Fald ikke Jon Turssøns) kan være egenhændig.

Item samme daug wore vy ochsaa y liberiett, och ther for ossz funde wy thissze effther^{ne} bøger.

Først Summa angelica, som vor hiell och hollenn, huilehen wy indlagde y ett skab y stueffuen.

Item en gamill schreffuen historiibog om keyserne, som *Kucklichu* hagde, lagdis och therindtt y samme skauff.

Och herforwdenn wor ther aldriig enn hell bog, som dugde nogett att lessze eller registrere, vdenn sønnderreffne och forderffuitt alle sammen etc.

42.

Registratur over Breve

i

Universitetets Arkiv,

hovedsagelig fra

Roskilde Claræ Klosters Arkiv.

1586 (og senere).

Den nedenfor aftrykte Registratur kendes nu kun i en Afskrift, der udgør Afsnit IX af det Arnamagnæanske Håndskrift 1050, 4to. Dette Håndskrift, der er beskrevet i det trykte „Katalog over den Arnamagnæanske håndskriftsamling“ II. 305-7, består af 14 forskellige, indbyrdes uafhængige Afsnit¹, der først i nyere Tid er forenede til et Hele, og hvoraf i alt Fald en betydelig Del tidligere fandtes i Additamenta 4to 109 og 110.

Det Afsnit, der her har Interesse, er kun IX, som tidligere fandtes i Additamenta 4to 110 og består af et ufolieret Titelblad samt 20 folierede Blade. Det er på Titelbladet mærket (med en Hånd vel fra det 18. Århundrede eller c. 1800): „No. I. 2“ samt (med Bibliotekar Kålunds Hånd): „A. M. 1050 IX, 4to“ og „Additam. 110, 4to“. I øvrigt er det helt igennem skrevet med Arne Magnusens egen Hånd, og efter hans Afskrift aftrykkes det i det følgende. Som sin Kilde angiver Arne Magnusen på Titelbladet en Bog i Kvart, som Universitetets Rektor dengang opbevarede, og som indeholdt Breve, der fandtes i Universitetets Arkiv; men ud herover giver han ingen Oplysning om dette Håndskrifts Udseende eller Alder, om det har været skrevet med flere Hænder osv. Henimod Slutningen afskriver han ikke sin Kilde fuldstændig, men gør delvis kun meget summarisk Rede for dens Indhold; det fremgår ikke med Vished af hans Afskrift, hvor det i denne sidste Del er ham selv, og hvor det er hans Kilde, der taler, men det kan dog antages, at alt det, han har understreget i Afskriften, er hans egne Bemærkninger², og disse understregede Dele af Afskriften er derfor i Aftrykket nedenfor satte med Petit.

¹ Afsnit XIV nævnes dog ikke i det trykte Katalog og er altså formentlig først indsat, efter at dette var trykt.

² Helt konsekvent er dette imidlertid ikke gennemført, idet Titelbladets Indhold, der jo hidrører fra Arne Magnusen selv, ikke er understreget i Afskriften.

Afskriftens Kilde indeholdt altså Arkivalier, der fandtes i Universitetets Arkiv. Henimod Slutningen (fra Afskriftens Bl. 19 a af) finder man da også Arkivalier, der allerede fra først af har hørt hjemme i dette Arkiv, men rigtignok tillige sådanne, der øjensynlig oprindeligt har tilhørt Københavns Frue Kirke og først efter Reformationen er tilfaldet Universitetet som en Følge af, at Frue Kirke stilledes under dets Patronat. Og hele den første, langt overvejende Del af Registraturen består ligeledes af Arkivalier, der oprindeligt har tilhørt andre Institutioner og først sammen med disse er kommet til Universitetet. Især drejer det sig her om én Institution, nemlig Roskilde Claræ Kloster, som Universitetet kom i Besiddelse af 1561¹; at dette Klosters Arkiv er det oprindelige Hjemsted for en stor Del af Registraturens Breve, fremgår både af Overskrifterne på Afskriftens Bl. 1 a, 2 b og 8 a og af mangfoldige af de enkelte Udtog samt endnu tydeligere af en Sammenligning med de registrerede Breves Originaler, der for den overvejende Del endnu er bevarede. Selv om det ikke kan bevises om alle Brevene på Afskriftens Bl. 1-18, at de stammer fra Claræ Klosters Arkiv, er det dog kun meget få, om hvilke det må siges, at de umulig kan gøre det. Men der findes ganske vist sådanne også i dette Afsnit af Registraturen; således stammer det i B. 8 anførte Brev fra Københavns Kapitels Arkiv, og samme Steds er øjensynlig også det i B. 19 nævnte Brev havnet inden Reformationen².

Når Arne Magnusen intet opgiver om sin Kildes Alder, haves der dog i så Henseende en Oplysning anden Steds fra. Der er bevaret en i 1633 affattet Registratur over Universitetets Arkiv, og i denne anføres under Liber I Caput XVI ganske summarisk: „Claræ closters breff. Findis register offuer vdi dett gamle register paa universitetz breffue giort anno 1586 og findis i rectoris skrin (Claræ breffue erre indlagde i en schuffe for sig selft till haabe paa consistorio)“³. At dette „gamle Register“ er identisk med Arne Magnusens Kilde, fremgår af den Måde, hvorpå dets Indhold og Opbevaringssted betegnes, og her angives altså tillige et bestemt Affattelsesår for Registraturen. Det synes ganske vist mærkeligt,

¹ Rørdam, Københavns Univ. Hist. fra 1537 til 1621 IV Nr. 121, jfr II. 47 f.

² Jfr. Rørdam, Københavns Kirker og Kloster i Middelalder. S. 178. Vanskeligere er det at forklare, hvorledes et Brev som F. 47 er kommet til Universitetet; det synes ikke meget sandsynligt, at det tidligere har tilhørt Roskilde-Klostrets Arkiv.

³ Konsistoriums Ark. Nr. 201 Bl. 21 a. Jfr. m. H. t. Skuffen „på Consistorio“ i 1716: Birket Smith, Om Københavns Universitetsbibliothek før 1728 S. 58.

at Arne Magnusen ikke har medtaget en så nøjagtig Angivelse om Tilblivelsestiden, og man kunde måske mene, at Årstallet 1586 var hentet fra Notitsen i F. 220 og altså slet ikke behøvede at betegne selve Affattelsesåret. Imidlertid må det dog vel antages, at den nævnte Notits i F. 220 har stået ret godt gemt inde i den originale Registratur, så at den næppe vilde have været så let at finde for den, der i Mangel af et sikkert Holdepunkt blot ønskede i en Hast at slå et bestemt Tilblivelsesår fast, og der synes overhovedet ikke tilstrækkelig Grund til at forkaste Angivelsen i Registraturen af 1633.

Ganske vist må der i så Fald senere være gjort nogle Tilføjelser (måske den anførte Notits F. 220, og i alt Fald I. 1 og 2); men noget sådant er jo ingenlunde ualmindeligt i andre Arkivregistraturer, og også efter hele Karakteren af vor Registratur synes Året 1586 at kunne passe godt til dens Tilblivelsestid. Registraturen kan ikke være ældre end 1561, det År, da Universitetet erhvervede Claræ Kloster. Thi vel kunde man tænke sig den Mulighed, at Indholdet af den bevarede Afskrifts Bl. 19 og 20 (som omfatter de fra Universitetets eget og fra Frue Kirkes Arkiv stammende Arkivalier) var indført i den originale Registratur senere end Indholdet af Afskriftens 18 første Blade, så at Registraturen over Claræ-Kloster-Brevene altså for så vidt kunde antages indført i Originalhåndskriftet, før Klostret kom i Universitetets Besiddelse. Men at dette alligevel ikke har været Tilfældet, fremgår af, at en sådan Antagelse vilde lade det henstå ganske uforklarligt, hvorledes Udtoget som de ovennævnte B. 8 og B. 19 er kommet ind midt mellem Klosterbrevene. På den anden Side synes det lidet rimeligt, at Registraturen skulde kunne være stort yngre end c. 1600, når man ser, hvor omhyggelig den anfører pavelige Privilegier, bispeplige Afladsbreve og andre Breve, som ingen praktisk Betydning kunde have efter Reformationen. Det kan indvendes, at der hos Universitetet som Klosters ny Herre mulig har gjort sig en rent historisk Interesse gældende i højere Grad, end det ellers var Tilfældet ved Affattelsen af Datidens Arkivregistraturer, og endvidere, at Udarbejdelsen af nærværende Registratur (heri indbefattet de Breve, der havde tabt deres praktiske Betydning) i alt Fald til Dels ikke kan have voldet stort Besvær, idet den for mange Breves Vedkommende kun består i en Gengivelse af de Påskrifter, Brevene fra ældre Tid bar på Bagsiden¹. Men selv når Hensyn tages her-

¹ Sammenlign i så Henseende Udtrykket „os“ i F. 62.

til, synes det ikke rimeligt, at Registraturen over Klosterbrevene skulde kunne være bleven til synderlig længe efter År 1600; og nu haves altså tilmed anden Steds den bestemte Angivelse af Tilblivelsesåret som 1586.

Som allerede nævnt, eksisterer de registrerede Breve for den overvejende Del endnu i Original; Hovedmassen af dem findes i den Arnamagnæanske Samlings danske Diplomer på Universitetsbiblioteket (nedenfor citerede som AM.). Det kan bemærkes, at hvor Identificeringen af et Udtog med en bestemt Original kunde synes urimelig eller i alt Fald tvivlsom, støtter den sig på de ældre Påskrifter på de pågældende Originalers Bagside.

Af de foran de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Numre er alle Bogstaverne tilsatte af Udgiveren, og det samme gælder Numrene undtagen for Afdelingen G's Vedkommende, hvor de allerede findes i Håndskriftet.

¹Catalogus diplomatum veterum aliarumqve literarum asservatarum in archivis universitatis Hafniensis. Exscriptus ex libro in 4to, quem servat rector universitatis magnificus. ||

²Clarensia i en rund bodick signeret).

A. 1. Literæ de scotatione bonorum in *Alliglille* ex 1285. parte magistri *Ranonis*. 1285.³

2. Literæ *Magni Clemetsøn* de bonis in *Allinglille*. 132[9]. 1320 [1].⁴

3. Literæ d. *Margaret. Biørnß.*⁵ de curia in Sva-nersløff⁶. 1340.⁷

4. Qvod satisfactum sit fratri *Arnaldo* pro bibliis. 1280. 1280.

5. Qvod satisfactum *Adolpho* sacerdoti, super quibus 1301. sorores impetebat. 1301.⁸

6. Donatio bonorum in *Hellelænemagle*⁹ facta per *Ceciliam* relictam quondam domini *Nicolai stabularii*. 1268.¹⁰

¹ Titelbladet er ufolieret, dets Bagside ubeskrevet.

² Bl. 1 a.

³ Orig. AM. LIII. 6, 1285 Juni 1, Udtog i RDRDM. I Nr. 504.

⁴ Orig. AM. LVI. 14, 1329 Juli 26, Udtog i RDRDM. I Nr. 1566.

⁵ Således i Arne Magnusens Afskrift.

⁶ Læs: *Svauersløff*.

⁷ Orig. AM. LVI. 36, 1340 Apr. 25, Udtog i RDRDM. I Nr. 1865.

⁸ Orig. AM. LIV. 1, 1301 Maj 29, Udtog i RDRDM. I Nr. 737.

⁹ Læs: *Hellelæuemagle*.

¹⁰ Orig. AM. LII. 21, 1268 Oktbr. 9, Udtog i RDRDM. I Nr. 379.

1268. A. 7. Et aliæ eiusdem de his bonis eodem anno.¹
- 129[6]. 8. De mulua permissione inter monasterium s. Claræ et *Petrum Kundeløsz.* 1292 [!].²
1263. 9. Testamenta dominæ *Margaretæ* qvondam abbatis-sæ, relictæ prius domini *Johannis Gunniss.*, obsignat[a]³ etiam a d. || *Margareta* regina *Daniæ.* 1263. Duæ sunt literæ conjunctæ.⁴
1456. 10. Donatio *Elinæ Andersdatter* super curia in *Helle-magle.* 1456.⁵
1401. 11. *Jens Gørssz[t]ings* bref paa en gaard i *Kyringe.* 1401.⁶
1268. 12. Protestatio dominæ *Estrith* facta super collatione bonorum *Kalfund* et *Gotersleff* monasterio s. Claræ Roskild. 1268.⁷
1262. 13. De collatione bonorum in *Kalfunde* et *Gotterleff* facta per dominam *Estridh* relictam qvondam domini *Petri Erlendsen.* 1262.⁸
1326. 14. Lit. *Petri*⁹ *Hafre* de curia in *Gjørleff* et *Buckerop*¹⁰. 1326.¹¹
- 138[8]. 15. Pantegods *Folmers Jacobi* in *Valborigs* herrit. 1380 [!].¹²

¹ Orig. AM. LII. 23, 1268 Oktbr. 21, Suhm. Hist. af Danm. X. 994.

² Orig. AM. LIII. 25, 1296 Apr. 28, Udtog i RDRDM. I Nr. 663.

³ Håndskriftet: obsignatæ.

⁴ Originaler AM. LII. 6 og 7, 1263 Maj 17, Erslev, Testamen-ter Nr. 6.

⁵ Orig. AM. LXII. 4, 1456 Juni 24.

⁶ 1401 Apr. 8, Afskrift i Klevenfeldts Afskrifter under Gørsting, kort Udtog i RDRDM. III Nr. 4425 (Orig., der fandtes i AM. LX. 1, er nu forsvunden).

⁷ Orig. AM. LII. 16 eller 17, 1268 Maj 28, Udtog i RDRDM. I Nr. 369-70.

⁸ Orig. AM. LII. 3, 1262 Maj 28, Udtog i RDRDM. I Nr. 312.

⁹ Læs: *Jacobi.* ¹⁰ Læs: *Borrathorp.*

¹¹ Orig. AM. LVI. 8, 1326 Jan. 27, Udtog i RDRDM. I Nr. 1430.

¹² Orig. AM. LIX. 8, 1388 Maj 25, Udtog i RDRDM. II Nr. 3645.

- A. 16. De curia in *Allingelille*. 1320.¹ 1320.
 17. Qvod dominus *Ericus* dux *Langlandiæ* renuncia- 1296.
 vit omni juri, qvod habere potuit in bonis *Bukerup*, qvæ
 domicella || *Agnes*, nata qvondam *Erici* regis *Danorum*,
 scotavit monasterio s. *Claræ* *Roskildis*. 1296.²
 18. De bonis in *Suenstrup*³ et *Buckerop Olai Magn-* 1370.
sen. 1370.⁴
 19. De bonis in *Suenstrup*³ et *Buckerop Olai Magn-* 1370.
sen. 1370.⁵
 20. De donatione curiæ in *Ølby* per *Olaum Lunge*. 1302.
 1302.⁶
 21. De licentia data a domino *Esberno Waghnsen* 1268.
 uxori suæ dominæ *Gro* intrandi monasterium et de bonis,
 qvæ de licentia ipsius mariti secum attulit monasterio s.
Claræ *Roskild*. 1268.⁷
 22. Lit. *Nicolai* de *Liungby* de curia in *Høne*⁸. 1403.
 1403.⁹
 23. Lit. *Jacobi Johannis* de permutatione curiæ in 1476.
Herløff. 1476.¹⁰
 24. Her *Anders Jepsen Lunge* ridder skøder *Astrad* 140[4].
Svensøn nogen agre ved *Bauelse sø*. 1400 [1].¹¹

¹ Orig. AM. LV. 21, 1320 Juli 2, Udtog i RDRDM. I Nr. 1296.

² Orig. AM. LIII. 28, 1296 Juli 27, Continuatio annalium Al-
 berti Stadensis ed. A. Hojer S. 102.

³ Læs: *Sunnørstorp*.

⁴ Dette Brev (der gentages umiddelbart herefter) findes i Orig.
 i AM. LVIII. 15, 1370 Septbr. 21, Udtog i RDRDM. II Nr. 2904.

⁵ Se den foregående Note.

⁶ Orig. AM. LIV. 6, 1302 Juni 19, Udtog i RDRDM. I Nr. 748.

⁷ I Margenen tilføjes: *Infra vide huius testamentum eodem*
anno (c: F. 17). — Orig. AM. LII. 25, 1268 uden Dag, Udtog i
 RDRDM. I Nr. 384.

⁸ Læs: *Høue*.

⁹ Orig. AM. LX. 10, 1403 Febr. 2, Udtog i RDRDM. III Nr. 4553.

¹⁰ Orig. AM. LXIII. 8, 1476 Aug. 25.

¹¹ Orig. AM. LX. 14, 1404 Novbr. 1, Molbech og Petersen, Ud-
 valg af Danske Dipl. Nr. 132.

1491. A. 25. Her *Niels Høg* ridder lofver at ville hielpe fru *Anne* etc. 1491.¹ ||

Privilegia, som konger og bisper have givet til Clare closter. (I den wegerkurre.)

1433. B. 1. Literæ *Thomæ episcopi Orcadensis* de indulgentiis. 1433.²
1427. 2. At moniales haver givet Torkeskatt. 1427.³
1302. 3. *Olai episcopi Roskild.* at hielpe Clare closter at byggis igien. 1302.⁴
- 127[2]. 4. *Erics* regis literæ, qvibus moniales liberantur ab omni exactione etc.; sive de libertatibus concessis monasterio Clarensi. 1270 [!].⁵
- [1437.] 5. Qvomodo moniales absolvi debeant morientes et viventes, et 40 monialium nomina. Sine dato [!].⁶
1419. 6. Lit. episcoporum de indulgentiis monasterii Clarensis. 1419.⁷
1398. 7. *Petri episcopi Roskild.* de indulgentiis. 1398.⁸
1340. 8. Literæ super annexione ecclesie *Asminderød* ad *scholastriam Hafniensem* 1340 ducissæ *Sveciæ, Hallandie* et *Samsø*.⁹ ||

¹ Orig. AM. LXIII. 21, 1491 Juni 9.

² Orig. AM. LXI. 14, 1433 Septbr. 8, Udtog i RDRDM. III Nr. 6642.

³ Orig. AM. LXI. 10, 1427 Juli 27, Udtog i RDRDM. III Nr. 6323.

⁴ Orig. AM. LIV. 8, 1302 Decbr. 28, Udtog i RDRDM. I Nr. 760.

⁵ Orig. AM. LII. 28, 1272 Marts 16, Udtog i RDRDM. I Nr. 402.

⁶ Orig. AM. LXI. 17, 1437 Juni 11, Udtog i RDRDM. III Nr. 6881.

⁷ Orig. AM. LXI. 3, 1419 Juni 29. Udtog i RDRDM. III Nr. 5783.

⁸ Orig. AM. LIX. 25, 1398 Septbr. 5, Udtog i RDRDM. II Nr. 4218.

⁹ Orig. AM. I. 9, 1340 Jan. 26, Kjøbenhavns Dipl. IV Nr. 8.

- B. 9. *Henrick Ustredsens* skødebref om noget gods 1447.
i *Regenstorp* i *Flackebergers* herrit. 1447.¹
10. Literæ *Christophori Bavarie* ducis et regni [14]39.
Daciae gubernatoris ad *Clarenses* virgines. 39.²
11. *Collatio* bonorum in *Thorkelstrup*. 1276. 1276.
12. Literæ monachi *Mediolani* datæ. 1497.³ 1497.
13. *Caroli episcopi Otthoniensis* literæ pro structura
Clarensis monast. 1497.⁴ 1497.
14. En dom om *Clare* closters frihed. 1510.⁵ 1510.
15. *Jacobi decani Roskildensis*, qvod virgines in- 1343.
qvietari non debeant. 1343.⁶
16. Literæ d. *Jacobi archiepiscopi Lundensis* super 1267.
injuriis factis prioribus. 1267.⁷
17. Lit. de curia in *Regenstrop*. 1404.⁸ 1404.
18. Qvod bona omnium filiarum *Erici* qvondam regis 1298.
Danorum sunt ipsis adjudicata ad libere possidendum.
1298.⁹
19. Literæ *Nicolai Butinge* de duabus || curiis in 1342.
Budengh. 1342.¹⁰

¹ Orig. AM. LXI. 29, 1447 Apr. 26, Udtog i RDRDM. III Nr. 7689.

² Orig. AM. LXI. 20, 1439 Aug. 17, Udtog i RDRDM. III Nr. 7032.

³ Orig. AM. LXIII. 26, 1497 Apr. 20.

⁴ Orig. AM. LXIII. 27, 1497 Septbr. 6.

⁵ Orig. AM. LXIV. 9, 1510 Febr. 7.

⁶ Orig. AM. LVII. 12, 1343 Novbr. 18, Udtog i RDRDM. I Nr. 1990.

⁷ Orig. AM. LII. 14, 1267 Maj 26, Udtog i RDRDM. I Nr. 364.

⁸ Orig. Øster Flakkebjerg H. 87, 1404 Maj 15, Udtog i RDRDM. III Nr. 4629.

⁹ Orig. AM. LIII. 31, 1298 uden Dag, Suhm, Hist. af Danm. X. 1021.

¹⁰ Orig. AM. LVII. 10, 1342 Aug. 9, Kjøbenhavns Dipl. IV Nr. 9.

1404. B. 20. *Laurentii W[ynnere]* de duabus curiis in *Buding.* 1404.¹
 1391. 21. Literæ *Petri Bagg* de bonis in *Marckesløff.* 1391.²

I den dybe graa kar.³

- [1257.] C. 1. *Alexandri* papæ de *comitissa Regenstenensi Ingarde* fundatrice *Clarensis* monasterii.⁴
 1395. 2. Literæ *Jacobi archiepiscopi Lundensis* de indulgentiis. 1395.⁵
 [1257.] 3. *Alexandri* papæ literæ ad *archiepiscopum Lundensem.*⁶
 1302. 4. De curia in *Windbothe* per dominum *Henricum* sacerdotem de *sancto Johanne* ibidem scotata sororib. s. *Claræ Roskild.* 1302.
 [1265]. 5. *Clementis* papæ confirmatoriæ bonorum *Clarensium.*⁷ ||
 1293. 6. Prohibitio *Erici* regis, qvod nullus invadat nemora vel aqvæ piscatorias sororum *Clarensium.* 1293.⁸
 1502. 7. Literæ comissarii papæ de indulgent. 1502.⁹

¹ Orig. AM. LX. 13, 1404 Maj 17, Molbech og Petersen, Udvalg af Danske Dipl. Nr. 124.

² Orig. AM. LIX. 11, 1391 Jan. 13, Udtog i RDRDM. II Nr. 3784.

³ I Margenen tilføjes: I den tredie skuffe.

⁴ Orig. AM. LI. 14, 1257 Jan. 17, Dipl. Arna-Magnæanum I. 215-16.

⁵ Orig. AM. LIX. 17, 1395 Febr. 2, Udtog i RDRDM. II Nr. 3971.

⁶ Orig. AM. LI. 5 eller 12, 1257 Jan. 3 eller 17, Dipl. Arna-Magnæanum I. 210 eller 216.

⁷ Orig. AM. LII. 10, 1265 Septbr. 22, Suhm, Hist. af Danm. X. 984.

⁸ Orig. AM. LIII. 24, 1293 Jan. 13, Udtog i RDRDM. I Nr. 608.

⁹ Orig. AM. LXIV. 1, 1502 Aug. 11, Pontoppidan, Annales ecclesiæ Danicæ diplomatici II. 723.

- C. 8. Donatio d. *Jacobi Lundensis archiepiscopi* 1259.
monasterio s. Claræ. 1259.¹
9. Scotatio *abbatis Ringstadiensis* bonorum in *Møøn*. 1317.
1317.²
10. Hvor møge brefve *Christoffer* tog fra Klare klo- 1534.
ster. 1534.³
11. Donatio bonorum *Jacobi episcopi Roskild*. 1344.⁴ 1344.
12. *Anders Persens* skiødebref paa en gaard i *Ros-* 1464.
kild. 1464.⁵
13. *Axel Lauridsens*⁶ ridders bref paa en gaard i 1491.
leie annammet af Clare. 1491.⁷
14. De fundo concesso *Cæciliæ*. 1337.⁸ 1337.
15. *Alexandri* papæ confirmatoriæ.⁹ [1258.]
16. *Clementis* papæ confirmatoriæ.¹⁰ [1265.]
17. Bona in *Sibberop* oppignorata mon. Clarensi. 134[4].
1343 [!].¹¹ ||
18. Bona in *Svenstrup*.¹²

¹ Orig. AM. LI. 31, 1259 uden Dag, Dipl. Arna-Magnæanum I. 239.

² Orig. AM. LV. 13, 1317 Aug. 11, Udtog i RDRDM. I Nr. 1218.

³ Orig. AM. LXIV. 22, 1534 Septbr. 9.

⁴ Orig. AM. LVII. 15, 1344 Apr. 14, Udtog i RDRDM. I Nr. 2008 (det er dog ikke Bispen, der bortgiver Gods).

⁵ Orig. AM. LXII. 14, 1464 Febr. 10.

⁶ Læs: *Lagessøns*.

⁷ Orig. AM. LXIII. 20, 1491 Febr. 11.

⁸ Orig. AM. LVI. 30, 1337 Maj 3, Udtog i RDRDM. I Nr. 1780.

⁹ Orig. AM. LI. 23, 1258 Marts 1, Dipl. Arna-Magnæanum I. 234.

¹⁰ Orig. AM. LII. 11, 1265 Novbr. 22, Suhm, Hist. af Danm. X. 985.

¹¹ Orig. AM. LVII. 13 b, 1344 Febr. 2, Udtog i RDRDM. I Nr. 1996.

¹² Originalerne er formodentlig AM. LVII. 8 b og 8 a, begge uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 155 og 165 (det sidste har dog Navnet Synesthorp).

1350. C. 19. *Valdemari* regis skødebref paa gods i *Fle-tinge*. 1350.¹

[1283.] D. 1. ²De terris in *Høgby*. 1280 [!].³

1272. 2. De bonis scotatis per dominam *Ethlam*. 1272.⁴

[1272-77.] 3. Tres literæ de bonis in *Lalandia*.⁵

I den kurre.⁶

4. Literæ de bonis, qvæ jacent infra *civitatem Roskildensem*.⁷

1262. 5. Testamentum dominæ *Estridis*, qvod dedit ante ingressum religionis. 1262.⁸ Tres literæ conjunctæ sunt.⁹

1317. 6. Literæ permutationis *civitatis Roskildensis* cum monialibus. 1317.¹⁰

129[6]. 7. Attestatio donorum *Erici* regis et *Haqvini* ducis *Norvegicæ*. 1292 [!].¹¹ ||

¹ Orig. AM. LVII. 28, 1350 Juni 23, Udtog i RDRDM. I Nr. 2259 (det er dog ikke Kongen. der bortskøder Godset).

² I Margenen tilføjes: I den fjerde skuffe. I den lille rund korb signata: literæ sororum de bonis scotatis per dominam *Ethle* in *Lalandia*.

³ Orig. AM. LIII. 2, 1283 Marts 12, Udtog i RDRDM. I Nr. 483.

⁴ Orig. AM. LII. 30, 1272 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 412.

⁵ I de 3 Breve er vistnok medregnet det i den foregående Note nævnte; de 2 andre findes i Originaler i AM. LII. 31 — eller 32 — og 36, 1272 uden Dag og 1277 Juli 7 (?), Udtog i RDRDM. I Nr. 412 og 431.

⁶ I Margenen tilføjes: I den fjerde.

⁷ Originalerne er måske 4 sammensyede Breve i AM. LXV. 3, alle uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 139-42.

⁸ Orig. AM. I. 3, 1262 Maj 28, Erslev, Testamenter Nr. 5.

⁹ Af de 2 andre Breve findes det ene i Orig. i AM. LII. 2, 1262 Juni 8, Udtog i RDRDM. I Nr. 313.

¹⁰ Orig. AM. LV. 15, 1317 Juli 31, Udtog i RDRDM. I Nr. 1215.

¹¹ Orig. AM. LIII. 27, 1296 Juli 24, Dipl. Arna-Magnæanum II. 174-75.

- D. 8. Donatio *Andreæ Svenonis* super curia in *Re- 1402.*
genstrop. 1402.¹
9. *Christiani I* tingsvidn. om noget gods i *Byltzriis.* 1466.
1466.²
10. *Cecilie Peter Kragis* datters bref paa nogen 144[2].
gaarde i *Torkelstrop.* 1446[!].³
11. *Anders Koel* satisfacit Clarensi monast. 3 fl . 1347.⁴ 1347.
Hic reservat sigillum monasterii Clarensis.
I den kure.⁵
12. Hic sunt vidisse de literis papalib.
13. Scotatio honorum in *Bukerup* facta coram *epi-* 1288.
scopo Roskildensi in *ecclesia beati Lucii.* 1288. *Agnes*
filia regis *Erici.*⁶
14. Confirmatio *Erici* regis de piscatu in *Birckedam.* 1317.
1317.⁷
15. Literæ *Nicolai episcopi Burglanensis* pro sub- 1305.
sidio colligendo ad structuram. 1305.⁸ ||
16. Aliæ literæ pro subsidio ad structuram *episcopi* 1482.
Burglanensis. 1482.⁹
17. Donatio *Margaretæ Petri f. relictæ viduæ Jo-* 1401.
hannis Moltke de *Torbernfellt.* 1401.¹⁰

¹ Orig. AM. LX. 5, 1402 Juli 20, Udtog i RDRDM. III Nr. 4518.

² Jfr. nedfr. F. 7.

³ Orig. AM. LXI. 23, 1442 Maj 3, Udtog i RDRDM. III Nr. 7243.

⁴ Orig. AM. LVII. 20, 1347 Novbr. 30, Udtog i RDRDM. I
Nr. 2126 (Gengivelsen i Registraturen er dog ukorrekt).

⁵ I Margenen tilføjes: I den fjerde skuffe.

⁶ Orig. AM. LIII. 15, 1288 Aug. 19 eller Septbr. 6, Udtog i
RDRDM. I Nr. 551.

⁷ I Margenen tilføjes: Vide Δ (s: D. 19). — Orig. AM. LV. 17,
1317 Septbr. 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 1221.

⁸ Orig. AM. LIV. 15, 1305 Septbr. 2, Udtog i RDRDM. I Nr. 812.

⁹ Orig. AM. LXIII. 12, 1482 Septbr. 15.

¹⁰ Orig. Danske Selsk. Membr. 1401 Novbr. 23, Udtog i RDRDM.
III Nr. 4486.

1455. D. 18. Literæ ambasiatoris regis *Cypri* pro subsidio colligendo adversus *Turcam* et *Sarracenos*. 1455.¹
1317. 19. De piscatura in *Birckedam*. 1317.²
1280. 20. De ponte faciendo ad orientem monast. s. Claræ Rosk. et particula terræ dimissa monasterio ratione oneris. 1280.³
1304. 21. *Claus* cum claustro de formandis lateribus. 1304.⁴
1551. 22. Et tingsvinde, at de i Clare closter haver fri hugget paa *Spangeberg*. 1551.⁵
23. En copie af en gaard, som er forleent *Anders Hansen* i *Alingelille*.⁶
1340. 24. Indulgentiæ datæ m. Clarensi a *Johanne episcopo Roskild*. 1340.⁷ ||

I den kure.

4. skuffe.⁸

1259. 25. Collatio bonorum, qvæ contulit d. *Jacobus Lund. archiepiscopus*. 1259.⁹
1341. 26. Confirmatio *Valdemari* regis data Clarensi monast. 1341.¹⁰
1287. 27. Vidisse de privilegio sororum sanctæ Claræ, ne

¹ Orig. AM. LXII. 3, 1455 Apr. 29, ufuldstændig trykt Dänische Bibliothec II. 89.

² I Margenen tilføjes: Δ. — Orig. AM. LV. 16, 1317 Septbr. 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 1221.

³ Orig. AM. LIII. 4, 1280 Juni 24, Udtog i RDRDM. I Nr. 462.

⁴ Orig. AM. LIV. 14, 1304 Decbr. 19, Udtog i RDRDM. I Nr. 798.

⁵ Orig. AM. LXIV. 32, 1551 Juli 23.

⁶ Afskrift AM. LXV. 15, uden Datum, Suhm, Hist. af Danm. XI. 869 (henført til en ganske urigtig Tid, jfr. RDRDM. I S. 413).

⁷ Orig. AM. LVI. 39, 1340 Oktbr. 22, Udtog i RDRDM. I Nr. 1891.

⁸ I Margenen tilføjes: Literæ comitis *Jacobi* et de bonis in *Fersleff* et bonis in *Gies*

⁹ Orig. AM. LI. 30, 1259 uden Dag, Dipl. Arna-Magnæanum I. 239.

¹⁰ Orig. AM. LVII. 6a, 1341 Juli 29, Udtog i RDRDM. I Nr. 1937.

solvant collectas vel subsidia legatis vel nuntiis sedis apostolicæ. 1287.¹

D. 28. De resignatione juris, quod *Tuuo Arfasteson* 1288. habuit in *Birckedam*. 1288.²

29. De bonis in *Dostrop*. 1302.³ 1302.

30. Fru *Ingerit Billisdatter* de curia in *Øllerup* in 147[1]. *Flackebergs* herrit. 1474 [!].⁴

31. Abbedens qvitan af *Ringsted*. 1317.⁵ 1317.

32. Her *Oluf Rosenkrantzis* bref paa noget gods i 152[8]. [*Tre herrit*]. 1520 [!].⁶

33. De bonis in *Auershøg* scotatis per d. *Andream pincernam* s. Claræ. Sine dato.⁷ ||

34. Ordinatio bonorum et solutio debitorum sororis *Gro* relicte qvondam d. *Esberni Wagensen* ante religionis ingressum. Sine Dato. *Birckedam*.⁸

35. Scotatio *Johannis Andreæ* super bonis in *Ostrop* 1415. in *Mierløsz* herrit. 1415.⁹

36. Recipitur frater ad sorores cum promissione sub-
sidi. 1341.¹⁰

¹ Orig. AM. LIII. 10, 1287 Septbr. 15, Udtog i RDRDM. I Nr. 527.

² Orig. AM. LIII. 14, 1288 Septbr. 30, Udtog i RDRDM. I Nr. 554.

³ Orig. AM. LIV. 2, 1302 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 764.

⁴ Orig. AM. LXIII. 1, 1471 Marts 12.

⁵ Orig. AM. LV. 14, 1317 Aug. 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 1216.

⁶ Orig. AM. LXIV. 18, 1528 Juli 22.

⁷ Orig. AM. LXV. 7. uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 158

⁸ Orig. AM. LII. 26. uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 156.

⁹ Orig. AM. LX. 36, 1415 Marts 7, Udtog i RDRDM. III Nr. 5505.

¹⁰ Orig. AM. LVII. 3, 1341 Marts 13, Udtog i RDRDM. I Nr. 1917.

1272. D. 37. De scotatione bonorum, qvæ domina *Ethla* habuit in *Lalandia*. 1272.¹
1500. 38. *Dorotheæ Erardi* forleningsbref paa en gaard i *Lundby* i *Flackeberg* herrit. 1500.²
1306. 39. Kiøbbref *Biørn Petersen* i *Mierløsz* herrit. 1306.³
1464. 40. Skødebref paa en gord i *Roskild*. 1464.⁴ ||

Literæ in scrinio picto.⁵

1510. E. 1. At ingen skal giøre klosteret forfang, literæ *episcopi Rosk. Joh.* 1510.⁶
- [1302.] 2. De sylva in *Svenstrup*.⁷
1475. 3. Literæ indulgentiarum. 1475.⁸
1405. 4. Donatio *Margaretæ Henrici*⁹ *Moltike de Torbernfeld* pro curia in *Frankerop*. 1405.¹⁰
1391. 5. Donatio bonorum in *Stroby*. *Elen Nielsdaatter*. 1391.¹¹
1308. 6. Donatio *Cristinæ* viduæ *Jacobi Blaphoot*. 1308.¹²
1489. 7. Trøgelbref pro fabrica. 1489.¹³
8. Probatio collationis bonorum in *Bukerop* facta per

¹ Orig. AM. LII. 32 eller 31, 1272 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 412 (jfr. ovfr. D. 3).

² Orig. AM. LXIII. 29, 1500 Apr. 9.

³ Orig. AM. LIV. 17, 1306 Febr. 9, Udtog i RDRDM. I Nr. 830.

⁴ Orig. AM. LXII. 13, 1464 Febr. 8.

⁵ I Margenen tilføjes: I den fjerde skuffe.

⁶ Orig. AM. LXIV. 11, 1510 Apr. 3.

⁷ Orig. AM. LIV. 3, 1302 Apr. 27, Udtog i RDRDM. I Nr. 744.

⁸ Orig. AM. LXIII. 6, 1475 Oktbr. 20.

⁹ Læs: *Hennikini*.

¹⁰ Orig. AM. LX. 15, 1405 Apr. 10, Udtog i RDRDM. III Nr. 4679.

¹¹ Orig. AM. LIX. 14, 1391 Decbr. 10, Udtog i RDRDM. II Nr. 3833.

¹² Orig. AM. LIV. 24, 1308 Maj 23, Erslev, Testamenter Nr. 29.

¹³ Orig. AM. LXIII. 19, 1489 Juli 7.

d. *Ericum* ducem *Langland.* et [con]sor[t]em¹ ejus ducis-
sam *Sophiam.* Sine dato.²

E. 9. Testamentum fratris *Andree*³ qvondam gar- 1272.
diani ad s. *Claram* 1272 de bonis in *Castrop.*⁴

10. Libertas ab omni exactione data *Clarensibus* per 1288.
Ericum regem. 1288. ||

11. Qvod *Thomas Herluckt* renunciat juri, qvod habet 1277.
Vulemoszdam. 1277.⁵

12. De permutatione bonorum in *Salloff* et *Orsted*
inter dominas de s. *Maria* et sorores s. *Claræ.* Sine dato.⁶

13. De terra in *Assindløsz* acquisita. 1298.⁷ 1298.

14. Scotatio curiæ in *Kyring.* 1360.⁸ 1360.

15. Donatio *Borgvardi Molteke* super curia in *Gla-* 1390.
saxa. 1390.⁹

16. De bonis in *Jernløsz.* 1303.¹⁰ 1303.

17. De bonis obtentis cum sorore *Christina* de *Jucia*
per dominum *Langsun Barsen* patrem ejus in *Lifthingh.*¹¹

18. Scotatio *Jacobi Pauli* decani in *Skete.* 1335.¹² 1335.

¹ Håndskriftet: sororem.

² Det er usikkert, om det er dette eller det nedfr. under F. 137 registrerede Brev, der findes i Orig. i AM. LXV. 4, uden Datum, Continualio annalium Alberti Stadensis ed. A. Hojer S. 102-3.

³ Læs: *Ønderi.*

⁴ Orig. AM. LII. 29, 1272 Oktbr. 17, Erslev, Testamenter Nr. 9.

⁵ Orig. AM. LII. 37, 1277 Septbr. 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 432.

⁶ Orig. AM. LXV. 11, uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 162.

⁷ Orig. AM. LIII. 29, 1298 Decbr. 29, Udtog i RDRDM. I Nr. 699.

⁸ Orig. AM. LVIII. 8, 1360 Juli 10, Udtog i RDRDM. II Nr. 2598.

⁹ Orig. AM. LIX. 10, 1390 Novbr. 25, Udtog i RDRDM. II Nr. 3772.

¹⁰ Orig. AM. LIV. 12, 1303 Oktbr. 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 779.

¹¹ Læs: *Lefringi.* — Orig. AM. LXV. 9, uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 166.

¹² Orig. AM. LVI. 22, 1335 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 1733 (Brevet er dog intet Skødebrev).

1298. E. 19. Copia bullæ papalis. 1298.¹
 1243. 20. De scotatione terræ in *Breng[nethvet]* et *Progh-
 ønstorp*. 1243.²
 1263. 21. De bonis in *Herstatt* et parte sylvæ in *Svens-
 trop*. 1263.³
 1315. 22. Scotatio partis sylvarum in *Køgskog*⁴, in *Heldi-
 skøg*⁵ etc. 1315.⁶ ||

Clare breue.

1273. F. 1. Consensus *civitatis Roskild*. super ædificatione
 molendini extra civitatem Roskild. ad aqvilonem in *paro-
 chia s. Martini*. 1273.⁷
 1272. 2. Confirmatio fundi molendini *Erici* regis. 1272.⁸
 [1257.] 3. *Alexandri* papæ abbatissæ et conventui super ex-
 emtionem a præstationibus procurationum.⁹
 1308. 4. Kong *Eriks* beskyttelsesbref. 1308.¹⁰
 1306. 5. Bisp *Eske* af *Arhus* bref, at moniales Clarenses
 maa lade tigge til klostrets bygning. 1306.¹¹
 1258. 6. Literæ *Petri episcopi Roskild*. pro erogandis ele-
 mosynis in Clarenses. 1258.¹²
 1466. 7. *Christierni I.* om det godts i *Bildtruisz*. 1466.¹³

¹ Orig. AM. LIII. 31, 1298 Febr. 23(?), Udtog i RDRDM. I Nr. 691.

² Orig. AM. LI. 1, 1243 Juli 4, Dipl. Arna-Magnæanum I. 137.

³ Orig. AM. LII. 8, 1263 Novbr. 19, Udtog i RDRDM. I Nr. 323.

⁴ Læs: *Køpceskøgh*. ⁵ Læs: *Holæskøgh*.

⁶ Orig. AM. LV. 7, 1315 Marts 3, Udtog i RDRDM. I Nr. 1108.

⁷ Orig. AM. LII. 33, 1273 efter Apr. 9, Udtog i RDRDM. I Nr. 413.

⁸ Orig. AM. XIX. 15, 1272 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 411.

⁹ Orig. AM. LI. 10, 1257 Jan. 13, Dipl. Arna-Magnæanum I. 214.

¹⁰ Orig. AM. LIV. 23, 1308 Febr. 7, Udtog i RDRDM. I Nr. 862.

¹¹ Orig. AM. LIV. 16, 1306 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 846.

¹² Orig. AM. LI. 27, 1258 Novbr. 3, Dipl. Arna-Magnæanum I. 236.

¹³ Orig. AM. LXII. 6, 1466 Decbr. 1.

- F. 8. Clarebref *Caroli archiepiscopi Lundensis* om 1327. almisse til Clare closter og indulgent. pro dantibus. 1327.¹
9. Indulgentiæ duorum *episcoporum Norvagicorum* 1398. datæ visitantibus monasterium s. Claræ. 1398.²||
10. Testamentum domini *Petri Olafsen* de ³Kalnarisz 1261. et³ bonis collatis sororibus in⁴ diversis locis. 1261.⁵
11. Et pantebref *Petri Jacobi Finkenowe* militis. 1402. 1402.⁶
12. Pantebref *Jacobi* ⁷de Halfhoge⁷ militis. 1361.⁸ [1340] Fire til hobe sine sigillo.⁹ -61.
13. *Nicolai dicti Kiste* skødebref paa noget gods i 1341. *Gieshøy* oc ¹⁰Vester Sande.¹⁰ 1341.¹¹
14. Om noget gods paa *Møøn*. 1317.¹² 1317.
15. Papa *Urbanus* suscipit Clarenses sub protect.¹³ [1263.]
16. En vidisse af *Bonifacii* 8. bref om Clare frihed. 1338. 1338.¹⁴
17. Testamentum sororis *Gro* relictæ *Esberni Waghns-* 1268. *sen*. 1268.¹⁵

¹ Orig. AM. LVI. 11, 1327 Aug. 23, Udtog i RDRDM. I Nr. 1493.

² Orig. AM. LIX. 24, 1398 Septbr. 1, Udtog i RDRDM. II Nr. 4217.

³⁻³ Læs *Kaluarisz* de.

⁴ Håndskriftet gentager: in.

⁵ Orig. AM. I. 1, 1261 Marts 22, Erslev, Testamenter Nr. 4.

⁶ Orig. AM. LX. 9, 1402 Oktbr. 9, Udtog i RDRDM. III Nr. 4530 (Brevet er dog intet Pantebrev, men et Genbrev om Leje af Gods tilhørende Klostret).

⁷⁻⁷ Læs: dicti *Halfhøgyø*.

⁸ Orig. AM. LVIII. 11, 1361 Marts 4, Udtog i RDRDM. II Nr. 2629.

⁹ De 3 andre Breve findes i Originaler i AM. LVI. 38, LVII. 18 og LVIII. 10, 1340 Septbr. 1, 1346 Jan. 15 og 1360 Decbr. 4, Udtog i RDRDM. I Nr. 1883 og 2065 og II Nr. 2617.

¹⁰⁻¹⁰ Læs: *Wæstræsauhæby*.

¹¹ Orig. AM. LVII. 2, 1341 Marts 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 1915.

¹² Orig. AM. LV. 12, 1317 Aug. 11, Udtog i RDRDM. I Nr. 1217.

¹³ Orig. AM. LII. 4, 1263 Marts 15, Udtog i RDRDM. I Nr. 315.

¹⁴ Orig. AM. LVI. 32, 1338 Decbr. 7, Udtog i RDRDM. I Nr. 1826.

¹⁵ I Margenen tilføjes: Vide den rund bodick signeret } (o:

- F. 18. Confirmatio jurium et honorum Clarensium
Martini papæ pontif. 4.
- [1328.] 19. Pro bonis Clarensibus recuperandis *Johannis* papæ
 a. pontif. 12.¹ ||
- [1257.] 20. De indulgen. data monast. *Alexand.* pontif.²
1421. 21. *Anders Jepsens Lunge* ridders bref paa jomfru
Cicilæ gods givet til Clare. 1421.³
1318. 22. Bisp *Olaus* haver sit kong *Eriks* bref paa *Birchedam.* 1318.⁴
1339. 23. *Quitantia Nicolui Jonß* data *Nicolao Kyste.*
 1339.⁵
- 1310
 [-20]. 24. Om *Klare mølle* 3 breve tilsammen. 1310.⁶
- 12[80]. 25. De bonis obtentis a *Petro Gyrethß* in *Høby.*
 1253[?].⁷
1393. 26. Lit. *Petri Johannis* dicti *Preen* armigeri paa en
 gaard i *Sandby.* 1393.⁸
1302. 27. De donatione curiæ in *Ølby* facta monasterio s.
 [1302.] *Claræ* per *Olaum Lunge* 1302⁹, qvibus adjunctæ aliæ de
 permutatione in *Ølby.*¹⁰
- [1257.] 28. *Alexandri* papæ de confessore abbatiss. et con-
 ventus.¹¹

A. 21). — Orig. AM. LII. 24, 1268 Novbr. 18, Erslev, Testamenter
 Nr. 7.

¹ Orig. AM. LVI. 12, 1328 Maj 11, Udtog i RDRDM. I Nr. 1524.

² Orig. AM. LI. 11, 1257 Jan. 13, Dipl. Arna-Magnæanum I.
 212-13.

³ Orig. AM. LXI. 6, 1421 Jan. 25, Udtog i RDRDM. III Nr. 5885.

⁴ Orig. AM. LV. 18, 1318 Novbr. 11, Udtog i RDRDM. I
 Nr. 1253.

⁵ Orig. AM. LVI. 35, 1339 Septbr. 15, Dipl. Svec. IV Nr. 3443.

⁶ Originaler AM. LIV. 27 og LV. 26-27, 1310 Apr. 17 og 1320
 Decbr. 6 og Decbr. 6, Udtog i RDRDM. I Nr. 905 og 1322-23.

⁷ Orig. AM. LII. 49, 1280 Novbr. 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 465.

⁸ Orig. AM. LIX. 16, 1393 Maj 1, Udtog i RDRDM. II Nr. 3894.

⁹ Orig. AM. LIV. 5 b, 1302 Juni 19, Udtog i RDRDM. I Nr. 748.

¹⁰ Orig. AM. LIV. 5 a, 1302 Juni 19, Udtog i RDRDM. I Nr. 749.

¹¹ Orig. AM. LI. 9, 1257 Jan. 13, Dipl. Arna-Magnæanum I. 212.

- F. 29. Om en jord, er givet til Clare, liggendis i 1449. *Kundby* sogn i *Tusse* herrid. 1449.¹ ||
30. D. Joh.² *episcopi Roskild.* super familiam soro- 12[8]2.
rum. 1272[!].³
31. Donatio monast. beatæ Claræ Rosk. facta per do- 1259.
minam *Ingerth* comitissam. 1259.⁴
32. *Bo Olufsens* sutoris skødbref i *Kiog.* 1399.⁵ 1399.
33. Skøde paa en bo oc jord i *Skanøør.* 1399.⁶ 1399.
34. Skødebref paa [!] jomfru *Kirsten Olufsdatter* paa 1472.
en gaard i *Roskild.* 1472.⁷
35. *Jep Jensen* ridder i *Sandby* oplader f. *Anne* 1462.
Erich [Jensß] efterleverske en gaard i *Hersloff* i *Løve*
herrit. 1462.⁸
36. Om *Tubil* paa *Møn.* 1387.⁹ 1387.
37. De licentia fundandi monast. *Alexandri* papæ lit.¹⁰ [1257.]
38. Donatio bonorum qvorundam in *Fletinge.* 1347.¹¹ 1347.
39. Skødebref *Benedicti Biug* de *Gunnersleffholm* 1380.
paa en gaard i *Roskild.* 1380.¹²

¹ Orig. AM. LXL. 31, 1449 Apr. 17, Udtog i RDRDM. III Nr. 7880.

² Læs: I. (o: Ingvari).

³ Orig. AM. LIII. 1, 1282 Juni 12, Udtog i RDRDM. I Nr. 475.

⁴ Orig. AM. LI. 29, 1259 Aug. 11, Dipl. Arna-Magnæanum I. 312 (jfr. RDRDM. I Nr. 287).

⁵ Orig. AM. LIX. 26, 1399 Apr. 21, Udtog i RDRDM. II Nr. 4257.

⁶ Orig. AM. LIX. 27, 1399 Novbr. 7, Udtog i RDRDM. II Nr. 4284.

⁷ Orig. AM. LXIII. 3, 1472 uvis Dag (det er Jomfru Kirsten Olufsdatter, der lader Gården bortskøde).

⁸ Orig. AM. LXII. 9, 1462 Marts 16.

⁹ Orig. AM. LIX. 7, 1387 Novbr. 25, Udtog i RDRDM. II Nr. 3617.

¹⁰ Det er usikkert, om det er dette eller det nedfr. under F. 150 registrerede Brev, der findes i Orig. i AM. LI. 7, 1257 Jan 5, Dipl. Arna-Magnæanum I. 211.

¹¹ Orig. AM. LVII. 19, 1347 Septbr. 29, Udtog i RDRDM. I Nr. 2122.

¹² Orig. AM. LVIII. 25, 1380 Decbr. 13, Udtog i RDRDM. II Nr. 3306.

1446. F. 40. *Hendrik Ostredzen sel Jacop Lunge* ridder sit gods i *Reinstrup i Flacke||berg* herrit, *Korsøre*. 1446.¹
1318. 41. Abbedens brev i *Ringsted* paa det gods paa *Møøn*. 1318²
1540. 42. *Oluf skriuers* qvitans. 1540.³
1322. 43. *Bonifacii* brev afcopiert per *Skelmorum* etc. *præpositum Roskild*. 1322 de libertate *Clarensium virginum*.⁴
1264. 44. De bonis adeptis per *episcopum Regnerum Othoniensem* in *Fughløsa*. 1264.⁵
1433. 45. *Karine Persdatter* giver hendis faders gaard [1396-udi *Malmø* til closteret. 1433.⁶ Conjunguntur qvinque literæ.⁷
1267. 46. De curia qvadam *Stephani Othneß* impignorata et scotata sororib. 1267.⁸
- [1283.] 47. Kong *Eriks* brev givet grefve *Jacob* paa halft *Hallind* med bispernes indsejel. 1380 [!].⁹
- [1291.] 48. *Nicolai* papæ pro indulgen. mon. *Clarensis*.¹⁰
- 1[2]68. 49. *Clementis* brev pro minoritis et *episcopi Petri Roskild*. 1368 [!].¹¹ ||

¹ Orig. AM. LXI. 28, 1446 Maj 19, Udtog i RDRDM. III Nr. 7596.

² Orig. AM. LV. 19, 1318 Febr. 2, Udtog i RDRDM. I Nr. 1232.

³ Orig. AM. LXIV. 26, 1540 uden Dag.

⁴ Orig. AM. LVI. 5, 1322 Juni 10, Udtog i RDRDM. I Nr. 1359.

⁵ Orig. AM. LII. 9, 1264 Juni 30, Udtog i RDRDM. I Nr. 332.

⁶ Orig. AM. LXI. 12, 1433 Juni 16, Udtog i RDRDM. III Nr. 6628 (Gengivelsen i Registraturen er dog ukorrekt).

⁷ De 4 andre Breve findes i Originaler i AM. LIX. 21, LIX. 22, LX. 8 og LX. 7, 1396 Oktbr. 23, 1397 Juli 23, 1402 Septbr. 11 og Septbr. 11; de 2 første gengives i Udtog i RDRDM. II Nr. 4074 og 4130, de 2 sidste er trykte i Svenskt dipl. I Nr. 228-29.

⁸ Orig. AM. LII. 15, 1267 Novbr. 12, Udtog i RDRDM. I Nr. 367.

⁹ Arne Magnusen tilføjer: [eg trui þat eigi at vera 1283] (alt understreget i hans Afskrift). — Orig. Danske Selsk. Membr. 1283 Septbr. 8, Suhm, Hist. af Danm. X. 1017.

¹⁰ Orig. AM. LIII. 23, 1291 Decbr. 9, Udtog i RDRDM. I Nr. 599.

¹¹ Orig. AM. LII. 18, 1268 Juni 22, Udtog i RDRDM. I Nr. 374.

F. 50. Fr. *Elitze* her *Jep Lungis* giver en gaard i 1469. *Reienstrup* til *Clare*. 1469.¹

51. Literæ *Clementis* papæ *IV*, qvod sorores non te- 1266.
neantur ad procuraciones solvendas legatis etc. 1266.²

52. Pro dote filiarum præpositi *Petri Saxonis*. 1291.³ 1291.

53. Paa en gaard i *Roskild*, som søster *Kirsten* ar- 1413.
vede til closteret. 1413.⁴

54. Om kirkestaffn i *Reynstrop* i *Flackeberg* herrit. 1411.
1411.⁵

55. Indulgentiæ *Olai* episcopi pro fabrica monasterii 1306.
Claræ. 1306.⁶

56. Quod domina *Ingardis* quo[n]d[am]⁷ comitissa de
Reygingstein constituit d. *Petrum Roskildensem episcopum*
executorem sui testamenti. Sine dato.⁸

57. *Innocentius* papa suscipit patrocinium *Ingardis* [1253.]
comitissæ.⁹

58. Qvitans paa noget gods oc clenodi, som en søster 1457.
i *Clare* haver at giemme for decano. 1457.¹⁰ ||

59. Trium episcoporum literæ pro fabrica monast. 1302.
Clar. 1302.¹¹

60. Om en gaard i *Høve* i *Flackeborgs* herridit, som 1439.
Griip Jenssøn af *Ølstrøp* vebner haver haft af closteret. 1439.¹²

¹ Orig. AM. LXII. 18, 1469 Maj 31.

² Originalen er af 1265 Novbr. 22, jfr. ovfr. C. 16; her menes imidlertid en Vidisse af 1266 uden Dag, Orig. AM. LII. 12, Udtog i RDRDM. I Nr. 360.

³ Orig. AM. LIII. 21, 1291 Apr. 29, Udtog i RDRDM. I Nr. 592.

⁴ Orig. AM. LX. 32, 1413 Aug. 14, Udtog i RDRDM. III Nr. 5280.

⁵ Orig. AM. LX. 23, 1411 Aug. 15, Udtog i RDRDM. III Nr. 5159.

⁶ Orig. AM. LIV. 19, 1306 Juli 26, Udtog i RDRDM. I Nr. 834.

⁷ Håndskriftet: quod.

⁸ Orig. AM. LI. 19, uden Datum, Dipl. Arna-Magnæanum I. 209.

⁹ Orig. AM. XIX. 7, 1253 Juni 9, Dipl. Arna-Magnæanum I. 194.

¹⁰ Orig. AM. LXII. 5, 1457 Febr. 12.

¹¹ Orig. AM. LIV. 9, 1302 Oktbr. 29, Udtog i RDRDM. I Nr. 757.

¹² Orig. AM. LXI. 19, 1439 Aug. 25, Udtog i RDRDM. III Nr. 7033.

1376. F. 61. Indulgentiæ *Nicolai episcopi Lundensis* pro Clarensi monasterio. 1376.¹
1421. 62. Thette bref er, hvorlund fru *Eline* breffuerer os alt sit gods i *Bauelse*, *Hyllinge*, *Reghee*², *Helloffmagle*. 1421.³
1368. 63. Vidisse aff kong *Waldemars* bref om deris frihed i Clare closter. 1368.⁴
1290. 64. De venditione et scotatione molendini extra *civitatem Roskild.* ad aqvilonem. 1290.⁵ Cui adjungitur:
- [1271.] 65. Confirmatio regis *Erici*.⁶
1402. 66. Om gods i *F'lackebergs* herrit. 1402.⁷
- 144[1]. 67. Om en gaard i *Gieshøy* i leye lat. 1440 [!].⁸
1327. 68. *Johannis episcopi Roskild.* privilegia. 1327.⁹
- 13[9]5. 69. *Johan Moltike* de *Bavelse* miles haver annammet gods af Clare closter i *Bavelse*. 1315.¹⁰ ||
1488. 70. Om en gaard i *Snesløff*. 1488.¹¹
- [1384.] 71. Paa en gaard i *Roskild* given til Clare cl.¹²
- 131[4]. 72. Pant løst. 1313 [!].¹³

¹ Orig. AM. LVIII. 19, 1376 Oktbr. 27, Udtog i RDRDM. II Nr. 3114.

² Læs: *Reghorp*.

³ Orig. Danske Selsk. Membr. 1421 Maj 3, Udtog i RDRDM. III Nr. 5908.

⁴ Orig. AM. LVII. 8, 1368 Novbr. 11, Udtog i RDRDM. II Nr. 2858.

⁵ Orig. AM. LIII. 18, 1290 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 584.

⁶ Orig. AM. LII. 27, 1271 Juli 21, Udtog i RDRDM. I Nr. 398.

⁷ Orig. AM. LX. 6, 1402 Juli 20, Udtog i RDRDM. III Nr. 4517.

⁸ Orig. AM. LXI. 22, 1441 Juli 29, Udtog i RDRDM. III Nr. 7188.

⁹ Orig. AM. LVI. 10, 1327 Apr. 25, Udtog i RDRDM. I Nr. 1482.

¹⁰ Orig. (med urigtigt År 1315) AM. LIX. 18, 1395 Febr. 22, Udtog i RDRDM. II Nr. 3974.

¹¹ Orig. AM. LXIII. 17, 1488 Septbr. 21.

¹² Orig. AM. LIX. 5, 1384 Aug. 3, Udtog i RDRDM. II Nr. 3453.

¹³ Orig. AM. LV. 4, 1314 Jan. 4, Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 340 (Registraturens Gengivelse af dette og det foregående

- F. 73. *Jacop Blaafoed* giver til Clare en gaard i 1303.
Jernløse. 1303.¹
74. Om godz i *Ølby* i *Ramso* herrit. 1371.² 1371.
75. Godz i *Kyndeløs* oc *Torkelstrop*. 1387.³ 1387.
76. *Recognitio* paa nogen pending, som var [!] Clare skyldig. 1340.⁴
77. *Waldemari* regis confirmatio de bonis *Nicolai* 1[3]41.
Kist in *Giesøg* et *Vestre Sandby*. 1741 [!].⁵
78. En canick i *Roskild* giver sin tiener en gaard i 1337.
Vindbote. 1337.⁶
79. De duabus curiis oppignoratis monasterio Clar. 1260.
Nestvedia. 1260.
80. D. *Catharina* domini *Thordonis Ambiang*⁷ vult [1349.]
sepeliri apud Clarenses.⁸
81. Literæ super bonis i[n] *Dostrop* permutatis. 1288.
1288.⁹
82. *Qvitantzbreffue*. 1353.¹⁰ || 1353.
83. De depositis qvibusdam apud moniales. 1343.¹¹ 1343.
84. Gods leiet hen fra Clare af *Per Nielsen* af *Wal-*
dorp riddere oc gifne 12 # sølff deraf. 1412.¹²

Brev er i RDRDM. I Nr. 1045 misforstået, som om der kun mentes ét Brev).

¹ Orig. AM. LIV. 11, 1303 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 786.

² Orig. AM. LVIII. 16, 1371 Jan. 21, Udtog i RDRDM. II Nr. 2911.

³ Orig. AM. LIX. 6, 1387 Marts 19, Udtog i RDRDM. II Nr. 3583.

⁴ Orig. AM. LVI. 37, 1340 Apr. 25, Udtog i RDRDM. I Nr. 1866.

⁵ Orig. AM. LVII. 4, 1341 Apr. 27, Udtog i RDRDM. I Nr. 1922.

⁶ Orig. AM. LVI. 29, 1337 Apr. 21, Udtog i RDRDM. I Nr. 1777.

⁷ Læs: *Ambring*.

⁸ Orig. AM. LVII. 25, 1349 Apr. 26, Udtog i RDRDM. I Nr. 2192.

⁹ Orig. AM. LIII. 16, 1288 Jan. 1, Udtog i RDRDM. I Nr. 530.

¹⁰ Orig. AM. LVIII. 3, 1353 Maj 12, Udtog i RDRDM. II Nr. 2380.

¹¹ Orig. AM. LVII. 11, 1343 Oktbr. 21, Udtog i RDRDM. I Nr. 1985.

¹² Orig. AM. LX. 26, 1412 Jan. 23, Udtog i RDRDM. III Nr. 5191.

1287. F. 85. Gods i *Dostrup* gifvit til clostret. 1287.¹
1279. 86. Qualiter sorores sanctæ Claræ adeptæ sint curiam comitis *Jacobi* in *Fersleff*. 1279.²
1446. 87. ³Jens Henrick³ skøder her *Ip Lunge* sit gods i Breinstrup.⁴ 1446.⁵
1347. 88. Et pantebref paa en part af et bol for $1\frac{1}{2}$ # sølf. 1347.⁶
1344. 89. Recognitio Clarensium paa 3 # sølf, de ware en borger udi *Roskild* skyldige. 1344.⁷
1380. 90. Om leieladt godz i *Alversløff*. 1380.⁸
91. Qvod domina *Ingardis* comitissa qvondam relicta comitis de *Reynsten* constituit dominum *Petrum Roskild. episcopum* executorem sui testamenti. Sine dato.⁹ ||
1268. 92. Qvibus commissa fuit autoritas scotandi bona dominæ *Cæcilie* relictæ qvondam *Nicolai stabularii*, qvæ scotavit monasterio sanctæ Claræ Roskild in *Helloffmagle*. 1268.¹⁰
1306. 93. *Olai episcopi Roskild.* privilegia pro Clarensibus. 1306.¹¹
1384. 94. *Folcuarus*¹² *Jacobi* tager nogen gaarde i leye af Clare i *Svabstrup*, *Anstrop*, *Agorp*. 1384.¹³
1268. 95. Renunciatio bonorum, qvæ contulerat domina

¹ Orig. AM. LIII. 11, 1287 Juli 1, Udtog i RDRDM. I Nr. 526.

² 1279 Aug. 8, Udtog i RDRDM. I Nr. 455 efter Afskrifter.

³⁻⁴ Læs: *Henric Ostretis*. ⁴ Læs: *Reynstrop*.

⁵ Orig. AM. LXI. 27, 1446 Maj 19, Udtog i RDRDM. III Nr. 7597.

⁶ Orig. AM. LVII. 21, 1347 Decbr. 13, Udtog i RDRDM. I Nr. 2129.

⁷ Orig. AM. LVII. 16, 1344 Juni 24, Udtog i RDRDM. I Nr. 2016.

⁸ Orig. AM. LVIII. 24, 1380 Septbr. 21, Udtog i RDRDM. II Nr. 3298.

⁹ Orig. AM. LI. 4, uden Datum, Dipl. Arna-Magnæanum I. 222.

¹⁰ Orig. AM. LII. 22, 1268 Oktbr. 21, Udtog i RDRDM. I Nr. 381.

¹¹ Orig. AM. LIV. 20, 1306 Juli 25, Udtog i RDRDM. I Nr. 833.

¹² Læs: *Folmarus*.

¹³ Orig. AM. LIX. 1, 1384 Apr. 3, Udtog i RDRDM. II Nr. 3442.

Estrith relicta d. Petri Erlendß in Kalffund, qvæ injuste occupaverat dominus Andreas Erlandi. 1268.¹

F. 96. Om en gaard i *Lundby* i *Flackeb.* herrit. 1406. 1406.²

97. Literæ pontificis *Alexandri* oc *Jacobi archi-* 1258.
episcopi Lundensis derpaa. 1258.³

98. En gaard i *Snesløff* leiet. 1395.⁴ 1395.

99. En forstander gjør closteret fyllist. 1405.⁵ 1405.

100. *Jacobus Pauli decanus Roskildensis* fa||tetur 1340.
se debere monast. *Clarensi* 8 \neq puri argenti. 1340.⁶

101. De conventione inter *Claus* formatorem laterum 1302.
et sorores. 1302.⁷

102. Om en gaard i *Snolstrup* til s. *Lucii kirke.* 1383. 1383.⁸

103. Copi af et leiebref paa en gaard i *Malmø* lig- 1504.
gendis til *Clare.* 1504.⁹

104. *Hans Nielß* i *Stienløs* haver kjøbt sig fri fra 1539.
Clare. 1539.

105. Kong *Eriks* bref om en gaard i *Roskild* liggend-
dis til *Clare.* Sine dato.¹⁰

¹ Orig. AM. LII. 20, 1268 Aug. 2, Udtog i RDRDM. I Nr. 376.

² Orig. AM. LX. 19, 1406 Aug. 30, Udtog i RDRDM. III Nr. 4818.

³ Orig. AM. LI. 20, 1258 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 284.

⁴ Orig. AM. LIX. 20, 1395 Septbr. 29, Udtog i RDRDM. II Nr. 4008.

⁵ Orig. AM. LX. 16, 1405 Septbr. 9, Udtog i RDRDM. III Nr. 4704 (Gengivelsen i Registraturen er dog ukorrekt).

⁶ Originalen er af 1340 Apr. 25, jfr. ovfr. F. 76; her menes imidlertid en Vidisse af 1340 Novbr. 26, Orig. AM. LVI. 41, Udtog i RDRDM. I Nr. 1896 (det vidimerede Brev er ukorrekt gengivet i Registraturen).

⁷ Orig. AM. LIV. 4, 1302 Maj 6, Suhm, Hist. af Danm. XI. 887.

⁸ Orig. AM. I. 15, 1383 Oktbr. 25, Udtog i RDRDM. II Nr. 3421.

⁹ Afskrift AM. LXIV. 3, 1504 uden Dag.

¹⁰ Orig. AM. LXV. 2, uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 138.

1332. F. 106. Pantebref paa et pund korn taget paa hispens vegne. 1332.¹
107. De bonis scotatis per *Stephanum Ethenß* in *Møn* sororibus s. *Claræ*. Sine dato.²
1376. 108. *Cecilia Tykes* debet *Svenoni Jacobi* sex # argenti p., pro quibus oppignorat agros in *Reynstrup*. 1376.³
1507. 109. Copie om then gaard, *Hans Michelß* i *Malmö* kiøbte. 1507.⁴
1537. 110. Om markeskiel imellom *Lyndby* oc *Olsted*. 1537.⁵ ||
1492. 111. Et tingsvidne om nogen jord i *Faxø* herrit i *Liune*. 1492.⁶
- 15[5]0- 112. Et tingsvidne om noget gods i *Tostrup* i *Mier-*
51. *lø*s herrit. 1551. 1500 [!] to br.⁷
1479. 113. Et skiftebref imellem fru *Elitze Eskelsdaatter* og fr. *Cecilia Br . . . daatter*⁸. 1479.⁹
1425. 114. Copie af en contract om en gaard i *Roskild* imellom abbedissen og *Poul badstuemand*. 1425.¹⁰
1510. 115. En bundesøn i *Ostrup* given løs. 1510.¹¹
- 148[8]. 116. Copie af en contract imellem *Hans Kielson* rigens canceller och *Clare* i *Bircke*. 1484 [!].¹²

¹ Orig. AM. LVI. 19, 1332 Juli 14, Udtog i RDRDM. I Nr. 1637.

² Orig. AM. LXV. 6, uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 164.

³ Orig. AM. LVIII. 18, 1376 Aug. 18, Udtog i RDRDM. II Nr. 3103.

⁴ Afskrift AM. LXIV. 5, 1507 Decbr. 8.

⁵ Orig. AM. LXIV. 23, 1537 Febr. 3.

⁶ Orig. AM. LXIII. 24, 1492 Oktbr. 18.

⁷ Originaler AM. LXIV. 28-30, 1550 Aug. 7 og Oktbr. 23 og 1551 Marts 12.

⁸ ♂: *Bernikesdatter*. ⁹ Orig. AM. LXIII. 9, 1479 Aug. 8.

¹⁰ Afskrift AM. LXI. 9, 1425 uden Dag, Udtog i RDRDM. III Nr. 6235.

¹¹ Orig. AM. LXIV. 10, 1510 Marts 4.

¹² Afskrift AM. LXIII. 16, 1488 Apr. 18 (Gengivelsen i Registraturen er dog ukorrekt).

- F. 117. *Jep Nielsens* udskrift af thet bref, hand 1528. haver paa søster *Karen Pedersdatters* gaard i *Skone*. 1528.¹
118. Copie af *Per Bendtsøns* bref i *Malmø* paa den 1433. gaard, h[a]n² gaf til clostret. 1433.³
119. Bref paa 16 Å oc 1 gaard pantset i *Roskild*. 1372. 1372.⁴
120. Kong *Frideriks* bref paa then tønne smør i 1523. *Linde*. 1523.⁵ ||
121. En forstander[s] bref af sin forstandelse. 1364.⁶ 1364.
122. Leiebref paa gods i *Lundby* i *Flackebergs* her- 1370. rit. 1370.⁷
123. Indulgentiæ pro templo Claræ ædificando datæ [1266]. a cardinale quodam.⁸
124. En gaard i *Scaversløff Trugothi Biornß*. 1341.⁹ 1341.
125. Om *Rødeparts mølle* oc 2 andre. 1310.¹⁰ 1310.
126. En bondesøn i *Kyndelosz* løsgivis. 1511.¹¹ 1511.
127. Lit. *Nicolai episc. Roskild.*, bona Clarensia non 1377. esse abalienanda. 1377.¹²

¹ Afskrift AM. LXIV. 17, 1528 Maj 4.

² Håndskriftet: hun.

³ Afskrift AM. LXI. 13, 1433 Juni 16, Udtog i RDRDM. III Nr. 6628.

⁴ Orig. AM. LVIII. 17, 1372 Septbr. 28, Udtog i RDRDM. II Nr. 2987.

⁵ Orig. AM. LXIV. 14, 1523 Aug. 8.

⁶ Orig. AM. LVIII. 12, 1364 Maj 17, Udtog i RDRDM. II Nr. 2726.

⁷ Orig. AM. LVIII. 14, 1370 Maj 19. Udtog i RDRDM. II Nr. 2890.

⁸ Orig. AM. LII. 13, 1266 Aug. 1, Suhm. Hist. af Danm. X. 986.

⁹ Orig. AM. LVII. 5, 1341 Apr. 30, Udtog i RDRDM. I Nr. 1923.

¹⁰ Orig. AM. LIV. 26. 1310 Febr. 8, Udtog i RDRDM. I Nr. 902.

¹¹ Orig. AM. LXIV. 12, 1511 Septbr. 22.

¹² Orig. AM. LVIII. 20, 1377 Aug. 9, Udtog i RDRDM. II Nr. 3184.

1309. F. 128. Kong *Eriks* brev om en gaard i *Roskild*.
1309.¹
1403. 129. *Ericus* rex confirmat privilegia Clarensia. 1403.²
1278. 130. Indulgentiæ *Stigoti episcopi Roskild*. 1278.³
1508. 131. Om møllen i *Roskild*. 1508.
- 132[7]. 132. *Valdemarus* patrocinium Clarensium suscipit.
1320 [?].⁴
- [1258.] 133. *Alexandri* papæ literæ ad abbatissam monast.
s. *Francisci Roskildis*.⁵ ||
1288. 134. Libertas data Clarensibus per *Ericum* regem.
1288.⁶
1449. 135. K. *Christierns* privilegium pro Clarensib. 1449.⁷
1341. 136. *Valdemari* regis privilegium oc beskøttelsbrev
pro Clarensibus. 1341.⁸
137. Probatio collationis in *Bukkerup* facta per do-
minum *Ericum* ducem *Langlandiæ* et consortem dominam
ducissam *Sophiam*.⁹
1258. 138. Literæ *archiepiscopi Lundensis* de sororibus
societatis s. *Damiani*. 1258.¹⁰
- [1257.] 139. Dominæ *Ingierdi*, quod possit reditus et pro-

¹ Orig. AM. LIV. 25, 1309 Aug. 20, Matzen, Den danske Pante-
rets Hist. S. 363.

² Orig. AM. LVII. 6 b, 1403 Marts 11, Udtog i RDRDM. III
Nr. 4566.

³ Det er usikkert, om det er dette eller det nedfr. under
F. 219 registrerede Brev, der findes i Orig. i AM. LII. 45, 1278
Juni 19, Udtog i RDRDM. I Nr. 445.

⁴ Orig. AM. LVI. 9, 1327 Marts 1, Udtog i RDRDM. I Nr. 1472.

⁵ Orig. AM. LI. 21, 1258 Jan. 21, Dipl. Arna-Magnæanum I. 230.

⁶ Orig. AM. LIII. 13, 1288 Juli 6, Udtog i RDRDM. I Nr. 546.

⁷ Orig. AM. LXI. 30, 1449 Juli 14, Dipl. Chr. I Nr. 7.

⁸ Orig. AM. LVII. 7, 1341 Juli 29, Udtog i RDRDM. I Nr. 1938.

⁹ Jfr. ovfr. E. 8.

¹⁰ Orig. AM. LI. 25, 1258 Septbr. 10, Dipl. Arna-Magnæanum
I. 232.

ventus percipere, si ingredit [!] ordinem, ab *Alexandro* papa datae.¹

F. 140. Dos monasterii s. Claræ Roskildis facta per 1257. dominam *Ingerit* comitiss. etc. in præsentia *Christophori* regis *Danorum, Valdemari* et aliorum etc. 1257.²

141. Indulgentiæ 3 cardinalium pro Clarensibus. 1461.³ 1461.

142. Literæ *episcopi Olai Roskild.* de liber||tate super 1304. familiam sororibus data. 1304.⁴

143. *Petri episcopi Rosk.* eiusdem tenoris literæ. 1413. 1413.⁵

144. *Nicolai Kyste* literæ de bonis in *Øørstrup* in⁶ 1339. *Arby* in *Ars* herit. 1339.⁷

145. De curia in *Svaversløff.*⁸ [1330.]

146. Fasciculus literarum de bonis in *Kyndelosz.*⁹ [1278-91.]

147. Vidisse literarum protectionis domini *Urbani IIII.*¹⁰

148. Indulgentiæ *Trugoti archiepiscopi Lundens.* pro 1278. Clarensibus. 1278.¹¹

149. Auctenticum *archiepiscopi Lund.* super privi- 1287. legio *Alexandri.* 1287.¹²

¹ Orig. AM. LI. 13, 1257 Jan. 17, Dipl. Arna-Magnæanum I. 215.

² Orig. AM. LI. 16, 1257 Juli 8, Dipl. Arna-Magnæanum I. 217.

³ Orig. AM. LXII. 8, 1461 Oktbr. 7.

⁴ Orig. AM. LIV. 13, 1304 Juli 1, Udtog i RDRDM. I Nr. 793.

⁵ Orig. AM. LIV. 13, 1413 Maj 22 eller 29, Udtog i RDRDM. III Nr. 5255.

⁶ Indskyd: parochia.

⁷ Orig. AM. LVI. 33, 1339 Marts 31, Udtog i RDRDM. I Nr. 1836.

⁸ Orig. AM. LVI. 15, 1330 Jan. 13, Dipl. Svec. IV Nr. 2756.

⁹ Originaler AM. LII. 44 og 43 (1278 Maj 12 og Juni 6-11, P. von Möller, Forn-Handlingar rörande Halland S. 20 og 20) og LIII. 22 (1291 Maj 6, Udtog i RDRDM. I Nr. 593).

¹⁰ Orig. AM. LII. 5, uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 154.

¹¹ Orig. AM. LII. 46, 1278 Oktbr. 24, Udtog i RDRDM. I Nr. 448.

¹² Orig. AM. LIII. 8, 1287 Juni 3, Udtog i RDRDM. I Nr. 523.

- [1257.] F. 150. De licentia fundandi monast. *Alexandri* 4.¹
- [1257.] 151. Abbatissæ et conventui de possessionibus et bonis petend. ac libere retinendis *Alexandri* 4.²
- 128[5]. 152. *Clementis* papæ de violentia damnabili sub autentica *Thuconis Ripensis*. 1284 [!].³ ||
- 1391
[-1436]. 153. *Strøbygaard* given til Clare, 2 bref. 1391.⁴
- [1258.] 154. *Alexander VIII*, qvod minister habeat plenam jurisdictionem et licentiam visitandi in claustro sororum.⁵
1258. 155. Indulgentiæ *Jacobi archiepiscopi Lund.* pro Clarensibus. 1258.⁶
1417. 156. *Johannes Bonde* obtinuit a Clarensibus curiam *Roskild.* ad vitæ tempus. 1417.⁷
1320. 157. Kong *Christoffers* bref paa fiskevand *Birckedam.* 1320.⁸
1415. 158. Indulgentiæ *Petri episc. Roskild.* pro Clarensibus. 1415.⁹
- 1[401]. 159. De bonis in *Liungby magle.* 1363 [!].¹⁰
1439. 160. *Peter Brates* giemmegods. 1439.¹¹
1333. 161. De bonis in *Marcksløff.* 1333.¹²

¹ Jfr. ovfr. F. 37.

² Orig. AM. LL. 8, 1257 Jan. 13, Dipl. Arna-Magnæanum I. 213.

³ Orig. AM. XIX. 17, 1285 Aug., Udtog i RDRDM. I Nr. 510.

⁴ Originaler AM. LIX. 12 a og b, 1391 Decbr. 7 og 1436 Maj 9, Udtog i RDRDM. II Nr. 3831 og III Nr. 6826.

⁵ Orig. AM. LI. 22, 1258 Febr. 5, Dipl. Arna-Magnæanum I. 231.

⁶ Orig. AM. LI. 26, 1258 Septbr. 15, Dipl. Arna-Magnæanum I. 235.

⁷ Orig. AM. LXI. 1, 1417 Maj 16, Udtog i RDRDM. III Nr. 5659.

⁸ Orig. AM. LV. 24, 1320 Aug. 8, Udtog i RDRDM. I Nr. 1302.

⁹ Orig. AM. LX. 37, 1415 Aug. 14, Udtog i RDRDM. III Nr. 5537.

¹⁰ Orig. AM. LX. 2, 1401 Juni 2 (Årstallet 1401 i en Påskrift på Brevets Bagside ses at være rettet fra 1363), Udtog i RDRDM. III Nr. 4433.

¹¹ Orig. AM. LXI. 21, 1439 Decbr. 16, Udtog i RDRDM. III Nr. 7049.

¹² Orig. AM. LVI. 21, 1333 Novbr. 17, Udtog i RDRDM. I Nr. 1672.

- F. 162. Skøde paa en gaard i *Reyenstrop* i *Flackeb.* 1413. herrit. 1413.¹
163. Et knippe briefve, qvod *Nicolaus Wilhelmi* ex parte *Jacobi Jarnhowit* terram in Hønby² etc. 1277.³ [-78].
164. Om en gaard i Høne⁴. 1464.⁵ || 1464.
165. Een gaard i *Dalby* given til Clare af *Anne Pedersdatter*, her *Michel Rudts* efterleverske. 1412 [!].⁶ 14[3]2.
166. Paa skiftegoods i *Eskemose* et *Fleckemaal*⁷. 1324. 1324.⁸
167. Scotatio bonorum *Bucketorp* etc. *Agnētis* filiæ regis *Erici*. 1288.⁹ 1288.
168. *Nicolaus Rane* dat bona in *Jernløse*. 1306.¹⁰ 1306.
169. Gods i *Kundby*¹¹ i *Flackeberighs* herridt. 1370. 1370.¹²
170. Om en gaard i *Alversløff* sororis *Heldeburgis* bref. 1306.¹³ 1306.
171. De molendino extra *Roskild* ad aqvilonem. 1287. 1287.¹⁴

¹ Orig. AM. LX. 30, 1413 Juni 1, Udtog i RDRDM. III Nr. 5259.

² Læs: *Høuby*.

³ Originaler AM. LII. 39, 41 og 42, 1277 Decbr. 20 og Decbr. 20 og 1278 Jan. 5, Udtog i RDRDM. I Nr. 436, 437 og 439.

⁴ Læs: *Høne*. ⁵ Orig. AM. LXII. 16, 1464 Decbr. 4.

⁶ Orig. AM. LXI. 11, 1432 Oktbr. 28, Udtog i RDRDM. III Nr. 6590.

⁷ Læs: flothærmaal.

⁸ Orig. AM. LVI. 7, 1324 Marts 28, Udtog i RDRDM. I Nr. 1388.

⁹ I Margenen tilføjes: Vide in sig.) (o: A. 17). — Orig. AM. LIII. 12, 1288 Novbr. 25, Udtog i RDRDM. I Nr. 560.

¹⁰ Orig. AM. LIV. 18, 1306 Apr. 16, Udtog i RDRDM. I Nr. 832 (Gengivelsen i Registraturen er dog ukorrekt).

¹¹ Læs: *Lundby*.

¹² Orig. AM. LVIII. 13, 1370 Maj 19, Udtog i RDRDM. II Nr. 2891.

¹³ Orig. AM. LIV. 22 a, 1306 Decbr. 2 (?), Udtog i RDRDM. I Nr. 845.

¹⁴ Orig. AM. LIII. 9, 1287 Marts 19, Udtog i RDRDM. I Nr. 521.

- 127[7]. F. 172. Qvod *Nicol. Wilhelmi* ex parte *Jacobi Jarnhonath*¹ vendidit et scotavit curiam in *Høby*. 1270 [!].²
1316. 173. *Olai Flemming* donatio curiæ in *Tuimlstrop* pro filia *Cecilia*. 1316. Tres conjunguntur.³
1268. 174. Scotatio *Cecilie* bonorum in *Helemagle*. 1268. ||
1279. 175. Scotatio *Byrckedam*. 1279.⁴
1321. 176. De fundo apud *ecclesiam s. Dionysii*. 1321.⁵
1291. 177. Qvaliter scotata fuerit curia in *W[i]ndebothe* in parochia *b. Jacobi*. 1291.⁶
1350. 178. En gaard i *Roskild* given til *Clare*. 1350.⁷
1348. 179. Skiftebref paa landgods med *spitalhuset*. 1348.⁸
- 13[3]1. 180. *Jacob Spikedyne* bref paa gods i *Allinglille* og *Walsøe*. 1381 [!].⁹
1321. 181. *Svanersløff*¹⁰ i *Walsmagle* etc. var bortskeft med her *Axel*¹¹. 1321.¹²
1313. 182. Kong *Eriks* bref om en gaard i *Roskild*. 1313.¹³

¹ Læs: *Jarnhouath*.

² 1277 Decbr. 20, Udtog i RDRDM. I Nr. 435 efter Afskrifter (Orig., der havde det urigtige År 1270 og fandtes i AM. LII. 40, er nu forsvunden).

³ Originaler AM. LV. 9 og 10 (1316 Febr. 10 og Marts 1, Matzen, Den danske Panterets Hist. S. 368 og 369, jfr. RDRDM. I Nr. 1158 og 1166) og AM. LV. 11 (1316 Oktbr. 9. Udtog i RDRDM. I Nr. 1176).

⁴ Orig. AM. LII. 48, 1279 Jan. 25, Udtog i RDRDM. I Nr. 451.

⁵ Orig. AM. LVI. 4, 1321 uvis Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 1348.

⁶ Orig. AM. LIII. 19, 1291 Apr. 15, Udtog i RDRDM. I Nr. 590.

⁷ Orig. AM. LVII. 26 b, 1350 Septbr. 28, Udtog i RDRDM. I Nr. 2276.

⁸ Orig. AM. LVII. 22, 1348 Septbr. 9, Udtog i RDRDM. I Nr. 2159.

⁹ Orig. AM. LVI. 18, 1331 Juni 15, Udtog i RDRDM. I Nr. 1617.

¹⁰ Læs: *Svaersløff*. ¹¹ Læs: *Augho*.

¹² Orig. AM. LVI. 1, 1321 Novbr. 8, Udtog i RDRDM. I Nr. 1346.

¹³ Orig. AM. LV. 3, 1313 Juli 24, Udtog i RDRDM. I Nr. 1023.

- F. 183. De impignoratione bonorum in *Gieshøy* per 1291.
dominum *P. Saxonis prepos. Rosk.* 1291.¹
184. Pantegodts och breffue macteløs giort. 1384.² 1384.
185. Moder *Margrete Rudtsdaatter*, som her *Oluf* 1408.
Nielsen gjorde skifte med, en gaard i *Hastrup*. 1408.³
186. Gods i *Skellerop* oc *Ugle*. 1425. || 1425.
187. Qvod d. *Ericus* rex et *Haqvinus* dux *Norvegiæ* 1296.
illustres ratam habent donationem *Agnētis* filiæ *Erici* regis
1296 super bonis in *Buckerop*.⁴
188. De venditione et scotatione curiæ et agrorum 128[6].
qvorumdā in *Lochenstoff*⁵ in paroch. s. *Mar.* extra *Ros-*
child ad aqvilonem. 1280 [].⁶
189. Indulgentiæ datæ ab *Esgero archiepiscopo* 1312.
Lund. 1312.⁷
190. De parte terræ redemtæ in *Jarsphøy*. 1284.⁸ 1284.
191. En gaard i *Buckerop Blafots*. 1303.⁹ 1303.
192. Pantebref paa godts i *Ølby*. 1302.¹⁰ 1302.

¹ Orig. AM. LIII. 20, 1291 før Apr. 29, Udtog i RDRDM. I Nr. 591.

² Orig. AM. LIX. 4, 1384 Juni 16, Udtog i RDRDM. II Nr. 3450.

³ Orig. AM. LX. 22, 1408 Juni 24, Molbech og Petersen, Udvalg af Danske Dipl. Nr. 228 (Udtoget i Registraturen omhandler ikke selve Brevets Indhold, men formentlig en senere Retshandel vedrørende den pågældende Gård).

⁴ Orig. AM. LIII. 26, 1296 Juli 24, Dipl. Arna-Magnæanum II. 174.

⁵ Læs: *Lothenstoff*.

⁶ Orig. AM. LIII. 7, 1286 Juni omtr. 24, Udtog i RDRDM. I Nr. 514.

⁷ Orig. AM. LV. 2, 1312 Oktbr. 30, Udtog i RDRDM. I Nr. 981.

⁸ Orig. AM. LIII. 3, 1280 Juli 4 ell. 1284 Juli 7, Udtog i RDRDM. I Nr. 463.

⁹ Orig. AM. LIV. 10, 1303 Oktbr. 9, Udtog i RDRDM. I Nr. 778 (Gengivelsen i Registraturen er dog ukorrekt).

¹⁰ Orig. AM. LIV. 7, 1302 Febr. 13, Udtog i RDRDM. I Nr. 740.

1377. F. 193. *Jacobo Oluffß* locantur bona in *Moeonia*. 1377.¹
1380. 194. *Hennig Podbus* conducit bona qvædam in *Gieshøy* a monialibus. 1380.²
1296. 195. *Petrus Trunßøn* dat omnia bona Claræ, et moniales illi rursum se obligant ad certa officia prestanda. 1296.³ ||
1412. 196. En gaard var ladt i leie hos Clare closter. 1412.⁴
1321. 197. Clarenses habent jus patronatus *Helleløff*. 1321.⁵
1340. 198. Indulgentiæ *Petri episcopi Lundensis* pro Clarensibus. 1340.
1306. 199. Satisfit vulnerato cuidam a Clarensibus pueris. 1306.⁶
200. *Petitio d. Christophori* qvondam regis *Danorum* porrecta d. *Alexandro* pap. 4. super fundatione monasterii sanctę Clarę Roskild.⁷
1257. 201. Testamentum d. *Inger*t qvondam comitissę *Reyngesten*. 1257.⁸
- 14[8]1. 202. Gods leiet hen i Kundby⁹ i *Flackebergs* herrit. 1461 [!].¹⁰

¹ Orig. AM. LVIII. 21, 1377 Aug. 10, Suhm, Hist. af Danm. XIV. 508.

² Orig. AM. LVIII. 22, 1380 Marts 7, Udtog i RDRDM. II Nr. 3281.

³ Et andet Udtog (uden Dagsangivelse) i RDRDM. I Nr. 672.

⁴ Orig. AM. LX. 28, 1412 Oktbr. 31, Udtog i RDRDM. III Nr. 5231.

⁵ Orig. AM. LVI. 2, 1321 Juli 24, Udtog i RDRDM. I Nr. 1338.

⁶ Orig. AM. LIV. 21, 1306 Aug. 1, Udtog i RDRDM. I Nr. 835.

⁷ Orig. AM. LXV. 1, uden Datum, Dipl. Arna-Magnæanum I. 204.

⁸ Orig. AM. LI. 15, 1257 uden Dag, Erslev, Testamenter Nr. 3.

⁹ Læs: *Lundby*.

¹⁰ Orig. AM. LXIII. 10, 1481 Maj 25.

- F. 203. Transscriptum literæ *Christophori* regis do- 1257.
tationis factæ monasterio s. Claræ Roskild. 1257.¹
204. Prima donatio facta monasterio sanctæ Claræ 1256.
Roskild. per dominam *Ingerit* comitissam *Reygensten*.
1256.² ||
205. De bonis in *Helgeløff* adeptis de domina *Ci-*
cilia.³
206. Noget godz i *Allindlille*. 1320.⁴ 1320.
207. Om en gaard i *Suanersløff*. 1340.⁵ 1340.
208. *Alexand.* pap. ministro etc.⁶ [1257.]
209. *Alexandri* papæ *IIII* literæ ad *archiepiscopum* [1257.]
- Lundensem*.⁷
210. *Johann[e]s*⁸ *Hviding* oppignorat bona in *Lind-* 1333.
holm i[n] *Walburg* herrit. 1333.⁹
211. De bonis in *Reyenstrup*. 1394.¹⁰ 1394.
212. En jord oc husz i *Holbeck* givet til *Clare*. 1335.
1335.¹¹
213. De bonis in *Dostrup*. 1278.¹² 1278.
214. De bonis *Høgby*. 1277.¹³ 1277.

¹ Originalen er af 1257 Juli 8, jfr. ovfr. F. 140; her menes imidlertid en udateret Vidisse, Orig. AM. LI. 17, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 153.

² Orig. AM. LI. 3, 1256 Aug. 1, Dipl. Arna-Magnæanum I. 208.

³ Orig. AM. LXV. 10, uden Datum, Udtog i RDRDM. I, Udat. Breve Nr. 163.

⁴ Orig. AM. LV. 22, 1320 Apr. 6, Udtog i RDRDM. I Nr. 1290.

⁵ Orig. AM. LVI. 40, 1340 Novbr. 26, Udtog i RDRDM. I Nr. 1895.

⁶ Orig. AM. LI. 6, 1257 Jan. 4, Dipl. Arna-Magnæanum I. 210.

⁷ Orig. AM. LI. 12 ell. 5, 1257 Jan. 17 ell. 3, Dipl. Arna-Magnæanum I. 216 ell. 210 (jfr. ovfr. C. 3).

⁸ Håndskriftet: *Johannis*.

⁹ Orig. AM. LVI. 20, 1333 Febr. 2, Udtog i RDRDM. I Nr. 1647.

¹⁰ Orig. AM. I. 21, 1394 Juni 16, Udtog i RDRDM. II Nr. 3937.

¹¹ Orig. AM. LVI. 23, 1335 Apr. 18, Udtog i RDRDM. I Nr. 1719.

¹² Orig. AM. LII. 47, 1278 uden Dag, Udtog i RDRDM. I Nr. 449.

¹³ Orig. AM. LII. 38, 1277 Decbr. 13, Udtog i RDRDM. I Nr. 434.

1391. F. 215. *Margareta* regina de bonis *Benedicti Bing*¹
in *Strøby*. 1391.²
1551. 216. *Bent Fønboes* bref oc dom om et skouhug.
1551. 2 breve.³
1492. 217. Et tingsvidne paa to gaarde vdi *Lundemagle* i
Faxe herrit. 1492.⁴
1570. 218. *Jens Krausis* fødested. 1570.
1278. 219. Indulgentiæ *Stigoti episcopi Rosk.* 1278.⁵ ||
220. Breffe, som kom fra *Fyn* om *Skiee old* 1586
redditæ ab uxore *Jens Willatß.*
1508. 221. Om møllen i *Roskild.* 1508. En copie.⁶

Alibi in hoc registro recensentur:

Breve paa penge af *Clare*, som ere udsatte, og andre.

Sunt in universum longe juniores reformatione Lutherana et
ad historiam penitus inutiles. ||

Actorum bøger 7:

- 1538-
41. G. 1. ab 1538 ad 41.
1542. 2. 42.
- 1543-
44. 3. 43. 44.
- 1545-
47. 4. 45. 46. 47; desideratur 48.
- 1549-
52. 5. 49. 50. 51. 52; desiderantur reliqui.
- 1560-
63. 6. 1560. 61; desiderantur 4 annorum acta; inveniun-
tur (saltem) nomina expectantium 62 et 63 et acta unius
paginæ.

¹ Læs: *Bing*.

² Orig. AM. LIX. 15, 1391 Decbr. 14. Udtog i RDRDM. II
Nr. 3834.

³ Originaler AM. LXIV. 31 og 33, 1551 Marts 5 og Aug. 6.

⁴ Orig. AM. LXIII. 23, 1492 Novbr. 15. ⁵ Jfr. ovfr. F. 130.

⁶ Afskrift AM. LXIV. 6, 1508 Oktbr. 9.

- G. 7. 1565. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72.¹ 1565-72.
 Cætera desiderantur.
- H. 1. Register paa kirkebreve og nogen acta 48. 1548.
 2. Et gammel kirkeregenskab paa jordskyld. 1520.² 1520.
 3. Huic fasciculo adjunguntur statuta utriusque juris
 oc copier af nogen k. *Hanses* breve.³
 4. Reliquiarum liber.⁴ ||

¹ At G 1-7 allerede fra først af har hørt hjemme i Universitetets Arkiv, fremgår af Registranten under dette af 1633 (Konsistoriums Ark. Nr. 201) Bl. 20 a og 62 b, hvor de opføres som: Acta universitatis.

² Papirshåndskrift i Konsistoriums Ark., Pk. 161.

³ Statutterne findes i Afskrift i Gl. kgl. Saml. 4to 3199 (uden Datum, trykt SRD. VIII. 347, jfr. Werlauff, Kjøbenhavns Universitet fra dets Stiftelse indtil Reformationen S. 55). Dette Håndskrift (der tidligere har været i Gehejmearkivet, jfr. Gigas, Katalog ov. det store kgl. Bibliotheks Haandskrifter II. 66) har Titlen: Statuta facultatis vtriusque juris och copier aff nogen kong Hansis breffue; men de 7 sidste Ord er atter overstregede, og Håndskriftet indeholder ingen Kopier af den nævnte Art. Disse findes derimod i et Papirshåndskrift i Konsistoriums Ark., Pk. 161, der udvendig med ganske moderne Hånd er betegnet „St. Margrethe Alters Kopibog“ og indeholder Breve fra 1496-98, som vedrører St. Margrethe Alter i Københavns Frue Kirke og for største Delen, men ikke udelukkende, er udstedte i Kong Hans's Navn; de fleste af dem er trykte hos Rørdam, Kjøbenhavns Kirker og Klosters i Middelald., Till. Nr. 81-86, 88 og 90 og i Kjøbenhavns Dipl. IV Nr. 232 og 244. De 2 Håndskrifter har da sagtens engang tidligere været forenede, og på et vist Tidspunkt har det nedfr. under H. 7 anførte Brev været indlagt i dem, eftersom den ovfr. i Note 1 nævnte Registrant af 1633 Bl. 20 b under Liber I Caput XV Nr. 1 opfører: „Statuta facultatis utriusque juris. Her bagvdi staa copier aff nogle k. Hansis breffue, som i synderlighed erre om bonis altaris Margaretæ. Nog findis hervdi Christiærni II privilegia giffuit kiøbstederne i Sieland, Laaland, Falster og Møen anno 1521“.

⁴ Papirshåndskrift i Pergamentsomslag i Konsistoriums Ark., Pk. 161, uden Datum, SRD. VIII. 260; indlagt er et Pergamentslæg på 4 Blade, uden Datum, trykt SRD. VIII. 267-68.

- H. 5. En gammel jordbog paa pergament paa kir-
kens gaarde.¹
1575. 6. Her *Peders* handel i *Engelholm*. 1575.²
1521. 7. Den fangne kong *Christens* privilegier, som hand
haver givet kiøbsteder i *Sieland*, *Loland*, *Falster* oc *Møn*.
1521.³

NB. Universitetets regnskaber begyndes 1538; ældre findis
icke ved universitetet, saa vit dette inventarium haver, som jeg
igiennemseet haver.

Blef ocsaa nogen breue lagd udi en sort egeskrin for-
uden log om kirkes gods oc atskillige ting; inutiles.⁴ ||

I den 7. eske om trætter:

Multa inutilia, qvæ omisi.

- [1591.] I. 1. Kongl. maj. bref om den ægteskabstrætte imel-
lom *Mogens Giøe* og hans frue.⁵

¹ Pergamentshåndskrift i Additamenta Fol. 25 (tidligere i
Konsistoriums Ark.), uden Datum, Kjøbenhavns Dipl. I Nr. 75.

² Originaler i Konsistoriums Ark., Pk. 184, 1575 Juli 4
(trykt Ny kirkehist. Saml. IV. 348) og Juli 5 og 26 (anførte sstds.
S. 349).

³ Er en i Konsistoriums Ark., Pk. 1 opbevaret, af en Notar
attesteret, omtrent samtidig Afskrift af Københavns Borgemestres
og Råds Vidisse 1521 Apr. 9 (Tirsdagen næst efter Søndagen
quasimodogeniti) af Christiern Il.s Forordning 1521 Febr. 10. Både
Vidisse og Forordning er trykte Danske Mag. III. 295 (og 296),
men efter et andet Eksemplar, der har forskellige Afgivelser
og bl. a. daterer Vidissen Apr. 7; sammenlign Friis Edvarsen,
Schielschiør Kiøbstæds Tilstand S. 388, hvor Vidissens Datum er
Apr. 6. Jfr. i øvrigt her S. 599 Note 3.

⁴ I Margenen tilføjes: Literæ inutilis i den lang gammel ege-
eske firekant hos regnskabsbøger.

⁵ Orig. i Konsistoriums Ark., Pk. 183, 1591 Apr. 6, Rørdam,
Kjøbenhavns Univ. Hist. fra 1537 til 1621 IV Nr. 276.

I. 2. D. *Niels Krags* oc *Michel tollers* trætte.¹ [15(86-)
87.]

¹ Originaler i Ny kgl. Saml. Fol. 752 c, Nr. 41-44, 1587 Marts 25, Apr. 11 og 12 og uden Datum, Rørdam, anf. St. Nr. 352 c-f (samt tillige Ny kgl. Saml. Fol. 752 c, Nr. 38-39, uden Datum og 1586 Novbr. 1, Rørdam, anf. St. Nr. 352 a-b, for så vidt disse 2 Stykker ifølge Rørdam, anf. St. S. 496 er skrevne med Mikkel Tolders Hånd).

43.

Registratur over Breve

i

Odense St. Hans Klosters Arkiv.

1558.

Den nedenfor aftrykte Registratur over Odense St. Hans Klosters Arkiv har allerede været trykt før, nemlig i Vedel Simonsens Bidrag til Odense Byes ældre Hist. II. 2. H. S. 98-113. Den er dog dér gengiven med moderniseret Retskrivning (delvis også for Navnenes Vedkommende, skønt Vedel Simonsen S. 98 erklærer, at han i disse følger den gamle Ortografi) og med enkelte stilistiske Ændringer (således i de enkelte Afsnits Overskrifter, endvidere en gennemført Udeladelse af Ordet Item, m. m.); men hvad de enkelte Udtogs faktiske Indhold angår, er Aftrykket i det hele pålideligt. Når Registraturen alligevel her aftrykkes på ny, er en Hovedgrund den, at de fleste af de for Udtogene til Grund liggende Originaler ganske vist nu er tabte, men for henved 100 År siden undersøgtes af Vedel Simonsen, der også gjorde Udtog af dem, og at man derfor i Mangel af Originalerne har anset det for heldigst at samle den ældre Registraturs og Vedel Simonsens Udtog på ét Sted.

Registraturen findes i Rigsarkivet i en af Pakkerne med „De ældste Archiv Registraturer“; tidligere opbevaredes den samme Steds i Topografisk Samling på Papir, Odensegård Nr. 5. Den udgør et Hæfte i brækket Folio, der er uden særligt Omslag; dog har man, da den forreste Side (S. 1) skulde beskrives, åbnet Hæftet, så at dets første og sidste Side kom til at gå ud i ét, og har derefter skrevet tværs over den således fremkomne almindelige Folioside. Hæftet består af 64 Sider, hvoraf imidlertid enkelte rundt om i Hæftet og de 18 bageste er ubeskrevne.

Registraturen er, efter hvad den selv meddeler, affattet i 1558, uden at der nu synes at kunne oplyses noget om Grunden til dens Affattelse. Den er udarbejdet paa Grundlag af en ældre Registratur, som den betegner som „det gamle Register“, og den anfører de Breve, der nævnedes i dette gamle Register og var til Stede i 1558, men eventuelt tillige sådanne Breve, der fandtes i 1558 uden

at være registrerede tidligere, og sådanne, der ikke var til Stede i 1558, skønt de opførtes i det gamle Register. Hvad dette sidstes Affattelsestid angår, kan den ikke antages at falde før 1539, da der blandt dets Breve er et, som sikkert har været af dette Ar¹.

Af de foran de enkelte Udtog anbragte Bogstaver og Tal er Tallene alle tilsatte af Udgifveren; det samme gælder Bogstaverne, dog med den væsentlige Indskrænkning, at Registraturen selv anfører Bogstavet ikke blot ved Udtoget Nr. 1 i hver Afdeling, men tillige ved Udtogene D. 20, E. 12, F. 25, G. 11, H. 23 og I. 16.

Af Originaler til de i Registraturen opførte Breve kendes, som alt antydet, nu kun få, hvad der er så meget mere Grund til at beklage, som de er forsvundne i en forholdsvis sen Tid. Endnu i 1811, da Vedel Simonsen foretog en Rejse på Fyn, hvor han registrerede og indsamlede Arkivalier, forefandt der i det på Odense Slot opbevarede „Stiftsarkiv“ (ø: Odense Amtsarkiv) et meget stort Antal Breve fra Klosterarkivet, som Vedel Simonsen kunde registrere, men som dog, at dømme efter den Orden, hvori han registrerede dem, ikke har udgjort en Samling for sig, men været indblandede i det øvrige Arkiv. På den Tid fandtes altså i det mindste en stor Del af Klosterarkivet endnu så at sige på sit oprindelige Opbevaringssted, idet Odense Slot ligger på det samme Sted, hvor St. Hans Kloster tidligere lå. Men 20 År senere, da Paludan-Müller i 1831 skrev „Om St. Hans Kloster i Odense“, opgiver han, at de af Vedel Simonsen benyttede Breve var forsvundne på 7 nær (se Paludan-Müllers anførte Skrift S. 15, jfr. Noterne 45 og 46 på hans S. 18 og 51-55 på hans S. 21 f.). Og af disse 7 er der nu højst ét, som vides at være bevaret, nemlig Brevet I. 19

¹ Se nedfr. Udtoget I. 10 med Note. I F. 19 anføres et Skødebrev på Skovsby, der ligeledes må have stået i det gamle Register; de nedfr. omtalte Ud- drag af Vedel Simonsen i hans Rapport for August Måned 1811 nævner under Nr. 1059 et Vissenbjerg Birketingsvidne „paa Hans Niensens af Skoubye Skøde til S. Hans Kloster paa en Ager tvers over Golbierget 1556“, og dette Udtog kunde man være tilbøjelig til at identificere med Brevet i F. 19 i vor Registratur, men bortset fra, at en sådan Identificering ikke er sikker, synes det efter den Form, Vedel Simonsens Udtog har, ikke udelukket, at hans Årstal er forskrevet, da det vel er tvivlsomt, om man så sent som i 1556 vilde tale om et Skøde til St. Hans Kloster. Hvorvidt de i Afdelingerne K-R opførte Breve fandtes i det gamle Register, er uklart og fremgår ikke med Sikkerhed af Bemærkningen efter Brevet I. 15; men selv om det har været Tilfældet, går det næppe an, når der i en af disse Afdelinger sammenfattes et større Antal Breve i én Notits, da at antage, at alle de Breve, der i 1558 kunde indbefattes under en sådan Notits, også kunde det allerede i det gamle Register; thi man vilde så nå til, at dette sidste tidligst kunde være fra 1555, se nedfr. N. 2 med Note.

nedenfor, som for få År siden fandtes i en privat Samlers Besiddelse; af et andet af de 7 Breve har man ganske vist Ordlyden, idet det er trykt i Aktstykker udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. II Nr. 36, men hvor Originalen nu findes, kan næppe oplyses (se Noten til H. 12 nedenfor), og af de øvrige 5 Breve kendes nu ikke engang Ordlyden.

Imidlertid må det bemærkes, at der foruden de 7 af Paludan-Müller omtalte Originaler dog endnu er enkelte Breve fra Klosterarkivet bevarede. Et af dem (af 1488, omtalt nedenfor i Noten til M. 1) er fra Odense Amtsarkiv blevet afleveret til Landsarkivet i Odense og derfra i 1898 afgivet til Hovedarkivet i København¹; formodentlig fandtes det da også i Paludan-Müllers Tid i „Stiftsarkivet“, men det fremgår unægtelig ikke umiddelbart af Brevets Indhold, at det stammer fra St. Hans Klosters Arkiv.

Et noget større Antal af Klostrets Breve er bevaret på en anden Måde, idet de allerede, da Vedel Simonsen foretog sin Rejse i 1811, var kommet bort fra Klosterarkivet, men da fandtes anden Steds og af Vedel Simonsen erhvervedes til Gehejmearkivet; det er disse Breve, der nævnes som bevarede nedenfor i Noterne til F. 27, H. 1 og 18, I. 1 og 10 samt P. 1. Endvidere kan det anføres, at der i den Arnamagnæanske Samlings danske Diplomer Fasc. III. 12 findes et Brev af 1451, der stammer fra Odense St. Hans Klosters Arkiv, men ikke nævnes i vor Registratur; dette finder imidlertid sin ganske naturlige Forklaring i, at Brevet øjensynlig allerede i 1484 er blevet afgivet fra Odense-Klostret til Antvorskov som en Følge af et mellem de 2 Klostre foretaget Mageskifte². Og endelig aftrykkes i Aktstykker udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. II Nr. 37 det nedenfor under H. 19 registrerede Brev efter Originalen, men uden at jeg ser mig i Stand til at oplyse, hvor denne Original nu findes.

Det er altså kun meget få af vor Registraturs Breve, hvortil der nu kan påvises Originaler. Når alligevel af Registraturens Brevudtog, der på en enkelt Undtagelse nær alle er udaterede, så stort et Antal har kunnet henføres til bestemte År, skyldes det

¹ Sammen med det afgaves et ligeledes fra Amtsarkivet til Landsarkivet afleveret Brev af 1494 (omtalt nedfr. i Noten til B. 1), der dog ikke er en Original, men kun en Afskrift fra det 16. Århundrede.

² Brevet er registreret i Antvorskov-Registraturen ÆA. IV. 214 under R. 26, og til Antvorskov er det åbenbart kommet i 1484 (se sstds. S. 215 og 188 (G. 2)), nemlig ved et af de Mageskifter, der omtales her nedfr. under H. 13.

det af Vedel Simonsen på hans Rejse i 1811 udførte Arbejde, der, som alt antydet, bl. a. bestod i en Registrering af den ældre Del af „Stiftsarkivet“ i Odense, heriblandt de fra St.-Hans-Kloster-Arkivet stammende Aktstykker. Om Resultaterne af sin Rejse indsendte Vedel Simonsen månedlige Rapporter direkte til Kongen, og et ufuldstændigt Eksemplar af disse Rapporter findes i Rigsarkivet i en særlig Pakke, der af afdøde Arkivsekretær Matthiessen er betegnet „Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense By-archiv og andre Provincialarchiver 1811, 1814“. Rapporterne er her skrevne med Vedel Simonsens egen Hånd, men er dog åbenbart Afskrifter (se således en Bemærkning på Titelbladet til Rapporten for Juli). Hvorledes de er kommet til Rigsarkivet, kan nu næppe oplyses med fuld Sikkerhed, men efter al Sandsynlighed er det sket sammen med P. C. Stemmanns Papirer, idet Fortegnelsen over disse opfører som Nr. 2: „Vedel Simonsens Indberetninger om hans antiqvariske Rejser i Fyn 1811 og Jylland 1814, med store Designationer over Documenter“. Dette Nummer er formentlig identisk med vor Pakke; men hvorledes Stemmann i så Fald er kommet i Besiddelse af den, vides ikke. Han kan have fået den direkte fra Vedel Simonsen; derimod synes en anden Mulighed, nemlig at han kunde have fået den fra Danske Kancelli, mindre sandsynlig. Thi ganske vist har Kancelliet 19. Oktbr. 1811 opfordret Vedel Simonsen til at sende det en Afskrift af hans til Kongen indgivne Rapporter¹, og Vedel Simonsen har øjensynlig efterkommet denne Opfordring, som det fremgår af et Brev fra Abraham Kall til Gehejmearkivar Thorkelin af 1816; men ifølge det samme Brev kunde man dengang, i 1816, i Kancelliet ikke finde disse Vedel Simonsens månedlige Beretninger². Det synes da mindre rimeligt, at Rapporterne i Tiden 1811-16 skulde være kommet i Stemmanns Besiddelse, da han dengang endnu ikke beklædte noget Embede i Kancelliet, eller at de senere, f. Eks. i Stemmanns Kancellitid, atter skulde være blevet fundne i Kancelliet.

Som rimeligt er, har Vedel Simonsen dog selv beholdt et Eksemplar af sine Optegnelser, og dette stillede han senere til Paludan-Müllers Rådighed i Anledning af den sidstnævntes Ud-

¹ Danske Kancellis 5. Departements Brevbog 1811 Nr. 2309; jfr. samme Departements Resolutionsprotokol (=: Journal) for 1811 Nr. 1226, 2108 og 2218 og for 1812 Nr. 39 og 228 (Sager, der, for så vidt de er bevarede, findes blandt Departementets Henlagte Sager).

² Rigsarkivet, Privatarkiver, Danske Breve til G. J. Thorkelin Vol. II Nr. 424.

arbejdelse af det ovenfor omtalte Skrift „Om St. Hans Kloster i Odense“, hvis S. 15-25 for den ganske overvejende Del hidrører fra Vedel Simonsens Optegnelser. Men hvor det Vedel Simonsen selv tilhørende Eksemplar af hans Ekscerpter er kommet hen, vides nu ikke; i Nationalmuseet, hvor hans øvrige Samlinger findes, haves det i alt Fald ikke. Dets Forsvinden er uheldig, fordi det, at dømme efter Paludan-Müllers Benyttelse af det, på sine Steder synes at have været udførligere end Rigsarkivets Eksemplar af Rapporterne; navnlig må det antages, at det i en Mængde af Udtogene har anført Navnet på Klosters Prior. Derimod er de øvrige positive Oplysninger, som Paludan-Müllers Udtog giver mere end Rigsarkivets Eksemplar af Rapporterne, ikke særlig mange og kan for en stor Del forklares på anden Måde, således af, at Paludan-Müller direkte har benyttet Originaler, som endnu eksisterede i 1831; eller når han undertiden indfører nærmere Betegnelser af en Person eller et Sted, der ikke findes så bestemt angivet i det tilsvarende Udtog hos Vedel Simonsen, kan disse nærmere Betegnelser være hentede fra andre af Vedel Simonsens Udtog, hvor vedkommende Person eller Sted nævnes.

Vedel Simonsens Beskæftigelse med St.-Hans-Kloster-Arkivet har altså sat sig Spor 2 Steder, dels direkte i hans Rapporter og dels indirekte i Paludan-Müllers Skrift om Klosteret¹; på dette sidste Sted anføres der imidlertid ikke så mange Breve som i Rapporterne, der jo endvidere, ganske vist i en anden Form, har været Kilden for de Uddrag, Paludan-Müller meddeler, og man har derfor ikke kunnet anse en Henviisning til det trykte Skrift for tilstrækkelig, men har måttet gå tilbage til Rapporterne. Medens man i nærværende Arbejde i de Tilfælde, hvor der kan påvises fuldstændige Originaler til Brevudtogene, nøjes med en blot Henviisning til disse Originaler, selv om de er utrykte, har man i det foreliggende Tilfælde valgt at give fuldstændige Aftryk af de Udtog i Vedel Simonsens Rapporter, der kan antages at stamme fra St.-Hans-Kloster-Breve. Hvor der eksisterer en Original, taber Udtoget jo nemlig

¹ Hvad derimod Vedel Simonsens egne „Bidrag til Odense Byes ældre Historie“ angår, nøjes han her under de enkelte År i Regelen med at citere Paludan-Müller; dog betegner åbenbart Citatet Reg. Dipl. eller Dipl. Reg., som forekommer flere Gange i Vedel Simonsens anførte Arbejde, i alt Fald til Tider hans egne tidligere Optegnelser, se således nævnte Skrift I. 2. H. S. 173, II. 1. H. S. 73, 83, 147, 185, sammenholdt med de tilsvarende Udtog i Noterne nedfr. Eller han betegner sine egne ældre Ekscerpter med det ret påfaldende Navn „et andet Register“, se anf. St. II. 1. H. S. 71 sammenholdt med Noten til Udtoget D. 6 nedfr.

fuldstændig sin Betydning; men hvor det drejer sig om 2 til helt forskellige Tider gjorte Udtog (de gamle af 1558 og Vedel Simonsens), vil det være nødvendigt stadig at sammenholde dem for at få så meget som muligt ud af dem, og det er derfor anset for rigtigt at have dem samlede på ét Sted, idet det dog bemærkes, at Vedel Simonsens Udtog, hvor de kan kontrolleres, ikke sjældent viser sig mindre nøjagtige i Enkelthederne end ønskeligt (jfr. Noterne til H. 12, I. 1 og I. 10 nedenfor). Et fuldstændigt Aftryk af Vedel Simonsens Rapporter falder allerede på Grund af disses sene Affattelsestid ganske uden for nærværende Værks Plan; når man da har indskrænket sig til at tage Hensyn til hans St.-Hans-Kloster-Breve, følger deraf, at der i Rapporterne findes adskillige Breve for 1536, som ikke er medtagne her, fordi de afgjort stammer fra andre Arkiver. Men endvidere er det muligt, at et og andet af Rapporternes Breve, som stammer fra Klosterarkivet, er blevet forbigået her nedenfor, når det ikke nævnes i Registraturen af 1558 og det ikke af Udtoget selv har kunnet ses, at det hørte hjemme i St.-Hans-Klostret; forhåbentlig vil det dog i værste Fald kun være ganske få Breve, som således er blevet oversprungne.

For så vidt Rapporternes Brevudtog har kunnet identificeres med dem i Registraturen af 1558, er de anførte som Noter til de enkelte Udtog i denne; de af Vedel Simonsens Udtog af St.-Hans-Kloster-Breve, for hvilke en sådan Identificering ikke har kunnet foretages, er derimod samlede i en særlig lille Afdeling ved Slutningen af Registraturen af 1558. Paludan-Müllers Gengivelser af Vedel Simonsens Ekscerpter er det ikke anset fornødent at optrykke; men der er dog altid ved sådanne af Vedel Simonsens Udtog, som Paludan-Müller gengiver, i Parentes henvist til Sidetallet hos Paludan-Müller, hvorved Forkortelsen PM. altså betegner hans „Om St. Hans Kloster i Odense“. Forkortelsen VS. betegner Rigsarkivets Eksemplar af Vedel Simonsens Rapporter om hans Rejse i 1811; et simpelt Tal efter VS. henviser til det pågældende Udtogs Nummer i Rapporten for August 1811, Afsnit I; den nu og da forekommende Betegnelse VS. Septbr. med et efterfølgende Tal henviser derimod til Numre i en i Rapporten for September 1811, Læg 5, indeholdt „Fortegnelse paa indsamlede Dokumenter“.

Register paa hwess brugelige breffue, somm fantis vdi sancti Hannsis closter vnnder her Knud Rosis giemmbes och forwaringg, offuersætt wedth ossz efftherscne Christoffer Søffrennsenn, somm waar schriffuere vdi sancti Hannsis closter, her Knud Rose och meg Lawge Brockennhwssz aar effther Gudtzs byrd 1558 thenn 15. dag julii.¹ ||

²Register paa huess jordbreffue, attkommebreffue, panntebrefue eller anddre breffue, somm finndis vdi sancti Hannsis closter vdi Otthense, som bleffue effter kong. mtt. minn aldernaadigste herris befalningg offuerseett thenn 15. dag julii aar effter Gudtzs byrd 1558 offueruerendis her Knud Rose sacristann, her Jacob Henrichß sogneprest till sancte Hannss och Christoffer Søffrenß schriffuere her paa kong. mtt. gaardt vdi Otthennse. ||

³Bræffue, som findis sub litera A.

A. 1. Først 16 breffue, somm finndis tillsammans [1433-
bunnendenn vdi ett knippe, then gaard och grund synndenn 62 og
nest *sancti Hannsis kirkegaard* annrørenndis, somm frwe ...]
Elzebe Gierdtzs skiøte tiill sancti Hannsis closter.⁴

¹ Herefter følger en Koncept til den Indholdsangivelse, der findes S. 5.

² S. 2.4 ubeskrevne.

³ S. 6 ubeskrevet.

⁴ VS. 1067: „*Odense* Byetings V. paa Raadmand *Hans Eggertsens* Ret til den tredie Part i den Gaard sønden for *S. Michels*

- [1513? A. 2. Item 5 breffue *Annders Jennsens* gaard nest
-1518? *Windegadenn* anrørendis.¹
og...]
- [1503 3. Item 5 her *Lauge Brockes* skødebreffue och aff-
og...] kommebreffue paa en gaard emellomm her *Marcquord* och
Annders Jensens gaardth.²
4. Item 3 her *Clavs Rønnows* skiødebreff paa thenn
gaard østenn *sancti Hansis kirkegaard*, som frue *Kar-
rinne Daessz* børnn vdi were hagde, och paa thwo ann-
dre gaarde vdi *Boge* herritt, fore huilche closter haffuer
fanngett tiill mageskifte thwo gaarde vdi *Annderoppe*.
- [1460?] 5. Item her *Johann Biørnsens* skiødebeff paa kircke-
gaardenn och the huse emod gaden synden fraa kirckenn.³
- [1460?] 6. Item her *Johann Biørnsens* attkommebreff paa
samme jord.⁴

Kirkegaard, som først *Biørn Olafsen* og nu Fru *Elsebe* iboede. 1433.“ — VS. 1068: „Ditto samme Gaard angaaende. 1433.“ — VS. 1078: „Landstings Vidne, at Medinteressenterne i den Gaard synden for S. Hans Kirkegaard skiødede *Gert Bryske* deres Andeel i samme. 1435.“ — VS. 886: „Landstings Vidne paa *Gert Bryskes* Enkes *Elsebe Hennings Datters* Laugsøgelse paa den Grund, hun iboede nest S. Michels Kirkegaard. 1462.“ — VS. 894: „Landstings Vidne paa Frue *Elsebe Bryskes* Skjøde paa hendes Gaard sønden for S. Hans Kirkegaard og en ditto i *Avensløf* til S. Hans Kloster. 1462.“ (Jfr. PM. S. 17.) Klostrets Genbrev af 1462 Febr. 3 findes i: *Odense 5* og er trykt *Danske Mag. 4. R. I. 367*.

¹ De 2 af Brevene er sagtens følgende: VS. 895: „*Odense* Byetings V. paa *Knud Andersens Skomagere* Skjøde til *Nis Andersen* paa en Gaard i *Vinnegade*. 1513“ og VS. 896: „Ditto paa *Nis Andersens* Skjøde til *Niels Jespersen* Prior i S. Hans paa fornævnte Gaard i *Vinnegade*. 1518.“ (Jfr. PM. S. 24.)

² VS. 897: „*Lave Brochs* Gavebrev paa en Gaard i *Odense* til S. Hans Kloster for sin Sjæls Saligheds Skyld. 1503.“ (Jfr. PM. S. 22.)

³ Det er vel tvivlsomt, om dette Brev er det samme som VS. 912: Landstingsvidne „paa *Johan Biørnsens* Skjøde til S. Hans Kloster paa fornævnte [se den følgende Note] Gaard i *Odense*. 1460.“ (Jfr. PM. S. 17.)

⁴ Det er vel tvivlsomt, om dette Brev er det samme som VS.

A. 7. Item breff paa thett strede, som ligger fraa [1443?] closther bagportt och tiill *adelgadenn*.¹

8. Item thrye breffue paa thenn gaard vdi *Vestergade*, somm byen fich aff closter tiill mageskiffthe fore thenn || haffue vdenn closters *hedeportt* østenn nest broenn.

9. Item ett tinningswinnde effther thett skiøde, *Albrett Hinndsenn* gjorde closther paa enn haffue vdi *Westergade* wed *Holdstedaarestrede*.²

10. Item 6 breffue paa enn partt aff homblehaffuenn [1454?] nordenn *Windegaden*.³

11. Item *Diderich kremmers* breff paa thenn bygning, somm fanntis effther hanns døth vdi thenn gaard, handd hagde aff closther.

12. Item 6 pannthebreffue och skiødebreffue mett [1462-87 og ...] dommbreffuett paa then gaard wedth *Nørreportth*.⁴

13. Item breff paa thenn gaard paa *Offuergade*, somm kaldis *Kierruffs gaard*.

911: „Landstings V. paa Raadmand *Jes Clausens* Mageskifte med Johan Biørnsen paa en Gaard næst vesten for *Adelgaden* mod 2 Gaarde i *Gierschov* og en Gaard i *Hiadstrup*. 1460.“

¹ Det er vel tvivlsomt, om dette Brev er det samme som VS. 916: „*Odense* Byetings V. paa adstadige Mænds Vidnesbyrd. at det Stræde, som gaaer østen for S. Hans Kloster fra Kirkegaarden mod Nord til Byssens Gravvol, hører Klostret og ikke Byen til. 1443“ (jfr. PM. S. 17).

² Håndskriftet: *Holdstedaarestrede*.

³ Det ene Brev er måske VS. 898: „Raadmand *Jes Clausens* i *Odense* Pantebrev for 20 Mark Lybsk paa en Humlehaugde inden *Nørreport*. 1454“.

⁴ VS. 900: „Raadmand *Jes Clausens* i *Odense* Giølds-brev til *Jes Jepsen Suder* paa 150 Mk. Lybsk og 100 M^l Penge samt fornævnte [se VS. 899 straks herefter] Gaard i Pant. 1462“. — VS. 899: „*Jes Jepsens* af *Odense* Gavebrev til S. *Annæ Alter* i det søndre Kapel af S. Hans Kirke paa en Gaard næst den yderste *Nørreport* og de yderste Byens *Nørregrave*. 1471“. (Jfr. PM. S. 18.) — VS. 922: „Kong *Hanses* Stadfæstelse paa *Jep* [!] *Jepsens* ovenførte Gavebrev til S. *Annæ Alter*. 1487“.

Och hermett enddis thett gammble register och icke haffuer flere breffue inndschreffuitt vnnder litera A. ||

Breffue, som icke ere inndschreffinne vdi thett gamble register och dog finndis sub eadem litera A.

A. 14. Først ett pergamentzsbreff vdgiffuitt aff enu wed naffnn *Eggertt Pucke* tiill sancti Hannsis closther paa, hwessz godtzs hannomm kunde tilfalde effther hanns høstrues faders dødtth.

[1466 15. Item 5 pergamentzsbreffue paa en gard her vdi og . . .] *Ottthense* paa *Nergade* liggendis.¹

16. Item ett pergamentzsbreff paa en gaard her vdi *wor frve sogenn* syndenn nest *adelgadenn* østenn nest *Hanns Pedersenns suders* gaardth.

17. Item ett *Lauridtzs Anndersenns* breff paa szinn lodth och annpartt vdi enn gaard paa *Nørregade*, som *Annders Jennsenn* vdi boede, ochsaa giffuen hiid tiill clostheredt.

18. Item ett pergamentzsbreff liudenndis, att her *Jenns Stormm* prest hagne giffuitt hanns hwsz, eyendomm mett mere godtzs tiill sancti Hansis closter. ||

Breffue, som ere inndschreffne vdi thett gammble register och dog icke kunde findis sub litera A eller nogenn annden stedth.

19. Først ett breff paa enn gaard nordenn kirckegaardenn.

20. Item officialenns domm paa deignnerennthe vdi *sancti Hannsis sogenn*.

¹ VS. 926: Odense Bytingsvidne (Vedel Simonsen har „Ditto“, der imidlertid øjensynlig viser tilbage til hans Nr. 924 og ikke til 925) „paa Væbner *Henrik Magnusens* Skjøde til Borgmester *Peder Marsvin* paa en Jord øverst i Nedergade. 1466.“

A. 21. Item 2 breffue paa thenn gaard vden *Østerportt*, szomm thenn lille her *Mattis* vdi boede.

22. Bullam pontificis super scholam cum vidisse, quod ordo Joannis Jerosolomitani poszet hereditare, quæ etiam in antiquo inueniuntur cathalogo, vt inutiles inter inutilia reposui. ||

Bræffue, somm finndis sub litera B.

B. 1. Først 15 breffue, *Pleyels lycke*, *Huskiers lycke* [1427-1504 og . . .] och the fire agre norden samme lycke anrørenndis.¹

2. Item *Lauridtzs Tyggesenns* skiødebreff paa thee thwo aggre, somm ligger østen fraa *Hwskiers lyche* emellom prouestenns jord och slottenns.

3. Item ett breff paa *Monckeagre* vdi for^{ne} *Huskiers lycke*.

4. Item *Hanns Strygis* skiødebreff paa thenn jord vden *Nørreportt* emellom her *Marcquordtzs* jord och *Hanns Strygis* haffue.

Och her holder thett gammble register rætt, och iche helder inngenn flere breffue sub litera B finndis. ||

¹ En Afskrift fra det 16. Århundrede af et herhen hørende Brev, som i Afskriften er dateret 1494 Novbr. 16, findes i Topogr. Saml. Pap., Odense. — Andre af Brevene nævnes: VS. 892: *Severine* [!] *Clausens* Pantebrev paa sin Jord i Pleyeldorps Lykke til Borgmester *Niss Jensen* for 4 M& Lybsk i Sølv. 1427.“ — VS. 919: „*Robert Nielsens* af *Odense* Pantebrev til S. Hans Kloster for 24 rhinske Gylden paa 2 Agre i Pleielslykke. 1456.“ (Jfr. PM. S. 17.) — VS. 925: „*Christine Hansdatters*, *Marki Guldsmeds*, Skjøde til S. Hans paa to Agre i Pleyellykken. 1490.“ (Jfr. PM. S. 21.) — VS. 893: „*Niels Hansens* af *Odense* Skiøde til *Niels Hansen* Prior i S. Hans paa 4 Agre i Pleyelykken. 1491.“ (Jfr. PM. S. 21.) — VS. 885: „*Hans Jepsens* Priorens i *Prædikebrødre Kloster* Skiøde til Prioren i S. Hans paa to Agre i Husekiærlykke ved Odense. 1504.“ (Jfr. PM. S. 23.)

¹Bræffue, som findis sub litera C.

[1460? - 1470? og . . .] C. 1. Først 8 breffue paa *Biørnns lycke* och *Jessz Clawsenns lycke* vdi closthers hommelhalffue.²

[1495.] 2. Item breff paa teigelgaardenn, eskehaffuenn och kaalgaardenn.³

3. Item bysenns breff paa thenn haffue vden *Hedeporthenn* nordenn fraa kornladenn, ostenn fraa broenn.

[1410 og 1280.] 4. Item breff paa closthers gresganning paa *Othhennsze heedth* tiill closthers queeg fore *Lyckemarck*, byenn fich fraa closter.⁴

Och saa lanngt holder thett gammle register rätt, thesse twennde efftersc^{ne} breffwe wnnertagett, somm iche ther er inndschreffuitt och dog findis sub eadem litera C.

[1495.] 5. Thett første er enn laugheffd paa closthers hommelgaard, *Biørnns lyche*, *Jenns Clawlsønns lycke*, teigelgaardenn, abelgaardenn och kaaelgaardenn.⁵

¹ S. 12 ubeskrevet.

² De 4 af Brevene er sagtens følgende: VS. 883: „Raadmand *Jess Clausens* af *Odense* Gieldsbrev til *Skræder Hans Tuessen* paa 10 Lubske Mark og derfor Pant i et Stykke Jord uden Byens vestre Grav. 1460.“ — VS. 914: „Raadmand *Jes Clausens* af *Odense* Skjøde til *Morten Pedersen Skræder* paa et Stykke Jord vesten for de yderste Byens Grave. 1461.“ — VS. 884: Raadmand *Jess Clausen* af *Odenses* „Skjøde til *Hans Hacke* paa et Stykke Jord“ uden Byens vestre Grav. „1462.“ — VS. 882: „*Hans Haacks* af *Odense* Følgebreve til *S. Hans Kloster* paa en Humlegaard vesten Byen ved *Piledemning*. 1470.“ (Jfr. PM. S. 18.)

³ VS. 888: *Odense* Bytingsvidne „paa *Klosterets* Adkomst til fornævnte [se *Note til Brevet C. 5 nedfr.*] Jorder. 1495.“

⁴ VS. 1005: „*Tingsvidne*, at *Commenderen* i *S. Hans* havde fremlagt den *Odense* Magistrats Brev og skriftlige Tilladelse af 1280 paa *Fægang* i *Lykkemarken* for *Klostrets* Kreaturer. 1410.“ (Jfr. PM. S. 16 og 14.)

⁵ VS. 887: „*Odense* Byetings Vidne paa *Priorens* i *S. Hans* Laughævd paa *Klosterets* Humlegaard, *Abildgaard*, *Teglgaard*, *Eskehauge* og *Kaalgaard*. 1495.“ (Jfr. PM. S. 21.)

C. 6. Thett anddett er bisp *Caroli* stadfestelszebreff [1465?] paa thett mageskifte, somm her *Clavs Rønnow* hagde giortt mett closter omm *Aalycke*.¹ ||

²Bræffue, som finndis sub litera D.

D. 1. Først ett tinningswinnde paa thett skoffskiffthe, [1489.] somm giortt er emellom bonden och alle eyermennd vdi *Høybye skoff*.³

2. Item ett tinningswinnde, att *Høybye led* er louglig laugsøgd och thenn veyg, theregiennom løber.

3. Item ett breff paa *Norskouff*, somm er etth friitt ennemercke.

4. Item ett tinningswinnde paa thee skielstenne emel- [1522.] lomm *Lunndløsze* oc *Norskouff* ennemercke.⁴

5. Item ett breff paa the thwo gaarde vdi *Lunndløsze* aff *Niels Friisz* och *Bunnde Friisz*.

6. Item ett tinningswinnde emod her *Johann Biørnn-* [1501?] *senn*.⁵

¹ Det er vel meget tvivlsomt, om dette Brev kan være det samme som VS. 1003: „Kong C. I. Mageskiftes Confirmation mellem Provsten i *Odense* og Commenderen i S. Hans paa Aalykken imod to Gaarde i *Byrkinge*, *Grønnegaard* i *Gesterslev* Sogn og en Gaard i *Gesterslef* Bye. 1465“ (jfr. PM. S. 18).

² S. 14 ubeskrevet.

³ VS. 821: *Aasum* Herredstingsvidne „paa Rebningsbrev over *Høybye* Skov. 1489.“

⁴ VS. 844: *Aasum* Herredstingsvidne „paa Synsforretning over Skjælsteenene mellem *Lundløses* og *Norskovs* Enemærker. 1522.“

⁵ Det er vel tvivlsomt, om dette Brev er det samme som VS. 812: *Aasum* Herredstingsvidne, „at *Johan Biørnsen* tog *Laughævd* paa *Fraudegaard* og dens Tilliggelser og derhos erklærede sig ingen Ret at have til det, S. Hans Kloster eiede i *Bordeskov*, *Bredesnab* og *Høyørppe*, ei heller i *Hesleet*, som Hr. *Laxmand* eiede. 1501“ (jfr. PM. S. 22).

- [1501.] D. 7. Item lawgheffdh paa thenn skouff tiill thenn gaard vdi *Fraude*.¹
- [1501.] 8. Item tinningswinnde effther sanndemends toff paa samme skouff.²
9. Item ett breff paa 3 skepper lannd vdi *Hvnnedsløff* marck.
10. Item 2 breffue paa *Dristroppe* och *Bregenøer*.
- [1387-1495 og . . .] 11. Item 17 breffue paa thett goetzts vdi *Dalby*³ mett gammble konning *Chrestiernns* breff paa enn gaardth, *Jesz Clawsenn* solde, och samme || gaard wor kronnenn

¹ VS. 823: *Aasum* Herredstingsvidne „paa S. Hans Klosters Laughævd paa en Skov til Klostersgaarden i Fraude. 1501.“

² VS. 811: *Aasum* Herredstingsvidne „paa Sandemænds Tog i *Fraude* Skov mell. S. Hans Klosters Prior og *Biørn Johansen*. 1501.“ (Jfr. PM. S. 22.)

³ VS. 1077: „*Andreas Jensens* Pantebrev til *Hendrik Andersen Lippel* paa en Gaard i Dalbye. 1387.“ — VS. 1065: „To Mænds i *Ladby* og ens i Dalbye Gavebrev paa en Gaard i sidstnævnte Bye til *Niels Henriks. Lippolt*. 1406.“ — VS. 1073: *Hindsholms* Herredstingsvidne „paa Niels Henrichsen Lippolts ovenomtalte Skiøde. 1406.“ — VS. 1074: *Hindsholms* Herredstingsvidne „paa denne Lippolds Skjøde af ovennævnte Gaard til Hr. *Movens Glob*. 1433.“ — VS. 1070: „*Jep Clausens* Skiøde til Fru *Elsebe* paa *Mosegaard* i *Dalbytorp* paa *Hintzholm*. 1445.“ — VS. 1069: „Fru *Elsebe Henningsdatters, Gert Bryskes* Enkes, Skiøde paa en Gaard i Dalby til den Messe, hun havde stiftet i *S. Michels Kirke* i *Od*. 1462.“ (Jfr. PM. S. 17.) — VS. 1076: „*Elsebe Hennings, Gert Bryskes* Enkes, Gavebrev til *S. Dorothe Alter* i S. Hans Kirke paa en Gaard paa *Hindsholmen*. 1462.“ (Jfr. PM. S. 17) — VS. 1079: „*Hindsholms T. V.* paa *Eskebjergs* Fogeds Laugbydelse paa en Gaard i Dalbye. 1462.“ — VS. 1075: „Landstings Vidne, at Raadmand *Niels Jensen Aldermand* i *vor Frue* ell. *det elænde Gilde* skiødede paa Gildets Vegne til S. Hans Kloster en Gaard i Dalbye mod en Gaard i *Gesteløv*. 1471.“ (Jfr. PM. S. 19; det er formentlig Vidnet om det tilsvarende Skøde fra Klostret til Gildet, der anføres i Udtog hos Bloch, Den Fyenske Geistlighed Hist. I. 593 med Datum 1471 Marts 16.) — VS. 1072: *Hindsholms* Herredstingsvidne „over en Ellemose, som Dalby Mænd havde hugget og Prioren i S. Hans paastod at tilhøre Klostret. 1495.“

tildømmbt fore bunndegoedtz; thesligiste ett anddett breff, [1483.] att *Bowensze* hører tiill *Dalbye* och icke tiill *Eskebjerg*,¹ och ett tinningswinde paa marckeskiell wed *Dalbye*.² [1493.]

D. 12. Item ett tinningswinde paa fire agre vdi *Torpe* marck paa *Hynndtzholmm*.

13. Item *Karrinne Beckes* skiødebref paa enn gaard vdi *Kierteminnde*.

14. Item *Niels Michelsenns* skiødebref paa enn veder-mølle hoessz *Kierteminde*.

15. Item breff paa enn gaard vdi *Ladbye*.³ [1473?]

16. Item her *Jørgenn Vrnnes* breff paa thwo gaarde [1463.] vdi *Birckinng*.⁴

17. Item ett breff paa enn gaardth vdi *Vllersløff*.

Thessze twennde effterschreffne breffwe iche finndis vdi thett gammble register och dog finndis sub hac eadem litera D.

18. Thett første er ett tinningswinde, att *Lasz Bonnde* [1494?] vdi *Høybye* er vdlagd fyldeste paa sancti Hansis closthers vegne vdi Høybye søndermarck.⁵

19. Thett andett er och ett tinningswinde, att *Hanns Vlf* vdi *Rynckebye* solde *Niels bryde* vdi *Rogelunde* paa closthers vegne 2 skeppe lanndth. ||

¹ VS. 1071: „*Hintzholms* H. T. V., at *Bowens* hører *Dalbye* Mænd og ikke *Eskebjerg* til. 1483.“

² VS. 1066: „*Hindsholms* H. V. paa *Sandemænds* Tog paa *Dalby* Mark. 1493.“

³ Det er måske dette Brev, der nævnes i VS. 802: „*Hans Clausens*, Raadmands i *Odense*, Skjøde til *Peder Hovenschild* paa sin Anpart af en Gaard i *Ladbye* i *Bierge* Herred. 1473.“

⁴ VS. 801: „Landstings Vidne paa *Jørgen Urnes* Skjøde til *S. Hans Kloster* paa 2 Gaarde i *Birking* i *Bierge* Herred. 1463.“ (Jfr. PM. S. 18.)

⁵ Det er vel tvivlsomt, om dette Brev er det samme som VS. 820: *Aasum* Herredstingsvidne „paa *Høybyes* søndre Markeskæl. 1494.“

Breffwe, somm ere inndschreffnne vdti
thett gamble register och dog icke
kunnde finndis sub litera D eller nogenn
anddenn stedtzs.

D. 20. Først att thee *Friiser* vdi *Aarsløff*¹ inngenn
rett eller deell haffue vdi *Højbye skouff* effther ett tinnings-
winndis liudelsze.

21. Item *Hennicke Skremmers* breff paa thenn gaard
vdi *Fraude*.

[1440?] 22. Item ett tinningswinnde paa oldengield vdi for^{ne}
Fraude.²

23. Item thwo breffue paa *Bulleroppe*, *Kierebye* och
Hunndsløff.

24. Item ett breff paa thwo ennge och enn agger,
somm *Hanns Oluffsenn* vdi *Marsløff* gaff tiill closther.

25. Item ett tinningswinnde paa 2 skeppe lannd paa
Rynnckebye march.

26. Item ett tinningswinnde paa fire agre vdi *Torrupe*
marc paa *Hinndtzholmm*. ||

³Bræffue, somm finndis sub litera E.

E. 1. Først her *Johann Oluffsenns* aff *Lyckes-
holmm* skiødebreff paa nogett godtzs vdi *Giesterløff* sogenn,
enn gaard vdi *Oremarck*, enn gaardth vdi *Lanngow* mett
mere godtzs, szomm seg til hobe beløber 5 gaarde, och
for^{ne} her *Johann* hagde funderett tiill etth vicarie her vdi
sancti Hannsis closter.

¹ Håndskriftet: Aaarsløff.

² Det er vel meget tvivlsomt, om dette Brev er det samme
som VS. 824: *Aasum* Herredstingsvidne „paa Commendators i
S. Hans Klosters Erklæring, at Klostergaarden i Fraude skal have
sin frie Oldengang til saa mange Sviin, dens Beboer føde kan.
1440“ (jfr. PM. S. 17.)

³ S. 18 ubeskrevet

E. 2. Item tinningswinnde paa *Ørbechs skouff* och paa oldenngieldth.

3. Item *Christoffer Erichsens* breff paa enn gaard vdi *Ferridtzløff* och konning *Hannsis* stadfestelsze paa samme gaard.

4. Item breff paa thwo gaarde vdi *Nerdu* sognen vdi *Toruppe* bye.

5. Item *Bunnde Friises* skiødebreff paa enn gaard vdi *Aarsløff* och attkomme paa samme gaard.

6. Item laugheffid paa *Kieldemosegaardth* och *Lannge-gade*.

7. Item *Torbernn Bildis* breff paa thuo gaarde, enn vdi *Qwerndroppe* vdi *Sunndtz* herritt och enn vdi *Hos-truppe* vdi *Salling* herritt.

8. Item skiødebreff paa thenn gaard vdi *Espe* och tinningswinnde emød kronens bonnde ibidem fore oldenngieldth.

9. Item *Mogenns Pedersens* breff och || tinningswinnde paa thenn gaardth vdi *Nørre Browbye*.

10. Item etth *Peder Marszwinnns* mageskifftebreff [1526.] paa thwo gaarde, hannd hagde seg mageskiffzett fraa och tiill sancti *Hannsis* closther, thenn enne vdi *Affvennsløff* och thenn anddenn vdi *Nerrow* liggennendis.¹

11. Item ett papirs mageskifftebreff paa *Skrubbes haffue* tiill sancti *Hannsis* closther.

Nota.

Thesze twennde neste breffue² ere icke inndschreffuene vdi thett gammble registher och dog findis sub hac eadem litera E. ||

¹ Året er taget fra Klosters Genbrev til Peder Marsvin, der findes i Orig. i Åsum H. 35, 1526 Juli 11.

² Her menes sagtens de 2 nærmest foregående Breve.

Bræffue, som ere inndschreffne vdti thett
gamble register och dog icke kunde finndis
sub litera E eller anden stedtzs.

E. 12. Først thett breff paa thwo gaarde vdi *Hud-
vad* och closters attkomme paa samme gaarde.

13. Item ett breff paa thenn gaard vdi *Nerdv.*

14. Item ett breff paa 2 gaarde vdi *Vbylle* och ett
tinnngswinde paa enn enng, somm kaldis *Forekelle*.

15. Item frwe *Ermmeagaardtzs* breff och laugheffd
paa thenn gaardth vdi *Tørrinng*.

16. Item breff paa thwo gaarde vdi *Affwennsløff*.

17. Item breff paa enn gaard vdi *Kyrsendroppe* och
paa enn otting skow offuer all *Rydsinng* fanng och 1
vgedag aff samme gaard.||

¹Bræffwe, som findis sub litera F.

F. 1. Først *Otthe Skinckels* breff paa en gaard
vdi *Bardløsze* sogenn, szomm heder *Mølderoppegaard*.

2. Item frwe *Sidtzille*, her *Peder Hoffwennskyldtzs*
effterleffuerske, skiødebref paa thett goedtzs vdi *Weelbye*.

[1498
og . . .] 3. Item laugheffdtzsbreff, her *Claws Erichsens* stad-
festnning och konning *Hannsis* stadfestnning paa samme
godtzs.²

4. Item *Robertt Hortzs* skødebref paa enn gaard vdi
Brennderoppe fore thenn gaard vdi *Othennsze*, som *Dide-
rich kremmere* och *Anne Oluffs* vdi boede.

5. Item *Robertt Hortzs* attkomme paa for^{ne} gaardth.

[1489.] 6. Item *Eyller Bryskes* breff paa enn gaard vdi
Brennderoppe.³

¹ S. 22 ubeskrevet.

² VS. 1030: „Kong Hanses Confirmation paa S. Hans Klosters
Eiendomme paa *Vedelbyes* Grund. 1498.“ (Jfr. PM. S. 22, der dog
anfører Året som 1497.)

³ VS. 1024: „*Vends* Herreds Tings Vidne paa Eiler Bryskes

F. 7. Item frw *Citzilles* breff paa thwo gaarde ibidem.

8. Item *Jes Pedersens* panntebreff paa thwo gaarde [1463.] vdi *Skalberrig* och halffdeleenn aff *Flyngg*, somm hannd pannttsetthe *Claws Clementsenn* vdi *Othhense* fore 500 marc.¹

9. Item *Jes Clauseanns* skødebreff paa 2 gaarde vdi [1471.] *Skalbierrig* och halffdelen aff *Flyng* mett *Kierruffs gaard* vdi *Othhense* och szinn rettighed vdi enn gaard vdi *Daugstroppe*.²

10. Item ett tingswinde paa *Høgebierrig* och *Lannge-mad*. ||

11. Item ett tinningswinde, att *Skalbierrig* marck er [1516.] retthelig skiiffth aff 12 rebsmenndth.³

12. Item *Stii Jennsens* aff *Kalslundth* skiødebreff [1455.] paa ett byggestedth vdi *Skalbierrig*, somm hannd skiøte till closther mett all synn tilliggelse.⁴

13. Item tinningswinde paa enn agger paa *Skalbierrig* marck.⁵

Skjøde paa en Brydegaard i Brenderup til S. Hans Kloster i Odense. 1489.⁴ (Jfr. PM. S. 21, hvorefter Brevet endnu 1831 fandtes i „Stiftsarkivet“.)

¹ VS. 1055: „Jes Petersens Pantebrev til Raadmand *Jes Clausen Clementsen* [!] i Odense paa Gods i Skalberg. 1463.“

² VS. 1060: „Odense Byetings V. paa *Jens Clementsens* Skiøde til S. Hans Kloster paa to Gaarde i Skalberg, Flyngs Enemærker, 1 Gaard i Dagstrup og 2 Gaarde i *Overgade* i Odense imod af Klostret at nyde frie Kost, Klæde o. s. v. 1471.“ (Jfr. PM. S. 19.)

³ VS. 1062: *Vissenbjerg* Birketingsvidne „paa Reebsmænds Forretning paa Skalberg Mark. 1516.“

⁴ VS. 1063: „Landstings V. paa Sty Jensens i Kalslunde Gavebrev til S. Hans paa et Byggested i Skalberg. 1455.“ (Jfr. PM. S. 17.)

⁵ VS. 1057: „*Vissenbergs* B. T. V. om Forlig mellem S. Hans Klosters Prior og en Mand i Skalberg om Jord paa fornævnte Byes Mark. 1492.“

F. 14. Item laugheffd emellomm *Skalbierrig* och *Dalumms* skouff.

15. Item sognnewinnde paa thee agre hoessz *Flynnng*.
[1528.] 16. Item tinnngwinnde, att inngenn haffuer laad och deell vdi *Flynnng* vden closther.¹
- [1484.] 17. Item *Jes Mules* skiødebreff paa synn partt aff *Flynnng*² och tinnngwinde thereffther.³
- [1515.] 18. Item laugheffd paa *Flynnng*.⁴
- [1556? 19. Item skiødebreff paa *Skowsbye*⁵ och laugheffd og . . .] mett dombreff paa samme heffdth.
- [1500.] 20. Item lagheffd paa thwo gaarde vdi *Aannde-bøll*.⁶
21. Item marckeskiell emellomm *Gadtzbyll* och *As-sinnngbylle*.
22. Item breff paa nogett godtzs paa *Kaalbierrig knøesz*.
23. Item ett tinnngwinnde, att sanndemend haffuer giortt marckeskiell emellom *Gadtzbylle* och *Grefftebølle*.
24. Item breff paa *Aannde-bøll* och *Gadtz||bølle*, *Skonby* och enn gaardth vdi *Rynnckebye* vdi *Sallinnge* herritt.

¹ VS. 1087: „Tilskikkede Commissærers Vidne, at ingen har Ret til Flyng uden S. Hans Kloster eene. 1528.“

² VS. 1088: „Raadmand Jes Mules af *Odense* Skiøde til S. Hans Kloster paa al sin Rettighed i Fløng. 1484.“ (Jfr. PM. S. 20.)

³ VS. 956: „*Bogherreds* T. V. paa Raadmand Jens Mules af *Odense* Skiøde til S. Hans Kloster paa Fflyngh i *Vissenberg* Sogn. 1484.“

⁴ VS. 1086: „*Vissenbergs* B. T. V. paa S. Hans Klosters Priors Laughævd paa Flyngh og andre Jordstykker i *Brunsrudt*. 1515.“ (Jfr. PM. S. 23.)

⁵ Jfr. ovfr. S. 606 Note 1.

⁶ VS. 1058: *Vissenbjøerg* Birketingsvidne „paa S. Hans Klosters Priors Laughævd paa to Gaarde i Andhebølle. 1500.“ (Jfr. PM. S. 22.)

Thesse effterfølgende breffue finndis iche
vdi thett gamble register och dog ere innd-
schreffne sub hac eadem litera F.

F. 25. Først ett breff paa *Ørckebye* march vdi
Lunnde herritt.

26. Item ett breff paa enn gaard vdi *Ferridtzløff*, somm
Christoffer Erichsenn aff wabenn gaff tiill sancti Hansis closter.

27. Item ett breff, att *Katharine Kistesdotther* och [1427.]
hinndis szønn *Delløff Skinnckell* haffuer giffuitt thwo gaarde
vdi *Aandebølle*, thwo gaarde vdi *Gadtbølle*, enn gaard vdi
Skowsbye, thwo gaarde vdi *Hiadstruppe*, enn gaard vdi
Ørridtzløff och enn gaard vdi *Eskelunnd* vdi *Skiffbye*
sogenn tiill sancti Hannsis closther.¹

28. Item ett tingswinnde, att *Anndebølle* mennd [1492
haffue theris frii olden paa theris egne skouffue.² ell.
1499.]

29. Item enn laugheffd paa the gaarde vdi *Skousbye* [1506.]
vdi *Wissenbierrig* sogenn.³ ||

Breffue, somm ere inndtschreffuene vdi
thett gamble register och dog iche finndis
sub litera F eller nogenn anddenn stedtz.

30. Først ett breff, att *Walter Holtenn* aff wabenn

¹ Orig. Odense H. 38, 1427 Juni 19, Danske Mag. 4. R. I. 365
(anført VS. Septbr. 455, jfr. PM. S. 16).

² Dette Brev og Brevet M. 2 nedfr. anføres på følgende Måde
af Vedel Simonsen: VS. 1051: „*Vissenbierrig* B. T. V. paa en Syns-
forretning over S. Hans Klosters Skov paa Ondebølle Byes Grund.
1492“ (jfr. PM. S. 21) og VS. 1053: *Vissenbjærg* Birketingsvidne
(Vedel Simonsen har: „Ditto“, der imidlertid øjensynlig viser til-
bage til hans Nr. 1051 og ikke til 1052) „paa en Synsforretning
over S. Hans Klosters Skov paa Andhebølle Mark. 1499“ (det er
vel det samme Brev, der anføres hos PM. S. 22: „1499 tog Prior
Peder Andersen Laughævd paa . . . Skov ved Andebølle“; Brevet
fandtes endnu 1831 i „Stiftsarkivet“).

³ VS. 1032: *Baag* Herredstingsvidne „paa Priorens *Niels*
Jepsens Laughævd paa Klostrets Eiendomsjord i Skovbye og dens
Omegn. 1506.“ (Jfr. PM. S. 23.)

hagde thenn gaard vdi *Blannigstroppe* fore aarlig leye aff closterett.

F. 31. Item skiødebrefuett paa for^{ne} gaard.

32. Item ett breff paa ett lidett stycke jord, somm *Lauridtzs Pedersenn* vdi *Weelbye* och hanns mettarffuinngse skulde haffue skiøtt tiill closter och enn wedth naffnn *Jes Kortsenn* hagde inndtagett tiill sziitt byggestedt.

33. Item manng flere breffue paa *Rysom* och *Rinnngstedth.* ||

Breffue, som findis sub litera G.

G. 1. Først her *Knud Hennrichsens* breff paa nogune gaarde och godtzs vdi *Skonby* herritt, somm hannnd haffuer giffuitt tiill closter.

[1467.] 2. Item frw *Hildeborrigis* sambycke paa samme godtzs.¹

[1477.] 3. Item mageskiftebreff mett fru *Metthe Berteldother*, her *Claus Rønnous* efterleffwerske[!]² paa thuo gaarde, enn vdi *Esterbyll* och enn vdi *Meelby.*³

4. Item her *Frederich Barbechs* breff paa enn gaard vdi *Viernne* och enn vdi *Synndersze.*

5. Item konning *Erichs* breff paa samme godtzs.

[1479-89.] 6. Item thwo breffue paa marckeskiell emellomm *Haasløff* och *Wiernne.*⁴

¹ VS. 966: „*Hilleborg Ottesdatters, Knud Henriksens* Enkes, Stadfæstelsesbrev paa hendes sal. Mands Gavebrev til S. Hans Kloster paa nogle Gaarde i *Kostesløv, Gambye, Fadersbølle, Hadesløf, Morud, Særsløv, Hemmersløf, Eilbye* og *Wøffing* samt *Brøndstrupgaard.* 1467.“ (Jfr. PM. S. 18.)

² Claus Rønnov døde først 1486.

³ VS. 970: „*Mette Bertels Datters, Claus Rønnovs Frues, Mageskifte* med S. Hans Kloster paa en Gaard i *Østerbøl* og en i *Medelbye* mod en anden i *Ulbølle*, som hendes Moders Fader til Klostret havde givet. 1477.“ (Jfr. PM. S. 20.)

⁴ VS. 958: *Skonby* Herredstingsvidne „paa en Markeskiølsforretning mellem *Hodesløf* og *Vierne Marker.* 1479.“ — VS. 971:

G. 7. Item emellomm *Rudgaard* och *Haaesløff*.

8. Item breff paa enn agger vdi *Seersløff* marck wedth galliehøffuenn.

9. Item laugheffdtzsbreff paa *Østhermaad* paa *Ørisløff* marck.

10. Item her *Hennrich Barsbessz* skødebreff paa enn [1480.] gaard vdi *Eelbye*.¹

Och her er thett gammble register clartt. ||

Breffue, somm icke ere inndschreffinne vdi thett gammble register och dog findis sub litera G.

11. Først ett *Jørgenn Heningsenns* mageskiftebreff paa nogett godtzs, hannd mageskiftede seg tiill vdi *Egelbye* fraa sancti Hannsis closter.

12. Item ett papiirsbreff paa tree aggre vdi *Weff-* [1552?] *linnge* sogenn.²

13. Item panntebreff paa *Aagaard* vdi *Visløff* sogenn.

14. Item tinningswinde paa *Wibeholmmenn* paa *Synd-erse* marck.

15. Item vidisser paa giennbreff vdi *Wiernne* och skødebreff paa thet godtzs vdi *Sønnderse*. ||

Breffue, som findis sub litera H.

H. 1. Først her *Prøbiørn Podebuskes* breffue paa [1513-22.] thwo gaarde, enn vdi *Nørrebye* vdi *Klinnthe* sogenn och enn vdi *Egensze*.³

„Skoubye Herreds T. V. paa en Markeskiels Forretning mellem Hodesløfs, Viernes, *Gavnbyes* og *Rugaards* Marker. 1489.“

¹ VS. 967: „Henrik Baarsbeks Skiøde til S. Hans Kloster paa en Gaard i Eylbye for Messe at læse. 1480.“ (Jfr. PM. S. 20.)

² Det er sagtens dette Brev, der nævnes i VS. 977: „*Skoubye* Herreds T. V. paa et Mageskifte af Agre mellem *Anders Hansens* og *Jørgen Nielsens* Gaarde i Vøflinge, hvoraf den ene tilhørte S. Hans Kloster og den anden Kongen. 1552.“

³ Det ene Brev findes i Orig. i Odense 61, 1513 Oktbr. 28,

- [1497.] H. 2. Item her *Laxmandtzs* breff paa enn gaard vdi *Rosyndroppe*.¹
3. Item fire frw *Boell*, *Tommes Jwels* efftherleffuerskes, breffue, skiødebreffue och anddre breffue paa *Krogsbyll* och enn gaard vdi *Baardeszze*.
4. Item ett tinningswinnde effther for^{ne} skiøder.
5. Item enn laugheffd paa enn enng hoessz *Krogsbylle*, somm kaldis hestehaffuen, och paa closters eyendomm emellomm *Gyndstroppe* och *Krogsbylle*.
- [1484?] 6. Item ett tinningswinnde, att inngenn mand minndis, att ther er giffuitt last eller kiere paa *Krogsbylle* marckeskiell.²
- [1502.] 7. Item breff paa ett stöcke skouff paa *Baardeszze* marck.³
- [1530
og . . .] 8. Item thwo breffue paa enn otting skouff, *Tomes szmed* vdi *Gyndstroppe* skiøte tiill closter.⁴
9. Item thuo *Tygge Jennsens* breffue paa enn gaard vdi *Nordroppe*, hanndth skiøte tiill closter.

Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II, Dipl. Nr. 24 (anført VS. Septbr. 426, jfr. PM. S. 23). — Det andet anføres i VS. 777: „Predbiørn Podebusks Skjøde til S. Hans Kloster paa 2 Gaarde i Nørrebye og 1 i Egense for Messer for hans Hustruers *Anna Moensdatters* [læs: *Mouridsdatters*] og *Vibeke Eriksdatters*, Forældres og Børns Siæle. 1522“. (Jfr. PM. S. 24).

¹ VS. 776: „*Poul Laxmands* Mageskiftebrev med Mest. *Peder* Prior i S. Hans paa en Gaard i Rosendorp i Skambyesogn mod to Gaarde i *Ørbek*. 1497.“ (Jfr. PM. S. 21.)

² Det er måske dette Brev, der nævnes i VS. 774: „*Skamherreds* T. V. paa *Troxbølles* [!] Tilliggelsers Frieled. 1484.“

³ VS. 769: „*Skambye* H. T. V. paa *Jep Lauresens* i *Lunde* Skjøde til S. Hans Kloster i Odense paa en Skovskyld paa *Bordese* Mark. 1502.“ (Jfr. PM. S. 22.)

⁴ VS. 770: „*Skamherreds* T. V. paa *Thomas Smeds* i *Lunde* Skjøde til S. Hans Kloster paa en Skovskyld paa *Bordese* Mark. 1530.“ (Jfr. PM. S. 24.)

H. 10. Item skiødebreff¹ och laughfedth paa enn [1479-99.]
gaard vdi *Ørridtzløff*.²

11. Item thwo tinningswinnde paa *Stabbe enng* hoessz [1482.]
Oridtzløff.³ ||

12. Item 9 skiødebreffue och attkommsbreffue paa [1425-90.]
thett godtzs vdi *Daustrop*.⁴

¹ VS. 794: „*Hilleborg Ottesdatters, Knud Henrichsens Enkes* til *Iversnæss*, Mageskifte med S. Hans Kloster paa en Gaard i Ørritzlev mod en anden i *Odense østen* for *S. Hans Kirkegaard*, som *Claus Rønnov* før havde eiet. 1479.“ (Jfr. PM. S. 20.)

² VS. 986: *Lunde* Herredstingsvidne „paa Priorens i S. Hans Laughvød paa en Gaard i Øresløv. 1499.“ (Jfr. PM. S. 22.)

³ VS. 791: *Lunde* Herredstingsvidne „paa en Forretning angaaende Eiendoms Retten over Stable-Eng paa Ørresløv Mark. 1482.“ — VS. 985: „*Lunde* Herreds Tings V. om en S. Hans Kloster tilhørende Eng Stable-Eng kaldet i Øreslef. 1482.“ (Jfr. PM. S. 20.)

⁴ Et af Brevene er sikkert et af 1488 Jan. 29, der er trykt efter Orig. (som nu næppe kan påvises) i Aktstykk. udg. af Fyens Stifts literaire Selsk. II Nr. 36 (anført — ikke ganske nøjagtig — VS. 983, jfr. PM. S. 21, hvorefter Brevet endnu 1831 fandtes i „Stiftsarkivet“). — De 8 andre Breve nævnes: VS. 988: „*Jens Petersen Marsvins* Pantebrev til Raadmand *Jens Clementsen* i *Odense* paa en Gaard i *Dagstrup*. 1425.“ — VS. 993: „*Kong Eriks* Dombrev paa den af *Jens P. Marsvin* pantsatte Gaard for Raadmand *Clementsen*, som den i Pant havde. 1426.“ — VS. 987: „*Kong Eriks* Domsbrev for Borgmester *Jesse Clementsen* i *Odense* paa en Gaard i *Dagstrup*. 1430.“ — VS. 990: „*Anders Saxens* af *Midelfart* Skiøde til Raadmand *Claus Clementsen* i *Odense* paa en Gaard i *Dagstrup*. 1457.“ — VS. 994: „*Jes Mathiesens* i *Dagstrup* Pantebrev til *Clement Tymmesen* paa 3 Agre af *Tokkerups* og *Dagstrups* Marker. 1463.“ — VS. 793: „*Kong Hanses* Confirmatz paa følgende S. Hans Klosters Breve: 1. *Clement Tomesens* af *Rørbek* Magelaugsbrev, hvorved han til Klostreet udlægger 3 Gaarde i *Dagstrup* og et Boel *ibid*. 1469 [jfr. *nedfr. I. 19*]. 2. Borgmester *Tyge Andersens* af *Odense* Skjøde til Klostreet paa en Gaard i *Dagstrup*. 1471 [jfr. PM. S. 19]. 3. *Jens Clausens* Skiøde til samme paa en Gaard *ibid*. 1471 [jfr. PM. S. 19] og 4. Landstings Vidne paa Klostreet Laughvød over *Dagstrup Fæld*. 1490 [jfr. *nedfr. I. 23*]. — VS. 989: „*Thøger Andersens* Borgmesterens i *Odense* Skjøde

- [1480-1509 og ...] H. 13. Item thwo mageskifftebreffue aff *Annttworskow* paa enn gaard vdi *Steennsbye* och vdi *Ørckebye*¹ mett flere breffue, som liuder paa *Ørckebye*.²
- [1436 og ...] 14. Item thwo frwe *Inngeborrigis* breff paa 1 gaard vdi *Reinnge* vdi *Nerdm* sognen.³
- [1486.] 15. Item mageskifftebreff paa nogett godtzs vdi *Torpe*, *Hiadstrup*, *Lunnde* och *Hudvad* liggennidis, somm er ganggenn emellomm closter och *Anndworskowff*.⁴
- [1479.] 16. Item frwe *Hildeborrigis* magtebreff igen att lønze thwo gaarde vdi *Hiadstroppe*.⁵

til S. Hans Kloster paa en Gaard i Dagstrup. 1472.“ (Jfr. PM. S. 19; det er måske det samme Brev, der anføres som Nr. 2 i det foregående Udtog med Året 1471.) — VS. 995: „*Per Jensens* i Dagstrup Skjøde til Prioren i S. Hans paa 4 Agre ved Dagstrup. 1482.“ (Jfr. PM. S. 20.)

¹ VS. 1001: „Priorens i Antvorskov *Jep Morte[n]sens* Mageskifte med S. Hans Kloster i Odense paa en Gaard i Steensbye mod en anden det Roschildske[!] Convent meere beleilig. 1480.“ (Jfr. PM. S. 20.) — VS. 982: „Priorens i Antvorskov *Ihuph Morte[n]sens* Mageskifte med Prioren i S. Hans Kloster i Odense paa en Gaard i Steensbye og en i Ørkebye mod en i *Grinneløse* og en i *Reynge*. 1484.“ (Jfr. PM. S. 20; Odense-Klostrets Genbrev findes i ÆA. IV. 188, G. 2, jfr. ovfr. S. 607 Note 2).

² VS. 1000: „*Johan Biørnsens* paa *Nielstrup* Skiøde til S. Hans Kloster paa en Gaard i Ørkebye. 1509.“ (Jfr. PM. S. 23.)

³ VS. 773: „*Ingeborg Christiernsdatters*, *Predbiørn Podibuskes* Enkes, Gavebrev til S. Hans Kloster paa to Gaarde i Rættinge. 1436.“ (Jfr. PM. S. 16.)

⁴ VS. 775: „Priorens i Antvorskov Skjøde til sine Brødre i S. Hans Kloster i Odense paa to Gaarde i Hundevath, Lemding [*læs: Vinding*] Herred, 2 Gaarde i Lunde og 2 Gaarde i Torup, som han havde mageskiftet sig til fra *Frue Kloster* i *Roschild*, imod at afstaae fornævnte Kloster det S. Hans Kloster i *Sønderjylland* tilhørende Gods, som *Godsche Teghnhus*, Forstanderens Broder i Roschilds Frue Kloster, havde skjenket det. 1486.“ (Jfr. PM. S. 20.)

⁵ VS. 991: „*Hilleborgs Ottesdatters*, *Knud Henriksens* Enkes, Magtbrev til S. Hans Kloster at indløse tvende hendes pantsatte Gaarde i Helstrop. 1479.“ (Jfr. PM. S. 20.)

H. 17. Item her *Tielloff Skinnckels* wederlag fore [1427.] thett godtzs vdi *Øridtzløff* och *Hiadstroppe*.¹

18. Item her *Biørnn Oluffsenns* breffue paa thett [1433 godtzs vdi *Torpe* och vdi *Lynby* sogenn² och 1 tinngs- og . . .] vinnde emodth *Belrinng*.

19. Item *Bertell Pedersenns* mageskifftebreff aff *As-* [1503.] *senns* fore thwo gaarde vdi *Anderroppe*.³

20. Item pantebreff och skøde paa thre gaarde vdi *Alløsze* aff her *Diderich Hestenn*.

21. Item breff paa marckeskiell wed *Alløsze*.⁴ [1510.]

22. Item *Michell Pedersenns* skiødebreff paa enn [1530.] gaardth vdi *Egennsze*.⁵ ||

Breffue, somm icke ere inndschreffne vdi thett gammble register och dog finndis her sub litera H.

23. Først ett pergmentzs mageskifftebreff paa enn [1519.] agger tiill prestegaardenn vdi *Egennsze* liggennndis, somm prestenn vdi for^{ne} *Egennsze* hagle mageskiffte fraa preste-gaardenn och tiill sancti Hansis closter.⁶

¹ VS. 998: „Detlev Schinkels Brev at have forundt Forstanderen i S. Hans saa megen Afgift og Rente af sit Gods i *Egense*, som den Gaard i Ørreslev og de to Gaarde i Hiadstrup, som han og hans Moder havde skjenket Klosteret til et Vicarie, men som for Tiden staae pantsatte, kunde beløbe sig til. 1427.“ (Jfr. PM. S. 16.)

² Orig. Odense 54, 1433 Juni 11, Udtog i RDRDM. III Nr. 6627 (anført VS. Septbr. 425, jfr. PM. S. 16).

³ 1503 Marts 10, trykt efter Orig. (der nu næppe kan påvises) i Aktstykk. udg. af Fyens Stifts litteraire Selsk. II Nr. 37 (anført VS. 1015, jfr. PM. S. 22).

⁴ VS. 788: „Markeskiæls Brev mellem Allese og *Serup* Marker. 1510.“

⁵ VS. 787: „Borgmester Michel Persens i *Odense* Skjøde til Prior *Per Hansen* i S. Hans paa en Gaard i *Egense*. 1530.“

⁶ VS. 786: „*Esbern Lauritsens* Præsts og Sogneherres til *Egense* Kirke Mageskifte med S. Hans Kloster paa et Stykke Jord ved Præstegaarden mod et ved Kirken. 1519.“ (Jfr. PM. S. 24.)

H. 24. Item ett konning Hannsis stadfestelszebreff paa thett godtzs vdi *Dawidstrup*.

25. Item ett *Johann Biørnnsenns* breff paa enn gaard vdi *Otteruppe*. ||

Breffue, somm ere inndschreffne vdi thett gammell register och dog iche finndis sub litera H.

26. Først ett breff paa enn enng hoessz *Bordesze*, somm kaldis *Kemmpesz enng*.

27. Item ett breff paa enn gaard vdi *Brandtzbye*.

1330. 28. Item *Svennd Torckelsenns* skiødebreff och hanns broders *Karll Torckelßenns* stadfestelsze paa for^{no} hanns broders godtzs, somm hannd skiøthe tiill sancti Hannsis closter, aar etc. 1330 ipso die Priscæ virginis.¹ ||

Breffue, somm finndis sub litera I.

[1394-1418.] I. 1. Først thry breffue paa *Snedstroppe* och 5 aggre, somm besynnderlig thertil ligger.²

[1435-61.] 2. Item fire skiødebreffue och panttebreffue paa *Willes-tofte*.³

¹ Jan. 18.

² Det ene er sikkert et Brev af 1394 Febr. 17, der findes i Orig. i Odense H. 37 og gengives i Udtog i RDRDM. II Nr. 3922 (anført mindre nøjagtig VS. Septbr. 424). — De 2 andre nævnes: VS. 929: „*Mathies Jensens af Odense Gavebrev paa 5 Agre ved Vædersbygd ved Snekstrup til S. Johan Evangelistens Alter i S. Michels Kirke. 1413*“ (jfr. PM. S. 16) og VS. 928: „*Otto Fyggjyns Pantebrev til Commenderen i S. Hans Kloster paa en øde Grund i Snekstrup. 1418*“ (jfr. PM. S. 16).

³ VS. 865: „*Jesse Mathiesens af Dagstrup Pantebrev for 200 Mark Lubsk paa en Gaard i Villestoft til Randel Marsvin i Odense. 1435*.“ — VS. 868: „*Randel Marsvins af Odense Opladelse for Otto Pedersen af Orte paa al sin Ret til den ham af Jes Mathiesen i Dagstrup i Villestoft pantsatte Gaard. 1436*.“ — VS. 866: „*Jesse Mathiesens af Eskildstrup Pantebrev til Otto Pedersen paa 20 Mark Sølvpengge paa en Gaard i Villestoft. 1440*.“ — VS. 867: „*Lands-tings Vidne paa Jes Mathisens Skiøde til S. Hans Kloster paa en Gaard i Villestoft. 1461*.“ (Jfr. PM. S. 17.)

- I. 3. Item thry breffue paa thenn gaard vdti *Kordestrope*.¹ [1413, 1492 og ...]
4. Item her *Laxmandtzs* breff paa thett lille boell vdi *Trødstrope*.² [1489.]
5. Item tingswinnde aff *Othhennse* herritt³ och *Skouffbye* herritt paa skouff och marck hoessz *Trødstrope*. [1477 og ...]
6. Item femm panntebreffue, skiøder och laugheffder paa *Pederstrope* grundth.⁴ [1437, 1487 og ...]
7. Item thwo tinningswinnde paa marckeskiell emellomm *Pederstrope* och *Høgebierrig*.⁵ [1469 og 1470?]
8. Item ett sognnewinnde och ett tinningswinnde paa *Møllerødth*, att thett er rætt foretoff och fellitt tiill *Peders-trope*.⁶ [1482.]
9. Item ett sognnewinnde paa fiskerii vdti *Trødstrope* szøø.

¹ VS. 870: „*Hans Urnes* Beviis for *Per Jessen* i *Dagstrup* at have betalt ham de 35½ Mark, hans Fader pantsatte ham en Gaard for i *Kordrup*, *Thrøstrup* Sogn. 1413.“ — VS. 873: „*Per Jensens* i *Dagstrup* Skjøde til *Niels Hansen* Prior i S. Hans paa en Gaard i *Kordrup*, *Thrøstrup* Sogn. 1492.“ (Jfr. PM. S. 21.)

² VS. 876: „*Poul Laxmands* Mageskifte med S. Hans Kloster paa en Gaard i *Truedstrup* imod en Gaard i *Ørbek*. 1489.“ (Jfr. PM. S. 21.)

³ VS. 872: *Odense Herredstingsvidne* „paa Klosters Gods paa *Thrustrup* Mark. 1477.“ (Jfr. PM. S. 20.)

⁴ VS. 877: „*Skoubye* H. T. V. paa Priorens til S. Hans Laughævd's Bydelse paa en Grund i *Pederstrup*. 1437.“ (Jfr. PM. S. 17.) — VS. 871: „*Odense* H. T. V. paa Priorens til S. Hans Laughævd's Bydelse paa *Pierstrup* Grund. 1487.“ (Jfr. PM. S. 21.)

⁵ VS. 874: „*Odense* H. T. V. paa Sandemænds Tog mellem *Høgebiergs* og *Perstrops* Marker. 1469.“ — Det andet Brev er vel enten: VS. 878: „Landstingsdom. hvorved *Ditlev Reventlov* tilkjendes den Jord mellem *Pederstrup* og *Høgebierg*, som han havde *Trætte* om med *S. Knuds Kloster*. 1470“ eller: VS. 879: „Landstings Vidne paa *Otte Nielsens* af *Biørnholms* Vidnesbyrd i forommældte Sag. 1471.“

⁶ VS. 875: „*Skoubye* H. T. V. paa et Sognevidne om *Møllen*, *Fortoget* og *Udgangen* ved *Pederstrup* Bye. 1482.“

[1325-1539.] I. 10. Item 6 breffue paa thett godtzs vdi *Brille* och paa enn enng paa *Brille* march.¹

11. Item laugheffdtzsbreff paa skouff och march tiill *Hielmmedroppe*.

[1498.] 12. Item tinningswinnde, att *Hielmmedroppe* mennd och *Werninng*e mennd bør baade || att gierde och graffue emellomm thennom.²

[1497.] 13. Item ett tinningswinnde paa ett skiell emellomm closters jord och kronenns hoessz *Hielmmedroppe*.³

[1509.] 14. Item ett tinningswinnde paa all thenn skouff tiill *Hielmmedroppe*.⁴

15. Item *Eyller Bryskessz* breff paa thenn gaard vdi *Bregnemose*.⁵

Och hiidinndtiill er thett gammble register nogett reett och foreclarett, medenn hereffther aldels vklarrt och bemelder .saa gott szomm ingen breffue tiill bogstaffuenne. ||

¹ De 3: Originaler Odense H. 32, 33 og 34, henholdsvis 1325 Septbr. 14, 1329 Juni 6 og 1332 Marts 12, Udtog i RDRDM. I henholdsvis Nr. 1429, 1557 og 1625 (anførte (mindre nøjagtig) VS. Septbr. henholdsvis 451, 450 (jfr. PM. S. 16) og 452). De 3 andre Breve nævnes: VS. 860: „*Odense* H. T. V. paa en Eng ved en Gaard i Brylle. 1444.“ — VS. 862: Odense Herredstingsvidne „paa Sandemænds Tog i Brylle mellem S. Hans Kloster, *Mogens Griø* og *Per Olsen* i *Ovenskov*. 1507.“ (Jfr. PM. S. 23.) — VS. 863: Odense Herredstingsvidne „paa et Mageskifte mellem S. Hans Kloster og Brylle Byemænd. 1539.“

² VS. 905: *Odense* Herredstingsvidne „angaaende en Trætte mellem Hieldrup og Vindinge [!] Mænd om Markeskiel. 1498.“

³ VS. 907: *Odense* Herredstingsvidne „angaaende Markeskiel mellem Kronens og S. Hans Klosters Jord i Hielmdrop. 1497.“ (Jfr. PM. S. 21.)

⁴ VS. 906: *Odense* Herredstingsvidne „paa Skovsyn over Hielmdrop Skove. 1509.“

⁵ VS. 864: „Eiler Bryskes til *Dalund* Skiøde til S. Hans Kloster paa en Gaard i *Bregnemose*.“ (Jfr. PM. S. 25 Note 66; det der opgivne År 1532 findes ikke i VS. 864 og kan heller ikke være rigtigt, da Ejler Bryske døde 1529.)

Breffue, somm icke ere inndtschreffuene
vdi thett gammble register och dog finndis
sub ha[c] eadem litera I.

I. 16. Først ett fru *N.*, her *Dettløff Rettløffs* efter- [1476.]
leffuerskes, panntebreff paa thwo gaarde vdi *Pederstroppe*
giffuitt tiill sancti Hannsis closther.¹

17. Item skiødebreff paa samme thuo gaarde, somm [1476.]
hun sidenn skiøte frann seg och tiill closter.²

18. Item enn laugheffid paa ett herridskiell hoessz [1477.]
Trødstroppe.³

19. Item ett *Clemmend Temmesenns* skiødebreff paa [1469.]
thett godtzs vdi *Dawstroppe*.⁴

20. Item ett kiøbebreff aff her *Tielloff Erichsenn* [1494.]
paa enn gaard vdi *Bregnemosze*.⁵

21. Item ett mageskifftebreff paa thwo støcher jord [1493.]
vdi *Daustroppe*, somm *Annders Raa* vdi *Boresze* hagle
giort tiill *Hanns Bertilsenns* gaard vdi for^{ue} *Dawstroppe*
paa priers vegne.⁶

¹ VS. 881: „Eiusdem [se den følgende Note] Pantebrev til S. Hans Kloster paa Gods i Pederstrup for 300 rhinske Gylden og 300 danske Mark. 1476.“ (Jfr. PM. S. 19.)

² VS. 880: „*Sophie Joachimsdatters*, Detlev Rathlevs Enkes, Gavebrev til S. Hans Kloster paa to Gaarde i Pederstrup for Messer at holde, hendes Afdødes Siæle til Frelse. 1476.“ (Jfr. PM. S. 19.)

³ VS. 968: „*Skovbye* H. T. V. paa en Markeskiels Forretning mellem *Odense* og *Skovbye Herred* paa *Trøstrup Byes Marker*. 1477.“

⁴ Orig. (af 1469 Juni 17) tilhørte i 1901 den i 1906 afdøde *At-taché* ved den danske Legation i Paris W. O. V. Dinesen; den anføres VS. 999: „Landstingsvidne af *Clement Tymmesens* til *Rørbek* Mageskifte med S. Hans Kloster paa flere Gaarde i *Dagstrup* imod en af Klosters Gaarde i *Ulfersløf*. 1469“ (jfr. PM. S. 18, hvorefter Brevet endnu 1831 fandtes i „Stiftsarkivet“). Sammenlign også VS. 793 (ovfr. S. 629 Note 4).

⁵ VS. 869: „*Thillof Erichsens* Skiøde til *Eiler Bryske* paa en Gaard i *Bregnemosze*. 1494.“

⁶ VS. 772: *Skam* Herredstingsvidne „paa *Andersens* i *Bordese* Mageskifte med S. Hans Kloster paa to Stykker Jord mod et ham meere beleiligt Stykke. 1493.“

[1470.] I. 22. Item ett *Clemment Temesenns* aff vabenn skiødebref paa thre gaarde oc eth szmørhusz vdi *Daustruppe*.¹

[1490] 23. Item ett *Fynnboo lanndtzinnings* pergmentzswinde, att *Hiorsløff* mend haffuer inngen gresbedth paa *Daustrope* march.²||

Bræffue, som ere indschreffne vdi thett
gamble register och dog iche finndis
sub litera I.

[1468 og . . .] 24. Først her *Eggert Frylles* skiøde och hanns att-
komme paa thenn gaard vdi *Korderoppe*, somm kircke-
prierenn tager rennthenn aff.³

25. Item skiødebref paa thee thwo gaarde vdi *Hielme-
droppe*. ||

Bræffue, somm finndis sub litera K. L. M. N.

K. 1. Først fire frwe *Ermmegaardtzs* breffue paa
thett godtzs tiill *sancti Hannsis altere*.

[1478?] 2. Item ett *Peder Hennrichsens* aff vabenn pannte-
bref paa enn gaard vdi *Ladbye*.⁴

¹ VS. 984: „Clement Tomesens Væbners Skjøde til S. Hans Kloster paa noget Gods i Dagstrup. 1470.“ (Jfr. PM. S. 18, hvorefter Brevet endnu 1831 fandtes i „Stiftsarkivet“.)

² VS. 996: „Landstingsvidne angaaende Græssgangen paa Dagstrup Mark. 1490.“ (Jfr. PM. S. 21) Sammenlign også VS. 793 (ovfr. S. 629 Note 4).

³ Eggert Frilles Brev, hvis Orig. nu ikke kendes, men som er af 1468 Maj 15, findes i et tarveligt Aftryk hos Hofman, Fundat. V. 191; en Afskrift på Perg., med Eggert Frilles egen Hånd og med mange bedre Læsemåder, findes i Odense H. 5. Hofman og Odense H. 5 har dog i Stedet for Registraturens Korderoppe henholdsvis *Trøstrup* og *Trudstrup*.

⁴ Det er sagtens dette Brev, der nævnes i VS. 803: „Peder Henriksens af *Uropgaard* Skiøde til S. Hans Kloster paa en Gaard i Ladbye, *Kolstrup* Sogn. 1478“ (jfr. PM. S. 20).

L.

L. 1. Thwo her *Iffwer Bryskes* och *Claws Bryskis* skiødebreffwe paa nogett godtzs vdi *Dalby*.

M.

M. 1. Først 23 *Powell Pederseanns* skiødebreffue, [1450-
attkommesbrefue och andre breffue paa nogett goedtzs vdi 88
Kierrebye, *Skowbye* herritt och *Skamm* herritt.¹ og ...]

2. Item aasziunn paa sancti Hannsis closters skouff [1499
wed *Aanndebølle* omm oldennszwinn.² ell.
1492.]

N.

N. 1. Ett pergamentzsbreff liudenndis, att *Lundløsze skouff* er parterett vdi three parter, thiill closter, hyenn och prestebolett.

2. Item 24 breffue, alle liudenndis paa *Rydtze mølle* [1496-
och Rydtze mølles eyendom och tilliggelsze.³ || 1555
og ...]

¹ En Orig. af 1488 Decbr. 16 findes i Topogr. Saml. Pap., Skam H., Klinte S., Jersore; den er et 3. Dombrev på det samme Gods, der ligeledes anføres i VS. 975: „Kong *Hanses* Dombrev paa en Lykke i Kierby for Poul Pedersen i *Jernsofre*. 1488“; men dette sidste Udtoget hidrører vel snarere fra et nu tabt 1. Dombrev end fra det bevarede 3. Dombrev. — Andre af Brevene nævnes: VS. 965: „*Martin Mathiesens* Skjøde til Poul Pedersen paa *Aagaarde* i *Vislef* Sogn samt en Gaard i *Harendrop*, en i *Gradrop* i samme Sogn, en Gaard i *Kærebye*, *Skovbye* Sogn o. s. v. 1450.“ — VS. 969: „Landstings V., at Poul Pedersen af Jersore erholdt Skjøde af sin Svoger paa en Gaard i *Kærebye*. 1465.“ — VS. 972: „Skambye H. T. V. paa Poul Petersens af Jersore Skiøde paa en Gaard i *Kærebye* af hans Svoger og paa adskilligt andet Gods i *Fyen* af *Mads Madsen*. 1465.“ — VS. 964: „Kong C. I. fierde Dombrev paa en Gaard i *Kærebye* for Poul Pedersen i Jersore. 1470.“ — VS. 976: „Eiusdem [jfr. *Udtoget VS. 975 ovfr. i denne Note*] andet Dombrev paa samme Gods. 1488.“

² Jfr. ovfr. S. 625 Note 2.

³ VS. 954: „*Vissenbierg* Birke T. V. om Rytzemølle. 1496.“ — VS. 961: „Ditto [se VS. 960 straks herefter] af 1498“. (Jfr. PM.)

¹Breffue, som findis sub litera O. P. Q. R.

O.

[1500.] O. 1. Ett *Hennrich sverdfæieris* skiødebreff paa synn broders gaard vesten hoessz *tinngett*.²

2. Item ett anddett breff paa enn partt vdi samme gaard.

P.

[1352-1531 og ...] P. 1. Pergamenttzs och papiersbreffwe 38, liudenn-dis omm *Aalycke, Torslunnde* och frii fiskerii vdti szøenn tiill sancti Hannsis closter.³

S. 22, der dog anfører Året som 1497.) — VS. 960: „*Tønne Bryskes* Pantebrev til Prioren i S. Hans Kloster paa en Skov ved Rydzemølle. 1500.“ (Jfr. PM. S. 22.) — VS. 952: „*Skovbye* H. T. V. paa Priorens i S. Hans Laughævds Lysning over Rytzmølle i *Vyssløf* Sogn som Klosters Eiendom. 1500.“ (Jfr. PM. S. 22.) — VS. 974: „Kong *Hanses* Dombrev paa Rytzmølle for S. Hans Kloster. 1502.“ (Jfr. PM. S. 22.) — VS. 955: „Kong *Hanses* for S. Hans Kloster udstædte Laasebrev paa Rytzemølle. 1504.“ (Jfr. PM. S. 23.) — VS. 963: „Landstings Vidne paa S. Hans Klosters Mageskifte med nogle af *Skovbyemænd* om det i Rytz Møllendam mod andet Vederlag overladte Fiskerie. 1530.“ — VS. 959: „*Vissenberg* B. T. V. om Rydzemøllendams Indpæling. 1555.“ — VS. 962: „*Vissenbiørg* B. T. V., at Rysmøllendam var udskaaet og udgravet imod Høvidsmandens *Jørgen Schinkels* Minde. 1555.“

¹ S. 38 ubeskrevet.

² VS. 924: „*Odense* Byetings V. paa *Hendrik Persens Sverdfæiers* Skjøde til S. Hans Kloster paa en Gaard sydvest for *Landstinget*. 1500.“ (Jfr. PM. S. 22, hvorefter Brevet endnu 1831 fandtes i „Stiftsarkivet“.)

³ De 3: Originaler Odense H. 35 og 36 og Odense 52, henholdsvis 1352 Novbr. 29 og Decbr. 3 og 1423 Febr. 26, Udtog i RDRDM. henholdsvis II Nr. 2366 og 2367 og III Nr. 6006 (anførte VS. Septbr. henholdsvis 409, 410 og 411). — Andre af Brevene nævnes: VS. 1006: „*Nicolaus Jensens* kaldet *Lyrts* Pantebrev til sin Broder for 4 Mark Sølvdenarier paa sine Eiendele i *Odense*, *Aalykken* og *Ulvekilkred* [læs: *Ulvekilsrød*]. 1418.“ — VS. 1009: „Borgmester *Robert Riqvartsens* Skiøde til *Anders Lyrth* paa *Aalykken*, *Thorslund* o. s. v. 1429.“ — VS. 1007: „*Odense* Byetings Vidne paa *Robert Riqvartsens* Skjøde til sin Søstersøn *Anders Lyrth*

Q.

Q. 1. Thrye frwe *Anne Lunniges* pergamenndtzsbreff paa [1472
nogett godtzs vdi *Lolannd*, giffuitt tiill sancti Hannsis closter.¹ og ...]

2. Item fem pergmenntzsbreffue och ett konning [1454-
Hannsis papiers dommbreffue paa *Guldberriggaard* vdi 77
Ilebølle sognn paa *Lanngelannd* liggendis.² og ...]

paa Aalykken, *Hundslund* o. s. v. 1430.“ — VS. 1008: „Ditto, at fra den Tid Kong *Valdemar* forst lod støve og dæmme Søen ved *Nesbyhoved*, havde *Rikard Reynikesøn* og efter ham Sønnen Robert havt og brugt friet Fiskerie paa sin egen Grund i denne Søe, nemlig fra Aalykken, Hundslund, Ulvekilsruth og den i Søen beliggende lille Øe Thorslund kaldet. 1432.“ — VS. 1010: „Odense Byetings Vidne paa *Per Nielsens* af Odense Laughævd paa *Store* og *Lille Thorslund*. 1499.“ — VS. 1016: „Odense Byetings Vidne paa *Bend* [?] *Fiskers* Beviis aldrig at have fisket i *Nesbyhoveds Søe* uden paa Klosters Grund, hvor det ham var tilladt. 1499.“ — VS. 1012: „*Per Persens* af Odense Forsikringsbrev til S. Hans Kloster, at hvis han nogensinde sælger eller pantsætter sin Andeel af Aalykken, da skal Klosteret skee første Tilbud og samme være nærmest. 1500.“ (Jfr. PM. S. 22). — VS. 1011: „*Per Persens* af Odense og *Per Andersens* af *Assens* Skjøde til S. Hans Kloster paa deres Andeel af Aalykken. 1500.“ — VS. 1004: „*Peder Andersens* af *Assens* Pantebrev til S. Hans Kloster paa sin Andeel af Aalykke Marken. 1502.“ — VS. 889: „Borgmester *Jep Unkersens* i Odense Beviis til Prioren i S. Hans for 300 Mark dansk, som han havde modtaget for den Deel af Aalykken, han solgte til Klosteret. 1531.“ — Endvidere hører hertil sikkert også følgende Udtog (skønt de ikke nævner noget af de i den gamle Registratur anførte Stednavne): VS. 1014: „Landstingsvidne paa *Anders Lyrths* Skjøde til Commenderen i S. Hans paa en Jord og Skov kaldet *Ulfekylsrut* nordvest for Odense mod en Gaard i *Nythesløf* i *Ottrup* Sogn. 1449.“ (Jfr. PM. S. 17.) — VS. 1013: „Biskop *Magni* af *Odense* Stadfæstelses Brev paa det af 8 Dannemænd giorte Skifte mellem *Anders Lyrth* og hans Søster. 1470.“ — VS. 1017: „Rettertings Dom, hvorved *Per Nielsen* af *Kierteminde* tilkjendes den Arv, som skiftet var mellem *Anders Lyrth* og hans Søster. 1473.“

¹ VS. 1084: „*Anders* [læs: *Anne*] *Nielsdatters*, Hr. *Tyge Lunges* Enkes, Gavebrev til *S. Salvatoris Alter* i S. Hans Kirke paa Gaarde og Gods i *Glosunde*, *Danmare* og *Egebølle* paa Laaland. 1472.“ (Jfr. PM. S. 19.)

² VS. 1082: „*Bertel Pors* og *Thomas Baads* Pantebrev til

R.

- R. 1. Ett *Lodwich Barsbecks* pergmentzsbreff paa nogenn gaarde och godtzs vdi *Skowbye* herritt liggendis, som hannd hagde panntsatt sancti Hansis closter. ||
- [1489.] 2. Item ett lawgheffdtzsbreff paa thee thwo aggre, somm ligge synndenn och østenn wedth *Wisennbierrig* kircke.¹
3. Item ett *Jachob Norbyes* bekiendnelszebreff paa nogett godtzs, hannd fich fraa sancti Hannsis closter vdi *Erich Krummedigis* tiidth, och att hannd aff samme godtzs loffuer *Erich Krummedige* huerth aar vdi synn tiid thry punnd kornn.
4. Item ett tinnngswinde, att sanndemend haffuer giortt marckeskiell emellom *Gatzbøell* och *Grøfftebøll*.
- [1500.] 5. Item ett pergamentzsbreff om gresgannng och fægannng tiill sognnepresten vdi *Wissennbierrig*.²
- 1490?]) 6. Item breff paa jord paa *Branndsbye* march och ett byggested vdi *Branndsbye*.³
7. Item ett tinnngswinde, att ther aldrig haffuer werett

Ditlev Reventlov paa fornævnte [se VS. 1080 straks herefter] Gaard. 1454.“ — VS. 1080: „Bertel Pors og Thomas Badhs Skiøde til Thelof Rathlof af *Gram* paa Guldborggaard i Ylbøll paa Langland. 1465.“ — VS. 1081: „*Sophie Jochums Datters*. Thetlov Ratlovs Enkes, Bekræftelse paa sin afg. Mands Gave af fornævnte Gaard til S. Hans Kloster. 1476.“ (Jfr. PM. S. 20.) — VS. 1085: „C. 3. [!] Dom, at Guldborggaard i Ilbølle paa Langland med Rette tilhørte S. Hans Kloster. 1477.“

¹ VS. 1031: „*Bogherreds* Tings V. paa *Niels Hansens*, S. Hans Klosters Priors, Laughævd paa 2 Stykker Jord sønden og østen for Vissenbierrig Kirke. 1489.“ (Jfr. PM. S. 21, hvorefter Brevet endnu 1831 fandtes i „Stiftsarkivet“.)

² VS. 1061: „*Vissenbierrig* B. T. V. paa en Synsforretning mellem Sognnepresten i Vissenbierrig *Oluf Neringh* og *Bred* Byemænd. 1500.“

³ Det er sagtens dette Brev, der nævnes i VS. 771: *Skam* Herredstingsvidne „over *Poul Pedersens* Laughævd paa et Stykke Jord paa *Bregneby* Mark. 1490.“

ildsked eller kiertt paa *Flynnge* vdi *Wissennierrig* sognen, sidenn thett komm tiill sancti Hannsis closther. ||

¹Forklaringg aff thett gammble register paa huertt godtzs, vdi huilckett herrid thett ligger, oc vnnder huilchen bogstaff thett finndis.

Sub litera A

finndis breffwe paa closters gaarde och jorde her vdi *Othhense*.

Sub litera B

finndis alle thee breffue, ther annrører *Pleyels løcke*, *Hwskiers lyche* och paa the fire agre nordenn digett vdi samme lycke.

Sub litera C

finndis breffue paa closther humbellhaffue nordenn *Vindegaden*.

Sub litera D

breffue paa thett godtzs, closther haffuer vdi *Aasumm* herritt, *Bierrig* herritt och paa *Hindtzholmm*.

Sub litera E

breffue paa thett godtzs, closther haffuer vdi *Winndinnge* herritt.

Sub litera F

breffue paa thett godtzs vdi *Boge* herritt och *Wennds* herritt.

Sub litera G

breffue paa thett godtzs vdi *Skowbye* herritt. ||

Sub litera H

breffue paa thett godtzs vdi *Skam* herrid och *Lunnde* herritt.

Sub litera I

breffwe paa thett goedtzs vdi *Othhennse* herrith.

Hereffther er thett gamble register vklartt. ||

Bræffue, somm vbrugelige ere, somm er affkommesbreffue, ther borger och anddre haffuer annttuordett innd

¹ S. 41.42 ubeskrevne.

vdi closterrett presternerne tiill troer henne, forligelszebreffue, sancti Hannsis ordenns brøderskaffsbreffue mett flere vbrugelige breffwe, finndis inndlagde vdi thett anddett øffuerste confertt vnnder bøgerne nest inndenn dørrenn paa thenn vennstre haannd vdi sacristieth vdi sancti Hannsis closter vdi Otthensze och ere til hobe 117 breffue.¹

- ¹ Foruden de hidtil meddelte Udtog anfører Vedel Simonsen endnu følgende, der åbenbart eller dog sandsynligvis hidrører fra Breve i St.-Hans-Kloster-Arkivet, men ikke kan identificeres med Udtog i Registraturen af 1558: VS. 1064: „*Michel Klyuers af Odense Pantebrev til Claus Clementsen paa et Landbo i Skalberg. 1452.*“ (Sammenlign ovfr. F. 8.) — VS. 1056: „Ditto til ditto paa en Gaard ibid. 1457.“ (o: *Jes Petersens Pantebrev til Raadmand Jes Clausen Clementsen* [!] i Odense paa en Gaard i Skalberg; sammenlign ovfr. F. 8 og 9). — VS. 992: „*Jes Matsens i Dagstrups Pantebrev til Raadmand Claus Clementsen i Odense paa 4 Agre i Ottrup. 1460.*“ — VS. 891: „*Claus Borgers af Odense Gieldsbrev til S. Hans Kloster for 100 Mark D. Penge, hvorfor han pantsætter det sin Jord i Medel-lykken. 1471.*“ (Jfr. PM. S. 18.) — VS. 1083: „*Glostunde Sognevidne i Lolland, at Byemændene ibid. havde skjenket S. Hans Kloster en Gadejord i deres Bye. 1480.*“ (Jfr. PM. S. 20; sammenlign ovfr. Q. 1.) — VS. 921: „*Kong Hanses Stadfæstelse paa Priorens i S. Hans Laughævd paa Ympehaugen, Allemosebiørg og flere Klosters Eien-domme. 1507.*“ (Jfr. PM. S. 23.) — VS. 1054: *Vissenbjørg Birke-tingsvidne* (Vedel Simonsen har: „Ditto“, der imidlertid — ligesom ved hans Nr. 1053, ovfr. S. 625 Note 2 — øjensynlig viser tilbage til hans Nr. 1051 og ikke til 1052) „paa *Michel Findsens af Skalbegk [læs Skalbjørg eller — mindre rimeligt — Skallebølle] Skjøde til S. Hans Kloster paa et Stykke Jord paa samme Byes Gade. 1511.*“ (Jfr. PM. S. 23.) — VS. 890: „*Odense Herreds T. V., at Fogden paa S. Hans Kloster havde laugsøgt de ulovlige Veie og Stier, som gaae over Klosters Mark fra Dronninghaugen mod Nord til Nørreport mod Sønder. 1520.*“ — VS. 1052: „*Eiler Bryskes til Dalund Confirmation paa sin Broders Tønne Bryskes Skjøde paa en Skov i Vislef Sogn til S. Hans Kloster i Odense. 1520.*“ (Jfr. PM. S. 24.) — VS. 923: „*Kong F. I. Rettertingsdom, at det Gods, Jacob Nordbyes Kones Mormoder Fru Ermegardt gav til S. Hans i Ulbølle, Egense og Elbylund, skal forblive ved bemældte Kloster, uagtet Jacob Nordbye tilbagefordrer det, fordie Gaven ikke skeete med hendes næste Venners Raad og Samtykke 1526.*“ (Jfr. PM. S. 24.)

44.

Registratur over Breve

i

Mariager Klosters Arkiv.

1584 (-1602).

Den nedenfor aftrykte Registratur over Mariager Klosters Arkiv har for den største Dels Vedkommende været trykt før, nemlig i de Efterretninger om Nørre eller Glenstrup Kloster og om Mariager Kloster, der er meddelte i Danske Magazin II. 132 ff. og VI. 65 ff., 97 ff., 129 ff., 162 ff., 194 ff. (og 288). Det er dog ingenlunde alle Registraturens Udtog, der er medtagne i Danske Magazin, og de, som er medtagne, er ikke blot adskilte i 2 forskellige Bind af Magazine, men tillige omstillede i kronologisk Orden inden for hvert af disse Bind¹ og forenede med Oplysninger om de 2 Klostre, der er hentede fra mange andre Steder. Og vel gives der jævnlig Kildehenvisninger for disse anden Steds fra stammende Oplysninger, så at det gennemgående er forholdsvis let at kende dem, men man kan dog finde aftrykt uden Kildeangivelse et Par enkelte Udtog, der skriver sig fra helt andre Arkivregistraturer². Af de anførte forskellige Grunde er det da anset for rigtigt her at meddele et fuldstændigt Aftryk af Mariager-Registraturen.

Den ældste Tekst, som kendes af denne, er lagt til Grund for Aftrykket nedenfor, ligesom det er den, der er benyttet i Danske Magazin; den citeres i det følgende som A. Den findes i Rigsarkivet i en af Pakkerne med „De ældste Archiv Registraturer“; tidligere opbevarede den i Danske Kancellis Arkiv blandt de såkaldte Skabs-sager, hvor den havde Betegnelsen Skab 14, Pakke 246. Den består af 8 Papirlæg i Folio, der formentlig engang har været sammen-syede indbyrdes, men nu ligger løse efter hinanden. Selv angiver

¹ Den kronologiske Orden er dog ikke ganske overholdt, for så vidt som der i VI både S. 98 og 194 begyndes på ny med et ældre Ar end det, hvormed det foregående Afsnit ender.

² Se 2 Brevudtog, et af 1490 i Danske Mag. VI. 111 og et af 1551 sstds. S. 149, der nu findes trykte i ÆA. henholdsvis I. 207 og III. 57. — En og anden Unejagtighed kan også hist og her påvises i Gengivelsen i Danske Magazin, såsom at 2 af den originale Registratures Udtog i Aftrykket er sammenblandede til ét, eller at forskellige Udtog har fået urigtige Årstal, o. l.

Registraturen i sin Begyndelse, at den er affattet i 1584 efter kongelig Befaling; og der må da herved sigtes til et Kongebrev af 1584 6. Apr., hvorved det pålægges Kansleren Niels Kaas til Tårupgård og Jørgen Skram til Tjele at være til Stede ved den ny Lensmand Jacob Seefeldt til Visborg's Overtagelse af Mariager Kloster til 1. Maj og nøje at gennemse Klosters Breve, medens Kongebrevet i øvrigt ganske vist i Almindelighed pålægger de 2 Mænd at give alt beskrevet fra sig, men ikke indeholder noget udtrykkeligt Påbud til dem om at affatte en Registratur¹. Den her omhandlede Registraturtekst har ingen Tilføjelser, der er yngre end 1584, og er skreven med en Hånd, som godt kan være fra dette År. I Betragtning af Tekstens tidligere Opbevaring i Danske Kancellis Arkiv ligger det da nær at antage, at det bevarede Eksempplar netop er det, som ifølge selve Registraturens Indledning indsendtes til Kancelliet i 1584. Ganske vist er det ret mærkeligt, at Teksten ikke er autoriseret ved nogen Underskrift eller Besegling; men på den anden Side kan det anføres, at blandt det ganske ringe Tal af de registrerede Breve, der er bevaret i Original, bærer Originalen til det under A. 5 registrerede Brev en Påtegning, der formentlig er skreven med samme Hånd som Teksten A². Hvad de Bogstaver (eller Tegn) og Numre angår, der i Aftrykket nedenfor er anbragte foran de enkelte Udtog, findes de både i Teksten A og i den nedenfor omtalte Tekst B; ja begge disse Tekster gentager det vedkommende Bogstav (eller Tegn) foran hvert enkelt Udtog, medens Aftrykket udelader det på de fleste Steder.

I Mariager Klosters Lens Kvittansiarums-Bilag for Iver Krabbe Nielsson 1634-41 findes under Nr. 22 et Dokument af 1642 10. Aug. angående Overleveringen af Lenet til en ny Lensmand Mogens Arendfeldt Hanssøn til Rugård. Der forekommer deri også en Brevregistratur, hvis Breve imidlertid, for så vidt de er daterede, alle er fra det 17. Århundrede, hvorfor der ikke tages Hensyn til dem i nærværende Udgave. Derimod skal det nævnes, at denne Registratur af 1642 til allersidst under et Nr. 109 anfører følgende: „Noch findesz en gamell registerbog wnderschreffuit aff Esche Broch och Knudt Brae, Christian Holch och Iffuer Jull paa adschellige gamle breffue, huilleke breffue endnu findesz i breffuekammerit wden nogen faae,

¹ Kanc. Brevbøger 1584-1588 S. 59.

² Derimod synes unægtelig en Påtegning på Originalen til Brevet (gotisk) Q. 3 at være skreven med en anden Hånd end Teksten A.

som in margine findesz antegnet, huilche breffue ehre gamle och iche synderlig macht anlignende, och en part paa siglerne brechet och aff alder noget forderffuit“. Den her omtalte „Registerbog“ er ikke bevaret i Original; derimod er det øjensynlig den, hvoraf der er bevaret en Afskrift, som er benyttet i det følgende, hvor den citeres som B.

Denne Tekst B findes nu samme Steds som Teksten A og udgør et Papirshæfte i Folio uden særligt Omslag; om dens Herkomst vides intet bestemt, men så vidt det kan ses, må det være den, der ifølge Dahlerup, Mariager Klosters og Bys Hist. S 2 tidligere ejedes af Kancelliråd, Prokurator Christen Olsen i Randers. Som alt sagt, er Teksten en Afskrift, og den er helt igennem skreven med én Hånd (fra det 17. Århundrede). også for de Tilføjelsers Vedkommende, som findes i dens Margen; kun må det bemærkes, at Teksten til allersidst er forsynet med en Attestation, der er skreven med en anden Hånd, nemlig af Mogens Arenfeldt, som var Lensmand på Mariager Kloster 1641-53, og at den endvidere på S. 1 og 2 har nogle ganske enkelte, korte Tilføjelser (dels med Blæk og dels med Rødkridt), som der ikke er taget Hensyn til nedenfor, og som tilhører en senere Tid. Af disse Tilføjelser er i alt Fald de, som er skrevne med Blæk, sikkert skrevne med den som historisk Samler bekendte Landsdommer Frands de Thestrups Hånd, ligesom der i B mellem S. 88 og 89 er indlagt et med den samme Mands Hånd beskrevet Kvartblad. Da nu Frands de Thestrups Fader Landsdommer Matthias de Thestrup (der først døde 1769), og senere Frands de Thestrup selv, ejede Mariager Kloster, kunde de anførte Forhold tyde på, at Teksten B har været opbevaret på den nævnte Gård endnu i disse Besidderes eller i alt Fald i Matthias de Thestrups Tid; men noget bestemt lader der sig ikke sige herom¹. B indeholder Registraturen af 1584 (dog med en Del Afvigelser fra Teksten A), men tillige nogle yngre Tilføjelser fra Årene 1600 og 1602 vedrørende Overleveringer af Arkivet i disse År til ny Lensmænd. De nævnte yngre Tilføjelser af 1600 og 1602 er nedenfor aftrykte efter B, da ingen anden Tekst haves; Tallene i det

¹ I Betragtning af Tekstens formentlige tidligere Skæbne må man øjensynlig afvise en ellers ret nærliggende Formodning, nemlig at den kan have været blandt de Manuskripter, som Frands de Thestrup ved sin Død testamenterede til det kongelige danske Selskab, og hvorover der fremlagdes en Fortegnelse i et Møde af Selskabet 1798 (Werlauff, Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Hist. og Sprog S. 101; den pågældende Fortegnelse findes uheldigvis ikke mere i Selskabets Arkiv).

indvendige Hjørne foroven på de trykte Sider henviser da for dette Afsnits Vedkommende til Siderne i B, ligesom Tegnet | betegner Skel mellem Siderne i B, medens Tegnet || i selve Registraturen af 1584 betegner Skel mellem Siderne i A. Varianter til A meddeles fra B (der på ikke få Steder har bedre Læsemåder); rent ortografiske Afvigelser er dog ikke noterede, heller ikke i Navne (og heller ikke indbyrdes afvigende Forkortelser af Navnet Mariager i de 2 Tekster, eller en Forkortelse af dette Navn i den ene Tekst, når det er skrevet helt ud i den anden); heller ikke blotte Omstillinger af Ord er bemærkede eller en Ombytning af Ordene Anno og Aar, eller at den ene Tekst foran et Udtogs Årstal indskyder et Anno, hvor den anden Tekst kun har selve Årstallet.

Af fuldstændige Tekster, som har selvstændigt Værd, kendes kun de nu omtalte 2. Derimod må det nævnes, at Mariager Klosters Lens Kvittansiarums-Bilag for Mogens Kaas 1629-31 består af et Papirshæfte, der indeholder en af Lave Bille til Kærsgård og Laurids Skinkel til Lammehave udstedt og 1629 20. Septbr. dateret Besigtelsesforretning over Lenets Inventarium, Bygninger og Skove efter de kejserliges Bortmarsch, og at det i denne Forretning hedder på S. 2: „Dernest haffuer wi ladett forfare och offuerse effter registeringsbogens indhold, huis breffue wdï breffkammersitt haffuer werritt thill inuentarium; da befindis effterschreffne breffue att werre forrychtt och borttagett, som effterfølger“. Derefter følger på Hæftets S. 2-12 Fortegnelsen over de manglende Breve, uden Bogstav og Nummer for de enkelte Udtog, men dog ordnede som i selve Registraturen efter Herreder (Birker osv.), hvorved ganske vist Registraturens Overskrifter ikke sjældent overspringes, så at et Udtog kan komme til at stå under et urigtigt Herred. De som manglende opførte Breve er nævnte nedenfor i Noter, i hvilke denne Tekst (der for øvrigt viser større Slægtskab med B end med A) er betegnet som C. Tillige er der anført Varianter fra C, dog kun hvor C har bedre Læsemåder, eller hvor der kan være nogen Tvivl om, hvilken Teksts Læsemåde der er den rigtige; derimod er ikke noteret vitlerlige Urigtigheder i C (forskrevne Navneformer, oversprungne Ord) og heller ikke de små stilistiske Ændringer, hvormed C jævnlig gengiver Udtogene.

Endvidere findes i Topografisk Samling på Papir, Mariager, et Kvant-Håndskrift i brunt Papirsomslag, der, således som det fremgår af det Nummer, hvormed det udvendig er mærket, tidligere har udgjort Nr. 19 af Historisk-genealogisk Arkivs fra Danske Sel-

skab afleverede Manuskripter i Kvart; ligeledes er det uden Tvivl det samme Håndskrift, der i „Det Kongelige Danske Selskabs Begyndelse og Tilvext“ S. 162 anføres som Nr. 125 blandt Selskabets Kvart-Manuskripter. Selve Håndskriftet er skrevet med den ovenfor nævnte Landsdommer Frands de Thestrups Hånd og er for største Delen pagineret, men rigtignok således, at en Del af de paginerede Sider nu fuldstændig mangler, og at andre vel findes, men ligger ganske løse, uden at være syede fast. Dette Håndskrift (der nedenfor betegnes som D) begynder med en Afskrift af Mariager-Registraturen; da Thestrup erklærer Afskriften for tagen „af Danske Cancellie Archiv“, og da ydermere et flygtigt Blik på dens Begyndelse viser, at denne sidste stemmer med Teksten A og ikke med B, er det klart, at A er Afskriftens Kilde, og en gennemført Konferering af D med de ældre Tekster er det derfor anset for unødvendigt at foretage.

Derimod er der i D løst indlagt bl. a. 2 særlige Kvarthæfter, hvoraf det ene (som nedenfor betegnes som E) er af nogen Interesse for Mariager-Registraturen. Det er for største Delen skrevet med Frands de Thestrups Hånd og bærer Titlen: „Kongl. Privilegier, Benaadinger og Breve Mariager Bye og Kloster (udi Nørre Jylland Aarhus Stift) vedkommende, fra Pagina 1 ad 104 extraheret af een gl. Protocoll in folio, som Sogne Præsten i Mariager Mag. Friedlib haver bekommet af Ole Hermandsen Nysted i Hobroe og nu findes paa Mariager Closter. 1739. F. Th.“ Blandt Hæftets Afskrifter findes et Par, der giver den fuldstændige Ordlyd af Breve, som er registrerede i den gamle Registratur, men nu næppe kendes anden Steds fra in extenso, og disse Afskrifter er derfor citerede nedenfor ved de pågældende Breve.

¹Register paa Mariagger closters breffue. ||

²Thisze effter^{ne} breffue findis wdi Mariager closter wdi ett stortt egeskaff med attskillige capsuler wdi en huellinge, som effther kong. matt. befallinge ere registeritt, som effterfølger, och er therpaa giortt thuende register, thett ene offuerandtworditt erlig och welbyrdige Jacob Seefeldt thill Wiszburg, befallingsmand wdi for^{ne} closter, och thett andett wdi kong. matt. cantzelie indført. Actum

Mariager closter in mense Maio anno 1584.¹ ||

³Thisze efftersch^{ne} breffue findis wdi ett rom signeritt:

Mariagger closter och birck. 1.⁴

A. 1. Konning *Christoffers* forbiudelszebreff, att ingen 1447. skulle thrette paa thett godtz, hans matt. haffde⁵ giffuitt till Mariagger closter. Anno 1447.

2. Konning *Hanszis* stadfestelsze paa alle theris pre- 1484. uilegier, the haffuer thill Mariagger closter. Aar 1484.

3. Koning *Hanszis* stadfestelsze wnder riigens segell, 1501. therwdinden tildømmis Mariager closter ald huisz godtz och eygendomme, som the med laugheffdt haffue indwordt. Anno 1501.

4. Koning *Hanszis* breff till menige bønder till ho- 1490. spitalitt wdi *Mariager* liggendis om plougekorn, haffre och anden deell, the⁶ plichtige ere att wdgifffue. Anno 1490.

¹⁻¹ Mangler i B. ² A S. 2 ubeskrevet. ³ A S. 4 ubeskrevet.

⁴ Mangler i B. ⁵ B: haffuer. ⁶ B: iche.

1479. A. 5. Laugheffdt aff Mariagger birckething paa ald Mariagger birck och ald thend eygendomme, therwdi ligger, for Mariaggers closters rette enemercke indwordt. Aar 1479.¹
1453. 6. Konning *Christierns thend I* breff, att Mariager closter || maa niude ²birckerett och rettighed², saa och thold, forstrand, fiskerii wed *Eigens* och anden deell, som thett kand rente, wndthagen wrag och stranding. Anno 1453.³
1514. 7.⁴ Konning *Christians II* stadfestelsze paa alle theris preuilegier, the haffue till Mariagger closter. Aar 1514.⁵
1499. 8. Dombreff wnder riigens segell paa Mariager birck och anden godtz och eygendom thertill med laugheffdt indwordt. Aar 1499.⁶
1479. 9. Breff aff landtzthing paa Mariagger closters birck, att closter maa thett werge med laugheffdt, om noggen will windtne, huisz the thertill haffue hafft wlast och wkiertt wdi 30 aar. Anno 1479.
1449. 10. Konning *Christierns I* preuilegie giffne Mariagger closter paa hauffn och indsegling i *Hoffbro fiordt*. Anno 1449.⁷
1456. 11. En riigens stadfestelsze paa huisz godtz, som er indwordtt till Mariagger closters birck wed laugheffdt. Aar 1456.
1539. 12. En widisze aff konning *Christierns I* breff, att

¹ Orig. Mariager Kloster 1, 1479 Febr. 17, Dahlerup, Mariager Klosters og Bys Hist. S. 10 (efter en Afskrift).

²⁻² B: bierckerettighed.

³ Ifølge C S. 2 manglede Brevet 1629.

⁴ B tilføjer: Signetet fragangen.

⁵ 1514 Juni 22, Udtog i Suhms Nye Saml. I. 66 (hvor der dog i Stedet for 2da skal læses 5ta, se Kancelliregistranten 1513-23 Bl. 114 a).

⁶ 1499 Juli 2 ell. Oktbr. 9(?), Afskrift i E S. 1 (med Datering „die visita Dionysii“), Danske Mag. VI. 118 (hvor Dagsangivelsen er rettet til „die beati Dionysii“).

⁷ 1449 Marts 4, Afskrift i E S. 6, Danske Mag. VI. 73.

Mariager closters thiennerer schulle were frii for ranszthoug.
Anno 1539.

A. 13. Noch en widisze aff same konning *Christierns* 1506.
breff, att¹ closters thiennerer skulle were frii for ranszthoug.
1506.

14. Konning *Christierns I* breff giffuitt Mariager closter, 1450.
att thiennerer wdi *Onsil* herritt maa haffue birck hoesz || for^{no 2}
Mariagger closter. Aar 1450.

15. Forbudtzbreff aff Mariagger birckething, att ingen 1541.
skulle bruge ther noggen landkiøb emod closters preui-
legier, wden the thett wille giøre paa theris egitt³ euen-
thyr. 1541.

16. Konning *Christierns I* stadfestelse, att the aff 1451.
Mariagger closter maa holde en frii ferge emellum *Omer*
syszell och *Hemer* syszell. Aar 1451.

17. Konning *Christierns I* breff³, att Mariager clo- 1449.
sters thiennerer wdi *Morsz* skulle were frii for kulskatt och
wedskatt. 1449.

18.⁴ Stockeneffn aff *Wonsil* herritz thing, *Hald* her- 1541?
ritz thing, ⁵*Hedensted* herritz thing och *Gierloff* herritz
thing, att Mariager closter³ ligger paa en alfarewey emellum
Randers och *Olborg*, och att³ wdi byen boer embitzmend.
1541⁶.

19. Koning *Christierns I* breff paa jus patronatus till 1469.
Mariager closter wdi Mariagers byes kircke. 1469.

20. Ett windtne, att conuent i Mariager closter³ haffuer 1471.
icke weritt steffnitt till birckethingitt i thaleportt byething [!].
1471.

21. En widisze aff konning *Christierns I* breff, att 1459.
closters wordnede bønder skulle were frii for ranszthoug.
1459.

¹ B tilføjer: samme. ² B: samme. ³ Mangler i B.

⁴ B tilføjer: B. (∴ sikkert: Borte).

⁵ B tilføjer: och. ⁶ B: Anno 1551.

1549. A. 22.¹ Mageskifftebreff emellum *hospitallitt* i *Aarhusz* och Mariagger closter, och fick closteritt 7 gaarde i *Aszens* och en gaardt, kaldis *Fladbjerg*. Anno 1549.
1551. 23. Konning *Christians III* stadfestelsze offuer same skiffte. Aar 1551.² ||
1552. 24.³ Konning *Christians III* mageskiffte med Mariager closter, ⁴och er wdlaugd⁴ till closteritt 2 gaarde i *Hov* sogen och bye, 1 gaardt och 1 boell i *Allestrup*, tho gaarde i *Osterbølle*, 3 gaarde i *Huamen* sogen och bye, en gaard i *Giedstedt*, 1 gaardt i *Westeriisz*, 2 gaarde i *Lougstrup*, 1 gaard i *Herring*, 1 gaard, kaldis *Skouffue*, 2 gaardt wdi *Wldbier*e sogen och bye, en gaardt i *Lostrup*, 1 gaardt wdi *Giedstedt*, 1 gaard wdi *Wuldbiere*, 1 gaard i *Wonsill* i *Gislum* herrit, en gaardt i *Svingelberg*, *Windblesz* kircke med sin tilliggelsze och kongelig rettighed, 2 møller (i⁵) *Rindtz* herrit. Anno 1552.⁶
1558. 25.⁷ Noch mageskiffte emellum konning *Christian* och Mariager closter, och⁸ wdleggis till closter først wdi *Gierloff* herrit wdi *Astrup*⁹ by 2 gaarde, wdi *Haderup* 1 gaardt, wdi *Aistrup* en gaardt, wdi *Nordrup* 6 gaarde, ett stöcke enemerckestuffjordt, kaldis *Kattskouffs* jordt, ett stöcke enemerckeskouff, kaldis *Skattskouff* [!]¹⁰, wdi *Ambdrup* 2 gaarde, wdi *Falszløff* en gaardt, wdi *Nørhal* herritt i *Randrup* 1 gaardt, ¹¹en gaardt¹¹, kaldis *Lindgaardt*, en mølle, kaldis

¹ B tilføjer: Signetet frako.

² 1551 Jan. 6, Udtog i Danske Mag. VI. 148.

³ B tilføjer: Borte. ⁴⁻⁴ B: at wdlegges.

⁵ Således B; mangler i A.

⁶ Klosters Genbrev af 1552 Marts 13 findes i Orig. i Mageskifter 80, Danske Mag. VI. 152.

⁷ B tilføjer: B. (?: sikkert: Borte). — Ifølge C S. 2 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁸ B: att. ⁹ B: Alstrup.

¹⁰ Læs: Kattskouff (se Danske Mag. VI. 165 og Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 220).

¹¹⁻¹¹ Mangler i B.

Lindegaardtz mølle, wdi *Støuffring* herrit i *Bierebye* en gaardt. Anno 1558.¹

A. 26. Her *Stygge Nielßens* bekiendelsze aff *Høringholm* paa en gaardt i *Mariagger*, 1 marck lubsch aarligen theraff att schulle giffue. Anno 1476.

27. *Lasz Mogenßens* stadfestelsze paa, huis hans moder haffuer giffuitt till *Mariagger* closter. Aar 1482.

28. *Jørgen Krumpens* bekiendelszebreff paa en *Mariagger* closters jordt wdi *Mariagger* bye. Anno 1468.

29. Windtne aff *Mariager* birckething, att till² *Wonsil* herritz thing er bøden loug paa laugheffdt paa en gaardt i *Fieldstedt*. Anno 1455. ||

30. Windtne aff *Mariagers* birckething, att *Jon Wifertzens* testament formelte³, att hans høstrw schulle wden skifte beholde hans gaardt i *Mariager*⁴ hindis lifsthiid, och saa falde till closter. 1410 [!]⁵.

31. *Jon Wifferßens* breff, att hand haffuer en jordt i *Mariagger* bye aff closteritt wdi leye. 1475.

32. Thingswindtne aff *Mariager* birckething, att *Iffuer Jenßen* skiøtte *Hans Waltherßen*⁶ hans husz och bygning, hand i boede. 1517.

33. *Pouell bondis* i *How* bekiendelsze att haffue en jord i *Mariager* bye aff closteritt. 1473.

34. Breff aff landtzthing, att *Mariagger* closter bør att niude och bliffue wed thend forhandling, *Randers* bye och

¹ 1558 Novbr. 11, Danske Mag. VI. 163. jfr. Kanc. Brevbøger 1556-1560 S. 220.

² B: paa. ³ B: formelder. ⁴ B tilføjer: i.

⁵ Året er sikkert urigtigt, da der ikke kan have eksisteret noget *Mariager* Birketing i 1410 (jfr. A. 6), ligesom den i Udtoget nævnte *Jon Vifferssøn* formentlig er den samme, der nævnes som levende 1475 i A. 31 (sammenlign Udtoget B. 17 nedfr.). Årstallet er da også i Teksten D S. 5 og ligeså i Danske Mag. VI. 122 rettet fra 1410 til 1510, men denne Rettelse kan dog, efter hvad der ovfr. (S. 648) er oplyst om Teksten D's Værdi, kun skyldes en Gising.

⁶ B: Wolckerþenn.

- closteritt wed koning *Christiern* er emellum giortt, och ey laugheffdt theremod att skulle giøris. Anno 1470.
1434. A. 35. *Hans Waltherßens*¹ skiøde thill closteritt paa hans gaardt wdi Mariagger. Anno 1434.
1499. 36. Contract, konning *Hansz* med nogen bisper haffue giortt emellum *Madtz Jonßen* och Mariager closter om en gaardt i Mariager bye, *Jon Wiffertt* haffde giffuitt till closteritt. 1499.
1468. 37. *Jacob bager* och hans høstruis gaffuebreff paa ald theris godtz till Mariager closter. 1468.
1494. 38. Her *Christen Hanßens*² skiødebreff paa en gaardt i Mariager by till *sancti* [!] *Katrinæ altar*. 1494.
1421. 39. Riidementz breff om thett skiell, the haffue giortt emellum *Wiiborg capittell* och Mariager closter wdi *Moo* sogen. 1421.||
1530. 40. Windne aff Mariager birckething om øxehug och suinedreff. som *Peder Anderßen* eller hans efftherkommere icke schulle haffue wdi Mariager skouff. 1530.
1450. 41.³ Konning *Christierns I* breff, att the ⁴aff Mariager maa haffue⁴ frii haffn i *Hoffbro (fi)ord*⁵ med sall och kiøb. 1450.
1483. 42.⁶ Landtzthingswindne, att *Thørsløff mølle* ligger wdi Mariager birck. 1483.

Thisze effter^{no} breffue findis wdi ett rom signeritt:
Mariagger closter och birck. 2.

1541. B. 1. Windtne aff Mariager birckething, att *Knud maller*⁷ i Mariager skiøtte sin gaardt same stedtz till closteritt. 1541.

¹ B: Walckerßenns. ² B: Hannszis.

³ B tilføjer: Signetet bordt. ⁴ B: maa haffue thill Marriager.

⁵ Således B; A: jordt.

⁶ B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 3 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁷ Mangler i B.

B. 2. *Pouell Berialls* bekiendelsze att haffue aff 1523. Mariager closter en gaardt wdi hans och hans høstruis lifsthiid. 1523¹.

3. *Stygge Krumpens* prouest i *Wendsyszell* bekiendelsze paa en gaardt i Mariager att haffue i leye² aff closteritt. Anno 1517.

4. *Olluff Nielßens* och hans høstruis gaffuebreff paa 1506. ald theris godtz thill ³Mariager closter³. 1506.

5. *Jacob Anderßen* till *Støuffringgaardt* hans skiøde 1522. paa en gaardt wdi Mariager bye skiøtt till closteritt. 1522.||

6. Her *Otthe Krumpens* bekiendelsze att haffue wdi 1526. hans lifsthiid en gaard aff Mariager closter wdi laan², liggendis nest norden her *Erich Ottsens fattige folckis gaardt*. 1526.

7. Windtne aff Mariager byething, att ther haffuer 1498. weritt bygge i mange aar paa *Kattrup* marck, och for^{ne} marck att ligge wdi Mariager birck. 1498.

8. *Jørgen Krumpens* breff paa thend jord, hand haffuer 1467. i Mariagger bye till laans⁴ aff closteritt. 1467.

9. *Silgen*⁵ *Jonßen* i *Mariager* hans breff, att⁶ ther- 1520. som hand schall selge eller panthe hans husz och bygninge same stedtz, skall hand thend først tilbiude formendene wdi closteritt⁷. 1520.

10. Frw *Kirstine Kruszes* och hindis datters bekiendelsze att haffue en gaardt i laan² aff Mariager closter theris liffs thiid. Anno 1417.

11. Her *Jens Madtzens* breff aff *Wiszborg* paa alle 1495. the husze och bygninge, som findis paa thend gaardt och eygendom wdi Mariager, hand paa boer, effther hans och hans høstruis dødt att skulle følge closteritt. 1495.

¹ B: 1623. ² B: lønn. ³⁻³ B: closterredt.

⁴ B: lønnsz. ⁵ B: Sielligenn. ⁶ Mangler i B.

⁷ B: Marriaggers closter.

1495. B. 12. Frw *Margrette Andersdatter* aff *Støffring-gaardt* hindis breff paa en gaard i Mariager, hindis arffuinge schulle effther hindis dødt giffue aff¹ 20 þ till aarlig¹ jordskyldt. 1495.
1528. 13. Bisp *Stygge Krumpen*, her *Otthe Krumpen* och *Jacob Eskildß* breff paa en gaardt i Mariagger thennom aff conuentitt wndt till enn capellan i *sancti* [!] *Ane capell*, och naar thiennisten² same stedtz icke holthis³, tha gaarden egien att falde till closteritt. 1528.
1516. 14. *Kield Iffuerßens*⁴ till *Aastrup*⁴ skiøde paa en gaardt i Mariager till closteritt, hand tilforn aff closteritt bekommit haffuer⁵. 1516. ||
1503. 15. *Birgitte Ottheszdatlers* breff, att hun wnder och oplader till Mariager closter alle the pantt och panttbreffue, som hun arffuede effther hindis broder *Olluff Friisz*. 1503.
1536. 16. Windtne aff Mariager birckething, att her *Christen Jude* wille⁶ icke gaa i rette om *Niels Sk(on)ni(ng)s(z)*⁷ gaard i Mariager. 1536.
1490. 17. Her *Anders Olluffßens* i *Mariager* hans breff, att hand hørde, att *Jon Wifferßen* gaff sin høstrw hans gaardt i Mariager. Anno 1490.
1520. 18. *Madtz Anderßens* skiøde paa en gaard i Mariager till closteritt. Anno 1520.
1497. 19. Tho mendtz windniszbyrdt aff Mariager, att ther haffuer werit giffuitt kiere paa, att abbedt *Anders*, forдум forstander i *Nør closter*, haffde boritt døll paa mange closters ornament, breffue och beuiszning. 1497.
- 1532? 20. Windne aff Mariager birckething, att *Hans Pederßen* haffuer skiødt hans husz och gaardt i Mariager till closteritt. 1532⁸.

¹ Mangler i B. ² B tilføjer: der. ³ B: holdes.

⁴⁻⁴ Mangler i B. ⁵ B: haffde. ⁶ B: will.

⁷ Således B; A: Skaanis. ⁸ B: 1533.

- B. 21. *Hans Friiszis* skiøde paa en gaardt i Mariager till closteritt. 1535.
22. Windtne aff Mariager byething¹, att frw *Kirstine*, 1457. *Jon Wiffertz* høstrw, gaff en gaardt ²till Mariager closter ther i byen² for hindis leyerstedt. 1457.³
23. *Wiiborg capittels* breff, att the skulle øde och forderffue alle the breffue, the haffue, som kand were Mariager closter emodt. 1521. || 1521.
24. *Maren Søffrendatters* skiøde paa ett husz wdi Mariager, hun self i boer, till closteritt. 1531.
25. Windtne aff Mariager birckething, att en gaard wdi Mariager, som *Niels Schonning* i boede, hører till Mariagger closter. 1536.
26. Nogle gode mendtz dom emellum abbediszen wdi Mariagger closter och *Søffren Christenßen* i *Randers* om en eng, som⁴ bleff egiendømt till closteritt. 1536.
27. *Niels Jonßen* till *Thostedlundt* hans thienneris recognitz paa thuende pergamentzbreffue, hand haffuer anammit aff her *Jørgen Løcke* paa closters wegne, som for^{no} hans hoszbonde eller hans arffuinge skulle egien med thett⁴ første fran thennom leffuere. Anno 1583.
28. *Peder Pederßen* i *Randers* hans bekiendelszebreff⁵ paa atskillige breffue, hand haffuer anammit aff Mariager closter effther konng. matt. befalling the fattige wdi hospittallitt i *Randers* thill bedste. Daterit annis 1562 och 64. 1562-64.
- Med en kong. mattz. missiue therhøesz till her *Jørgen Lycke*, same breffue till hannem att skulle offuerandtworde. 1562.⁶
29. Her *Erich Ottßens* skiødebref till *fattige folckis* 1503.

¹ C: bircketing. ²⁻² B: i Mariaggers bye till clostere.

³ Ifølge C S. 3 manglede Brevet 1629.

⁴ Mangler i B. ⁵ B: bekiendelsze.

⁶ 1562 Aug. 8, Udtog i Kanc. Brevbøger 1561-1565 S. 171.

*gaard*¹ i *Mariager* paa en *gaard* och ett³ *boell* wdi *Nive* och ett *boell* bygdt aff en *gaard* i *Klatstrup* emod en *tønne* aall och en *tønne øritt*, hand thilforn haffde giffuit therthill. 1503. ||

Effter^{ne} breffue findis wdi ett *capsell* *signerritt*:

Wonsil herritt. 1.²

1495. C. 1. Laugheffdt aff Wonsil herritz thing paa fire gaarde wdi *How* med theris tilliggelsze och enemercke, item paa atskillige skouffsparther och³ ett stöcke skouff liggendis wed *Fladbierg*, noch paa² 3 gaarde i *Alstrup* och noggen stöcker skouff thertil liggendis, indtwordt till *Mariager closter* for frii enemercke. 1495.
1467. 2. Ett² breff om nogen felligskouff paa *How* marck skiftt *Mariager closter* och *How kircke* emellum. 1467.
1491. 3. Konning *Hanszis* dombreff, att conuent wdi *Mariager* skulle niude och beholde *Hoe kircke* och *Handlest kircke* med theris kirkegaarde. 1491.
1484. 4. Windtne⁴ aff Wonsil herritz thing, att closters fuldmechtige bød sig wdi rette emod *Pouell bonde*, om handkiende sig nogen lodt eller deell wdi thend eygendomme, closter haffde faaitt med reeb och jeffning aff *How* marck. 1484.
1489. 5. Koning *Hanszis* wnderhandling emellum⁵ bispen aff *Aarhusz* och thennom aff *Mariager closter* om friihedt och rettighedt offuer *Handlest* och *How kircker*, closter schulle beholde wndthagen subsidium och cathedratikum. 1489.
1424. 6. Koning *Erichs* dombreff paa *Bieregaardt* och møllestedt och landbogaard wdi *How* till *Nørre closter*. 1424.

¹ B: gaarde. ² Mangler i B. ³ B tilføjer: paa.

⁴ B: Winder. ⁵ B: med.

C. 7. Windtne aff Wonsil herritz thing, att sande- 1484.
mend haffde giortt rett marckeskiell emellum closterit och
Hoe marck. 1484¹. ||

8. Windtne aff Wonsild herritz thing, att *Peder bonde* 1449.
skiøtte till *Jep Anderßen* sin enemerckeskouff liggendis emel-
lum *How* och *Alstrup*. Anno 1449.

9. Thingswindtne, att *Niels Pouelßen* oplodt till *Nørre* 1411.
closter en fierding jordt, som hand haffde wdi pant wdi *Hoe*.
1411.

10. *Pouell bondes* i *How* gaffuebreff till *Mariager* 1455.
closter paa ald thend rett och rettighedt, hand haffde wdi
felligskouff westen fran *How*. 1455.

11. Thingswindtne, att *Thorszøe*, mand kalder *Thorsøe* 1421.
hug, ligger till *Søndergaardt* i *How*, som hør till *Nørre*
closter. 1421.

12. Sognewindtne aff² *Nørre closters* kirckegaardt, att 1447.
Hoe kircke och kirckegaard haffuer mere end 40 aar liggitt
till *Nørre closter* med prester att sette och frucht att op-
bere. 1447.

13. Landtzthingsdom, att *Mariager closter* nyder och 1484.
beholder sin eygendom i *Hoe* skouff och marck effther reeb-
breff och laugheffdtz indholdt. 1484.

14. *Pouell bondis* breff wdi *How*, att hand haffuer 1455.
faaitt fyldiste for thend felleskouff westen³ *How*⁴, hand
haffde skiøtt till closteritt. 1455.

15. *Pouell bondis* wederkiendelse, ingen rett eller 1468.
andeell att haffue i closters hesthaffue wed *Mariekier*⁵
neden møllen. 1468.

¹ I A er der rettet på Årstallet, så at det er blevet utydeligt;
B har 1484.

² B: at. ³ B tilføjer: weed.

⁴ B tilføjer: som.

⁵ B: Marennkierdt.

1473. C. 16.¹ Windtne aff *Hoe* sogen om *Marene*² mølle med sin møllestøffning. Anno 1473.
1488. 17. Thingswindtne, att *Handlest* kircke, *Thørsløff* kircke, *Suenstrup* kircke och *How* kircke haffuer liggitt till *Nørre closter* med theris rettighed 40 aar och mere. 1488. ||
1454. 18. Windtne aff *Glenstrup* sogen, att the 4 gaarde wdi *Sønder Wonsild* wor skiftt till *Aars capittell* for *Handlest* kircke, thisligiste att *Thørsløff* kircke, *Suenstrup* kircke³ och *Hoe* kircke med theris kirckegaarde haffue wdi 40 aar liggitt till *Nørre closter*. 1454.
1442. 19. Thingswindtne aff *Wonsil* herrit, att *Peder Hege-*
dall haffuer skiøtt till *Mariager closter* en gaard, kaldis *Biere-*
gaardt, wdi *How* sogen med landbosette, skouff och mølle-
sted. 1442.
1488. 20. Windtne aff *Mariager* birckething, att *Hoe*, *Suens-*
trup, *Thørsløff* och *Handlest* kircker althiid haffue liggitt
till *Nørre closter*. Aar 1488.
1541. 21. Thingswindtne om nogett skouffhug paa closters
skouff, kaldis *How skouff*, effther 6 siønsmendtz windtne. 1541.
1423. 22. Windtne aff *Wonsild* herritz thing, att thend ^{1/2}
fierding jord paa *How* marck, abbedt *Niels Raffn* och *Jep*
Hegedall om thrette, wor *Thord degens* rette jordt. 1423.
1434. 23. Thingswindtne, att *Bieregaardt* i *How* wor *Thord*
degens rette hoffuidtgaardt. 1434.
1342. 24. *Peder Bruns* skiødebreff till *Thord degen* paa
en gaardt och mølle wdi *How*. 1342.
1420. 25. Thingswindtne, att *Bieregaard* i *How* wor *Thord*
degens rette seedegaardt och aldrig soldt eller bortpantett.
1420.⁴

¹ B tilføjer: B. (o: sikkert: Borte). — Ifølge C S. 3 manglede Brevet ligeledes 1629.

² B: Marenn. ³ Mangler i B.

⁴ Ifølge C S. 3 manglede Brevet 1629.

- C. 26. Widisze offuer 4 breffue formeldendis om *Thord* 1422.
degens godtz wdi *How*, som er kommen till *Nørre closter*.
 1422.
27. Laugheffdt aff *Wonsil herritz thing* paa en gaard 1495.
 i *Aszens* || och en thofft liggendis till gaarden med anden
 gaardtzens eygendomme indwordt till *Mariager closter*. 1495.
28. *Peder Lyckis* till *Thierebyegaardt*¹ skifftebreff till 1510.
Mariager closter paa en gaardt i *Aszens* i *Farstrup*² sogen.
 1510.
29. *Jep Hendrickßens* i *Aszens* skiødebreff paa en 1494.
 gaardt i *Aszens* till *Mariager closter*. 1494.
- 30.³ *Jep Hendrickßens* bekiendelszebreff paa en gaard 1494.
 i *Aszens* att haffue aff *Mariager closter* hans lifstiid. 1494.
31. *Peder Lyckis* breff, att thersom thend gaard, hand 1510.
 wdlegger till closteritt i *Aszens*, icke er saa god som thend,
 hand fick i *Huornum*, tha skall hand strax wdlegge saa
 guod en gaard egien till closteritt. 1510.
32. Reebsbreff paa *Aszens skouff*. 1520. 1520.
33. Windtne aff *Wonsil herritz thing* offuer *Niels Giedtz* 1443.
 skiøde till *Nørre closter* paa *Thrinderup* och *Thrinderup*
 fang. 1443.
34. En stockneffn aff *Wonsil herritz thing*, att *Mari-* 1530.
ager closter haffuer hafft *Thrinderup* marck wlast och wkiertt
 i 40 aar⁴. 1530.
35. Thingswindne aff *Wonsil herrit*, att sandemend 1530.
 haffue giortt theris thoug paa *Thrinderup* marck. 1530.
36. Laugheffdt paa *Thrinderup* indtwordt till *Mari-* 1530.
ager closter. 1530.
37. Windtne aff *How* sogen, att en lund, kaldis *Kude-* 1466.
lund, haffuer 40 aar och mere liggitt till *Alstrup*. 1466. ||

¹ Læs: Kierebyegaardt. ² B: Falstrup. — Læs: Falslev.

³ B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 3 manglede Brevet ligeledes
 1629.

⁴ B tilføjer: och meerre.

1489. C. 38. Koning *Hanszis* befaling till bispem aff *Aarhusz* och andre gode mend att grandsche om thend laugheffdt, giortt wor paa *Kudelund*, *Aggerlund* i *Alstrup* marck¹ och *Kragelundt* i *How* marck. 1489.
1488. 39. Windtne aff Onsil herritz thing, att *Peder Baski* ey wiiste *Niels Simenßen*² paa bispens wegne till nogen laugheffd paa en gaardt i *Alstrup*. 1488.
1489. 40. Windtne aff Wonsil herritz thing, att the aff Mariager closter haffue³ giffuitt last och kiere paa thend kircke och godtz wdi *Synder Wonsildt* och paa thend gaard i *Alstrup*. 1489.
1466. 41. Sognewindtne aff Mariager kirckegaardt, att thend lundt, kalthis⁴ *Kudelundt*, ligger paa *Alstrup* marck. 1466.
1488. 42. Thingswindtne, att sandemend haffue suoritt marckeskiell (i)mell(umb)⁵ *Alstrup* marck, *Hem* och *Kiellerup* marck, før end her *Anders Binderup* gjorde sin laugheffdt paa *Kudelundt*. 1488.
1465. 43. *Eske Thorbenßen* i *Ennum* stadfestelsze paa en skouffsdeell liggendis westen op till *Alstrup* kirckewey, som *Jep Anderßen* skiotte till Ma. closter. 1465.
1489. 44. Forligelszemaall emellum bispem i⁶ *Aarhusz* och Ma. closter om 4 gaarde wdi *Synder Wonsill* och en gaard¹ i *Alstrup*, *Suenstrup* kircke och *Thønszløff* kircke, som the omthrette. 1489.
1489. 45. Windne⁷ aff Wonsil herritz thing, att *Anders Binderup* eller nogen paa hans wegne ey kraffde paa stuff eller sierkiøb, før endt sandemend gjorde skiell emellum *Hem*, *Kiellerup* och *Alstrup* marcke, wden the, ⁸ som haffde ther⁸ reebdrefft jordt. 1489.
1489. 46. Widisze offuer fem breffue och thingswindt, att

¹ Mangler i B. ² B: Simennßens. ³ B: haffde.

⁴ B: kaldes. ⁵ Således B; A: emell. ⁶ B: aff.

⁷ B: Thingsvinde. ⁸⁻⁸ B: der haffde.

Thorsløff || kircke, *Suenstrup*¹ och *How* kircker² med kirke-
gaarde och rettighedt ere komme(nn)³ till *Nørre closter*⁴
for godtz i *Sønder Wonsill*, som kom wnder *Aarhusz* stigt,
thisligiste en gaardt i *Alstrup* for abbedt *Niels Raffnns*⁵
forseelse. Widszen dateritt 1489.

C. 47. Windtne aff *Hal* herritz thing, att *Hanest*, 1488.
Suenstrup och *How* kircker haffuer i mange aar liggitt till
Nørre closter. 1488.

48. *Niels Jepßen* i *Sem* hans stadfestelsze paa en 1479.
skouffdeell till *Alstrup*, som hans fader *Jep Anderßen* i
Glenstrup skjøtte till Ma. closter. 1479.

49. Windtne aff (*Hou*⁶) sogen, att en agger i *Alstrup* 1477.
haffuer liggitt till Ma. closters gaard same stedtz wlast i
40 aar och mere. 1477.

50. En laugheffdt paa *Fielstedt* indwordt till Mar. 1455.
closter. 1455.

51. Stockeneffn, att the gaarde wdi *Fielstedt* haffuer 1513.
i lang tiid wlast och wkiertt liggitt till Ma. closter. 1513.

52. Windtne, att sandemendt haffue giortt skiell emel- 1462.
lum *Skiellerup*⁷ och *Skouffgaard* marck. 1462.

53. *Pouell bondis* i *Ho* skiødebref till M. closter paa 1467.
en skouffsdeell wed *Maren mølle*. 1467.⁸

54. *Peder Throulsens* i *Ho* stadfestelsze paa alle the 1467.
skouffskifte, hans fader gjorde med M. closter. 1467.

55. *Jep Anderßens* skiøde till M. closter paa en skouffs- 1468.
deell westen op till *Alstrup* kirckewey. 1468.

56. Thingswinde, att *Suennick*⁹ aff *Røkiel* oplodt godz 1443.
i *Skiellerup* till N.¹⁰ closter. 1443. ||

¹ B tilføjer: kiercke. ² B: kiercke. ³ Således B; A: komme.

⁴ Således B; A: closter. ⁵ Således B; A: Rauffn.

⁶ Således B; mangler i A. ⁷ B tilføjer: marck.

⁸ 1467 Novbr. 11, Afskrift i E S. 4, Danske Mag. VI. 103.

⁹ B: Sueningh. ¹⁰ B: Norre.

Thisze effter^{ne} breffue findis wdi ett capszell signerit:
Wonsil herritt. 2.¹

1477. D. 1. *Maren Thorbenszdatter* aff *Thørsløffgaard*² skiøde till Ma. closter paa en gaard wdi *Giettrup* och en skouffsdeell, kaldis *Molberg*. 1477.
1506. 2.³ Thingswindtne, att sandemendt haffuer giortt skiell emellum *Giettrup* marck och *Nørrebro*⁴ marck. 1506.
1421. 3. Thingswindtne, att *Nørrebro* och *Nørrebro* marck med møllestedt och en skouffdeell, kaldis *Mølbiery*, er *Nør closters* enemercke. 1421.
1474. 4.⁵ Forliggelszemaall om *Nørrebro* marck och *Giettrup* marck. 1474.
1440. 5. Sognewindtne, att *Nørrebro mølle* och marck haffuer althiid liggitt till *Nørre closter*. 1440.
1498. 6. Sandemendtz breff om marckeskiell emellum *Anderrup* och *Skiellerup* marck och emellum *Hoffbro* marck och *Skiellerup* marcke. 1498.
1527. 7. ⁶Konning *Frederichs I* dom emellum Mar. closter och sandemend i Wonsil herrit om en eng liggendis thill kroneng, som the thennom haffde fransuoritt, closteritt egien tilldømt. 1527.
1530. 8. Thingswindtne, att *Sønder Wonsild* marck och eng haffuer weritt reebt wdi 18 fierding jordt. 1530. ||
1527. 9. 24 mendtz windtne, att *Øgebro* haffuer weritt thorffue och skouffweye for thennom wdi Wonsil herritt wndthagen *Huornum*, och *Synder*. *Wonsildt* eyer haffue holdit thend wed macht till begge lande. Anno 1527.
1423. 10. Thingswindtne, att *Karlebygaardt* bleff skiøtt till *Nøre closter*. 1423.

¹ Mangler i B. ² B: Thørsløff.

³ B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 3 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁴ B: Norbrou. ⁵ B tilføjer: Bort. ⁶ B tilføjer: Een.

- D. 11. Reebsbreff paa *Synder Wonsild* marck. 1531. 1531.
12. Siunzbreff emellum Mar. closters kier och *Wonsild kier*. 1522.
13. Laugheffdt paa en gaardt i *Sønder Wonsild*. 1495. 1495.
14. Frw *Elsze Holgersdatters* bekiendelse, att hun haaffuer opladt thett pantt och rettighedt, hun haaffde wdi *Karlebyegaardt*. 1425.
15. Her *Woldemar Albrettßens* skiøde till *Nørre closter* paa¹ en gaardt i *Karleby*, dog thersom hand staar i pantt, schulle² closter thend selff indløse. 1412.
16. Indførszelsbreff, att *Nørre closter* er førdt wdi en gaard i *Karleby* effther riigens rett. 1425.
17. Laugheffdt paa *Karleby* och *Karlebye* fang indtwordt till *Mariager closter*. 1495.
18. Laugheffdt paa *Kattbiery* marck, *Nørrebro* och *Fielstedt* marcke indtwordt till Mar. closter. 1465.
19. Windtne aff *Hedensted* herritz thing, att ther er wdeskitt aff her *Jens Madtzens* arffuinge aff *Wiszborg* fyldiste for en gaardt || i *Huornum* i *Wonsil* herrit, som closteritt er bleffuen affwunden. 1507.
20. Landtzthingsdom, att her *Jens Madtzens* arffuinge ere plichtige att wederlegge M. closter en gaard egien for en gaardt i *Huornum*, hand thertill giffuitt haaffde och bleff closteritt affwunden. 1507.
21. Konning *Hanszis* dombreff paa en gaardt i *Huornum* *Mariager closter* tildømt. 1510.
22. Thingswindtne, att the tho deele wdi thend eng fran³ *Groffue Wette*³ och till *Munckebroe* er *Nørre closters*, och thend thredie deell till *Wlstrup*. 1414.
23. *Morthen Nielßens* aff *Lengeszholm* skiøde till 1472.

¹ B: att. ² B: schall. ³⁻³ B: Graaulette.

- Mar. closter paa en gaardt i *Sneboeg* nest østen kircken liggendis, som closteritt skall self indløse. 1472.
1475. D. 24. *Christen Huaszis* stadfestelse paa en gaardt wdi *Sneboeg*¹. 1475.
1495. 25. Laugheffdt aff *Wonsil* ²herritz thing² paa en gaard i *Sneboeg* med sin tilliggelsze indwordt till Ma. closter. 1495.
1415. 26. Thingswindtne, att *Jens Thomeßen*³ aff *Kiellerup* skiøder *Jens Pederßen* aff *Kamdrup* halff partt i en gaard i *Ebdrup* i *Sem* sogen. 1415.
1471. 27. *Niels Stißens* bekiendelsze, att hannom nøygis med thett skifte emellum *Ebdrup* och *Falszløff*. 1471.
1407. 28. Thingswindtne, att *Thure* aff *Thøring* skiøder till *Nørre closter* ald hans ⁴rett i thett⁴ godtz i *Ebdrup*, hans foreldre || haffde thertill giffuitt. Anno 1407.
1418. 29. Sandemendtz breff, att en gaard i *Ebdrup* er suoren och wunden till *Gudtz husz* i⁵ *Nørre closter*. 1418.
1421. 30. Thingswindtne, att thend gaard i *Ebdrup* er dømt fra bonden och till *Nørre closter*. 1421.
1418. 31. Thingswindtne, att *Bendt* aldrig skiøtte hans gaardt i *Ebdrup* wden till *Nør closter*, och haffuer⁶ liggitt thertill⁷ 50 aar. 1418.
1421. 32. Widisze aff ens testament, kaldis *Bendt*, therwdi giffuis till *Nørre closter* hans gaardt wdi *Ebdrup*, hand i boede. 1366. Widissen dateritt 1421.
1366. 33. *Bendt* i⁸ *Ebdrup* hans testament paa for^{ne} gaard giffuitt till *Nørre closter*. 1366.
1422. 34.⁹ Sandemendtz breff paa *Ebdrup* marck⁵. 1422.
1421. 35. Thingswindtne, att *Thomes* i *Kiellerup*, *Jes*¹⁰ *Wbbeßen* eller hans fader aldrig haffue kiertt paa *Nørre closters* gaardt i *Ebdrup* for nyligen. 1421.

¹ B tilføjer: som ehr giffuenn till Marriagers closter. Anno.

²⁻² B: herredt. ³ B: Themeþenn. ⁴⁻⁴ Mangler i B.

⁵ Mangler i B. ⁶ B: haffde. ⁷ B tilføjer: i. ⁸ B: aff.

⁹ B tilføjer: Borte. ¹⁰ B: Jenns.

D. 36. Thingswindtne, att *Taxhede* haffuer althiid 1422. liggitt till *Ebdrup* och *Sem*¹ wndthagen en eng eller tho till *Kaszebieryg* kircke för nyligen, ther er klaffuett paa. 1422.

37. *Jes*² *Wbeßens* stadfestelsze paa hans deell wdi 1444. *Ebdrup* att schulle were till *Nørre closter*. 1444.

38. Windtne, att the tho gaarde i *Ebdrup* er dømpt abden till i *N.*³ *closter*. 1425.

39. Sognewindtne, att ther ligger ett heeltt bols jord 1449. till *M. closters* gaardt i *Ebdrup*. 1449. ||

40. Thingswindtne aff *Wonsil herrit*⁴, att *Jes*² *Pou- elßen* haffuer haffdt eygendomme paa *Ebdrup* marck alle wegne till marckemode. 1430.

41. Her *Erich Ottßens* aff *Biørnholm* bekiendelsze 1472. paa tho gaarde i *Ebdrup* att haffue aff *Ma. closter* paa 3 aars thiidt. 1472.

42. Bispen aff *Wiiborg* och andre gode mendtz for- handling emellum lodtzeygerne aff *Ebdrup* om thoffte, eng och skouff⁵ och forthoff⁵. 1496.

43. Widisze offuer noggen breffue formellendis, att *Eb- drup* schal haffue liggitt thill *N.*⁶ *closter* 40 aar och mere. Widiszen daterit 1422.

44. Thingswindtne, att till ⁷thend gaardt i *Ebdrup*, 1450. Mariager closter tilhører⁷, ligger ett heeltt boell jordt. 1450.

45. Thingswindtne, huorledis 6 mend haffue skiftt *Eb- drup skouff* emellum lodtzeygerne. 1570.

46. *Anne Jensdatters* stadfestelsze paa en gaard i *Ebdrup*, hindis hoszbond *Jep Hegedall* haffde giffuitt till closterit med en thofft ther same stedtz, hun selff skiøder till closterit. 1467.

¹ B: Hemb. ² B: Jenns. ³ B: Norre. ⁴ B: herridtz ting.

⁵⁻⁵ B: fortar[?]. ⁶ B: Nørre.

⁷⁻⁷ B: Marriaggers clost. gaard i Ebdrup.

1421. D. 47. Thingswindtne, att ther icke wor skiell emelum *Ebdrup* och *Kaszbierg* marck wden thett, som wor herritzskiell. 1421.
1414. 48. Windtne, att *Kongewadtz mølle* haffuer mere end mandtz minde liggitt till *Nørre closter*. 1414.
1462. 49. Konning *Christierns I* breff giffuitt Mar. closter || paa frii birck offuer theris gaarde och godtz wdi *Glenstrup*, *Hollumgaard*, *Huszemm* marck, *Møllegaardt*, *Kongewadtz mølle* och *Karleby* wdi Wonsil herrit och *Hal* herrit. 1462.
1465. 50.¹ Noch ett same konning *Christierns* breff formelendis om birck paa for^{ne} godtz, till Mariager closter ligger². 1465.
1475. 51. *Jørgen Krumpens* aff *Skiøttrup* skiøde och gaffuebreff paa en gaard i *Falszløff* till closteritt³. 1475.
1479. 52. Laugheffdt paa en gaard i *Falszløff* med ald sin eygendomme, saa och agger och eng thertill (paa⁴) *Nordrup* marck indtwordt thill Mariager closteritt. 1479.
1479. 53. Thingswindtne, att ther icke haffuer werit kiertt paa thend eygendomme, som ligger till *Falszløff*, før Mariager⁵ thend fick wdi were. 1479.
1559. 54. Sandemendtz breff om skiell emellum *Ballegaardt*, *Falszløff* och *Aszens* marcke. 1559.
1473. 55. Her *Claus Rønnous* skiøde till Mariager closter paa en gaard i *Fanggielde*. 1473.
1530. 56. Sandemendtz breff paa *Kynderup* wdi Wonsil herrit. 1530.
1529. 57. Siunzbreff paa *Kielstrup søe*, thagen paa Ma. closters wegne. Anno 1529.
1499. 58. Laugheffdt paa en gaardt, kaldis *Westergaardt*,

¹ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 3 manglede Brevet ligeledes 1629.

² B: ligendis. ³ B: Mar. closter.

⁴ Således B; mangler i A. ⁵ B tilføjer: closter.

och en gaardt i *Stouffmosze*¹ med ald theris tilliggelsze indtword till M. closter. 1499.

D. 59. *Gyde Laugeszdatters*² skiøde till Ma. closter 1498. paa en fierding jordt offuer ald *Høbebeck* marck østen *Hoffbro*. 1498. ||

60. *Tholff*³ eyers breff paa *Hyball skouff* och *Haffning*. 1553.

61. Grandschning om skiell wed *Dockedall* och *Eigens*. 1542. 1542.

62. *Jesz*⁴ *Jenßens* bekiendelszebreff, att hand haffuer ingen deell eller rettighed paa nogen the aasteder⁵, same breff om formelder paa *Skiellerup* fang. 1533.

⁶Efftersch^{ue} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Hal herritt. 1.

E. 1.⁷ *Laugheffdt* paa *Mariaggers* closters godtz wdi Hal herritt wed sitt naffn neffndt, som er indword till closteritt⁸. 1519.

2.⁹ Her *Erich Ottßens* till *Skiern* hans fundatz paa en capell, altar och meszer att opholdis wdi Ma. closter, och haffuer thertill giffuitt en gaardt i *Grendsten* i *Medelsom* herritt, 1 gaard i *Wdby* i *Roxø*, 2 gaarde i *Thostrup* i Hal herrit, 1 gaardt i *Aszferi*, 1 gaardt i *Fardrup* wdi same herritt, en gaardt i *Offuenschouff* i *Gislum* herrit, en gaardt i *Wore*, en gaard¹⁰ i *Bode*¹⁰ och en gaard i *Ørstedt* i *Roxøe*. 1575 [!]¹¹.

¹ B: *Schouffmoessze*. ² B: *Lauridtzdaters*.

³ Mangler i B. ⁴ B: *Jenns*. ⁵ B: *steder*.

⁶ B indskyder: *Duusze*. ⁷ B tilføjer: *Borte*. ⁸ B: *Maa. closter*.

⁹ B tilføjer: *Borte*. — Ifølge C S. 3 manglede Brevet ligesledes 1629.

¹⁰⁻¹⁰ B: *ibid*.

¹¹ Året 1575, som selvfølgelig er urigtigt, er i Danske Mag. VI. 104 rettet til 1475, men uden nogen Antydning af, at det er en Rettelse, og øjensynlig kun ifølge en Gisning.

1452. E. 3. *Olluff Poszehorns* stadfestning paa $\frac{1}{2}$ fierding jord i *Aszferii*, || *Grisz Pouelßen* skiøtte till *Glenstrup closter*, thisligiste hans egitt skiøde paa en anden $\frac{1}{2}$ fierding jord same stedtz. 1452.
1450. 4. Windtne, att ther gaffs skyld aff thend $\frac{1}{2}$ (fiering¹) jordt, *Grisz Poue(U)ßen(n)*² ³i *Aszferii*³ gaff til *Glenstrup*. 1450.
1480. 5. Thingswindtne, att *Suend Boe* och ⁴*Inge Thytt*⁴ hans høstrw bygde først *Glenstrup closter*. Anno 1480.
1453. 6. Sognewindtne aff *Glenstrup*, att the aff *Karleby* haffuer giffuitt ald sognerente⁵ och anden rettighedt till kircken och presten aff *Glenstrup*. 1453.
1466. 7. Laugheffdt paa *Glenstrup* och *Husum* marck till Ma. closter indwordt. 1466.
1466. 8. Landtzthingsdom offuer en laugheffdt paa *Glenstrup* och *Husum* marcke till M. closter indtvordt. 1466.
1466. 9. Windtne aff *Glenstrup* birckething, att *Glenstrup* och *Husum* marcke aff arrildtz thiid haffue liggitt till *Nør. closter*. Anno 1466.
1463. 10. *Madtz Jepßens* skiøde aff *Giettrup* till Ma. closter paa, huis fiskerii hand haffde for *Giettrup* och *Aendrup* lande i *Glenstrup*. 1463.
1473. 11. Laugheffdt paa *Møllegaardt* och *Hollumgaardt* indwordt till Mar. closter. 1473.
1467. 12. *Niels Anderßens* bekiendelsze sig ingen rett eller rettighedt att haffue i *Skorstrup* i *Hollumgaardtz* marck. 1467. ||
1467. 13. Windtne aff *Glenstrup* birckething, att *Skorstrup* haffuer liggitt till *Nøre closter* och Ma. closter wdi 80 aar wlast och wkiertt till 7 eller 8 aar tilforn, 2 mend i *Biereby* gaff ther last oppaa. 1467.

¹ Således B; mangler i A. ² Således B; A: Poueßen.

³⁻³ Mangler i B. ⁴⁻⁴ B: Inger Thitt. ⁵ B tilføjer: thiende.

E. 14. *Gerthrud Nielsdatters i Aszferii bekiendelse* 1467.
ingen rett eller rettighed att haffue wdi *Skorstrup* i *Hollumgaardtz* marck. 1467.

15. *Clemendtz Jenßens wederkiendelse* i *Aszferi* 1467.
ingen deell eller rettighed att haffue wdi for^{ne} *Skorstrup* i *Hollumgaardtz* marck. 1467.¹

16. *Simen Thorbenßen och Niels Thorbenßens* wdi 1467.
Aszferi wederkiendelse ingen deell eller rett² att haffue wdi for^{ne} *Skorstrup*. 1467.

17. Thingswindtne paa en eng emellum *Munkebro* 1452.
och *Munkestage* i *Holme*, att thend³ hører thill *the helige thre Marer*⁴ i *Glenstrup*. 1452.

18. Thingswindtne, att tholff friiborne mend haffue 1421.
wunditt, thett westen fran *Munkebro* och till *Synder Wonsild* eng er *Nør closters* rette eng till *Hollumgaardt*. 1421.

19. Sognewindne, att *Thørsløff* kircke och kirckens 1447.
gaardt haffuer werit 60 aar till *Nør closter*. 1447. ||

20. *Peder bondis* breff i *Asferi*, att hand kiender sig 1459.
ingen deell eller rett⁵ att haffue i *Skorstrup* paa *Hollumgaardtz* marck. 1459.

21. *Iffuer Perßens* i *Sneboeg* wederkiendelse i lige 1468.
meening⁶ om for^{ne6} *Skorstrup*. 1468.

22. *Peder bondis* i *Asferi* skiøde till closteritt paa 1448.
Skorstrup i *Hollumgaardtz* marck och øxehug i closters skouff. 1448.

23. *Michell Nielßens* och hans høstruis breff ingen 1469.
rett att haffue i for^{ne} *Skorstrup*. 1469.

24. Laugheffd paa *Skorstrup* i *Hollumgaardtz* marck 1459.
indwordt till Ma. closter. 1459.

25. Landtthingsdom paa tho laugheffder, som Ma. 1467.

¹ Mangler i B. ² B: rettighed. ³ B: hannd.

⁴ B: Marrier. ⁵ B: retighed. ⁶⁻⁶ B: och.

- closter lod giøre paa *Skorstrup* och en gaardt i *Thørszløff*. 1467.
1459. E. 26. Thingswindtne, att *Skorstrup* med¹ ald sin tilliggelsze wor aldrig i bønderwere, och ey skatt theraff er gangitt i 63 aar. Anno 1459.
1412. 27. Laugheffdtzbreff² paa *Thørszløff mølle* och mølledam till Mar. closter indwordt. 1412.
1458. 28.³ Laugheffdt paa *Wingigaardtz* marck i *Thørszløff* i Hal herrit. 1458.
1513. 29.³ Sognewindne om thend agger, *Niels Bøg* wilde haffdt⁴ fran || en encke i *Thørszløff*, att haffue liggitt till hindis gaard i⁵ 60⁶ aar wlast. 1513.
1410. 30. Thingswindtne, tho gaarde wdi *Hanest* sogen wdi 54 aar att haffue liggitt till *Nørre closter*. 1410.
1527. 31. Thingswinde, att nogen byer, som wdi breffuitt benefnis, att haffue hafft theris wandring och ferszell offuer *Øgebro*. Anno 1527.
1521. 32. Forligelszebreff⁷ emellum bønder i *Thrw* och *Mariager* closter om nogen grund och eygendomme thennum ther same stedtz skiffdt och maglaugd emellum. 1521.
1519. 33. Thingswindtne, att sandemend haffuer giortt marckeskiell wid *Terpitt mosze* op till *Biereby* thingwey. 1519.
1461. 34. Laugheffdt forkyndt till landtzthing paa *Ringemølle* och paa *Terp* marck. Anno 1461.
1403. 35. Thingswindtne aff *Omer* syszell thing paa halffparthen aff⁸ *Koustedt* och *Koustedt mølle*. Anno 1403.
1526. 36. Thingswindtne, att thend thofft, som er indgierdt till Mar. closters gaard' wdi *Thued*, haffuer liggitt thertill i langsommelig thiid. 1526.

¹ B: och. ² B: Laugheuffd.

³ B tilføjer: Borte. — Ifølge C. S. 4 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁴ B: haffue. ⁵ Mangler i B.

⁶ C: 50. ⁷ B: Forligelszmaallsbreff. ⁸ B: vdi.

- E. 37. En forhandling emellum Mar. closter och then- 1506.
num aff *Thrw* om nogen eygendomme paa *Thrw* marck.
1506.
38. *Anders Jepsens* skiøde paa tho stycker jordt i 1500.
Thrw marck affhendt till closteritt¹. 1500.||
39. Siunsbreff paa en thofft till *Thuedtzgaardt* ind- 1526.
gierdt. 1526.
40. Windtne aff Mariager birckething, att *Søemund*, 1456.
som ligger wed *Thrw* och wor gierdt, att ther ²aldrig haffuer
weritt ført² bygge paa. 1456.
41. *Jens Kannes* skiødebreff³ till Ma. closter paa 1 1459.
hans gaardt i *Gasum*. Anno 1459.
42. Siunsbreff paa en agger liggendis paa *Gasum* 1522.
marck, kaldis *Ays* agger. 1522.
43. *Niels Tißens* skifftebreff paa tho thoffter i *Gasum* 1439.
closteritt⁴ tilskift. 1439.
44. Thingswindne, att *Lundall* hoesz *Nørre closter* 1427.
marck och *Dalgaardt* och the⁵ gaarde wdi *Gasum* haffuer
althiid wdi rolig⁶ heffdt fuldt N.⁷ closter. 1427.
45. *Matthis Pederßens* breff, att hand kiender sig 1458.
ingen rett⁸ att haffue i *Kartrup* marck, som the 3 *Marier*
tilhører. 1458.
46. Laugheffdt paa thend øster gaardt i *Karthrup*⁹ 1467.
och halff *Kartrup* marck och ett boell liggendis westen op
till for^{ne} gaardt. 1467.
47. *Eloff Posehorns* skiøde till Mar. closter paa en 1453.
gaardt och ett boell i *Kartrup* i *Asferi* sogen. 1453.
48. *Madtz bondes* i *Asferi* bekiendelsze ingen lodt 1468.
eller deel || att haffue i *Skortrup* i *Hollumgaardtz* marck.
1468.

¹ B: Marriagers closter. ²⁻² B: haffuer aldrig før verredt.

³ B: skiøde. ⁴ B: Marriaggers closter. ⁵ B tilføjer: 2.

⁶ B: vligh. ⁷ B: Nørre. ⁸ B: rettighed. ⁹ B: Ketrup.

1447. E. 49. *Peder Saabs* skiøde till *Eloff Posehorn* paa en gaardt wdi *Kartrup*, kaldis thend store gaardt, och ett boell same stedtz. 1447.
1451. 50. *Madtz Perßens* i *Asfferi* med andre flere theris bekiendelsze ingen rettighedt att haffue i *Kartrup*. 1451.
1469. 51. Landtzthingsdom, att en gaardt i *Asfferi* schall were frii for skursneffn och ey att hindris med leding eller bondeskatt. Anno 1469.
1505. 52. Bisp *Niels Claußens* aff *Aarhusz* och flere gode mendtz dom paa en deell aff en agger i *Asfferi* marck closteritt tildømt. 1505.
1501. 53. Laugheffdt paa thend gaardt i *Asfferi*, *Niels Es(ch)erßen(n)*¹ i boer, som hand selff haffde giortt. 1501.
1467. 54. *Madtz Pederßens* i *Asfferii* stadfestelsze paa $\frac{1}{2}$ fierding jord paa *Asfferii* marck, som hans fader gaff till *Glenstrup* kircke. 1467.
1491. 55. *Lasz Michelßens* breff i *Asfferii* kiendendis sig ingen dell att haffue i thend thofft, som ligger till Mar. closters gaardt nest westen wed ki(e)rcke(nn)². 1491.
1474. 56. Thingswindtne om forligelszemaall gangitt emelum Mar. closter och thennum aff *Asfferii* om en forthaa³ same stedtz. 1474.||
1454. 57. Sognewindtne aff *Asfferi* sogen, att *Niels Knudtzen* gaff en thofft thill Mar. closter. 1454.
1484. 58. Sognewinde, att en agger liggendis paa *Lesz* agger wdi *Asfferii* marck haffuer liggitt till en closters gaardt same stedtz i 40 (aar⁴). Anno 1484.
1467. 59. Bispens aff *Wiiborg* och flere gode mendtz dom paa en gaard i *Asfferi* Mar. closter tildømt. 1467.
1426. 60. *Maren Jonsdatters* aff *Høring* bekiendelsze, att

¹ Således B; A: Eskerßens. ² Således B; A: kircke.

³ B tilføjer: der. ⁴ Således B; mangler i A.

hun haffuer sold till *Nørre closter* ald hindis rettighed wdi *Karstrup* och i *Asfferi*. Anno 1426.

E. 61. *Throffuels Eloffßens* stadfestelsze paa 1 halff 1467. fierding jordt paa *Asfferi* marck, som hans fader skiøtte thill Mar. closter. 1467.

62. *Niels Jenßens* stadfestelsze paa thend $\frac{1}{2}$ fierding 1467. jordt, som *Grisz Pouelßen* i *Asfferi* gaff till *Glenstrup*. 1467.

63. *Otthe Nielßens* aff *Biørnholm*, ¹*Erich Ottßens* 1458. med² andre flere theris tilladelszebreff paa en gaard wdi *Aszferi*, som frw *Elsze Holgersdatter* haffuer giffuitt till Mar. closter. 1458.

64. Widisze aff *Wiiborg* raadhusz belangendis³ en 1467. ⁴gode mendtz⁴ dom och 2 andre breffue om⁵ en gaard wdi *Asfferi*, som sandemend suore till bondejord fran closteritt. Widissen daterit 1467. ||

65. Windtne⁶ aff Mariagers bircke, att *Maren Peders* 1467. haffuer stadfest thend $\frac{1}{2}$ fierding jord ⁷i *Asfferi*⁷, som hindis fader gaff for sitt leyerstedt thill *Glenstrup* kircke. 1467.

66. En⁸ wdisze offuer ett skiøde paa en gaardt i 1515. *Asfferi*, som *Elline Pedersdatter* skiøtte her *Otthe Nielßen* aff *Biørnholm*. Anno 1515.

67. Biscop *Niels Glob*s dom paa en eng paa *Asfferi* 1494. marck dømt till Mar. closter. 1494.

68. *Jes*⁹ *Kannes* recognitz paa en gaard i *Asfferi* 1456. . och ett øde boell i *Langv* i *Medelsom* herrit att haffue wdi lye¹⁰ sin¹¹ lifsthiid aff her *Otthe Nielßen* aff *Biørnholm*. 1456.

69.¹² Laugheffdt paa 4 gaarde wdi *Asfferi* indwordt 1494. till closteritt. Anno 1494.

¹ B tilføjer: med. ² B: och. ³ B: indhollandis.

⁴⁻⁴ B: goed mands. ⁵ B: belangendis. ⁶ B: Thinnsgzvinde.

⁷⁻⁷ Mangler i B. ⁸ Mangler i B. ⁹ B: Jenns.

¹⁰ B: lønn. ¹¹ B: vdi hans. ¹² B tilføjer: Borte.

1469. E. 70. Sognewindne, att thend thofft, *Michell Jenßen* i *Asfferi* haffuer paathrettet, haffuer liggitt till Mar. closter i mange aar. 1469.
1425. 71. Windtne aff *Omer* syszell bygdething, abbett i *Nørre closter* haffuer thagitt, att ther sidder the paa tho gaarde i *Kollestedt* och *Asfferi*, som giører till konning fuld redtzell for bondegodtz. Anno 1425.
1505. 72. Thingswindtne aff Hal herritz thing, att thend agger, som ligger paa *Asfferi* marck omsuoritt, haffuer liggitt till Mar. closters godtz i 40 aar. 1505.||
1478. 73. Konning *Christierns* forbiudelszebreff, att the aff *Alstrup* och *Asfferi* icke schulle befatte thennom med Mar. closters jordt, før end the thend haffue¹ indeeltt med lougen. 1478.
1503. 74. Siunsbreff, att thend jordt, closteritt gaff kiere paa i *Asfferi*², hører *Niels Eskildßen* till. 1503.
1521. 75. Siunsmendtz breff om³ en agger paa⁴ *Asfferi* marck liggendis till Mar. closter. 1521.
1473. 76. *Matthis Perßens* skiøde⁵ paa en gaard wdi *Asfferi* till Mariager closter. 1473.
1466. 77. Frw *Ingeborg* och hindis hoszbondes bekiendelse paa en gaard i *Thwed* och 1 boll i *Skalmpstrup* att haffue aff closterit (d)er(i)s⁶ liffstiid. 1466.
1490. 78. Stockeneffn, att *Suend Bo* och *Inge Thott* bygde først *Glenstrup closter*. 1490.
1518. 79. Ett breff paa tho agger i *Therp*, *Per Michelßen* wdlagde till closter. 1518.
1476. 80. *Anders Binderups* breff, att the breffue, hand haffde paa 3 gaarde i *Huidsteen*, schulle icke komme closterit til skade. 1476.

¹ B: haffde. ² B tilføjer: marck. ³ B: paa.

⁴ B: i. ⁵ B: skiødebreff.

⁶ Således B; A: thers.

¹Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Hald herritt. 2.

- F. 1. *Maren Lauritzdatters* breff paa tho gaarde 1482.
och en skouff, kaldis *Hyball*, i *Haistrup* i *Spentrup*²
sogen. 1482.
2. Windne paa en thofft i *Haistrup*. 1507. 1507.
3. Sognewindne om marckeschiell giortt emellum *Has-* 1519.
trup marck och *Asfferii* marck och emellum *Haistrup* marck
och *H(u)i(d)ste(en)*³ marck. 1519. ||
4. *Johan Porsz* och hans høstruis skiøde till *Maria*. 1466.
closter paa en gaardt i *Spentrup*. 1466.
5. *Thygge Jenßen* aff *Dalszgaardt* mageskifte till 1486.
Mariager closter paa en gaardt i *Spentrup*, kaldis *Abil-*
gaardt. 1486.⁴
6. Frw *Ingeborg Johan Porszis* skiøde till *Mar. clo-* 1464.
ster paa en gaard i *Spentrup*. 1464.
7. Thingswindne paa en thofft i *Enom* liggendis wed 1572.
becken, att thend⁵ haffuer fuld till *Ma. closter* med selffeyer
och laugheffdt. 1572.
8. Thingswindtne, hurledis lodning gick paa *Enum* 1521.
marck. 1521.
9. En widisze aff ett skiødebref, therwdinden frw *Anne* 1456.
Suenningsdatter afhender ald *Niels Palleßens* godtz wdi
Alum sogen och en gaardt i *Hald*. Widissen daterit 1456.
10. Sandemendtz breff om skiell emellum *Skalmstrup* 1548.
marck och *Thued* marck. 1548.
11. Sognewindtne, att *Priorlycke* haffuer liggitt wlast 1493.

¹ B indskyder: Disze. ² B: Spentrup.

³ Således B; A: Hinstedt.

⁴ Klosters Genbrev findes i Orig. i Danske Selsk. Membr. 1486
Apr. 2; det fremgår dog deraf, at Klosteret ganske vist får en Gård
i Spentrup, men at Abildgård er Navnet på den Gård, Tyge Jenssøn
får igen (i Vive, Hindsted H.).

⁵ B: hannd.

- och wkiertt mere end 40 aar till *Skalmstrup*, och the enge, som ligge thernedenfore till *Rødaae*, att haffue weritt frii fellig till *Skalmstrup* och *Thued* och theris frii feegang 1493.
1499. F. 12. Sandemendtzbreff om marckeschiell paa *Synder Skalmstrup* marck. 1499. ||
1494. 13. Bispen aff *Wiiborg* och bispen aff *Aarhusz* och andre gode mendtz breff, therwdinden machteloosz dømmiss ett sandemendtzthoug giortt emellum *Indrup* och *Skalmstrup* marcke i Hald herritt, saa och ett andett sandemendtzthoug wdi *Wonsil* herrit om¹ *Ebdrup* i *Sem* sogn. 1494.
1450. 14. Thingswindtne paa nogen eyendomme, kaldis *Priorlycke*, wdi *Thued* sogn och *Skalmstrup*, huilckitt wlastett haffuer fuldt closteritt i 40 aar, och om the enge neden for *Røddeaa*. Anno 1450.
1556. 15. Herritzthingsdom emellum her *Jørgen Lycke* paa closters wegne o(ch)² *Jesper Munck* thill *Hungsstrup* om feegang, forthaa, wdreffit och fellitz enge till *Røddeaa*. 1556.
1512. 16. Landtzthingsdom, att Mariager closters thiennere wdi *Skalmstrup* schulle nyde theris forthaa och feegang effther theris laugheffdt. 1512.
1571. 17. Landtzthingsdom emellum her *Jørgen Lycke* paa closters wegne och *Axell Jull* paa *Jesper Muncks* børns wegne, och tildømmiss *Axell Jull* nogen eyendomme emellum *Thued* och *Skalmstrup* liggendis. 1571.
1517. 18. Thingswindne, att 12 eyer haffue wdsuoritt forthaa fran *Skalmstrup* bye och till *Røddeaa* och fran. 1517.
1512. 19. Sandemendtzbreff emellum *Synder* och *Nørre Skalmstrup* skouff. 1512. ||
1494. 20. Laugheffdt paa 3 gaarde i *Nørre Skalmstrup* med mere godtz, eyendomme och enemerce i *Nørre* och *Synder*

¹ B: i. ² Således B; A: om.

Skalmstrup, Priorlycke, item en gaard i *Thuedt* och *Hiem-løcke* indwordt till Mar. closter. 1494.¹

F. 21. Riigens stadfestelse paa for^{ne} laugheffdt. 1495. 1495.

22. Fem breffue och thingswindtne tillsamen bunden, 1581. anrørendis thrette emellum her *Jørgen Lycke* och *Jacob Seefeldt* for nogen *Jacob Seefeldt* thienner, her *Jørgen* haffde² ladett fordeelle, for ³att the haffue³ dreffuitt theris fee egiennum closters enemercke wed *Nørre Skalmstrup*, huilke ere till landtzing⁴ egien funden aff deelle. 1581.

23. *Bord Jenßens* bekiendelse giffuitt Mar. closter, 1452. att hand och frw *Kirstine* aff *Skierne* haffuer anammit 50 marck lb. for thett godtz i *Huidsteen*. 1452.

24. Ett windtne, att ther er giortt endelig contract 1450. emellum frw *Kirstine Bordt Jenßens*⁵ och Mar. closter om 3 gaarde i *Huidsteen*. 1450.

25. Windtne, att Mar. closters fuldmechtige haffde 1456. giortt løszkynding till⁶ *Hal herritz* thing paa 3 gaarde wdi *Huidsteen*, frw *Kierstine* gaff till closterit. 1456.

26. *Peder Morthenßens* skiøde till *Madtz Nielsen* 1403. aff *Beg* paa en gaard i *Huidsteen*. 1403.

27. *Offe Thageßens* skiøde paa 3 gaarde i *Huidsteen* skiøtt thill closteritt. 1454.|| 1454.

28. Ett windniszbyrdt, huorledis till er gangett med 1450. thend opladelse och handell emellum *Bordt Jenßen* och hans høstrw offuer 3 gaarde i *Huidsteen*, som er kommen thill Mar. closter. 1450.

29. Thingswindtne, att the 3 gaarde wdi *Huidsteen* 1453. wor her *Abraham* wdlagdt for en søsterdeell till frw *Kirstine* paa *Skierne*⁷. 1453.

30. En widisze offuer ett breff, att frw *Kirstine* haffuer 1454.

¹ Ifølge C S. 4 manglede Brevet 1629. ² B: haffuer.

³⁻³ B: di haffde ladet. ⁴ B: herridztinng.

⁵ B: Jennsis. ⁶ B: paa. ⁷ B: Skierre.

- sold en gaardt thil Mar. closter, kaldis *Huidsteen*, dog att closterit schulle thend indløse, och kiøpte closteritt aff for^{ne} frw *Kirstine Øster Wellinggaardt*. 1454.
1451. F. 31. Forhandling giortt emellum *Offe Thageßen* aff *Wingegaardt* och *Jes¹ Gregerßen* fogitt paa *Thordrup* om nogen breffue, saa och 3 gaarde i *Huidsteen*. 1451.
1450. 32. Frw *Kirstine Jensdatter*, her *Henning Podebuschis* efftherleffuersche, skiøde paa 3 gaarde i *Huidsteen* till closteritt, dog att closteritt thennum selff (skulle²) indløse. 1450.
1454. 33. *Bordt Jenßens* forpflichtelse att wille føre til stede till Mar. closter hoffuidbreffuitt paa thend søsterlodt, frw *Kirstine* tilkom wdi *Skierne*, och the 3 gaarde i *Huidsteen*. 1454.
1456. 34. Bispen aff *Riibe* med flere gode mendtz dom, att *Jes³ Gregerßen* schulle afstaa the 3 gaarde i *Huidsteen*, frw *Kirstine* hafde giffuitt till closter, naar the thennum⁴ wille indløse. 1456. ||
1509. 35. Thingswindtne, att *Mariager* closters gaarde⁵ wdi *Huidsteen*, *Søffren Nielßen* i boede, haffuer staait paa closters rette grundt wlast mere end 40 aar. 1509.
1360. 36. *Jens Mogenßens* skiøde till *Niels Krusze* paa ald hans godtz wdi *Huidsteen*. 1360.

⁶Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Hald herritt. 3.

1349. G. 1. Abbedt *Thomeszes* i *Glenstrup* skiøde till *Thord degen* paa *Rolstedt mølle* for nogett andett⁷ godtz wdi *Hang*; item skiøder *Peder Hegedall* ochsaa hannum hans eygendomme i *Huszom marck*. 1349.

¹ B: Jenns. ² Således B; mangler i A. ³ B: Jens.

⁴ B: denn. ⁵ B: gaard. ⁶ B indskyder: Diisze.

⁷ Mangler i B.

- G. 2. Windtne paa *T(e)rp*¹ marck hoesz *Rolstedt* 1461.
wad i Hal herrit. 1461. ||
3. *Michell Stackis* i *Rolstedt* gaffuebreff paa en eng 1455.
 liggendis wed *Ryggelwadtz mølledam* till ²Mar. closter².
 1455.
4. *Jep Nielßens* i *Blegwadt* skiøde till Mariager clo- 1456.
 ster paa en eng liggendis wed *Ryggelwadtz mølledam*.
 1456.
5. Thingswindtne, att sandemend haffue giortt thoug 1454.
 och suoritt thend indgraffuen eng liggendis westen wed
Ryggelwadtz mølle att schulle ligge till Ma. closter till euig
 thiid. 1454.
6. *Michell Nielßens* skiøde paa ett stycke jordt lig- 1458.
 gendis wed *Ryggel mølledam*³ till Maria. closter. 1458.
7. Siunsbreff aff Hald herritz thing, att *Priorlycke* 1511.
 och skouff er forderffuitt och⁴ quistebidt, och *Las Munckis*
 queg wor theregiennum dreffuitt. 1511.
8. *Niels Hegedalls* skiøde paa en gaard och boell 1410.
 wdi *Huilcken*⁵ wdi *Suenstrup* sogen i Hal herrit. 1410.
9. Sandemendtz breff paa *Buszenbiery* marckeschiell 1496.
 wdi Hal herrit.⁶ Anno 1496.
10. Thingswindne aff *Galthen* herrit, huorledis sande- 1496.
 mend wdi Hal herrit haffue giortt thoug och skiell wed
Busenbiery. 1496. ||
11. *Kirstine Kieldtzdatters* skiøde till Mar. closter 1453.
 paa en gaardt wdi *Karleby* i *Krogsbeck* sogen. 1453.
12. *Wlrich Sandbierys* aff *Quelstrup* skiøde till Mar. 1472.
 closter paa en gaardt i Hal herrit wdi *Fardrup* och ett boell
 i *Liungbye* wdi *Molsz* herrit. 1472.
13. *Lasz Mogenßens* aff *Thielle* bekiendelsze paa 4 1482.

¹ Således B; A: Torp. ²⁻² B: closteret.

³ B: mølledall. ⁴ Mangler i B. ⁵ B: Hillckenn.

⁶ B tilføjer: Findes hoes *Galtenn* herredtz breff.

- gaarde i *Fardrup*, en wdi *Fordall*, tho wdi *Hamerschow* och en i *Morsz*, kaldis *Hundrup*, att haffue aff closteritt hans lifsthiid. 1482.
1456. G. 14. *Niels Anderßens* wdi *Thued* hans¹ breff paa en gaardt wdi *Kierby* skøtt till closteritt. 1456.
1460. 15. Thingswindtne, att thend eng, som kaldis *Grøndi*, haffuer liggitt till *Kiellerup* wdi 30 aar och meer. 1460.
1460. 16. Thingswindne, att *Jep Hegedall* och hans forældre haffue hafft theris deell wdi *Randrup* och *Randrup* marck wlast i 30 aar. 1460.
1460. 17. Laugheffdt paa *Randrup* indtwordt till Mariagger closter. Anno 1460.
1460. 18. *Jep Hegedals* skiødebreff² paa en gaard wdi *Randrup* och thrediedeell wdi³ ett boell i *Nødenesz* skiøtt till closteritt. 1460. ||
1404. 19. Frw ⁴*Ellin Buggisdatters*⁴ skiøde till *Madtz Nielßen* paa en gaard i *Hastrup*⁵. 1404.
1396. 20. Thingswinde, att her *Madtz* i *Winge*⁶ oplod sin rett⁷ i *Hastrup* til *Madz Nielßen*. 1396.
1396. 21. *Hans Kruszis* och hans brødris stadfestelsze paa godtz i *Hastrup*, theris syster till hiemferdt wor medgiffuen. 1396.
1452. 22. Skifftebreff, att *Hastrupgaardt* fald *Iffuer Blick* (till⁸). 1452.
1482. 23. Thingswinde, att frw *Maren* i *Jersum* skiøtte 2 gaarde i *Hastrup* til closterit. 1482.
1519. 24. Sandemendtz breff emellum *Huidsteen*, *Hastrup* och *Asfferi* marcke. 1519.

¹ Mangler i B. ² B: skiøde. ³ B: aff.

^{4,4} B: Elsze Buggensdoters. ⁵ B: Ostrup.

⁶ B: Winnde. ⁷ B: part.

⁸ Således B; mangler i A.

¹Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Gierløff herritt.

H. 1.² Her *Anders Bildis* till *Søeholm* mageskifte- 1552.
breff³ giortt med Mar. closter, och haffuer hand wdlaugdt
en gaardt till closterit i *Dalby øffre*, en gaardt och ett
boell wdi *Windstrup*. Anno 1552.

2. Laugheffdt paa en gaardt wdi *Wdby øffre*, tho 1515.
gaarde i *Ragbye*, tho gaarde wdi *Thørsløff*, en gaard i
Gierløff, 4 gaarde i *Kierbye*, 1 gaard i *Kaszbierg* och tho
boell wdi *Nødenesz* liggendis, indtwordt till Mari. closter.
1515.

3. *Bugge* i *Offuergaardt*⁴ och hans høstruis skiøde 1467.
till Ma. closter paa en gaardt i *Kaszbierg* och en thofft
same stedtz, for att the theris lifsthiid schulle beholde en
gaardt och jordt i *Mariagger*. 1467.

4. *Berthell Jenßens*⁵ skiøde till Ma. closter paa en 1517.
gaard wdi *Ensløff*. 1517.||

5. *Albrett Skiells* breff paa tho gaarde closteritt til- 1560.
skiftt, thend enc wdi *Gierloff* herrit och bye, thend anden
wdi *Nørehal* herrit wdi *Asfferi*. 1560.

6.⁶ Laugheffdt paa fem støcker eng liggendis offuen 1482.
for *Thorsz møtle* ⁷wdi *Gierloff* herrit⁷. 1482.

7.⁸ Widisze aff ett⁹ skifttebreff om en gaard wdi *Als-* 1453.
trup, closteritt schulle haffue aff her ¹⁰*Erich Nielßen*¹⁰
for en gaardt i *Gierloff* herrit. Anno 1453.

8. *Jørgen Krumpens* skiøde till Mar. closter paa en 1469.
ferding jordt paa *Gierloff* marck med tho thoffther same
stedtz. 1469.

¹ B indskyder: Disze.

² B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 4 manglede Brevet ligeledes 1629.

³ B: mageschifte. ⁴ B: Lurgaard. ⁵ B: Jennses.

⁶ B tilføjer: 2 signeter findes, och 6 er fra.

⁷⁻⁷ Mangler i B. ⁸ B tilføjer: Signetet fra.

⁹ Mangler i B. ¹⁰⁻¹⁰ B: *Niels Erickßenn*.

1530. H. 9. Siunsbreff paa en bothoffte i *Hoborg*, som her *Offue Lunge* sig¹ wedkiendte. 1530.
1530. 10. Maalsbreff paa *Hoborgs* marck, och att bye och marck bleff suoren wnder reeb och¹ huer till sin lodt. 1530.
1471. 11. Frw¹ *Elsze Pedersdatter* aff *Meelgaardt* skiøde till Mar. closter paa en gaardt wdi *Roggebye*. 1471.
1478. 12. Breff paa en gaardt wdi *Rogby*, som frw *Elsze Pedersdatter* och *Axell Jepßen* hindis søn gaff² till Mar. closter. 1478.
1424. 13. Laugheffdt, att *Nørre closter* haffde friihedt³ att sette ollegaarde fraa ⁴*Steenwadt slaa*⁴ och till fiorden. 1424.
1500. 14. Windtne aff *Aalum* sogen om ett stycke skouff paa || *Suenning* marck att were Mar. closters frii enemercke. 1500.
1503. 15. Thingswindtne, att siunsmend haffuer wundett, att thend agger, som ligger paa *Asfferi* marck, haffuer werit brugt till Mar. closters gaardt i 30 aar. 1503.
1462. 16. *Anders Jepßens* breff paa en gaard wdi *Wdby* skiftt till closteritt. Anno 1462.
1458. 17. *Jens Kannes* stadfestelsze paa en gaardt i *Kiereby*, hans broder *Jes*⁵ *Anderßen* gaff till Ma. closter wdi hans testament. Anno 1458.
1476. 18. *Anders Binderup* till *Huidsteen* skiftthebref till Ma. closter paa tho gaarde i *Kiereby* i Gierloff herrit och 1 gaardt wdi *Kortrup* wdi *Hal* herrit. 1476.
1424. 19. Thingswindtne, att *Jon Nielßen* och *Aw*⁶ *Lille* skiøtte till *N.*⁷ *closter* tho deelle wdi ett boell wdi *Nødenesz*. 1424.
1515. 20. Sandemendtzbreff paa godtz wdi *Nødenesz*. 1515.
1412. 21. *Jon Nielßens* breff (aff⁸) *Thørsløff* paa en thredie

¹ Mangler i B. ² B: haffuer. ³ B: fisk.

⁴⁻⁴ B: Steennsvad saa. ⁵ B: Jenns. ⁶ B: Offue.

⁷ B: Norre. ⁸ Således B; mangler i A.

partt wdi ett boell i *Nødenesz* skiøtt till ¹*Nørre closter*¹.
1412.

H. 22. *Jes*² *Wendelboes* gaffuebreff til *Nørre closter* 1421.
paa ett boell wdi *Nødenesz*. Anno 1421.

23. *Jep Hegedals* breff, att hand wdi laan³ wnder 1420.
Thuri bonde hans lifsthiid en⁴ thredie deell wdi ett boell
i *Nødenesz*. 1420. ||

24. Thingswindtne om en aallegaardt, som schall were 1522?
bygd paa closters eygendomme i fiorden wlaugligen. 1522⁵.

25. Her *Erich Ottßens* skiødebreff till *Mar. closter* 1492.
paa *Thrylundt* och thes eygendomme wdi *Jerloff* herrit
wdi *Riiber* stigt. Anno 1492.

26. *Windiszbyrdt*, att frw *Ingeborg Porszis* gaff wdi 1469.
hindis testament till *M. closter* en gaardt i *Dalby nedre*.
1469.

Thisze effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Støffring herritt. 1.

I. primo. Windtne aff *Støffring herritz* thing, att ther 1465.
wor bøden loug for laugheffdt paa *Mar. closters* godtz wdi
for^{ne} herrit. 1465. ||

2. Mester *Jacob Krumpens* skiøde paa 2 gaarde wdi 1518.
*Harridzløff*⁶ til *Mar. closter*. 1518.

3. Her *Erich Ottßens* skiøde paa en gaardt i *Borup* 1481.
till closteritt for hans datters opholdt. 1481.

4. Sandemendtz breff om skiell emellum *Sandbro*⁷ 1530.
marck och *Thorup* marck. 1530.

5. Laugheffdt paa *Mar. closters* godtz wdi *Støffring* 1523.
herritt, som er *Thiereby* och *Thierebye*⁸ fang med 8 gaarde
och ett boell same stedtz, 2 laxegaarde, thend gamell hest-
haffue, en eng fran skibdybitt och till thend wester hest-

¹⁻¹ B: closteret. ² B: Jenns. ³ B: lønn.

⁴ B: denn. ⁵ B: 1533. ⁶ B tilføjer: skiøtt.

⁷ B: Sandro. ⁸ B: Thierde.

- haffue, item holmen, ther leyes bortt, med mange flere gaarde och eygendomme, som¹ ligger aldt wdi for^{ne} Støffring herrit. 1523.
1472. I. 6. Laugheffdt paa *Tiereby* och Thierebye marcke kundgiordtt paa *Wiiborg landtztthing*. Anno 1472.
- 1550? 7. Thingswindtne, att sandemend i Støffring herrit bekiendte och stadfeste thett skiell, the giortt haffue emellum *Thorup* marck och *Thierebye* eye. 1550².
1509. 8. Laugheffdt paa *Thiereby* och Thiereby fang, *Østerhaffue*, *Wester hesthaffue*, *Sandbiery* marck, *Strømgaardt*, *Laagaardt*³ och *Skyden* till midstrømme, item *Liden Huedeløff* och *Meldstholm*⁴ indword till Mar. closter. 1509.
1515. 9. Konning *Christierns* dom emellum her *Predbiørn Podebusch* och Mar. closter, och bleff closteritt *Thierebygaardt*⁵ || och godtz och *Thiereby* fang tildømt. 1515.
10. Findis wdi en conuolut⁶ tilsamen bunden 6 pergamentzbreffue och 3 papirsbreffue lydendis paa *Thierebye* och Thiereby godtz och fang wnder sine atskillige datis⁷, signerit vt in margine.
1455. 11. Marckeskielsbreff emellum *Skottrupgaardtz* enemercke och *Bioldrup* marck. 1455.
1516. 12. *Marcur Laurßens* i *Sjørup* forpflichtelsze, att hand eller hans arffuinge icke skulle affhende hans gaard i *Sjørup* till nogen anden end Ma. closters conuent, eller och att hand och hans arffuinge skulle giffue till⁸ for^{ne} closter⁸ aarligen 12 ørte korn och $\frac{1}{2}$ tønne smør. 1516.
1475. 13. Thingswinde, att *Hyging* och *Stixstrup* marcker haffuer fuld *wor frw kircke* wdi *Randers* wdi 40 aar wlast och wkiertt. 1475.
1475. 14. Thingswindtne, att 12 neffninge haffue wunditt

¹ B: huilcket. ² B: 1450. ³ B: *Langgaard*.

⁴ B: Meldholmb. ⁵ B: Thierbye kierd.

⁶ B: lønuolirt. ⁷ B: vntis. ⁸⁻⁸ B: closterit.

Hyging och *Stixstrup* marcke att haffue liggitt till *wor frw kircke* wdi *Randers* wlast wdi 40 aar. 1475.

I. 15. Thingswindne, att the, ther boede i *Wollum*, 1450. gaffue theris landgilde till *wor frw closter* i *Randers*. 1450.

16. Sognewindtne aff *Borup*, att for^{ne} *Stixstrup* och *Høgin* marcke haffue liggitt till for^{ne} closter ¹i 40 aar¹ wlast. 1470. ||

17. Otte atskillige thingswindner, sognewindne och en widisze paa pergament tilsammenbunden, liudendis paa *Hyging*, *Stistrup* och *Wollum* marcke att haffue liggitt till *wor frw closter* wdi *Randers* wdi langsommelig thiid wlast och wkierdt, signeritt vt in margine.

18. Noch otte papirs thingswindtner och siunsbreffue for^{ne} marcker anrørendis, wnder sine atskillige datis² wdi ³en conuolut³ tillsammen laugdt, signeritt vt in margine.⁴

19.⁵ Konning *Christierns II* forligelszemaall emellum 1477? Mariagger closter och *Randers* bye, huorledis emellum thennum forholdis skall med *Hyging* och *Stistrup* marcke och en eng, kaldis *sancti Peders eng*, item om *Hornbeck* och *Nederst mølle* och thett godtz, the haffue aff *sancti* [!] *Johanne*⁶. 1477 [!].

20. *Randers* borgers recognitz att haffue wdi leye aff 1464. Mariager closter paa sex aars thiid *Stistrup* och *Hyging* marcke till theris feegang, therwdinden *Wollum*⁷ marck er liggendis, och aarligen att skulle wdi for^{ne} 6 aar giffue theraff 14 marck lusch. Anno 1464.

21. Laugheffdt paa papir, *Niels schriffuer* haffuer 1504. indwordt *Wollum* marck. 1504.

¹⁻¹ Mangler i B. ² B: vatis. ³⁻³ B: itt lønuolutt.

⁴ Ifølge C S. 4 manglede alle 8 Breve 1629.

⁵ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 5 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁶ B: Hans. ⁷ B: Woldenn.

1504. I. 22. Landtzhingsdom paa *Wollum* marck, att thend effther laugheffdt bør att bliffue till Mar. closter. 1504. ||
1476. 23. Konning *Christierns I* dom emellum Mar. closter och borgerne¹ wdi *Ran(n)der(s)*², therwdi Mariager closters breffue paa eygendomme inden *Randers* by och wden for byen, saa och paa *Stistrup* och *Hyging* marcke findis wed macht och *Randers* byes breffue theremod machteloese. 1476.
1476. 24. Konning *Christierns I* dombreff wnder riigens segel emellum *Randers* byemend³ och Mar. closter, och til-dømmis closteritt *Stistrup* och *Hyging* marcke, effther som the thend wed⁴ laugheffdt haffue indwordt. 1476.
1504. 25. Bisp *Niels Claußens* och flere gode mendtz breff, huorledis forhandlitt er emellum Mar. closter och ⁵borgerne wdi *Randers*⁵ om *Wallum* marck. 1504.
1554. 26. Menige borgeres wdi *Randers* bepflichtelse att skulle aarligen till *Michaelis* wdgiffue aff *Wallum* marck, som⁶ the haffue aff Mar. closter, 14 marck⁷ 1¹/₂ þ dansk. 1554.
1505. 27. Nogne bispers och andre gode mendtz dom formeldendis, huor wiidt Mar. closter skulle haffue wdi⁸ *Wallum* marck, och huor wiidt *Randers* borgere schulle ther⁹ niude. 1505.
1344. 28. Breff aff *Omer* syszell thing, att her *Aage* prior i *wor frw closter* i *Randers* affhender till *Tord degen* en closters gaard i *Rolstedt*. 1344.
1542. 29. *Peder Rødhod* i *Randers* recognitz att haffue aff M. closter en gaard i *Biellerup* for affgiff. 1542. ||
- 1525? 30. Her *Knud Skouffs* recognitz att haffue aff M. closter en eng i leye, kaldis *Myrkrog*, hans lifftiid. 1525¹⁰.

¹ B: de borger. ² Således B; A: Rander. ³ B: bye.

⁴ B: med ⁵⁻⁵ B: *Randers* borger. ⁶ Mangler i B.

⁷ B tilføjer: och. ⁸ B: aff. ⁹ B: det. ¹⁰ B: 1545.

I. 31. Vidisse offuer ett breff giffuitt *Søffren Christenßen* i *Randers* paa nogen closters eng och jorder hannum forleentt. 1531.

Thisze effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Støffring herritt. 2.

K. 1. Windtne aff Støffring herritz thing, att en eng, 1512.
som med laugheffdt er indwordt paa *Biellerup* marck, haffuer fuld closters gaardt ther same stedtz roligen wdi 50¹ aar och mere. Anno 1512.

2. Laugheffdt paa for^{ne} eng wdi *Biellerup* marck och 1512.
the tho deelle offuer ald *Biellerup* marck indwordt till closters gaard same stedtz. 1512.

3. Thingswindtne, att en eng liggendis wed *sancti Peders eng* och *Hornbek wadt* hører till Mar. closter. 1449.

4. Laugheffdt paa *Nederst mølle* wed *Randers* med 1507.
nogen jordt thertill, *Kuckegaardt* med thesz tilliggelsze, item *Brunsholm*, *Kongslaar* och *Myrekrog* indwordt thill *Mariagger* closter. 1507. ||

5. Sandemendtz breff om skiell suoritt om en gaardt, 1507.
gaarstedt och en thoft i *Halstedt*. 1507.

6. Thingswindtne, att closters fuldmechtige lod lesze 1458.
till Støffring herritz thing ett obne breff, som lydde² paa the holme och strømme liggendis till *Hornbeck* kircke. 1458.

7. Siunzbreff, att en fiskegaard, kaldis *Nørre Thubegaardt*, er satt offuer paa *wor frw* closters grundt i *Randers*. 1401.

8. Konning *Christians* dom emellum her *Jørgen Lycke* och *Eskild Giøe*, huilcken bleff tildømp^t att wdlegge godtz till the fattige i *kierlinggaarden* i *Mariagger*. 1552.³

¹ B: 60. ² B: liuder.

³ 1552 Maj 2, Herredagsdombog 1549-57 Bl. 71 b, Udtog i Danske Mag. VI. 151.

1552. K. 9. Konning *Christians* dom emellum her *Jørgen Løcke* och frw *Elline* her *Mouritz Olßens*, och tildømmis the fattige wdi *kierlinggaarden* wed *Mariager* en gaard, kaldis *Torup*, och *Quernbecks mølle* med, huisz enge ther-til horde. 1552.¹
1544. 10. Thingswindtne paa *Nederst mølle*, att thend haffuer werit wilitt och wkiertt i mange aar till Mar. closter. 1544.
1401. 11. Widisze aff ett siunswindtne paa nogen fische-gaarde. 1401.
1524. 12. En ²gode mendtz² forhandling om thoffte, eygendomme och ||³ reeb emellum Mar. closters thienneres och prestens eygendomme wdi *Borup* marck. 1524.
1524. 13.⁴ Reebsbreff, hurledis eygendommen paa *Borup* marck er reebt emellum Mar. closters thienneres och preste-gaarden same stedtz. Anno 1524.
1396. 14. Thingswindtne, att *Ebbe Hendrichßen* haffde rett till thett godtz wdi *Kommedrup* i *Bonderup* sogn, och ingen wor, therpaa haffde bedre beuuisz. 1396.
1524. 15. *Jens Willadtzens* i *Gielthings* breff att halfue aff Mar. closter en eng wed *Randers*, schall giffue theraff aarligen 1 þ grott. 1524.
1503. 16 Windtne aff *Randers* byething paa kubegaarde wed *Randers fiordt*. Anno 1503. ||

Thisze effter^{ne} breffue findis wdi ett capszell signeritt:
Galthen herritt.

1555. L. 1.⁵ Sandemendtz breff, att⁶ sandemend wdi Galthen herrit och⁷ *Hald* herritt haffue giortt herritzskeill emellum

¹ 1552 Maj 2, Herredagsdombog 1549-57 Bl. 67 b, Danske Mag. VI. 150.

²⁻² B: goed mandtz. ³ A gentager: och. ⁴ B tilføjer: Borte.

⁵ B tilføjer: Signetet frakommen. ⁶ B tilføjer: 4.

⁷ B tilføjer: firre vdi.

Galthen herritt och Hald herrit, saa och marckeskiell emellum *Skadder, Halling, Woldum* och *Clauszholms* marcke. Anno 1555.

L. 2. Laugheffdt paa en gaardt i *Galthen* med sin 1498. eygendomme indwordt till Mariager closter. 1498.

3. Riigens stadfestelsze paa tho gaarde, en i *Galthen*, 1499. ¹thend anden¹ i *Askildrup*, till Mariager closter. 1499.

4. Frw *Kirstine Kieldtzdatter* aff *Lille Thordrup* 1452. skiøde till Mariager closter paa en gaardt i *Galthen*. 1452.

5. Laugheffd paa tho gaarde, thend ene i *Leerbierg*, 1478. thend anden i *Hadbierg*, item *Skoufflundt, Nadeholms*² kier och eng indwordt till Mar. closter. 1478.

6. Sandemendtz breff om skiell emellum *Leerbierg* 1498. och *Wiszing*. 1498.

7. En dom paa en gaard, kaldis *Leerbierg*, dømpt 1479. till Mar. closter, och herritzfogden plichtig att were att besegle theris laugheffd therpaa³ giortt. 1479.

8. Sandemendtz breff paa en gaard i *Leerbierg*, som 1496. er omsuorit. 1496.||

9. ⁴En herritzthingsdom⁴ *Ambstrup riisz* att were 1545. dømpt till Mar. closter effther theris⁵ laugheffdt. 1545.

10. Sognewindne aff *Estrup* om en skouff liggendis 1459. wed *Amstrup*, att thend haffuer liggitt till *wor frw closter* i *Randers*. 1459.

11. Laugheffdt paa *Amstrup riisz* indtwordt till Mar. 1457. closter. 1457.

12. Sandemendtz breff emellum *Amstrup riisz* och 1546. *Borup*⁶ marck, *Haszlum* marck och *Buszenbierg* marck. 1546.

13. *Peder Huidtz* skiødebref till Mar. closter paa 1463. hans deell och rettighed i *Amstrup riisz*. 1463.

¹⁻¹ B: en. ² B: *Narre Huallumsz.* ³ B tilføjer: ehr.

⁴⁻⁴ B: Domb aff Galtens herridtz ting.

⁵ B: desz. ⁶ B: Boruen.

- 1546? L. 14. Dom paa *Amstrup* marck och eygendomme dømpt till Mar. closter och *Albrett Giøe* och hans med-arffuinge. 1546¹.
1546. 15. Windtne aff *Støffring* herritz thing, att wdi søster *Anne Erichdatters* thiid hentis² giersell wdi *Amstrup riisz* wdi hindis och hindis ombodtz minde och ingen andens, och thennom gaffs theraff oldengield. 1546.
1546. 16. Dom paa *Amstrup riisz* aff *Galthen* herritz thing wdgifuit, huorwdinden for³ marck tilldømmis Mar. closter. 1546.
1477. 17. Laugheffd till landtzthing forkyndett paa 4 gaarde i *Werum* och³ *Werum mølle* indwordt till Ma. closter. 1477.
1475. 18. Thingswindtne, att *Werum mølle* haffuer liggitt till Mar. closter i 40 aar. 1475.
1450. 19. *Berette Thorbenszdatters* skiøde till M. closter paa en gaardt i *Hadbierg*. 1450. ||
1502. 20. Menige conuentz breff i Mar. closter, huorledis ther⁴ schall forholdis med thend gaard i *Silinge*, som frw *Julien Jensdatter* haffuer giffuit till Mar. closter. 1502.
1496. 21. Laugheffdtzbreff paa en gaard (i⁵) *Askildrup*. Anno 1496.
1456. 22. *Hendrich Stiøens* skiøde till M. closter paa 2 gaarde, en (i⁵) *Liungum* i *Saubro* herrit, thend anden i *Leerbierg* i *Galthen* herrit. Anno 1456.
1457. 23. *Jens Oløens* aff *Bu(d)strup*⁶ skiøde till M. closter paa en gaard i *Haslum*. 1457.
1457. 24. *Eggerdtz Westeni* hans breff paa en gaard i *Haslum* *Jens Olluffsen* aff *Bustrup* tilskift. 1457.
1503. 25. Frw *Julien Jensdatters*, *Lasz Lvnnows* effther-

¹ B: 1545. ² B: hennedes. ³ B tilføjer: paa.

⁴ B: det. ⁵ Således B; mangler i A.

⁶ Således B; A: Bulstrup.

leffuersche, breff paa en gaardt i *Siling* i *Ødum* sogen, hun gaff till closteritt ¹for hindis leyerstedt¹. 1503.

L. 26. Bisp *Nielszes*² breff aff *Aarhusz*, att sande- 1496.
mend skulle opkreffuis paa *Buszenbiery* marck. 1496.

27. Laugheffdt paa thuende gaarde wdi *Munckendrup* 1498.
med theris tilliggelsze indwordt till Mar. closter. 1498.

28. *Jens Esbenßen*³ skiøde till hans broder *Peder* 1391.
*Esbenßen*³ paa ald hans godtz wdi *Wising* sogen. 1391.

29.⁴ Ett riigens dombreff paa en gaardt i *Wising* til- 1396.
dømt en wed naffn *Knud Jenßen*. Anno 1396.

30. Forligelszemaall⁵ emellum M. closter och *Wulff* 1451.
Perßen och hans broder, att the schulle giffue landgilde
aff *Askildrup*, the i boede, ¹till closter¹. 1451. ||

31. Laugheffdt thagen till landtzthing paa en gaard i 1498.
Haslum, en gaard och 2 boell i *Worup* indwordt till Ma.
closter. 1498.

32. Windtne, att kirckewergene till *Christrup* kircke 1427.
haffde soldt och skiøtt till *Peder Esbenßen*⁶ for^{ne} kirckis
jordt paa *Wiszing* marck. 1427.

Thisze effter^{ne} (breffue⁷) findis wdi ett capsell signeritt:
Oster Liszebiery herritt.

M. 1. Thingswindne aff Øster Liszebiery herritz thing, 1544.
att ther er lest ett breff, att her *Erich Ottßen* haffde giffuitt
en gaardt i *Mielby* till Ma. closter. 1544.

2. *Anders Pederßens* i *Høffworde* och nogen hans 1542.
medarffuingers breff paa nogen eygendomme till thend gaard
liggendis, han same stedtz i boede, Mar. closter tilskiffit.
1542.

¹⁻¹ Mangler i B. ² Således B; A: Nielsen. ³ B: Esperßenn.

⁴ B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 5 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁵ B: Forligelsze. ⁶ B: Espersønn. ⁷ Således B; mangler i A.

1478. M. 3. *Anders Munckis* breff paa en gaardt i *Høffworde*, att hand schulle giøre Mar. closter therpaa ydermere forwaring. 1478.
1487. 4. *Anders Munckis* skiødebreff till Mariager closter paa en gaard liggendis i *Høffworde*. 1487.
1468. 5. *Hendrich Sandbiery* aff *Quelstrup* skiøde¹ till Mar. closter paa en gaard wdi *Mørcke*. 1468.
1497. 6. *Erich Themißens* till *Engelsthalm* skiøde till Mar. closter paa tho gaarde i *Wosznes*, som closterit self schall indløse fran *Olluff Friisz*. 1497. ||
1540. 7. Mageskifttbreff emellum *Peder Ebbeßen* och M. closter, och wdleggis closterit en gaard i *Terndrup*² by med en eng wdi *Skoffuelkier* marck liggendis till for^m gaardt. 1540.
1540. 8. Siunsbreff paa ett gierde wed *Nørre Bendstrup*. 1540.

Thisze effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Houelbiery herritt.

1503. N. 1. Laugheffdt paa 4 gaarde och tilliggendis eygendomme och godtz wdi Houelbiery herrit, som er en gaard i *Haffrum*, en gaardt³ i *Nerdt*, en gaardt³ (vdi⁴) *Gulløff* och en gaardt i *Amstrup* indtword till M. closter. 1503.
1453. 2. *Lauritz*⁵ *Nielsens* i *Aptrup* skiøde till *Olluff Sommer* aff *Laaistrup*⁶ paa en gaardt i *Nerdt*. 1453.
1436. 3. *Erich Pederßens* och *Lasz Perßens* skiøde till *Lasz Nielß* paa ett theris godtz i *Nerdt* marck. 1436. ||
1492. 4. *Olluff Sommers* arffuingers stadfestelsze paa en gaardt i *Nerdt*, hand haffuer giffuitt till M. closter. 1492.
1453. 5. Her *Hendrick Knudtzens* mageskifttbreff till Ma. closter paa en gaard i *Gulløff* i Houelbiery herrit, en gaard

¹ B: skødebref. ² B: Thrinderup. ³ Mangler i B.

⁴ Således B; mangler i A. ⁵ B: Las. ⁶ B: Leistrup.

i *Wolstrup* i *Sønderliung* herrit, en gaard i *Aszens* i *Wonsil* herrit, en gaard i *Leere*¹ i *Huornum* herrit. 1453.

N. 6. *Thore Hansdatters* skiøde till Ma. closter 1496. paa en gaardt i *Amstrup* i *Haszløff* sogen. 1496.

7. *Lasz Wifferßens* skiøde till M. closter paa en 1460. gaard i *Haffrum*. 1460.

Thisze effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Synderhald herritt.

O. 1. Laugheffdt paa thend jior^{dt} i *Skader* sogen, 1460. som er *Haffgaardt* med sin eygendomme och enemercke, som ligger wdi *Wollum* marck, kaldis *Østrup lycke*, indworditt till M. closter. 1460.

2.² Thingswinde, att huisz *Albrett Giøe* haffde mere 1555. paa *Skadder* marck, end hannom burde,³ wille hand wdlegge. 1555.

3.² Landtzhingsdom emellum reebsmend och Ma. closters fougitt om en marck, the ere tilfunden att reebe till *Skader* by wdi Synderhal herritt. 1555. ||

4.⁴ Elluff papirsthingswindtner och siunsbreffue wdi 1555. en conuolut tilsammen laugd^t belangendis thend reebning, som er skeedt och giortt paa *Skader* marck, wnder sine⁵ datis 1555, signerit vt in margine.

5. *Anders Jacobßens* aff *Steenholt* mageskifftebreff 1472. till closteritt paa en gaardt i *Grymskier* i *Skadder* soggen, 3 gaarde i *Skader* bye i Synderhal herrit, wdi *Koustedt* wdi *Hal* herrit⁶ en gaard och ett boell i *Alnsz* i *Hedensted* herrit i *Hemer* syszell. Anno 1472.

¹ B: Lee. ² B tilføjer: Borte. ³ B tilføjer: det.

⁴ B tilføjer: Et findis, de andre er bort. — Ifølge C S. 5 var der ligeledes i 1629 kun et af Brevene tilbage.

⁵ B: deris. ⁶ B tilføjer: i *Omer* szözell.

1457. O. 6. *Jens Olluffsens* aff *Bustrup* skiøde till *Ma.* closter paa en gaard i *Synderhal* herrit, kaldis *Østrup*, i *Skadder* soggen. 1457.
1469. 7. *Windtne* aff *Synderhald* herrit paa *Østrup* marck. 1469.
- 1457? 8. *Thingswindtne*, att *Anders Piesz* bød loug for laugheffdt paa *Jes¹ Olßens* wegne paa thend eygendomme, som ligger till *Østrup* i *Skader* sogen, ehuor thend findis. 1457².
1491. 9. *Konning Hanszis* dombreff, therwdinden stadfestis en laugheffdt. som er giordt paa *Østrup*. 1491.
1499. 10. *Thingswindtne*, att *Østrup* marck er reebt aff 12 jordeigne bønder, thertill wor opkræffdt. 1499.
1499. 11. *Eyers* breff, huorledis eyer wdi *Synderhal* herrit haffue wdlaugd³ och attskildt³ *Østrup* marck och *Haffgaardtz⁴* enemercke. Anno 1499. ||
1499. 12. *Reebsbreff*, huorledis *Østrup* marck er reebt emellum *Ma.* closter och her *Lauritz Albretzen* och frw *Julien*. 1499.
1582. 13. *Siuff* papirsbreffue och thingswindtner och en *Jørgen Rosenkrantzis* misziue till her *Jørgen Lycke*, wdi en conuolut tillsamen laugdt, belangendis en thrette emellum en *Kalløe⁵* slodtz thienneren wdi *Skader* och en *M.* closters thienneren wdi *Østrup* for noggen eng och gresz, *Kalløe* thienneren⁶ haffuer borttførtt, och er ingen endelig ende paa giortt. Vnder dato 1582, signeritt vt in margine.
1488. 14. *Lasz Lunows* aff *Koldrup* skiøde till *Ma.* closter paa en gaard i *Bendstrup* wdi *Synderhal* herrit och ett boell i *Galten* herrit och bye. 1488.
1540. 15. *Reebsbreff* paa *Bendstrup skouff*, och huorledis

¹ B: Jenns. ² B: 1475. ³⁻³ Mangler i B.

⁴ Haffuesgaard. ⁵ B: Kallnis.

⁶ B: thienner.

lodtzeygerne same skouff med engen ¹for huer sin anpart¹
bruge schulle. 1540.

O. 16.² Thingswindtne aff Synderhal herritz thing 1544.
wdgiffuett, att *Niels Søffrenßen* paa closters wegne lod
lesze closters attkomstbreffue paa tho gaarde i *Alloløff*, och
att theremod ingen er kommen med gienbreff och³ beuizsz.
1544.

17.² Herritzthingsdom paa for^{ne} tho gaarde i *Alloløff* 1544.
closteritt tildømpt. 1544.

18. Frw *Margrette Andersdatters* skiøde till M. clo- 1493.
ster paa en gaardt i *Hyllestedt* for hindis datters prouent⁴.
1493. ||

19. Frw *Anne Jacobsdatters* skiødebreff till Mar. clo- 1484.
ster paa en gaardt⁵ wdi *Fogelszløff*⁶. 1484.

20. Sandemendtz breff om skiell emellum *Østrup* marck 1501.
och *Skader* marck. 1501.

21. Sandemendtz breff paa thoug giortt paa *Kastrup* 1450.
marck wdi Synderhal herrit. 1450.

22. Her *Axell Laugeßens* breff paa ett stöcke eyen- 1462.
dome, sandemend gick hannum till, giffuitt till closterit.
1462.

Thisze effter^{ne} breffue findis wdi ett capszell signeritt:
Mols herritt.

P. 1. *Erich Huasz* aff *Wormstrup* och frw *Gier-* 1464.
thrud Suendtzdatter aff *Bruszgaardt* mageskifftebreff till
Ma. closter paa en gaard i *Molsz* herrit i *Beckdrup* i *Wesz-*
thofft sogen och en gaardt wdi *Dolmerd* i *Gamell Grin-*
now sogen i *Nør* herrit. 1464.

2. En widisze offuer for^{ne} *Erich Huaszis* och frw 1500.
Gertrudtz skiffthebreff. Daterit 1500.

¹⁻¹ B: huer paa sinn part. ² B tilføjer: Borte. ³ B: eller.

⁴ B: vnderholdningh. ⁵ B gentager: paa enn gaard.

⁶ B: Fagerszleff.

1490. P. 3. *Anders Krumpens* aff *Widrup* skiøde till Mar. closter paa en gaardt wdi *Widtzhofft* i Molsz herrit. 1490.
1497. 4. *Jørgen Krumpens* skiøde till M. closter paa en gaard i *Begtrup*¹ i *Wiszhoffte* sogen i Molsz herritt. 1497. ||

²Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Nørre herrit.

1467. Q. 1. *Iffuer Anderbens* aff *Meelgaard* skiødebref³ till M. closter paa en gaardt i *Hemmett* bye wdi Nørre herrit liggendis. 1467.
1464. 2. *Jørgen Krumpens* skiødebref till *Iffuer AnderBen*⁴ aff *Meelgaardt*⁴ paa en gaardt i *Hemmett* i Nørre herrit i *Op* syszell. 1464.

Thette effter^{ne5} breff findis wdi ett capsell signeritt:
Saubro herritt.

1499. R. 1.⁶ *Laugheffdt* paa en gaard i *Lyurgo* indtwordt till Mar. closter i Saubro herritt. 1499.⁷ ||

Effter^{ne} breff findis wdi ett capsell signeritt:
Slaus herritt.

1552. S. 1. *Morthen Suendtzens* till *Wodtznesgaardt* mageskifftebref till Mar. closter paa tho gaarde i *Askier* i *Hienszwig* sogen wdi Slaus herrit och i *Fordall* en gaardt, wdi *Thigstrup* ett boell wdi *Hal* herrit. 1552.⁸

¹ Således B; A: Begstrup. ² B indskyder: Diisze.

³ B; skiøde. ⁴⁴ Mangler i B. ⁵ B: epterneffnte.

⁶ B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 5 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁷ B tilføjer: Finnede her *Knud Gyldenstierns* beuisz derpaa.

⁸ En 1553 Juni 30 for Morten Svendsøn udfærdiget kongelig Stadfæstelse af dette Mageskifte er trykt Danske Mag. VI. 156, jfr. Kanc. Brevbøger 1551-1555 S. 239.

Effter^{ne} breff findis wdi ett capsell signeritt:

Thørril herritt.

T. 1. *Olluff Morthen* i¹ *Hastdrup* skiødebref² 1475.
till Mar. closter paa en gaardt³ i *Wue* i Thørril herritt.
1475. ||

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Wrardt herritt.

V. 1. Frw *Bege* her *Niels Krabbis* skiøde till M. 1454.
closter paa en gaard i *Arreschouff* i *Snee* sogen i Wrardt
herrit. 1454.

2. Thingswindtne, att *Erich Hardenbiery* paa *Ha-* 1572.
*ge(m)schouff*⁵ wdlagde till Mariagger closter ett stöcke
jordt i *Arreskouff* marck for, huis the wore brøsthølden
mere end hand. 1572.⁶

3. Thingswindtne, att tho gaarde i *Hundtzhoffuitt* 1406.
och tho gaarde i *Nordtviig* i *Snee* sogen, som en, kaldis
Brunck, gaff klage paa, haffde weritt i her *Peder Munckis*
were i 40 aar, och att hand⁷ thennom retteligen kiøpt
haffde. 1406.

4. Thingswindtne, att alle lodtzeigere haffde faaitt 1488.
warszell for jeffning och reeb paa *Nordtviig* marck. 1488.

5. Thingswindtne, att closters gaardt wdi *Nordtviig* 1488.
er tillreebt fuld gaardtz eye. 1488.

6. Thingswindtne, att Mar. closter haffuer en fuld 1465.
⁸redtzels gaardt eye⁸ wdi *Nordthwig*, som frw *Elsze Mo-*
*gens J(c)n(s)ens*⁹ gaff till closteritt. 1465.

7. Thingswindtne, att *Jens Niel* haffde thett godtz 1447.
wdi *Hundshoffuitt* och *Nordviig* i sin were wdi 40 aar.
1447.

¹ B: aff. ² B: skiøde. ³ B tilføjer: ligendis.

⁴ B: Disze epterneffnte. ⁵ Således B; A: Hageschouff.

⁶ B: 1472. ⁷ Mangler i B. ⁸⁻⁸ B: redtzel gaardtz eye.

⁹ Således B; A: Jonßens.

1447. V. 8. Thingswindne aff *Bølling* herritz thing, att drottning *Margrethis* cantzeller och andre gode mend schulle paa *Lundenesz* || haffue dømpt for rette, att thersom her *Jens Nielßen* aff *Affuensbiery* kunde beuiisze hans høs-truis fader¹ *Peder Munck* och sig att haffue haft nogitt go(e)dt(z)² wdi *Hundtzhoffuiddt* och *Nordwig* i 46 aar och att were wed kiøb thertil kommen, tha motte hand thett were med laugheffdt, om *Brunck* wille ther ydermere paa thale. 1447.
1452. 9. *Albrett Barfodtz* bekiendelsze att haffue hans liffs-thiid aff Mar. closter tho gaarde i *Hundtzhoffuitt* och *Nordwig*. Anno 1452.
1473. 10. Thingswindtne, att sandemend haffue suoritt thend gaard wdi *Hundtzhoffuitt* och thend gaard wdi *Nordwig* att were wed bedste gaarde wdi byene. 1473.
1440. 11. Konning *Christoffers* dombreff paa *Hundtzhoffuitt* godtz i *Wrartz* herrit tildømpt her *Jens Brock* och *Barfodt*. 1440.
1450. 12. Frw *Elsze Suentzdatters* skiødebreff³ till *Mariagger* closter paa tho gaarde, thend ene liggendis i *Biere* herrit, thend anden i *Snee* sogen i *Wrartz* herrit, som her *Hendrich Knudtzen* och *Barfod* haffde i pantt. 1450. ||

Efter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Hamrum herritt.

1406. W. 1. Her *Erich Nielßens* forpflicht, att thersom hand kand inddeelle⁴ thett godtz i Hamrum herrit, tha skall hand giffue *Nørre closter* aarligen⁵ 1 tønne sild, emedens hand leffuer. 1406.
1486. 2. *Jens Blabiergs* borgemester i *Holstedbro* bekiendelszbreff, att hand haffuer thuende gaarde aff M. closter,

¹ B tilføjer: och. ² Således B: A: godt. ³ B: skiøde.

⁴ B: middeelle. ⁵ Mangler i B.

som kaldis ¹ *Medelgaardtz* och *Ringstedtz* stedt¹, i *Gieldrup* sogen hans lifsthiid. Anno 1486.

W. 3. Laugheffdt paa tho fulde gaardtz eye i *Rings-* 1504.
trup och tho fulde gaardtz eye i *Bieregaardtz* marck med
ald tilliggelse till Mariager closter indtwordt. 1504.

Thisze² effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Malt herritt.

X. 1. Thingswindtne, att her *Ditløff Reuentlow* lagde 1462.
en forthaa wd och thog anden jord egien med 12 eyer wdi
Gierndrup. 1462.

2. Her *Ditløff Reuentlows* skiødebreff till Mar. closter || 1470.
paa³ tho gaarde, en, kaldis *Leervad*⁴, i *Feuling* sogen med
tho byggested, thend anden gaardt i *Gierndrup* i *Brørup*⁵
sogen. 1470.

3. Stockeneffn paa en eng liggendis till *sanctæ Bir-* 1514.
gittæ godtz *Leervadt*⁶. 1514.

4. *Christen Eskildsens* skiødebreff⁷ paa tho gaardtz 1460.
eye liggendis² i *Lindknudtz* sogen, skiøtt till her *Ditløff*
Reuentlow. 1460.

5. Thingswindne, att eygermend haffue wduist, huis 1451.
godtz her *Ditløff Reuentlow* paa kronens saa well som paa
hans egen wegne tilkommer wdi *Hoborg* by och marck.
1451.

6. Her *Ditløff Reuentlows* adkom paa *Hoborg* thagett 1461.
paa Malt herritz thing. 1461.

7. Thingswindtne paa the tho deelle offuer ald *Hoborg* 1520.
marck att ligge till M. closters (gaarde⁸) same stedtz. 1520.

8. En ⁹gode mendtz⁹ dom, att ett sandemendtzthoug 1514.

¹⁻¹ B: Rinnsted och Medell gaardstedt.

² Mangler i B. ³ B: for. ⁴ B: Leuadt.

⁵ B: Børrop. ⁶ B: Ledeuadt. ⁷ B: skiøde.

⁸ Således B; mangler i A. ⁹⁻⁹ B: god mands.

- paa en eng wed *Leernvad* i Malt herrit er dømt machteloos. 1514.
1461. X. 9. *Peder Grumeßen*¹ i *Riibe* och *Lauge Jenßen* i *Mielby* skiøde till² her *Dilløff Reuentlow* paa *Leernvad* och *Leernwadtz* fang och tho byggested med theris retthgedt. 1461.

Thesze² effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Skodborg herritt.

1465. Y. 1. *Morthen Krabbes* aff *Neszum* och *Jep Hege-*
*dals*³ aff *Wandaasz* skiøde till M. closter paa en gaardt
wdi *Nørre Bredall*, dog closterit schulle⁴ thend self ind-
løsze. 1465⁵ ||
1519. 2. Frw *Berette Olluffsdatters* till *Walløe* skiøde thill
M. closter paa 2 gaarde, thend ene wdi *Worbasze*, thend
anden wdi *Nørre Bredall*. 1519.
1539. 3. Riigens stadfestelsze paa en gaardt i *Nørre Bre-*
dall till Mariagger closter. 1539.⁶
1511. 4. Laugheffdt giortt till *Jelling* søszell thing paa tho
gaarde wdi *Bredall* och *Høgholtt* loughligen indwordt. 1511.
1539. 5. Guode mendtz dom anrørendis eygendomme emel-
lum *Nørre Bredall* och *Huidsteen dall*, och tildømmis for^{no}
Nørre Bredall, huiz eygendomme thend haffuer haftt aff ar-
rildtz thiid. 1539.

¹ B: *Brumeßenn*. ² Mangler i B.

³ Rigens Forfølgningsbog på det i Note 5 anførte Sted har (sikkert rigtigere): Hegell.

⁴ B: schall.

⁵ Brevet stadfæstedes 1539 Juni 8 (se Y. 3) og findes derfor i Udtog i Rigens Forfølgningsbog 1536-42 Bl. 159 b (trykt Danske Mag. VI. 145).

⁶ 1539 Juni 8, Udtog i Rigens Forfølgningsbog 1536-42 Bl. 159 b. gengivet Danske Mag. VI. 145, der dog har: Matis Nielson i Stedet for Rigens Forfølgningsbogs: Nielsø.

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Wandfald herritt.

Z. primo. *Kirstine Jensdatters* skiøde till *Johanni* 1392.
Skram paa en gaardt, kaldis *Skouffmoszegaardt*. 1392.

2. Frw *Bege Christensdatters* skiøde till M. closter 1466.
paa 2 gaarde, 1 wdi (*V*)*an(n)db(org)*¹ soggen och by, och
²thend anden || gaardt² i *Skouffmosze*. 1466.

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Wlborg herritt.

AA. 1. Mageskifftebreff emellum bisp *Hendrick* aff 1460?
Riibe paa *Staby* kircke i Wuldborg herrit, wdlagdt till clo-
steritt for *Lønborg* kircke. 1406 [!]³.

2. Bispens och capittels breff wdi *Riibe* paa jus pa- 1460.
tronatus till *Stabye* kircke i *Har* syszell till M. closter.
1460.

3. Thingswinde, att *Mariagger* closters fuldmechtige 1472.
indskødt sig for kongen och rügens raad, ther *Albrett Skiell*
giorde sin laugheffd paa 8 aggre, som closteritt och hand
omtrette. Anno 1472. ||

4. Konning *Christierns I* tilladelsze paa ett mage- 1459.
skiffte, bispens aff *Riibe* wille giøre med M. closter om
Lønborg kircke och *Staby* ⁴i *Har* syszell⁴. 1459.

5. Thingswindtne, att enn gaard liggendis sønden 1428.
kircken i *Stabye* horer till kircken aff rett. 1428.

6. Bisp *Hendrichs* breff aff *Riibe* paa *Staby* kircke 1460.
till Mar. closter. 1460.

7. Sognewindne aff *Staby* soggen om en eng, som 1434.

¹ Således B; A: Wandbulle. ²⁻² B: enn.

³ B: 1400. — Intet af de 2 Teksters År passer med Biskop-
pens Navn; derimod skal Året sagtens være 1460, se AA. 2, 4 og 6.

⁴⁻⁴ B: kiercke.

- effther *Peder Mogensens* och hans høstruis (døed¹) skall² egien falde till *Staby* kirckis gaardt. 1434.
1411. AA. 8. Her *Jens Laugßens* breff wdi *Staby* paa en gaard same stedtz, kaldis *Westergaardt*, giffuitt till *Staby* kircke. 1411.
1486. 9. Thingswindne om nogen eygendomme liggendis till *Staby* prestegaardt. 1486.
1489. 10. *Jesz*³ *Iffuerßen* i *No* bekiendelsze ingen rett att haffue i *Mønbo*⁴ eng i *Holmbo* kier liggendis, men att haffue tho skaffte eng aff M. closter wdi leye hans liffs-thiid; item stadfester hand, huisz gaffue hans høstruis fader eller nogen hindis søstre⁵ kunde haffue⁶ giffuitt till for^{ne} closter. 1489.
1573. 11. En herritzthingsdom och fem andre breffue och thingswindner paa papir tillsamen laugdt, anrørendis en thrette emellum en Mariager closters thienneren och en *Palli Julls* thienneren i *Staby* om nogen eygendomme i *Staby* marck, kaldis *Grønne maye*, signerit vt in margine, sub⁷ anno 1573. ||
1489. 12. *Niels Paaskes* i *Stabye* skiøde till Ma. closter paa tho enge och tho aggre. 1489.
1486. 13. Laugheffdt paa nogen gaarde och godtz i *Nørre Staby* indword till Ma. closter. 1486.
1486. 14. Laugheffdt paa gaarde och godtz i *Staby* indword till Ma. closter. Anno 1486.
1499. 15. Noçh en laugheffdt paa godtz wdi *Staby* indwordt till Mar. closter. 1499.
1542. 16. Thingswindtne, att en closters laugheffdt wor lest for sandemend paa *Brunbiere* marck om fellig emellum *Madum* och *Weiels*⁸ thoffte. 1542.

¹ Således B; mangler i A. ² B: schulle. ³ B: Jenns.

⁴ B: Minbo. ⁵ B: sødschinnde. ⁶ Mangler i B.

⁷ B: sut. ⁸ B: Wegels.

AA. 17. Konning *Christierns I* breff giffuitt M. closter 1458.
paa jus patronatus till *Lønborg* kircke i *War* syszell. 1458.

18.¹ ²(V)id(iss)e³ offuer thuende konning *Christierns* 1463.
breffue paa for^{ne} jus patronatus. 1463.

19. Bispens breff aff *Riibe*, att her *Lyder Jull* rector 1457.
ecclesiæ *Huszeby* skiøder till M. closter en hans gaardt
liggendis i *Holby* wdi *Rosted* sogenn. 1457.

20. Bisp *Peders* aff *Riibe* bekiendelsze att haffue 1467.
anammit aff M. closter en gaard i *Thereborg* ⁴i *Skadtz*
herrit⁴ for *Staby* kircke. 1467.

21. Sandemendtz breff emellum *Pilgaard*, *Brunbierg*, 1582.
Solbierg, *Synderbye* och *Kirckebye* marcke i *Wldborg* her-
ritt. 1582.

22. Thingswindtne, att *Morthen Willadtzen* i *Staby* 1582.
kiendthis paa hans hosbondis wegne wed the gamble aggre,
kaldis || *Lofftaggre*, och forbødt noggett therom att beseglis,
førend⁵ her *Jørgen Lycke* fick ther warsell fore. 1582. -

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Medelsom herritt.

BB. 1. Laugheffdt paa tho gaarde i *Brandstrup*, 1478.
som ere *Østerdi* och *Søegaardt*, med ald theris tilliggelsze
wdi Melsom herrit indwordt till M. closter. 1478.

2. Sandemendtz breff, att ther er giortt thoug wdi 1521.
Brandstrup emellum bønders eygendomme och M. closters
eygendomme i for^{ne} *Brandstrup* och *Brandstrup søe*. 1521.

3. Thingswinde, att sandemend haffue giortt theris 1501.
thoug emellum bønders enemerkeskouff och closters skouff
i *Brandstrup*. 1501. ||

4. Thingswindtne, att *Brandstrup skouff*, marck och 1529.
eng er reebt och omsteenitt, och schall M. closter giøre

¹ B tilføjer: Med ingen zegell. ² B tilføjer: Enn.

³ Således B; A: Widsze. ⁴⁻⁴ Mangler i B. ⁵ B: før.

- bønderne jeffnitt i theris marck for thend deell, thennum er tildeellit¹ wdi *Munckethofft*. 1529.
1527. BB. 5. Thingswindne, att *Søffren Anderßen* klagede aldeniste paa ett støcke eng liggendis i *Blockeskiffte*² och icke paa thend søe, skouff eller marck, Mar. closter tilhører wdi *Brandstrup*. 1527.
1525. 6. Thingswindtne, att the till³ M. closter haffuer inthett aff the andre theris reebdrefft jordt paa *Brandstrup* marck. 1525.
1455. 7. *Peder Erichßens* aff *Windersløff* mageskifftebreff till M. closter paa en gaardt wdi *Alum* i *Synderliung* herrit, en gaard i *Hiorthede* och en wdi *Lee* wdi *Melsom* herrit, item en skouff, kaldis *Kolbeck skouff*, och ett møllestedt, ther tilligger. 1455.
1530. 8. Ett⁴ thingswindne, att 12 eyer haffuer giortt skiell och omsteenitt *Kolbeck skouff*. 1530.
- 1455? 9. Landtzthingswindtne, att M. closters fuldmechtige bød her *Christern Eskildßen* 45 rinsch gylden paa her *Erich Erichßens* och *Peder Erichßens* godtz, som wor en gaard wdi *Hiorthede*⁵, en i *Lee*, en i *Alming* och *Kolbeck skouff* och møllestedt. 1455.⁶
1455. 10. Landtzthingswinde, att *Peder Erichßen* aff *Windersløff* skiøder M. closter 3 gaarde liggendis i for^{ne} *Alum*, *Hiorthede* och *Leed*, *Kolbeck schouff* och møllestedt. 1455.||
1530. 11. Siunsbreff paa *Kolbeck skouff*. 1530.
1347. 12. Ett windne, att her *Olluff* till *Hornbeck* sogen haffuer skiøtt till en wed naffn her *Lydick* en gaard i *Grendsteen*, kaldis *Nørgaardt*. 1347.
1463. 13. Frw *Karen*⁷ *Eyllersd.*, ⁸her *Thime Nielßens* efftherleffuersche aff *Engelsthalm*⁸, skiøde till M. closter

¹ B: tillrebbet. ² B: Blockeschoffte.

³ B: vdi. ⁴ Mangler i B.

⁵ B tilføjer: och. ⁶ B: 1456. ⁷ I A rettet fra Kirsten.

⁸⁻⁸ B: aff Enngelsthollumb, her Theme Nielßenn effterleffuersche.

paa tho gaarde, thend ene i *Neder Thordrup*, thend anden i *Lee*. 1463.

BB. 14. Reebsbreff paa *Leedtz felligskouff*. 1575. 1575.

15. Riidebreff om skiell emellum *Fordall* och *Thorszagger* och emellum *Fordall* och *Hemestrup skouffue*. 1563.¹

16. Thingswindne, att ther er klagitt paa reeb, som er kast paa *Brøndum* marck, och att ophoff wor icke giffuen. 1527.

17. Mariager closters tilbud, att thersom closterit haffde nogitt aff *Brøndoms*, som beuiisligt kunde were, thett wille the wden reeb wdlegge. 1527.

18. Sognewindtne aff *Falborg* sogen, att ther ligger ett skouffskifte emellum *Rindtz wey* och *Huorns wey* och² haffuer liggitt till *Siagaard* i 60 aar. 1468.

19. Konning *Christoffers* stadfestelsze³ paa ett skiøde liudendis paa nogitt godtz i *Grendsteen*. 1330.⁴ ||

Thisze⁴ effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Synderliung herritt. 1.

CC. 1. Laugheffdt paa *Hornbecks*⁵ *bredning*, en fiskegaard, kaldis *Kubegaardt*, och paa fem agre indwordt till *Hornbeck*. 1470.

2. Thingswindne aff Synderliung heritz thing, att ther bleff oplest⁶ her *Hendrich Knudtzens* breff formeldendis, att thend eng i *Hornbeck*, som kaldis *Holm och Strømme*, hør till kircken, och sig att haffue thend wdi leye aff kircken hans lifsthiid. 1456.

3. Bisp *Knud* aff *Wiiborg* hans breff giffuitt M. closter paa jus patronatus till *sancti Laurentii kircke* i *Hornbeck* i *Wiiborg* stigt med ald rettighedt wndthagen cathedratico. 1456.

¹ Ifølge C S. 5 manglede Brevet 1629.

² B: som. ³ B: stadfestelszebreff. ⁴ Mangler i B.

⁵ B: Hornnsbeck. ⁶ B tilføjer: et.

1452. CC. 4. Konning *Christierns I* thilladelsze paa jus patronatus till M. closter, som hand och hans efftherkommere haffde till *Hornbeck* kircke, wndthagen cathedratico och anden bispens rettighed och herlighed therwdi. 1452.
1440. 5. Bispens aff *Wiiborg* collatzbreff giffuitt her *Hans Nielßen* paa *Hornbeck* sogen effther konning *Christoffers* præsentatz. 1440.
1440. 5.¹ Findis herhoesz same præsentatzbreff vnder dato 1440.
1470. 6. Marckeskielsbreff emellum *Neder Hornbeck* och *Øffre Hornbeck*, thisligiste att ther bødis loug paa laugheffd paa M. closters godtz wdi *Hornbeck* sogen. 1470. ||
1469. 7. Sognewindtne aff *Hornbeck* sogen², att *Hornbeckis*³ bredning haffuer liggitt mere end 60 aar till *wor frw closter i Randers* wlast och wkiertt. 1469.
8. Recognitz paa 3 gaarde, her *Jens Nielßen* cannick i *Wiiborg* haffde aff Ma. closter hans lifsthiid, som wor i *Fordall, Øffre Hornbeck* och *Steffuenstrup*. Sine dato.
1499. 9. Her *Hendrick Knudtzens* gaffuebreff paa en gaardt i *Hornbeck* och en fiskegaardt⁴. 1499.
1529. 10. Sognewindtne aff *Hornbeck* sogen, att *Christen Anderßen* haffde fyldiste i marck och⁵ eng ligge wed the⁶ andre, och thersom hand icke wille nøygis, burde⁷ marcken att¹ reebis. 1529.⁸
1496. 11. Her *Erich Ottßens* och frw *Anne Hendrichsdatters* skiøde till M. closter paa⁹ noggett godtz for meszer att opholdis, som er 2 gaarde i *Offuer Fuszning* i Synderlyng herrit, 2 gaarde i *Alleløff*, ett boell i *Medelby* i *Lysze-gaardtz* herritt, en gaard i *Attrup* i *Hal* herrit, 1 gaard

¹ Mangler i B. ² B: kierkesogenn.

³ B: Hornsbeck. ⁴ B tilføjer: till Marriagers closter.

⁵ A gentager: och. ⁶ C: 2. ⁷ B: schulle.

⁸ Ifølge C S. 5 manglede Brevet 1629.

⁹ B: for.

wdi *Humo*, 1 gaard (i¹) *Reffuen* i *Synder* herrit, ett boell i *Wegerløff*² i *Nørre* herrit, en gaard i *Skandrup* i *Giern* herrit. 1496.

CC. 12. En herritzthingsdom emellum *Holger Rosenkrantz* och Ma. closter om nogett godtz i *Offuer Fuszling* liggendis, closteritt tildømt. 1533.

13. Herritzthingsdom, att M. closter schall niude tho gaarde i *Offuer Fuszling*, till sagen indkommer for kong. matt. 1544.

14. Thingswindtne, att *Synderlyng* herritz sandemendt haffue || wedthagett att giøre theris thoug och suere skiell emellum *Fuszling* marck och *Bieregraff* marck om onsdagen. 1561.

1(5)³. Sognewinde, att the holme och strømme, som her *Hendrich Knudtzen* haffuer i ley, haffuer liggitt i mange aar till *Hornbeck* kircke. 1458.

Effter^{ne4} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Synderliung herritt. 2.

DD. 1. *Jesze Gregerßens* och hans høstruis skiøde till M. closter paa en gaardt i *Bieregraff* i *Synderliung* herrit⁵. 1454.

2. Laugheffdt paa tho gaarde i *Bieregraff* med theris eygendomme och tilliggelsze indword till M. closter. 1490.

3. Sandemendtz breff om skiell emellum *Offuer Fuszling* marck och *Bieregraff* marck. 1561.

4. Riidemendtz breff emellum *Offuer Fuszling* och *Bieregraff* marck. Anno 1562.

5. Thingswindtne, att *Albrett Skiels* fuldmechtige kien- dis sig wed thend eyendom och thørregrofft paa hans⁶ hosz-

¹ Således B; mangler i A. ² B: Veggers.

³ Således B; A: 14. ⁴ B: Epterneffnte.

⁵ B tilføjer: liggendis. ⁶ B: sinn.

- bondis wegne, || som *Fuszing* mend och *Bieregraff* mend omtrette. 1561.
1500. DD. 6. Thingswindtne, att ther icke haffuer werit kierdt paa thend $\frac{1}{2}$ fierding jordt till thend gaard wdi *Suenung*,¹ Ma. closter haffuer. 1500.
1500. 7. Laugheffd paa en gaard i *Suenning* indwordt till M. closter. 1500.
1500. 8. Thingswindtne om nogen jordt paa *Suening* marck, sandemend wore paa kraffde, att were M. closters². 1500.
1516. 9. Thingswindne, att *Christen Sommerß*³ haffde ingen beuiisz paa thend $\frac{1}{2}$ fierding jordt paa *Suenning* marck, hand paa klagede och wor closter(s)⁴. 1516.
1531. 10. Siunsbreff paa nogen jordt i *Suenning* marck. 1531.
1550. 11. Sandemendtz breff om skiell giortt emellum *For-dall* och *Welsze* marcker. 1550.
- 1490? 12. Laugheffd paa *Kockholm* med sin eygendomme och tilliggelsze indwordt till Mar. closter. 1490⁵.
1474. 13. *Lasz Jonßens* aff *Wiskum* stadfestelsze offuer en gaardt i *Hammerszhøg*, hans datter frw *Anne Lauritz-datter* haffde giffuitt till M. closter. 1474.
1523. 14. Siunszbreff aff Synderliung herritz thing anrørendis en skielsteen emellum *Wodensild kier* och *Closterkier*, som schulle were slagett offuer wed 40 faugne. 1523.
1458. 15. *Jes*⁶ *Kanne* i *Ring closter* hans bekiendelsze, att hand haffuer en aff Ma. closters gaarde i *Aalum* hans lifsthiid. 1458. ||

Effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Nørliung herritt. 1.⁷

1550. EE. 1.⁸ En herritzthings indsettelsze till *Wiiborg landtzthing* nogen thrette anrørendis emellum her *Jørgen*

¹ B tilføjer: som. ² B: closter. ³ B: *Simenßen*.

⁴ Således B; A: closter. ⁵ B: 1498. ⁶ B: Jenns. ⁷ Mangler i B.

⁸ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 5 manglede Brevet ligeledes 1629.

Lycke och frw *Ingeborg* paa *Thørrestrup* om nogen¹ eng i *Ingstrup* marck. 1550.

EE. 2. Herritzthingsdom emellum her *Jørgen Lyckis* 1550. fuldmæchtige paa closters wegne och frw *Ingeborg* aff *Thyrrestrup* om nogen eng Mar. closters thienner i *Røding* til-dømt effther closters laugheffdt. 1550.

3. Indførszelsbreff effther riigens rett wdi cannickernis 1506. godtz i *Wiiborg* capittell wdi *Nørliung* herit liggendis. 1506. ||

4. *Anders Jepßens* skiødebreff till Ma. closter paa 1482. ald hans rettighed i *Skindtzelsheede* med tho husziz eygen-dome liggendis hoesz *Farstrup* marck. 1482.

5. Laugheffdt paa godtz wdi *Farstrup* och *Farstrup* 1455. marck indwordt till Mar. closter. 1455.

6. Sognewinde aff (*W*)*am(m)en(n)*² kirckegaardt, att 1456. ett skouffskift, som ligger emellum *Thisdall*, [*W*]*amen*³ og nedem emellom⁴ *Farstrup* skouff och bye⁵, haffuer althiid liggett till [*W*]*amen*⁶ kircke. 1456.

7. Frw *Elsze Suendtzdatters* aff *Asmild* skiødebreff⁷ 1450. till Ma. closter paa 4 gaarde i *Farstrup* i *Nørliung* herrit, en gaard i *Winderszløff* i ⁸*Lyszegaardtz* herrit⁸, 1 gaardt i *Wolstrup* och en gaard wdi *Sloning* i *Synderlyng* herrit. 1450.

8. Landtzthingswinde, att *Farstrup* haffuer werit *Eskild* 1425. *Jespersens* i 70 aar. 1425.

9. *Jep Mogenßens* aff *Bigum* skiøde till M. closter 1469. paa ett støcke skouff liggendis wed *Bigum* och *Riiszdall*. 1469.

10. Thingswinde, att thend skouff liggendis emellum 1463. bode *Riiszdall* offuen och nedem emellum *Bigum* skouff

¹ B: enn. ² Således B; A: Mamen. ³ A: Mamen; B: Mamenn.

⁴ B: i. ⁵ B: byenn. ⁶ A: Mamen; B: Mammen.

⁷ B: skiøde. ⁸⁻⁸ B: Liusgaard.

- och *Farstrup skouff* haffuer liggitt till [W]amen¹ kircke wlast² och wkiert² wdi 500³ aar. Anno 1463.
1450. EE. 11.⁴ Her *Christen Eskeldßens* stadfestelsze paa *Farstrup* godtz, hans moder haffde giffuitt till M. closter. 1450.⁵
1425. 12. En stockeneffn aff *Wiiborg landtzthing* om *Farsstrup*. 1425. ||
1424. 13. Landtzthingswindne, att *Eskild Jepßen* szende *Musz* i *Bruszgaard* bud, naar hand wille indwore hans godtz *Farstrup* med laugheffd. 1424.⁶
1424. 14. *Eskild Jepßens* laugheffdt paa *Farstrup*, som hand arffuede effther hans foreldre. 1424.
1424. 15. Thingswindtne, att *Farstrup* haffuer fuld *Esk(e)l(l)*⁷ *Jepßen* och hans foreldre⁸ mere end⁸ 70 aar. 1424.
1469. 16. Konning *Christierns I* breff, therwdinden dødt och machteløsz mellis ett sandemendtzthoug giort emellum *Farstrup* och *Wa(mm)en(n)*⁹ marck. 1469.
1424. 17. Landtzthingswindne, att *Eskild Jepßen* haffuer 3 samfelde thing werit till landtzthing och bødett sig wdi rette for *Faderstrup*. 1424. ||
1424. 18. Landzthingswinde, att thend thiid *Musz* i *Bruszgaardt* lod ther bryde¹⁰ thett thredie laugdagsbreff paa *Farsstrup* godtz, tha bødt *Esk(e)*¹¹ *Jepßen*¹² loug paa laugheffdt. 1424.
1425. 19. Thingswindtne, att *Eskilld Jepßens* oldefader kiøpte *Farstrup* godtz, som *Musz* i *Bruszgaardt* paa thrette. 1425.
1470. 20. Sandemendtz breff emellum *Bigum*¹³ och *Farsstrup skouff*. 1470.

¹ A: Mamen; B: Mammen. ²⁻² Mangler i B. ³ B: hundrede.

⁴ B tilføjer: Bort. ⁵ A tilføjer i Margenen: post.

⁶ A tilføjer i Margenen: antea. ⁷ Således B; A: Elskild.

⁸⁻⁸ B: i. ⁹ Således B; A: Wannen. ¹⁰ B: biude.

¹¹ B: Eskell. ¹² B: Jennþenn sin. ¹³ B tilføjer: skoff.

EE. 21. Landtzthingswindne, att *Farstrup* hør ¹ *Eskild* 1424. *Jepßen*¹ till. 1424. ||

22. Konning *Christierns* breff, att the wdi *Wamen* 1478. icke skulle giøre M. closter forfang paa *Farstrup* marck, och thett thoug, som the haffde giortt paa same marck, att schulle were dødt och machtøsz. 1478.

23. Windtne om skiell emellum *Wamen* och *Farstrup* 1514. marck. 1514.

24. Sandemendtz breff paa *Riisdall*. 1519. 1519.

25. Her *Niels Kaasz* till *Thorup* och flere gode 1468. mendtz forpflichtelse², att *Jep*³ *Mogenßen* schulle⁴ komme till M. closter och gifue thennum thend skouff i *Farstrup* marck, the omthrette. 1468.

26. Thre breffue om skouffhug paa *Farstrup skouff* tillsammen bunden, signeritt vt in margine.

27. Herritzthingsdom emellum her *Jorgen Lycke* och 1573. *Erich Kaasz*, therwdinden tildømmis for^{ne} *Erich Kaasz* the enge, som ligge till hans gaardt⁵ wdi *Ingstrup*. 1573.

28. *Jørgens Rudtz* till *Wedby* skiøde till M. closter 1494. paa en gaard i *Røding* i Nørliung herrit och en gaard, kaldis *Kockholm*. 1494.

29. Laugheffdt paa en gaard i *Røding* och thes til- 1498. liggelse, enemercke och fellig indword till Mar. closter. 1498.

30. *Jep Berthelßens* i *Skaubo* skiøde till M. closter 1482. paa en gaardt i *Wamendall*. 1482. ||

Efter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Nørliung herritt. 2.

FF. 1. Sognewindtne aff *Hannest* soken, att thend 1452. eygendom wdi *Holmkier*, *Jesz*³ *Anderßen* aff *Wlstrup*

¹⁻¹ B: Jesper Eschelßenn. ² B: forpligtelszebreff.

³ B: Jenns. ⁴ B: schall. ⁵ B: gaarde.

- paathretter¹ emellum *Munckebro* och *Munckestage*, haffuer weritt *the hellige 3 Marers*² i *Glenstrup* i³ 60 aar och mere. 1452.
1452. FF. 2. Noch windne⁴ aff *Hannest* sogen, att for^{ne} grundt och eygendomme i *Holmkier* er rett enemercke till *the hellige 3 Marer*⁵ wdi *Glenstrup*. 1452.
1452. 3. Laugheffdt paa eygendom i *Holmkier* indwordett till ⁶Ma. closter⁶. 1452.
1452. 4. ⁷Laugheff(d)⁸ paa eng och grundt i for^{ne}³ *Holmkier* indwordt till M. closter 1452.
1453. 5. Thuende contractzbreffue emellum closteritt och *Jes Anderßen* i *Wlstrup* om *Holmkier*, the omthrette, tilsammen lagde,⁹ noterit vt in margine. ¹⁰Vnder dato 1453.
1453. 6. Widisze offuer 4 breffue om eygendomme wdi *Holmkier* till *Glenstrup* och Mar. closter, och hurledis thermed er gangett och forligt emellum *Jes Anderßen* och Mar. closter. Vidissen daterit 1453. ||
- 1529. 7. Thingswindne aff *Wonsil* herrit, att *Groffholm* haffuer weritt till Mar. closter i 40¹¹ aar. 1529.
1529. 8. Stockeneffne aff *Haldt* herrit, att *Groffholm* haffuer liggitt till Mar. closter wdi 60 aar, och closters thiennere haffuer thend saatt, brugt och giffuett thienden theraff till *Hanlest* kircke. 1529.
1527. 9. Ett breff, att byemend i *Huiding*¹² benechte¹³ thennum att haffue nogen rett i *Lille Groffue* och beplichte¹⁴ thenum att schulle³ bethalle, huisz eng the ther haffue¹⁵ affførtt. 1527.

¹ B: paatrette. ² B: Marriers. ³ Mangler i B.

⁴ B: sogennvinde. ⁵ B: Marrier.

⁶⁻⁶ B: *de hellige 3 Marier* i *Glennstrup*.

⁷ B tilføjer: Noch enn. ⁸ Således B; A: Laugheff.

⁹ B tilføjer: och. ¹⁰ B tilføjer: Begge. ¹¹ B: 60.

¹² B: Hunding. ¹³ B: berettet. ¹⁴ B: bepligtet.

¹⁵ B: haffde.

FF. 10. Laugheffdt paa en gaardt i *Skiellerup* med 1533. 3 støcker enemerckerskouffue, 1 gaard wdi *Synder Wonsild*, *Holmkiers* enemercke, en gaardt i *Giettrup*, ett stocke skouff, kaldis *Molbjerg*, 3 gaarde i *Alstrup* och *Kudelundt* ¹med mere¹ indwordt till Mar. closter. 1533.

11. Riigens stadfestelsze paa ald thett godtz wdi *Omer* 1515. syszell, som wor liggendis till *Nørre closter*. 1515.

12. 24 mendtz windtne, ²huor wiidt² en eng, kaldis 1527. *Lille Groffue*, haffuer (werret³) brugt till Mar. closter i 60 aar. 1527.

13. Thingswindne aff *Hald* herritz thing anrørendis 1441. *Groffue* och *Holmkier*, closters frii enemercke. 1441.

14. Opsettelsze aff landtzthing belangendis en thrette 1576. om *Groffuekier*. 1576.||

15. Herridtzthingsdom emellum *Huiding*⁴ mend och 1574. M. closter om en eng, kaldis *Lille Groffue* eller *Holmkier*, tildømpt closteritt. 1574.

16. Landtzthingsdom paa *Lille Groffue kier*, att landtzdommer icke kiendte thennum i thend sag dommere, effther att riigens stadfestelsze wor therom wdgangen till laasz. 1577.

17. Sandemendtz siunsbreff paa skiell giortt wed⁵ 1527. *Groffkier*. 1527.

18. Gode mendtz besichtelsze paa the enge, *Jørgen* 1583. *Skram* skifte med the *Holmgaardtz* mend wdi *Holmkier* effther kong. matt. beuillinge. 1583.

19. Herritzthingsdom paa ett støcke eng i *Nordrup* 1544. enge, som ligger thill *Wamendall*. 1544.

20. Laugheffdt paa *Wamen kirckeskouff* indwordt till 1467. *Wamen kircke*. 1467.

¹⁻¹ Mangler i B. ²⁻² B: haffuer verret.

³ Således B; mangler i A. ⁴ B: Hunding.

⁵ B: om.

1469. FF. 21. Landtzthingswindne, att bisp *Knudtz* fuldmechtige skiotte Mar. closter en skouff, som *Wamen* kircke haffde. 1469.
1418. 22. Laugheffdt paa *Wamendall* marck och fang indword till Mariager closter. 1418.
- 1461? 23. Konning *Christierns I* dom, therwdi *Simen Spendtz* laugheffdt paa *Wamen* kirckeschouff er funden dødt och machteloos. 1461¹.
1518. 24. Her *Niels Erichsens* bekiendelse att haffue wdi (²lehenn hanns lifftid enn gaard²), kaldis *Kockholm*. 1518. ||
1507. 25. Thingswindne, att ther icke haffuer werit thrette paa *Kockholm*, siiden Mar. fick³ same gaardt. 1507.
1452. 26. Ett windtne om sandemendtz thoug fran thend skielsteen emellum *Groffue*⁴ *Wette* och *Munkebro*. 1452.
1506. 27. Laugheffdt paa en gaardt i *Thistrup*⁵ indword thill Ma. closter. 1506.
1485. 28. *Jon Wiffertz* skiødebreff till M. closter paa en gaard i *Fracdrup* i *Farsøe* sogn. 1485.
1508. 29. Thingswindne om røding och⁶ skouffhug och eng wdi *Giestrup* marck⁷. 1508. ||

Effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Rindtz herritt.

1545. GG. 1. Sandemendtz breff om skiell emellum *Skals* marck och *Haffriisz* marck, emellum Rindtz herr(e)t⁸ och *Nørliung* herritt. Anno 1545.
1495. 2. Her *Jens Madtzens* aff⁹ *Wiszborg* skiøde till hans capell i M. closters kircke paa 6 gaarde och 3¹⁰ øde boell i *Skringstrup* i *Skalls*¹¹ sogn i Rindtz herrit och en

¹ B: 1469. ²⁻² Således B; A: hans liffs i forleeninge.

³ B: hafuer fanget. ⁴ B: Giordt. ⁵ B: *Thyrstred*.

⁶ B: om. ⁷ Mangler i B. ⁸ Således B; A: herritz.

⁹ B: till. ¹⁰ B: ni. ¹¹ B: Skalek.

gaard i *Aaszbeck* i *Aars* herrit for meszer¹ att holdes². 1495.³

GG. 3. *Eyller Thordtz*⁴ stadfestelsze paa thett godtz, 1493. frw *Maren Owes*⁵ gaff till M. closter, som er 3 gaarde wdi *Skals* i Rindtz herrit, 2 gaarde i *Mollerup* i *Morsz* och en gaard i *Fiellerszløff* i *Morsz*. 1493.

4. Frw *Maren Mogensdatters* aff *Damszgaardt* skiøde 1468. paa 3 gaarde wdi *Skals* wdi Rindtz herrit, 2 gaarde i *Mollerup* i *Synder* herrit i *Morsz* och en gaard i *Fiellerszløff* i same herrit skiøtt thill M. closter⁶. 1468.⁷

5. *Thomes Jenßens* skiøde till frw *Maren Mogensdatter* paa⁸ for^{no} 3 gaarde i *Skals*, 1 gaard wdi *Ordning* och 2 gaarde i *Mollerup* i *Synder* herrit⁹. 1467.

6. Thingswindne paa for^{no} 6 gaarde wdi Rindtz herritt 1467. och *Synder* herritt wdi *Morsz*, som *Thomes Jenßen* aff *Kaesz* skiøtte frw *Maren Mogensdatter*. 1467. ||

7. *Olluff Morthenßens* gaffuebreff till M. closter paa 1475. en gaardt i *Giedstedt*. 1475.

8. *Peder Stißens* skiøde till thett *helligaandtz husz* 1470. i *Olborg* paa en gaardt i *Gulagger* wdi Rindtz herrit. 1470.

9. Noch 3 pergamenttz skiødebrefff paa for^{no} godtz wdi 1453-75. *Gulagger* till thett *helligaandtz husz* wdi *Olborg*, som ere tilsamen bunden, signerit vt in margine. Wnder datis 1472, 75, 1453.

10. Her *Anders Pederßens* prior i *Olborg* mage- 1495. skifftebreff till Mar. closter paa en gaard wdi *Guldagger* i *Semestedt* soggen. Anno 1495.

¹ B: mæszenn. ² B: holde.

³ 1562 Febr. 7 udstedtes der en kongelig Stadfæstelse af dette Brev, hvorfor det findes i et udførligere Udtog i Rigens Forfølgingsbog 1559-62 Bl. 378 a, trykt Danske Mag. VI. 196.

⁴ B: Thonnß. ⁵ B: Oriesz. ⁶ Mangler i B.

⁷ Ifølge C S. 6 manglede Brevet 1629.

⁸ B: till. ⁹ B tilføjer: i *Mors*.

1524. GG. 11. *Niels Wongßens* och hans brödris bekiendelsze ingen lodt eller deell att haffue i Mar. closters gaard wdi *Gulagger*¹. 1524.
1571. 12. Herridtzthingsdom emellum *Otthe Brahe* och her *Jørgen Lycke* om 6 gaarde i *Skringstrup*, Otthe Brahe tildømt fran closteritt. Anno 1571.
1564. 13.² *Jørgens Skram* till *Thielle* mageskiftebreff till Mar. closter paa tho gaarde i *Westerbylle* sogen och bye. 1564.³ ||

Thisze⁴ effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Gislum herritt.

1425. HH. 1. Her *Anders Stißens* bekiendelsze att haffue aff *Nørre closter* i Gislum herritt en gaard i *Frebiery* hans lifftiid. 1425. Findis herhoesz abbedens aff N.⁵ closter forleenningsbreff (paa⁶) same gaard vnder for^{ne}7 dato, signeritt vt in margine.
1420. 2. Thingswindtne, att thend gaard i *Frebiery* haffuer fuld *Nørre closter* i 40 aar. Anno 1420.
1553. 3. Mageskifte emellum her *Jørgen Lycke* paa the fattigis wegne wdi *fattige folckis gaardt* i *Mariager* och *Eskild Giøe*, wdlagdt⁸ till for^{ne}4 the fattige en gaard i *Svingelbiery* i Gislum herrit och en gaard i *Ersløff* i *Galthen* herrit. 1553.
- 1428? 4. *Anders Binderups* skiødebreff paa en gaard i *Othensild* i Gislum herritt till M. closter. 1428⁹.

¹ B: Marriagger.

² B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 6 manglede Brevet ligeledes 1629.

³ En 1564 Marts 24 for Jørgen Skram udfærdiget kongelig Stadfæstelse af dette Mageskifte er trykt Danske Mag. VI. 172.

⁴ Mangler i B. ⁵ B: Nørre. ⁶ Således B; mangler i A.

⁷ B: samme. ⁸ B wdlegennid.

⁹ B: 1482. — At dømme efter Anders Benderups Levetid (se Danm. Adels Aarvog V. 41) synes Årstallet 1482 at have større Sandsynlighed end 1428.

HH. 5. Frw *Edell Jensdatters* skiøde till Mar. closter 1487.
paa en gaard i *Othensild* i for^{ne} herrit. 1487. ||

Effter^{ne1} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Salling.

II. primo. *Hendrick Li(m)beck*² aff *Nebbe* skiødebref 1453.
till Mar. closter paa en gaard i *Jeberrig* i *Nør* herrit i
Salling. 1453.

2. *Jes*³ *Olluffßens* skiøde till hans morsterdatter paa 1457.
en gaard i *Jeberrig* i for^{ne} herrit. 1457. ||

⁴Thisze effter^{ne4} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Nørre herritt i Morsz.

KK. 1. Laugheffdt aff Nørre herritz thing i Morsz, 1491.
att *Lasz Mogenßen* i *Thielle* haffuer indwordt till Mar.
closter *Øster Hundstrupgaardt* i Morsz med ald sin tillig-
gelseze och rettighedt stedt fran stedt med fischerii wandrefftt.
1491.

2. Breff aff *Wiiborg landtzthing*, att *Øster Hunstrup* 1491.
med sin tilliggelseze och en aabyggethofft i *Jeszbo*⁵ marck,
en gaardtz eye i *Rørszbo*⁶ marck och $\frac{1}{2}$ otting jordt offuer
ald marcken er Mar. closter tildømt effther sin laugheffdt.
1491.

3. *Peder Nielßens* breff, att hand haffuer (vdlagt⁷) 1448.
hans suoger *Hendrich Stißen* och hans søster godtz i
Øster Hundrup och *Wester Hundrup*, i *Jerszboe* och
Eyerløff. 1448.

4. Sandemendtz breff om skiell emellum *Eyerløff* marck, 1528.
Øster Hundrup, *Wester Hundrup* och *Jeszbo* marcke.
1528.

¹ B: Epterneffndt. ² Således B; A: Lindbeck. ³ B: Jens.

⁴⁻⁴ B: Epterneffnte. ⁵ B: Jerszbo. ⁶ B: Rødtzbo.

⁷ Således B; mangler i A.

1475. KK. 5. *Kield Anderßens* forpflicht wdi *Øster Hundrup* att skulle aarligen aff thend gaardt, hand i boer, giffue 1 tønne smør. 1475.
1509. 6. Siunsbreff, att *Jerszbo* mend halfue graffuitt holgrefft offuer *Øster Hundrup* fang. 1509.
1567. 7. Thingswindtne, att her *Jørgen Lyckis* fougitt haffuer till thinge klagitt, att en skielsteen emellum thre marcke wor¹ bleffuen borttførtt¹. 1567.||
1552. 8. Thingswindne, att ther wor klagitt, att *Wester Hundrup* mend haffde brug i *Øster Hundrup* marck. 1552.
1490. 9. Thingswindtne paa rett skiell om *Barskier* aggre² i Mors. 1490.
1456. 10. Frw *Kirstine Nielsdatters*, *Hendrich Stißens* høstruis, skiøde till Mar. closter paa eyendomme liggendis till *Øster Hundrup*, kaldis *Barskier* och *Barskier baardt*³ och *Thredholm*. 1456.
1458. 11. *Morthens Rodtz* bekiendelsze ingen rett eller retighedt att haffue vdi *Barskier* och *Barskier agger* och *Thredholm*. 1458.⁴
1572. 12. Thingswindne, att en partt aff *Barschier* aggre och *Thredholm* haffuer werit brugt till *Wester Hundrup*. 1572.
1456. 13. *Kirstine Kieldtzdatters* skiøde till *Mariager closter* paa godtz wdi *Eyerløff* sogen, som er en øde jord och en gaard i *Jerszbo* och 3 gaarde i *Eyerløff*⁵. 1456.
1562. 14. Landtzthingsdom emellum her *Jørgen Lycke* paa closters wegne och *Frantz Dyre* om *Liungaardtz* marck *Frantz Dyre* tildømt effther hans laugheffd. 1562.
1487. 15. *Thomes Jenßens* bekiendelszebreff paa en gaardt

¹⁻¹ B: bortkast. ² B: agger. ³ B: baand.

⁴ Jfr. Danske Mag. VI. 84 om et på samme Tid af Klostret til Morten Rod udstedt Brev.

⁵ B: Jeggersløff.

i *F(ia)l(d)erszl(e)ff*¹ i *Morsz* wdi *Synder* herrit, som hand haffde aff conuent wdi Mariager closter. 1487. ||

KK. 16.² Her *Erich Erichsens* skiftebreff till M. 1552. closter paa tho gaarde i *Hundrup*³ i Nørre herrit i *Morsz*³. 155(2)⁴.

⁵Thisze effter^{ne5} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Hillerszløff herritt

LL. 1. Konning *Christierns I* confirmatz och gaffue 1454. breff till Mar. closter paa jus patronatus till *sancti Peders kircke* i *Hillerszløff* i *Børglum* stigt, som kongen haffde rettighedt till⁶. 1454.

2. Biscop *Jeps* aff *Børlum* skiffthebreff till Ma. closter paa stigtens rettighedt wdi *Hillerszløff* och *Kostrup* kircker. 1455.

3.⁷ Biscop *Jeps* aff *Wen(n)d(tzø)sze(l)*⁸ stadfestelsze 1455. paa konning *Christierns* breff paa *Hillerszløff* och *Kostrup* kircker i *Thye* giffuitt M. closter. 1455. ||

4. Konning *Christierns* følgebreff giffuitt Mar. closter paa *Hillersløff* och *Kostrup* kircker. 1459.

5. Stockeneffn, att *Thyge*⁹ *Marquorßen* schall¹⁰ haffue 1482. giffuitt till *sancti Peders kircke*¹¹ i *Hillerszløff* en gaard ther same stedtz liggendis. 1482.

6. Sandemendtz breff, att the haffue suoritt preste-gaarden i *Hillerszløff* att schulle bliffue liggendis nest synden wed kircken. 1474.

7. Laugheffdt paa godtz wdi *Hillersløff*. 1480, och 1480. er seglene mögitt forderffuitt.

8. Menige *Hillerszløff* sognemendtz forschriffuinge aar- 1558.

¹ Således B; A: Fellerszløff. ² B tilføjer: Sønderreffuen.

³⁻³ Mangler i B. ⁴ Således B; A: 155. ⁵⁻⁵ B: Epterneffnte.

⁶ B: udi. ⁷ B tilføjer: Bort. ⁸ Således B; A: Wendsylsze.

⁹ B: Thøgger. ¹⁰ B: schulle. ¹¹ B: kiercker.

- ligen, naar the tilsiigis, att schulle yde till Hillerszløff ki(e)rcke¹ 48 tønner biug, 1 tønne rug inden sancti Morthens dag. 1558.
1558. LL. 9. Herritzthingsdom paa fem gadehusze i *Hillerszløff*, closteritt paa kirckens wegne tildømt. 1558.
1559. 10. Thingswindtne, att ther er klagitt paa *Brøndum* bye och *Kieldtzgaardt*, att thett² er bygd paa *Hillerszløff* marck, och att siunsmend haffue werit therpaa. 1559.
1532. 11. Thingswindne, att en gaard i *Kostrup* och en i *Hillersløff* haffue liggitt till *Kostrup* kircke. 1532.
1559. 12. *Jens Nielßens* och *Berthell Hendrichßens* breff, att the haffue stedt *Kostrup* kirckis thiende for affgift. 1559.
1521. 13. ³Sognewindne om ett degneboell till *Hillerszløff* kircke. Anno 1521. ||
1558. 14. Opsettelse aff landtzhing thrette anrørendis emelum her *Jørgen Lycke* och *Otthe Brahe* om kornregenskaff aff *Hillerszløff* och *Kostrup* kircker. 1558.
1558. 15. Landtzhingsdom emellum her *Jørgen Lycke* och herritzfogden i *Hillerszløff* herrit for⁴ en dom, hand haffuer⁵ dømt om ett kirckewergemaell. 1558.
1563. 16. Herritzthingsdom, att her *Christen* i *Hillerszløff* dømmis quitt for, huis giesterii her *Jørgen Løcke* lod hannum fore tilthalle. 1563.
1455. 17. Frw *Kirstine Jepsdatters* gaffuebreff paa en gaard i *Røre* paa *Hanszholm* wdi *Hillerszløff* herrit till Mar. closter. 1455.
1483. 18. Thingswindtne, att *Peder Tygeßen* kiendte sig ingen lodt wdi thend gaard, hand i boede, kaldis *Kringe*, liggendis till *Hillerszløff* kircke, och haffuer icke giortt theraff bondethoug. 1483. ||

¹ Således B; A: kircken.

² B: der. ³ B tilføjer: Ett.

⁴ B: om. ⁵ B: haffde.

¹Thisze effter^{ne 1} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Huorns herritt.

MM. 1. ² Mageskifftebreff emellum bispen aff *Wend-* 1510.
syszell och Mar. closter; fick closteritt en gaard i *Thornbye*
i Huorns herrit, en gaard wdi *Thuersted*, en gaard i *Reus-*
holtt i *Øster* sogen. 1510.

2. Siunsbreff om ³ nogen eng liggendis till Mar. clo- 1547.
sters gaard i *Thuerstedt*. 1547.

Effter^{ne 4} breff findis wdi ett capsell signeritt:
Wennebierig herritt.

NN. 1. *Peder Bergs* skiødebreff till Mar. closter paa 1460.
en gaardt i *Krustrup*⁵. 1460.||

Effter^{ne 4} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Huornum herritt.

OO. 1. *Erich Banners* recognitz att haffue wdi pantt 1543.
aff Mariager closter tho gaarde, en i *Westerberg* i *Wend-*
syszell, thend anden i *Woxløff* i Huornnum herritt, for 160
daller. 1543.

2. *Iffuer* och *Jesper Lunow* theris stadfestelsze paa 1495.
en gaard i *Huornum*, theris suoger och syster haffde gif-
fuit till Mar. closter. 1495.

3. *Offe Skrams* till *Hamergaardt* skiøde paa en 1509.
gaard, kaldis *Bieregaard*, i *Giellerup* till Mar. closter.
1509.

4. *Anders Jepßens* skiøde till Mar. closter paa en 1459.
gaard i *Grydstedt* i *Woxløff* sogen. 1459.

¹⁻¹ B: Epterneffnte.

² B tilføjer: B. (o: sikkert: Borte). — Ifølge C S. 6 manglede
Brevet ligeledes 1629.

³ B: at. ⁴ B: Epterneffnte.

⁵ B tilføjer: i Wenneberg herredt.

1407. OO. 5. *Jens Anderßens* gaffuebreff till *Nørre closter* paa 1 gaard i *Grydsted* och en gaard i *Woxløff*. 1407.

Thette¹ effter^{ne} breff findis wdi ett capsell signeritt:
Fleskum herritt.

1497. PP. 1. *Magnus*² *Knudtzens* och *Matthis Knudtzens* stadfestelsze paa en gaard, theris moderbroder *Jep Hendrichßen* gaff till Mar. closter, wdi *Oppelstrup* i *Gunderup* sogen i Fleskum herrit. 1497. ||

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Aars herritt.

1456. QQ. 1. Bisp *Knudtz* aff *Wiiborg* recognitz att haffue bekommitt aff Mar. closter en gaard i Aars herrit i *Aarsz* bye for ald bispelig friihedt till *Hornbecks* kircke. 1456.³
1520. 2. *Jens Frebiergs* mageskifte till⁴ *Mariager* closter paa en gaard wdi *Bredstrup* sogen i *Mielbye* wdi Aars herrit. 1520. ||

Thisze effter^{ne5} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Hellum herritt.

1553. RR. 1. Thingswindne, att Mar. (clost.⁶) fuldmechtige haffuer paa Hellum herritz thing lade(t)⁷ lesze ett sandemendtz-breff⁸ paa thett skiell emellum *Hedensted* herrit och Hellum herritt. 1553.⁹
1448. 2. Thingswindne om skifte giortt emellum *Hendrich Stißen* och *Morthen Rood* om godtz i *Blenstrup*¹⁰ och *Horszens*. 1448.

¹ Mangler i B. ² B: Mogenns.

³ Jfr. Brevet i *ÆA*. II. 378, N. 9. ⁴ B: med.

⁵ B: epterneffndte. ⁶ Således B; mangler i A.

⁷ Således B; A: lade. ⁸ B: sandmendstoug. ⁹ B: 1153.

¹⁰ B: Glendstrup.

- RR. 3. *Hendrich Stißens* skiødebref till Ma. closter 1451. paa en gaardt i *Blenstrup*. 1451.
4. *Morthen Suans* skiøde paa tho gaarde till Mar. 1465. closter, thend ene i *Blendstrup*, thend anden i *Biere*. 1465.
5. Reebsbreff, huorledis *Store Brøndum* marck er 1543. reebt. 1543.
6. Thingswindne om marckeschiell, sandemend haffue 1557. giortt emellum *Brøndum* och *Segelstrup* marcke. 1557.
7. Thingswindtne, att her *Jørgen Løckis* fougitt haffuer 1557. forbødet sandemend att giøre thoug emellum *Hurup* och *Sellegaardtz* marcke, før her *Jørgen* kom med closters breffue. 1557.
8. Opsettelsze aff landtzthing offuer marckeschiell emel- 1557. lum *Hurup* och *Sellegaardtz* marcke. 1557.
9. *Jons Wifferttz* skiøde till Ma. closter paa en gaard 1493. i ¹*Komdrup* i *Hellum* herrit¹. 1493. ||
10. Laugheffdt paa en gaard i *Eistrup*, en gaard i 1495. *Brøndum(b)*², en gaard i *Blenstrup*, en gaard i *Skibstedt*, en gaardt i *Komdrup*³ med theris tilliggelsze, møllestedt och andett indword till Mar. closter. 1495.
11. Reebsbreff paa *Komdrup* marck och kier. 1560. 1560.
12. Her *Thime Nielßens* till *Steensballe* skifftebref 1455. till Mar. closter paa en gaard i *Bellum*. 1455.
13. Her *Thime Nielßens* skiøde till M. closter paa 1455. 2 gaarde i *Bellum*. 1455.
14. *Metthe Nielsdatters* gaffuebref till Mar. closter 1471. paa en gaard i *Eistrup*, kaldis *Østergaardt*, dog att hun och hindis hosbunde thend schulle⁴ beholde theris liffsthiid. 1471.
15. *Morthen Suans* till *Eistrup* gaffuebref till Mar. 1474.

¹⁻¹ B: Kondrop. ² Således B; A: Brøndrum.

³ B: Kondrup. ⁴ B: schall.

- closter paa en gaard i *Brøndum møgell* effther hans och hans høstruis dødt. 1474.
1527. RR. 16. Her *Thyge Krabbis* skifftebreff till Mar. closter paa en gaard i *Nørre Kongsløff* i Hellum herrit och en wdi *Woxløff* wdi *Huornum* herrit. 1527.
1465. 17. *Morthen Suans* skiødebreff till Mar. closter paa 2 gaarde wdi *Suanfalck* i *Skibstedt* sogn. 1465.
1492. 18. Frw *Mette Laursdatters* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Skibstedt*. 1492.
1557. 19. Sandemendtz breff om skiell emellum Mar. closters fang och bønders eygendomme wdi *Hurup*. 1557.¹
1496. 20.² Laugheffdt paa M. closters eygendomme emellum bøndernis skoff wed *Hurup* och closters enemercker. 1496. ||
1498. 21. Sognewindne aff *Alnsz* kircegaardt om *Sillebeck*, *Hemskouff* och *Hurup sko(ff)*³ med mere godtz. 1498.
1421. 22. Thingswindtne paa M. closters godtz fra *Strebeck*⁴ och till bønders schouff wed *Hurup*. 1421.
1557. 23. Thingswindne aff *Moe* thing, att *Peder Jude* forbødt sandemendt att giøre marcheschiel emellum *Hurup* och *Sellegaardtz* marck. 1557.
1540. 24.⁵ Konning *Christians* dom paa tho gaarde, thend ene i *Nørre Kongsløff* i Hellum herrit, thend anden i *Woxløff* i *Huornum* herit, Mariager closter tildømt att skulle beholde effther her *Thyge Krabbis* skifftebreffs liudelse. 1540.⁶

¹ Ifølge C S. 6 manglede Brevet 1629.

² B har haft tilføjet: Bort., hvad der dog atter er overstreget.

³ Således B; A: skoup.

⁴ B: Strabeck.

⁵ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 6 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁶ Brevet er indført i Herredagsdombogen 1537-41 (Nr. 1) Bl. 122 b; det er her uden Datum og henføres (dog sikkert med Urette) til 1542 i Danske Mag. VI. 139, hvor det er aftrykt.

Thisze epter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Hedensted herritt och Mo birck. 1.

SS. 1. Sandemendtzbreff emellum *Alnsz* marck, *Helberg*¹ skouff och *Thordrup*². 1512.

2.³ Konning *Christierns II* forligelszemaall emellum 1521. *Wiiborg capittell* och Mar. closter om languarig thrette, emellum thennom wor o(m⁴) *Moe* marck, *Eigens* och *Højestedt* marcke. 1521.

3.⁵ Konning *Frederichs I* dom emellum bispen aff 1524. *Wiiborg* och Mar. closter om *Fielmendtzskouff* offuer thett skiell, her *Mogens Giøe* med flere gode mend emellum capittell i⁶ *Wiiborg* och Mar. closters skouffue och godtz (†haffuer giordt⁷), huilekitt skiel wed macht dømmiss. 1524. ||

4. Mageskifftebreff emellum bispen aff *Wiiborg* och 1514. Ma. closter, och fick closteritt jus patronatus till *Alnsz* kircke och *Mow* kircke, item en gaard wdi *Thoffte* och *Thoffthe* fang. 1514.⁸

5. Riigens stadfestelsze offuer tho laugheffder liudendis 1499. om thett closters enemercke⁹ och eygendome⁹ wdi Mo birck och *Alnsz* sogen. 1499.

6. Bispen aff *Wiiborg* och flere gode mendtz dom 1505. belangendis thrette emellum *Wiiborg capittell* och Mar. closter om nogen skouffue, kaldis *Mo skouffue*¹⁰, *Eigens* och *Fielling skouffue*¹⁰, som schulle reebis. 1505.

7. Konning *Christierns I* stadfestelsze offuer thett 1476.

¹ B: Elbinng. ² B tilføjer: aae.

³ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 6 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁴ Således C; AB: och.

⁵ B tilføjer: B. (o: sikkert: Borte). — Ifølge C S. 6 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁶ B: aff. ⁷⁻⁷ Således C; mangler i AB.

⁸ Klosters Genbrev findes i ÆA. II. 224, E. 13.

⁹⁻⁹ Mangler i B. ¹⁰ B: schouff.

- godtz i Mow birck och andett therpaa stødendis paa alle siider indtill bønderschouff wed¹ *Hurup*. 1476.
1450. SS. 8. Konning *Christierns I* breff, att Mar. closters thiennerne i *Mo* sogen maa haffue frii birck ther same stedtz. 1450.
1476. 9. Konning *Christierns* stadfestelsze om Mow birckefriihed. 1476.
1423. 10. Thingswindne aff Mow birck, *Stredbeck* att were rett herritzskiell och marckeschiell. 1423.
1473. 11. Thingswindne aff Mow birck paa eyendome wed *Sandvad* i *Alnsz stocke*. 1473.
1458. 12. *Jens Thomeßens* aff *Dalszgaardt* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Alnsz*. 1458.
1455. 13. Laugheffdt paa *Synderschouff* i *Alnsz* sogen² thill closterit indwordt. 1455. ||
1479. 14. Sognewindne aff *Alnsz* sogen, att *Alsn* och *Moe* kircker ere Mar. closters rette kircker och tilforn wore *Nør closters* och att haffue frii werit aff arrildtz thiidt for alle bipsager wden mandrab. 1479.
1454. 15. Sognewindne, att bispnen aff *Wiiborg* haffuer ingen rett thill³ att sette capellan till *Alnsz* eller *Moe* kircker, item att *Thofftegaardt* wor giffuen fra *Nørre closter* till biscopsdommett for bispens rett i for^{ne} kircker wden bandsett for mandrab. 1454.
1454. 16. Thingswindtne aff Mar. birckething liudendis wdi neste forsk^{ne} meening om *Alnsz* och *Mow* kircker. 1454.
1491. 17. Her *Anders Jacobßens* till *Steenoltt* skiøde till *Mariager* closter paa en gaardt i *Hedensted* herrit i *Alnsz* by. 1491.
1473. 18. Sognewindne om marckeschiell wed *Alnsz*, *Bugum*⁴, och huorledis thermed er tilgangitt, och om ett stöcke skouff, kaldis *Alnsz stocke*. 1473.

¹ B: till. ² B: schoff. ³ Mangler i B. ⁴ B: Buum.

SS. 19. Laugheffdt paa *Alnsz* och *Mo* kircker och 1479. theris rettighed och eyendomme till closteritt indwordt. 1479.

20. Thingswindtne, att *Jon Wiffertzen* wor thend 1419. første, ther paalagde och ophog salttskatt i *Alnsz* sogn. 1419.

21. Windtne aff *Mo* birckething, att *Moe* och *Alnsz* 1479. kircker och *Mar.* kircke haffuer i thett første liggitt till *Nørre closter.* 1479.

22. Windtne aff *Alnsz* kirckegaardt paa *Sandwad* i 1472. *Alnsz stocke.* 1472. ||

23. Windne. att *Mar.* closter haffuer *Mow* och *Alnsz* 1498. sogner frii for alle bispsager wden mandslett och barn(d)ød¹. 1498.

24. Laugheffdt paa godtz wdi *Fielmining* indwordt 1470. till *Mar.* closter. 1470.

25. Siunsbreff paa bundgardtzstaye liudendis paa *M.* 1534. closters friihedt fran *Eigens*, som *Olborg fiordt* indløber, och synder och øster wed *Wædybitt*². 1534.

26. Windtne aff *Mo* birckething, att ther icke haffuer 1563. werit flere end 3 eller fire bundgardt³ for *Eigens* och *Dokedall* i 40 aar. 1563.

27⁴. Konning *Christians* forbiudelszebreff, att ingen 1551. skulle giøre *M.* closter forfang paa theris fischerii och bundgardt⁵ wden for *Halszwede.* 1551.

28. Windtne aff *Mow* birckething, att closters preuilegie wor ther lest om frii birck och fischerii, thold, wrag fran *Eigens* och till *Hurup beck.* 1547.

29. Riidemendtz breff emellum *Sellegaard*, *Mow* birck 1578. och bønndernis eygendomme i *Hurup.* 1578.

30. Thingswindne aff *Fleskum* herrit, att ther gaar 1527. 3 β aff en jordt wdi *Mow* till bispdommit. 1527.

¹ Således B; A: barnfødt. ² B: Weddybbet.

³ B: bondgarnn. ⁴ B: 26. ⁵ B: bonndgarnn.

1536. SS. 31. Sognewindtne aff *Alnsz* sogen om skiell wed *Alnsz stocke*. 1536.
1508. 32. Windtne aff *Alsnz* sogen, att *Stocke bro* er rett herstredewey fran *Alnsz* sogen och¹ till *Haffne* och *Weszborg*. 1508. ||
1560. 33.² Herritzthingsdom emellum her *Jørgen Lycke* och lodtzeiger wdi *Alnsz* om *Raffnsbieryg*, som Mar. closter bleff tildømt. 1560.
1469. 34. Noch findis en laugheffdt paa M. closters godtz wdi Moe birck fran *Sellebeck* och nør paa att were ett friitt enemercke. 1469, huisz segell en partt ere slett fra falden.
1508. 35. Herritzthingswindtne om adelweye³, som eyer hafuer wdlagdt fran *Alnsz* och till *Haffne sundt*⁴. 1508.
1541. 36. Thingswindtne, att the i *Fielminig* sogen haffue hafft theris fischerii aff *Østerhaff*. 1541.
- 1577? 37. Ett¹ 24 mendtz windtne om *Sellebeck*. 1577.⁵
1502. 38. Siunsbreff om nogen enge wdi Moe birck. 1502.
1577. 39. Thingswindne, hurledis siunsmend hiemblitt om en skielsteen, som wor borte wed *Selbygaardtz* marck. 1577.

Thisze¹ effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Hedensted herritt och Moe birck. 2.

1490. TT. 1. *So(ph)ie*⁶ *Morthensdatters* skiøde till her *Erich Ottsen* till *Skierne* paa en gaard i¹ *Wiue* i Hedensted herrit. 1490. ||
1503. 2. Her *Erich Ottßens* gaffuebreff till *the fattigis husz* i *Mariager* paa ett boell i *Wiue*. 1503.

¹ Mangler i B. ² B tilføjer: Bort.

³ B: adellvey. ⁴ B: soggen.

⁵ Ifølge C. S. 7 manglede Brevet, hvis År dér angives som 1557, i 1629.

⁶ Således B; A: Soffe.

TT. 3. Frw *Birgitte Pouelsdatters* gaffuebreff till 1453.
Mar. closter paa en gaardt i *Wiue*. 1453.

4. Landtzthingsdom¹ paa en eng till thend gaard i 1462.
Wiue Mar. closter tildømt, till thend med rette kand ther-
fran windis, och ² segellene mөгitt forderffuitt. 1462.

5. Laugheffdt paa atskillige godtz och eyendome wdi 1498.
Helbiery schoff, *Alnsz* och *Budum skouff* och marck. 1498.

6. Konning *Christierns II*³ stadfestelsze wnder rügens 1515.
segell offuer Mar. closters godtz wdi Mo birck och *Alnsz*
sogen. 1515.

7. Windtne aff *Alnsz* sogenn, att Mar. closter haffuer 1489.
fierdedeell⁴ i *Budum skouff* och marck, som tilforn laa till
Nørre closter wlast, och att ther aldrig wor enemerce-
schouff till *Budum*, ey heller att ther wor giortt marcke-
schiell emellum *Budum* och *Alnsz*, f(ø)r⁵ her *Jens Madtzen*
lod kreffue sandemendt ⁶therpaa. 1489.⁶

8. Laugheffdt paa nogen gaarde, boell⁷ och godtz wdi 1509.
Helbiery schoff, *Alnsz*, *Thordrup*, *Haszløffgaardt* och
mølle med mange⁸ flere aasteder thertill, indwordt till *Wii-
borg* bispdom. 1509.

9. Laugheffdt paa atskillige gaarde, boell och godtz 1518.
wdi *Budum*, *Alnsz*, *Helbiery skouff* med³ mere thesz til-
liggendis eyendome indwordt till Mar. closter. 1518.

10. Laugheffdt paa Mar. closters godtz wdi *Alns*, *Hel- 1512.*
berg schoff och *Budum*. 1512. ||

11. Sandemendtz breff paa *Budum* marck. 1512. 1512.

12. Herritzthingswindtne, huorledis *Budum*³ marck 1521.
och skouff er aff 12 mend deeltt och skiftt emellum Mari-
agger closter och *Jens Tygeßen* aff *Randrup*. 1521.⁹

¹ B: Heridzttingszdomb. ² B tilføjer: er. ³ Mangler i B.

⁴ B: fire deell. ⁵ Således B; A: for. ⁶⁻⁸ B: der. 1589.

⁷ B: bo. ⁸ B: andre.

⁹ Brevet, som er af 1521 Septbr. 26, findes i en Fru Agathe Pogwisch til Visborggård given Vidisse af 1560 Apr. 18 i Hindsted H. 89.

1581. TT. 13. Landtzthingsdom paa fierde partt i *Budum*, her *Jørgen Lycke* paa¹ Mar. closters wegne tildømt. 1581.
1580. 14. Nogne gode menndtz dom emellum her *Jørgen Lycke* och *Jacob Seefeldt* om *Budum skouff* och marck, her *Jørgen Lycke* paa closters wegne tildømt. 1580.
1467. 15. Sandemendtz breff paa skiell emellum *Hoffthued* marck, *Kieldstrup* marck och Mariager closters enemærcke, som kaldis *Hagskouff*. 1467.
1468. 16. *Nis*² *Stißen* i *Kieldstrup* gaffuebreff paa en³ skouffsdeell i *Hoffthued* marck till Mar. closter. 1468.
1455. 17. Windtne, att *Christen Rødt* skiøtte till Mar. closter en gaardt i *Hoffthued*. 1455.
1456. 18. *Christen Jenßen*, som kaldis *Rødt*, hans breff paa ald hans godtz i *Hoffthued* giffuitt till Mariager closter. 1456.
1499. 19. Laugheffdt paa en gaardt och ett boell i *Hofftwedt*. 1499.
1474. 20. *Kirstine Anderszes*⁴ och *Kield Nielßens* skiøde till Mariager closter paa ett reeb eng neden for *Toudall* och ett møllestedt, kaldis *Steuftdrup*⁵ mølle, i *Owe* sogen. Anno 1474. ||
1458. 21. *Inger Pedersdatters* i *Owe* skiødebref till Mar. closter paa ett støcke eng i *Stubdrup* marck. 1458.
1458. 22. *Christen Anderßens* i *Owe* breff paa en eng i *Stubdrup* marck skiøtt till Mar. closter. 1458.
1455. 23. Laugheffdtzbreff paa en skouff liggendis sønden fra *Helberg skouff*, indtwordt till Mar. closter. 1455.
1457. 24. *Otthe Stampis* skiødebref till Mar. closter paa en gaardt och ett boell wdi *Roll*, ett boell i *Heszeholtt*⁶ och ett boell wdi *Thrv*. 1457.
1468. 25. *Olluff Sommers* aff *Giendrup* skiødebref⁷ till Mar. closter paa en gaard i *Hørby*. 1468.

¹ A gentager: paa. ² B: Niels. ³ Mangler i B.

⁴ B: *Andersdaters*. ⁵ B: *Stouftdrup*. ⁶ B: *Hoszeholt*.

⁷ B: skiøde.

TT. 26. Laugheffdt paa *Hagsgaardtz* stedtt indwordt 1467. till Mar. closter. 1467.

27.¹ *Throffuels Nielßens* i *How* skiøde till Mar. closter paa *Knudtzhoffuitt*. 1452.

28. Laugheffdt paa *Owegaard* och *Offuegaardtz* fang indwordt till Mar. closter. 1479.

29. Herritzthingswindne, att thett boell wdi *Heszeholtt* kommer Mar. closter till. 1469.

30. Ett breff paa tho enge i *Stupdrup*, som *Jens Pederßen* motte giffue till Mar. closter. 1492.

31. *Morthen Thomeßens* i *Hoffuithued* skiøde till Mar. closter paa en eng liggendis i *Stubdrup* marck. 1458.

32. Sognewindne aff *Skaldrup* sogen, att thett godtz², *Suennick* paathretter², haffuer liggitt i³ *Nøre closters* marck wlast wdi 23 aar. 1443. ||

33. Landtzthingswindtne, att en gaard i *Øsløff*⁴ ligger rett till Mar. closter. 1502.

34. Laugheffdt, som *Christen Rod* gjorde paa nogett godtz wdi *Hedensted* herrit. 1420.

Thette⁵ effter^{no} (breff⁶) findis wdi ett capsell singneritt:
Huiding herritt.

VV. 1. Her *Olluff Jenßens* i *Riibe* skiøde till Mar. closter paa en gaardt i *Synderjuttlandt* i *Misthuszom* i *Skierbeck* sogen i Huiding herritt liggendis. 1471. ||

Thisze⁷ effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Reffs herritt.

WW. 1. *Jens Olßens* aff *Butstrup* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Jestrup* wdi *Liung* sogen paa *Thyrholm*. 1456.

¹ B tilføjer: Bort. ²⁻² B: Sueningh paatrette. ³ B: till.

⁴ B: Ørszløff. ⁵ B: Diisze. ⁶ Således B; mangler i A.

⁷ Mangler i B.

1456. WW. 2. *Jes*¹ *Olßens* aff *Butstrup* skiøde till Mar. closter paa ett boell i *Jestrup* paa *Thyrholm*. 1456.
1457. 3. Same *Jes*² *Olßsens* skiøde till Mar. closter paa 3 gaarde i *Jestrup* i *Liung* sogen i Reffs herritt och en gaardt i *Serszløff* i *Liuszegaardtz* herrit. 1457.³
1523. 4. Nogne presters och andre theris vidisse offuer *Jesz*¹ *Olßens* fundatz paa godtz giffuitt till Mar. closter, saa och offuer ett her *Erich Ottßens* breff paa en capell stiftitt wdi Mar. closter. 1523.
1457. 5. Mageskifte emellum *Jesz*¹ *Olluffßen* och Mar. closter, och⁴ wdleggis till klosteritt en gaard i *Jestrup*⁵ paa *Thyrholm*. 1457.
1454. 6.⁶ Her *Anders Frostis* skiøde paa en gaard i *Huittberg* paa *Thyrholm* giffuitt till M. closter. 1454.
1459. 7. *Boo Høg* aff *Tandrup* tilladelsze till Mar. closter paa thend gaardt i *Huittberg*, hans broder⁷ same stedtz haffde giffuitt till closteritt⁸. 1459. ||
1454. 8. Her *Anders Frostis* skiøde aff *Wiiborg landtthing* till Mar. closter paa en gaard i *Huittberg* norden wedt kircken. 1454.
1459. 9. Her *Eskild Nielßens* aff *Liungholm* skiøde till Mariager closter paa en gaard i *Syndrup* i *Ødby* sogen i Reffs herrit. 1459.
1462. 10. *Anders Ebbeßen* och hans bröderis och sisters⁹ stadfestelsze till Mar. closter paa godtz paa *Thyrholm*, theris moderbroder *Jens Olßen* gaff till Mar. closter. 1462.
1454. 11. *Anders Frostis* sogneprest i *Hillerszløff* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Huittberg* paa *Thyrholm*. 1454. ||

¹ B: Jenns. ² B: Jens.

³ Ifølge C S. 7 manglede Brevet 1629.

⁴ Mangler i B. ⁵ B: Estrup.

⁶ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 7 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁷ B tilføjer: der. ⁸ B: Mar. closter. ⁹ B: søstris.

Effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Hadtz herritt.

XX. 1. *Lasz Hanßens*¹ och *Hendrich Hanßens* 1487. stadfestelsze paa en gaard i *Fillerup* till Mariager closter liggendis² wdi Hadtz herit. 1487.

2. *Peder Hendrichßens* skiøde till Mar. closter paa 1457. en gaardt wdi *Fillerup*. 1457.

3. *Peder Hendrichßens* skiøde till Mar. closter paa 1456. en gaardt i *Fillerup*. 1456.

4. *Lasz Hanßens* bekiendelszebreff, att ³hand haffuer³ 1487. aff Mar. closter⁴ hans liff(s)tid(t)⁵ en gaard och ett møllestedt i *Fillerup*. 1487.

5. Laugheffdt paa godtz wdi *Fillerup* och⁶ *Fillerup* 1501. marck indwordt till Mariager closter. 1501.

6. Sandemendtz breff paa skiell emellum *Fillerup* 1492. marck och *Lourstrup* marck. 1492.

7. Sognewindne paa en gaard i *Fillerup* giffuitt till 1451. Mar. closter. 1451.

8. Bispens aff *Riibe* med⁷ andre gode mendtz dom 1458. emellum Mar. closter och frw *Ingeborg* om en gaardt i *Fillerup* closteritt tildømt, om hun icke kunde beuiuze, att *Peder Hendrichßen* wor thertill rett eyer. 1458. ||

Thisze effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Han herritt. 1.

YY. 1. Laugheffdt paa en gaardt, kaldis⁸ *Kolsgaardt*, 1504. ¹/₂ gaard paa *Biere*, en gaard i *Klitte*, ett boell same stedtz, ett husz i *Lund*, ¹/₂ gaardt same stedtz indwordtt till Mar. closter. 1504.

2. *Peder Nielsen* i *Langvad* med flere theris stad- 1476.

¹ B: Hannszis. ² Mangler i B. ³⁻³ B: haffue.

⁴ Således B; A: closters. ⁵ Således B; A: liffthiid.

⁶ B tilføjer: paa. ⁷ B: och. ⁸ B: kaldes kaldes.

- festelsze paa, huis kiøb Mar. closter haffde¹ giortt paa *Kolsgaard* och godtz wdi *Lundt* och tho boell i *Klitte*². 1476.
1510. YY. 3. Her *Anders Christensens* skiøde paa en søsterlodt wdi en gaardt, kaldis *Kolszgaardt*, till Mar. (closter³). 1510. ||
1447. 4. Windtne aff *Neszbo* thing, att prouest *Palle* haffuer laugbødett ald hans godtz, hand arffuede effther fader och moder. 1447.
1447. 5. Thingswindtne, att her *Palle* prouest i *Morsz* och Han herrit skiotte *Maren Madtzdatter* hans anpartt i *Kolszgaardt*, wdi en øde och en byggitt gaardt i *Lundt* och wdi⁴ hans godtz i *Klitte*. 1447.
1461. 6. *Lasz Nielßens* och *Maren Madtzdatters* skiøde till Mar. closter paa *Kolszgaardt*, saa och godtz wdi *Lund* och *Klitte*⁵. 1461.
1470. 7. Landtzthingswindne, att Mar. closters fuldmechtige lod ther lesze 3 breffue paa *Kolszgaard*, en gaard i *Lundt* och ett boell i *Klitte*⁶. 1470.
1464. 8. Thingswindne, att prouest *Palle* skiotte *Maren Madtzdatter* hans rettighed i *Kolszgaardt*. 1464.
1442. 9. Breff, att her⁴ *Palle Soneßen* lod lesze paa *Neszbo* thing ett konning *Ericks* breff, att hans godtz skulle were frii, och att hand wdi *Thage Hendrichßens* aarloff er bleffuen berøffuitt⁷ hans breffue, hand haffde paa *Kolszgaard* och mere⁸ godtz paa *Hannes*. 1442.
1470. 10. Thingswindne, att *Lauritz Nielßen* och hans høstrw haffue⁹ loughbødett *Kolszgaardt*, och ingen haffuer bøditt pendinge therpaa. 1470.
1467. 11. Bispens aff *Børghlum* och andre¹⁰ gode mendtz stadfestelsze offuer en dom aff *Hannes* thing paa en syster-

¹ B: haffuer. ² B: Klitning. ³ Således B; mangler i A.

⁴ Mangler i B. ⁵ B: Klitenn. ⁶ B: Klittenn.

⁷ B: berømmet. ⁸ B tilføjer: hanns. ⁹ B: haffde. ¹⁰ B: fleere.

lodt, *Christen Jenßen* och hans medarffuinge er tildømt i *Kolszgaardt*. 1467. ||

YY. 12. *Lasz Nielßens* breff, att hand andtworder 1470. till Mariagger closter *Kolszgaardt* och, huis godtz hand haffde wdi *Klitten*¹, och en gaardt i *Lundt* och breffue, therpaa ere. 1470.

13. Landtzhingsdom, att *Lasz Nielßen* er plichtig att 1463. holde alle the arthicle, kongens breff om formelder paa thett godtz paa *Hannes*. 1463.

14. Konning *Christierns I* stadfestelsze paa *Kolsz-* 1462. *gaardt* och mere godtz wdi *Lille* kirkesogen paa *Hannes*, som broder *Palle* gaff till Mar. closter. 1462.

15. ²Vidisse offuer for^{ne} konning *Christierns* breff. 1491? Vidissen dateritt 1491³.

16. *Margrette Michelsdatters* bekiendelsze att haffue 1509. aff Ma. closter $\frac{1}{2}$ gaard och 1 husz i *Lundt* wdi hindis och hindis barn(s)⁴ lifsthiid. 1509.

17. *Michell Nielsens* i *Lundt* skiøde till Mar. closter 1498. paa en gaardt i *Lundt* paa *Hannes*. 1498.

18. *Anders Madtzens* bekiendelsze att haffue aff Ma- 1492. riager closter 1 gaard i *Lundt* hans lifsthiid. 1492.

19. Breff offuer en handell gangen emellum *Madtz* 1470. *Nielß* och hans høstrw och thre hindis døtter om en gaard i *Lundt*, thennom wdleggis emod *Kolszgaardt*, 2 boell i *Klitten* och ett boell i *Lundt*, som the skiøtte till Mar. closter. 1470.

20. *Peder Nielßens* i *Langwad*⁵ skiøde paa for^{ne} 1476. *Kolszgaardt*, ett boell i *Lundt* och *Biørns jord* till Mar. closter. 1476. ||

21. Windtne aff *Neszbo* thing, att en gaard i *Lund* 1505.

¹ B: Klitte. ² B tilføjer: Enn.

³ B: 1490. ⁴ Således B; A: barn.

⁵ B: Lungvad.

- er Mar. closters effther *Thomes Michelßens* och hans høs-
truis dødt. 1505.
1430. YY. 22. Thingswindtne, att *Deynes* liggendis synden
Breckholm i *Lille* sogn er alle eyers fellett same stedtz
och aldrig werit holditt for enemercke. 1430.
1513. 23. *Anders Christenßens* prest i (*Ø*)rszløff¹ bekiend-
elszebreff att haffue opboritt fuld werdt for hans anpartt
wdi *Kolszgaardt*. 1513.
1491. 24. *Michell Jelleßens* bekiendelsze att haffue en gaard
aff Mar. closter paa *Hannes* for $\frac{1}{2}$ tønne smør aarligen.
1491.
1508. 25. Sognewindtne, att ther icke haffuer gangitt bonde-
skatt aff en gaard i *Lundt*. 1508.
1483. 26. Thingswindne, att *Jens Perßen* skiøtte *Sonne*
Perßen Rolszgaardt [!] for *Westi Soneßens* dødt. 1483.
1488. 27. Sognewinde aff *Thømerby* sogn formellendis om
same *Jens² Perßens* skiøde. 1488.
1452. 28. *Matthis Giødtzens* skiøde thill M. closter paa en
gaard och 1 boell i *Holmsøe* wdi Han herrit. 1452.
1472. 29. *Hans Olßens* skiøde thill Mar. closter paa en
gaard i *Øszløff*, dog att hand schulle thend beholde hans
liffsthiid. Anno 1472.
1493. 30. Skifftebreffue emellum *Gierluff Morthenßen* och
M. closter; fick closterit ett boell i *Øst* sogn. 1493. ||
1447. 31. Thingswindne, att *Elsze Wbbis* haffde skiøtt
hindis broder *Sone Perßen* hindis anpartt i *Kolszgaard*
wndthagen 6 ørte jordt. 1447.
1453. 32. Her *Erich Erichßens* aff *Affuensbierg* stad-
festelsze paa mageskifte emellum *Mariager* closter och hans
broder *Peder Erichßen* paa en gaard i *Lee³*, *Kolbeck*
schouff, *Kolbecks møllestedt* och en gaard i *Alum*. 1453. ||

¹ Således B; A: Orszløff. ² B: Jes.

³ Mangler i B.

Effter^{no1} breff findis wdi ett capsell signerit:
Skatz herritt.

ZZ. 1. *Peder Munckis* aff *Krogsgaardt* skiøde till 1455.
Mar. closter paa en (gaard²) i Skatz herrit i *Thereborg*.
1455.

Thisze³ effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Wor herritt.

5. 1. *Hendrich Pederßen* till *Sellerup* skiøde till 1512.
Mar. closter paa en gaard, heder *Brunpøttgaardt*, wdi *Nim*
herrit, en gaard i *Ellerup* och 4 gaarde i *Borup* i Wor
herrit. 1512.

2. Sandemendtz breff om skiell emellum *Effueldrup* 1544.
och *Giedwed* marcke. 1544.

3. Landtzthingsdom paa en eng wed *Borup*, er dømt 1577.
till *Ellerup* fraa closteritt. 1577.

4. *Hendrich StiSens* skiøde till Mariager closter paa 1456.
(2⁴) gaarde i || *Kattrup*, dog⁵ closter thennum schulle ind-
løsze fran *Peder Hendrichßen*. 1456.

Effter^{no} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Ning herritt.

2. 1. *Niels Mogenßens* skiffthebreff till Mar. closter 1494.
paa en gaardt i *Ingiszløff* i *Thiiszwid* sogen och en gaard
i *Tiistrup* i *Marslett* sogen. 1494.

2. Frw *Birgitte Pedersdatters*, her *Knud Saxstrup* 1484.
efftherleffuersche, skiøde till M. closter paa en gaard wdi
Morslett sogen i *Thiistrup* bye. 1484.

3. *Madtz Lyckis*, *Søffren Lyckis* och andre f(le)ere⁶ 1492.
theris skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Kolte*. 1492. ||

¹ B: Epterneffnte. ² Således B; mangler i A.

³ Mangler i B. ⁴ Således B; A: th. ⁵ B tilføjer: at.

⁶ Således B; A: frere[?].

1455. 2. 4. Her *Claus Rønnows* skiøde till Mar. closter paa tho gaarde (i¹) *Wrønding* bye wdi *Thandrup* sogen. 1455.
1470. 5. *Niels Lyckis* aff *Skouffsboe* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Kolthe*² sogen ³i Ning herrit³. 1470.⁴

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Fiendtz herritt.

1458. ♂. 1. Thingswindtne paa en fiskegaardt och ett møllestedt wdi *Mønstedt*. 1458.
1493. 2. Laugheffdt paa fem byggitt gaardt och en øde gaardtz eye i *Mønstedt* i Fiendtz herrit indtwordt till Mar. closter. 1493.
1458. 3. *Albrett Skiels* skifftebreff till Mar. closter paa godtz wdi *Mønstedt* och ald andett godtz, hand haffde, som øde wor och liggendis wdi for^{ne} herrit. 1458.
1496. 4. Thingswindne, att ther findis sandt byggestedt med offuenstedt och arenstedt paa thett byggestedt, som kaldis *Kiergaardt*, i *Mø(e)n(nstedt)*⁵ sogen. 1496.||
1487. 5. Laugheffdt paa *Mørdrup gaarsted* med (d)e(sz)⁶ rette tilliggelse indwordt till Mar. closter. 1487.

Effter^{ne}⁷ breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Thørsting herritt.

1453. ☉. 1. Landtzthingswindtne, att *Throuels Jenßen* skiøder till Mar. closter en gaardtz eye, kaldis *Kempisgaardt*, och⁸ *Kempislund* i *Grestrup*⁹ sogen i Thørsting herrit. 1453.

¹ Således B; mangler i A. ² B: Kolsted. ³⁻³ Mangler i B.

⁴ Det kan næppe antages at være dette Brev, der findes i Orig. i Ning H. 14 med Datum 1482 Jan. 29.

⁵ Således B; A: Møn. ⁶ Således B; A: thett.

⁷ B: Epterneffnte. ⁸ B gentager: Kiempeggaard och.

⁹ B: Giestrup.

⊙. 2. Laugheffdt paa *Kempiszgaardt* och *Kempis-* 1480.
lundt och ett møllestedt indwordt till Mar. closter. 1480.

3. *Peder Terckildsens*¹ i *Feuling*¹ bekiendelse att 1466.
haffue nogett godtz aff Mariager closter, kaldis *Kempisgaard*
och² *Kempislundt*, och ett ³øde møllestedt³. 1466. ||

4. Contract emellum Mar. closter och² *Ore closter* 1492.
paa *Kempisgaardtz* marck och eyendomme, som thennum
bleff emellum deeltt paa *Nimdrup* marck. 1492.

5. *Anders Burri* i *Gredtstrup* bekiendelse att haffue 1458.
fest² aff Mar. closter hans lifsthiid for^{ne} *Kempisgaardt*, lundt
och øde møllestedt. 1458.

6. Laugheffdt paa for^{ne} *Kempisgaard*, lund och øde 1491.
møllested till Mar. closter indwordett. 1491.

7. Sandemendtz breff, att *Kempisz mølle* er suoren 1491.
till Mar. closter. 1491.

Efter^{ne4} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Slett herritt.

♀. 1.⁵ *Jon Wiffertzens* med hans høstruis frw *Kir-* 1482.
stine skiøde paa en gaard wdi *Kornum* i Slett herrit.
1482.

2. Frw *Kirstine Olluffdatters* aff *Balle* skiødebreff 1520.
till Mar. closter for meszer att holdis paa en gaard (i⁶)
Odrup sogen och bye. Anno 1520. ||

Efter^{ne4} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Kier herritt.

♂. 1. Her *Axell Laugeßens* paa [*Cl*]axholm⁷ skiøde 1480.
till Mar. closter paa en gaard i *Westbierg*⁸ i Kier herrit. 1480.

¹⁻¹ Mangler i B. ² Mangler i B. ³⁻³ B: møllestedt, er øde.

⁴ B: Epterneffnte.

⁵ B tilføjer: Bort. -- Ifølge C S. 7 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁶ Således B; mangler i A.

⁷ A: Draxholm; B: Dragsholumb, ⁸ B: Westbeck.

☿. 2. Laugheffdt paa en gaard i *Westbierg* och thesz tilliggelse indwordt till Mariager closter.

Effter^{ne1} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Røding herritt.

1459. ☾. 1. *Inger Jensdatters* aff *Wottborg*² skiøde till Mariager closter paa en gaard wdi *Olbeck* i *Lime* sogen (i³) Røding herrit och en gaard i *Jeb(ie)rg*⁴ i *Nør* herit i *Salting*. 1459. ||
- 1475? 2. Frw *Karen Nielszdatters* aff *Hostrup* skiøde till Mariager closter paa en gaardt wdi *Hoszum* sogen i Røding herritt. 1475⁵.
1462. 3. Frw *Karen Nielszdatters* skiøde⁶ till M. closter (paa⁸) en gaard i *Store Ramsing* i Røding herrit. 1462.

Effter^{ne7} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Hatting herritt.

1488. ☿. 1.⁸ Frw *Christendtze Pedersdatters* skiøde till Mar. closter paa en hindis gaarde wdi *Stendrup* i Hatting herrit. 1488.
- 1454? 2. *Niels Mandrup* wdi *Baritzskouff* skiøde thill Mar. closter paa en gaard i *Ølstedt*. 1454.⁹
1490. 3.⁸ *Effuertt Grubbes* aff *Thrøggeweldtz* skiøde till Mar. closter paa en¹⁰ gaard i *Hatting*. 1490.
1487. 4. *Effuertt Grubbis* fuldmacht gifuitt *The(z)*¹¹ *Jenßen* i *Farum* att schulle schiøde till Mar. closter for^{ne} gaard wdi *Hatting*. 1487. ||

¹ B: Epterneffnte. ² B: Wonberg.

³ Således B; mangler i A. ⁴ Således B; A: Jeborg.

⁵ B: 1478. ⁶ Således B; A: skiøder. ⁷ B: Effterneffnte.

⁸ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 7 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁹ B: 1464. ¹⁰ Mangler i B. ¹¹ Således B; A: Theest.

U. 5.¹ Thingswindne, att *Peder Matthißen* aff *Sten-* 1482?
drup skiøtte ²*Peder Terckildßenn*² aff *Feuling* en gaard
i *Stendrup* och ett boell same stedtz. 1482.

6. *Peder Madtzens* skiøde till *Peder Therckildßen* 1482.
i *Feuling* paa en gaard i *Stendrup*. 1482.

Effter^{ne3} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Liuszegaardtz herritt.

B. 1. Her *Erich Erichßens* aff *Affuensbierg* och 1452.
Peder Erichsens skiøde till M. closter paa en gaard i
Leffring sogen wdi *Dyszing* och en gaard wdi *Seerszløff*
i *Liuszegaardtz* herrit. 1452.

2. *Jens Olluffßens* ⁴till *Bustrup*⁴ skiøde till M. clo- 1457.
ster paa en gaardt, kaldis *Østrup*, i *Skadtz* herrit,⁵ en gaard
wdi *Brandstrup*, kaldis *Østerdi*, wdi⁶ *Melsom* herrit, en
gaard ther same stedtz, kaldis *Siøgaardt*, noch en gaard i
Elszborg, eyendommen paa en gaard i *Seerszløff*, eygen-
dommen paa⁷ en gaard i *Øster Thorp* i *Winderszløff*
sogen i *Liuszegaardtz* herritt. 1457.

3. Thingswindtne, att ther er klagitt paa thend haffue- 1515.
gaard⁸, som er inddiggitt⁹ paa *Dysing* gade. 1515. ||

Effter^{ne} breff findis wdi ett capsell signeritt:
Hing herritt.

C. 1.¹⁰ *Niels Rødtz* skiødebreff till M. closter paa 1475.
en eng, kaldis *Mønbo eng*, i *Holmbo kier* i *Ny* sogen wdi
Hing herrit. 1475.

¹ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 7 manglede Brevet, hvis År
der angives som 1442, ligeledes i 1629.

²⁻² C: Thørckell Søffrenßen. ³ B: Epterneffnt.

⁴⁻⁴ B: aff Bulstrup. ⁵ B tilføjer: itemb. ⁶ Mangler i B.

⁷ B gentager: paa. ⁸ B: hauff och gaard. ⁹ B: indgierd.

¹⁰ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 7 manglede Brevet ligeledes
1629.

Effter^{ne1} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Biere herritt.

1477. D. 1. *Jens Friiszis* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Sett* i Biere herritt. 1477.² ||
1502. 2.³ *Christen Holckis* paa *Baritzskouff* skiøde⁴ till Mar. closter paa en gaard i *Balle* i *Stoubye* sogen. 1502.

Effter^{ne5} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Roxe herrit.

1553. E. 1. *Peder Ebbeßens* till *Thørrestrup* bekiendelse att haffue wdi pantt aff Mar. closter 4 gaarde liggendis paa *Roxøe*, wdi *Wore* en gaardt, wdi *Wdby* ⁶tho gaarde⁶ och en gaard⁷ i *Ørstedt*, for 140 jochimsdaller. 1553.
1452. . 2. Thingswindne paa tho aggre, att the ey wor fald i gangen och ey wor konningens jordt med rette, och ligger same aggre paa *Roxe*. 1452.
1479. 3. Her *Peder Thordßens* skiøde till Mar. closter paa tho aggre i *Roxøe* paa *Boyde* marck i *Ørstedt* sogen. 1479.
1446. 4. Sognewindne aff *Thordrup*, att *Inger Jenszis* panthede *Thord Brun* i *Boyde*⁸ 2⁹ agger liggendis paa *Boyde*⁸ marck. 1446. ||

Effter^{ne10} breff findis wdi ett capsell signeritt:
Hundborg herritt.

1423. f. 1. *Anders Stißens* stadfestelse paa godtz i *Thørsloff* i *Gierløff* herrit, item paa godtz (i¹¹) *Thurestorp*, (i¹¹) *Ringethorp*, *Salholt* och *Gieldrup* i Hundborg herrit, som hans foreldre haffde giffuitt till *Nørre closter*. 1423.

¹ B: Epterneffnt. ² Ifølge C S. 7 manglede Brevet 1629.

³ B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 8 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁴ B: skiødebreff. ⁵ B: Epterneffnte. ⁶⁻⁶ B: 1 gaard.

⁷ Mangler i B. ⁸ B: Borde. ⁹ B: 1. ¹⁰ B: Effterneffnte.

¹¹ Således B; mangler i A.

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Harre herritt.

Ø. 1. Frw *Karen Nielszdatters* aff *Hostrup* skiøde 1458. till Mariager closter paa en gaard (i¹) *Widum* i Harre herrit i *Saling* och en gaard, kaldis *Høgs jordt.* 1458.

2. *Morthen Krabbis* aff *Nysum* skiøde till Mar. closter paa en gaardt i *Hendrup* i *Thorum*² sogen i Harre herrit. 1455. ||

Effter^{ne}³ breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Leszøe.

Ø. 1. Frw *Kirstine Lauritzdatters* skiøde till Mar. 1467. closter paa hindis och hindis datters anpartt wdi tho saltkedell paa Leszøe. 1467.

2.⁴ *Peder Jensens* stadfestelsze paa nogen partt wdi 1455. en⁵ saltkedell i *Fiellerup*, hans broder *Iffuer Jensen* i *Aars*⁶ gaff till Mar. closter. 1455.

3. *Maren Stisz* i *Aars*⁷ bekiendelsze, att hindis hosz-bonde med hindis willie haffde skiøtt till Mar. closter theris deell, the haffde wdi en saltkedell i *Fiellerup.* 1456.

4. Thingswindne om Mariager closters tilbud med 1527. thennum, som brugte theris saltkedell paa Leszøe. 1527.

5. *Citzell Andersdatters* skiøde till Mar. closter paa 1511. tho agherd i en saltkedell paa Leszøe. 1511. ||

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Fyen och Skaanne.

Ï. 1. Frw *Anne Themesdatters, Johan Clausens* 1474. efftherleffuersche, skiøde till Mar. closter paa tho gaarde i

¹ Således B; mangler i A. ² Således B; A: Thornum.

³ B: Epterneffnte.

⁴ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 8 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁵ Mangler i B. ⁶ B: Aarhus. ⁷ B: Aarhus.

*Eggelsze*¹ i *Querndrup* sogen i *Sundtz* herritt i Fyen. 1474.

1475. J. 2. *Christoffer Saxstrup* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Thorstedt* i *Rønneberg* herritt i Skaanne. 1475.

1476. 3. *Christoffer Saxstrups* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Stolperup* i *Rønneberg* herritt i Skaanne. 1476. ||

²Effter^{ne}³ breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Randers.

1462. K. 1.⁴ Randers byes forpflichtelsze aarligen att schulle giffue till Mar. closter 6 β grott for nogen *wor frw closters* jordt, the finge till⁵ att holde theris marckett paa⁵. 1462.

1463. 2. *Jes*⁶ *Pederßens* i Randers och hans høstruis skiøde till Mar. closter paa en gaard same stedtz. 1463.

1524. 3. Conuentz i *grabrøder closter* i Randers⁷ breff, att the aarligen schulle giffue till Mar. closter 18 β pendinge aff en jord wdi Randers. 1524.

1465. 4.⁴ En konning *Christierns I* stadfestelsze paa en contract giortt emellum Mar. closter och Randers bye. 1465.

1450. 5. Bispens i *Aarhusz* och flere gode mendtz breff, att forstanderen⁸ for *graabrødre closter* i Randers schulle paa 15 aars thiid beholde en eng, kaldis *Thrundholm*. 1450.

1464. 6.⁴ *Graabrodre closters* bekiendelsze att haffue aff Mar. closter en eng wdi leye, kaldis *Thrundholm*. 1464.

1425. 7.⁴ Ett windne paa *Jens*⁹ *Persens* gaardt i Randers. 1425.

1451. 8. Noch ett breff paa same *Jensz Pederßens* gaard i *Brodergade* i Randers. Anno 1451. ||

¹ B: *Igelszø*. ² S. 132 ubeskrevet. ³ B: Epterneffinte.

⁴ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 8 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁵ Mangler i B. ⁶ B: Jenns. ⁷ Således B; A: Rander.

⁸ B: forstanderne. ⁹ C: Hans.

- K. 9.¹ ²Bisp *Jenszis*² och flere gode mendtz breff 1450. emellum Mar. closte(r)³ och *graabrødre closter* i Randers, att aff *Thrundholms eng* schulle⁴ aarligen giffuis till M. closter 20 grott wdi neste 16 aar. 1450.
10. Konning *Hanszis* laaszebref paa *Thrundholms* 1499. *eng* wedtt Randers till Mar. closter. 1499
11. Konning *Hanszis* dombreff paa for^{ue}⁵ *Thrundholms eng* dømt till Mar. closter. 1498.
12. *Sti Biørnßens* gaffuebreff till *graabrødre closter* 1445. i Randers paa *Thrundholms eng*. 1445.⁶
13. Gardens aff Randers closter [*breff*], att ther er forløben 14 aar aff the⁷ 80, som *graabrødre closter* schulle haffue *Thrundholms eng*. 1479.⁸
14. Raadhuswindne, att *scholen* i Randers laa till *wor frw kircke* same stedtz. 1449.
15. Ett windtne formellendis om ett stycke jordt wed *sancti Clemens kircke* wdi Randers. 1433.
- 16.⁹ Landtzthingswindne, huorledis *Karen Sti Biørnßens* skiøtte *Thrundholms eng* till *graabrødre closter* i Randers. 1448.
17. Contract emellum conuent wdi Randers och conuent wdi Mar. closter om *Thrundtholms eng*. 1495.
18. Landtzthingsdom, att Mar. closter er dømt till laugheffid paa theris godtz i Randers och wden Randers. 1464. ||
- 19.⁹ *Niels Oweßens* i Randers bekiendelse, att hand och hans høstrw haffuer en gaard aff M. closter ther same stedtz frii theris lifsthiid. 1523.¹⁰

¹ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 8 manglede Brevet ligeledes 1629.

²⁻² C: Jep Jensen. ³ Således B; A: closte. ⁴ B: schall.

⁵ B: samme. ⁶ Ifølge C S. 9 manglede Brevet 1629.

⁷ Mangler i B. ⁸ Ifølge C S. 8 manglede Brevet 1629.

⁹ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 9 manglede Brevet ligeledes 1629.

¹⁰ C: 1423.

1464. K. 20. Thingswindne aff *Hal* herritz thing, en jord liggendis emellum *scholen* och kongens herstrede¹ anrørendis. 1464.
1464. 21.² Windne aff *Støffring* herritz thing, att Mar. closter haffde ladett giortt laugheffdt paa alle the husze och eyendomme³ wden och inden Randers portte. 1464.
1346. 22. Raadhuswindne offuer *Peder Jenßens* aff Randers skiøde till *Thord degen* paa $\frac{1}{2}$ gaard same stedtz wed *sancti Morthens kircke*. 1346.
1415. 23. Conuent i *wor frw closter* i Randers skiøde thill *Anders Wdßen* paa *Thrundholms eng*, och aarligen att schulle theraff giffue till priors bord 5 β engilsch. 1415.
1450. 24.² Windtne, att *Anders Wdßen* i Randers fast ingen bekostning gjorde paa *Thrundholms eng*, och ⁴att hand for en partt theraff aarligen opbar 20 groszer.⁴ 1450.⁵
- 1465? 25. *Niels kiøbmandz* breff att haffue kjøpt aff Mar. closter en gaard i Randers for 2 marck lybsch aarlig jordschyld. 1465.⁶
1498. 26.² *Niels Davidtzens* bepflichtelsze aarligen att schulle giffue aff ett husz i *wor frw sogen* i Randers 24 β till Mar. closter. 1498.
- 1344 og 1458? 27. Vidsisse offuer ett forstanderens breff for *nunnerne* i Randers || giffuitt en wed naffn *Peder Munck* wdi Randers paa tho gaarde same stedtz for aarlige jordschyld att beholde. Hoffuittbreffuitt⁷ 1344, vidissen 1458.⁸

¹ B tilføjer: i Randers.

² B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 9 manglede Brevet ligeledes 1629.

³ B tilføjer: di haffde.

⁴⁻⁴ C: aarligen att schulle deraff giffue thill priorbord 5 β engelsch (jfr. næste Note).

⁵ C: 1415. — Så vel C's Årstal som den i foregående Note anførte Variant skyldes sikkert en Forveksling med Udtoget K. 23.

⁶ B: 1464. ⁷ B tilføjer: daterit.

⁸ B: 1448.

16. 28. *Graabrødre closters* bekiendelse att haffue 1505.
aff Mar. closter *Thrundholms eng* wdi ley i 39 aar for
4 marck lybsch aarlig affgiff. 1505.

29. Her *Mogens Giøes* bekiendelse att haffue *Thrund-* 1528.
holms eng aff Mar. closter. 1528.

30. *Hans Perßens* i Randers bekiendelse att haffue 1535.
nogen eyendomsbreffue wdi forwaring aff Mar. closter paa
en gaard i Randers. 1535.

Effter^{ne} 1 breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Olborg.

§. 1. *Jep Thordtzens* aff *Kneffuerheede* skiøde till 1455.
bispen aff *Børghlum* paa en gaard i Olborg østen till aalen.
1455.

2. *Sti Aszerßens* skiøde till Mar. closter paa en jord 1513.
wdi Olborg, giffuis tho marck aff aarligen. 1513. ||

3.² *Thrunde Jensdatters* skiøde paa hindis godtz i 1443.
Olborg till *Niels bager*. 1443.

4. Klagebreff aff Olborg byething, att en borgere same 1453.
stedtz forholt *Nørre closter* en gaard, jord och brygge-
pande fore³. 1453.

5. Olborgs byes skiøde till Mar. closter paa thend jord 1456.
och grund i Olborg byes aae nest østen op till Mariager
closters steenhusz wed *Lillebro*. 1456.

6. Sognewindne aff *thend helligaandtz kirkegaard* i 1453.
Olborg paa en jordt och bryggepande same stedtz att haffue
werit leyett fran *Nørre closter*. 1453.

7.² *Maren Seebdsdatters* skiøde till Mar. closter paa 1448.
ett steenhusz paa *N(o)rregade*⁴ i Olborg. 1448.

¹ B: Epterneffnte.

² B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 9 manglede Brevet ligeledes
1629.

³ Mangler i B. ⁴ Således B; A: Nørregaarde.

1388. £. 8.¹ Raadhuszwindne, att *Karen Thordtz* haffuer skiøtt *Hans Suendtzen* hindis gaard och grund paa ²thend norder² siide ³aff gade³ fran *mindebrøgdres* kircke. 1388.
9. Broder *Jens Thordßens* skiøde till *Nørre closter* paa en gaard i Olborg liggendis i *Nørregade*.
- 1431? 10.⁴ Olborg byes skiøde till *Gerecke kremmer* paa en jord i *sancti Bodels sogen* sønden⁵ till raadhuszitt. 1431.⁶
1449. 11. Raadhuszwindne, att *Thrunde Jensdatter* och *Kirstin Jensdatter* haffue skiøtt till Mar. closter beggis theris gaarde same stedtz. 1449.
1440. 12.¹ Forligelszemaall emellum *Jens Nielsen* och *Thrunde Jensdatter* om theris arff wdi⁷ jord och gaarde. 1440. ||
1456. 13.¹ Bisp *Knudz* aff *Wiiborg* stadfestelsze paa en gaard i Olborg i *sancti Peders sogen*, som *Thomes Gerichßen*⁸ ibidem kjøpt haffde. 1456.
- 1446? 14.⁹ Thingswindne paa ett husz och ett støcke jordt liggendis wed *Lilleaae* i Olborg, som *Giericke kremmer* skiøtte till prouest *Palle*. 1446.¹⁰
1407. 15.¹ Windtne att abbedt *Raffn*, att [!] hand wndte¹¹ her *Jens Thordßen* thett breff egien, hand haffde paa en jordt i Olborg. 1407.
1454. 16.¹ Prouest *Anders Skiels* dom paa thend jord och bryggepande i Olborg. 1454.

¹ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 10 manglede Brevet ligeledes 1629.

²⁻² B: norden. ³⁻³ B: ved gadenn.

⁴ B tilføjer: Borte. — Ifølge C S. 10 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁵ B tilføjer: op. ⁶ C: 1481. ⁷ B tilføjer: deris.

⁸ B: *Erichßenn*; C: Eerichsen.

⁹ B tilføjer: Reffuet. — Ifølge C S. 10 manglede Brevet 1629.

¹⁰ C: 1445. ¹¹ B: rette.

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Wiiborg.

℥. 1. *Anders Thordßens* i *Aars*¹ skiøde till Mar. 1509. closter paa ett stycke jord wdi Wiiborg. 1509.

2. *Anders Thordßens* skiøde till Mar. closter paa 2 þ 1508. grottz rente, som er jordschuld aff eyendomme wdi Wiiborg. 1508. ||

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Aarhusz.

²℥. 1. Borgemestere och raadtz dom wdi Aarhusz 1507. paa en gaard same stedtz paa *Graffuen* liggendis, Mar. closter tildømt. 1507.

2. Thingswindne aff Aarhusz byething, att *Jon Skouff-Ben*³ skiøtte till *Claus Giørrild*⁴ ald hans rettighed wdi en gaard och eyendomme paa *Graffuen* same stedtz liggendis. 1484.

3. *Jesper Nielßens* i Aarhusz bekiendelse, att ther 1477. schall giffuis 2 marck lubsch aarligen aff thend gaard paa *Graffuen* till Mar. closter. 1477.²

4. *Olluff baggers* breff i Aarhusz paa 4 þ grott aar- 1490. ligen att giffue till M. closter aff ett⁵ closters ⁶husz och ⁶jord same stedtz norden⁷ badstwen. 1490. ||

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Horszens.

∅. 1. *Jes Askildßens* skiøde till Mar. closter paa en 1461. jord wdi Horszens paa *thend nørre gade* liggendis. 1461.

¹ B: Aarhusz.

²⁻² B tilføjer i Margenen (med et Mærke, der viser, at Bemærkningen gælder Brevene ℥. 1-3): Signeterne frakommen.

³ B: *Skorißenn.* ⁴ B: *Giøruell.* ⁵ B: enn.

⁶⁻⁶ Mangler i B. ⁷ B: nedenn.

1464. D. 2. *Michell Nielßens* skiøde till Mar. closter paa thend bøgning, som er satt paa Mar. closters jordt i Horszens paa *Nørregade*. 1464.
1443. 3. Thingswindne aff Horszens byething, att *Peder Jenßen* haffuer sold *Staffen* i *Geeden*¹ sitt godtz paa *Nørregade*. 1443.
1474. 4. Thingswindne², att *Kaye*³ *Staffensdatter* haffde skiøtt⁴ till Mar. closter en gaard same stedtz paa *Nørregade*. 1474.
1460. 5. *Niels Jepßens* skiøde till Mar. closter paa en gaard wdi for^{ne}⁵ Horszens paa *Nørregade*. 1460.
1453. 6. *Jes Asketßens*⁶ breff, huorledis hand haffuer leyett *Lasz Michelßen* sin jord paa *Nørregade*. 1453.
1477. 7. *Niels Palleßens* stadfestelsze paa thend jord, *Staffen Michelßen* och hans høstrw gaffue till Mar. closter. 1477.
1501. 8. Breff paa en gaard i Horszens, kaldis *Beyderhusz*, paa *Nørregade*, att theraff aarligen giffuis 1 marck lybsch till sancti Michaelis. 1501. ||

Effter^{ne}⁷ breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Kolding.

1456. D. 1. Her *Niels Anderßens* aff *Pugdall* skiøde till Mar. closter paa en gaard och thofft wdi Kolding synden kircken och norden *Kattesundt*. 1456.
1447. 2. *Albrett Mogenßens* skiøde till her *Niels Anderßen* i *Pugdall* paa en thofft i Kolding synden kircken. 1447.
1447. 3. Thingswindne aff Kolding byething, att *Albrett Mogenßen* skjøtte her *Niels Anderßen* i *Pugdall* for^{ne} thofft. 1447.

¹ B: Gadenn. ² B tilføjer: aff Horszenns bytingg.

³ B: Karie. ⁴ B gentager: skiøtt. ⁵ Mangler i B.

⁶ B: Aschildßenns. ⁷ B: Epterneffnte.

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Riibe.

Q. 1.¹ Raadhuszwindne aff *Randers*, att *Eske Clau- Ben* skiøtte *Olluff JepBen* en jord i Riibe inden *Nørreportt*, som hand selff schulle indløse. 1450.

2. *Olluff JepBens* skiøde till M. closter paa for^{ne} jordt, giffuis aff aarligen 2 β grott. 1452. ||

3. Sognewindne paa en jord i Riibe paa *Dammen* wed *Nørreportt* liggendis. 1449.²

4.³ Ett breff, therwdi *Hans JenBen* i Riibe och hans høstrw giører M. closter till sine⁴ arffuinge. 1470. -

5.⁵ *Lasz MogenBens* och hans høstrws breff, att the giører Mar. closter till theris arffuinge, dog att the schulle haffue en aff closters gaarde i Riibe theris lifsthiid. 1468.

6.⁶ *Peder JenBens* i Riibe skiøde till Mar. closter paa en jord wdi Riibe. 1471.

7. Borgemesteres dom i Riibe, att *Christen AnderBen* och *Morthen suder* i Riibe bør att wdgifue theris jordschuld till Mar. closter, till saa lenge jorden bliffuer closterit affwundett. 1530.

8. Noch ett breff formellendis paa thend jord i Riibe wed *Nørreportt*. 1450.

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:

Haderszleff.

Å. 1. *Woldborge Hanszis* i Hadersleff skiøde till Mar. closter paa ald hindis deell och rettighed wdi en gaard och husz i Hadersleff. 1495. ||

¹ B tilføjer: Signetet borte.

² Orig. Danske Selsk. Membr. 1449 Maj 1, Danske Mag. VI. 99.

³ B tilføjer: Signet. borte. ⁴ B: deris.

⁵ B tilføjer: Halft borteedt.

⁶ B tilføjer: 3 signet. bort, 2 beholdenn.

1473. X. 2. Breff aff Haderszleff wdgifuit, att *Lauritz skredder* skiötte till Mar. closter hans husz och jord i Haderszleff. 1473.

Effter^{ne1} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Warde.

1457. S. 1. *Jens Pederßens* skiödebref² till M. closter paa en jord och en kielder therpaa i Warde synden wed³ *sancti Ibs kircke*. 1457.
1460. 2. *Lauge Gundeßen* i Warde skiöde till Mar. closter paa tho aggre wdi Warde marck. 1460.
1457. 3. *Jes Thostes*⁴ i Warde skiöde thil Mar. closter paa en agger westen hoesz Warde. 1457.
1496. 4. Vidisze aff Warde byething offuer ett breff paa en eng i *Bellum* marck, som er gifuit till Mar. closter. 1496.

Effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signerit:
Ringkiöping oc Nyekiöping.

1465. T. 1. Her *Olluff Christenßens* i Ringkiöping bekiendelse att haffue || ett husz i Ringkiöpping aff M. closter, skylder aarligen 2 marck lybsch. 1465.
1477. 2. *Thrude Jenßen* borger i Nyekiöping skiöde till Mariager closter paa en gaardt och eygendomme i for^{ne3} Nyekiöpping, strecker⁵ sig fran gaden och till graffuen. 1477.
1466. 3. *Anders Noosz* i Ringkiöping skiöde till Mar. closter paa ald hans jord och eygendomme wdi *Ringum* och⁶ Ringkiöping marcke. 1466.

Effter^{ne7} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Holstedbroe.

1461. D. 1. Her *Christen Lauritzens* skiöde till Mar. closter paa en gaard i Holstedbro. 1461.

¹ B: Efftereffnte. ² B: skiöde. ³ Mangler i B.

⁴ B: Thorste. ⁵ B: streckendis. ⁶ B: i. ⁷ B: Epterneffnte.

D. 2.¹ Thingswindne aff Mar. birck, att her *Christen* 1485.
gaff Mar. closter thend² gaard i Holstedbro, hand i boede.
1485.

3. Gode mendtz windtne, att her *Christen Lauritzen* 1485.
skiotte for^{ne} gaard i Holstedbroe till Mar. closter och gaff
siiden theraff aarligen³ 10 fiske till closteritt. 1485.||

Thisze effter^{ne} breffue haffue wii icke wist nogen leylich-
hed om, huortt the heden hører, eller huad herriter the
wdi ere liggendis; ere dog registeritt och indlaugd^t wdi
ett capsell signeritt:

Wuisze breffue.

W. 1. *Aszer Kiøldsens* breff paa tho aggre paa 1481.
Seyersløff marck³ hoesz *Horszens*, hand gaff till Mariager
closter. 1481.

2. Bispens officialis med andre wdi *Riibe* theris dom, 1466.
att Mar. closter schall beholde thend rettighed^t, her *Jens*
Jepßen (haffde⁴) wdi *Kiergaard* i *Weyersløff* sogen i
Har syszell. 1466.

3. Konning *Hansis* thilladelsze, att the wdi Mar. 1494.
maa sette ruszer wdi haffuitt synden fran⁵ *Sneckedybitt*.
1494.

4. *Jes*⁶ *Nielßens* breff paa halffdeellen aff *Kockstedt* 1415.
mølle, hand gaff till closteritt i *Randers*. 1415.

5. *Jep Morthenßens* skiøde paa en gaard i *Gambleby* 1451.
wdi *Jelling* s(ø)sze(II)⁷ till *Johanna Folmersdatter*. 1451.

6. Abbedt *Niels Raffns* aff *Nørre closter* tilladelsze-
breff till ⁸*Jesz Wendelbo*⁸ paa godtz i *Rolsted* hans liffs-
thiid. Anno 1421.

¹ B tilføjer: Halfft forderffuet. ² B: enn. ³ Mangler i B.

⁴ Således B; mangler i A. ⁵ B: for. ⁶ B: Jens.

⁷ Således B; A: sysze. ⁸⁻⁸ B: Jenns Wendelbye.

1541. W. 7.¹ Sognewindne om the bundgarn, som stode i *Limfiorden*, huorfore the ere ødelagdt. Anno 1541. ||
1507. 8.² Sognewindne aff *Mønsted* sogen, att *Kielling*³ haffuer fuld Mar. closter i 40 aar. 1507.
1522. 9. *Jens Olßens* i *Lingow* bekiendelsze, att hand aff ett ondt raad och med wrett haffuer klagitt paa thett godtz och systerdeell i *Wolstrup skouff* och marck. 1522.
1460. 10. *Niels Simenßens* i *Hadbiereg* skiøde till Mar. closter paa en skouffsdeell, kaldis *Rudbiereg*. 1460.
1502. 11. *Iffuer Jenßens* i *Ringkiøping* skiøde till Mar. closter paa en gaard i *Mielby* i *Stadell* sogen. 1502. ||

Thisze effter^{ne} breffue findis wdi ett capsell signeritt:
Sweymøllegaardt.

1468. X. 1. Thingswindne aff *Horszens* byething, att frw *Citzell* gaff till siellegaff till Mar. closter tho gaarde, heder *Sweymøllegaard* och *Aggerszholms*⁴ gaardt. 1468.
1470. 2.² *Niels Skrams* till *Matstrup* stadfestelsze paa *Sweymøllegaard* i *Hørby* sogen i *Skouby* herritt i *Wendsyszell* liggendis, som hans høstrw frw *Citzell* wdi hindis testament gaff till Mar. closter, och *Børglum closter* wdi pantt haffde. 1470.
1497. 3. ⁵Ett gode mendtz⁵ windtne, att Mar. closter haff(d)e⁶ laditt andtworde prouesten och capittell aff *Børglum* en sumam pendinge, som *Sweymøllegaardt* for wdi pantt stodt. 1497.
1500. 4. Thingswindne aff *Skoubo* herrit, att *Sweymøllegaardt* ligger i *Hørby* sogen i for^{ne} herrit och icke i *Huormestrup* sogen i *Wenneberg* herrit. 1500.

¹ B tilføjer: Bort. — Ifølge C S. 10 manglede Brevet ligeledes 1629.

² B tilføjer: Bort. ³ B tilføjer: skouff

⁴ B: Aggerhollumbs. ⁵⁻⁵ B: Enn god mandtz.

⁶ Således B: A: haffue.

Ƨ. 5. Stockeneffn aff *Skouffby* herritz thing, att the 1499.
aff *Børghlum* aldrig haffue haftt nogitt godtz i *Hørbye* sogen,
før end the fick Sweymøllegaard wdi pantt. 1499.

6. Thingswindne aff *Skouby* herritz thing, att Mar. 1492.
closter haffuer kiendt løszen paa Sweymøllegaard och eyen-
dome till 3 sambfelde thing. 1492. ||

7. Windtne aff *We(nn)ebiery*¹ herridtz thing, Swey- 1503.
møllegaardt eller thesz tilliggelsze ey att ligge i *Huorm-
strup* sogen. 1503.

8.² Otthe atskillige domme emellum prouesten aff
Børghlum och Mari(a)ger(s)³ closter belangendis Sweymølle-
gaardt, som dog paa siidste er Mar. closter tildømt, saa
och en summa pendinge, prouesten och capittell wdi *Børgh-
lum* haffde ydermere opboritt end, som thend for med rette
wdi pantt stod; och er såme domme tilsammen bunden och
signerit vt in margine wnder atskillige datis.

9. Laugheffdt paa Sweymøllegaardt och thett boell i 1504.
Øster Estrup och thett boell i *Swey*, som er byggit paa
Sweymøllegaardtz eygendomme, indwordt till Mar. closter.
1504.

(10⁴). End findis herhoesz fem pergamentzbreffue och
27 papirsbreffue, som ere thingswindtner, sognewinder, vi-
diszer, befallinger och andre saadanne breffue for^{ne} Swey-
møllegaardt och thesz tilliggelsze anrørendis, wnder atskil-
lige datis, signerit med ett Ƨ vt in margine, huilcke for^{ne}
breffue, effther att godtzitt icke nu er liggendis till Mariager
closter, och wii icke heller kunde wiide eller wdsørge,
huorledis om same godtz nu skall were, tillmed och same

¹ Således B; A: Wemmebiery.

² B tilføjer: Aff disze ere 4 beholdenn.

³ Således B; A: Mariger.

⁴ Således B; mangler i A. — B tilføjer endvidere: Bort. Fattes
2 pergam. breffue. — Ifølge C S. 11 manglede der ligeledes i 1629
2 Pergamentsbreve.

breffue siunis en ringe thing att haffue paa sig, haffue wii thennum icke anderledis registeritt. ||

Findis endnu mange atskillige pergamentz- och papirs-breffue, huilcke¹ en partt ere ringe brugelige och fast inthett haffue paa thennum, en partt ere aff wangemme formuskede och wleszelige, en partt seglene franfaldne och i andre maade aldellis forderffuitt, huorfore wii icke haffue thennum registeritt, men thennum tillsamen laugdt for sig selff wdi nogne capsuler signeritt:

Wnyttige och wbrugelige breffue.

Noch findis nogne atskillige breffue bode latineske och danske, som ere vidisser, notariorum instrumenta, kongelige och andre confirmatzer och nogne andre breffue anrørendis closters første begyndelsze, preuilegier och friheder, som icke haffue nu noggett synderligt paa thennum och ere til hobe indlaugdt wdi thett første och offuerste store skaff wdi the tho øffuerste lange rom, huilcke wii i lige maade haffue meentt wnødigt att registre.

Her ender A, hvorimod B fortsætter, stadig med den samme Hånd:

Anno 1600 er alle de breffue, denne registierbogh paa formelder, erlig och welb. Henrick Reuenttlov till Siszendorff offuerantuordedt vndertagendis de tuende breffue, som hanns inuentorium² widere omb formelder. Thill winndisziurd haffuer wi begge Eske Brock och Knud Brahe med wores eggenn hender wnderschreffuedt.

³Eske Brock.

Knud Brahe.³ |

¹ B: huileket.

² Et sådant Inventarium findes ikke blandt Mariager Klosters Lens Kvittansiarums-Bilag.

³⁻³ Underskrifterne er ikke egenhændige.

Attschiellige domme och breffue, som fandtes paa Mariaggers closter, som Jacob Seefeld haffuer forhuerffuedt. Woldborrig herridt.

A. 1.¹ Herridztinningsdomb, att *Mougenns Juell*, som 1588. haffuer *Staubye* sogenntiende, skall yde denn med haarbomaall. 1588.

2. Lanndzttingsdomb, att alle herlighedenn aff *Stoubye* sogenn er Mariaggers closter tilldømt. Dato 1589.

3. Konning *Christianns* och *Danmarckes* riges raadtz domb, at for^{no} lanndzttingsdomb er stadfest. Dato 1594.²

4. Konning *Frederichsz* missiue³, at *Jacob Seefeld* [1586.] schall lade annamme thienndenn och herlighedenn aff *Stabye* kierche.⁴

5. Copiæ aff denn stedtzmaalsbreff, *Mougenns Juell* 1587. haffuer paa *Stoubye* sogennthiende. 1587.

6. Attschillige breffue och widner om denn preste-gaard till *Stoubye* kiercke.

7. Attschillige domme och widner om nogenn støcke ennge, *Mougenns Juell* haffuer ladet sig tillholde.

8. Attschillige domme och winnder om thiennde, som schulle giffues *Staubye* kiercke. |

Hilderszleff herritt.

B.¹ Herridztinningsdomb, at sogenneprestenn til *Hillersleff* och *Kostrup* kiercke haffuer ladet till for^{no} tinnng lessze enn lanndzttingsdomb, huorudindenn h. *Jørgenn Løche*

¹ I Margenen tilføjes: Borte. — Ifølge C S. 11 manglede Brevet ligeledes 1629.

² 1594 Maj 31, Herredagsdombog 1590-95 Bl. 466 b, Rosenvinge, Udvalg af Gl. Danske Domme IV Nr. 99. — Ifølge C S. 11 manglede Brevet 1629.

³ C tilføjer: wdgifuit anno 1586.

⁴ 1586 Maj (21 o:) 31, Udtog i Kanc. Brevbøger 1584-1588 S. 521. — Ifølge C S. 11 manglede Brevet 1629.

haffuer beuillget bispenn giesteri och prouistenn¹ sinn ret-tighedt aff for^{ne} sogenner, och at prestenn skulle faa wdleeg for wiinn och brød at holde.

Nøerhald herridtz tinngh.

1591. C.² Otte sandmennds breff imellum *Randrup* och *Kat-trup* marck. Wnnder sinn dato 1591.

Nøer herritt i Morsz.

1586. D.³ Herridtztinngsdomb, at 2 mennd i *Wester Hundep-rup* ehr tilltald, for de schulle haffue brugt closters eyenn-domb wdenn minnde. 1586.

³Endnu enn stor knip breffue, som er forhuerffuedt om enn grøfft, der er graffuedt paa *Eierszloff* marck.

Sønderliung herritt.

1594. E. Sanndmends breff imellumb *Wischumb* och *Faar-dall* marck. Wnder dato 1594.

E. Enn knip med breffue om denn thrette imellumb *Faarstrop* och *Wammenn*, for de haffde indpløffuedt paa deris marche. |

Støffrinng herritt.

F.⁴ Thinngszwinnde det fischeri och ruszesteder ann-rørende, som bruges till Marriagger.

Olborrigh.

G.⁵ Nogenndomme och breff aff Aalborge bye⁶ om

¹ C: prestenn.

² I Margenen tilføjes: Bort. — Ifølge C S. 11 manglede Brevet ligeledes 1629.

³ I Margenen tilføjes: Bort. — Ifølge C S. 12 manglede Brevene ligeledes 1629.

⁴ I Margenen tilføjes: Bort. — Ifølge C S. 12 manglede Brevet ligeledes 1629.

⁵ I Margenen tilføjes: Borte. — Ifølge C S. 12 manglede disse Breve ligeledes 1629.

⁶ C: byting.

nogenn eyenndomb, der forholdes fra closterenn baade medt jordschylde och i andre maader.

Gierløuff herritt.

H.¹ Siønnswinnde till to støcker jord paa *Kastberg* 1587. march, som ligger till *Winnblesz* kiercke. 1587.

Hald herritt.

I. 1. Ridemendtzbreff imellumb *Geeszinggaardtz* marck och *Hilleszø* marck.

2. Ett sandmenndsbreff imellum for^{no} aaesteder.

K. 1.¹ Copiæ aff ett skiell, som goede mennd haffuer giordt imellumb *Fleschumb* herredt och *Moo* bierck.

²Eske Brock. Knud Brahe.² |

Att wi alle dissze breffue, denne registierbogh om formelder, self hafuer offuersiet och till erlig och wellbørdige mannd Olluff Roszennspar till Skarroltdt offuerandtuordet, thuennde breffue, som hanns inuentorium³ widerre omb formelder, alleenne vndertagenndisz, desz till windeszbiurd haffuer wi med eggenn hender vnderschreffuedt. Actum Marriaggers closter dennd 10. juni anno 1602.

⁴Christiann Holek. Iffuer Juell.⁴

⁵Att ditte er en rigtig copi af originalien, bekender jeg vnderskreffne

Mog. Afdh.⁵

¹ I Margenen tilføjes: Bort.

²⁻² Underskrifterne er ikke egenhændige.

³ Et sådant Inventarium findes ikke blandt Mariager Klosters Lens Kvittansiarums-Bilag.

⁴⁻⁴ Heller ikke disse Underskrifter er egenhændige.

⁵⁻⁵ Derimod er hele denne Tilføjelse skreven med Mogens Arenfeldts egen Hånd; jfr. ovfr. S. 646.

45.

Registratur over Breve

i

Løgum Klosters Arkiv.

1575.

Den nedenfor aftrykte Registratur over Breve i Løgum Klosters Arkiv findes i Rigsarkivet, *Gemeinsch. Arch. VI. 27*, men hører dog nu til den fra det egentlige *Gemeinsch. Arch.* udskilte Afdeling Hansborg. Registraturen består af 2 adskilte Stykker; det ene, som aftrykkes nedenfor under I, er fra gammel Tid betegnet *Cap. VI Nr. 27* og omfatter Registraturens 2 første Arculæ eller Capsulæ (og ikke andet). Det er et i det 16. Århundrede skrevet Papirshæfte i Folio uden særligt Omslag og bestående af 8 Blade; på Bagsiden har det Påtegningen: „*Registratura omnium priuilegiorum et donationum cænobio Lvgem ab antiquis temporibus attributarum*“. I Aftrykket nedenfor udelades enkelte med en anden Hånd fra det 16. Århundrede skrevne Randnotitser, der kun giver nogle enkelte Stikord til Indholdet af de pågældende Udtog. Alt det aftrykte af I er derimod skrevet med én Hånd, undtagen hvor det modsatte bemærkes nedenfor.

Det andet Stykke af *Gemeinsch. Arch. VI. 27*, som ikke er sammensyet med det første, og som først af afdøde Arkivsekretær Matthiessen har fået Betegnelsen *Gemeinsch. Arch. VI. 27*, er et Papirshæfte i Folio uden særligt Omslag og bestående af 14 Blade fordelt i 2 Læg på henholdsvis 8 og 6 Blade. Heraf omfatter Stykkets første Læg Registraturens Capsula C, der er aftrykt nedenfor under II, og hvis Brevudtog er skrevet med den samme Hånd som Stykket I, undtagen hvor det modsatte angives nedenfor. Men endvidere er der i dette det andet Stykkets første Læg indsyet (som Bl. 4-5) et Ark af en helt anden, mere gullig Tone. Dettets Indhold, som er skrevet med samme Hånd som Registraturen, men ikke aftrykkes her, består af ufuldstændige Afskrifter af 2 Breve af 1228 Marts 23 og 1252 (Afskriften har dog 1256) Juli 29, der efter Løgum Klosters Brevbog er trykte i *SRD. VIII*, henholdsvis S. 134 og 114; Brevet af 1228 er det samme, som anføres i Registraturens anden Arcula, Udtoget A.

Det andet Stykkes sidste Læg (som heller ikke aftrykkes nedenfor) er skrevet med en Hånd, der næppe er den samme som i Stykkets første Læg, og indeholder tyske Oversættelser af 6 Breve. Af disse Breve findes de 5 første i Udtog i vor Registratur, nemlig henholdsvis i dens anden Arcula Udtoget A, i dens første Arcula Udtogene A, B og F og i dens anden Arcula Udtoget E. Det 6. Brev (af 1252 Juli 29) forekommer ikke i Registraturen, hvorimod det i sin oprindelige latinske Skikkelse er trykt i SRD. VIII. 114. Også de 5 andre Breve genfindes på Latin i SRD. VIII (Sidetallene kan ses af Noterne nedenfor til de nysnævnte Udtog i Registraturen), men det kan dog anføres, at de tyske Oversættelser i et Par af Brevene har Navne på Udstederne, der afviger fra Teksten i SRD. VIII, men stemmer bedre med de i Registraturens første Arcula i Udtogene A og F anførte.

Det nu omtalte sidste Læg af det andet Stykke af Gemeensch. Arch. VI. 27 har bagpå Bogstavet P og 2 forskellige Påtegninger, hvoraf den ene lyder: „Ist producirt cum originali den 6. dec. anno 75“, medens den anden begynder: „Translatio der vbergebenen latinischen closterbrieue“ og derefter giver et ret udførligt Referat af Brevenes Indhold. Af Udtrykkene i disse Påtegninger ses det, at de tyske Oversættelser af de 6 Breve er fremlagte i en Sag i Året 1575 tillige med de samme Breves latinske Tekst; og når Lægget er betegnet med Bogstavet P, svarer hertil, at et med det samme Bogstav betegnet Bilag til Gemeensch. Arch. XXII. 33 indeholder den latinske Tekst af de samme 6 Breve, dog således at det første af Brevene på det sidstnævnte Sted gives i en noget kortere Form end i den tyske Oversættelse. Den pågældende Sag, hvori Brevene fremlagdes, var den såkaldte Coldingische Handlung, en Forhandling, der førtes mellem befuldmægtigede for Kongen og for Hertug Hans den ældre 1575-76 i Kolding i en Strid om de 2 Fyrsters gensidige Rettigheder i deres Besiddelser.

Hvad selve Registraturen angår, er det jo ikke forud givet, at den selv i den Form, hvori vi nu har den, er ganske samtidig med Oversættelserne af de 6 Breve. Men at dog også den er bleven nedskreven med det Formål at bruges i den anførte bestemte Anledning, fremgår af en Bemærkning som den, hvormed Udtoget Q i Stykket II ender: „Hæ literæ imprimis etiam Coldingam versus vna transferendæ sunt“. Og Sandsynligheden måtte da også på Forhånd være herfor, når man ser, hvor få Breve Registraturen har medtaget af Klosters store Arkiv (således som dette fremtræder

i Klosters Brevbog i SRD. VIII), og hvorledes Registraturen til Gengæld gengiver mange af de Breve, den anfører, med en Udførlighed, der ellers ikke er hyppig i sådanne Arbejder¹. Men derfor kunde der jo godt allerede tidligere have eksisteret en anden Registratur; noget bestemt vides dog ikke herom lige så lidt som om, fra hvilken Tid Brevenes Fordeling i de i Registraturen nævnte 3 Arculæ eller Capsulæ skriver sig.

Derimod kan det anføres, at Løgum Klosters Brevbog, der er affattet 1578² og således kun er nogle få År yngre end Registraturen, viser en anden Ordning af Brevene, end Registraturen har — noget, der fremgår af en bag i Brevbogen meddelt Fortegnelse³ over dens Breve ordnede efter „Asker“ og Rum. Alle Brevene i Registraturens første Arcula tillige med dens anden Arculas Brev A og dens tredje Capsulas Breve X og Y findes således i Brevbogens Fortegnelse under Asken S; Registraturens anden Arculas Breve B-K, R, T (og formentlig også S) samt dens tredje Capsulas Breve Q, R, V (og sagtens tillige S) anføres under Brevbogens Ask R, ligesom tredje Capsulas Brev Z træffes i Brevbogens Ask Z. Og vel er Registraturens øvrige Breve, for så vidt de genfindes i Brevbogens Fortegnelse, også dér samlede (ganske vist tillige med en hel Del andre Breve) i en mere almindelig Gruppe, der består af Kongers, Hertugers, Pavers, Ærkebiskoppers og Biskoppers Breve og omfatter 2 forskellige Asker; men disse Asker er ikke som i Registraturen betegnede med Bogstaver, men med andre, særlige Mærker⁴.

Af Tallene i de trykte Siders Hjørner i Aftrykket nedenfor henviser et Tal uden nærmere Betegnelse til Bladtallene i Registraturens første Stykke, hvorimod Betegnelsen II. 1 a (osv.) angiver Bladtallene i Registraturens andet Stykke.

¹ Se således Udtoget H i anden Arcula, hvor Udstederen indføres talende i første Person.

² SRD. VIII. 1. ³ Trykt SRD. VIII. 247-58.

⁴ Dette ses af Løgum-Brevbogens Håndskrift (Ny kgl. Saml. Fol. 881, S. 621 og 623), men derimod ikke af Udgaven, der (formodentlig på Grund af typografiske Vanskeligheder) udelader de pågældende Mærker, som burde have været omtalte i SRD. VIII. 256 L. 6 f. n. og 257 L. 19, og slet ikke gør opmærksom på Udeladelsen.

I.

¹Sensvs et principalis statvs omnivm libertatum, priuilegiorum, confirmationum et aliarum literarum, quibus cænobium Lvgem a regibus Daniæ, ducibus item Jutiæ, pontificibus, archiepiscopis et episcopis discrete ab antiquis temporibus magnifice et splendide instructum et prouisum est.

In prima arcvla jvxta nvmervm alphabeticvm notatæ hæ reperiuntur literæ.²

A.

Literæ episcopi *Tuconis* de anno 1227, in quibus confertur ecclesia *Daler* Loco Dei canonice, vt ipsi ibidem perpetuum instituant vicarium et assignent eidem expensam honestam, cætera vero ad sanctorum fratrum commodum jure perpetuo deuoluantur.³ 1227.

B.

Literæ *N. episcopi Ripensis* de anno 1252 mandant paræcianis in ecclesia *Daler*, vt octo solidi siliginis de decima, quam episcopi ad vsum suum detinere solebant, ad vsum Loci Dei in perpetuum irr[e]uocabiliter⁴ deuoluantur.⁵ 1252.

¹ Bl 1 a-b ubeskrevne.

² I Margenen tilføjes: Prima capsula notatur sub litera A.

³ 1227 uden Dag, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 132 (hvor Bispen urigtig kaldes Esgerus).

⁴ Håndskriftet: irrouocabiliter.

⁵ 1252 Jan. 29, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 132.

C.

1252. Literæ de anno 1252 aliæ, in eundem sensum et eisdem plane verbis cum præcedentibus, eodem anno et die ab episcopo *Eggero* datæ sunt.¹

D.

- 126[4]. Literæ de anno 1260 [!] episcopi *S . . .* [!] mandant paræcianis in *Daler*, sicut excommunicationis sententiam voluerint euitare, ne quis præter consensum domini abbatis de Lugem se intromittat ibi vicarium instituere || aut res ad ipsam vicariam pertinentes disponere.²

E.

1277. Literæ de anno 1277 episcopi *Tuconis* datæ apud monasterium Lugum testantur, quod paræciani meliores de *Daler* postulauerint in annona triturrata³ per modios potius quam in promptis gerbis decimas suas d. abbati in Lugem omni anno exoluere, quod S.⁴ dominus abbas in præsentia episcopi ita acceptauit, vt videlicet de quolibet otting vnum solidum siliginis annuatim persoluere deberent, quam ordinationem episcopus ratam esse statuit.⁵

F.

1278. Literæ de anno 1278 episcopi *Tuconis* datæ in claustro Loci Dei similiter cum præcedentibus testantur, quod paræciani meliores in *Daler* postulauerint, se posse et debere suas decimas S. [!]⁶ domino abbati Loci Dei, qui pro tem-

¹ 1252 Jan. 29, Afskrift i Løgumbogen, SRD. 132.

² 1264 Marts 15, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 131 (hvor Bispren rigtig kaldes *Esgerus*).

³ I Margenen tilføjes som Forklaring: triturrata scilicet vthgedroschen korn.

⁴ Dette Bogstav, der ikke findes i Afskriften af Brevet i Løgumbogen (som i Stedet for S. læser dictus), er sikkert indkommet ved en Fejltagelse, således som Tilfældet er i det herefter følgende Brev.

⁵ 1277 Novbr. 8, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 133 (hvor Bispren urigtig kaldes Thomas).

⁶ Da Abbeden straks herefter navngives som Johannes, er Bogstavet S. både her og nogle Linier længere nede øjensynlig ind-

pore fuerit, quolibet anno in annona triturrata per modios (qui quidem modii decem vnum Ripensem adimplent) soluere potius quam in gerbis; quod dominus *Johannes* eiusdem loci abbas et totus conuentus diligenti et sana præhabita deliberatione super hoc consensu vnanimi admiserunt, sed conditionaliter, vt de quolibet otting terræ in illa paræcia abbati S. loci vnum solidum¹ siliginis de modio prædicto in festo et die s. Martini annuatim soluere teneantur. Quod *episcopus Ripensis* pro rato || habuit multis clericis et laicis adhibitis.²

G.

Literæ de anno 1349 *Petri episcopi Ripensis* testantur, 1349. quod d. *Thomas* abbas monasterii Loci Dei coram episcopo in ecclesia *Daler* constitutus sit et præsentibus melioribus et pluribus paræcianis quasdam literas porrexerit episcopo, eadem cum præcedentibus literis de anno 1278 verba continententes, quod episcopus suo confirmauit sigillo.³

H.

Literæ confirmatoriæ *Petri episcopi Ripensis* eadem 1349. verba cum præcedentibus continent.³

In altera arcvla jvxta numerum alphabeticum hæ notatæ literæ reperiuntur.⁴

A. ||

Literæ *capituli Ripensis* datæ anno 1228, quibus colatae possessiones omnes a d. *Radulpho* episcopo et fundatore Loci Dei conuentui cænobii confirmantur. Præterea

kommet ved en Fejltagelse; det findes ikke i Afskriften af Brevet i Løgumbogen, der derimod læser abbati dicti loci i Stedet for Udtogets abbati S. loci her nedenfor.

¹ I Margenen tilføjes med en anden Hånd: solidus 1 ortig.

² 1278 Jan. 7 ell. Juli 10, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 132 (hvor Bispen urigtig kaldes Thomas).

³ 1349 Apr. 21, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 133.

⁴ I Margenen tilføjes: Capsula altera notatur sub litera B.

quicquid attinebat episcopatu Ripensi in parochia de *Logem*, *Seem* et *Daler* cum decimis omnibus et pertinentiis, hoc totum dedicatur cænobio Lugem; possessiones item in *Liyfrichs-holm* et in *Hoiling* cum omnibus attinentiis suis assignantur conuentui Loci Dei, pro quibus episcopatus recepit a fratribus in *Logem* æquiualens. Præter hoc etiam libertas juris episcopalis super colonos eorum et villicos approbatur. Denique etiam redemptio decimarum de *Løgum* herit et *Gram* herit et, quantum attinet episcopatu Ripensi in *Ranxtrup* herit, qua a prænominatis episcopis sunt canonice condonati, rata et firma habetur. Quæ emunitates et collationes omnes possessionesque approbantur et confirmantur.¹

B.

1252. Literæ de anno 1252 *Esgeri Ripensis episcopi*, quibus claustrum Loci Dei ecclesiam de *Bredwath* cum consensu domini regis *Abel* canonice confert jure perpetuo possidendam ita et tali ratione, quod cum dicta ecclesia *Bredwath* vacauerit, abbas præfati loci ipsam ad voluntatem suam ordinabit. Huic autem collationi præsentibus || fuerunt multi nobiles, item d. rex *Abel* eiusdemque d. regis marscalcus *Ivarus*, dapifer et multi alii clerici et laici.²

C.

- 125[9
og
1252]. *Erici* [!]³ regis *Daniæ* literæ anno 1252[!] Ripis datæ, quibus confirmantur literæ regis *Abel* et his intermiscantur declarantque⁴, quod quamuis vniuersi progenitores ipsius ab antiquis temporibus in ecclesia *Bredwath* jus habuerint præsentandi ratione possessionum eiusdem in *Schwanstorp*, tamen fratribus dictis totum jus et, quicquid juris in dicta ecclesia habuerit, in perpetuum donauerit possidendum. Hanc regis *Abelis* donationem factam ratam et firmam habet *Ericus*

¹ 1228 Marts 23, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 134.

² 1252 Apr. 4, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 114.

³ I Margenen tilføjer Langebek: rectius *Christofori* 1259.

⁴ Håndskriftet: declaranturque.

rex, volens et mandans, vt dicti monachi seu conuentus Loci Dei totum jus et, quicquid juris idem rex Abel habuerit ratione dictarum possessionum in ecclesia Bredwath, libere habeant jure perpetuo possidendum. Præsentes fuerunt *episcopus Ripensis* et *Wibergensis* et multi alii fide digni homines.¹

D.

Literæ *N.* dei gratia *Lundensis archiepiscopi Suetiæque primatis*, quibus collationem ecclesiæ de *Bredwath Ripensis diocæsis* factam per *Esgerum Ripensem episcopum* de consensu veri patroni, || illustris regis *Danorum* d. *Abelis* videlicet, monasterio confirmat. Anno 1258.²

E.

Literæ *Erici*³ regis, confirmantes *Abelis* regis *Danorum* 1259. literas de jure et, quicquid juris idem Abel rex habuerit ratione possessionis in ecclesia *Bredwath*, libere hanc jure perpetuo possidendam. Datæ sunt anno 1259.⁴

F.

Literæ anno 1276 sub *episcopo Ripense Thucone* datæ 1276 de controuersiis abbati[s]⁵ in Loco Dei cum d. *Magno archidiacono Arusiense* de ecclesia *Bredwath*. Controuersia illa ⁶continet partis vtriusque allegata, jura et disputationes pro et contra motas.⁶

¹ 1259 Marts 11 (og 1252 Apr. 5), Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 113.

² 1258 Febr. 24, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 116.

³ Ovenover er skrevet (vistnok med Langebeks Hånd): *anne Christofori*. — Da Brevet må anses for det samme som Brevet C ovfr., skal Navnet utvivlsomt også her være Christopher.

⁴ 1259 Marts 11 (og 1252 Apr. 5), Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 113.

⁵ Håndskriftet: *abbati*.

⁶⁻⁶ Rettet med den ovfr. S. 769 Note 1 nævnte Hånd fra: *admodum duris disputationibus agitata est; ideo eam legi necesse est*. — 1276 Marts 20, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 118.

G.

1324. *Erici ducis Jutiæ* literæ de anno 1324 in Lugem datæ, quarum testimonio ad *altare b. Mariæ virginis* in ecclesia monasterii Loci Dei constructum totum jus patronatus, quod ipsi more progenitorum suorum competebat in *ecclesia s. Laurentii* in *Bredwath*, in remedium suæ animæ sanius appropriat et libere assignat perpetuo annectendum. Ne igitur dicto monasterio super huiusmodi annexionis seu collationis gratia ipsis facta in posterum || suboriretur calumnia vel ambiguitatis materia, hæ literæ præsentibus dominis d. *Gerhardo* comite *Holsatiæ* et *Stormariæ* et multis aliis strenuis et spiritualibus viris adhibito notario confectæ et datæ sunt.¹

H.

1326. *Vuoldemari* regis *Daniæ* literæ de anno 1326 datæ Niborch tempore generalis perlamenti, quibus confirmantur literæ *Erici ducis Jutiæ*, qui totum jus patronatus, quod ei more progenitorum suorum competebat in *ecclesia b. Laurentii* in *Bredwath*, ad *altare b. Mariæ virginis* constructum in ecclesia monasterii memorati donauit, appropriavit et libere assignavit perpetuo annectendum, prout patientes ipsius literæ super hoc confectæ latius et euidenter insinuant. Nos itaque (vt comprehendunt literæ et sequitur) recognoscentes et ad memoriam merito reducentes eorundem deuota seruitia et voluntarias administrationes, quas memorato patri nostro ac nobis liberaliter impenderunt, donationem huiusmodi tam [*rit*]e² et rationabiliter factam monasterio memorato in omnibus ratam et || gratam habentes, ipsam præsentibus confirmamus perpetuis temporibus duraturam. In cuius rei testimonium ipsis præsentibus literas contulimus sigilli nostri patrocínio roboratas.³

¹ Orig. Gott. Membr. 1324 Aug. 22, Hasse III Nr. 539.

² Håndskriftet: jure.

³ 1326 Aug. 10, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 119.

I.

Jacobi Ripensis episcopi literæ de anno 1344 Ripis 1344. datæ, quibus ad petitionem *Woldemari* ducis *Jutiæ* testatur, *capitulum Ripense* habita *Ripis* deliberatione decimas *ecclesiæ b. Laurentii* in *Bredwath*, quas aliquot annis de facto per suos officiales leuari fecerat, de consensu capituli eidem monasterio Loci Dei exnunc perpetuo assignasse et annexisse pleno jure.¹

K.

Wuoldemari ducis *Jutiæ* literæ datæ *Sunderburgi* anno 1344, quibus decimas pro fabrica *ecclesiæ Bredwath* deputatas ab antiquo, quas aliquot annis per officiales suos leuari fecerat, monachis exnunc in *Lugem* plene et integre resignat.²

L. ||

Confirmatio *Magni Ripensis episcopi* omnium priuilegiorum, immunitatum et libertatum, jurium et jurisdictionum super totam familiam *cænobii Lugem* vbicunque in *diocæsi Ripense* existentem. Datæ *Ripis* 1367.³

M.

Confirmatio *Johannis Ripensis episcopi* plane iisdem 1374. verbis vt superior expressa et declarata. Datæ *Ripis* anno 1374.⁴

N.

Literæ *Friderici ducis Slesuicensis* et *Holsatiæ* de 1494. anno 1494 datæ *Lutken Tundern*, testificantes ipsum (regem scilicet) conuentum omnem *Loci Dei* cum omnibus bonis sub sua recepisse spetiali protectione, dimittendo ipsis omnia bona sua tam in decimis quam in aliis piis elemosinis, quæ discrete et bono titulo hincinde adepti sunt. Insuper spetialis

¹ I Margenen tilføjes: Nota, das der zehende darzu zum closter kumbt. — 1344 Septbr. 12, Afskrift i *Løgumbogen*, SRD. VIII. 115.

² 1344 Aug. 20, Afskrift i *Løgumbogen*, SRD. VIII. 115.

³ 1367 Oktbr. 14, Afskrift i *Løgumbogen*, SRD. VIII. 199.

⁴ Ufuldstændig Afskrift (uden Datum) i *Løgumbogen*, SRD. VIII. 199.

ipsis gratia conceditur, quod villici eorum, coloni et inquilini seu alii ipsis attinentes de excessibus suis pro jure principis Friderici 40 m \ddot{u} et infra nulli respondeant nisi ipsi domino abbati vel monachis, quibus huiusmodi negotium || duxerit committendum. Insuper omnia priuilegia, gratias et immunitates ratificat, approbat et confirmat.¹

O.

1504 og 1494. Transumptum vel vidimus *capituli Ripensis* super *Friderici ducis Slesuicensis* literis datis Lutken Tundern anno 1494. Actum et datum Ripis anno 1504.²

P.

[1524.] Confirmatio regis *Friderici* omnium beneficiorum, donationum, priuilegiorum, libertatum et prouentuum pertinentium ad hoc cænobium. Præterea hisce in literis regiis tenore earundem ipso abbati et toto conuentui suisque colonis et inquilinis eorumque bonis et possessionibus defensio omnis et tutela promittitur hæreditaria, et quod nullus ipsorum curam agere eorumque jurisdictioni sese ingerere nisi soli *principes Slesuicenses* debeant.³

Q.

Andreæ Lundensis archiepiscopi et *Suetiæ* primatis confirmatio, in qua collatæ cænobio possessiones fere omnes spetialiter expressæ fundantur, et priuilegia omnia, quæ incendio periere, || rursus renouata confirmantur et stabiliuntur.⁴

R.

[1272.] *Gregorii* papæ confirmatio, cui inseritur, quod rex *Daniæ Abel* jus patronatus, quod in ecclesia de *Bredwath Ripensis diocæsis* habebat, abbati et cænobio Loci Dei pia

¹ 1494 Novbr. 23, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 176 (jfr. 202).

² 1504 Novbr. 15 (og 1494 Novbr. 23), Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 202.

³ 1524 Decbr. 16, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 171.

⁴ Uden Datum, ufuldstændig Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 196.

et prouida liberalitate donauerit, provt in literis regiis inde confectis et eiusdem regis sigillo munitis plenius dicitur contineri, ad id diocæsani episcopi accedente consensu. Quod omne ratum habet. Datum apud vrbem veterem pontificatus ipsius anno 1°.¹

S.

Fratris *Guidonis, s. Laurentii in Lucina* presbiteri [1266.] cardinalis, apostolicæ sedis legati literæ, quibus conuentui monasterii *Ripensis diocæsis* insinuatio literarum monstrata, quod *Ripensis episcopus* parochialem ecclesiam de *Bredwath* ad præsentationem regis *Abelis Daniæ*, ipsius patroni ecclesiæ existentis tunc in possessione vel quasi præsentandi de beneplacito, assensu *P. Ripensis* || *canonici*, tunc rectoris præfatæ ecclesiæ, abbati et conuentui contulerit, confirmatur et rata habetur. Quam collationem approbat et vigore præsentium firmam habet. Datæ apud Lubecam pontif. *Clementis* pap. IV anno 2.²

T.

³Fratris *Guidonis, s. Laurentii in Lucina* presb. card. [1266] cardinalis, apostolicæ sedis legat[*i*]⁴ literæ testificantes, quod inclitæ recordationis *Abel* rex *Daciæ* et *Jutiæ* dux abbati et monasterio eorum possessiones, quas habebat in *Swanstor*, cum omni jure præsentandi, quod in ecclesia de *Bredwath* ratione dictarum possessionum habebat, dederit et contulerit perpetuo possidendas. Quam donationem seu collationem prædictam ratam et firmam pronunciat confirmatque. Datæ *Ripis* pontif. domini *Clementis* papæ IV anno 2.⁵ || ^{og} 1252.]

¹ 1272 Oktbr. 18, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 117.

² 1266 Novbr. 2, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 125.

³ Dette Brev er i Registraturen helt overstreget, men derefter er i Margenen tilføjet: Hæ literæ integræ sub litera T. signatæ reperiuntur. Deletio itaque oculis hic subjecta rursus restauranda est.

⁴ Håndskriftet: legatus.

⁵ 1266 Aug. 23 (og 1252 Apr. 5), Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 116. — Herefter følger i Håndskriftet: V (overstreget og rettet

II.

Capsula tertia sub C notata.

A.

Confirmatio regis *Woldemari*, qua omnia bona monasterio Loci Dei ab *episcopis Ripensibus* collata et vniuersæ possessiones, quas possidebant in *Harrebui*, cum omnibus attinentiis vtpote in villis, in prædiis, in siluis, in pratis, in molendinis, in piscaturis, item in decimis de *Lugem* herrit et, quantum attinuit episcopatu Ripensi de *Gram* herrit et *Ranxtrup* herrit, ¹et super decima parochianorum ecclesiæ de *Biulethorp*¹ communiuntur et approbantur. Datum non est expressum.²

B.

1334. *Woldemari* ducis *Jutiæ* literæ³ sub dato Dorning anno 1334, quibus in suam spetialem protectionem recepit monachos Loci Dei, dimittens ipsis omnia bona sua tam in decimis quam in aliis piis elemosinis eisdem donata⁴ vel ab archiepiscopis⁵ *Slesw.* ⁶*R. L.*⁶ vel etiam a suis progenitoribus.⁷

til: T, der dog ligeledes er overstreget). Quam sententiam literæ superiores T notatæ complectuntur, eundem sensum de verbo ad verbum præsentis in se habent et continent. Den hele Notits er dog atter overstreget og i Margenen tilføjet: Nullæ sunt literæ sub V litera.

¹⁻¹ Tilføjet i Margenen med den ovfr. S. 769 Note 1 nævnte Hånd.

² Uden Datum, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 196.

³ Håndskriftet indskyder: de.

⁴ Håndskriftet: donatas.

⁵ Herefter, men atter overstreget: vel.

⁶⁻⁶ Tilføjet over Linien. — De 4 sidste, delvis stærkt forkortede Ord betegner åbenbart, som det ses ved en Sammenligning med Brevet G nedfr., Ærkebisperne af Lund og Bisperne af Slesvig og Ribe.

⁷ 1334 Apr. 25, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 180.

C.

Woldemari ducis Jutiæ sub dato Dorning anno 1334 1334.
sunt eiusdem sensus, qu[e]m¹ continent literæ superiores
sub B notatæ.²

D.

Erici ducis Jutiæ literæ sub dato 1313 in ecclesia 1313.
Bow, quibus recipit monachos Loci Dei cum omnibus suis
bonis sub sua protectione spetiali, dimittens ipsis omnia sua
bona tam in decimis quam in aliis piis elemosinis a suis
progenitoribus et archiepiscopis et *episcopis Slesw.* (et aliis)
collatis per totum ducatum suum, prohibens insuper districte,
ne quis aduocatorum suorum vel || alii in suo ducatu con-
stituti abbatem vel fratres suos molestare præsumat.³

E.

Erici ducis Jutiæ eiusdem tenoris literæ sub dato zu 1313.
Norburg in Alsen 1313.⁴

F.

Woldemari ducis Jutiæ literæ de dato 1280 Tundern 128[4].
sub eodem sensu cum superioribus.⁵

G.

Abelis regis simul et ducis *Jutiæ* literæ sub dato Ripis 1251.
1251, quibus recipit in suam spetialem protectionem abbatem
et conuentum Loci Dei vna cum omnibus bonis suis, dimit-
tens ipsis præterea vniuersa sua bona tam in decimis quam
in aliis piis elemosinis [a] sede apostolica, ab archiep. *ec-
clesiæ Lundensis, episcopis Ripensibus* et *Sleswicensibus*,
a suis etiam progenitoribus ipsis, antequam regni gubernacula
suscepit, tam in ducatu quam in regno collata vel,

¹ Håndskriftet: quam.

² 1334 Apr. 25, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 180.

³ Ufuldstændig Afskrift (uden Datum) i Løgumbogen, SRD. VIII. 177.

⁴ 1313 Marts 12, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 177.

⁵ 1284 Apr. 8, Udtog af Hamsfort i SRD. I. 293.

vt literæ habent, indulta, rata et firma vt sint, confirmat.¹

H.

1313. Literæ *Erici* ducis *Jutiæ* sub dato in ecclesia Bow anno 1313 eiusdem sensus, quem complectuntur literæ sub D. notatæ. Præterea hoc annectitur vt et in superioribus, ne villici et coloni monasterii in placitis pro aliquibus eorum excessibus molestentur, sed coram abbate conquerrantur.²

I.

1251. *Abelis* regis literæ datæ Ripis anno 1251 eiusdem sensus cum literis || regis sub G litera notatis.¹

K.

1246. *Erici* regis literæ datæ Alsø 1246, quibus libertates monasterii Loci Dei et iura tam super decimis quam in aliis piis elemosinis eidem a sede apostolica, a suis etiam progenitoribus misericorditer indulta in omnibus penitus vult obseruari illibata, districte prohibens, ne quis abbatem et conuentum super antiquis libertatibus suis et elemosinis diu possessis attentet impetere vel injuste molestare.³

L.

- 1517
[og
1269]. Danicum vidimus officialis *episcopi Ripensis* et aliorum quorundam testium super literis *Erici* regis monasterio Lugem closter datis de anno 1517 Ripis.⁴

M.

1461. *Christierni* regis literæ sub dato in castro Gottorp anno 1461, quibus promittit conuentui Loci Dei protectionem specialem, simul et ratificat et confirmat eidem omnia priuilegia

¹ 1251 Apr. 10, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 182.

² Ufuldstændig Afskrift (uden Datum) i Løgumbogen, SRD. VIII. 177.

³ 1246 Aug. 7, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 178.

⁴ 1517 Novbr. 4 (og 1269 Juni 30), Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 201.

ac gratias a superioribus regibus et ducibus monasterio factas et literis ipsis exhibitas.¹

N.

Literæ regis *Johannis* sub dato Apenrade anno 1505, 1505. quibus omnes colonos et villicos, simul et omnia bona monasterii mobilia et immobilia, vbicunque in regno sita sunt, in suam recipit protectionem spetialem, || approbans interim et ratificans omnes donationes, priuilegia et libertates a suis progenitoribus et antecessoribus monasterio collatas.²

O.

Literæ *Christierni* regis sub dato Dorning anno 1514 1514. eiusdem sensus cum superiore.³

P.

Literæ regis *Christiani*, darinnen alle des closters priuilegia, gutter vnd herligkeit confirmirt werden, vnd sollen dieselbige in s. kon. mayt. und derselben erben als hertzogen zu *Schleswig* allezeit eigen vorbittunge sein vnd nach alter gewonheit bey s. kon. w. vnd derselben erben eigen nutz vnd beste vorbehalten sein. Datum Rendesburg anno 1514.

Q.

Vidimus *præpositi Slesvicensis* de jure patronatus et præsentandi in ecclesia *Bredvad* monasterio Loci Dei a rege *Abele* et *Erico* collato, jure perpetuo possidendo; cum confirmationibus ⁴papæ *Gregorii*⁴. Hæ literæ imprimis etiam *Coldingam* versus vna transferendæ sunt.⁵ [1273 og 1252-1272.]

¹ 1461 Febr. 22, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 175.

² 1505 Jan. 14, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 174.

³ Ufuldstændig Afskrift (uden Datum) i Løgumbogen, SRD. VIII. 175.

⁴ Tilføjet med den ovfr. S. 769 Note 1 nævnte Hånd.

⁵ I Margenen tilføjes: Ripensis diocæsis semper additur. — 1273 Apr. 30 (og 1252 Apr. 5, 1259 Marts 11, 1260 Apr. 14, 1272 Oktbr. 18, 18 og 18), Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 120.

R.

[1266
og
1252.] Vidimus super literis regis *Abelis* fratris *Guidonis* in *Lucina* presbiter[i] et cardinalis sub dato Ripis papæ *Clementis IV* pontificatus eius anno 2. in puncto *Bredwatt* ecclesiæ, quod *Abel* rex totum jus præsentandi in ecclesia || *Bredwath* monasterio vna cum omnibus possessionibus suis, quas in *Schwanstrup* habuit, confert et totum jus et, quicquid ibi juris in dicta ecclesia habuit, in perpetuum donauit possidendum.¹

S.

12[69?
og 1252-
66.] Vidimus eiusdem sensus cum superiore sub dato 1272.²

T.

1246. *Erici* regis confirmatio super priuilegiis sub dato 1246, eiusdem sensus cum literis sub K notatis.³

V.

1272. Literæ *Escheri Ripensis episcopi*, quibus jus patronatus, quod rex *Abel* in *Bredwath* ecclesia habuit, monasterio confertur et assignatur. *Christophorus* frater *Abelis* eidem succedens in regno præsentationem per fratrem factam approbat. Datum anno 1272.⁴

X.

1323. Vidimus *Escheri Lundensis archiepiscopi* sub dato Ripis anno 1323, quibus indicat, se vidisse literas *Johannis episcopi Ripensis* continentes, abbati monasterii Loci Dei collatam esse plenitudinem juris in ecclesia *Spandit* cum omnibus pertinentiis suis (nota additur: salvo jure episcopali) sic tamen, vt ecclesiæ ministro idoneo prouideat. ⁵Hæc litera est posita in arcula mit A.⁵

¹ 1266 Aug. 23 (og 1252 Apr. 5), Afskrifter i Løgumbogen, SRD. VIII. 117 og 127.

² Er vel snarest Brevet af 1269 Apr. 12 (og 1266 Aug. 23 og 1252 Apr. 5), der findes i Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 128.

³ 1246 Aug. 7, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 178.

⁴ 1272 Juli 10, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 123.

⁵⁻⁵ Tilføjet med den ovfr. S. 769 Note 1 nævnte Hånd. — 1323 Oktbr. 31 (og 30), Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 134.

Y.

Originale literarum per X notatarum vff *Spandit.*¹ || [1323.]

Z.

Vuoldemari regis literæ, quibus monachis de Luges conferuntur in *Harrebui* vniuersa bona, quæ illic possidebat, cum omnibus attinentiis suis. ²Hæc litera est seposita zcu den lacheuent in *Fros* harde sub D.²

¹ I Margenen tilføjes: Suppositum est hoc originale in capsula A. — 1323 Oktbr. 30, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 133.

²⁻² Tilføjet med den ovfr. S. 769 Note 1 nævnte Hånd. — Uden Datum, Afskrift i Løgumbogen, SRD. VIII. 163.

46.

Registratur over Breve

i

Åhus (og Christianstads)
Hospital(er)s Arkiver.

1600 (og senere).

Den nedenfor aftrykte Registratur, der ifølge sin Overskrift indeholder Breve vedrørende Ahus Hospital og ligeledes ifølge Overskriften skriver sig fra Året 1600, haves ikke mere i Original, men derimod i en Afskrift, som tilhører det kongelige „vitterhets historie och antiqvitets akademi“ i Stockholm. Denne Afskrift er skreven af Langebeks yngre samtidige og Ven, Svenskeren Niels Reinhold Brocman, der ifølge en Påtegning på den har hentet den „Ex orig. chart. in arch. civit. Xst.st. 64“ (fra en Papiroriginal i Christianstad Bys Arkiv 1764). Brocmans Afskrift udgør 2 upaginerede Papirslæg i Kvart, det første på 8 og det andet på 4 Sider, af hvilke dog i alt kun 9 Sider er beskrevne. De foran de enkelte Udtog anbragte Romertal findes allerede hos Brocman; som det vil ses, er de henimod Slutningen anvendte ret skødesløst. Af Brocmans Afskrift haves atter en af Langebek tagen Afskrift, der dog ikke er bogstaveret; denne sidste Afskrift findes i Rigsarkivet, Langebeks Diplomatarium under År 1600.

Brocman nævner intet som helst om Håndskriften i hans Kilde; men når Registraturen selv angiver År 1600 som sit Tilblivelsesår, må det dog bemærkes, at dette ikke kan være rigtigt for dens sidste Dels Vedkommende. Det andet af de 2 Numre 60 viser sig nemlig at være identisk med et Kongebrev af 1638¹, så at denne Del af Registraturen tidligst kan være fra det nævnte År; og på en lignende Affattelsestid (i alt Fald efter År 1600) peger også andre af Brevene henimod Registraturens Slutning. Således må det første af de 2 Numre 67 være fra en Tid, da der eksisterede et Hospital i Christianstad, men et sådant var ifølge et Kongebrev af 1624² dengang endnu ikke opført i Byen. Det andet af de 2 Numre 63,

¹ Se Noten til det pågældende Nummer nedfr.

² Skånske Tegnelser V. 59.

hvor der er Tale om en Gave til Væ Hospital, er vel også først kommet ind i Arkivet, efter at Væ By i 1614 var blevet nedlagt til Fordel for den ny Købstad, der snart efter fik Navnet Christianstad; og endelig vilde den Jordebog af 1598, der omtales i det andet Nummer 64, ikke så tidlig som År 1600 kunne kaldes en „gammel“ Jordebog. Registraturens sidste Del er altså affattet tidligst 1638, men hvor denne sidste Del begynder, kan ikke siges med Vished; dog er det vel det sandsynligste, at det ældre Afsnit ender med det første Nummer 66.

Når Registraturens Overskrift nævner „Breve Åhus Hospital anrørende“, er dette altså efter det nylig sagte ikke udtømmende for den sidste Dels Vedkommende, der skriver sig fra en Tid, da både Åhus og Væ Hospitalers Breve var blevet forenede med Christianstad Hospitals. Men allerede det i Aret 1600 eksisterende Åhus Hospital havde arvet andre Hospitalers Gods og Breve. Således var i 1541 St. Jørgens Hospital uden for Tommerup blevet forenet med det, uden at denne Forening imidlertid har sat særlig stærke Spor i Registraturen (se dog det første Nr. 64 og det andet Nr. 68 nedenfor). Og i 1549 havde et Kongebrev bestemt, at når den Mand døde, som da var forlenet med St. Jørgens Gård uden for Åhus, skulde denne Stiftelse forenes med „Hospitalet“ i Åhus.¹ Bestemmelsen herom har fået større Indflydelse på Registraturens Udseende, idet de 2 Stiftelsers Breve nu er således sammenblandede i den, at man ikke altid kan skelne dem fra hverandre blot ved at betragte Udtogene. Den Stiftelse, som i Kongebrevet af 1549 kaldes Hospitalet i Åhus, betegnes i Registraturen dels som Helliggejsthus² og dels som St. Anne Hospital, idet Helliggejsthuset i Frederik I.s Regeringstid var blevet gjort til et St. Anne Hospital under den i Fattig- og Sygeplejens Historie bekendte Claus Denne; som en Følge af denne Mands Forhold til Åhus-Hospitalet er der i Registraturen endvidere indkommet Breve, som vedrører hans Stiftelse i København. En følgende Hospitalsforstander, Dr. Hans Nielssøn, havde været Provincialprior for Prædikebrødrene i Provinsen Dacia, og det er formodentlig af denne Grund, at der i Registraturen foruden Breve angående Hans Nielssøn personlig også findes et Brev vedrørende

¹ Danske Kancelliregistr. 1535-1550 S. 402, jfr. Danske Mag. 4. R. IV. 85 f.; i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 491 har Brevet fået en urigtig Dagsangivelse.

² Det kan nævnes, at når det i det første Nr. 63 anførte Brevudtog taler om en Gave til „Helligestus“ i Åhus, er dette urigtigt, idet Brevets fuldstændige Tekst netop nævner „Hospitalet, som ligger uden ved Åhus By“.

Dominikanerklostret i Helsingør (Nr. 14). Når Registraturen også indeholder Breve angående Åhus Dominikanerkloster, skyldes det vel ligeledes, at Hans Nielsson vistnok har stået i et særligt Forhold til dette Kloster; men Grunden kan også tænkes at være, at Hospitalet i Åhus kan have arvet Klosters Ejendomme¹.

Af de registrerede Breve fandtes i 1854 endnu en Del i Original i Christianstad Rådhusarkiv, således som det fremgår af en Fortegnelse over Breve i det nævnte Arkiv, der er meddelt af Styffe i Handlingar rörande Skandinaviens historia XXXV. De Originaler, som Styffe har kendt, eksisterer, for så vidt de nævnes i vor Registratur, på et Par enkelte Undtagelser nær endnu i Rådhusarkivet, der dog nu for denne sin ældre Dels Vedkommende opbevares i Landsarkivet i Lund². Men allerede da Styffe undersøgte Arkivet, var der forskellige Breve, som han ikke kunde finde, skønt Brocman havde kendt dem i Original³. For så vidt disse Breve omtales i vor Registratur, haves de imidlertid alle i Afskrift i Langebeks Diplomatarium, i Regelen med Langebeks egen Hånd, men således, at Langebek ikke har afskrevet efter Originalerne, men efter Afskrifter, som Brocman har meddelt ham, formentlig under sit Besøg hos Langebek i 1764⁴. Sådanne Afskrifter i Langebeks Diplomatarium er nedenfor betegnede som „hidrørende fra Brocman“, hvorved altså ikke menes, at de er skrevne med Brocmans egen Hånd. De citeres overalt i Noterne, når jeg har truffet på dem (hvad der muligvis ikke altid er Tilfældet, hvor Registraturens Udtog er udaterede), og når tillige det pågældende Brev ikke er trykt fuldstændig, selv om det endnu eksisterer i Original.

¹ Derimod er det vanskeligere at afgøre, hvorledes Udtoget Nr. 54, der giver et Skøde til en privat Mand på en Ejendom i Odense, er indkommet i Registraturen.

² Sammenlign i øvrigt L. Weibull, Bibliotek och arkiv i Skåne S. 70. Nogen Undersøgelse af Christianstad-Arkivet har jeg selv ikke haft Lejlighed til at foretage, men jeg er Hr. Landsarkivar L. Weibull i Lund megen Tak skyldig, fordi han godhedsfuldt har meddelt, hvilke Breve der er gået tabt siden Styffes Tid, og ligeledes har efterset, om der skulde være andre Originaler bevarede end dem, der omtales af Styffe, idet denne kun tilsigtede at meddele Pergamentsbrevene. Endvidere skylder jeg Arkivar Weibull de under Nr. 41 f., 44 og det andet Nr. 63 anførte Henvisninger til en „Förteckning“ af 1768 over Breve tilhørende Christianstad Hospital.

³ Se Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 466.

⁴ Sammenlign Breve fra Jacob Langebek, udg. ved Holger Fr. Rørdam S. 385 (jfr. 387).

Disze epterschreffne breffwe Ahusze hospitall an-
rørendis haffue[r] Claus Hanssøn leuerith frann siigh och
till Niels Lauritsøn her wdi forschriffne Aahus hospitall
Philippi Jacobi dagh anno 1600.

Først konningh *Frederickz* breff *den II*, ath bønderne
till hospitalith skulle verre forplictige ath arbejde met wid-
agen, plønningh ock i andre maade lade sigh bruge.

II. End ith konningh *Fredricks* breff lydendis paa [1580.]
en feste i *Rinckeby*, aff huilckenn ther pleiede ath gaa 4
alb. aarligen renthe till kronen, och ere nu *Helligestus* naade-
ligen vnth och efttherlath.¹

²III. End ith konningh *Frederichs* beskiermelszebreffh, 15[76].
meth huilckidt hans naade tager sigh de fattige och deris
thiener an ath ville dennem fordagtinge og forsuare, privi-
legerendes dhem aldeles eftter *Lunds* hospital vthi alle sine
clausulis. Dat. Frederiks[o]rg³ d. 23. [!] april 1581 [!].⁴

III. End ith konningh *Christians* breff, som lyuder,
ath hans naade ville fordagtinge och forsuare de fattige och
deris thiener. ||

¹ 1580 Apr. 2, Rönbeck et Rothstein, Dissertatio academica
sistens analecta historica de antiqua urbe Ahusia, Bil. S. 8.

² I Margenen tilføjes: pag. C. ³ Håndskriftet: Frederiksberg.

⁴ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1576 Apr. 18, trykt (med
den urigtige Datum 1581 Apr. 18) hos Rönbeck et Rothstein, anf.
St., Bil. S. 6, Udtog (efter Orig.) i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV.
493 og (efter Kancelliregistranten) i Kanc. Brevbøger 1576-1579 S. 36.

- V. End ith konningh *Christians* beskiermelsesbreff, ath hs. naade ville och de fattige och deris bønder fordagtin[g]e¹ och, hues gotz dertill er.
- [1516.] VI. Item droningh *Eliszabetz* breff lyudendis, ath *Claus Dene* maa wbehindret søge got folckis hielp till ith capell och gesthus ath fundere oc bygge, Gud till loff och sancta Anna.²
- [1524?] VII. Ith konningh *Frederichz* breff, huormeth hand forloffuer ath samle almiske i disze riger till forschriffne cappell och gesthus ath oppebygge och holle widt macht.³
- [1528 og 1527.] VIII. Ith konningh *Fredericks* beskermelsesbreff, som er vdgiffuit i doctor *Hanses* tidt och er *Aage Ibsen* arkebiskop i *Lund* wist aff for^{ue} doctor Hans.⁴
1389. IX. End ith beskiermelsesbreffh, som droning *Margrethe* haffuer vdgiffuith. Anno mccc89.
1410. X. End ith beskermelsesbreff, szom konning *Erick* giffuith haffuer. Anno 1410.⁵
1361. XI. End ith konningh *Woldemars* beskermelsesbreff. Wdgaath anno 1361.
1268. XII. End ith konningh *Ericks* beskermelsesbreff paa latin. Giffuitt anno 1268.
1252. XIII. End ith konningh *Christophers* beskermelsesbreff. Wdgiffuet anno 1252.⁶ ||
- [1441.] XIII. End ith konningh *Christophers* gaffuebreff paa

¹ Håndskriftet: fordagtinde.

² Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1516 Marts 11, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 478.

³ Er måske det hos Rørdam, Kjøbenhavns Kirker og Klostere, Till. Nr. 120 efter Kancelliregistranten trykte Brev af 1524 Septbr. 25.

⁴ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1528 Juni 23 (hvori 1527 Aug. 28), Ny kirkehist. Saml. IV. 22.

⁵ 1410 Maj 18, Svenskt dipl. II Nr. 1298.

⁶ 1252 Decbr. 24, Dipl. Svec. I Nr. 401.

en grund och egedom, [*hand*] haffuer giffuet *suortebroðre orden* till closthersted liggende i *Helsingjør*.¹

XV. Ith fundatzebreff paa permen, som *Aage Jepsøn* [1524.] archebiscop i *Lund* haffuer ladet wdtgaa.²

XVI. Ith biscops *Børgis* skødebreff, meth huilckith handt haffuer skuth fran sigh en gaard, hus och grund her i *Aahus* till *Helligestus*.

XVII. End ith konningh *Magni* besker milfszebreff. Vd- 1339. giuitt anno domini 1339.

XVIII. End ith konungh *Christophers* besker milfsze- 1320. breff. Vdgiffuith anno domini 1320³.

XVIII. Ith biscops *Børgis* afflatzbreffh paa 200 dage.⁴ [1499.]

XX. Ith *Hans Clausens* borgemesters skødebreff paa [1476.] ith støcke jord westen torffuith.⁵

XXI. Ith biskop *Mattias Gadensis* afflatzbreff paa 40 dage.

XXII. Paffue *Alexanders* besker milfszebreff. Giffuith 1500. anno 1500.⁶

XXIII. Ith *Esgeri* archebisps aufflatzbreff i *Lund* paa 40 dage.

¹ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1441 Marts 3, Kirkehist. Saml. 4. R. I. 58.

² 1524 Novbr. 25, Bring, Handl. och påmindelser I. 200 (trykt efter en Vidisse af 1525 Marts 5 i Christianstad Rådhusarkiv; Brevet af 1524 er ligeledes optaget i det nedfr. under det første Nr. 60 nævnte Brev).

³ Håndskriftet har: MCCCCXX, med det sidste C understreget.

⁴ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1499 Apr. 14, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 472.

⁵ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1476 Apr. 21, Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 470.

⁶ 1500 Novbr. 2, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog (med urigtig Datum 1504 Novbr. 5) i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 473.

1520. XXIII. Ith paffuæ[!]¹ *Garsie de Loaysa* machtesbreff. Vdgiffuit anno 1520.²||
- XXV. Ith skødebreff paa ith hus och gaardin skiøt fraa bykirckien aff kirckeherrin och kirckewerger.
- XXVI. Ith *Stenchillis* skødebreff paa itt husz westen op til *Helligestus kirckegaard* till *Jørgen guldsmed*.
- XXVII. Ith permensbreff, *Carolus* archebiscop i *Lund* haffuer ladet vdgaa och giort maghskiffte, lydendis paa de gaarde och gotz her i *Ribe* och *Balsby* for andet gotz wdi *Noseby*.
1327. XXVIII. Ith beskermelsebreff, arcebiscop *Carolus* haffuer vdgiffuith. Anno 1327.
1359. XXIX. Ith skødebreff paa en gård her i *Ribe*, som [*en*]³ borgemesther wid naffn *Hans Persøn* haffuer solth till hospitalith. Anno 1359.
- XXX. Ith aufflatzbreff, *Nicolaus* archebisp i *Lund* met nogle andre bisper hær i riget haffuer vdgiffuith.
- XXXI. Ith gaffuebreff eller skøde paa det gotz, i *Balsby* ligger, der fru *Kirstin* haffuer giffuit her till hospitalith, *Per Jons* efftherleuerske.
- [1336.] XXXII. Ith archebiscop *Petri* aufflatzbreff paa 280 dage.⁴
- [1515.] XXXIII. Ith biscop *Børgis* oc de andris bispers i riget affladtzbreff.⁵||

¹ Garsias de Loaysa kalder sig i Brevet (se næste Note): sacre theologie professor ac totius ordinis predicti (∴ Prædikebrødreordenens) generalis magister et servus.

² Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1520 Apr. 12, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 479.

³ Håndskriftet: nu.

⁴ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv (der dog kun nævner 20 Dages Aflad), 1336 Juli 27, Dipl. Svec. IV Nr. 3240.

⁵ 1515 Aug. 13, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog (med urigtig Dag 11. Aug.) i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 477.

XXXIII. Ith skiødebreff paa nogle agræ och enge i [1464.] *Rinckeby* marck, som *Suend Rask* haffuer vdgifuet.¹

XXXV. Ith gaffuebreff paa en jord och grund meth hus [1580.] och heffid, som *Niels Persøn* i *Rinckeby* gaff till *Helligestus*.²

XXXVI. Ith skødebreff mellem *Søffren Pedersøn* och [1550.] *Jørgen guldsmed* lydendis paa en gaard liggendis nest sønden op till *Anders schreders* gaard, huor *Claus* nu i boer.³

XXXVII. Ith konningh *Gøstes* breff giffuith *Claus* [1523.] *Dene* forstander.⁴

D^o ith kong *Gostafz* bref lykt dhet førrige.⁵ [1523.]

XXXVIII. Ith beschermilsebreff, *Jacobus* archebisp i *Lund* haffuer vdgifuith.

XXXIX. It. *Leonis* paffue breff indehollandis haard [1516.] trusil emod dennem, sig icke haffuer hollith redelig.⁶

XL. It. *Søffren Persens* beplictelsebreff, hand haffuer [1540.] giffuet doctor *Hans* fordom forstander om 3 mark danske aarligen ath vdgifue aff den gaard nest synden op till *Anders schrneder* [!] þ [?] till jorskyldh.⁷

¹ 1464 Septbr. 14 (ell. Maj 3), Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl. under 3. Maj, Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 470.

² 1580 Juni 30, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 494.

³ 1550 Apr. 13, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 491.

⁴ Originalen til dette og det følgende Brev, der var af 1523 Septbr. 20, er nu forsvunden, men det er optaget i 2 Breve af 1525 Febr. 12 og 1527 Novbr. 10, der findes i Afskrifter (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Sverige. Brevet af 1527 (men ikke det af 1525) findes endnu i Orig. i Christianstad Rådhusarkiv og meddeles i Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 486; Kongebrevet af 1523 er efter Brevet af 1527 trykt i Konung Gustaf den förstes registratur I. 140.

⁵ Se den foregående Note.

⁶ 1516 Juni 7, Rørdam, Københavns Kirker og Kloster, Till. Nr. 104.

⁷ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1540 Aug. 11, Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 489.

- [1568.] XLI. Ith *Ingemund bødkers* gaffuebreff paa en gård paa *Klingeberget*, hand med hans hustru gaff ind met sigh i *Helligestus*.¹ ||
- [1586?] XLII. Ith *Søffren malers* gaffuebreff paa den gaard norden fra torffuith mellum *Bertill Matzen* och *Elsze sømmerske*.²
- XLIII. Ith skipper *Lauritz* beplictelsebreff, huilckid *Jens Jude* och *Jens Christensøn* haffuer beseglet.
- [1589?] XLIII. Ith *Anders Syllmatz* gaffuebreff lydendis paa en gaard paa *Østergade*, som hand skiffte sigh till aff *Knud Gyengh*.³
1597. XLV. Ith breff, som er vdgiffuit paa *Gers* herrithz ting anno 1597, ath de fattige haffue frii hygge i *Illekier* effther kong. matz. breffs lydelse.
- XLVI. Ith breff, lyuder paa ith stycke jord imod den westre vold, *Tyre Niels Degens* i *Kiøbinge* gaff her ind meth sigh.⁴
1579. XLVII. 15 mendz sententz offuer *Oluff Hans Stids*, som her vdaff hospitalith bleff benff[!]⁵. Anno 1579.

¹ Brevet nævnes med Året 1568 hos Rönbeck et Rothstein, anf. St. S. 19 og (noget udførligere) i en i Christianstad Hospitals Arkiv (nu i Landsarkivet i Lund) opbevaret, i 1768 nedskreven „Förteckning“ over Breve tilhørende Hospitalet; Datum betegnes her som 1568 s. „Burie“ Dag.

² Mulig er det det samme Brev, der anføres i den i den foregående Note nævnte „Förteckning“ som udstedt af en Sören Christenson 1633 Septbr. 7; da der imidlertid i „Förteckning“ en udtrykkelig tales om en Gave til Ahus Hospital, er Året 1586 (uden Dagsangivelse), som Rönbeck et Rothstein, anf. St. S. 20 nævner som Året for en Gave af Severinus Christensøn, sikkert rigtigere.

³ Brevet er vistnok identisk med et af 1589 Aug. 11, der anføres i den i Note 1 nævnte „Förteckning“, hvor Udstederen dog (vistnok rigtigere) kaldes Anders Silderydt.

⁴ Et Brev af 1580 Oktbr. 6, der findes i Afskrift (meddelt af Brocman) i Langebeks Dipl., er næppe selve det her registrerede Brev, men er gået forud for det.

⁵ Vel Skrivfejl for: brændt.

XLVIII. Ith skødebreff biscop *Børgis* paa en gaard her i byen.

XLIX. Ith koningh *Frederichz then 2.* breff *Hartuig* 1570. *Bilde* tillschriffuet om fri høgge wdi *Ildekier*. Anno 1570.

L. Ith skødebreff paa en gård i *Haaslø*, som *Per Globzen* haffuer solth och affhenth tiill *Helligestus*.

LI. Ith skødebreff paa det godtz och eiedom wdi *Biørs-* [1389.] *trup* i *Brosarp* saagen, hans [!] fru *Yde*, *Hansis Snaakenburg* effterleffuerske, haffuer giffuet hertill.¹

LII. Ith *Jens Brades* til *Hammer* magskiffisbreff om [1549.] den gaard i *Edenry* wdi *Iffuetoffte* sogen, huilcken her *Oluff* degen skifte sigh till for en gaard i *Neszby*.²||

LIII. Ith skødebreff paa de trænde gaarde i *Fielckinge*, 1394. en i *Legewik*, en i *Wyby*, en i *Nesby*, 3 i *Balsby*, som *Henrich Jenson* waabendrager haffuer skut *Helligestus* fraa sine arffuinger. Anno 1394.

LIII. Ith *Mattis guldsmed* borger her i *Åhus* [!] skøde- [1492.] breff paa en gaard, hand haffuer solth och affhenth *Bertilmeus læge* borger her samme stedtz paa *Søndregade*.³

LV. Ith *Hendrick hackelskerer* breffh lyudentis, ath [1533.] hand giffuer sig ind i hospitalith met alt, hues Gud haffuer vnth hannem.⁴

¹ 1389 Oktbr. 13, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i RDRDM. II Nr. 3716 (anført med urigtigt År hos Rönbeck et Rothstein, anf. St. S. 18, hvor til Gengæld Godsets Beliggenhed øjensynlig angives rigtigere (i Norra Björstorp i Stedet for Diplomatiets: i Norraby stor).

² 1549 Aug. 22, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 490.

³ 1492 Marts 23, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 472 (begge de i Registraturen nævnte Mænd bor i Odense og ikke i Åhus).

⁴ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1533 Novbr. 18, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 488 (Udstederen hedder Henrick hackell-snydhere).

[1517.] LVI. Ith *Oluff Stryckesens* raadmand her i Aasz skødebreffh liggendis [!] sønden op till *sancti Jørgenz gard*, som *Lasze schreder* i bode.¹

1479. LVII. Ith *Lasze Jeppesøns* gaffuebreff borger i Aaus paa den jord och eyedom, hand gaff till *Aausze closther suortebroders orden*, som ligger i *Rinckeby* marck inden 4 marckeskell, huilcken eyedom hand gaff for 10 løde mark. Datum anno 1479.²

LVIII. Ith *Peder Raskis* skødebref paa en gaard westen vid torffuith, hand haffuer skott *Matz Skølle* for en hoffuithager i *Rinckeby*, kallis *Gårdzager*, huor en stor sten ligger mith wdi, lapis magnus i samme breff.

[1524.] LIX. *Claus Dene* hans skuthmåll till *Bregne* herritz tingh i *Bleginde*.³ ||

[1525 og 1524.] LX. Ith stort permensbreffh wdgiffuith i koningh *Frede- rickz* tid, *den første* aff det naffn, ath *Claus Dene* maa anname, bygge och forbædre *sanctæ Annæ hospitall* i Aahus.⁴

[1534.] LXI. Ith doctor *Hans* skødebref, hand meth menige conuentzbroders wille oc samtycke haffuer skøtt fraa clostherith, liggendis [!] i øster och vester for Aahuse by, och strecker sig i østher och vester fraa byes plancker.⁵

¹ 1517 Maj 11, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 479 (den i Udtoget nævnte Udsteder hedder i Langebeks Dipl. Olaff Stryckersson).

² 1479 Apr. 3, Rönbeck et Rothstein, anf. St., Bil. S. 2.

³ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1524 Jan. 11, Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 481.

⁴ Brevet, hvis Original nu er forsvunden, var en kongelig Stadfæstelse, dateret 1525 Aug. 17, af det ovfr. under Nr. 15 anførte Brev af 1524 Novbr. 25; en Vidisse af Kongebrevet, dateret 1525 Septbr. 28, findes i Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, i Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl. under 1525 Aug. 17 og i Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 485.

⁵ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1534 Maj 7, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rör. Skandinav. hist. XXXV. 488.

LXII. Ith doctor *Hanses* breff, lyuder paa en bo eller [1544.] hus, ligger øster[st]¹ oc nordest op till torffuith ind till hospitals strede, aff huilekith skall giffuis huart aar 3 mark danske till *Helligestus* vthi Åhuus.²

LXIII. Ith *Las Hansens* breff paa 1 mark danske [1412?] aarligen ath vdgiffuis aff en hans gaard i *Tostebere* till *Helligestus* sielegaffue vthi Åhuus.³

LXIII. Ith kongh *Christierns* breff *den tredie* lydendis paa *Tommarpe* gotz, som docter *Hans* haffuer flyt hertill sin tiidt och skulle vere forplictigh till ath giøre aarligen regenskab.⁴

LXV. *Claus Denis* skutzmåll, de fattige gaff hannem, [1528.] der 8 borger waare induidste till dem ath skulle forfare, hurledis de bleffue tracterede derinde.⁵

LXVI. Ith breff, ath doctor *Hans* er aff paffuen pro- 1525.
mouerit till en doctor i den hellige schriff. 1525 et quidem anno jubileo, vt literæ ipsius testimonii ostendunt clare. Quo titulo *Rinckebygenses* sibi adhuc mirifice placent.

LXVII. *Niels kremmers* oc hans hustrus gaffuebreff paa hans gaard til hospitalet udi *Christianstad*. ||

LXXIIX [!]. *Hans Deens* i *Herløff* gauffuebreff paa 300 dlr.

LIX [!]⁶. *Matthis Bornholms* breff paa 200 dlr.

¹ Håndskriftet: østerh.

² Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1544 Novbr. 29, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog i Handl. rør. Skandinav. hist. XXXV. 490.

³ Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl. under 1512 Oktbr. 28, Udtog i RDRDM. III, Udat. Breve Nr. 548 (Afskriftens Datum må efter de anførte Medbesegleres Levetid være urigtig, men kunde måske være 1412 Oktbr. 28).

⁴ Se nedfr. S. 796 Note 5.

⁵ Orig. i Christianstad Rådhusarkiv, 1528 Novbr. 22, Afskrift (hidrørende fra Brocman) i Langebeks Dipl., Udtog og Brudstykke i Rørdam, Kjøbenhavns Kirker og Klostre S. 354.

⁶ Medens det foregående Udtog har det urigtige Nummer 78,

- [1638.] LX. Kong *Christians den IV* breff paa kircketienden aff *Wehe* och *Nyme*.¹
- LXI. En copie aff hoffuitbreffuet paa *Offueskyes* [?] marckeskiell.
- [1593.] LXII. Copie aff kong *Christian den IV* breff om tienden at ydes udi k[er]ffuen² paa ageren.³
- [1600.] LXIII. Jomfru *Karren Matzdaatters* gaffbreff paa en gaard til de fattige udi *Whee* hospital⁴ med et breff om mageschiffte imellem kong. may. oc hospitalet paa den grund, som bleff skifttet med for^{ne} grund.
1598. LXIV. En gammel jordbog paa Aahus hospital, skrefuen anno 1598; dog ingen haffuer underskreffuet.
- LXV. Fru *Chirsten Kaaszes* gaffuebreff paa enn hundrede dlr. courant.
- LXVI. Fru *Maren Wrups* breff paa 200 dlr. sl.
- LXVII. Fru *Maren Wrups* breff paa 500 dlr. slette.
- [1541.] LXIIX. Konning *Christian den III* gaffuebreff paa det gods udi *Tommerup*⁵ med andre dertil hørende breff, tegnett med samme tal LXIIX.

er omvendt Numrene for dette og alle de følgende Udtog blevet 10 for lave.

¹ 1638 Maj 6, Skånske Reg. 6, 234 b.

² Håndskriftet: kleffuen.

³ 1593 Juli 9, Secher, Corpus constitutionum Daniæ II Nr. 625.

⁴ Brevet anføres med Datum 1600 Maj 27 i den ovfr. S. 792 Note 1 nævnte „Förteckning“.

⁵ Det er formentlig dette Brev (og ikke det under det første Nr. 64 anførte), der er trykt hos Rönbeck et Rothstein, anf. St.. Bil. S. 4 (udstedt 1541 Septbr. 27).

